

Φ. ΒΟΥΣΒΟΥΝΗ-Θ. ΣΤΑΥΡΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ / Γ = 21

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΙΒΑΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1959

ΣΤ' 89 ΣΧΒ

Επριωτίδης

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

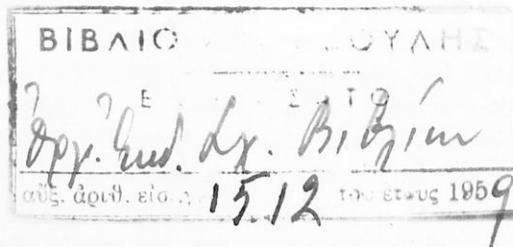
ΣΤ' 89

ΣXB

Εργασία

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

1. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ
2. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

209
478
6798
533

ΙΑΙΑΩΝΙΑΝ ΚΟΔΙΠΠΥΣ

ΙΑΙΑΤΑ ΜΕ Η ΑΙΓΑΙΟΝ

ΙΙΟΥΑΤ ΙΝ Η ΑΙΓΑΙΟΝ

ΙΑΙΑΤΑ ΜΕ Η ΑΙΓΑΙΟΝ

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η *

1. ΤΟ ΑΡΑΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ

Τὸ δρᾶμα εἶναι ἐν τῶν τριῶν μεγάλων εἰδῶν τοῦ ἀρχαίου ἡλληνικοῦ ποιητικοῦ λόγου. Τὰ ἄλλα δέοντα τὸ ἔπος καὶ ἡ λυρικὴ ποίησις.

Ἐργον θεατρικόν, προωρισμένον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀκμῆς του πάντοτε διὰ παράστασιν καὶ ὅχι δι᾽ ἀπλῆν ἀνάγνωσιν, τὸ δρᾶμα ἦτο καλλιτεχνῆμα σύνθετον, διότι ἐκτὸς τοῦ λόγου, ὅστις ἦτο τὸ κύριον δογανον τῆς καλλιτεχνικῆς του ἐκφράσεως, ἦτο ἀπαραίτητος εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσίν του ἡ συνδρομὴ καὶ ἄλλων τεχνῶν, τῆς μουσικῆς καὶ τῆς δραχήσεως. Ωρισμένα μέρη του ἐμελοποιοῦντο ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ καὶ ἥδοντο ὑπὸ προσώπων ἀποτελούντων Χοούν, συνεδέοντο δὲ καὶ ὑπὸ ὁνθυμικῶν κυρίσεων ἡ καὶ πραγματικῆς δραχήσεως.

Πάντως δῆμος κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον τὸ δρᾶμα ἦτο ἔργον ποιητικόν, δηλαδὴ λογοτεχνικόν. Οἱ ἀρχαῖοι ἐν τούτοις τὸ ὠνόμασαν δρᾶμα (ἐξ τοῦ δράω - δρῶ = πράττω), διότι δὲ αὐτοὺς ἦτο κυρίως κατί τὸ δρῶ μενον, ἢτοι πρᾶξις, καὶ δή, δύος θὰ ἰδωμεν κατωτέρω, ἴεροπραξία, ἴεροτελεστία.

Εἰς δώρισμένας ἴεροτελεστίας, π.χ. εἰς τὰ Ἐλευσίνα μιστήμα, οἱ παριστάμενοι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἵκονον τὰ λεγόμενα καὶ τὰ ἀδόμενα ἔβλεπον καὶ ἴρας σεμβολικὰς πράξεις, τὰς δποίας ὀνόμαζον δρῶ μενα. Ταῦτα δὲν ἤσαν δράματα, πρωτότυπα δηλαδὴ καὶ ἐλεύθερα καλλιτεχνικὰ δημιουργήματα, ἀτ' ἐμαρτίας μάλιστα θὰ κατεβάλλετο προσπάθεια γὰρ ἐκτελῶνται ἐκάστοτε πιστῶς, κατὰ δώρισμένον τυπικόν, διότι ἐπιστενέτο ὅτι οὕτως δὲ θρησκευτικὸς σκοπός, διὰ τὸν δποῖον ἐγίνοντο, θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἐνκολύτεον πάντως δῆμος ἀναλογία τις μεταξὺ τῶν δρωμένων τούτων καὶ τοῦ γεννωμένου δράματος ὑπῆρχε καὶ ἡ δμοιότης αὕτη θὰ συνετέλεσεν εἰς τὸ γὰρ καθιερωθῆ τὸ δρόμα δρᾶμα διὰ τὸ νέον τοῦτο ποιητικὸν εἶδος.

Τοῦ ἔποντος ὑπόθεσις ἤσαν τὰ κλέα ἀρδρῶν, δηλαδὴ καὶ ἐκεῖ

* Τοῦ Θ. Σταύρου.

δρᾶσις κνοίως· τὸ λυρικὸν ποίημα ἐκφράζει συναισθήματα, ἀλλ᾽ οὐχὶ σπανίως ἔξυμνεῖ ἢ ἀφηγεῖται —ἄν καὶ κατὰ τὸ δόπον διάφορον τοῦ ἔπους— πράξεις. Τὴν δρᾶσιν ὅμως αὐτήν, τὰς πράξεις αὐτάς, οἱ ἀκροαταὶ τοῦ ἐπικοῦ ἢ λυρικοῦ ἔργου δὲν τὰς βλέπουν ἐνώπιόν των· βλέπουν καὶ ἀκούονταν τὸν ποιητὴν ἢ τὸν ψαυφωδὸν ἀπαγγέλλοντα, ἀφηγούμενον, βλέπουν καὶ ἀκούονταν τὸν ἐκτελεστὴν τοῦ λυρικοῦ ἄρματος ἢ τὸν ἐκτελεστάς, τὸν Χορὸν —ἄν πρόκειται περὶ λυρικοῦ ποιήματος χορικοῦ— ἄδοντας καὶ ἔξυμνοντας πράξεις. Ἀντιθέτως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δράματος ὁ θεατὴς ἔχει ἐνώπιόν του πρόσωπα —τοὺς ὑποκριτὰς (δηλ. τοὺς ἥθοποιοὺς) καὶ τοὺς χορευτάς—, τὰ δύοτα παροντάσσονται ὡς οἱ ἥρωες τοῦ ἔργου, ὑποδόνται δηλ. ἄλλα πρόσωπα καὶ ὡς τοιαῦτα ἐνεργοῦν δμιλοῦντα καὶ δρῶντα. Εἰς τὸ δρᾶμα λοιπὸν ἢ δρᾶσις παροντάσσεται ὡς ζωντανὴ πραγματικότης καὶ ὅχι ὡς θέμα ἀφηγήσεως.

‘Υπῆρχον δὲ εἰς τὴν ἀρχαίτητα τριῶν εἰδῶν δράματα: ἡ τροφὴ φύσεως, τὸ σατυρικὸν δράμα καὶ ἡ κωμῳδία.

‘Η τραγῳδία εἶναι τὸ σοβαρόν, σεμιτὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς δρᾶμα. Οἱ ποιηταί της ἥρτλοντ τὰ θέματά των ἀπὸ τὸ τὸν θησαυρὸν τῶν λαϊκῶν μόθων —σπανιώτατα ἀπὸ ἄλλας πηγὰς— καὶ ἐπραγματεύοντο αὐτὰ κατὰ τρόπον γεννῶντα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν θεατῶν εὐγενῆ καὶ ὑψηλὰ συναισθήματα· κνοίως προεκάλουν τὴν μέχρι δακρύων πολλάκις συμπάθειάν των πρὸς τὰ δρῶντα πρόσωπα καὶ τὴν ἀνησυχίαν, τὴν ἀγωνίαν διὰ τοὺς ἀπειλοῦντας αὐτὰ κινδύνους, τὸν ἐλεονταρικὸν δρᾶμα τὸν ἀριστοτελῆς.

Κατὰ τὸν ἀριστοτελῆ δρᾶμα τοὺς ποίησις ἐν γένει εἶναι μίμησις. Τὴν μίμησιν ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωμεν ὡς πιστὴν καὶ δονικήν ἀντιγραφὴν τῆς πραγματικότητος, ἀλλ᾽ ὡς ἐλευθέραν δημιουργίαν καὶ σύνθεσιν τῶν στοιχείων τῆς πραγματικότητος μὲ τάσιν πρὸς ἔξιδιανίκενσιν. Εἰδικώτερον ἡ τραγῳδία εἶναι μίμησις πράξεως σοβαρᾶς, ἔχοντος ἀρχήν, μέσον καὶ τέλος καὶ κάποιαν ἔκτασιν, μέγεθος εὖσύνοπτον. Ἡ μίμησις γίνεται διὰ λόγου ἢ διὰ σημερινού, ἔχοντος δηλαδὴ φύθμον, ἀδμονίαν καὶ μελῳδίαν. Τὰ ἥδοσματα ταῦτα δὲν ἐγκατασπείρονται πάντα δμοῦ εἰς δλόκληρον τὸ ἔργον, ἀλλὰ ποσμοῦν τὰ διάφορα μέρη τῆς τραγῳδίας, ὅπου ἐπαστον εὐαρμοστεῖ. Ἡ τραγῳδία διεργίει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν θεατῶν τὸν ἔλεον καὶ τὸν φόβον ὁ θεατὴς βλέπων πάσχοντα τὸν ἥρωα —ὅστις συνήθως ἔχει ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ τείνει πρὸς ἀνώτερα ἀγαθά, ἀλλὰ πίπτει διὰ σφάλμα τι ἢ ἀμαρτίαν —

αἰσθάνεται ζωηρὰν σγυπάθειαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀησυχίαν διὰ τὴν τύχην τον. Ἐν τέλει ὅμως ἐπέρχεται ἡ κάθαρσις· ὁ ποιητὴς μὲ τὴν τέχνην τον δίδει τοιαύτην τροπήν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ μόθουν καὶ ἐπειτα τοιαύτην λέσιν εἰς τὸ δρᾶμα, ὥστε ὁ ἥρως πίπτει ἀξιοποεπῶς καὶ ὑποκύπτει εἰς τοὺς νόμους τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἡθικῆς τάξεως. Ἡ ψυχὴ τοῦ θεατοῦ, ἡ ὅποια εἶχε ταραχθῆ ἀπὸ τὸν ἔλεον καὶ τὸν φόβον, παθεῖ ἀπὸ ταῖς παθήματα ταῦτα διὰ τῆς δοκιμασίας, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐπέρχασεν, ἀνακονφίζεται καὶ καταπορεύεται.

Τὰ γνωρίσματα ταῦτα τῆς τραγῳδίας, τὰ δροῖα ἀποτελοῦν τὴν οὐσίαν αὐτῆς, περιέλαβεν δὲ Ἁριστοτέλης ἐν τῇ Ποιητικῇ τον εἰς ἕνα περίφημον ὄρισμόν, ὃστις ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἐξῆς: Ἔστιν οὖν τραγῳδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχούσης, ἡδυτιμένη λόγῳ, χωρὶς ἑκάστην τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δράμτων καὶ οὐ δι’ ἀπαγγελίας, δι’ ἔλεου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. /

Οἱ ποιηταὶ τῶν τραγῳδῶν ἔγραφον καὶ τὰ σατυρικὰ δράματα. Ἐδιδορ εἰς αὐτὰ ἔξωτεροιν μορφὴν ὅμοίαν πρὸς τὴν τῆς τραγῳδίας καὶ ἥρτλον καὶ δι’ αὐτὰ τὰ θέματά των ἀπὸ τοὺς μόθους, τοὺς ὅποιους ὅμως ἔβλεπον τώρα ὑπὸ τὴν φαιδρά τον ὄφιν. Τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, ζωηρὸν καὶ εὐθυμον, προεκάλει τὸν γέλωτα, ἀλλὰ δὲν ἔκαντηρίασε, δὲν διεκωμόδει, δὲν ἔστατιοις*. Τὸ σατυρικὸν δρᾶμα ὠνομάσθη οὕτω, διότι τὸν χορὸν τὸν ἀπετέλοντα πάντοτε Σάτυροι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς ὡς κορυφαῖον ἔνα γέροντα Σειληνόν οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὠνόματον ἐνίστε καὶ δρᾶμα σειληνόν. /

Αἱ κωμῳδίαι συνετίθεντο ὑπὸ εἰδικῶν ποιητῶν, τῶν κωμικῶν ποιητῶν ἡ κωμῳδοποιῶν. Οὗτοι ἐλάμβανον τὰ θέματά των ἀπὸ τὴν σύγχρονον καθημερινὴν ζωὴν ἢ ἀπὸ κόσμους φανταστικούς. Ἡ κωμῳδία προεκάλει καὶ αὐτὴ τὸν γέλωτα, ἀλλὰ συγχρόνως — τούλαχιστον ὑπὸ τὴν παλαιάν της μορφήν, ἡτοι μέχρι τοῦ 390 περίπου π.Χ. — ἔσκωπτε καὶ ἔκαντηρίασε καὶ μάλιστα πολλάκις κατὰ τρόπον αδστηρὸν καὶ ἀμελικτον πρόσωπα καὶ πράγματα, καταστάσεις πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς καὶ ἰδέας, τὰς ὅποιας οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ ἐθεώρουν πεπλανημένας καὶ ἐπικινδύνους. /

* Οὕτε καὶ ἔχει σχέσιν τινὰ ἡ λέξις σατυρικὸν πρὸς τὴν σάτιραν, λέξιν λατινικήν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐσχηματίσαμεν τὸ δῆμον σατιρίζων.

2. Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ

“Η ἀρχαία τραγῳδία — ὅπως καὶ τὰ ἄλλα εἰδη τοῦ δράματος — ἦτο, ως εἴπομεν, καλλιτέχνημα σύνθετον τὰ μέσα τῆς ἐνφράσεώς της ἥσαν δὲ λόγος, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ὁρχησίς. Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἑκάστης τραγῳδίας ἐλάμβανε μέρος ἀπαιστήτως Χορός, ἦτοι ὅμιλος προσόπων — 12 παλαιότερον, 15 ἀπὸ τοῦ Σοφοκλέους —, ὁ ὅποῖς ἦδεν ὅλος συγχρόνως ἡ κατὰ ἴμιχόμια καὶ ἔξετέλει ἔνθιμης κυρήσεις καὶ πραγματικὴν ὅρχησιν, μιμητικὴν πρᾶξεων καὶ ἐνφραστικὴν φυχιῶν καταστάσεων. Ἀμα τῇ παρόδῳ τον, ἦτοι τῇ εἰσόδῳ τον εἰς τὸν τόπον τῶν παραστάσεων, τὴν δὲ ρ χ ἡ σ τ ρ α r, ἦδεν ἐν ἄσμα, τὸ ὅποῖον ἐκάλειτο καὶ αὐτὸ π ἀ ρ ο δ ο c ἔπειτα δὲ κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν διαλογικῶν μερῶν, τὰ ὅποια ἀπηγγέλλοντο, ἦδεν ἄλλα ἄσματα, τὰ λεγόμενα σ τ α σ i μ a. Τὰ χορικὰ ταῦτα ἄσματα ως πρὸς τὸ περιεχόμενον μὲν ἥσαν κατὰ κανόνα ἐμπτενσμένα ἀπὸ τὸ προηγηθὲν διαλογικὸν μέρος, ως πρὸς δὲ τὴν μορφὴν ἥσαν ὅμοια πρὸς τὰ ἄλλα χορικὰ ἄσματα, τὰ ὅποια συνετίθεντο καὶ ἥδοντο καὶ πρὸ τῆς γενέσεως τῆς τραγῳδίας ἥσαν πεποιημένα εἰς ποικίλα μέτρα, διηροῦντο εἰς στροφὰς καὶ ἀντιστροφάς, ἀντιστοιχόνσας πρὸς τὰς στροφὰς κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὴν μελωδίαν, καὶ εἰς ἐπωδούς, ἐγράφοντο δὲ ὅπως καὶ ἔκεινα εἰς διάλεκτον δωρικὴν ἡ τονλάχιστον ἀνάμεικτον μὲ πολλὰ δωρικὰ στοιχεῖα. Ἐκτὸς τῶν ἄσμάτων τούτων παρενεράλλοντο ἐνίστε καὶ ἐντὸς τῶν διαλογικῶν μερῶν ἄλλα συντομώτερα ἄσματα, ἀδόμενα ἡ ὑπὸ τοῦ Χοροῦ καὶ ἐνὸς ἡ δύο ἡθοποιῶν ἐναλλάξ (κομμοὶ) ἡ ὑπὸ ἐνὸς ἡθοποιοῦ (μορφὴι) ἡ ὑπὸ δύο ἡθοποιῶν (διωδίαι). Ἡ πάροδος, τὰ στάσιμα καὶ τὰ ὀλίγα ἄλλα ἄσματα τὰ παρεμβαλλόμενα ἐντὸς τῶν διαλογικῶν μερῶν ἀποτελοῦν τὸ λ u ρ ο i n ὁ r σ τ ο i c e i o r τῆς τραγῳδίας.

Φορεῖς τῆς ἔξελίξεως τῆς ὑποθέσεως ἥσαν: α') δ π ρ ὁ λ ο γ ο c, ἦτοι τὸ πρὸ τῆς παρόδου τοῦ Χοροῦ μέρος, τὸ ὅποῖον ὅμως δὲν ἦτο ἀπαιστήτητον, διότι ἐνίστε ἡ τραγῳδία ἡρχεῖται ἀμέσως μὲ τὴν πάροδον, β') τὰ ἐπεισόδια, ἔκαστον τῶν ὅποιων ἡρκολονθεῖτο ὑπὸ ἐνὸς στάσιμον, καὶ γ') ἡ ἔξιο δ ο c, ἦτοι τὸ μετὰ τὸ τελευταῖον στάσιμον τμῆμα τῆς τραγῳδίας. Ὁ πρόλογος, τὰ ἐπεισόδια καὶ ἡ ἔξοδος ἐγράφοντο εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀττικὴν διάλεκτον καὶ πάντοτε εἰς στίχους — πεζὸν δράμα εἰς τὴν ἀρχαίτητα δὲν ἐπιχρεῖ —, ἀλλὰ στίχους ἀπαγγελλομένους καὶ δχι ἀδομένους (κατὰ κανόνα τὸ ἱαμβικὸν τρίμετρον, ἐνίστε τὸ τροχαϊ-

κὸν τετραμέτρον), ἐξετελοῦντο δὲ ὑπὸ τῶν ὑποκριτῶν (τῶν ἡθοποιῶν)· εἰς τὸν διάλογον ἐλάμβανε πολλάκις μέρος καὶ δὲ κορυφαῖος τοῦ Χοροῦ. Τὰ διαλογικὰ καὶ ἀφηγηματικὰ μέρη τῆς τραγῳδίας ἀποτελοῦν τὸ ἐπικὸν στοιχεῖον αὐτῆς.

Ἐνῷος οἱ ὁρᾳῳδοὶ τοῦ ἔπους καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν λυρικῶν ποιημάτων ἀφηγοῦνται καὶ ἄδονν ἐξ ὄντος τον, οἱ ὑποκριταὶ καὶ οἱ χορευταὶ τοῦ δράματος ἐξ ἴσταντα, ἐξέρχονται δηλ. ἀπὸ τὴν προσωπικότητά των καὶ ὑποδύονται ἄλλα πρόσωπα, τὸν ἥρωας τοῦ ἔργου, τῶν ὄποιων μετενσαρκώντων τρόπον τινὰ τὰ διανοήματα, τὰ συνασθήματα καὶ τὸν δῆλον χαρακτήρα. Ἡ ἐκστασις αὕτη, οὐσιῶδες γνώσιμα τοῦ δράματος, ἐξεδιηλοῦτο διὰ τῆς μεταμορφώσεως τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν χορευτῶν, οἱ δυοῖοι δὲν μετημφεύνντο μόνον — δύοις γίνεται εἰς τὸ νεώτερον θέατρον —, ἀλλ᾽ ἔφερον ἀπαραιτήτως καὶ κατάλληλον προσωπεῖον (προσωπίδα) ἀνάλογον πρὸς τὸ πρόσωπον, τὸ δυοῖον ὑπεδύοντο· κατὰ τὴν διάφορειαν δὲ τῆς παραστάσεως ἥλλασσον προσωπεῖον, ἐφ' ὅσον ἵτο τοῦτο ἀναγκαῖον.

Οὐσιῶδες γνώσιμα τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας ἵτο δὲ θρησκευτικὸς αὐτῆς χαρακτήρ. Ἡ τραγῳδία δὲν παριστάνετο δύονδήποτε καὶ δύοτε δήποτε. Παριστάνετο, ἐδιδάσκετο, δύοις ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, μόνον καθ' ὕρισμένας ἑορτὰς τοῦ Διονύσου καὶ ἐντὸς χώρου ἀφιερωμένων εἰς αὐτὸν. Ἡ ἐκτέλεσίς της ἵτο ιεροτελεστία, μέρος τοῦ προγράμματος τῶν ἑορτῶν, αἱ δυοῖαι ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη, ποὺς ἐξετάσωμεν πόθεν προῆλθεν ἡ τραγῳδία, νὰ γνωρίζωμέν τινα περὶ τῆς διονυσιακῆς λατρείας.

3. Η ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ

Ο Διόνυσος ἵτο κυρίως ὁ θεὸς τῆς ἀμπέλου καὶ τοῦ οἴνου, ἀλλὰ γενικότερον ἐπροσωποποεῖται τὴν ἐπὶ τῆς γῆς βλάστησιν καὶ πάσας τὰς μινστηριώδεις παραγωγικὰς δυνάμεις τῆς φύσεως. Ἡ λατρεία του ἥλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Ανδίαν καὶ τὴν Φοινύιαν διὰ τῆς Θράκης. Κατ' ἀρχὰς οἱ πιστοί του ἥσαν δλίγοι καὶ διάδοσης ἐθεωρεῖτο κατώτερος θεὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς Ὀμηρικοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου, μὲ τὴν πάροδον ὅμως τοῦ χρόνου καὶ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀμπελονογίας ἡ λατρεία του διεδίδετο δλονεὶν περισσότερον, βαθείας δὲ ὅλης ἔρρηψε καὶ εἰς ἐνδρέα στρώματα τοῦ λαοῦ ἐξηπλώθη κατὰ

τὸν 7. καὶ τὸν 6. αἰῶνα π. Χ. Ἀξιοσημείω τον εἶναι ὅτι τὴν διάδοσιν τῆς ρέας λατρείας ἡνόρόησαν καὶ ἐπροστάτευσαν οἱ τύραννοι τῶν διαφόρων πόλεων, ὁ Περιάνθρωπος εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Κλεισθένης εἰς τὴν Σικυόνην, ὁ Πεισίστρατος εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἐλέγετο νίδις τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Κάδμου. Οἱ μῦθοι διηγοῦνται πολλὰς περιπτείας του, ὅτι ἔπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν, ὅτι κατεδιώχθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν Λυκονύργου, καὶ ἄλλα παθήματά του, ἀλλὰ καὶ θριάμβους του. Αἱ περιπτείαι αὗται συμβολίζουν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς ἐναλλαγὰς τῶν φυσικῶν φαινομένων, π.χ. τὴν βλάστησιν καὶ τὸν μαρασμόν, τὰ δποῖα ἐπροσωποποίει ὁ Διόνυσος, ἀφ' ἑτέον δὲ τοὺς σκληροὺς καὶ μακροχρονίους ἀγῶνας, οἱ δποῖοι ἀπητήθησαν διὰ τὴν διάδοσιν τῆς λατρείας του ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀμπελονογύιας.

Οἱ δπαδοὶ τοῦ Διονύσου ἐλάτρευνον αὐτὸν ἐν ἴερῃ μαρίᾳ καὶ ἐν ἔξαλλῳ ἐνθουσιασμῷ, ζωηρὰ δὲ καὶ παράφορα ἥσαν καὶ τὰ ἄσματα, τὰ δποῖα συνέθετον καὶ ἥδον πρὸς τιμήν του. Ἔπινον βεβαίως καὶ ἀφθονον οἶνον, τὸ ἴερὸν δῶρον τοῦ θεοῦ.

Οὐσιώδες γνώρισμα τῆς διονυσιακῆς λατρείας ἦτο ἡ ἐκστασις, μέθη συνταισθηματική, ἡ δποία ἀνύψωνε τὸν πιστὸν ἐπάνω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα καὶ τὸν ἐκανεντὸν τὸν ἑαυτόν του ἄλλο πρόσωπον, ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ λατρευομένου θεοῦ κατεχόμενον.

Ἡ μεταμφίεσις ἦτο κατὰ τὰς διονυσιακὰς τελετὰς ἀπαραιτητος· οἱ πιστοὶ περιεβάλλοντο δέρματα ζώων, ἔχοιν τὸ πρόσωπόν των μὲ τρυγίαν (κατακάθι οἶνον) ἢ ἐκάλυπτον αὐτὸν διὰ φύλλων ἢ φλοιῶν δέρδων καὶ ἔφερον στέφανον κισσοῦ, ἴεροῦ καὶ αὐτοῦ, ὡς τὸ κλῆμα, φυτοῦ τοῦ Διονύσου.

4. Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

“Ηδη τίθεται τὸ πρόβλημα: πῶς ἐγεννήθη ἡ τραγῳδία;

Τὰ συστατικά της στοιχεῖα, τὸ ἐπικόν, τὸ λυρικόν, ἡ δρκησις, ὑπῆρχον πολὺ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως της, ἀλλ᾽ ἡ σύνθεσίς των δὲν εἶναι πρᾶγμα τόσον αντονόητον. “Ολα σχεδὸν τὰ ἔθνη ἐδημιούργησαν ἐπικὰ καὶ λυρικὰ ποιήματα ἐπίσης πανταχοῦ ἀνεπτύχθη ἡ δρκησις, πολλοὶ δὲ περιηργηταὶ ἐπισκεφθέντες φυλάκες θιαγενῶν τῶν διαφόρων ἡπείρων

παρετήρισαν καὶ ἐμελέτησαν παρ' αὐτοῖς πολυπλόκους μαμητικοὺς χορὸντας μετημφιεσμένων ἡ ἔκστασις, ἡ ζωοποιὸς αὐτῇ δύναμις τῆς τραγῳδίας, εἶναι ποιὴ εἰς πολλὰ θρησκεύματα, εὐρύτατα δὲ διαδεδομένη εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τῆς προσωπίδος, προσωπίδος μὲν μαγικὸν χαρακτῆρα, ἡ δποία κατὰ τὴν πίστιν τῶν πρωτογόνων λαῶν μεταβιβάζει εἰς τὸν φέροντα αὐτὴν τὴν δύναμιν καὶ τὰς ίδιότητας τοῦ εἰκονιζομένου θεοῦ. Ἐν τούτοις παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ λαῷ καὶ εἰς οὐδεμίᾳν ἄλλην ἐποχὴν τὰ στοιχεῖα ταῦτα συντεθῆσαν, ὥστε νὰ ἀπαρτίσονταν τραγῳδίαν. Τὸ ποιητικὸν τοῦτο εἶδος εἶναι αὐτοφνὲς μόνον ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, εἶναι ἀποκλειστικὸν δημιούργημα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Μέχρι τῶν μέσων περίπου τοῦ 6. αἰῶνος π. Χ. δύο εἰδη ποιήσεως ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἑλλάδα: τὸ ἔπος καὶ ἡ λνρικὴ ποίησις.

Ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης ἀκμῆς τοῦ ἔπους εἶχε βεβαίως παρέλθει· τὰ μέγιστα καὶ ἀνυπέρβλητα ἐπικὰ ἀριστονογήματα, ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, εἶναι, ὡς γνωστόν, πολὺ παλαιότερα· ἐν τούτοις τὸ εἶδος ἐξηκολούθει καλλιεργούμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν τοῦ λεγομένου ἐπικοῦ κύκλου.

Ἡ λνρικὴ ποίησις ἦδη ἀπὸ 150 ἑτῶν ενδιάσκετο εἰς ὅλην της τὴν ἀκμήν. Ὄλα τὰ εἰδὸν τῆς εἰχον καλλιεργηθῆ καὶ ἐκαλλιεργοῦντο ἀκόμη λαμπρῶς. Ὁ Καλλίτος, ὁ Τροταῖος, ὁ Μήμερομος καὶ ἄλλοι εἰχον συνθέσει θαυμασίας ἐλεγείας. Τῷ 560 ἔξι ἀκόμη ὁ Ἀθηναῖος νομοθέτης Σόλων, ὁ ὅποιος ἦτο καὶ ἔξοχος ἐλεγειοποιός. Σκωπτικοὺς ἴαμφονς εἰχον γράψει ὁ μέγας ποιητὴς Ἀρχίλοχος καὶ ἄλλοι. Τὰ περὶ τὸ 600 π. Χ. ἔτη εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης ἀκμῆς τοῦ αἰολικοῦ μέλους, εἰς τὸ ὅποιον διέπρεψαν ὁ Ἀλκαῖος καὶ ἡ Σαπφώ.

Εἶδος τῆς λνρικῆς ποιήσεως εἶναι καὶ ἡ ποίησις ἡ χορική. Τὸ χορικὸν ἄσμα, τὸ ὅποιον ἐξέφραζε συναισθήματα περισσότερον ὅμαδικὰ παρὰ ἀτομικὰ καὶ τὸ ὅποιον ἦδεν ὅμας προσώπων, ὁ Χορός, ἀνεπτύχθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς δωρικὰς χώρας, ὅπου τὸ ὅμαδικὸν πνεῦμα ἦτο ζωηρότερον. Λιὰ τοῦτο καὶ ἐγράφετο πάντοτε εἰς δωρικὴν ἢ τοὐλάχιστον δωρίζονταν διάλεκτον, ἀκόμη καὶ ὑπὸ τῶν μὴ Δωριέων ποιητῶν. Οἱ μέγιστοι ἀντιπρόσωποι τῆς χορικῆς ποιήσεως, ὁ Σιμωνίδης, ὁ Βακχυλίδης, ὁ Πίνδαρος, ἀνεφάνησαν μετὰ τὰ μέσα τοῦ 6. αἰῶνος. Ἡδη ὅμως πρὸ τῶν χρόνων τούτων εἰχον συνθέσει χορικὰ ἄσματα καὶ ἄλλοι σπουδαῖοι ποιηταί. Εἰς τούτων ἦτο ὁ Ἀρίων, ὁ ὅποιος διεκρίθη εἰς τὸν διαθέτοντα.

‘Ο διθύραμβος ἦτο ὕμνος εἰς τὸν Διόνυσον. Αὐτὸς εἶναι τὸ ἄσμα, τὸ δποῖον οἱ θιασῶται τοῦ θεοῦ ἥδον — μὲ συνοδείαν αὐλοῦ — κατὰ τὰς ἔορτὰς αὐτοῦ κατεχόμενοι ἀπὸ ἔνθεον μανίαν καὶ ἔξαλλον ἐνθουσιασμόν. Κατ’ ἀρχὰς θὰ ἦτο βεβαίως αὐτοσχέδιος καὶ ἀτεχνος· θὰ ἥδετο ωπὸ δῆλγων προσώπων, οἱ δὲ ἄλλοι θιασῶται θὰ συνώδενον τὸ ἄσμα ἐκβάλλοντες τὴν ἐνθουσιώδη βακχικὴν ἴαχὴν ἵω Βάκχε, εὐοῖ.

Τεχνικὴν μορφὴν ἔδωσεν εἰς τὸν διθύραμβον δ’ Ἀρίων. Οὗτος ἦτο Αἰολεύς, ἐπι Μητύμην τῆς Λέσβου, ἔζη δῆμος, περὶ τὸ 600 π. Χ., εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Περιάνδρου, τυράννου τῆς Κορίνθου, πόλεως, ὡς γνωστόν, δωρικῆς. ‘Ο διθύραμβον τοῦν, ἔξετέλει δ’ αὐτοὺς κύκλιος χορὸς 50 ἀρδῷν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀσκούμενος. ‘Ο ποιητὴς οὗτος ἦτο κατὰ τὸν ἀρχαῖον εὐρετῆς τοῦ τραγικοῦ τρόπου τοῦτο κατὰ τὴν πιθανωτέραν ἐξηγείαν σημαίνει ὅτι αὐτὸς πρῶτος παρουσίασε τὸν χορευτάς, τὸν ἄδοντας τὸν διονυσιακὸν διθύραμβον, μετημφιεσμένον εἰς τράγονας, δηλαδὴ εἰς Σατύρους. Διότι οἱ ἀρχαῖοι τὸν Σατύρον ἢ Σειληρόν τὸν ἐπωνύμαζον καὶ τράγονος*. Οἱ Σάτυροι, δάιμονες τῶν δασῶν, προσωποποιήσις τῆς βλαστήσεως καὶ τῆς ἐν τῇ φύσει ἐλευθέρας γενέσεως καὶ ἀναπτύξεως, οὐδεμίαν σχέσιν εἶχον ἀρχικῶς μὲ τὸν Διόνυσον. Ἡσαν ἄλλως τε ἐν ‘Ελλάδι πολὺ παλαιότεροι τοῦ Διονύσου, τοῦ ὅποιον ἡ λατρεία ἦλθεν, δπως εἰδομεν, ἔξωθεν. ‘Οταν δῆμος ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου διεδόθη, οἱ Σάτυροι προσεκολλήθησαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔγιναν οἱ ἀχώριστοι σύντροφοι τον. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἔνωσις τοῦ ἐκ Βορρᾶ κατελθόντος Διονύσου καὶ τῶν ἀριαδικῶν Σατύρων ἔγινε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν βρόχειον Πελοπόννησον καὶ οὕτως δ’ Ἀρίων εὗρε τὸν λαὸν τῆς Κορίνθου πρόθυμον νὰ δεχθῇ τὸν γεωτερισμόν τον, δηλαδὴ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ διονυσιακοῦ διθύραμβον ὑπὸ χοροῦ Σατύρων, χοροῦ τραγικοῦ.

* “Οχι διότι τὸν ἐφαρτάζοντο τραγομόρφους. Ἐκ τῶν μημείων τέχνης, εἰς τὰ ὅποια οἱ Σάτυροι εἰκονίζονται μὲ χαρακτηριστικὰ τράγων, οδὸν εἶναι ἀρχαίοτερον τῆς ἐλληνιστικῆς ἐποχῆς. Κατὰ τὸν παλαιότερον χρόνον τὸν Σατύρον τὸν ἐφαρτάζοντο ζωομόρφους — συνήθως τὸν ἐπωνύμαζον θῆρας —, δὲν ἀπέδιον δῆμος εἰς αὐτοὺς τὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς ωρισμένου ζώου. Περισσότερον παρὰ μὲ τράγους ώμοιάζον μὲ ἵππους, τῶν ὅποιων εἶχον τὰ δτα, τὰς μακρὰς οὐρὰς, εἰς ἀρχαίοτερας δὲ παραστάσεις καὶ τὰς ὅπλας. Ἐπειδὴ δῆμος τὸν ἐφαρτάζοντο μὲ πυκνὸν τρίχωμα, πρὸς τούτους δὲ ζωηρούς, διαρκῶς σκιαγόντας, εὐθύμους καὶ ἀσυγκρατήτους, διὰ τοῦτο τὸν ἔλεγον καὶ τραγόυσ.

Οπωσδήποτε ὁ διθύραμβος ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ 600 περίπου π. Χ. τὴν πλήρη διαιρόφωσίν του. Ἐκτοτε, ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας, οἱ ποιηταὶ συνέθετον ἑκάστοτε διὰ τὰς διονυσιακὰς τελετὰς τέοντος διθυράμβους, διθυράμβους τεχνικούς, τοὺς ὅποιοντς ἔξετέλοντι χροὶ ἐπιμελῶς ἡσαντοῦντο. Τοῦτο ἐγίνετο πλέον εἰς πολλὰς χώρας τῆς Ἑλλάδος, κυρίως εἰς ἑκείνας, ὅπου ἐλατρεύετο περισσότερον ὁ Διόνυσος. Μία τῶν χωρῶν τούτων ἦτο ἡ Ἀττική.

Κάποτε, δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς πότε, πάντως περὶ τὰ μέσα τοῦ 6. αἰῶνος ἡ ὀλίγον πρότερον, εἰς ποιητὴς ἐκ τῆς παρὰ τὴν Πεντέλην ἀμπελοφότον Ἰκαρίας (ὅπου ὁ σημερινὸς Λιόντος), ὁ Θέσπις, ἐλέγει μίαν ἔμπνευσιν: εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Χοροῦ ἀδόμενον διθύραμβον παρενέβαλε μερικοὺς στίχους εἰς ἄλλο μέτρον, ἄνευ μέλοντος, καταλλήλους δι’ ἀπαγγελίαν, τοὺς ὅποιοντς ἀπίγγειλε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ ἕδιος, ἐμφανισθεὶς ὑπὸ μιορφὴν ἄγρωστον τίνος μυθικοῦ προσώπου. Λιὰ τῶν στίχων τούτων ἀφ’ ἐρὸς μὲν ἀπεκρίνετο (ἀρχ. ὃ πεκρόνετο, ἐξ οὗ ὃ ποιοῦται) τρόπον τινὰ εἰς τὸ προηγηθὲν μέρος τοῦ ἄσματος, ἀφ’ ἐτέρου δὲ ἔδιδε νέαν τροφὴν εἰς αὐτό, καθίστα τὴν συνέχειαν τοῦ ἄσματος πλέον εὐπρόσδεκτον διὰ τοὺς θεατάς, ἐδημιούργει, ὅπως λέγομεν σήμερον, τὴν κατάλληλον ἀτμόσφαιραν, ὥστε οἱ θεαταὶ νὰ καταροήσουν καὶ νὰ αἰσθανθοῦν τὸ ἄσμα πληρόστερον καὶ βαθύτερον.

Ο γεωτερισμὸς ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν φαίνεται ἵσως πολὺ σημαντικός· ἐν τούτοις αἱ συνέπειαι του ἔχοντι ἀξίαν ἀνυπολόγιστον τὴν ἡμέραν ἑκείνην, κατὰ τὴν ὅποιαν διαθέτεις ἀπέραντη τοῦ Χοροῦ συνδιελέχθη τρόπον τινὰ μετ’ αὐτοῦ διὰ στίχων ἀπαγγελλομένων, καὶ μὲ τὸ λνοικὸν στοιχεῖον, τὸ ὅποιον ἐκνοιάζει μέχρι τῆς στιγμῆς ἑκείνης ἀπολύτως καὶ ἀποκλειστικῶς, ἥνωσε τὸ ἐπικὸν στοιχεῖον τοῦ διαλόγου καὶ τῆς ἀφηγήσεως, ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸν κόσμον ἡ τραγῳδία, ἐν τῷ λαμπροτάτων δημιουργημάτων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Τὴν λνοικὴν καταγωγὴν τῆς τραγῳδίας δεικνύει καὶ τὸ ὄνομά της· ἦτο κατ’ ἀρχὰς τὸ ἀγωνιστικόν, δηλ. ἄσμα Χοροῦ μετημφεσμένον εἰς Σατέρδους.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, κατὰ τὰ ὅποια ἐδημιούργήθη ἡ τραγῳδία, τὰ διαλογικὰ μέρη ἦσαν σύντομα καὶ τὸ κέντρον τοῦ βάρους ἀπετέλοντα τὰ χορικά. Βαθμηδὸν ὅμως τὰ χορικὰ περιωρίζοντο, ὁ πρόδογος καὶ τὰ ἐπεισόδια ἐλάμβανον διορεὶται μεγαλυτέρων ἑκτασιν καὶ ἔγιναν αὐτὰ πλέον

τὸ κύριον μέρος τῆς τραγῳδίας καὶ οἱ φορεῖς τοῦ μέθου ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου ἐξειλίσσετο ἐντὸς αὐτῶν.

‘Ο Θέσπις ἀντικατέστησε τὰ παλαιότερα πρόχειρα, ἐκ φύλλων, φλοιοῦ κ.λπ., προσωπεῖα δι’ ἄλλων ἐκ λινοῦ ὑφάσματος ἐπιχρισμένου μὲν κονίαμα ἐκ γύψου.

Βραδύτερον, ἐπὶ Αἰσχύλου, προσετέθη καὶ δεύτερος ὑποκριτής, ἐπὶ δὲ Σοφοκλέους καὶ τρίτος. Οἱ τρεῖς οὖτοι ὑποκριταὶ, δι πρωταγωνιστής, δι δευτεραγωνιστής καὶ δι τριταγωνιστής, ὑπεδύνοντο δῆλα τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος, τὰ διποῖα βεβαίως ἥσαν συνήθως περισσότερα τῶν τοιῶν.

Οἱ τραγικοὶ ποιηταὶ ἤντλουν τὰς ὑποθέσεις τῶν ἔργων των ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον πηγὴν τῶν μύθων. Ἐκ τῶν 32 τραγῳδιῶν τῶν τοιῶν μεγάλων τραγικῶν τῆς ἀρχαίτητος (7 τοῦ Αἰσχύλου, 7 τοῦ Σοφοκλέους καὶ 18 τοῦ Εὐφριπίδον), αἱ διποῖαι περιεσώμησαν μέχρις ἡμῶν, μόνον μία, οἱ Πέρσαι τοῦ Αἰσχύλου, ἔχει ὑπόθεσιν ἵστορικήν: τὴν ἐν Σαλαμῖνι ἦτταν τῶν βαρβάρων δλων τῶν ἄλλων αἱ ὑποθέσεις εἶναι μυθικαὶ. Ἀλλ’ ἐξ αὐτῶν πάλιν μόνον αἱ Βάκχαι τοῦ Εὐφριπίδου ἔχουν ὑπόθεσιν εἰλημμένην ἀπὸ τοὺς διονυσιακοὺς μύθους. Ἐνῷ λοιπὸν εἰς τὴν τραγῳδίαν τὰ πάντα, ἡ καταγωγή της, δι τόπος διόπον παριστάνετο, αἱ ἔορταί, εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν διποίων περιελαμβάνετο, ἥσαν διονυσιακά, αἱ ὑποθέσεις κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς της ἐλαμβάνοντο κατὰ κανόνα ἀπὸ μύθους ἄλλων θεῶν καὶ κυρίως ἥρωών. Πῶς καὶ πότε ἔγιναν δεκτοὶ μῆθοι ἀσχετοὶ πρὸς τὸν Διόνυσον εἰς ἔργα προσωρισμένα νὰ λαμπτῷν τὴν ἑορτήν του, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ· ἀκόμη καὶ πρὸ τῆς γενέσεως τῆς τραγῳδίας τὸ περιεχόμενον τῶν διθυράμψων εἰχε παύσει νὰ εἶναι ἀποκλειστικῶς διονυσιακόν. Πάντως ὅμως ἡ χρησιμοποίησις εἰς τὴν τραγῳδίαν μύθων μὴ διονυσιακῶν εἰχε μίαν φυσικὴν καὶ ἀναγκαίαν συνέπειαν: οἱ ποιηταὶ ἀντικατέστησαν τὸν Χορὸν τῶν Σατύρων μὲν Χορὸν ὑποδύμενον ἄλλα πρόσωπα, διάφορα ἐκάστοτε, διότι μὲν μῆθον ἔνον πρὸς τὸν Διόνυσον δι Χορὸς τῶν Σατύρων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐναρμονισθῇ. Ἐκ σεβασμοῦ ὅμως πρὸς τὴν παράδοσιν διετήρησαν μέχρι τέλους τοὺς Σατύρους εἰς τὰ σατυρικὰ δράματα, μολογότι καὶ αὐτῶν οἱ μῆθοι ἥσαν πλέον ποικίλης προελεύσεως. Ἐφρόντιζον δὲ κάθε φορὰν νὰ δικαιολογοῦν, ὅσον ἦτο δυνατὸν φυσικώτερον, τὴν παρουσίαν τοῦ σατυρικοῦ Χοροῦ εἰς ἔργον ἔχον ἔτειρ, μὴ διονυσιακήν, ὑπόθεσιν.

5. ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

‘Η διδασκαλία τῶν διθυράμβων καὶ τῶν δραμάτων ἐγένετο πάντοτε τὴν ἡμέραν καὶ ἐν ὑπαίθρῳ. Εἰς κυκλικὸς χῶρος, ἢ ὁρχήστρα, μὲ τὸν βωμὸν (θυμέλην) τοῦ Διονύσου εἰς τὸ μέσον ἥρκει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ διθυράμβου. Ὁ λαὸς παρηκολούθει ἵσταμενος πέριξ τοῦ κύκλου. “Οταν ὅμως ἐκ τοῦ διθυράμβου ἐγεννήθη τὸ δρᾶμα, οἱ ὑποκριταί, οἱ ὄποιοι ἔπαιζον καὶ αὐτοὶ ἐντὸς τῆς ὁρχήστρας, ἔπεσε τὰ ἔχοντα ἐστεγασμένον τὸ οἰκημα, διὰ τὰ περιμέροντα ἐντὸς αὐτοῦ τὴν σειράν των καὶ διὰ τὰ μεταλλάσσοντα προσωπεῖον καὶ περιβολήν, ἀφοῦ ὑπερχρεοῦντο τὰ ὑποδύνωται διάφορα πρόσωπα. Διὰ τοῦτο παρὰ τὸν κύκλον ἐστήρετο πρόχειρον ξύλινον ὀρθογώνιον παράπηγμα, ἢ σκηνήν. Οἱ θεαταὶ τότε ἐθεῶντο ἵσταμενοι πέριξ τοῦ ἐλευθέρου ἀπομένοντος τμήματος τοῦ κύκλου. Χάριν αὐτῶν ἔπειτα ἐτοποθετοῦντο ξύλινα ἑδώλια εἰς σκηνὰ ἡμικυκλίουν καὶ διλονὲν ὑψηλότερα ἐφ’ ὅσον ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν ὁρχήστραν, ὥστε οἱ καθίμενοι εἰς τὰς ὅπισθεν σειρὰς τὰ ἐνοχλῶνται ὑπὸ τῶν καθημένων πρὸς αὐτῶν.

Οὕτω τὸ ἀρχαῖον θέατρον ἀπηρτίσθη ἀπὸ τρία μέρη: τὴν ὁρχήστραν, ὅπου ἐγένετο ἡ παράστασις, τὴν σκηνήν, ἐντὸς τῆς ὄποιας μετημφιέννυντο οἱ ὑποκριταί, καὶ τὸ κνημίως θέατρον ἐλέγετο καὶ κοιλον, λόγῳ τοῦ σκήματός του.

Ἡ πρὸς τὸν θεατὰς πλευρὰ τῆς σκηνῆς εἰκόνιζε κατὰ κανόνα τὴν πρόσωπιν ἀνακτόρου ἢ ναοῦ, εἶχε δὲ μίαν ἢ τρεῖς θύρας, διὰ τῶν ὄποιων εἰσήρχοντο εἰς τὴν ὁρχήστραν οἱ ὑποκριταί οἱ ὑποδύνμενοι πρόσωπα, τὰ ὄποια ὑπετίθετο ὅτι ενδίσκοντο ἐντὸς τοῦ ἀνακτόρου (ἢ τοῦ ναοῦ). Ἐπειδὴ δμως αἱ ὑποθέσεις τῶν δραμάτων δὲν ἐξειλίσσοντο πάντοτε πρὸς ἀνακτόρων ἢ ναῶν, ἐπενοήθη σὺν τῷ χρόνῳ (ἐπὶ Σοφοκλέους) ἡ θεατικὴ ζωγραφική, ἢ σκηνῆς γραφία, καὶ κατεσκενάζοντο μεγάλοι πίνακες εἰκονίζοντες δάσος, ἀκτήν, στρατόπεδον κ.ἄ., οἱ ὄποιοι ἐτοποθετοῦντο εἰς τὴν πρόσωπην τῆς σκηνῆς.

Μεταξὺ τοῦ κοίλου καὶ τῆς σκηνῆς ἀφίγνοντο, ὁ εἰς δεξιά, ὁ ἄλλος ἀριστερά, δύο διάδρομοι, αἱ πάροδοι δι’ αὐτῶν εἰσήρχοντο εἰς τὴν ὁρχήστραν διὰ τοῦ Χοοδοῦ καὶ τὰ πρόσωπα, τὰ ὄποια ὑπετίθετο ὅτι ἥρχοντο ἔξωθεν καὶ ὅχι ἐκ τοῦ ἀνακτόρου (ἢ τοῦ ναοῦ). “Ἄν ἐν πρόσωπον εἰσήρχετο διὰ τῆς δεξιᾶς ὡς πρὸς τὸν θεατὴν παρόδον, ὑπετίθετο

ὅτι ἥρχετο ἐκ τῆς πόλεως ἢ ἐκ τῶν λιμένων, ἀν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ὑπετίθετο ὅτι ἥρχετο ἐκ τῶν ἀγρῶν ἢ ἐκ τῆς ἔσητος.

Εἰς τὰς ³ Αθήνας αἱ παραστάσεις ἐγίνορτο ἐπτὸς τεμένους τοῦ Ἐλευθερούχου Διονύσου κειμένου ὑπὸ τὴν νοτιοαατολικὴν πλευρὰν τῆς ² Ακροπόλεως. Ἀλλὰ κατὰ τὸν 5. αἰῶνα, ἦτοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀκμῆς τῆς τραγῳδίας, μόνιμον θέατρον, ἐπτὸς τῆς ὁρχήστρας, δὲν ὑπῆρχεν. Ἡ ξυλίνη σκηνὴ καὶ τὰ ξύλινα ἑδώλια ἐστίγνοντο δὲ ἐκάστην παράστασιν. Μόροι περὶ τὰ τέλη τοῦ 5. αἰῶνος ἥρχισεν ἡ κατασκευὴ λιθίνων ἑδωλίων.

Τὸν 4. αἰῶνα ὅλα τὰ ἑδώλια ἔγιναν λιθίνα, ἐκτίσθη δὲ καὶ λιθίνη σκηνὴ. Ὁ ρήτωρ Λυκοῦρος, δοτις διεχειρίσθη μὲ σύνεσιν καὶ ἵκανότητα τὰ οἰκονομικὰ τῆς πόλεως κατὰ τὰ ἔτη 338 - 326, ἀπεπεράτωσε τὴν κατασκευὴν τοῦ μονίμου λιθίνου θεάτρου.

Τὸ θέατρον τοῦτο μεταρρυθμισθὲν ἀργότερον διατηρεῖται μέχρι σήμερον, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅχι ἀκέραιον εἶναι τὸ λεγόμενον Διονυσιακὸν θέατρον τῶν ³ Αθηνῶν.

Τὸ κοῖλόν τον, ἡμικυκλικόν, ἀπετελεῖτο ἀπὸ 78 ἐπαλλήλους σειρᾶς ἑδωλίων, πολλὰ τῶν ὅποιων ἤσαν σκαλισμένα εἰς τὸν βράχον τῆς ² Ακροπόλεως. Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν ἤσαν οἱ μαρμάρινοι θρόνοι τῶν ἐπισήμων, τὴν τιμητικωτέραν δὲ θέσιν εἶχεν ὁ ἵερεὺς τοῦ Ἐλευθερούχου Διονύσου ὁ θρόνος τον, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι, σφύζεται, φέρει δὲ ἀγαγνήφους παραστάσεις.

Διό διατάξεις ταῦτα δομιζόντια ἐχώριζον τὸ κοῖλον εἰς τρεῖς ζώρας, διὰ τὰ εὐκολύνεται ἡ κυκλοφορία τῶν θεατῶν. Τὰς σειρὰς τῶν ἑδωλίων διέκοπτον κλίμακες, διὰ τῶν ὅποιων οἱ θεαταί, ἀφοῦ πρῶτον διὰ τῶν παρόδων εἶχον περάσει εἰς τὴν ὁρχήστραν, ἀνήρχοντο εἰς τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις. Τὰ μεταξὺ τῶν κλιμάκων σφηροειδῆ τρίματα ἐλέγοντο καὶ ερίδες.

Κατὰ μῆκος τοῦ πρὸς τὸν θεατὰς τοίχου τῆς σκηνῆς ἐκτίσθη στενή, ἀλλ᾽ ἀρκετὰ ὑψηλὴ ἐξέδρα, τὸ λογοθεῖον τοῦτο κατέλαβε μέρος τῆς ὁρχήστρας, ἡ ὅποια οὕτως ἔπανσε τὰ εἶναι ἐντελῶς κυκλική. Ἐπὶ τοῦ λογείου ἔπαιζον οἱ ὑποκοιταί, οἱ ὅποιοι ἐχωρίσθησαν κατὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὸν Χορόν. Πότε ἔγινεν ἡ μεταρρύθμισις αὕτη δὲν εἶναι γνωστόν πάντως κατὰ τὸν κλασσικὸν χρόνον λογεῖον δὲν ὑπῆρχεν ἡ ὁρχήστρα ἥτο τότε πλήρης κύκλος, ὅλη δὲ ἡ παράστασις διεξήγετο ἐπ' αὐτῆς. Ἐκτὸς τοῦ λογείου ὑπῆρχε καὶ θεολογεῖον, εἶδος ἐξώ-

στον παρὰ τὴν στέγην τῆς σκηνῆς, ἐπὶ τοῦ ὅποιον ἐνεφανίζοντο θεού^{*}

² Επτὸς τῆς μορίμου πλέον σκηνῆς ἐφυλάσσοντο τὰ ἀπλᾶ μηχανήματα τοῦ θεάτρου, τὰ ὅποια εἶχον ἐπινοήσει οἱ ἀρχαῖοι. Τὰ κνωμώτερα τούτων ἥσαν: α') ἡ μηχανὴ ἡ αἰώνη μηχανὴ, εἰδος γερανοῦ, ὁ ὅποιος παρονσίαζε θεοὺς αἰωνομένους (θεοὺς ἀπὸ μηχανῆς), β') αἱ περίαπτοι, δύο ἔνδικοι ἐκατέρωθεν τῆς σκηνῆς τοποθετημένοι προσματικοὶ στῦλοι, οἱ ὅποιοι περιστρεφόμενοι περὶ ἄξονα παρονσίαζον τοὺς ἐπ' αὐτῶν στερεωμένους ἐξωγραφημένους πίνακας, ὅσάκις ἵτο ἀνάγκη ῥὰ ἀλλάξῃ ἡ σκηνογραφία, γ') τὸ ἐκκέκλημα, μηχανικῶς μετακινούμενον τροχοφόρον δάπεδον, ἐπὶ τοῦ ὅποιον παρονσίαζον εἰς τοὺς θεατὰς ὅμοιώματα τεκοῦν (διότι σπανιώτατα εἰς τὸ ἀρχαῖον θέατρον παριστάνετο φόρος ἡ αὐτοκτονία πρὸ τῶν ὅμμάτων τῶν θεατῶν).

³ Η ἀκοντικὴ τῶν ἀρχαίων θεάτρων πρόκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἐπισκεπτομέρων αὐτά τὰ λεγόμενα εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἀπόμη καὶ ὅχι μεγαλοφύρως, ἀκούονται καθαρὰ ἀπὸ τοὺς καθημένους καὶ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας σειράς.

Τὰ ἐστεγασμένα θέατρα ἐκαλοῦντο ϕδεῖα, ἐγίνοντο δὲ ἐντὸς αὐτῶν κατὰ τοὺς παλαιοτέρους χρόνους μόνον μουσικαὶ ἐκτελέσεις καί, ὃς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, δραματικοὶ προάγωνες, βραδύτεροι δῆμοις καὶ θεατικαὶ παραστάσεις. Τὸ καλύτερον διατηρούμενον ἐξ αὐτῶν εἴναι τὸ ϕδεῖον, τὸ ὅποιον ἐχάρισεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τὸ 160 μ. Χ. δ. Ἡρώδης ὁ Ἀττικός.

6. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ

Μόρον εἰς ώριμέρας ἔορτὰς τοῦ Διονύσου ἔδιδάσκοντο, ὡς εἰπομένη, τραγῳδίαι, εῖχε δὲ ἡ διδασκαλία αὐτῶν ἀγωνιστικὸν χαρακτῆρα.

Πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου ἥγοντο εἰς τὴν Ἀττικὴν τέσσαρες ἔορταί: περὶ τὰ τέλη Δεκεμβρίου (κατὰ μῆνα Ποσειδεῶνα) τὰ Μικρὰ ἢ κατ' ἀγροὺς Διονύσια, μετὰ ἓνα μῆνα τὰ Λήνατα, ἀρ-

* Ως μέλος ἀρχιτεκτονικὸν τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ἀναφέρεται καὶ τὸ προσκήνιον, ἀλλὰ τί ἵτο τοῦτο ἀμφισβητεῖται. Μερικοὶ νομίζουν ὅτι εἴναι τὸ αὐτὸν μὲ τὸ λογεῖον, ἄλλοι ἡ πρὸς τὴν ὀρχήστραν πλευρὰ ἀντοῦ, ἄλλοι ἔνδικον διάφραγμα ὑψούμενον πρὸ τῆς σκηνῆς καὶ ἄλλοι τέλος ὁ πρὸς τὴν ὀρχήστραν τοῖχος τῆς σκηνῆς.

γότερον τὰ Ἀρθεστήρια καὶ τέλος περὶ τὰ τέλη Μαρτίου (κατὰ μῆτρα Ἐλαφηβολιῶν) τὰ Μεγάλα ἢ ἐν ἀστει Διονύσια.

Κατὰ τὰ Ἀρθεστήρια* δὲρ ἐδιδάσκοντο δράματα. Κατὰ τὰ Μικρὰ Διονύσια ἐγίνετο εἰς τὸν δήμον τῆς Ἀττικῆς ἐπανάληψις παλαιοτέρων τραγῳδίων. Νέαι τραγῳδίαι ἐδιδάσκοντο κατὰ τὰ Λήναια (ἀπὸ τοῦ 433), λαμπρότερον δὲ καὶ ἐπισημότερον κατὰ τὰ ἐν ἀστει Διονύσια (ἡδη ἀπὸ τοῦ 534).

Τὰ ἐν ἀστει Διονύσια ἑωρτάζοντο ἐπὶ ἔξημέρας, ὅν αἱ τρεῖς τελευταῖαι διετίθεντο διὰ τὸν δραματικὸν ἀγῶνας· τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν εἶχεν ὁ ἐπώνυμος ἄρχων.

Οἱ ποιητὴς ὁ ἐπιθυμῶν τὰ μετάσχη τοῦ ἀγῶνος ὑπέβαλλεν εἰς τὸν ἄρχοντα τρεῖς τραγῳδίας καὶ ἐν σοινοικὸν δρᾶμα καὶ γῆτει χορόν. Οἱ ἄρχοντες μελετῶν τὰ ἔσχα, συμβούλευοντος δὲ καὶ πρόσωπα, ὃν ἔξετίμα τὴν γνώμην, ἐδίδον χορόν καὶ οὕτω παρεῖχε τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα εἰς τρεῖς ποιητὰς ἐκ τῶν ὑποβαλόντων αἰτήσεις. Εἰς τὸν ποιητὰ τούτους ἐδίδετο ἀμοιβὴν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐκ τοῦ ὅποιον ἐπληρώνοντο καὶ οἱ ὑποχριταί, τρεῖς διὶς ἐσκατορ ποιητήν. Τὰ μεγαλότερα ὅμως ἔξοδα ἦσαν τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὸν Χορὸν καὶ ταῦτα ἀνελόμβανον ἐκάστοτε τρεῖς πλούσιοι Ἀθηναῖοι, οἱ χορηγοί, ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος καθ' ὑπόδειξιν τῶν φυλῶν ὅριζομενοι· ἡ χορηγγία ἦτο μία τῶν λειτονργιῶν, αἱ δοποῖαι ἦσαν βαρεῖα ἀλλὰ καὶ πολὺ τιμητικὴ ἔμμεσος φορολογία. Διὰ κλήρουν ὠρίζετο μετὰ τίνος ποιητοῦ θὰ συνειργάζετο ἐκαστος τῶν τριῶν χορηγῶν.

Οἱ ποιητὴς ἦτο καὶ σκηνοθέτης τῶν ἔργων του· ἥσκει τὸν Χορὸν εἰς τὸ ἄσμα καὶ τὴν δραχμησιν, κατένεμε τὰ πρόσωπα τῶν ἔργων εἰς τὸν ὑποχριτὰς καὶ ἥσκει τούτους εἰς τὴν ἀπαγγελίν, τὴν μιμικὴν κ.λπ. Ἐνίστε κωλυομένου τοῦ ποιητοῦ ἀνελάμβανε τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χοροῦ ἵδιος χοροδιάσκαλος ὑπὸ τοῦ χορηγοῦ καὶ αὐτὸς ἀμειβόμενος.

Οἱ λίγας ἥμέρας πρὸ τοῦ ἀγῶνος ἐγίνετο καὶ ὁ προκαταρκτικὸς κατάλογος τῶν κριτῶν τὰ διόρθωτα 500 Ἀθηναίων, 50 ἐξ ἐκάστης τῶν

* Βλ. περὶ αὐτῶν τὰς ἐν τῇ Ἰφιγένειᾳ τῇ ἐν Ταύροις ἐφιμετρικὰς σημειώσεις ἐν τῇ λέξει χορηγης.

10 φυλῶν, ἐγράφοντο εἰς πινακίδια, τὰ δύοια ἔρριπτοντο εἰς 10 ὑδρίας, μίαν δὶ’ ἐκάστην φυλήν αἱ ὑδρίαι ἐσφραγίζοντο καὶ ἐφυλάσσοντο εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενόνος.

Δένος ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἑορτῶν οἱ τρεῖς προκριμέντες ποιηταί, ἐστεφανωμένοι, ἀκολουθούμενοι ἐπὸ τῶν ἑποκριτῶν καὶ τῶν χορευτῶν τῶν ἔργων των, ἐστεφανωμένοις καὶ αὐτῶν ἀλλ’ ἀνεν προσωπίειν καὶ θεατρικῶν στολῶν, προσήρχοντο εἰς τὸ ὕδειον, θέατρον ἐστεγασμένον προωρισμένον διὰ μουσικᾶς ἀκροάσεις. Ἐκεῖ συνηθροίζοντο οἱ Ἀθηναῖοι, διὰ τὰ παρακολούθσουν τὸν λεγόμενον προάγωντα. Οἱ ποιηταί, ἐκαστος μετὰ τοῦ διμίλου του, ἀνήρχοντο κατὰ σειρὰν εἰς τὴν ἐν τῷ ὕδειώ ἐξέδραν καὶ παρεῖχον εἰς τὸ κοινὸν πληροφορίας περὶ τῶν ἔργων των, τὰ δύοια ἐπρόκειτο τὰ παιχθοῦν, ἀνεκούντον τοὺς τίτλους καὶ τὰς ὑποθέσεις των, παρουσίαζον δὲ καὶ τοὺς ἑποκριτάς, οἱ δύοιοι θὰ ἐπεδόντο τὰ διάφορα πρόσωπα.

Τέλος τὴν τετάρτην ἡμέραν τῶν μεγάλων Διονυσίων ἐγίνετο ἐναρξίς τῶν παραστάσεων. Οἱ θεαταὶ προσήρχοντο πολὺ ἐτρωγίς, πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου, εἰσήρχοντο εἰς τὸ θέατρον καὶ κατελάμβανον τὰς θέσεις των τὰς παραστάσεις παρηκολούθουν καὶ γνωτίκες, ἀλλὰ ἀπὸ ἴδιαιτέρας κερκίδας. Ἡ εἰσόδος κατ’ ἀρχὰς ἦτο ἐλευθέρα, ἐπειτα δῆμος ἐπετρέπετο μόνον δὲ εἰσιτηρίων, σε μέρος ὅλων, τὸ ἀντίτιμον τῶν δύοιων κατεβάλλετο εἰς τὸν ἐργολόβον τοῦ θεάτρου, τὸν θεατρώνην. Ἄλλη ἐπειδὴ τὸ θέατρον ἐθεωρεῖτο, δύοις καὶ ἦτο πράγματι, κέντρον ὑψηλῆς πνευματικῆς ἀπολαύσεως καὶ σπουδαῖον μέσον ἥθικῆς ἐξυψώσεως τοῦ λαοῦ καὶ ἐπειδὴ ἐθεωρεῖτο ἀδικον τὰ ἀπέχοντα αὐτοῦ οἱ πολῖται οἱ δυσκολευόμενοι τὰ πληρώσουν τὸ εἰσιτήριον, ἀπεφασίσθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους τὰ παρέχηται εἰς τοὺς ἀπορωτέρους τὸ πρός τοῦτο ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσόν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου· ταῦτα εἶναι τὰ λεγόμενα θεωρικά. Βραδύτερον τὰ θεωρικὰ ἐλάμβανον πάντες οἱ πολῖται.

Αστυνομικὰ καθίκοντα ἐν τῷ θέατρῳ ἐξετέλουν οἱ ὄρθιδοι χοιριοί.

Ἄπο τὴν Ἀκρόπολιν ἐκομίζοντο εἰς τὸ θέατρον αἱ δέκα ὑδρίαι αἱ περιέχουσαι τοὺς κλήρους μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐποψηφίων κριτῶν, ἀπεσφραγίζοντο καὶ ἐξ ἐκάστης αὐτῶν ἐξήγετο εἰς κλῆρος· οὕτω κατηρτίζετο δεκαμελῆς κριτικὴ ἐπιτροπή. Οἱ κληρωθέντες ἐλάμβανον ἀνὰ ἐν πινακίδιον, διὰ τὰ γράφοντα ἐπ’ αὐτῶν τὴν γνώμην των, καὶ κατελάμβανον τὰς θέσεις των.

"Επειτα ἥζει η σάλπιγξ καὶ ὁ κήρυξ ἔξεφόνει τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ, τοῦ δποίου τὰ ἔσχα θὰ ἐπαΐζοντο τὴν πρώτην ἡμέραν καὶ τοῦτο ὀφίζετο διὰ πλήρους. Τὰς ἐπομένας δύο ἡμέρας θὰ ἐπαΐζοντο αἱ τετραλογίαι τῶν ἄλλων ποιητῶν, πάλιν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς κληρώσεως.

Καὶ οὕτως ἥρχιζεν η̄ παράστασις τῆς πρώτης πραγματίας, καθ' ἣν ὅραν περίπου ἀνέτελλεν ὁ ἥμιος. Οἱ ὑποκριταὶ ἐνεφανίζοντο εἰς τὴν δραχήστραν ἐνδεδυμένοι πολυτελῶς. Ἐφρόντιζον τὰ εἶναι η̄ μεταμφίεσίς των παράδοξος, ὡστε καὶ αὐτὴν τὰ συντελῆ εἰς τὸ τὰ ἀπομακρύνονται οἱ θεαταὶ ἀπὸ τὴν πεζὴν πραγματικότητα καὶ τὰ μεταφέρονται εἰς τὸν μυθικὸν πόσμον τῆς πραγματίας. Ἐφερον καὶ οἱ ὄροντες, ὑποδήματα μὲν ὑψηλὰ καττύματα, καὶ ὑπὸ τὰ φορέματά των διάφορα παραγεμίσματα (προστερνίδια, προγαστρίδια), ὡστε τὰ φαίνονται μεγαλοσωμότεροι, ὅπως ἐφαντάζετο ὁ λαὸς τὸν ἥρωας. Ἡ περιβολή των ἦτο βεβαίως ἀνάλογος πρὸς τὸ πρόσωπον, τὸ δποῖον ὑπεδύοντο, ἐν γένει ὅμως οἱ χιτῶνες των ἥσαν ποδήρεις μὲν χρωματιστὰς κατακορύφουνται βαθδώσεις καὶ κειριδωτοί, οἱ δὲ μανδύρι κεκοσμημένοι διὰ κεντημάτων, ταινιῶν κ.λπ. Τὰ προσώπω πεῖα — τὸ πανάρχαιον καὶ ἀπαράτητον τοῦτο στοιχεῖον πάσης διονυσιακῆς τελετῆς — εἶχον μεγάλα ἀρούγματα διὰ τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲν ἀρδάς γραμμὰς ἐξωγραφημένα τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν διαφόρων προσώπων τοῦ δράματος. Τὰ γνναικεῖα πρόσωπα ὑπεδύοντο ἀνδρες.

"Ο Χορὸς ἦτο ἐνδεδυμένος ἀπλούστερον. Εἰσίρχετο προηγούμενον αὐλητοῦ εἰς τὴν ὁρχήστραν η̄ κατὰ στοίχους (μέτωπον 3, βάθος 5) η̄ κατὰ ζυγὰ (μέτωπον 5, βάθος 3). "Ωστε ἦτο τετράγωνος καὶ ὅχι κυκλικός, δπως εἰς τὸν διθύραμβον.

Τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν ἀγώνων, ἀφοῦ ἐτελείωνεν η̄ ἐκτέλεσις καὶ τῆς τρίτης τετραλογίας, οἱ δέκα κριταὶ ἔγραφον τὴν γνώμην των ἐπὶ τῶν πινακιδίων των, ἀλλ' ἐπειτα ἐκληροῦντο οἱ πέρτε μόνον ἐξ αὐτῶν, οἵτινες καὶ ἀπεραίνοντο δριστικῆς περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ἀγῶνος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπὶ τῶν πινακιδίων ἀναγεγραμμένης γνώμης των. Τὸ ἀποτέλεσμα ἀνεκοινοῦστο ἀμέσως διὰ τοῦ κήρυκος.

Τὸ βραβεῖον ἦτο ἀπλοῦς στέφανος κισσοῦ, ἀλλ' η̄ δόξα μεγάλη. "Εκτὸς τοῦ νικήσαντος πόμπηος ἐστεφανοῦστο καὶ ὁ χορηγός του.

Τῶν δραματικῶν ἀγώνων ἐκρατοῦντο ἐπίσημα πρακτικά : Τὰ ὄντα ματα τῶν ποιητῶν, τῶν χορηγῶν καὶ τῶν πρωταγωνιστῶν, οἱ τίτλοι τῶν ἔσχων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεως ἔχαράσσοντο ἐπὶ πλακῶν, αἱ

ὅποιαι κατετίθεντο εἰς τὸ δημόσιον ἀρχεῖον· αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἔκαλοῦντο διὰ σκαλίας.

7. ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΡΑΓΙΚΩΝ

¹Ο Θέσπις ἦτο διηδούτος τραγικὸς ποιητὴς καὶ διηδούτος ἑπογύρης. Τῷ 534 ἐδιδάχθη διὰ πρώτην φορᾶν τραγῳδία του κατὰ τὰ Μεγάλα Διονύσια, τὰ ὅποια συνέστησε καὶ λαμπρῶς διωργάνωσεν εἰς τὰς Ἀθήνας διηδούτος. ²Αναμφιβόλως δῆμος καὶ πρὸ τῆς ἐπισήμου ταύτης ἀναγνωρίσεως τῆς νέας τέχνης διηδούτος Θέσπις θὰ ἐδίδαξε κατὰ τὰ ἀγροτικὰ Διονύσια τραγῳδίας του εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του, τὴν Ἰκαρίαν, ἵσως δὲ καὶ εἰς ἄλλους δῆμους τῆς Ἀττικῆς.

Ολίγον τεωτέρος τοῦ Θέσπιδος ἦτο διηδούτος Χοιρίλλος, περὶ τοῦ ὅποιον γνωρίζομεν μόνον διτὶ ἐγραφε πολλὰ ἔργα.

³Ο μαθητὴς τοῦ Θέσπιδος Φρύνιχος ἐγραφε ἐκτὸς τῶν μὲ μυθικὸν περιεχόμενον τραγῳδιῶν του καὶ δύο τραγῳδίας μὲ ὑποθέσεις εἰλημμένας ἀπὸ τὴν σύγχρονόν του πραγματικότητα, τὴν Μιλήτον ἀλωσιν καὶ τὰς Φοινίσσας. Εἰς τὴν πρώτην παρονοίαζε πρὸ τῶν δημάτων τῶν συμπολιτῶν του τὴν συμφορὰν τῆς Ἰωνικῆς ταύτης πόλεως, ἥτις κατεστράφη ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 494, τόσον δὲ ἐταράχθησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὸ θλιβερὸν θέαμα, ὥστε δχι μόνον ἀπηγόρευσαν τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ ἐπέβαλον καὶ πρόστιμον εἰς τὸν ποιητήν, διότι ἐπέμνησεν εἰς αὐτὸν «οἰκεῖα κακά». Μὲ τὰς Φοινίσσας δῆμος ἔλαβε τῷ 476 τὸν στέφανον τῆς νίκης. Τὸν Χορὸν τοῦ ἔργου ἀπετέλουν γυναικεῖς ἐκ Φοινίκης (εὖ οὖ διτίλος) εὑρισκόμεναι εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ὑπόθεσίς του δὲ ἦτο δὲ ἐν Περσίᾳ ἀντίκτυπος τῆς ἐν Σαλαμῖνι νίκης τῶν Ἑλλήνων. Τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐπραγματεύθη μετ' ὀλίγα ἔτη διηδούτος Αἰσχύλος εἰς τὸν Πέρσας τον, τὸ μόνον, ως εἴπομεν, μέχοις ἡμῶν διασωθὲν ἴστορικὸν δρᾶμα.

⁴Ο Πρατίνας ἐγραφε καὶ τραγῳδίας, ἀλλὰ περισσότερον ἡσκολίθη μὲ τὸ σατυρικὸν δρᾶμα. ⁵Ητο Πελοποννήσιος, ἐκ Φλειοῦντος, ἐδοασεν δῆμος καὶ αὐτὸς ἐν Ἀθήναις.

Πάγτα τὰ ἔργα τῶν ποιητῶν τούτων ἀπολέσθησαν ἐκτὸς ἐλαχίστων ἀποσπασμάτων.

8. Ο ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΟΦΟΚΛΗΣ

[‘]Ο Αἰσχύλος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἑλευσίνα τῷ 525. Κατὰ τὸν Περιπολέμονας ἐπολέμησεν ἡρωικῶς εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ τὴν Σαλαμῖνα. Περὶ τὰ μέσα τῆς μεταξὺ τῶν δύο τούτων μαχῶν δεκαετίας ἐνίκησε διὰ πρώτην φορᾶν εἰς ἀγῶνα δραματικόν. Ἐκ τῶν πολλῶν τραγῳδιῶν του σώζονται μόνον ἑπτά: αἱ Ἰκέτιδες, τὸ ἀρχαϊκότερον ἀπὸ τὰ περισσότερα ἀρχαῖα δράματα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχαιώτερον μὲ ἄφθονον καὶ δεσπόζον τὸ λυρικὸν στοιχεῖον, οἱ Πέρσαι, οἱ Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας, ὁ Προμηθεὺς ἐν τῷ θεῷ δε σ μώ της, ὁ Ἀγαμέμνονος, αἱ Χοροφρός οι καὶ αἱ Εὐμενίδες· αἱ τρεῖς τελεταῖαι τραγῳδίαι ἀποτελοῦν μίαν τριλογίαν, τὴν Ὀρέστην τοῦ Αργείου Πάγον. Κατὰ τὸν παλαιότερον χρόνον τουαῦται τριλογίαι παριστάγοντο πάντοτε· καὶ τὸ συνοδεῖν αὐτὰς σατυρικὸν δρᾶμα ἀπὸ τὸν αὐτὸν μῆθον ἥρτλει τὴν ὑπόθεσίν του. Ἐπειτα δύως ἡ ἐνότης αὕτη δὲν ἦτο ὑποχρεωτική. Οἱ ποιηταὶ μετεῖχον τοῦ ἀγῶνος μὲ τρεῖς τραγῳδίας καὶ ἐν σατυρικὸν δρᾶμα, ἀλλ’ αἱ ὑπόθεσίες ἐπετρέπετο νὰ λαμβάνωνται ἀπὸ διαφόρους μύθους.

Ἡ φήμη τῆς νέας τέχνης ἐνωρίς διεδόθη πέραν τῶν δρίων τῆς Αττικῆς. Οἱ Αἰσχύλος ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Ἰέρωνος εἰς Σικελίαν, ὅπου καὶ ἐδίδαξε μερικὰ ἔργα του. Ἀπέθανε τῷ 456 ἐν Γέλᾳ τῆς Σικελίας, ὅπου εἶχε μεταβῆ διὰ τρίτην φοράν.

Αἱ τραγῳδίαι του καὶ σήμερον ἀκόμη ἀναβιβαζόμεναι εἰς τὸ θέατρον συγκλονίζουν τοὺς θεατὰς μὲ τὴν βαθεῖαν θρησκευτικότητα, ἢ δποία τὰς διαπνέει, μὲ τὸ ὑψος τῶν διανοημάτων καὶ τὴν τιτανικὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἐκφράσεως, μὲ τὴν λάμψιν τοῦ λυρισμοῦ καὶ τῶν εἰκόνων.

Ο Σοφοκλῆς ἐγεννήθη εἰς τὸν Κολωνὸν τῷ 496. Μετὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος (480) ἤγκηθη τοῦ χοροῦ τῶν ἐφίβων, ὃ δποῖος ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς νίκης.

Ἡτο ὠραῖος, εὐγενής, ἀνοικτόκαρδος, εὐσεβής, φιλόπατρος, τέλειος τύπος ἀνδρὸς καὶ οὗτος καὶ γαθοῦ. Οἱ Αθηναῖοι πολὺ τὸν ἥγάπων καὶ τὸν ἔξετίμων καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτὸν ὑψηλὰ δημόσια λειτουργήματα.

‘Ως ποιητής ἀνεδείχθη πολλάκις ριζητής. Ἀπέθανεν ἐνεργηκούτοντα της μὲ ἀκμαίας μέχρι τέλους τὰς πνευματικάς του δυνάμεις. Ἀπὸ τὰ 123 ἔργα, τὰ δύοτα ἔγραψε, σφέζονται μόνον ἐπτά τραγῳδίαι : Αἴτας, Αντιγόνη, Οἰδίποες τέρροις νροῖς, Ἡλέκτρα, Τραγίνης αἰτιαὶ, Φιλοκτήτης, Οἰδίποες ἐπὶ λαολωρῷ καὶ ἐν σατυρικὸν δρᾶμα, ἀλλ᾽ ὅχι ὀδόκλησον, οἵ Ιχνευταί.

‘Ο Σοφοκλῆς εἶναι ἀνυπέρβλητος εἰς τὴν σκηνικὴν οἰκονομίαν, δῆλον. τὴν σύνθεσιν, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ δράματος, καὶ κυρίως εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν χαρακτήρων, τὴν ἡθογραφίαν, ὡραίαν, ὅπως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι ἡ ἐξέλιξις τοῦ μύθου παρ' αὐτῷ καθορίζεται ἀπὸ τοὺς χαρακτῆρας τῶν δρώντων προσώπων. Ἐπραγματοποίησεν εἰς τὴν τραγῳδίαν τὸ ἴδεωδες τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἡρόεμον μεγαλείον, τοῦ μέτρου καὶ τῆς ἀρμονίας. Εἶναι διὰ τὴν ποίησιν ὅτι εἶναι διὰ τὴν πλαστικὴν δὲ Φειδίας.

9. Ο ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

“Οπως ὁ Θέσπις, ὁ Χοιρίλος, ὁ Φρύνιχος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, οὗτος καὶ ὁ Εὐριπίδης ἦτος Ἀθηναῖος. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ἦτο δῆμος ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν δῆμον τῶν Φλυέων, παρὰ τὸ σημερινὸν Χαλάνδριον. Ὁ πατέρος του διοριάζετο Μηήσαρχος, ἢ δὲ μήτηρ του Κλειτώ.

Οἱ ποιητικοὶ ποιηταί, οἱ δύοτοι εὖμάσιν τὸν Εὑριπίδην, ἐσκωπιτον αὐτὸν λέγοντες ὅτι ὁ πατέρος του ἦτο κάπηλος, δῆλον μεταπόδητος, ἢ δὲ μήτηρ του πωλήτρια λαζάνων. Ταῦτα δὲν εἶναι ἀληθῆ. Ὁ Μηήσαρχος ἦτο εὖπορος γεωκτήμων, εἰχε δὲ καὶ εἰς τὴν Σαλαμῖνα κτήμα οὕτω ἥδενήθη ἀνέτως νὰ ἐπιμεληθῇ τῆς ἀνατορφῆς τοῦ νίοῦ του.

Περὶ τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ ὑπάρχουν ἀμφιβολίαι. Κατά τινας ἀρχαίας πληροφορίας ἐγεννήθη κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, 20 Σεπτεμβρίου 480. Ὁ Αἰσχύλος, ἀρὴρ 45 ἐτῶν, ἡγωνίσθη τότε διὰ τὴν ρίζην, εἰς τὸν ἐορτασμὸν τῆς δύοτας ἔλαβε μέρος ὁ δεκαεξαετής Σοφοκλῆς ἐπὶ κεφαλῆς χοροῦ δημηλίκων. Οὕτω τὰ δρόματα τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν ἐνοῦνται περὶ τὸ περίλαμπρον ἐκεῖνο γεγονός τῆς ἵστορίας μας. Κατ’ ἄλλην δῆμος ὀρχαίαν πηγὴν ὁ Εὑριπίδης ἐγεννήθη τῷ 485.

Τὴν Σαλαμῖνα ἐπεσκέπτετο ἔπειτα συχνά ὁ Εὑριπίδης καὶ ἐπὶ ὕδας

μακράς ἐμελέτα καὶ ἔγραφεν ἐντὸς ἑρμηνοῦ σπηλαίου εἰς μίαν ἀκτὴν τῆς νήσου. "Οτι ἡ θάλασσα ἦτο εἰς αὐτὸν πολὺ οἰκεία καὶ ἀγαπητή, τὸ βλέπομεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν θαλασσινῶν εἰκόνων καὶ παρομοιώσεων τῶν ἐγκατεσπαμένων εἰς τὰ ἔργα τον. Ἐπίσης ἐγνώριζε καλῶς τὴν ζωὴν τῶν ναυτικῶν, τὴν ὅποιαν συχνότατα περιγράφει μὲ ἀκρίβειαν καὶ πολλὰς λεπτομερείας. Οὕτως εἰς τὴν Ἰ φιγένειαν τὴν ἐν Ταύρῳ τοῖς εἰδόσιοι περιγραφὴν τῆς προσπαθείας Ἑλλήνων ναυτῶν τὰ ἀποπλεύσουν ἐκ λιμένος σκυθικοῦ, ἀντιπαλαίοντες πρὸς τὸν ἀντίθετον ἄνεμον καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους, οἱ δποῖοι ἐξήγετον τὰ ἐμπόδισον τὸν ἀπόπλον.

Κατὰ τὴν γεωνικήν τον ἥλικιαν ἐπεδόθη εἰς τὸν ἀθλητισμὸν καὶ διεκρίθη εἰς τὸ παγκόστιον καὶ τὴν συγμαχίαν. Ἀργότερον ὅμως κατεδίκαζε τὰς ὑπερβολὰς τοῦ ἀθλητισμοῦ, διότι φαίνεται ὅτι πολλοὶ σύγχρονοί τον Ἀθηναῖοι δὲν ἐτήρουν ὡς πρὸς τοῦτο τὸ πρότερον μέτρον. Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ δράματά τον, τὰς Τρῳδας (1211), ἐπανεῖ τοὺς Τρῳδας, οἱ δποῖοι ἐτίμων, ὅπως λέγει, τὰς ἀρματοδομίας καὶ τὸν ἀγῶνας τοξοβολίας ἀλλὰ χωρὶς διερβολάς, «οὐκ ἐς πλησμονὰς θηρώμενοι». Ἐπίσης ἐκαλλιέργησε τὴν ζωγραφικήν.

Βαθυτέροις ἐπίδρασιν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐνδριπίδου ἔσχεν ἡ ἑρασκόλησίς τον εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Ἦκονσε διδάσκοντα τὸν φιλόσοφον Ἀραξαγόραν, ἀνέγραψε πλεῖστα βιβλία φιλοσόφουν καὶ σοφιστῶν, ἐν οἷς καὶ τὰ τοῦ Πρωταγόρου καὶ τοῦ Προδίκου, τοὺς δποίους καὶ προσωπικῶς ἐγνώριζε, καὶ συνεδέθη διὰ φιλίας μὲ τὸν Σωκράτην, δστις, λέγοντ, παρηκολούθει πάντοτε τὴν διδασκαλίαν τραγῳδῶν τοῦ φίλου τον, ἐνῷ ἀλλως δὲν ἐσύγχραζεν εἰς τὸ θέατρον. Εἶχεν δὲν Ἐνδριπίδης καὶ πλούσιαν βιβλιοθήκην, πρᾶγμα σπάνιον εἰς τὴν ἐποχήν τον.

Πνεῦμα ἐρευνητικὸν καὶ ἀνήσυχον, ἐμελέτα διαφορῶς τὰ μεγάλα προβλήματα, τὰ δποῖα ἀπηρχόλουν τοὺς πλέον μορφωμένους Ἑλληνας κατὰ τὸ β' ἥμισυ τοῦ 5. αἰῶνος. Τί ἦσαν οἱ θεοί, τίς ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, τίνες αἱ μεγάλαι ἀρεταί, τίνα τὰ καθήκοντα τῶν γυναικῶν κ.λπ. Διὰ τὸ πλῆθος τῶν φιλοσοφικῶν γνωμῶν, τὰς δποίας διετύπωντεν εἰς τὰς τραγῳδίας τον, ἀπεκλήθη δὲ πόσις καὶ ηγέτης φιλοσοφίας.

Ύπο τινων ἐνομίσθη ἀσεβής. Δὲν ἦτο βεβαίως φύσις βαθέως θρησκευτική, ὅπως ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ὅτι ὅμως ἦτο ἀσεβής, δὲν εἶναι ἀλληλές. Ὁ Ἐνδριπίδης μελετῶν τοὺς μόθους, ἐκ τῶν δποίων ἥπτει τὰς ὑποθέσεις τῶν τραγῳδῶν τον, εὑρισκεν εἰς αὐτοὺς διηγήσεις ἀσυμ-

βιβάστονς πρὸς τὴν ὑψηλοτέραν καὶ φωτεινοτέραν περὶ τοῦ θείου ἀντίληψιν, τὴν ὅποιαν εἶχε σχηματίσει ὁ ἴδιος. Δὲν ἥδεντο π.χ. νὰ δεχθῇ ὅτι ἡ Ἀρτεμις ἐπεθύμει ωὲς θυσίαζεν εἰς αὐτὴν ἀνθρώπους. Ἐπειδὴ ὅμως πολὺ συχνὰ ἐξέφραζεν εἰς τὰ δράματά του τοιαύτας γνώμας, οἱ προσκεκολλημένοι εἰς τὰς παλαιὰς παραδόσεις δυσηρεστοῦντο.

Ἐν γένει ὁ Εὐδριπίδης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Σοφοκλέα, δὲν ἦτο πολὺ συμπαθῆς εἰς τὸν συγχρόνον του. Εἰς δραματικὸν ἀγῶνα κατῆλθε τὸ πρῶτον τῷ 455 καὶ ἔλαβε τὰ τριτεῖα. Ἐρίκησε διὰ πρώτην φροντὶ τῷ 442, ἐνῷ δὲ ἔγραφεν 23 τετραλογίας, μόνον πεντάκις ἐνίκησε. Οἱ κωμικοὶ ποιηταί, καὶ πρὸ πάντων ὁ Ἀριστοφάνης, διαρρέει τὸν ἔσκωπτον καὶ τὸν ἐκαπολύγονν, διότι τὸν ἔθεωδον πολὺ νεωτεριστίν.

Εἰς τὴν πολιτικὴν οὐδέποτε ἀνεμείχθη καὶ δημόσιον ἀξίωμα οὔτε ἔλαβεν οὔτε ἐξήτησε ποτέ. Μελαγχολικὸς καὶ δύσκολος εἰς τὰς σχέσεις του, προετίμα τὴν μόρωσιν ἢ τὴν μὲν ἐκλεκτοὺς φίλους ἀναστροφήν, τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ σπουδαστηρίου. Ἐνεφορεῖτο ὅμως φλογερᾶς φιλοπατορίας καὶ παρηκολούθει τὰ πολιτικὰ μὲν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον.

Ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη του ἐκδηλοῦται πρὸ πάντων εἰς τὰς τραγῳδίας, τὰς ὅποιας συνέθεσε μετὰ τὴν ἔνορχην τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πραγματεύεται τότε κατὰ προτίμησιν ἀττικὰς παραδόσεις καὶ μύθους, ἀπὸ τὸν δόποινς ἀναλάμπει τὸ μεγαλεῖον καὶ ὁ ἀνώτερος πολιτισμὸς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πολλάκις εἰς τὸ στόμα τῶν μυθικῶν προσώπων θέτει ὄπαινγματά εἰς σύγχρονα γεγονότα ἀποτελοῦντας ὕμινον πρὸς τὴν πατρίδα του καὶ καταδίκην τῶν ἀντιπάλων της.

Οὕτω εἰς τὸν Ἡρακλείδας, τραγῳδίαν διδαχθεῖσαν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐξαίρει τὴν ἐνγένειαν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν παλαιῶν Ἀθηναίων, οἱ δόποιοι, διὰ νὰ προστατεύσουν τὰ τέκνα τοῦ Ἡρακλέους, ἀνέλαβον πόλεμον κατὰ τοῦ διώκτου αὐτῶν Εὐρυσθέως· ψέγει οὕτως ἐμμέσως τὴν ἀχαριστίαν τῶν συγχρόνων του Λαριάων, οἱ δόποιοι, ἐνῷ ἐκανυχῶντο ὅτι ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους, ἐπέδραμον κατὰ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐγκώμιον τῶν Ἀθηνῶν εἶναι καὶ αἱ Ἰνέτιδες. Εἰς τὴν τραγῳδίαν ταύτην, ἡ δόποια ἐδιδάχθη περὶ τὰ τέλη τῆς πρώτης δεκαετίας τοῦ πολέμου, ὁ μυθικὸς βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν Θησεὺς παρονσιάζεται ὑποστηρικτὴς τοῦ καταπατονύμενον δικαιοίν καὶ ἐκπρόσωπος ἀνωτέρων

πολιυστμοῦ : ἀναγκάζει διὰ πολέμου τοὺς Θηβαίους νὰ παραδώσουν τοὺς νεκροὺς τῶν πρὸ τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν πεσόντων Ἀργείων εἰς τὰς μητέρας των πρὸς ταφήν.

‘Αλλαχοῦ ὁ ποιητὴς καντριάζει τοὺς ἀδίκως ἐπιτιθεμένους, τοὺς ἐκπορθοῦντας «πόλεις, ναούς τε τύμβους θ’,, ἵερὰ τῶν κεκμηκότων», ἐνῷ ἀτυιθέτως διακηρύσσει ὅτι τὸ «ὑπὲρ πάτρας θυγήσκειν» εἶναι «τὸ μάλλιστον κλέος» (Τριῶν ἀδεῖς 95 καὶ 386).

Τέσσαρα περοπίουν ἔτη πρὸ τῆς λήξεως τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὁ Εὐριπίδης μετέβη εἰς Πέλλαν τῆς Μακεδονίας κληθεὶς ὑπὸ τοῦ φιλομούσον βασιλέως αὐτῆς Ἀρχελάου. Καὶ ἐν τῇ μακεδονικῇ αὐλῇ διαμένων ἐξηκολούθει ἐργαζόμενος, ἐδίδαξε δ’ ἐκεῖ καὶ τις τραγῳδίας του. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν Μακεδονίᾳ τῷ 406, διλύγονς μῆνας πρὸ τοῦ Σοφοκλέους.

Οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὅποιοι πολὺ τὸν εἶχον πικράνει ζῶντα, συγκινηθέντες ἀπὸ τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου συμπολίτου του, ἐξήτησαν νὰ δοθοῦν εἰς αὐτοὺς τὰ δόστα του, μὴ γενομένης δύως δεκτῆς τῆς αἰτίσεώς των ἥρειαν πρὸς τιμήν του κενοτάφιον παρὰ τὰ Μακρὰ Τείχη. Εἰς τὸν προάγωντα τῶν Μεγάλων Λιονσίων τοῦ ἔτοντος ἐκείνουν δὲ Σοφοκλῆς προσῆλθε μὲ πένθιμον περιβολήν, εἰσίγαγε δὲ καὶ τὸν Χοοδὸν ἄνευ στεφάνων.

Μετὰ θάνατον ὁ ποιητὴς πολὺ ἥγαπιθη καὶ ἔθαυμάσθη, ἥσκησε δὲ τεραστίαν ἐπίδρασιν εἰς τὴν μετέπειτα ποίησιν, ἐλληνικήν, όωμαϊκήν καὶ νεωτέραν σνδρωπαῖκήν.

Βαθὺς ἀνατόμος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ὁ Εὐριπίδης ἐμελέτα, ἀνέλνε καὶ ἐξέφραζεν εἰς τὰς τραγῳδίας του τὰ πάθη προκαλῶν ἰσχνοὰν συγκίνησιν. Ἡτο κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη ὁ τραγικώτατος τῶν ποιητῶν. Τὴν ἀξίαν τῆς ποιήσεώς του ὡς ἀντιληφθῶμεν μελετῶντες μετὰ προσχῆς μίαν τῶν τραγῳδιῶν του, τὴν Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Αὐλίδι ἦ τὴν Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Ταύροις.

10. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

Ἐδρύτατα διαδεδομένη καὶ εἰς τὸν ἐλληνικὸν καὶ εἰς ἄλλους λαοὺς εἶναι ἡ δοξασία ὅτι διὰ τὴν στερέωσιν καὶ ἀσφάλειαν οἰονδήποτε κτίσματος ἀπαιτεῖται θυσία ζῴου τιθεμένου εἰς τὰ θεμέλια τοῦ κτίσματος ἢ ἐντὸς τούχου τιθός αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ζῷοντος ἐγίνοντο

πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἀνθρωποθυσίᾳ, διότι ἐπιστεύετο ὅτι, ὅσον εὐγενέστερον ἦτο τὸ θῦμα, τόσον ἵσχυρότερον «στοιχεῖο» ἔγνετο. Τοῦ ἀθέμου τούτου ἀπήχησις εἶναι π.χ. ἡ περὶ τοῦ γεφυριῶν τῆς "Ἄρτας παράδοσις, καθ' ἣν ὁ ποωτομάστορας ἴγραγκάσθη νὰ «στοιχειώσῃ» τὴν σύζυγόν του, διότι ἄλλως ἡ στερεόωσις τῆς γεφύρας ἦτο ἀδύνατος.

Εκτὸς ὅμως τῆς θεμελιώσεως; τῶν κτισμάτων καὶ διὰ πάσης ἄλλης σπουδαίας ἐπιχειρήσεως τὴν ἐπιτυχίαν ἀπαιτεῖται θυσία. Ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης ἐπλάσθη ὁ μῦθος τῆς θυσίας τῆς Ἰφιγενείας.

*Ο "Ἐλληνικὸς στόλος, ἐκ περισσοτέρων τῶν χιλίων πλοίων ἀποτελούμενος, εἶχε συγκεντρωθῆνε εἰς τὸν μέγαν καὶ ἀσφαλῆ κόλπον τῆς Αδρίας. Τά στήθη τῶν "Ἐλλήνων ἑθέρμανεν ὁ πόθος νὰ διασχίσουν τὸ Αἴγαον καὶ ἀποβιβαζόμενοι εἰς τὴν Τροάν νὰ τιμωρήσουν τοὺς Τρῶας διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς "Ἑλένης, ἀλλ᾽ ἀνεμος εὐνοϊκὸς δὲν ἔπειρε καὶ ὁ ἀπόπλους ἦτο ἀδύνατος, δύστι, δπως ἐμάντευσεν ὁ Κάλχας, ἢ "Ἄρτεμις ἀπήτει νὰ θυσιάσῃ εἰς αὐτὴν ὁ ἀρχιστράτηγος τὴν ποωτότοκον θυγατέρα του.

*Ο "Αγαμέμνων πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ Μενελάου καὶ ἄλλων ἰγνεμόνων ἐδέχθη μὲ σπαραγμὸν ψυχῆς νὰ καλέσῃ ἐκ Μυκηνῶν εἰς Αδλίδα τὴν Ἰφιγένειαν, διὰ νὰ πείσῃ δὲ τὴν Κλυταιμήστραν νὰ τὴν στείλῃ, ἔγραφεν εἰς αὐτὴν ὅτι θὰ τὴν ἐδιεύθει εἰς γάμον εἰς τὸν Ἀχιλλέα. Ἄλλὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἀγγελιαφόρου, μεταροήσας, ἔγραψε κρυφίως δευτέραν ἐπιστολὴν ἀνακλητικὴν τῆς πρώτης.

Εἶναι ἀκόμη νῦν, ἀπόλυτος τηρημία καὶ σιγὴ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Αδλίδα, ὁ στρατὸς τῶν Ἀχαιῶν εἶναι βυθισμένος εἰς τὸν ὕπνον καὶ ὁ "Αγαμέμνων καλεῖ ἔξω τῆς σκηνῆς του ἔνα γέροντα, παλαιὸν πιστὸν δοῦλον τῆς συζύγου του, διὰ νὰ τὸν ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὴν μὲ τὴν ἐπιστολὴν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀρχίζει ἡ τραγῳδία.

Προούσης τῆς ὑποθέσεως ἡ Ἰφιγένεια ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὴν

* Τὸν μῦθον ἐδραματοποίησαν κατὰ τοὺς γεωτέροντος⁷ χρόνονς ἐκτὸς ἄλλων ὁ Γάλλος ποιητὴς "Ραζίνας καὶ ὁ γαλλιστὴ γράφας "Ἐλλην" Ιωάννης Μορεάς. Πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἡμετέρας τραγῳδίας ἔχει ὄμοιότητας ἡ ὑπόθεσις τῆς Θυσίας τοῦ Ἀριάδνης⁸.

⁷ Αξέια συστάσεως εἶναι ἡ ἐκ παραλλήλου μελέτη τῶν δύο ἔργων καὶ ἰδίως τῶν χαρακτήρων τοῦ "Αγαμέμνωνος καὶ τοῦ Ἀβραάμ, τῆς Κλυταιμήστρας καὶ τῆς Σάρων, τῆς Ἰφιγενείας καὶ τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Πρεσβύτου καὶ τῶν δούλων τοῦ Ἀβραάμ.

θυσίαν της ἀπαιτεῖ τὸ ἀνάτερον συμφέρον τῆς πατρίδος, προσφέρει τὸν ἑαυτόν της ἐκούσιον θῦμα μὲ εὐγενῆ αὐταπάροντην καὶ ὑπέροχον ἡρωισμόν, ἀλλ ἡ θεὰ Ἀρτεμίς τὴν παραλαμβάνει μακρὰν τοῦ βωμοῦ, ἐπὶ τοῦ ὅποιον θέτει ἀντ' αὐτῆς ἔλαφον.

Τὴν Ἰφιγένειαν εἰαν τὴν ἐν Αὐλίδι συνέθεσεν ὁ Εὐριπίδης περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του, ἡ δὲ παράστασις ἔγινε μετὰ τὸν θάνατόν του.

II. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

Εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς ὑπῆρχον δέοντα τῆς Ἀρτεμίδος· τὸ ἐν εἰς τὰς Ἀραγηνίδας Ἀλάς (παρὰ τὴν σημερινὴν Ραφίναν), τὸ δὲ ἄλλο διλίγον τοιτέρεον, εἰς τὴν Βρανδῶνα (τοῦ Βραώνα); εἰς τὸ πρῶτον, τὸ τῆς Τανυροπόλεων Ἀρτεμίδος, πρὸς τημήν τῆς ὅποιας ἐτελοῦντο τὰ Τανυροπόλια, ἐφυλάσσετο ἀρχαιότατον ξύλινον ἄγαλμα (ξύαρον) τῆς θεᾶς, τὸ δποῖον κατὰ τὴν ἐπιχώριον παράδοσιν εἶχε φέρει δὲ Ορέστης ἐκ τῆς χώρας τῶν Τανύρων, ἐν δὲ τῷ τεμένει τοῦ δευτέρου ἰεροῦ, τῆς Βρανδωνίας Ἀρτεμίδος, ἐδείκνυτο δὲ τάφος τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ορέστου Ἰφιγενείας, ἥτις κατὰ τὴν παοάδοσιν ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ἵερεια τῆς Ἀρτεμίδος. Ἀπὸ τὰς ἀττικὰς ταύτας παραδόσεις ἐμπνευσθεὶς δὲ Εὐριπίδης ἔγραψε τὴν Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Ταύροις, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ 414 π. Χ.

Εἰς τὴν Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Ταύροις ενδίσκομεν τὴν ἡρωΐδα εἰς τὴν σκυθικὴν χώραν τῶν Ταύρων, ὅπου τὴν ἔχει φέρει ἡ Ἀρτεμίς. Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπόθεσις τῆς τραγῳδίας ταύτης εἶναι τρόπον τινὰ συνέχεια τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἰφιγένειας τῆς ἐν Αὐλίδι.

Κατὰ τὴν Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Αὐλίδι ἡ Κλυνταμάστρα συνάδευσε τὴν θυγατέρα της εἰς τὴν Αὐλίδα, ἐνῷ κατὰ τὴν ἐν Ταύροις ἀπέστειλεν αὐτὴν μόνην, ἡ ίδια δὲ παρέμεινεν ἐν Μυκήναις. Τοῦτο εἶναι ἐν δεῖγμα τῆς ἐλευθερίας, μὲ τὴν δποίαν οἵ τραγικοὶ ποιηταὶ—ἀναλόγως πρὸς τὰς ἐκάστοτε δραματουργικὰς ἀνάγκας—ἐπραγματεύοτο τοὺς μόθους, οἵτινες ἀλλως τε καὶ εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ ἐφέροντο ὑπὸ διαφόρους μορφάς.

Τῆς Ἰφιγένειας τῆς ἐν Ταύροις ἡ ὑπόθεσις ἐξελίσσεται πρὸ τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ναοῦ τῆς Ἀρτεμίδος. Βλέπομεν τὸν ναὸν καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν βωμόν, πόκκινον ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν θυμάτων.

"Οπισθεν τοῦ γαοῦ καὶ ὀλίγον δεξιώτερον ὡς πρὸς τὸν θεατὰς πρέπει νὰ φαγτασθῶμεν τὴν παραλλαγήν, ἀκόμη δὲ δεξιώτερον τὴν πόλιν τῶν Τάναρων.

Εἰς τὴν τραγῳδίαν ταύτην ἡ ἥρωις προλογίζοντα εἰσάγει ἀμέσως τὸν θεατὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν· αἱ πληροφορίαι, τὰς ὄποιας παρέχει ἡ ἥρωις, καὶ ἐκεῖναι, τὰς ὄποιας ἀκούομεν εἰς τὴν δευτέραν σκηνὴν τοῦ πρόλογου ἀπὸ τὸν Ὁρέστην καὶ τὸν Πνύλαδην, εἶναι ἀρκεταί, ὅστε νὰ κατατοπι-σθῇ περὶ τῆς ἑποθέσεως τοῦ δράματος καὶ ὁ σημερινὸς ἀναγγέλστης.

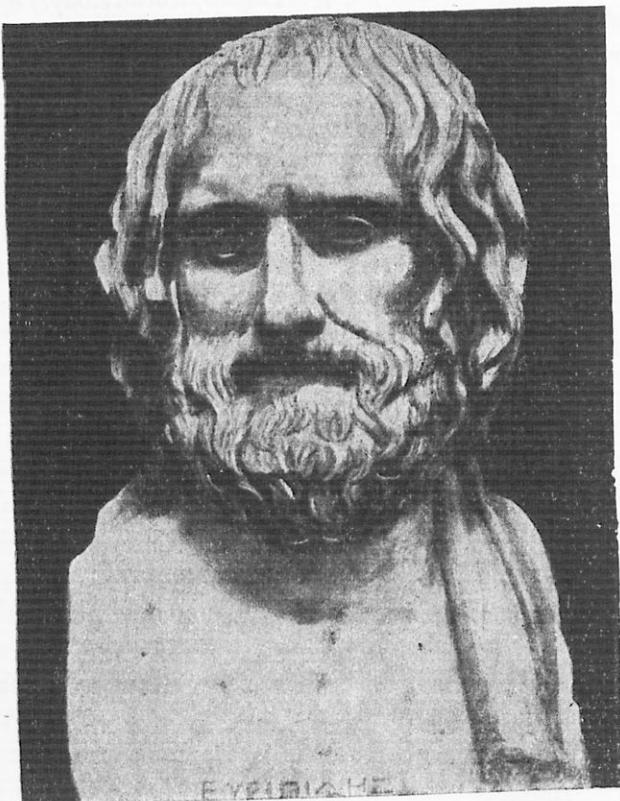
12. ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΛΥΟ ΤΡΑΓΩΔΙΩΝ

Α' ΤΗΣ ΕΝ ΑΥΛΙΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

1 — 163	Πρόλογος
164 — 302	Πάροδος
303 — 542	Πρῶτον Ἐπεισόδιον
543 — 606	Πρῶτον Στάσιμον
607 — 750	Λεύτερον Ἐπεισόδιον
751 — 800	Λεύτερον Στάσιμον
801 — 1035	Τρίτον Ἐπεισόδιον
1036 — 1097	Τρίτον Στάσιμον
1098 — 1275	Τέταρτον Ἐπεισόδιον
1276 — 1335	Ανωκὸν μέρος (Ιφιγενείας μονοφδία)
1336 — 1473	Πέμπτον Ἐπεισόδιον
1474 — 1531	Ανωκὸν μέρος (Θωμαμβεντικὸν ἄσμα · Ιφιγενείας καὶ Χοροῦ)
1532 — 1629	Ἐξόδος

Β' ΤΗΣ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

1 — 122	Πρόλογος
123 — 235	Πάροδος
236 — 391	Πρῶτον Ἐπεισόδιον
392 — 466	Πρῶτον Στάσιμον
467 — 1088	Λεύτερον Ἐπεισόδιον
1089 — 1152	Λεύτερον Στάσιμον
1153 — 1233	Τρίτον Ἐπεισόδιον
1234 — 1283	Τρίτον Στάσιμον
1284 — 1499	Ἐξόδος

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θ. ΣΤΑΥΡΟΥ — Φ. ΒΟΥΣΒΟΥΝΗ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1959

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ω πρέσβει, δόμιων τῶνδε πάροιθεν
στείχε.

ΗΡΕΣΒΥΤΗΣ

στείχω· τί δὲ καινουργεῖς,
Λγάμεμνον ἄναξ;

ΑΓΑ. σπεύσεις;

ΗΡ. σπεύδω.

μάλα τοι γῆρας τούτῳ ὅνπνον
καὶ ἐπ' ὁφθαλμοῖς δέν πάρεστιν.

5

ΑΓΑ. τίς ποτ' ἀρ' ἀστήρ ὅδε πορθμεύει;

ΗΡ. Σείριος ἐγγὺς τῆς ἑπταπόρου

Πλειάδος ἄσσων ἔτι μεσσήργει.

ΑΓΑ. εὔκουν φθόγγος γ' οὗτ' ὀργίθων

οὗτε θαλάσσης· σιγαὶ δ' ἀνέμων
τόνδε κατ' Εὔριπον ἔχουσιν.

10

ΗΡ. τί δὲ σὺ σκηνῆς ἐκτὸς ἀίσσεις,

Λγάμεμνον ἄναξ;

* Ἐπιμέλεια τοῦ κειμένου καὶ ἐρμηνεία ὑπὸ Φ. Βουσβούνη.

ἔτι δ' ἡσυχία τήνδε κατ' Αὐλιν
καὶ ἀκίνητοι φυλακαι τειχέων.
στείχωμεν ἔσω.

15

ΑΓΑ. ζηλῷ σέ, γέρον,
ζηλῷ δ' ἀνδρῶν δές ἀκίνδυνον
θίουν ἐξεπέρασ' ἀγρώς, ἀκλεής·
τοὺς δ' ἐν τιμαῖς ἡσσον ζηλῷ.

ΠΡ. καὶ μὴν τὸ καλόν γ' ἐνταῦθα θίου.

20

ΑΓΑ. τοῦτο δέ γ' ἐστὶν τὸ καλὸν σφαλερόν·
καὶ τὸ πρότιμον
γλυκὸν μέν, λυπεῖ δὲ προσιστάμενον·
τοτὲ μὲν τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέντ'
ἀνέτρεψε θίουν, τοτὲ δ' ἀνθρώπων
γνῶμαι πολλαὶ
καὶ δυσάρεστοι διέκναισαν.

25

ΠΡ. οὐκ ἄγαμαι ταῦτ' ἀνδρὸς ἀριστέως·
οὐκ ἐπὶ πᾶσίν σ' ἐφύτευσ' ἀγαθοῖς,
'Αγάμεμνον, 'Ατρεύς.

30

δεῖ δέ σε χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι·
θυητὸς γάρ ἔφυτον καὶ μὴ οὐ θέλητος,
τὰ θεῶν οὕτω θουλόμεν' ἔσται·
οὐ δὲ λαμπτῆρος φάος ἀμπετάσας
δέλτον τε γράφεις

35

τήνδ', ἦν πρὸ χερῶν ἔτι θαστάζεις,
καὶ ταῦτὰ πάλιν γράμματα συγχεῖς
καὶ σφραγίζεις λύεις τ' ὀπίσω
ρίπτεις τε πένθι πεύκην, θαλερὸν
κατὰ δάκρυ γέων,
καὶ τῶν ἀπόρων οὐδενὸς ἐνδεῖς
μὴ οὐ μαίνεσθαι·
τί πονεῖς; τί νέον περὶ σοί, θασιλεῦ;
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

40

φέρε κοίνωσον μύθοιν ἐς γῆμας.
πρὸς δ' ἀνδρὸς ἀγαθὸν πιστόν τε φράσεις·
σῇ γάρ μι' ἀλόγῳ ποτὲ Τυνδάρεως
πέμπεν φερνήν
συννυμφοκόριον τε δίκαιον.

45

ΑΓΑ. ἐγένοντο Λήδη Θεστιάδι τρεῖς παρθένοι,
Φοίθη, Κλυταιμήστρα τ', ἐμὴ ξυνάορος,
Ἐλένη τε· ταύτης οἱ τὰ πρώτ' ὀλβισμένοι
μνηστήρες ἡλθον Ἑλλάδος νεανίαι.

50

δειναὶ δ' ἀπειλαὶ καὶ κατ' ἀλλήλων φόνος
ξυνίσταθ', ὅστις μὴ λάθοι τὴν παρθένον.
τὸ πρᾶγμα δ' ἀπόρως εἶχε Τυνδάρεω πατρίδα
δοῦναι τε μὴ δοῦναι τε, τῆς τύχης θ' ὅπως
ἄψαιτ' ἄριστα. καὶ νιν εἰσῆλθεν τάδε
ὅρκους σινάψαι δεξιάς τε συμβαλεῖν
μνηστήρας ἀλλήλοις καὶ δι' ἐμπύρων
παποδάς καθεῖναι κάπαράσασθαι τάδε·

60

ὅτου γυνὴ γένοιτο Τυνδαρὶς κόρη,
τῷ συναμμυνεῖν, εἴ τίς νιν ἐκ δόμιων λαθεῖν
οἴχοιτο τόν τ' ἔχοντ' ἀπωθοίη λέχους,
καπιστρατεύσειν καὶ κατασκάψειν πόλιν
"Ἑλλην" ὁμοίως θάρσαρόν θ' ὅπλων μέτα.
ἐπει δ' ἐπιστόθησαν, εῦ δέ πως γέρων
ὑπῆλθεν αἵτοις Τυνδάρεως πυκνῇ φρενί,
διδωσ' ἐλέσθαι θυγατρὶ μνηστήρων ἐνα,

65

ὅτου πνοσὶ φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι.
ἡ δ' εἶλεθ', ὡς γε μήποτ' ὥφελεν λαθεῖν,
Μενέλαον. ἐλθόν δ' ἐκ Φρυγῶν ὁ τὰς θεάς
κρένας ὅδ', ὡς δι μύθος ἀνθρώπων ἔχει,
Λακεδαιμονίου, ἀνθηρὸς μὲν εἰμάτων στολῇ
χρυσῷ τε λαμπρός, θαρράρῳ χλιδήμιατι,

70

έρδων ἐρδῶσαν φύχετ' ἔξαναρπάσας 75
 Ἐλένην πρὸς Ἱδηγῆς θούσταθμον, ἔκδημον λαβόν
 Μενέλαιον· δὲ καὶ Ἑλλάδον οἰστρήσας πόθῳ
 ὅρκους παλαιοὺς Τυνδάρεω μαρτύρεται·
 διὸ χρὴ θογητεῖν τοῖσιν γῆραιημένοις.
 τοῦντεῦθεν οὖν "Ἑλληνες ἔξαντες δορί, 80
 τεύχη λαβόντες στενόπορον" Αὐλίδος θόλον
 γῆκονται τῆσδε, ναυσὶν ἀσπίσιν θοῦ διοιν
 ἵπποις τε πολλοῖς ἄρμασίν τ' γῆραιημένοις.
 καὶ μὲν στρατηγεῖν εἴτα Μενέλεω γάριν
 εἶλοντο, σύγγονόν γε τάξιν μαρτίντο, 85
 ἀλλοὶ τις ὥφελοντες ἀντ' ἐμοῦ λαβεῖν τόδε.
 γῆθροισμένου δὲ καὶ ξυνεστῶτος στρατοῦ
 γῆμεσθοντος ἀπλοίᾳ χρώμενοι κατ' Αὐλίδα.
 Κάλχας δὲ ὁ μάντις ἀπορίᾳ κεχρημένοις
 ἀνεῖλεν Ἱφιγένειαν, ἦν ἔσπειρος ἐγώ, 90
 Αρτέμιδη θύσαι τῇ τόδον οἰκούσῃ πέδου,
 καὶ πλοῦν τ' ἔσεσθαι καὶ κατασκαψάς Φρυγῶν
 θύσασι, μὴ θύσασι δὲ οὐκ εἰναι τάδε.
 κλύων δὲ ἐγὼ ταῦτα, δρθίων κηρύγματα
 Ταλθύειον εἶπον πάντα ἀφιέναι στρατόν, 95
 διὸ οὕποτον ἂν τὴν θυγατέρα κτανεῖν ἐμήν·
 οὐ δὴ μὲν ἀδελφὸς πάντα προσφέρων λόγον
 ἔπεισε τὴν γηραιάν δεινά, καὶ δέλτου πτυχαῖς
 γράψας ἔπειμψα πρὸς δάμιαρτα τὴν ἐμήν
 στέλλειν Ἀχιλλεῖ θυγατέρος διὸ γαμουμένην, 100
 τό τ' ἀξίωμα τὰνδρὸς ἐκγαυρούμενος
 συμπλεῖν τὸν Ἀγαιοῖς οὐνεκ' οὐ θέλοι λέγων,
 εἰ μὴ παρ' ἡμῖν εἰσιν εἰς Φθίαν λέχοις·
 πειθὼ γάρ εἰγον τήνδε πρὸς δάμιαρτ' ἐμήν,
 φευδῆ γε συνάψας ἀμφὶ παρθένου γάμον. 105
 Ψηφιοποιηθῆκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- μόνοι δ' Ἀχαιῶν ἵσμεν δις ἔχει τάδε
Κάλχας, Ὁδυσσεὺς Μενέλεως θ'. ἀ δ' οὐ καλῶς
ἔργων τότε, αὐθίς μεταγράψω καλῶς πάλιν
ἔς τήνδε δέλτον, ἦν κατ' εὐφρόνης σκιάν
λύσοντα καὶ συνδουντά μ' εἰσεῖδες, γέρον.
ἀλλ' εἰς γάρ εἰ τάσδ' ἐπιστολὰς λαθὸν
πρὸς Ἀργοὺς ἀ δὲ κέκενθε δέλτος ἐν πτυχαῖς,
λόγῳ φράσω τοι πάντα τὰ γεγραμμένα:
πιστὲς γάρ ἀλόγῳ τοῖς τ' ἐμοὶς δόμοισιν εἰ.
- ΙΠ. λέγε καὶ σήμαιν', ἵνα καὶ γλώσσῃ
σύντονα τοῖς τοῖς γράμμασιν αὐδέθῃ. 115
- ΑΓΑ. πέμπω τοι πρὸς ταῖς πρόσθεν
δέλτοις, ὁ Λήδας ἔρνος,
μὴ στέλλειν τὸν σὸν ἵνιν πρὸς
τὸν καλπάδην πτέρυγιν Εὔθοίας
Αὐλίων ἀκλύσταν.
εἰς ἄλλας ὥρας γάρ δὴ
παιδὸς δαιτομενούς νιμεναίους. 120
- ΙΠ. καὶ πῶς Ἀχιλεὺς λέκτρων ἀπλακῶν
οὐ μέγα φυσῶν θυμὸν ἐπαρεῖ
τοι τῇ τ' ἀλόγῳ;
τόδε καὶ δεινόν. σήμαιν' ὅ τι φήσι.
- ΑΓΑ. ὄνομ', οὐκ ἔργον παρέχων Ἀχιλεὺς
οὐκ οἶδε γάμους, οὐδὲ ὅ τι πράσσοιτεν,
οὐδὲ ὅτι κείνῳ παιδὸν ἐπεφύγια σα
νυμφείους εἰς ἀγκώνων
εὐνᾶς ἐκδώσειν λέκτροις. 130
- ΙΠ. δεινά γ' ἐτόλμας, Ἀγάμεμνον ἀναξ,
ὅς τῷ τῆς θεᾶς σὸν παιδὸν ἀλογὸν
φατίσας ἡγεις σφάγιον Δαναοῖς.
οἴμοι, γνώμας ἐξέσταν, 135
- ΑΓΑ. οἴμοι, γνώμας ἐξέσταν,

αἰλαῖ, πίπτω δ' εἰς ἄταν·
ἀλλ' ἵθ' ἐρέσσων σὸν πόδα, γήρα
μηδὲν ὑπείκων.

ΙΠΡ. σπεύδω, θασιλεῦ. 140

ΑΓΑ. μή νυν μῆτ' ἀλσώδεις ἔξου
κρήνας μῆθ' ὅπνῳ θελγθῆς.

ΙΠΡ. εὔφημα θρόει.

ΑΓΑ. πάντῃ δὲ πόρον σχιστὸν ἀμείβων
λεῦσσε, φυλάσσων μή τίς σε λάθη
τροχαλοῖσιν ὅχοις παραμειψαμένη
παῖδα κομίζουσ' ἐνθάδ' ἀπήγη
Δαναῶν πρὸς ναῦς.

ΙΠΡ. ἔσται τάδε.

ΑΓΑ. αλγήθρων δ' ἐξόρμοις
ἥν νιν πομπαῖς ἀντίσης,
πάλιν ἐξόρμα, σεῖς χαλινούς,
ἐπὶ Κυκλώπων ἐεὶς θυμέλας.

ΙΠΡ. πιστὸς δὲ φράσας τάδε πῶς ἔσοιμαι,
λέγε, παιδὶ σέθεν τῇ σῇ τ' ἀλόγῳ;

ΑΓΑ. σφραγῖδα φύλασσ', ἥν ἐπὶ δέλτῳ
τῇδε κομίζεις. ἴθι. λευκαίνει
τόδε φῶς ἥδη λάμπουσ' ἡώς
πῦρ τε τεθρίππων τῶν Ἀελίου·
σύλλαθε μόχθων.

Θυητῶν δ' ὅλβιος εἰς τέλος οὐδεὶς
οὐδὲν εὐδαίμων·
οὕπω γάρ εἴφη τις ἀλυπος.

145

150

155

160

Χ Ο Ρ Ο Σ

στροφὴ α' ἔμολον ἀμφὶ παρακτίαν

- ψήμαθον Αὐλίδος ἐναλίας, 165
 Εὑρίπου διὰ χευμάτων
 κέλσασα στενοπόρθιμων,
 Χαλκίδα πόλιν ἐμὰν προλιποῦσ',
 ἀγχιάλων ὑδάτων τροφὸν
 τὰς κλεινὰς Ἀρεθούσας,
 170
 Ἄχαιῶν στρατιὰν ὡς κατιδοίμαν
 ἀγαυῶν τε πλάτας ναυσιπόρους
 ἥμιθέων, οὓς ἐπὶ Τροί-
 αν ἐλάταις χιλιόναυσιν
 τὸν ἔανθρὸν Μενέλαον θ'
 175
 ἀμέτεροι πόσεις
 ἐνέπουσ' Ἀγαμέλιμονά τ' εὐπατρίδαν
 στέλλειν ἐπὶ τὴν Ἑλέναν, ἀπ'
 Εὑρώπα δονακοτρόφου
 Ηάρις δὲ θουκόλος ἀν ἔλαθε,
 180
 δηρὸν τὰς Ἀφροδίτας,
 δτ' ἐπὶ κρηηαίαισι δρόσοις
 Ἡρῷ Παλλάδῃ τ' ἔριν ἔριν
 μορφᾶς ἢ Κύπρις ἔσχεν.
 185
 ἀντιστρ. α' πολύθυτον δὲ δι' ἄλσος Ἀρ-
 τέμιδος ἥλυθον δρομένα,
 φοινίσσουσα παρῆδ' ἐμὰν
 αἰσχύνα νεοθαλεῖ,
 190
 ἀσπίδος ἔρυμα καὶ κλισίας
 δπλοφόρους Δαναῶν θέλουσ'
 ἵππων τ' ὅχλον ἴδεσθαι.
 κατεῖδον δὲ δύ' Λιγαντες συνέδρω,
 τὸν Οἰλέως τε Τελαμῶνός τε γόνον,
 τὸν Σαλαμῖνος στέφανον.
 Ήρωτεσίλαόν τ' ἐπὶ θάκοις
 195

πεσσῶν γῆδομένους μορ-
φαῖσι πολυπλόκοις
Παλαιμήδεά θ', δν τέκε παῖς ὁ Ποσει-
δᾶνος· Διομήδεά θ' γῆδο-
ναῖς δίσκου κεχαρημένου, 200
παρὰ δὲ Μηριόνγην, "Αρεος
ὅζον, θαῦμα θροτοῖσι·
τὸν ἀπὸ νησαίων τ' ὀρέων
Λαέρτα τόκον, ἄμα δὲ Νι-
ρῆ, καλλιστον Ἀγαιῶν. 205
τὸν ἴσανειρόν τε ποδοῖν
λαιψηροδρόμον Ἀγιλῆα,
τὸν ἢ Θέτις τέκε καὶ
Χείρων ἐξεπόνασεν,
εἰδον αἰγιαλοῖσι· 210
παρά τε ιρκαλάις δρόμον ἔχοντα σὺν ὅπλοις·
ἄμιλλαν δ' ἐπόνει ποδοῖν
πρὸς ἄρμα τέτρωρον
ἔλισσων περὶ νίκας· 215
οἱ δὲ διφρηλάτας ἔβοᾶτ'
Εῦμηλος Φερητιάδας,
φι καλλιστούς ἰδόμιαν
χρυσοδαιδάλτους στοιμίσις
πώλους κέντρῳ θεινομένους, 220
τοὺς μὲν μέσους ἔνγίους,
λευκοστίκτῳ τριγῇ θαλισίους,
τοὺς δ' ἔξω σειροφόρους,
ἀντήρεις καμπαῖσι δρόμων,
πυρρότριγχας, μονόχαλα δ' ὑπὸ σφυρὰ 225
ποικιλοδέρμονας· οἵς παρεπάλλετο
Πηγλεῖδας σὺν ὅπλοισι παρ' ἄντυγα

- καὶ σύριγγας ἀρματείους. 230
 στροφὴ β' ναῦν δ' εἰς ἀριθμὸν γῆλυθον
 καὶ θέαν ἀθέσφατον,
 τὰν γρυγακεῖον ὅψιν ὁμιμάτων
 ὥς πλήσαιμ, μεῖνενον ἀδονάν.
 καὶ κέρας μὲν ἦν
 δεξιὸν πλάτας ἔχων
 Φθιώτας δὲ Μυρμιδόν "Αργε^τ
 γῆλυθοντα ναυσὶ θουρίαις.
 γρυγακεῖον δὲ εἰκόσιν κατ' ἄκρα Νη^ρ-
 ριάδες ἔστασαν θεαί,
 πρύμναις σῆμ' Ἀγιλλείου στρατοῦ. 240
 ἀντιστρ. β' Ἀργείων δὲ ταῖσδε ἴσηρετμοι
 νάες ἔστασαν πέλας·
 δύν δὲ Μηγκιστέως στρατηλάτας
 παῖς ἦν, Ταλαὸς δὲ τρέφει πατήρ,
 Καπανέως τε παῖς
 Σθένελος· Ἀτθέδος δὲ ἄγων
 ἔξηρκοντα ναῦς δὲ Θηρέως
 παῖς ἔξηρες ἐναντόχει, θεὰν
 Ηαλλάδ' ἐν μυούχοις ἔχων πτερω- 250
 τοῖσιν ἀρματιν θετόν,
 εὗσημέρ τι φάσμα ναυθάταις.
 στροφὴ γ' Βοιωτῶν δὲ ὄπλισμα, ποντίας
 πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν
 σημειώσιν ἔστολισμένας· 255
 τοῖς δὲ Κάδμος ἦν
 γρύσεον δράκοντ' ἔχων
 ἀμφὶ ναῦν κόρυμβα·
 Λάγιτος δὲ ὁ γηγενῆς
 ἀρχες ναῦσι στρατοῦ. 260

Φωκίδος δ' ἀπὸ γθονός,
Λοκρᾶς δὲ τοῖσθ' ἵσας ἄγων
ἥν ναῦς Οἰλέως τόκος κλυτὰν
Θρονιάδ' ἐκλιπὼν πόλιν.

ἀντιστρ. γ' ἐκ Μυκήνας δὲ τὰς Κυκλωπίας 265
παις Ἀτρέως ἔπειμπε ναυβάτας
ναῦν ἐκατὸν ἥθροισμένους.

σὺν δ' Ἀδραστος ἥν
ταγός, ὃς φίλος φίλῳ,
τὰς φυγούσας μέλαθρα 270
θαρβάρων χάριν γάμων
πρᾶξιν Ἑλλάς ὡς λάβοι.
ἐκ Πύλου δὲ Νέστορος
Γερηγίου κατειδόμαν
πρύμνας σῆμα ταυρόπουν δράν,
τὸν πάροικον Ἀλφεόν. 275

στροφὴ δ' Αἰνιάνων δὲ δωδεκάστολοι
νᾶες ἥσαν, ὃν ἄναξ Γουνεὺς
ἄρχε· τῶνδε δ' αὖ πέλας
"Ηλιδος δυνάστορες, 280
οὓς Ἐπειοὺς ὠνόμαζε πᾶς λεών·
Εὔρυτος δ' ἄνασσε τῶνδε·
λευκήρετμον δ' Ἀρη
Τάφιον ἦγεν, ὃν Μέγγης ἄνασσε,
Φυλέως λόγευμα, 285
τὰς Ἐγινάδας λιπὼν
νήσους ναυβάταις ἀπροσφόρους.

ἀντιστρ. δ' Αἴας δ' οἱ Σαλαμῖνος ἔντροφος
δεξιὸν κέρας πρὸς τὸ λαιὸν ἔνυδρε,
τῶν ἀσσον ὅρμει πλάταισιν 290
ἐσγάταισι συμπλέκων

- δώδεκ' εὐστροφωτάταισι ναυσίν. ὥσ
ἄιον καὶ ναυβάταν
εἰδόμαν λεών. 295
- ῷ τις εἰ προσαρμόσει
θαρβάρους θάριδας,
νόστον οὐκ ἀποίσεται,
ἐνθάδ' οἶον εἰδόμαν
νάιον πόρευμα, 300
τὰ δὲ κατ' οἴκους αἰλύουσα συγκλήτου
μνήμην σφέζομαι στρατεύματος.
- ΠΡ. Μενέλαε, τολμᾶς δείν', ἢ σ' οὐ τολμᾶν γρεόν.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ

- ἄπελθε· λίαν δεσπόταισι πιστὸς εἰ.
ΠΡ. καλόν γέ μοι τοῦνειδος ἐξωνεῖδισας. 305
ΜΕ. κλαίοις ἄν, εἰ πράσσοις ἢ μὴ πράσσειν σε δεῖ.
ΠΡ. οὐ γρῆν σε λύσαι δέλτον, ἦν ἐγὼ ὕφερον.
ΜΕ. οὐδέ γε φέρειν σὲ πᾶσιν "Ελλησιν κακά.
ΠΡ. ἀλλοις ἀμιλλῷ ταῦτ· ἀφες δὲ τήγδ' ἐμοί.
ΜΕ. οὐκ ἂν μεθείμην.
ΠΡ. οὐδ' ἔγωγ' ἀφήσομαι. 310
ΜΕ. σκήπτρῳ τάχ' ἀρα σὸν καθαιμάξω κάρα.
ΠΡ. ἀλλ' εὐκλεές τοι δεσποτῶν θυγῆσκειν ὅπερ.
ΜΕ. μέθεε· μακροὺς δὲ δούλος ἀν λέγεις λόγους.
ΠΡ. δὲ δέσποτ', ἀδικούμεσθα. σὰς δὲ ἐπιστολὰς
εἴσαρπάσας ὅδ' ἐκ ξερῶν ἐμῶν δίκ,
Ἄγαμεινον, οὐδὲν τῇ δίκῃ χρῆσθαι θέλει. 315
ΑΓΑ. ἔα·
τίς ποτ' ἐν πύλαισι θόρυβος καὶ λόγων ἀκοσμία;
ΜΕ. οὐμός, οὐχ δὲ τοῦδε μῆθος κυριώτερος λέγειν.

- ΑΓΑ. σὺ δέ τί τῷδ' ἔστιν ἀφίξαι, Μενέλεως, έπει τὸ ἄγεις;
 ΜΕ. βλέψον εἰς ἡμᾶς, ἵν' ἀρχάς τῶν λόγων ταύτας λάθω. 320
 ΑΓΑ. μῶν τρέσας οὐκ ἀνακαλύψω θλέψαρον, Ἄτρεως γεγών;
 ΜΕ. τήνδ' ὅρᾶς δέλτον, κακίστων γραμμάτων ὑπηρέτιν;
 ΑΓΑ. εἰσορῶ· καὶ πρῶτα ταύτην σῶν ἀπάλλαξον χερῶν.
 ΜΕ. οὖ, πρὶν ἂν δεῖξω γε Δαναοῖς πᾶσι τάγγεγραμμένα.
 ΑΓΑ. ηγάροισθ' ἀλλὰ μή σε καιρὸς εἰδέναι, σήμαντρὸν ἀνείς; 325
 ΜΕ. ὅστε σ' ἀλγῦναί γ', ἀνοίξας ἀλλὰ κάκ' εἰργάσω λάθρῳ.
 ΑΓΑ. ποῦ δὲ καλλιθέες νιν; δοθεοί, σῆς ἀναισχύντου φρενός.
 ΜΕ. προσδοκῶν σὴν παιδὸν ἀπ' Ἀργούς, εἰ στράτευμ^ρ
 ἀφίξεται.

- ΑΓΑ. τί δέ σε τάμιον ἔδει φυλάσσειν; οὐκ ἀναισχύντου τόδε;
 ΜΕ. δοτοί τὸ θεύλεσθαι μὲν ἔκνιζε· σὸς δὲ δοῦλος οὐκ ἔψυν. 330
 ΑΓΑ. οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἔάσομαι;
 ΜΕ. πλάγια γάρ φρονεῖς, τὰ μὲν νῦν, τὰ δὲ πάλαι,
 τὰ δὲ αὐτίκα.

- ΑΓΑ. εὗ κεκόμψεισαι. πονηρῶν γλωσσούς ἐπίφθονον σοφή.
 ΜΕ. νοῦς δ' ὁ μὴ θέβαιος ἀδικον απῆμα κοῦ σαφὲς φίλοις.
 Θεύλομαι δέ σ' ἔξελέγξαι, καὶ σὺ μήτ' ἀργῆσε πόσο 335
 ἀποτρέπου τἀληθέες, οὔτε κατατενῶ λίαν ἐγώ.
 οἰσθ', δοτοί εἰσπούδαζες ἀρχεῖν Δαναοῖδαις πρὸς Ἰλιον,
 τῷ δοκεῖν μὲν οὐχὶ γρήγορων, τῷ δὲ θεύλεσθαι θέλων,
 ὃς ταπεινὸς ησθαι πάσης δεξιᾶς προσθιγγάνων
 καὶ θύρας ἔχων ἀκλήστους τῷ θέλοντι δημιοτῶν 340
 καὶ διδοὺς πρόσρησιν ἔξηγης πᾶσι, καὶ μή τις θέλοι,
 τοῖς τρόποις ζητῶν πρίασθαι τὸ φιλέτιμον ἐκ μέσου;
 οὐκτ', ἐπεὶ κατέσχες ἀρχάς, μεταθαλάττου ἀλλοιος τρόπους,
 τοῖς φίλοισιν οὐκέτ' ησθαι τοῖς πρὶν ὃς πρόσθεν φίλοις,
 διυπρόσιτος ἔστω τε κληθρῶν σπάνιος. ἄνδρα
 δ' οὐ χρεῶν 345

τὸν ἀγαθὸν πράσσοντα μεγάλα τοὺς τρόπους
 μεθιστάναι,

ἀλλὰ καὶ θέθαιον εἶναι τότε μάλιστα τοῖς φίλοις,
γηνίκ' ὀφελεῖν μάλιστα δυνατός ἐστιν εὐτυχῶν.
ταῦτα μέν σε πρῶτ' ἐπῆλθον, ἵνα σε πρῶθ' γέρον
κακόν.

ἥς δ' ἔς Αΐδην ἡλθες αἴθις γὰρ Πανελλήνων στρα-
τός, 350

οὐδὲν γῆσθ', ἀλλ' ἐξεπλήσσου τῇ τύχῃ τῇ τῶν θεῶν,
οὐρίας ποιμῆς σπανίζουν. Δαναΐδαι δ' ἀφέναι
ναῦς διήγγελουν, μάτην δὲ μὴ πονεῖν ἐν Αΐδῃ.
ἥς ἀνολθον εἶχες ὅμικα σύγχυσίν τ', εἰ μὴ νεῶν
χιλίων ἄρχων τὸ Πριάμου πεδίον ἐμπλήσεις δορός. 355
κάλιε παρεκάλεις· τί δράσω; τίν' ἀπορῶ εὔρω πόρουν,
ὅστε μὴ στερέντα σ' ἄρχης ἀπολέσαι καλὸν κλέος;
καὶ τ', ἐπεὶ Κάλχας ἐν ἴεροῖς εἶπε σὴν θῦσαι κόρην
'Αρτέμιδη καὶ πλεῦν ἔσεσθαι Δαναΐδαις, γῆθεὶς

φρένας,

ἄσμενος θύσειν ὑπέστης παιδα· καὶ πέμπεις ἔκριν, 360
οὐ δίκ, μὴ τοῦτο λέξῃς, σὴ δάμιαρτι παιδα σὴν
δεῦρ' ἀποστέλλειν, 'Αγιλλεῖ πρόφασιν ὡς γαλιουμένην.
καὶ τ' ὑποστρέψας λέληψαι μεταβαλὸν ἄλλας γραφάς,
ἥς φονεὺς οὐκέτι θυγατρὸς σῆς ἔσει· κάλιστά γε.

οὗτος αὐτός ἐστιν αἰθήρ, δε τάδ' ἥκουσεν σέθιν. 365
μυρίοις δέ τοι πεπόνθασ' αὐτὸς πρὸς τὰ πράγματα·
ἐκπονοῦσ' ἔκόντες, εἰτα δ' ἐξεχώρησαν κακῶς,
τὰ μὲν ὑπὸ γνώμης πολιτῶν ἀσυνέτου, τὰ δὲ ἐνδίκως,
ἀδύνατοι γεγόντες αὐτοὶ διαφυλάξασθαι πόλιν.

'Ελλάδος μάλιστ' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω, 370
ἥ, θέλουσα δρᾶν τι κεδόν, Βαρθάρους τοὺς οὐδένας
καταγελῶντας ἐξανήσει διὰ σὲ καὶ τὴν σὴν κόρην.
μηδέν' ἄρα γένους ἔκατι προστάτην θείμην γεθονός,
μηδὲ ὅπλων ἄρχοντα· νοῦν γρὴ τὸν στρατηλάτην ἔχειν.

πόλεος ώς ἄρχων ἀνὴρ πᾶς, σύνεσιν γην ἔχων τύχη. 375

XO. δεινὸν κασιγνήτοις γίγνεσθαι λόγους
μάχας θ', δταν ποτ' ἐμπέσωσιν εἰς ἔριν.

ΑΓΑ. Εούλομαί σ' εἰπεῖν κακῶς εῦ, θραχέα, μη λίαν ἄνω
θλέφαρα πρὸς τάναιδες ἀγαγών, ἀλλὰ σωφρονεστέρως,
ώς ἀδελφὸν ὅντε· ἀνὴρ γάρ χρηστὸς αἰδεῖσθαι φιλεῖ. 380
εἰπέ μοι, τι δεινὰ φυσῆς αἱματηρὸν ὅμιμ' ἔχων;
τίς ἀδικεῖ σε; τοῦ κέχρησαι; λέκτρα χρήστ' ἐρᾶς
λαθεῖν;

οὐκ ἔχοιμ' ἄν σοι παρασχεῖν· ὥν γάρ ἐκτήσω, κακῶς
γῆραξ. εἰτ' ἐγὼ δίκην δῶ σθν κακῶν, δι μὴ σφαλεῖς;
οὐ δάκνει σε τὸ φιλότιμον τοῦμόν, ἀλλ' ἐν ἀγκάλαις 385
εὐπρεπῆ γυναικα χρῆσεις, τὸ λελογισμένον παρεὶς
καὶ τὸ καλόν, ἔχειν. πονηροῦ φωτὸς ἥδοναὶ κακαί.
εἰ δ' ἐγώ, γνοὺς πρόσθεν οὐκ εὖ, μετεθέμην εὐθουλίᾳ,
μαίνομαι; σὺ μᾶλλον, δστις ἀπολέσας κακὸν λέχος
ἀναλαθεῖν θέλεις θεοῦ σοι τὴν τύχην διδόντος εῦ. 390
Ὥμοσαν τὸν Τυνδάρειον ὄρκον οἱ κακόφρονες
φιλόγαμοι μνῆστῆρες· ή δέ γ' ἐλπίς, οἷμαι μέν, θεός,
καλέπραξεν αὐτὸν μᾶλλον η σὺ καὶ τὸ σὸν σθένος·
οὓς λαθὼν στράτευ· ἔτοιμοι δ' εἰσὶ μωρίᾳ φρενῶν.

οὐ γάρ ἀσύνετον τὸ θεῖον, ἀλλ' ἔχει συνιέναι
τοὺς κακῶς παγέντας ὄρκους καὶ κατηγακασμένους. 395
τάμα δ' οὐκ ἀποκτενῷ γὼ τέκνα· κού τὸ σὸν μὲν εὖ
παρὰ δίκην ἔσται κακίστης εὔνιδος τιμωρίᾳ,
ἐμὲ δὲ συντήξουσι νύκτες ήμέραι τε δακρύσοις,
ἄνοιμα δρῶντα κού δίκαια παιδας οὓς ἔγεινάμην.
ταῦτά σοι θραχέα λέλεκται καὶ σαφῆ καὶ ῥάδια. 400
εἰ δὲ μη βούλει φρονεῖν σύ, τάμ' ἐγὼ θήσω καλῶς.

XO. οἵδ' αὖ διάφοροι τῶν πάρος λελεγμένων
μύθων, καλῶς δ' ἔχουσι, φείδεσθαι τέκνων.

- ΜΕ. αἰστή, φίλους ἄρ' οὐχὶ κεκτήμην τάλας.
 ΑΓΑ. εἰ τὸν φίλους γε μὴ θέλεις ἀπολλύναι. 405
 ΜΕ. δεῖξεις δὲ ποῦ μοι πατρὸς ἐκ ταῦτοῦ γεγόνει;
 ΑΓΑ. συνσωφρονεῖν σοι θούλομ', ἀλλ' οὐ συννοσεῖν.
 ΜΕ. ἐς κοινὸν ἀλγεῖν τοῖς φίλοισι χρὴ φίλους.
 ΑΓΑ. εὖ δρῶν παρακάλει μ', ἀλλὰ μὴ λυπῶν ἐμέ.
 ΜΕ. οὐκ ἄρα δοκεῖ σοι τάδε πονεῖν σὺν Ἑλλάδι; 410
 ΑΓΑ. Ἑλλάς δὲ σὺν σοὶ κατὰ θεὸν νοσεῖ τινα.
 ΜΕ. σκήπτρῳ νυν αὐχεῖ, σὸν καστρητον προδούς.
 ἐγὼ δ' ἐπ' ἄλλας εἴμι μηγανάς τινας
 φίλους τ' ἐπ' ἄλλους.

ΑΡΓΕΛΟΣ

- Ἐπί Ηπειρῶν ἄναξ,
 Ἀγάμεμνον, γῆκω παιδά σοι τὴν σὴν ἄγων, 415
 ἦν Ἰφιγένειαν ὠνόμαζες ἐν δόμοις.
 μῆτηρ δ' ὅμαρτει, σῆς Κλυταιμήστρας δέμας,
 καὶ παῖς Ὁρέστης, ὃστ' ἀν τερψθείης ἰδών,
 χρόνον παλαιὸν δωμάτων ἐκδημος ὄν.
 ἀλλ' ὡς μακρὰν ἔτεινον, εὔρυτον παρὰ 420
 κορήνηγν ἀναψύχουσι θηλύπους θάσιν,
 αὐταῖς τε πωλοῖς τῷ ἐς δὲ λειμῶνων χλόην
 καθεῖμεν αὐτάξι, ὡς θορᾶς γενσαίατο.
 ἐγὼ δὲ πρόδρομος σῆς παρασκευῆς χάριν
 γῆκω πέπισται γάρ στρατός, ταχεῖα γάρ
 διηγεῖ φήμη, παιδία σὴν ἀφιγμένην.
 πᾶς δ' ἐς θέαν ὅμιλος ἔρχεται δρόμῳ,
 σὴν παιδίοντος οἱ δὲ εὐδαιμονες 425
 ἐν πάσι αλεινοὶ καὶ περίβλεπτοι βροτοῖς.
 λέγουσι δέ· Ὄμεναιός τις ἡ τί πράσσεται;
 Ψηφιοποιηθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής 430
 4

ἢ πόθιον ἔχων θυγατρὸς Ἀγαμέλινων ἀναξ
ἐκόμισε παιδα; τῶν δ' ἀν ἥκουσας τάδε·
Ἄρτέμιδι προτελέσσουσι τὴν νεάνιδα,
Ἄνλιδος ἀνάσσῃ τίς νιν ἀξεταί ποτε;
ἄλλ' εἰς, τὰπὶ τοιούδ' ἐξάρχου κανᾶ, 435
στεψανούσθιε κράτα καὶ σύ, Μενέλεως ἀναξ,
ἥμενιον εὐτρέπιζε καὶ κατὰ στέγας
λωτὸς θεάσθι ω καὶ ποδῶν ἔστω απύπος·
φῶς γάρ τόδ' ἥκει μακάριον τῇ παρθένῳ.

ΑΓΑ. ἐπήγεσ', ἄλλὰ στεῖχε δωμάτων ἔσω· 440
τὰ δ' ἄλλ' ἴούσης τῆς τύχης ἔσται καλῶς.
οἴμοι, τί φῶ δύστηγος; ἀρξωμαι πόθεν;
εἰς οἱ ἀνάγκης ζεύγματ' ἐμπεπτώκαμεν.
ὑπῆλθε δαιμων, ὅστε τῶν σοφισμάτων
πολλῷ γενέσθαι τῶν ἐμῶν σοφώτερος. 445
ἡ δισγένεια δ' ὡς ἔχει τι χρήσιμον.
καὶ γάρ δακρῦσαι ῥαδίως αὔτοῖς ἔχει
ἄπαντά τ' εἰπεῖν· τῷ δὲ γενναῖφ φύσιν
ἀνολθα ταῦτα. προστάτην γε τοῦ βίου
τὸν ὅγκον ἔχομεν τῷ τ' ὅχλῳ δουλεύσιμον. 450
ἔγω γάρ ἐκβαλεῖν μὲν αἰδοῦμαι δάκρυ,
τὸ μὴ δακρῦσαι δ' αὐθιες αἰδοῦμαι τάλας,
ἔς τὰς μεγίστας συμφορὰς ἀφιγμένος.
εἰεν τί φήσω πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμήν;
πῶς δέξομαι νιν; ποῖον ὅμιμα συμβαλῶ; 455
καὶ γάρ μι ἀπώλεσ' ἐπὶ κακοῖς ἀ μοι πάρκ
ἐλθοῦσ' ἀκλητος. εἰκότως δ' ἄμ' ἔσπετο
θυγατρὶ νυμφεύσουσα καὶ τὰ φίλτατα
δώσουσ', ἵν' ἥμας δητας εὑρήσει κακούς.
τὴν δ' αὖ τάλαιναν παρθένον — τί παρθένον; 460
“Αιδηγεις νιν, ὡς ἔσικε, νυμφεύσει τάγα —

- ώδις φύκτιστος· οἵμαι γάρ νιν ἵκετεύσειν τάδε·
 ΖΩ πάτερ, ἀποκτενεῖς με; τοιούτους γάμους
 γήμειας αὐτὸς χωστις ἔστι σοι φίλος.
 παρὸν δ' Ὁρέστης ἐγγὺς ἀναθοήσεται 465
 εὗσυνετ' ἀσυνέτως· ἔτι γάρ ἔστι νήπιος.
 αἰσι, τὸν Ἐλένης ὃς μ' ἀπόλεσεν γάμου
 γήμας ὁ Πριάμος Ηάριες, ὃς μ' εἴργασται τάδε.
- X.O. καὶ γάρ κατόφκτιρ', ώδις γυναικα δεῖξένην
 οὐπέρ τυράννων συμφορᾶς καταστένειν. 470
- ΜΕ. ἀδελφέ, δόσις μοι δεξιαῖς τῆς σῆς θιγεῖν.
 ΛΓΑ. δίδωμι· σὸν γάρ τὸ κράτος, ἀθλιος δ' ἐγώ.
- ΜΕ. Πέλοπα κατόρμυνμ', ὃς πατὴρ τοῦμοῦν πατρὸς
 τοῦ σοῦ τ' ἐκλύθη, τὸν τεκόντα τ' Ἀτρέα,
 η̄ μὴν ἐρεῖν σοι τὰπὸ καρδίας σαφῶς 475
 καὶ μὴν πίτηθες μηδέν, ἀλλ' ὅσον φρονῶ.
 ἐγὼ δ' ἀπ' ὅσσων ἐκβαλόντ' ἰδὸν δάκρυ
 φύκτιρα καύτὸς ἀνταφῆκά σοι πάλιν
 καὶ τῶν παλαιῶν ἐξαφίσταμαι λόγων,
 οὐκ ἔτι σὲ δεινός· εἰμὶ δ' οὐπερ εἰ σὺ νῦν. 480
- καὶ σοι παραπομῷ μήτ' ἀποκτείνειν τέκνον
 μήτ' ἀνθελέσθαι τοῦμόν. οὐ γάρ ἔνδικον
 σὲ μὲν στενάζειν, τάμια δ' ἡδέως ἔχειν,
 θηγήσκειν τε τοὺς σούς, τοὺς δ' ἐμοὺς ὅραν φάος·
 τί θούλοιμαι γάρ; οὐ γάμους ἐξαιρέτους 485
 ἀλλους λάθοιμ' ἄν, εἰ γάμων ἴμείροιμαι;
 ἀλλ' ἀπολέσας ἀδελφόν, ὃν μ' ἥκιστ' ἐχρῆγ,
 Ἐλένηγ ἐλωμιαι, τὸ κακὸν ἀντὶ τάγαθοῦ;
 ἀφρων νέος τ' η̄, πρὸν τὰ πράγματ' ἐγγύθειν
 σκοπῶν ἐσεῖδον οἰσιν ἦν κτείνειν τέκνα. 490
 ἀλλως τέ μ' ἔλεος τῆς ταλαιπώρου κόρης
 ἐσῆλθε, συγγένειαν ἐννοούμενῳ,

- ἢ τῶν ἐμῶν ἔκατι θύεσθαι γάμιν
μέλλει. τί δ' Ἐλένης παρθένῳ τῇ σῇ μέτα;
ἴτω στρατεία διαλυθεῖσ' ἐξ Αἰδίδος 495
σὺ δ' ὅμμα παῦσαι δακρύοις τέγγων τὸ σόν,
ἀδελφέ, κἀμε παρακαλῶν ἐς δάκρυα.
εἰ δέ τι κόρης σῆς θεσφάτων μέτεστί μοι,
μή μοι μετέστω σοὶ νέμω τούμὸν μέρος.
ἀλλ' ἐς μεταβολὰς γῆθον ἀπὸ δεινῶν λόγων· 500
εἰκὸς πέπονθι· τὸν δρόθεν πεψυκότα
στέργων μετέπεσον· ἀνδρὸς οὐ κακοῦ τρόποι
τοιοίδε, χρῆσθαι τοῖσι θελτίστοις ἀεί.
- ΧΟ. γενναῖ ἐλεξας Ταντάλῳ τε τῷ Διὸς
πρέποντα· προγόνους οὐ καταισχύνεις σέθεν. 505
- ΑΓΑ. αἰνδ σε, Μενέλεως, ὅτι παρὰ γνώμην ἐμὴν
ὑπέθηκας ὄρθιῶς τοὺς λόγους σοῦ τ' ἀξίως.
ταραχή γ' ἀδελφῶν διά τ' ἔρωτα γίγνεται
πλεονεξίαν τε δωμάτων· ἀπέπτυσα
τοιάνδε συγγένειαν ἀλλήλοιν πικράν. 510
ἀλλ' ἥκομεν γάρ εἰς ἀναγκαίας τύχας,
θυγατρὸς αἵματηρὸν ἐκπρᾶξαι φόνον.
- ΜΕ. πῶς; τίς δ' ἀναγκάσει σε τὴν γε σῇν κτανεῖν;
- ΑΓΑ. ἀπας Ἀχαιῶν σύλλογος στρατεύματος.
- ΜΕ. οὕκ, ἦν νιν εἰς "Αργος γ' ἀποστείλης πάλιν. 515
- ΑΓΑ. λάθοιμ τοῦτ' ἀν' ἀλλ' ἐκεῖν' οὐ λήσομεν.
- ΜΕ. τὸ ποῖον; οὗτοι χρή λίαν ταρθεῖν ὅγλον.
- ΑΓΑ. Κάλχας ἐρεῖ μαντεύματ' Ἀργείων στρατῷ.
- ΜΕ. οὕκ, ἦν θάνη γε πρόσθε· τοῦτο δ' εὔμαρές.
- ΑΓΑ. τὸ μαντικὸν πᾶν σπέρμα φιλότιμον κακόν. 520
- ΜΕ. κούδέν γ' ἄγρηστον οὐδὲ χρήσιμον παρόν.
- ΑΓΑ. ἐκεῖνο δ' οὐ δέδοικας οὕμ' ἐσέρχεται;
- ΜΕ. δὲ μὴ σὺ φράζεις, πῶς ὑπολάθοιμ' ἀν λόγον;

- ΑΓΑ. τὸ Σισύφειον σπέρμα πάντ' οἰδεν τάδε.
 ΜΕ. οὐκ ἔστ' Ὁδυσσεὺς ὃ τι σὲ κάμε πημανεῖ. 525
 ΑΓΑ. ποικίλος ἀεὶ πέψυκε τοῦ τ' ὄχλου μέτα.
 ΜΕ. φιλοτιμίᾳ μὲν ἐνέχεται, δεινῷ κακῷ.
 ΑΓΑ. οὐκ οὖν δοκεῖς νιν στάντ' ἐν Ἀργείοις μέσοις
 λέξειν ἢ Κάλχας θέσφατ' ἐξηγήσατο,
 κάμι' ως ὑπέστηγη θῦμα, κάτα ψεύδομαι, 530
 Ἀρτέμιδη θύσειν; οἵτις ξυναρπάσας στρατόν,
 σὲ κάμι' ἀποκτείναντας Ἀργείους κόρην
 σφάξαι κελεύσει· καὶ πρὸς Ἀργος ἐκφύγω,
 ἐλθόντες αὐτοῖς τείγεσιν Κυκλωπίοις
 συναρπάσουσι καὶ κατασκάψουσι γῆν. 535
 τοιαῦτα τάμα πήματ' ὃ τάλας ἐγώ,
 ως ἡπόρημαι πρὸς θεῶν τὰ νῦν τάδε.
 ἐν μοι φύλαξον, Μενέλεως, ἀνὰ στρατὸν
 ἐλθόν, σπωτις ἀν μὴ Κλυταιμήστρα τάδε
 μάθῃ, πρὶν Ἀιδηγη παιδί έμηγη προσθόλιας 540
 ως ἐπ' ἐλαχίστοις δικρύοις πράσσω κακῶς.
 διμεῖς τε σιγήν, δέξέναι, φυλάσσετε.
- ΧΟ. στροφὴ μάκαρες οἱ μετρίας θεοῦ
 μετά σε σωφροσύνας μετέ-
 σχον λέκτρων Ἀφροδίτας, 545
 γαλανείᾳ γρηγοράμενοι
 μαινομένων στρεψον, οἵτις δὴ
 διδυμούς Ἐρωτος δικρύοις
 τόξος ἐντείνεται γχαρίτων,
 τὸ μὲν ἐπ' εὐαίων πότιμο,
 τὸ δέπι συγχύσει θιοτάξ. 550
 ἀπενέπω νιν ἀμετέρων,
 Κύπρι καλλίστα, θαλάμων.
 εἴη δέ μοι μετρία μὲν

- χάρις, πόθοι δ' ὅσιοι,
καὶ μετέχοιμ τὰς Ἀφροδί-
τας, πολλὰν δ' ἀποθείμαν.
ἀντιστρ. διάφοροι δὲ φύσεις θροτῶν,
διάφοροι δὲ τρόποι· τὸ δ' ὁρ-
θῶς ἐσθλὸν σαφὲς αἰτεῖ· 555
τροφαί θ' αἱ παιδευόμεναι
μέγα φέρουσ' ἐξ τῶν ἀρετάν·
τό τε γὰρ αἰδεῖσθαι σοφία,
τάν τ' ἔξαλλάσσουσαν ἔχει
χάριν ὑπὸ γνώμας ἐσορᾶν
τὸ δέον, ἔνθα δόξα φέρει
ἀλέος ἀγήρατον θιστᾷ.
μέγα τι θηρεύειν ἀρετάν,
γυναιξὶ μὲν κατὰ Κύπριν
κρυπτάν, ἐν ἀνδράσι δ' αἱ
κόσμοις ἐνδὺν ὁ μυριοπλῆ-
θῆς μείζω πόλιν αἰξει. 560
ἐπφρ. ἔμολες, δὲ Πάρις, οἵτε σύ γε
θουκόλος ἀργενναῖς ἐτράφης
Ἐδαίαις παρὰ μόσχοις,
βάρθαρα συρίζων, Φρυγίων
αὖλῶν Ὄλύμπου καλάμοις
μιμήματα πνέων.
εῦθηλοι δὲ τρέφοντο βόες,
ὅθι σε κρίσις ἔμενε θεᾶν, 565
ἄσ' Ἑλλάδα πέμπει
ἔλεφαντοδέτων πάροι-
θεν δόμινον, ὃς τὰς Ἐλένας
ἐν ἀντωποῖς θλεψάροισιν
ἔρωτά τ' ἔδωκας, 570
575
580
585

ζέρωπι δ' αὐτὸς ἐπτοάθηξ.
 ὅθεν ἔρις ἔριν
 Ἐλλάδα σὰν δορὶ ναυσὶ τ' ἄγει
 ἐς πέργαμα Τροίας.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΝΔΡΩΝ ΑΡΓΕΙΩΝ

ἰδὼ οὐδὲ μεγάλαι μεγάλων
 εὐδαιμονίαι τὴν τοῦ θασιλέως
 ἕδετ' Ιφιγένειαν, ἀνασσαν ἐμήν,
 τὴν Τυνδάρεω τε Κλυταιμήστραν,
 ως ἐκ μεγάλων ἐθλαστήκαστ'
 ἐπὶ τ' εὐμήκεις ἥκουσι τύχας. 590

Θεοί γ' οἱ κρείσσονες οἵ τ' ὁλθεφόροι
 τοῖς οὐκ εὐδαίμοσι τῶν θυατῶν.

X.O. στόθμεν, Χαλκίδος ἔκγονα θρέψιματα,
 τὴν θασιλειαν δεξώμεθ' ὅχων
 ἀπὸ μῆτρας ερῶς ἐπὶ γαῖαν,
 ἀγανθὸς δὲ χεροῖν μαλακῆ γνώμη,
 μῆτρας ταρθήσῃ νεωστέ μοι μολὸν
 κλεινὸν τέκνον Ἀγαμέμνονος,
 μηδὲ θόρυβον μηδὲ ἔκπληξιν
 ταῖς Ἀργείαις
 ξείναι ξείναις παρέγκωμεν. 605

ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

ζρνιθα μὲν τόνδ' αὔσιον ποιούμεθα
 τὸ σόν τε χρηστὸν καὶ λόγων εὐφημίαν·
 ἐλπίδα δ' ἔχω τιν' ως ἐπ' ἐσθλοῖσιν γάμοις
 πάρειμι νυμφαγωγός. ἀλλ' ὁγημάτων 610

ἔξω πορεύεθ' ἀς φέρω φερνάς κόρη,
καὶ πέμπετ' ἐς μέλαθρον εὐλαβούμενοι.
οὐ δ', ὃ τέκνον, μοι λεῖπε πωλικοὺς ὅχους
ἀδρὸν τιθεῖσα κῶλον ἀσθενές θ' ἄμα.
ὑμεῖς δέ, νεάνιδές, νιν ἀγκάλαις ἔπι
δέξασθε καὶ πορεύσατ' ἔξ ὁχημάτων. 615
κάμιοι χερός τις ἐνδότω στηρίγματα,
θάκους ἀπήγνης ὡς ἀν ἐκλίπω καλῶς.
κι δ' ἐς τὸ πρόσθιν στῆτε πωλικῶν ζυγῶν.
φοβερὸν γάρ ἀπαράμιθον ὅμιμα πωλικόν. 620
καὶ παιδα τόνδε, τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον,
λάζυσθ' Ὁρέστην ἔτι γάρ ἔστι νήπιος.
τέκνον, καθεύδεις πωλικῷ δαμεὶς ὅχῳ;
ἔγειρ' ἀδελφῆς ἐφ' ὑμέναιον εὐτυχῶς·
ἀνδρὸς γάρ ἀγαθοῦ κῆδος αὐτὸς ἐσθόλδες ὥν 625
λήψει, τὸ τῆς Νηρῆδος ἴσθιθεον γένοις.
ἔξῆς καθίστω δεῦρο μοι ποδός, τέκνον·
πρὸς μητέρ', Ἱφιγένεια, μακαρίαν δέ με
ξέναισι ταῖσδε πληγία σταθεῖσα θές,
καὶ δεῦρο δὴ πατέρα προσείπωμεν φίλον. 630
ὦ σέθιας ἐμοὶ μέγιστον, Ἀγαμέμνων ἄναξ,
γίκομεν, ἐφετιμᾶς οὐκ ἀπιστοῦσαι σέθευ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

ὦ μῆτερ, ὑποδραμοῦσά σ', δργισθῆς δὲ μή,
πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τάμα προσθαλὼ.
[ἐγὼ δὲ θούλοιμαι τὰ σὰ στέρν', ὃ πάτερ,
ὑποδραμοῦσα περιβαλεῖν διὰ χρόνου. 635
ποθῶ γάρ ὅμιμα δὴ σόν. δργισθῆς δὲ μή.]
ΚΛ. ὁλλ', ὃ τέκνον, χρή; φιλοπάτωρ δ' ἀεί ποτ' εἰ
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μάλιστα παίδων τῷδ' ὅσους ἐγὼ τεκνού.

ΙΦ. ὃ πάτερ, ἐσεῖδόν σ' ἀσμένη πολλῷ γρόνῳ. 640

ΑΓΑ. καὶ γὰρ πατήρ σέ· τόδ' ἵσον ὑπὲρ ἀμφοῖν λέγεις.

ΙΦ. χαῖρ· εὐ δέ μ' ἀγαγῶν πρός σ' ἐποίησας, πάτερ.

ΑΓΑ. οὐκ οἶδ' ὅπως φῦ τοῦτο καὶ μὴ φῦ, τέκνον.

ΙΦ. ἔα·

ὅς οὐ θλέπεις ἔκηλον, ἀσμενός μ' ἰδών.

ΑΓΑ. πόλλ' ἀνδρὶ θασιλεῖ καὶ στρατηλάτῃ μέλει. 645

ΙΦ. παρ' ἐμοὶ γενοῦ νῦν, μὴ πὲ φροντίδας τρέπου.

ΑΓΑ. ἀλλ' εἰμὶ παρὰ σοὶ νῦν ἀπας κούκ ἀλλοθι.

ΙΦ. μέθεις νῦν δφρὺν ὅμιμα τ' ἔκτεινον φέλον.

ΑΓΑ. ἴδου γέγηθά σ' ὡς γέγηθ' ὁρῶν, τέκνον.

ΙΦ. κάπειτα λείθεις δάκρυ ἀπ' ὄμμάτων σέθειν; 650

ΑΓΑ. μακρὰ γὰρ ἥμιν ἡ πιούσ' ἀπουσία.

ΙΦ. οὐκ οἶδ' ὁ φῆς, οὐκ οἶδα, φίλτατ' ὁ πάτερ.

ΑΓΑ. συνετὰ λέγουσα μᾶλλον εἰς οἰκτόν μ' ἀγεις.

ΙΦ. ἀσύνετά νῦν ἐροῦμεν, εἰ σέ γ' εὑφρανθ.

ΑΓΑ. παπαῖ. τὸ σιγάν οὐ σθένω, σὲ δ' ἥγνεσα. 655

ΙΦ. μέν', ὁ πάτερ, κατ' οἰκον ἐπὶ τέκνοις σέθειν.

ΑΓΑ. θέλω γε· τὸ θέλειν δ' οὐκ ἔγων ἀλγύνομαι.

ΙΦ. ὅλοιντο λόγχαι καὶ τὰ Μενέλεω κακά.

ΑΓΑ. ἀλλους ὅλει πρόσθ' ἀμὲ διελέσαντ' ἔχει.

ΙΦ. ὡς πολὺν ἀπῆσθα γρόνον ἐν Λιδίδος μυχοῖς.

ΑΓΑ. καὶ νῦν γέ μ' ἵσχει δή τι μὴ στέλλειν στρατόν.

ΙΦ. ποῦ τοὺς Φρύγας λέγουσιν φκίσθαι, πάτερ;

ΑΓΑ. οὐ μήποτ' οἰκεῖν ὅφελ' δι Πριάμου Πάρις.

ΙΦ. μακράν γ' ἀπαίρεις, ὁ πάτερ, λιπῶν ἐμέ;

ΑΓΑ. εἰς ταῦτον, ὁ θύγατερ, σύ γ' ἕκεις σῆ πατρί. 665

ΙΦ. φεῦ·

εἴθ' ἦν καλόν μοι σοὶ τ' ἀγειν σύμπλουν ἐμέ.

ΑΓΑ. ἔπεστι καὶ σοὶ πλοῦς, ἵνα μνήσει πατρός.

- ΙΦ. σὺν μητρὶ πλεύσασ' ἢ μόνη πορεύσομαι;
 ΑΓΑ. μόνη, μονωθεῖσ' ἀπὸ πατρὸς καὶ μητέρος.
 ΙΦ. οὖ πού μ' ἔς ἄλλα δώματ' οἰκίζεις, πάτερ : 670
 ΑΓΑ. ἔα σύ γ' οὐ χρή τοι τάδ' εἰδέναι κόρας.
 ΙΦ. σπεῦδ' ἐκ Φρυγῶν μοι, θέμενος εὐ τάκει, πάτερ.
 ΑΓΑ. θύσαί με θυσίαν πρῶτα δεῖ τιν' ἐνθάδε.
 ΙΦ. ἄλλαξ ἔννι οἱροὶς χρὴ τό γ' εὐσεβεῖς σκοπεῖν.
 ΑΓΑ. εἴσει σύ χερνίθων γὰρ ἐστήξεις πέλας. 675
 ΙΦ. στήσομεν ἄρ' ἀμφὶ θωμόν, δὲ πάτερ, χορούς;
 ΑΓΑ. ζηλῷ σὲ μᾶλλον ἢ μὲ τοῦ μηδὲν φρονεῖν.
 χώρει δὲ μελάθρων ἐντὸς δρυθῆναι κόραις,
 πικρὸν φίλημα δοῦσα δεξιάν τ' ἐμοί,
 μέλλοντα δαρὸν πατρὸς ἀποικήσειν χρόνον. 680
 δὲ στέρνα καὶ παρῆδες, ὃ ξανθαῖ κόμαι,
 δις ἀχθος ἡμῖν ἐγένεθ' ἢ Φρυγῶν πόλις
 Ἐλένη τε παύω τοὺς λόγους· ταχεῖα γὰρ
 νοτὶς διώκει μ' ὅμιμάτων φωναντά σου.
 Υἱὸς μέλαθρα. σὲ δὲ παραιτοῦμαι τάδε, 685
 Λήδας γένεθλον, εἰ κατφοκίσθην ἄγαν,
 μέλλων Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ἐκδώσειν ἐμήν.
 ἀποστολαι γάρ μακάριαι μέν, ἀλλ' ὅμως
 δάκνουσι τοὺς τεκόντας, ὅταν ἄλλοις δόμοις
 παιδίας παραδιδῷ πολλὰ μοχθίσας πατήρ. 690
 ΚΛ. σὺχ ὁδὸς ἀσύνετός εἰμι, πείσεσθαι δέ με
 καύτην δόκει τάδ', ὅστε μή σε νουθετεῖν,
 ὅταν σὺν ὑμεναίσισιν ἐξάγω κόρην.
 ἀλλ' οὐ νόμος αὐτὰ τῷ χρόνῳ συνισχνανεῖ.
 τοῦνομα μὲν οὖν παιδὸς οἰδὲ ὅτι φατεῖσθας. 695
 γένουσις δὲ ποίου χωπόθεν, μικθεῖν θέλω.
 ΑΓΑ. Αἴγινα θυγάτηρ ἐγένετ' Ἀσωποῦ πατρός.
 ΚΛ. ταύτην δὲ θυητῶν ἢ θεῶν ἔξευξε τίς;

- ΑΓΑ. Ζεύς· Αἰακὸν δ' ἔφυσεν, Οἰνόνης πρόμον.
- ΚΛ. τοῦ δ' Αἰακοῦ παῖς τίς κατέσχε δώματα; 700
- ΑΓΑ. Ηγλεύς· ὁ Ηγλεὺς δ' ἔσχε Νηρέως κόρην.
- ΚΛ. θεοῦ διδόντος, γὰρ οὐδὲν λαθόν;
- ΑΓΑ. Ζεὺς ἡγγύησε καὶ δίδωσ' ἐκάριος.
- ΚΛ. γαμεῖ δὲ ποὺ νιν; γὰρ οὐδεμια πόντιον:
- ΑΓΑ. Χείρων ἵν' οἰκεῖ σεμνὰ Ηγλέου θάθρα. 705
- ΚΛ. οὐ φασι Κενταύρειον φοίσθαι γένος;
- ΑΓΑ. ἐνταῦθ' ἔδαισαν Ηγλέως γάμους θεοί.
- ΚΛ. Θέτις δ' ἔθρεψεν γὰρ πατήρ 'Αγιλλέα;
- ΑΓΑ. Χείρων, ἵν' γῆθη μὴ μάθει κακῶν θροτῶν.
- ΚΛ. φεῦ.
- σοφός γ' ὁ θρέψας γὰρ διδοὺς σοφότερος. 710
- ΑΓΑ. τοιόσδε παιδὸς σῆς ἀνὴρ ἔσται πόσις.
- ΚΛ. οὐ μεμπτός, οἰκεῖ δ' ἄστι ποῖον Ἑλλάδος;
- ΑΓΑ. Ἀπιδανὸν ἀμφὶ ποταμὸν ἐν Φθίας ὅροις.
- ΚΛ. ἔκεισ' ἀπάξει σήν ἐμήν τε παρθένον;
- ΑΓΑ. κείνῳ μελήσει ταῦτα, τῷ κεκτημένῳ. 715
- ΚΛ. ἀλλ' εὐτυχοίτην. τίνι δ' ἐν γηρέρῃ γαμεῖ;
- ΑΓΑ. ὅταν σελήνης εὐτυχῆς ἔλθῃ κύκλος.
- ΚΛ. προτέλεια δ' γῆθη παιδὸς ἔσφαξας θεῷ:
- ΑΓΑ. μέλλων τὸν ταῦτη καὶ καθέσταμεν τύγη.
- ΚΛ. κάπειτα δαίσεις τοὺς γάμους ἐς θυτέρουν; 720
- ΑΓΑ. θύσας γε θύμαθ' ἀμὲν γρὴ θύσαι θεοῖς.
- ΚΛ. γῆμεῖς δὲ θείην γην ποὺ γυναῖξι θύσομεν;
- ΑΓΑ. ἐνθάδε παρ' εὐπρύμνοισιν Ἀργείων πλάταις.
- ΚΛ. καλῶς ἀναγκαῖως τε συνενέγκοι δ' ὅμως.
- ΑΓΑ. οἴσθι οὖν ὃ δρᾶσον, δὲ γύναι; πιθοῦ δέ μοι. 725
- ΚΛ. τί γρῆμα; πείθεσθαι γὰρ εἴθισμικι σέθεν.
- ΑΓΑ. γῆμεῖς μὲν ἐνθάδ', οὐπέρ ύσθ' ὁ νυμφίος....
- ΚΛ. μητρὸς τί γωρίς δράσεθ', ἀμὲν γρεών;

- ΑΓΑ. ἐκδόσομεν σὴγ παιδα Δαναϊδῶν μέτα.
 ΚΛ. ήμιᾶς δὲ ποῦ χρὴ τηγικαῦτα τυγχάνειν; 730
 ΑΓΑ. χώρει πρὸς Ἀργος παρθένους τε τημέλει.
 ΚΛ. λιπούσσα παιδα; τίς δ' ἀνασχήσει φλόγα;
 ΑΓΑ. ἐγὼ παρέξω φῶς, ὃ νυμφίοις πρέπει.
 ΚΛ. σὺχ ὁ νόμος οὐτος, σὺ δὲ φαῦλος γει τάδε.
 ΑΓΑ. οὐ καλὸν ἐν ὅγλῳ σ' ἔξομιλεῖσθαι στρατοῦ. 735
 ΚΛ. καλὸν τεκουσσαν τάμα μ' ἐκδοῦναι τέκνα.
 ΑΓΑ. καὶ τάς γ' ἐν οἰκῷ μὴ μόνας είναι κόρας.
 ΚΛ. ὄχυροισι παρθενῶσι φρουροῦνται καλῶς.
 ΑΓΑ. πιθοῦ.
 ΚΛ. μὰ τὴν ἄνασσαν Ἀργείαν θεάν.
 ἐλθόν σὺ τάξω πρᾶσσε, τὰν δόμοις δ' ἐγώ,
 ἢ χρὴ παρεῖναι νυμφίοις παρθένοις. 740
 ΑΓΑ. οἵμοις μάτην γέξ, ἐλπίδος δ' ἀπεσφάληγ,
 γέξ ὀμμάτων δάμαρτ' ἀποστεῖλαι θέλων.
 σοφίζομαι δὲ καπὲ τοῖσι φιλτάτοις
 τέχνας πορέω, πανταχῷ νικώμενος. 745
 δμως δὲ σὺν Κάλγαντι τῷ θυγπόλῳ
 κοινῇ τὸ τῆς θεοῦ φύλον, ἐμοὶ δ' οὐκ εὗτυχές,
 ἐξιστορήσων εἶμι, μόχθον Ἐλλάδος.
 χρὴ δ' ἐν δόμοισιν ἄνδρα τὸν εοφὸν τρέφειν
 γυναικα χρηστὴν κἀγαθήν, γ' μὴ γαμεῖν. 750
 ΧΟ. στροφὴ γέξει δὴ Σιμόσεντα καὶ
 δίνας ἀργυροειδεῖς
 ἀγυρις Ἐλλάνων στρατιᾶς
 ἀνά τε ναυσὶν καὶ σὺν ὅπλοις
 "Ιλιον ἔει τὸ Τροίας 755
 Φοιεθήιον δάπεδον,
 τὰν Κασσάνδραν ἵν' ἀκούω
 ῥίπτειν ἔανθοις πλοκάμιοις
 Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- χλωροκόμῳ στεφάνῳ δάφνας
κοσμηθεῖσαν, δταν θεοῦ
μαντόσυνοι πνεύσωσ' ἀνάγκαι.
ἀντιστο. στάσονται δ' ἐπὶ περγάμων
- Τροίας ἀμφί τε τείχη
Τρῳες, δταν χάλκασπις "Αρης
πόντιος εὺπρόροισι πλάταις
εἰρεσίᾳ πελάζῃ
- Σιμουντίοις δχετοῖς,
τὰν τῶν ἐν αἰθέρι δισσῶν
Διοσκούρων Ἐλέναν
ἐκ Ηριάμου κομίσαι θέλων
- ἐς γὰν Ἐλλάδα δοριπόνων
ἀσπίσι καὶ λόγχαις Ἀγαιῶν.
- ἐπωδ. Πέργαμον δὲ Φρυγῶν πόλιν
λαῖνους περὶ πύργους
κυκλώσας δόρει φονίῳ,
λαιμοτόμους σπάσας κεφαλάς,
πέρσας πόλισμα κατ' ἄκρας,
θήσει κόρας πολυκλαύτους
- δάμαρτά τε Ηριάμου. 780
- ἄ δὲ Διὸς Ἐλένα κόρα
πολύκλαυτος ἐσσεῖται
πόσιν προλιποῦσα· μήτ' ἐμοὶ
μήτ' ἐμοῖσι τέκνων τέκνοις
ἐλπὶς ἀδε ποτ' ἔλθοι,
οἵαν αἱ πολύγρυσοι 785
- Λυδαὶ καὶ Φρυγῶν ἀλογοι
στήσασαι τάδ' ἐς ἀλλήλας
παρ' ἵστοις μυθεύσουσι·
τίς ἄρα μ' εὐπλοκάμου κόμας 790

ρύμα δακρυόεν τανύσας
 πατρίδος οὐλομένας ἀπολωπιεῖ;
 διὰ σέ, τὰν κύκνου δολιγαύχενος γόνου,
 εἰ δὴ φάτις ἔτυμος,
 ὡς ἔτεκεν Λήδα σ'
 ὅρνιθι πταιμένῳ
 Διὸς ὅτ' ἡλλάχθη δέμας,
 εἴτ' ἐν δέλτοις Πιερίσιν
 μῆθοι τάδ' ἐς ἀνθρώπους
 γηγεγκαν παρὰ καιρὸν ἄλλως.

795

800

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

ποὺ τῶν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ὁ στρατηλάτης;
 τίς ἂν φράσει προσπόλων τὸν Ηγλέως
 ζητοῦντά νιν παιδ' ἐν πύλαις Ἀχιλλέα;
 οὐκ ἐξ ἵσου γάρ μένομεν Εὐρίπου πέλας.
 οἱ μὲν γάρ ήμδν, ὅντες ἀζυγεῖς γάμων,
 οἶκους ἐρήμων ἐκλιπόντες ἐνθάδε
 θάσσουσ' ἐπ' ἀκταῖς, οἱ δ' ἔχοντες εὔνιδας
 καὶ παιδας· οὕτω δεινὸς ἐμπέπτωκ' ἔρως
 τῆσδε στρατείας Ἐλλάδ' οὐκ ἀνει θεῶν.
 τούμδον μὲν οὖν δίκαιον ἐμὲ λέγειν γρεών,
 ἀλλοιος δ' ὁ γρῆσιν αὐτὸς ὑπὲρ αἵτοι φράσει.
 γῆν γάρ λιπόν Φάρσαλον ἴδε Ηγλέα
 μένω πὲ λεπταῖς ταῖσδέ γ' Εὐρίπου πνοσαῖς,
 Μυρμιδόνας ἵσχων οἱ δ' ἀεὶ προσκείμενοι
 λέγουσος· Ἀχιλλεῦ, τί μένομεν; πόσον γρέον
 ἐτ' ἐκμετρῆσαι γρὴ πρὸς Ἰλίου στόλον;
 δρᾶ γ', εἰ τι δράσεις, ἢ ἀπαγ' οἶκαδε στρατόν,
 τὰ τῶν Ἀτρειδῶν μὴ μένων μελλήματα.

805

810

815

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- ΚΛ. ὃ παῖ θεᾶς Νηρηῆδος, ἔνδοθεν λόγων
τῶν σῶν ἀκούσασ' ἐξέθην πρὸ δωμάτων. 820
- ΑΧ. ὃ πότνι' αἰδήως, τήνδε τίνα λεύσσω ποτὲ
γυναικα, μορφὴν εὐπρεπῆ κεκτημένην;
- ΚΛ. οὐ θαῦμά σ' ήμαξε ἀγνοεῖν, οὐδὲ μὴ πάρος
κατεῖδες· αἰνῶ δ' ὅτι σέθεις τὸ σωφρονεῖν.
- ΑΧ. τίς δ' εἰ; τί δ' ἥλθες Δαναΐδῶν ἐς σύλλογον,
γυνὴ πρὸς ἄνδρας ἀσπίσιν πεφραγμένους; 825
- ΚΛ. Λγίδας μὲν εἴμι παῖς, Κλυταιμήστρα δέ μοι
ὄνομα, πόσις δὲ μούστιν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
- ΑΧ. καλῶς ἔλεξας ἐν βραχεῖ τὰ καίρια.
οἰσχρὸν δέ μοι γυναικὶ συμβάλλειν λόγους. 830
- ΚΛ. μεῖνον· τί φεύγεις; δεξιάν τ' ἐμῇ χερὶ¹
σύναψον, ἀρχὴν μακαρίων νυμφευμάτων.
- ΑΧ. τί φύς; ἐγώ σοι δεξιάν; αἰδοῖμεθ' ἂν
'Αγαμέμνων', εἰ φάνοιμεν ὅν μή μοι θέμις.
- ΚΛ. θέμις μάλιστα, τὴν ἐμὴν ἐπεὶ γαμεῖς
παῖδ', ὃ θεᾶς παῖ ποντίας Νηρηῆδος. 835
- ΑΧ. ποίους γάμους φύς; ἀφασία μ' ἔχει, γύναι·
εἰ μή τι παρανοοῦσα καινούργεις λόγον.
- ΚΛ. πᾶσιν τόδ' ἐμπέψυκεν, αἰδεῖσθαι φίλους
καινοὺς δρῶσι καὶ γάμου μεμνημένους. 840
- ΑΧ. οὐπώποτ' ἐμνήστευσα παῖδα. σήν, γύναι,
οὐδὲ ἐξ 'Ατρεΐδῶν ἥλθέ μοι λόγος γάμων.
- ΚΛ. τί δητ' ἂν εἴη; σὺ πάλιν αὖ λόγους ἐμοὺς
θαύμαζε· ἐμοὶ γάρ θαύματ' ἔστι τὰπὸ σοῦ.
- ΑΧ. εἴκαζε· κοινόν ἔστιν εἰκάζειν τάδε·
ἀμφω γάρ οὐ φευδόμεθα τοῖς λόγοις ἵσως. 845
- ΚΛ. ἀλλ' ἦ πέπονθα δεινά· μνηστεύω γάμους
οὐκ ὄντας, ὃς εἴξασιν· αἰδοῦμαι τάδε.
- ΑΧ. ἵσως ἐκερτόμησε καῦμε καὶ σέ τις.

ἀλλ' ἀμελίᾳ δὸς αὐτὰ καὶ φαῦλως φέρε.

850

ΚΛ. γαῖρ· οὐ γάρ ὅρθοις ὅμικασίν σ' ἔτ' εἰσορῶ,
ψευδῆς γενομένη καὶ παθοῦσ' ἀνάξια.

ΑΧ. καὶ σοὶ τόδ' ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ· πόσιν δὲ σὸν
στείχω ματεύσων τῶνδε δωμάτων ἔσω.

ΗΡ. ὁ ξένος, Αἰακοῦ γένεθλον, μεῖνον· ω, σέ τοι λέγω, 855
τὸν θεᾶς γεγράπτα παιδα, καὶ σέ, τὴν Λήδας κόρην.

ΑΧ. τίς δὲ καλῶν πύλας παροἴξας; ὡς τεταρβηκὼς καλεῖ.

ΗΡ. δοῦλος, οὐχ ἀδρύνομαι τῷδ'· ή τύχη γάρ μ' οὐκ ἐᾷ.

ΑΧ. τίνος; ἐμὸς μὲν οὐχὶς γωρὶς τάμιδος Καμέμνονος.

ΗΡ. τῆσδε, τῶν πάροιθεν οἰκων, Τυνδάρεω δόντος πατρός. 860
ΑΧ. ἔσταμεν φράζος, εἰ τι χρήζεις, ων μ' ἐπέσχες εἶνεκα.

ΗΡ. η μόνω παρόντε δῆτα ταῖσδε ἐφέστατον πύλαις;

ΚΛ. ως μόνοις λέγοις ἄν, ἐξω δὲ ἐλθὲ θασιλείων δόμων.

ΗΡ. ω τύχη πρόνοιά θ' ἡμήρη, σώσαθ' οὖς ἐγὼ θέλω.

ΑΧ. δ λόγος ἐσ μέλλοντ' ἀνοίσει χρόνον· ἔχει δὲ σκονον τινά. 865

ΚΛ. δεξιάς ἔκαπι μὴ μέλλος, εἰ τί μοι χρήζεις λέγειν.

ΗΡ. οἰσθα δητά μ' ὅστις ὧν σοὶ καὶ τέκνοις εὕνους ἔψυν.

ΚΛ. οἶδά σ' ὅντ' ἐγὼ παλαιὸν δωμάτων ἐμῶν λάτριν.

ΗΡ. χῶτι μ' ἐν ταῖς σαῖσι φερναῖς ἔλαθεν Ἀγαμέμνων ἀναξ;

ΚΛ. ἥλθες εἰς Ἀργος μεθ' ἡμῶν κάμιδος ἥσθ' ἀεί ποτε. 870

ΗΡ. δοδ' ἔχει. καὶ σοὶ μὲν εὕνους εἰμί, σῷ δὲ ἥσσον πόσει.

ΚΛ. ἐκκάλυπτε νῦν ποθ' ἡμῖν οὕστινας στέγεις λόγους.

ΗΡ. παῖδα σὴν πατὴρ ὁ φύσας αὐτόχειρ μέλλει κτενεῖν.

ΚΛ. πῶς; ἀπέπτυσ', ω γεραιέ, μῆθον· οὐ γάρ εὗ φρονεῖς.

ΗΡ. φασγάνῳ λευκὴν φονεύων τῆς ταλαιπώρου δέρην. 875

ΚΛ. ω τάλαιν' ἐγώ· μεμηνῶς ἀρα τυγχάνει πόσις;

ΗΡ. ἀρτίφρων, πλὴν ἐσ σὲ καὶ σὴν παῖδας τοῦτ' οὐκ εὗ φρονεῖ.

ΚΛ. ἐκ τίνος λόγου; τίς αὐτὸν οὐπάγων ἀλαστόρων;

ΗΡ. θέσφαθ', ως γέ φησι Κάλχας, ἵνα πορεύηται στρατός.

ΚΛ. ποι; τάλαιν' ἐγώ, τάλαινα δὲ ἦγε πατὴρ μέλλει κτενεῖν. 880

- ΠΡ. Δαρδάνου πρὸς δώμαθ', Ἐλένην Μενέλεως ὅπως λάθη.
 ΚΛ. εἰς ἄρ' Ἰφιγένειαν Ἐλένης νόστος ἦν πεπρωμένος;
 ΠΡ. πάντ' ἔχεις; Ἀρτέμιδη θύσειν παιᾶν σὴν μέλλει πατέρ.
 ΚΛ. ὃ δὲ γάμος τίν' εἶχε πρόσφασιν, ἢ μ' ἐκόμισεν ἐκ δόμων;
 ΠΡ. ἵν' ἀγάγοις καίρουσ' Ἀχιλλεῖ παιᾶν νυμφεύσουσα σήν. 885
 ΚΛ. ὃ θύγατρε, ἥκεις ἐπ' ὀλέθρῳ καὶ σὺ καὶ μήτηρ σέθεν.
 ΠΡ. οἰκτρὰ πάσχετον δύν' οὖσαι· δεινὰ δ' Ἀγαμέμνων τέλη.
 ΚΛ. οἴχομαι τάλαινα, δακρύων νάματ' οὐκέτι στέγω.
 ΠΡ. εἰπερ ἀλγεινὸν τὸ τέκνων στερομένην δακρυρροεῖν.
 ΚΛ. σὺ δὲ τάδ', ὃ γέρον, πόθεν φῆς εἰδέναι πεπυσμένος; 890
 ΠΡ. δέλτον φχόμιην φέρων σοι πρὸς τὰ πρὸν γεγραμμένα.
 ΚΛ. οὐκ ἐδύν ἢ ἔνγκελεύων παιᾶδ' ἄγειν θανὸν μένην;
 ΠΡ. μὴ μὲν οὖν ἄγειν φρονῶν γάρ ἔτυχε σὸς πόσις τότ' εὖ.
 ΚΛ. κάτα πλὸς φέρων γε δέλτον οὐκ ἐμοὶ δίδως λαθεῖν;
 ΠΡ. Μενέλεως ἀφείλεθ' ἡμᾶς, δὲς κακῶν τῶνδ' αἴτιος. 895
 ΚΛ. ὃ τέκνου Νηρῆδος, ὃ παις Ηγλέως, κλύεις τάδε;
 ΑΧ. ἔκλυσον οὖσαν ἀθλίαν σε, τὸ δ' ἐμὸν οὐ φαύλως φέρω.
 ΚΛ. παιᾶν μου κατακτενοῦσι σοὶς δολώσαντες γάμοις.
 ΑΧ. μέμφομαι κάγδι πόσει σῷ, κούχι ἀπλῶς οὔτω φέρω.
 ΚΛ. οὐκ ἐπαιδεσθήσομαι γε προσπεσεῖν τὸ σὸν γόνυ, 900
 θυητὸς ἐκ θεᾶς γεγόντα· τί γάρ ἐγὼ σεμνύομαι;
 ἢ τίνος σπουδαστέον μοι μᾶλλον ἢ τέκνου πέρι;
 ἄλλ' ἀμνον, ὃ θεᾶς παι, τῇ τ' ἐμῇ δυσπραξίᾳ
 τῇ τε λεχθείσῃ δάμαρτι σῇ, μάτην μέν, ἀλλ' ὅμιος
 σοὶ καταστέψασ' ἐγώ νιν ἦγον δῶς γαμουμένην. 905
 νῦν δ' ἐπὶ σφαγὰς κομίζω· σοὶ δ' ὅνειδος ἕξεται,
 ὅστις οὐκ ἄμινας· εἰ γάρ μὴ γάμοισιν ἐζύγης,
 ἄλλ' ἔκλήθης γοῦν ταλαινῆς παρθένου φίλος πόσις.
 πρὸς γενειάδος σε, πρὸς σῆς δεξιᾶς, πρὸς μητέρος,
 ὅνομα γάρ τὸ σὸν μ' ἀπώλεσ', ὃ σ' ἀμνοθεῖν χρεών, 910
 οὐκ ἔχω θωμὸν καταφυγεῖν ἄλλον ἢ τὸ σὸν γόνυ,

οὐδὲ φίλος οὐδεὶς πέλει μοι· τὰ δὲ Ἀγαμέμνονος κλύεις
ώμα καὶ πάντολμ· ἀφῆγμαι δὲ, ὥσπερ εἰσοράξεις, γυνὴ⁹¹⁵
ναυτικὸν στράτευμ' ἀναρχον καπὶ τοῖς κακοῖς θρασύ,
χρήσιμον δὲ, δταν θέλωσιν. ηγη δὲ τολμήσῃς σὺ μου
χεῖρ' ὑπερτεῖναι, σεσώσμεθ· εἰ δὲ μή, οὐ σεσώσμεθα.

ΧΟ. δεινὸν τὸ τίκτειν καὶ φέρει φίλτρον μέγα
πᾶσιν τε κοινὸν ὥσθ' ὑπερκάμψειν τέκνων.

ΑΧ. ὑψηλόφρων μοι θυμὸς αἴρεται πρόσω,
ἐπίσταται δὲ τοῖς κακοῖσι τ' ἀσχαλῶν
μετρίως τε χαίρειν τοῖσιν ἔξωγκωμένοις.⁹²⁰
λελογισμένοι γάρ οἱ τοιοίδε εἰσὶν βροτῶν
δρθῶς διαζῆγην τὸν έισιν γνώμης μέτα.
ἔστιν μὲν οὖν ἵν' ἡδὺ μὴ λίαν φρονεῖν,
ἔστιν δὲ χῶπον χρήσιμον γνώμην ἔχειν.⁹²⁵

ἔγω δὲ ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου τραφεὶς
Χείρωνος ἔμαθον τοὺς τρόπους ἀπλοῦς ἔχειν.
καὶ τοῖς Ἀτρεΐδαις, ηγη μὲν γῆγονται καλῶς,
πεισόμεθ· δταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πείσομαι·⁹³⁰
ἄλλος δὲ τὸν Τροία τ' ἐλευθέραν φύσιν
παρέχων, "Ἄρη τὸ κατ' ἐμὲ κοσμήσω δορί.
οὲ δέ, ὁ παθοῦσα σχέτλια πρὸς τῶν φιλτάτων,
ἄ δη κατ' ἄνδρα γίγνεται νεανίαν,

τοσοῦτον οίκτον περιβαλῶν καταστελῶ,⁹³⁵
κοῦποτε κόρη σὴ πρὸς πατρὸς σφαγήσεται,
ἔμὴ φατισθεῖσ· οὐ γάρ ἐμπλέκειν πλοκὰς
ἔγω παρέξω σῷ πόσει τούμὸν δέμας.
τοῦνομα γάρ, εὶ καὶ μὴ σίδηρον ἔρατο,
τούμὸν φουεύσει παῖδα σύγ· τὸ δὲ αἴτιον
πόσις σός· ἀγνὸν δὲ οὐκέτ' ἐστὶ σῶμα ἐμόν,
εὶ δὲ ἔμ' ὀλεῖται διά τε τοὺς ἐμοὺς γάμους
ἡ δεινὰ τλάσσα κούκ ἀνεκτὰ παρθένος,

Θυμιαστὰ δ' ὡς ἀνάξιον τημασμένη.

ἐγὼ κάκιστος γῆν ἄρ' Ἀργείων ἀνήρ,

ἐγὼ τὸ μηδέν, Μενέλεως δ' ἐν ἀνδράσιν,

ώς οὐχὶ Πηλέως, ἀλλ' ἀλάστορος γεγόνει,

εἴπερ φονεύσει τούμπον ὄνομα παιᾶνα σήν.

μὰ τὸν διὸν ὅγερον κυμάτων τεθραμμένον

Νηρέα, φυτουργὸν Θέτιδος γῆ μὲν ἐγείνατο,

οὐχ ἄψεται σῆς θυγατρὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ,

οὐδὲ εἰς ἄκραν χειρόν, ὥστε προσβαλεῖν πέπλοις·

γῆ Σίπυλος ἔσται πόλις, δρισμα βαρβάρων,

ὅθεν πεφύκαστος οἱ στρατηλάται γένος,

Φθίας δὲ τούμοιον οὐδαμοῦ κεκλήσεται.

πικροὺς δὲ προχύτας γέρνιθάς τ' ἐνάρξεται

Κάλχας ὁ μάντις. τίς δὲ μάντις ἔστιν ἀνήρ,

ὅς ὅλιγος ἀληθῆ, πολλὰ δὲ φευδῆ λέγει

τυχόν· δοῦλον δὲ μὴ τύχη, διοίχεται;

οὐ τῶν γάμων ἔκατι, μυρίαι κόραι

Οηρῶσι λέκτρον τούμπον, εἰργηται τόδε·

ἀλλ' ὕθριν ἡμᾶς ὕθριοις Ἀγαμέμνων ἄναξ.

γρῆν δ' αὐτὸν αἰτεῖν τούμπον ὄνομα ἐμοῦ πάρα,

θήραμα παιδός· γῆ Κλυταιμήστρα δὲ ἐμοὶ

μάλιστ' ἐπείσθη θυγατέρος ἐκδοῦναι πόσει.

ἔδωκα τὰν "Ἐλληνον, εἰ πρὸς "Ιλιον

ἐν τῷδε ἔκαμψε νόστος· οὐκ ἡρνούμεθον ἀν-

τὸ κοινὸν αὔξειν ὃν μέτ' ἐστρατευόμην.

νῦν δὲ οὐδένεν εἴμι, παρά γε τοῖς στρατηλάταις

ἐν εὐμαρεῖ τε δρᾶν τε καὶ μὴ δρᾶν καλῶς.

τάχ' εἴσεται σιδηρος, δην, πρὸν ἐξ Φρύγας

ἐλθεῖν, φόνου κηλίσιν αἴματος χρανῶ,

εἴ τις με τὴν σὴν θυγατέρος ἐξαιρήσεται.

ἀλλ' ἡσύχαζε· θεὸς ἐγὼ πέφηνά σοι

945

950

955

960

965

970

- μέγιστος, οὐκ ὥντις ἀλλ' ὅμιλος γενήσομαι.
- XO. ἐλεξας, ὃ παῖ Πηλέως, σοῦ τ' ἄξει
καὶ τῆς ἑναλίας δαίμονος, σεμνῆς θεοῦ. 975
- ΚΛ. φεῦ.
πῶς ἂν σ' ἐπαινέσαιμι μὴ λίαν λόγοις,
μηδὲ ἐνδεῶς τοῦδ' ἀπολέσαιμι τὴν χάριν:
αἰνούμενοι γάρ ἀγαθοὶ τρόπον τινὰ
μισοῦσι τοὺς αἰνοῦτας, ἢν αἰνῶσ' ἄγαν. 980
αἰσχύνομαι δὲ παραφέρουσ' οἰκτροὺς λόγους,
ἰδίᾳ νοσοῦσα· σὺ δὲ ἀνοσος κακῶν γ' ἐμῶν.
ἀλλ' οὖν ἔχει τι σχῆμα, κανὸν ἀπωθεν ἢ
ἀνὴρ ὁ χρηστός, δυστυχοῦντας ὀφελεῖν.
οἰκτρες δὲ γυμνᾶς οἰκτρὰ γάρ πεπόνθαμεν. 985
ἢ πρῶτα μὲν σε γαμβρὸν οἰηθεῖσ' ἔχειν
κενὴν κατέσχον ἐλπίδ' εἰτά σοι τάχα
ὅρνις γένοιτ' ἀν σοὶς τε μέλλουσιν γάμοις
θαυμοῦσ' ἐμὴν παῖς, ὃ σε φυλάξασθαι χρεών.
ἀλλ' εὖ μὲν ἀρχὰς εἶπας, εὖ δὲ καὶ τέλη· 990
σοῦ γάρ θέλοντος παῖς ἐμὴν σωθῆσεται.
θούλει νιν ἵκετιν σὸν περιπτύξαι γόνυ;
ἀπαρθένευτα μὲν τάδε· εἰ δέ σοι δοκεῖ,
γῆξει, δι' αἰδοῦς ὅμιλος ἔχουσ' ἐλεύθερον.
εἰ δὲ σὺ παρούσης ταῦτα τεύξομαι σέθεν, 995
μενέτω κατ' οἰκους· σεμνὰ γάρ σειμύνεται.
ὅμιλος δὲ σὸν γε δυνατὸν αἰδεῖσθαι χρεών.
- A.X. σὺ μήτε σὴν παιδὸν ἔξαγ' ὅψιν εἰς ἐμήν,
μήτ' εἰς ὄνειδος ἀμαθεῖς ἐλθωμεν, γύναι·
στρατὸς γάρ ἀθρόος, ἀργὸς δὲ τῷν οἰκοθεν,
λέσχας πονηρὰς καὶ κακοστόμους φιλεῖ·
πάντως δέ μ' ἵκετεύοντες γῆξετ' εἰς ἵσον,
εἴτ' ἀνικετεύτως εἰς ἐμοὶ γάρ ἐστ' ἀγῶν 1000

- μέγιστος, υπάρξει απαλλάξαι κακῶν.
ἥς ἔν γ' ἀκούσας' ἵσθι μὴ φευδός μ' ἔρειν· 1005
φευδῆ λέγων δὲ καὶ μάτην ἐγκερτομόν
θάνοιμι μὴ θάνοιμι δ', ηγε σώσω κόρην.
ΚΛ. ὅνειρον τούτῳ δυστυχοῦντας ὠφελῶν.
ΑΧ. ἄκουσε δή γε νῦν, ἵνα τὸ πρᾶγμα' ἔχῃ καλῶς.
ΚΛ. τί τούτ' ἔλεῖξας; ὥς ἀκουστέον γέ σου. 1010
ΑΧ. πειθωμέν αὐθίς πατέρα θέλτιον φρονεῖν.
ΚΛ. κακός τίς ἐστι καὶ λίαν ταρθεὶ στρατόν.
ΑΧ. ἀλλ' οἱ λόγοι γε καταπαλαίουσιν λόγους.
ΚΛ. φυγήρα μὲν ἑλπίς· ὅ τι δὲ γρή με δράν φράσον.
ΑΧ. ἵκετεν' ἐκείνον μὴ κτείνειν τέκνα· 1015
ἢ γ δ' ἀντιθαίνῃ, πρὸς ἐμέ σοι πορευτέον·
εἰ γάρ τὸ γρηγόριον ἐπίθετ', οὐ τούμδην χρεῶν
χωρεῖν. ἔχει γάρ τούτο τὴν σωτηρίαν.
καὶ γάρ τ' ἀμείνων πρὸς φίλον γενήσομαι,
στρατός τ' ἂν οὐ μέμψαιτό μ', εἰ τὰ πράγματα 1020
λελογισμένως πράσσοιμι μᾶλλον ἢ σθένει.
καλῶς δὲ κρανθέντων πρὸς γρονθὴν φίλοις
σοί τ' ἂν γένοιτο κακὸν ἐμοῦν χωρίς τάδε.
ΚΛ. ως σώφρον' εἰπας· δραστέον δ' ἃ σοι δοκεῖ.
ἢ γ δ' αὖ τι μὴ πράσσωμεν ὃν ἐγὼ θέλω, 1025
ποὺ σ' αὐθίς ὁψόμεσθα; ποὶ γρή μ' ἀθλίαν
ἐλθοῦσαν εὑρεῖν σὴν γέρ' ἐπίκουρον κακῶν;
ΑΧ. γῆμεις σε φύλακες οἱ γρεῶν φυλάξομεν,
μή τίς σ' ἴδη στείχουσαν ἐπτοημένην
Δαναῶν δι' ὅγλους μηδὲ πατρῷον δόμιον
αἴσχυν· ὁ γάρ τοι Τυνδάρεως οὐκ ἄξιος 1030
κακῶς ἀκούειν· ἐν γάρ Ἔλλησιν μέγας.
ἔσται τάδε· ἄρχε· σοί με δουλεύειν γρεών.
εἰ δ' εἰσὶ θεοί, δίκαιοις ὃν ἀνήρ σύ τοι

έσθιλῶν κυρήσεις· εἰ δὲ μή, τί δεῖ πονεῖν;

1035

ΧΟ. στρ. τίς ἄρ' ὑμέναιος διὰ λωτοῦ Λίθιος

μετά τε φιλοχόρου κιθάρας

συρίγγων θ' ὑπὸ καλαμοεσ-

σῶν ἔστασεν ιαγάν,

1040

ὅτ' ἀνὰ Ηήλιον αἱ καλλιπλόκαιαι

Πιερίδες παρὰ δαιτὶ θεῶν

χρυσεοσάνδαλον ἔγνος

ἐν γῆς κρούσουσαι

Πηλέως ἐξ γάμου νῆλθον,

1045

μελφδοῖς Θέτιν ἀγύριασι τόν τ' Αιακίδαν

Κενταύρων ἀν' ὅρος κλέονται

Πηλιάδα καθ' ὅλαν.

ὅ δὲ Δαρδανίδας, Διὸς

1050

λέντρων τρύφημα φίλον,

χρυσέοισιν ἀφισσε λοιβὴν

ἐν κρατήρων γυάλοις,

ὅ Φρύγιος Γανυμήδης.

παρὰ δὲ λευκοφαγὴ ψάμαθον

1055

εἴλισσόμεναι κύκλια

πεντήκοντα κόραι Νηρέως

γάμους ἐχόρεισαν.

ἀντιστροφ. ἀνὰ δ' ἐλάταις σὺν στεφανώδει τε γλόρῃ

θίασος ἔμοιλεν ἵπποθάτας

1060

Κενταύρων ἐπὶ δαιτα τὰν

θεῶν κρατήρα τε Βάκχου.

μέγα δ' ἀνέκλαγον· δὲ Νηρηὶ κόρᾳ,

παιδα σὲ Θεσσαλίᾳ μέγα φῶς

μάντις δ φοιθάδα μοῦσαν

εἰδὼς γεννάσειν

1065

Χείρων ἐξονόμαζεν,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- ὅς γῆς εἰ γθόνα λογγήρεσι σὺν Μυρμιδόνων
ἀσπισταῖς Πριάμοιο κλεινὰν
γχθεν ἐκπυρώσων,1070
περὶ σώματι χρυσέων
ὅπλων Ἡφαιστοπόνων
κεκορυθμένος ἔνδυτ', ἐκ θεᾶς
ματρὸς δωρήματ' ἔχων
Θέτιδος, ἢ νιν ἔτικτε.1075
μακάριον τέτε δαίμονες
τὰς εὐπάτριδος
Νησιῶδός τ' ἔθεσαν γάμον
Ηηλέως θ' οὐρεαίους.
εποδ. σὲ δ', ὦ κόρα, στέψουσι καλλικόμαν1080
πλόκαιμον Ἀργεῖοι, θαλιὰν
ὅστε πετραίων ἀπ' ἄντρῳν ἐλθοῦσαν ὁρείαν
μόσχον ἀκήρατον, θρότειου
αἴματσσοντες λαμπόν·
οὐ σύριγγι τραφεῖσαν, οὐδ'1085
ἐν διεθδήσεσι δουκόλων,
παρὰ δὲ μιτέρι νυμφόκομον
Ίναχίδαις γάμον.
ποὺ τὸ τὰς αἰδοὺς ἔτι, ποὺ
τὰς ἀρετὰς σθένει τι πρόσωπον;1090
δπότε τὸ μὲν ἀσεπτον ἔχει
δύνασιν, ἡ δ' ἀρετὰ κατόπι-
σθεν θνατοῖς ἀμελεῖται, ἀνομία δὲ νόμων κρατεῖ
καὶ μὴ κοινὸς ἀγῶν θροτοῖς,1095
μὴ τις θεῶν φθόνος ἐλθῃ.
- ΚΛ. ἐξῆλθον οἰκων προσκοπουμένη πόσιν,
χρόνιον ἀπόντα κακλεῖσιπότα στέγας.
ἐν δακρύοις δ' ή τάλαινα παῖς ἐμή,1100

- πολλάς ίεῖσα μεταθολάς ὁδυριμάτων,
θάνατον ἀκούσασ', ἐν πατήρι βουλεύεται.
μινῆμην δ' ἄρ' εἰχον πληγίσιον θεογκότος
Ἄγαμέμνονος τοῦδ', οἷς ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ τέκνοις
ἀνόσια πράσσων αὐτίχ' εὑρεθήσεται. 1105
- ΑΓΑ. Λήδας γένεθλον, ἐν καλῷ σ' ἔξῳ δόμῳ
γῆραγχ', ἵν' εἴπω παρθένους γυρὶς λόγους,
οὓς οὐκ ἀκούειν τὰς γαμουμένας πρέπει.
- ΚΛ. τί δ' ἔστιν, οὖς σοι καιρὸς ἀντιλάχενται;
- ΑΓΑ. ἔκπεμπε παιδία δομάτων πατρὸς μέτα·
ώς γέρνιθες πάρεστιν γῆτρεπισμέναι,
προχύται τε θάλλειν πῦρ καθάρσιον γεροῖν,
μόσχοι τε, πρὸ γάμων ἀς θεῷ πεσεῖν γρεῶν
Ἄρτέμιδι, μέλανος αἴματος φυσήματα. 1110
- ΚΛ. τοῖς ὀνόμασιν μὲν εὗ λέγεις, τὰ δ' ἔργα σου
οὐκ οἶδ' ὅπως γρὴ μ' δομιάσασαν εὗ λέγειν.
γάρει δέ, θύγατερ, ἐκτός οἰσθα γὰρ πατρὸς
πάντως ἢ μέλλει. γὺπὸ τοῖς πέπλοις ἄγε
λαθοῦσ' Ὁρέστην, σὸν κασίγνητον, τέκνον.
ἴδοι πάρεστιν γῆθε πειθαρχούσα σοι. 1115
- τὰ δ' ἄλλ' ἐγὼ πρὸ τῆσδε κάμαυτῆς φράσω.
- ΑΓΑ. τέκνον, τί κλαίεις, οὐδὲ σ' ήδεως ἕρχε,
ἐς γῆν δ' ἐρείσασ' ὅμιλα πρόσθ' ἔχεις πέπλους:
- ΚΛ. φεῦ·
τίν' ἀν λάθοιμ τῶν ἐμῶν ἀρχὴν κακῶν;
ἄπασι γὰρ πρώτοις γρήσασθαι πάρα 1120
- καν ύστάτοισι καν μέσοισι πανταχοῦ.
- ΑΓΑ. τί δ' ἔστιν; ὡς μοι πάντες εἰς ἐν ὑκετε,
σύγχυσιν ἔχοντες καὶ ταραχμὸν ὁμιάτων.
- ΚΛ. εἴφ' ἀν ἐρωτήσω σε γενναίως, πόσι.
- ΑΓΑ. οὐδὲν κελευσμοῦ δει μ', ἐρωτᾶσθαι θέλω.
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής 1130

ΚΛ. τὴν παιδα τὴν σὴν τήν τ' ἐμὴν μέλλεις κτενεῖν;

ΑΓΑ. ἔα.

τλήμονα γ' ἔλεξας, ὃπουσεὶς θ' ἀ μή σε γρή.

ΚΛ. ἔχ' γῆσυχος,

κάκεινό μοι τὸ πρῶτον ἀπόκριναι πάλιν.

ΑΓΑ. σὺ δ' γηγέρωτάς εἰκότ', εἰκότ' ἀν κλύσις.

ΚΛ. οὐκ ἄλλ' ἔρωτό, καὶ σὺ μὴ λέγ' ἄλλα μοι. 1135

ΑΓΑ. δὲ πότνια μοῖρα καὶ τύχη δαιμονι τ' ἐμός.

ΚΛ. καρός γε καὶ τῆσδ', εἰς τριῶν δυσδαιμόνων.

ΑΓΑ. τίς σ' ἴδικησε;

ΚΛ. τοῦτ' ἐμοῦ πεύθει πάρα;

ὅ νοῦς ὅδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει.

ΑΓΑ. ἀπωλόμεσθα. προδέδοσται τὰ κρυπτά μου. 1140

ΚΛ. πάντ' οἶδα καὶ πέπισμ', ἀ σὺ μέλλεις με δρᾶν·

αὐτὸς δὲ τὸ σιγάν διμολογοῦντός ἐστί σου

καὶ τὸ στενάζειν· πολλὰ μὴ κάμης λέγων.

ΑΓΑ. ἰδού σιωπῶ· τὸ γάρ ἀναίσχυντον τί δεῖ

ψευδῆ λέγοντα προσλαβεῖν τῇ συμφορῷ; 1145

ΚΛ. ἀκουει δή νυν ἀνακαλύψω γάρ λόγους,

κούκετι παρῳδοῖς χρησόμεσθ' αἰνίγμασιν.

πρῶτον μέν, ἵνα σοι πρῶτα τοῦτ' ὀνειδίσω,

ἔγημας ἀκουσάν με κἄλαθες βίᾳ,

τὸν πρόσθιν ἄνδρα Τάνταλον κατακτανόν,

θρέψος τε τούμπον ζῶν προσούδισας πέδη,

μαστῶν βιαίως τῶν ἐμῶν ἀποσπάσας.

καὶ τὸ Διός γε παιδ' ἐμώ τε συγγόνῳ

ἴπποισι μαρμαίροντ' ἐπεστρατευσάτην·

πατήρ δὲ πρέσβις Τυνδάρεώς σ' ἐρρύσατο

ἴκετην γενόμενον, τάμια δ' ἔσχες αὖ λέγη.

οὐ σοι καταλλαγθεῖσα περὶ σὲ καὶ δόμους

συμμαρτυρήσεις ὡς ἀμεμπτος ἡ γυνή,

ἔς τ' Ἀφροδίτην σωφρονοῦσα καὶ τὸ σὸν
μέλαθρον αὖξουσ', ὅστε σ' εἰσιόντα τε
χαιρεῖν θύραζέ τ' ἔξιόντ' εὐδαιμονεῖν. 1160
σπάνιον δὲ θήρευμα ἀνδρὶ τοιαύτῃ λαβεῖν
δάμαρτα· φλαύραν δ' οὐ σπάνις γυναικίς ἔχειν.
τίκτω δ' ἐπὶ τρίσι παρθένοισι παιδά σοι
τόνδ', διν μᾶς σὺ τλημόνως μ' ἀποστερεῖς. 1165
κἄν τίς σ' ἔργηται, τίνος ἔκατι νιν κτενεῖς,
λέξον, τί φῆσεις; ἢ μὲν γρὴ λέγειν τὰ σά;
Ἐλένην Μενέλως ἵνα λάθη· καλόν γέ τοι
κακῆς γυναικὸς μισθὸν ἀποτεῖσαι τέκνα·
τάχθιστα τοῖσι φιλτάτοις ὀνούμεθα. 1170
ἄγ', ἦν στρατεύση καταλιπών μ' ἐν δώμασιν,
κάκει γένη σὺ διὰ μακρᾶς ἀπουσίας,
τίν' ἐν δόμοις με καρδίαν ἔξειν δοκεῖς,
ὅταν θρόνους μὲν τῆσδε προσθλέπω κενούς,
κενούς δὲ παρθενῶνας, ἐπὶ δὲ δακρύοις 1175
μόνη κάθωμαι, τήνδεθρηγψ φοῦσ' ἀεί·
ἀπώλεσέν σ', δι τέκνουν, δι φυτεύσας πατήρ,
αὐτὸς κτανῶν, οὐκ ἄλλος οὐδὲ ἄλλη γέρει·
τοιόνδε μῆσος καταλιπών εἰ πρὸς δόμους
ἐπάνει, θραχείας προφάσεως ἐνδεῖ μόνον,
ἐφ' ἦγῳ καὶ παιδεῖς αἱ λελειμμέναι
δεξόμεθα δέξιν ἦν σε δέξασθαι γρεών. 1180
μὴ δῆτα πρὸς θεῶν μήτ' ἀναγκάσῃς ἐμὲ
κακὴν γενέσθαι περὶ σέ, μήτ' αὐτὸς γένη.
εἴεν·

θύσεις σὺ δὴ παιδός. ἔνθα τίνας εὐχὰς ἔρεις;
τί σοι κατεύξει τάγαθόν, σφάζων τέκνουν;
νόστον πονηρόν, οἵκοθέν γ' αἰσχρῶς ιών;
ἄλλ' ἐμὲ δίκαιον ἀγαθὸν εὔχεσθαι τί σοι;

- ἡ τάρ' ἀσυνέτους τοὺς θεοὺς ἥγοιμεθ' ἂν,
εἰ τοῖσιν αὐθένταισιν εὗφρον' ἤσσομεν. 1190
 ἦκων δ' ἔεις ”Αργος προσπεσεὶ τέκνοισι σοὶς;
 ἀλλ' οὐ θέμις σοι. τίς δὲ καὶ προσθλέψεται
 παιδῶν σ', ἐὰν σφῶν προέμενος κτάνης τινά;
 ταῦτ' ἥλθεις ἥδη διὸ λόγων; ἢ σκῆπτρά σοι
 μόνον διαφέρειν καὶ στρατηλατεῖν σε δεῖ; 1195
 ἐν γρήγοροις δίκαιοις λόγοιν ἐν ’Αργείοις λέγειν·
 θούλεσθ', ’Αγαιοί, πλεῖν Φρυγῶν ἐπὶ χθόνα;
 ἀληφρού τιθεσθε παιδ' ὅτου θανεῖν χρεών.
 ἐν ἵσφι γάρ ἡ τόδ', ἀλλὰ μή σ' ἔξαίρετον
 σφάγιον παρασχεῖν Δαναοῖδαισι παιδα σήν. 1200
 Ἡ Μενέλεων πρὸ μητρὸς Ἐρμιόνην κτανεῖν,
 οὐπερ τὸ πρᾶγμα' ἥγοντο δ' ἐγὼ μὲν ἡ τὸ σὸν
 σφίζουσα λέκτρον παιδὸς ἐστερήσομαι,
 ἢ δ' ἔξαμαρτοῦς ὑπότροπος νεάνιδα
 Σπάρτη οικιζούσα, εὗτιςχῆρας γενήσεται. 1205
 τούτων ἄμειψαί μ' εἴ τι μὴ καλῶς λέγω·
 εἰ δ' εὖ λέλεκται, μετανόει δὴ μὴ κτανεῖν
 τὴν σήν τε καὶ μὴν παιδα, καὶ σώφρων ἔσει.
 ΧΟ. πιθοῦ τὸ γάρ τοι τέκνα συνσήζειν καλόν,
 ’Αγάμεμνον· οὐδεὶς τοῖσδ' ἂν ἀντείποι βροτῶν. 1210
 ΙΦ. εἰ μὲν τὸν ’Ορφέως εἶχον, ὡς πάτερ, λόγον,
 πείθειν ἐπάδουσα', ὥσθ' διμαρτεῖν μοι πέτρας,
 κηλεῖν τε τοῖς λόγοισιν οὖς ἔθουλόμην,
 ἐνταῦθ' ἂν ἥλθον· νῦν δὲ τὰπ' ἐμοῦ σοφά,
 δάκρυα παρέξω· ταῦτα γάρ δυναίμεθ' ἂν.
 ἐκετηρίαν δὲ γόνατιν ἔξάπτω σέθεν 1215
 τὸ σῶμα τοῦμόν, ὅπερ ἔτικτεν ἥδε σοι,
 μή μ' ἀπολέσῃς ἀωρον· ἥδη γάρ τὸ φῶς
 λεύσσειν· τὰ δ' ὑπὸ γῆς μή μ' ἰδεῖν ἀναγκάσῃς.

- πρώτη σ' ἐκάλεσα πατέρα καὶ σὺ παῖδ' ἔμε· 1220
 πρώτη δὲ γόνασι σοὶσι σῷμα δοῦσ' ἐμὸν
 φίλας χάριτας ἔδωκα κἀντεδεξάμην.
 λόγος δ' ὁ μὲν σὸς ἦν ὅδος ἀρά σ', ὃ τέκνον,
 εὐδαιμονὸν ἀνδρὸς ἐν δόμοισιν ὅψοιμαι, 1225
 ἕποντα τε καὶ θάλλουσαν ἀξίως ἐμοῦ;
 οὐμὸς δ' ὅδος ἦν αὖ περὶ σὸν ἔξαρτωμένης
 γένειον, οὐν νῦν ἀντιλάζομαι χερί·
 τί δ' ἀρ' ἐγὼ σέ, πρέσβυν ἀρ' ἐσδέξομαι
 ἐμῶν φίλαισιν ὑποδοχαῖς δόμων, πάτερ,
 πόνων τιθηνούς ὀποδήσοντά σοι τροφάς; 1230
 τούτων ἐγὼ μὲν τῶν λόγων μνήμην ἔχω,
 σὺ δ' ἐπιλέληγσαι, καὶ μ' ἀποκτεῖναι θέλεις.
 μή, πρός σε Πέλοπος καὶ πρὸς Ἀτρέως πατρὸς
 καὶ τῆσδε μητρός, ἢ πρὸν ὀδίνουσ' ἐμὲ
 νῦν δευτέραν διδίνα τίνδε λαμβάνει. 1235
 τί μοι μέτεστι τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων
 Ἐλένης τε; πόθεν ἡλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῷμῳ, πάτερ;
 θλέψον πρὸς ἡμᾶς, ὅμικα δὲς φίλημά τε,
 ἵν' ἀλλὰ τοῦτο κατθανοῦσ' ἔχω σέθεν
 μνημεῖον, ἦν μὴ τοῖς ἐμοῖς πεισθῆς λόγοις· 1240
 ἀδελφέ, μικρὸς μὲν σὺ γ' ἐπέκουρος φίλοις,
 ὅμως δὲ συνδάκρυσον, ἵκέτευσον πατρὸς
 τὴν σὴν ἀδελφὴν μὴ θανεῖν· αἴσθημά τοι
 κάνω νηπίοις γε τῶν κακῶν ἐγγίγνεται.
 Ιδοὺ σιωπῶν λίσσεται σ' ὅδος, ὃ πάτερ. 1245
 ἀλλ' αἰδεσσάι με καὶ κατοίκτιρον βίου·
 ναί, πρὸς γενείου σ' ἀντόμεσθα δύο φίλοι·
 δο μὲν νεοσσὸς ὄντος, ἢ δ' ηὗξημένη.
 ἐν συντεμοῦσα πάντα νικήσω λόγον·
 τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἔδιστον θλέπειν, 1250
 Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὰ νέρθε δ' οὐδέν· μαίνεται δ' ὅς εὔχεται
θανεῖν. κακῶς ξῆγη κρείσσον τῇ καλῶς θανεῖν.

ΧΟ. ὁ τλῆμον Ἐλένη, διὰ σὲ καὶ τοὺς σοὺς γάμους
ἀγὸν Ἀτρεΐδαις καὶ τέκνοις ἥκει μέγας.

ΑΓΑ. ἐγὼ τά τ' οἰκτρὰ συνετός εἰμι καὶ τὰ μή,
φιλῶν ἐμωυτοῦ τέκνα· μαίνοιμην γάρ ἂν.
δειγμὸς δ' ἔχει με ταῦτα τολμῆσαι, γύναι,
δειγμὸς δὲ καὶ μή· τοῦτο γάρ πρᾶξαι με δεῖ.
ἔραθ' ὅσον στράτευμα ναύφρακτον τόδε,

γαλκέων θ' ὅπλων ἄγακτες Ἐλλήνων ὅσοι,
οἵς νόστος οὐκ ἔστ' Ἰλίου πύργους ἔπι,
εἰ μή σε θύσω, μάντις ως Κάλχας λέγει,
οὐδ' ἔστι Τροίας ἐξελεῖν αλεινὸν θάθρον.

μέμηνε δ' Ἀφροδίτη τις Ἐλλήνων στρατῷ
πλεῖν ως τάχιστα θαρβάρων ἐπὶ γθόνα,
παῦσαι τε λέκτρων ἀρπαγὰς Ἐλληνικῶν·
οἱ τάς τ' ἐν "Ἄργεις παρθένους κτενοῦσί μου
νημᾶς τε κάμε, θέσφατ" εἰ λύσω θεᾶς.

οἱ Μενέλεως με καταδεδούλωται, τέκνον,
οὐδ' ἐπὶ τὸ κείνου θουλόμενον ἐλήλυθα,
ἀλλ' Ἐλλάς, τῇ δεῖ, καὶ θέλω, καὶ μὴ θέλω,
θύσαι σε· τούτου δ' γῆσσονες καθέσταμεν.
ἐλειθέραν γάρ δεῖ νιν ὅσον ἐν σοί, τέκνον,
κάμοι γενέσθαι, μηδὲ θαρβάρων ὅπο
Ἐλληνας ὄντας λέκτρα συλλασθαι βίξ.

ΚΛ. ὁ τέκνον, ὁ ξέναι,
οἱ γάρ θανάτοι τοῦ σοῦ μελέα.

ΙΦ. φεύγει σε πατήρ "Αιδη παραδούς.
οἱ γάρ, μάτερ, ταῦτὸν γάρ δὴ
μέλος εἰς ἄμφω πέπτωκε τύγης,
κούκετι μοι φῶς

1255

1260

1265

1270

1275

1280

οὐδ' ἀελίου τόδε φέγγος.

ἰδὲ ιώ.

νιφόβολον Φρυγῶν νάπος "Ιδας τ'
ὅρεα, Πρίαμος δθι ποτὲ ὥρεφος ἀπαλὸν ἔθαλε" 1285

ματρὸς ἀποπρὸς νοσφίσας

ἐπὶ μόρῳ θανατόεντι

Πάριν, δις Ἰδαιος

"Ιδαιος ἐλέγετ" ἐν Φρυγῶν πόλει.

μή ποτ' ὥφελεν τὸν ἀμφὶ

βουσὶ βουκόλον τραφέντ'

[Αλέξανδρον]

οἰκίσαι ἀμφὶ τὸ λευκὸν ὅδωρ, δθι

χρῆναι Νυμφᾶν κεῖνται

λειμῶν τ' ἔρνεσι θάλλων

1295

χλωροῖς, οὖ διδόεντα

ἄνθε' νακίνθινά τε θεαῖσι δρέπειν.

ἔνθα ποτὲ Παλλὰς ἔμολε

καὶ δοιιόφοιν Κύπρις

"Ηρα θ' Ἐρμῆς θ', δ Διὸς ἄγγελος,

1300

ά μὲν ἐπὶ πόθῳ τρυφῶσα

Κύπρις, ἡ δὲ δουρὶ Παλλάς,

"Ηρα τε Διὸς ἄνακτος

1305

εύναῖσι βασιλίσιν,

χρίσιν ἐπὶ στυγνὰν ἔριν τε

καλλονᾶς, ἐμοὶ δὲ θάνατον,

πομπὰν φέροντα Δαναΐδαισιν, ἡς κόρων

1310

προθύματ' ἔλαχεν "Ἄρτεμις, πρὸς Ἰλιον·

ὁ δὲ τεκών με τὰν τάλαιναν,

ὢ ματερ ὢ ματερ,

οἴχεται προδοὺς ἔρημον.

1315

Ὄ διυστάλαιν' ἐγώ, πικρὰν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- πικρὸν ἴδοῦσα δυσελέναν,
φονεύομαι, διόλλυμα:
σφαγῆσιν ἀνοσίοισιν ἀνοσίου πατρός.
μή μοι ναῦν χαλκεμβολάδων
πρύμνας ἄδ' Αὐλίς δέξασθαι: 1320
τούσδε̄ εἰς ὅρμους ἐς Τροίαν
Ὥφελεν ἐλάταν ποιμπαίαν,
μηδ' ἀνταίαν Εὔριπο
πνεῦσαι πομπὰν Ζεύς, μειλίσσων
αὔραν ἄλλοις ἄλλαν θυατῶν 1325
λαίφειν χαίρειν,
τοῖσι δὲ λύπαν, τοῖσι δ' ἀνάγκαν,
τοῖς δ' ἔξορμαν, τοῖσι δὲ στέλλειν,
τοῖσι δὲ μέλλειν.
ἢ πολύμοχθον ἄρ' ἦν γένος, ἢ πολύμοχθον 1330
ἀμερίων· τὸ χρεὸν δέ τι δύσποτμον
ἀνδράσιν ἀνευρεῖν.
ἰδού οὐδεὶς,
μεγάλα πάθεα, μεγάλα δ' ἄγεα
Δαναϊδαις τιθεῖσα Τυνδαρίς κόρα. 1335
- XO. ἐγὼ μὲν οἰκτίρω σε συμφορᾶς κακῆς
τυγχοῦσαν, οἵας μήποτ' ὄφελες τυχεῖν.
- IΦ. δι τεκοῦσ', δι μῆτερ, ἀνδρῶν ὅγλον εἰσορῷ πέλασι.
- ΚΛ. τόν γε τῆς θεᾶς παιδα, τέκνον, φί σὺ δεῦρ' ἐλήλυθας.
- IΦ. διαχαλάτε μοι μέλαχρα, διμῶες, ως κρύψω δέμας. 1340
- ΚΛ. τί δέ, τέκνον, φεύγεις;
IΦ. ἀνδρα τόνδ' ἴδειν αἰσχύνομαι.
- ΚΛ. ως τί δή;
IΦ. τὸ δυστυχές μοι τῶν γάμων αἰδῶ φέρει.
- ΚΛ. οὐκ ἐν ἀβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα.
- ἀλλὰ μίμιν· οὐ σειμότητος ἔργον, ἦν δινώμεθα.

ΑΧ. ὃ γύναι τάλαινα, Λιγδας θύγατερ.

ΚΛ. οὐ ψευδῆ θροεῖς. 1345

ΑΧ. δείν' ἐν Ἀργείοις θοάται.

ΚΛ. τὴν θοὴν σήμαινέ μοι.

ΑΧ. ἀμφὶ σῆς παιδός.

ΚΛ. πονηρὸν εἰπας οἰωνὸν λόγων.

ΑΧ. ως χρεών σφάξαι νιν.

ΚΛ. κούδεις τοῖσδε' ἐναντία λέγει :

ΑΧ. ἐς θόρυβον ἐγώ τοι καῦτὸς γῆλυθον.

ΚΛ. τόν', ὃ ξένε :

ΑΧ. σθμα λευσθῆγαι πέτροισι.

ΚΛ. μιδον κόρην σφίζων ἔμπν : 1350

ΑΧ. αὐτὸς τοῦτο.

ΚΛ. τίς δ' ἂν ἔτλη σώματος τοῦ σοῦ θιγεῖν;

ΑΧ. πάντες "Ελληνες.

ΚΛ. στρατὸς δὲ Μυρμιδὸν οὐ σοι παρῆγε :

ΑΧ. πρῶτος ἦν ἐκεῖνος ἐγθεός.

ΚΛ. δι' ἄρ' ὀλώλαμεν, τέκνουν.

ΑΧ. οἵ με τῶν γάμων ἀπεκάλουν γῆσσονα.

ΚΛ. ἀπεκρίνω δὲ τί :

ΑΧ. τὴν ἐμὴν μέλλουσαν εὖνιν μὴ κτανεῖν.

ΚΛ. δίκαια γάρ. 1355

ΑΧ. ἦν ἐφήμισεν πατήρ μοι.

ΚΛ. κ' Αργόθεν γ' ἐπέμψατο.

ΑΧ. ἀλλ' ἐνικώμην κεκραγμέν.

ΚΛ. τὸ πολὺ γάρ δεινὸν κακόν.

ΑΧ. ἀλλ' ομως ἀρήξοιμέν σοι.

ΚΛ. καὶ μαχεῖ πολλοῖσιν εἰς ;

ΑΧ. εἰσορᾶς τεύχη φέροντας τούσδε ;

ΚΛ. ὅνακι τῶν φρενῶν.

ΑΧ. ἀλλ' ὄνησόμεσθα.

- ΚΛ. παῖς ἄρ' οὐκέτι σφαγήσεται ; 1360
 ΑΧ. οὖν, ἐμοὶ γ' ἔκσητος.
- ΚΛ. ἦξει δὲ ὅστις ἀψέται κόρης ;
 ΑΧ. μωρίαι γ' ἦξει δὲ Ὁδυσσεύς.
- ΚΛ. ἄρ' ὁ Σισύφου γόνος ;
 ΑΧ. αὐτὸς οὗτος.
- ΚΛ. ἵδια πράσσων, γὰρ στρατοῦ ταχθεὶς ὅποι ;
 ΑΧ. αἰρεθεὶς ἔκθν.
- ΚΛ. πονηράν γ' αἴρεσιν, μισιφονεῖν.
 ΑΧ. ἀλλ' ἐγὼ σχέσιν νιν.
- ΚΛ. ἦξει δὲ οὐχ ἔκοῦσαν ἀρπάσας ; 1365
 ΑΧ. δηλαδὴ ξανθῆς ἐθείρας.
- ΚΛ. ἐμὲ δὲ δρᾶν τι χρή τότε ;
 ΑΧ. ἀντέγου θυγατρές.
- ΚΛ. ως τοῦδε εἴνεκ' οὐ σφαγήσεται ;
 ΑΧ. ἀλλὰ μὴν ἐς τοῦτο γ' ἦξει.
- ΙΦ. μῆτερ, εἰσακούσατε
 τῶν ἐμῶν λόγων· μάτην γάρ σ' εἰσορῷ θυμουμένην
 σῷ πόσει· τὰ δὲ ἀδύναθ' ήμιν καρτερεῖν οὐ ράδιον. 1370
 τὸν μὲν οὖν ξένου δίκαιουν αἰνέσαι προθυμίας·
 ἀλλὰ καὶ σὲ τοῦθ' δρᾶν χρή, μὴ διαβληθῆσαι στρατῷ,
 καὶ πλέον πράξωμεν οὐδέν, δῆδε δὲ συμφορᾶς τύχη.
 οἷα δὲ εἰσηλθέν μ', ἀκούσον, μῆτερ, ἐννοοουμένην·
 καθθανεῖν μέν μοι δέδοκται· τοῦτο δὲ αὐτὸν θούλοιμαι 1375
 εὐκλεῶς πρᾶξαι παρεῖσά γ' ἐκποδῶν τὸ δισγενές.
 δεῦρο δὴ σκέψαι μεθ' ήμῶν, μῆτερ, ως καλῶς λέγω·
 εἰς ἔμ' Ἑλλάς η μεγίστη πᾶσα νῦν ἀποθλέπει,
 κανέν οὐ πορθμός τε ναῦν καὶ Φρυγῶν κατασκαφαί,
 τάς τε μελλούσας γυναικας μή τι δρῶσι θάρβαροι, 1380
 μηδὲ ἔθ' ἀρπάξωσιν εὐνάξ θλιβίας ἐξ Ἑλλάδος
 τὸν Ἑλένης τείσαντας ὅλεθρον, γηράπασεν Πάρις.

ταῦτα πάντα καθικνοῦσα ρύσομαι, καὶ μου κλέος,

Ἐλλάδ' ὡς γῆλευθέρωσα, μακάριον γενήσεται.

καὶ γάρ οὐδέ τοι τι λίαν ἐμοὶ φιλοφυχεῖν χρεών· 1385

πᾶσι γάρ μ' Ἐλλησι κοινὸν ἔτεκες, οὐχὶ σοὶ μόνῃ,

ἀλλὰ μυρίοι μὲν ἀνδρες ἀσπίσιν πεφραγμένοι,

μυρίοι δ' ἑρέτιμ' ἔχοντες, πατρίδος γῆδικημένης,

ὅραν τι τολμήσουσιν ἐγθροὺς χὺπερ Ἐλλάδος θανεῖν.

ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ μὲν οὖσα πάντα κωλύσει τάδε; 1390

τι τὸ δίκαιον τοῦτο; ἔχοιμεν ἀρ' ἀν ἀντειπεῖν ἔπος;

καπ' ἐκεῖνον ἐλθωμεν οὐ δεῖ τόνδε διὰ μάχης μολεῖν

πᾶσιν Ἀργείοις γυναικὶς εἶνεκ οὐδὲ κατθανεῖν.

εἰς γ' ἀνὴρ κρείσσων γυναικῶν μυρίων ὅραν φάσι.

εἰ δ' ἐβουλήθη γε σῷμα τοῦμὸν Ἀρτεμις λαβεῖν, 1395

ἐμποσθῶν γενήσομαι γὰρ θυητὸς οὖσα τῇ θεῷ;

ἀλλ' ἀμήχανον δίδωμι σῷμα τοῦμὸν Ἐλλάδι.

θύετ, ἐκπορθεῖτε Τροίαν ταῦτα γάρ μνημεῖά μου

διὰ μακροῦ, καὶ παῖδες οὗτοι καὶ γάμοι καὶ θόρη ἐμή.

Εαρδάρων γ' Ἐλληνας ἀρχειν εἰκός, ἀλλ' οὐ θαρβάρους, 1400

μῆτερ, Ἐλλήνων τὸ μὲν γάρ δοῦλον, οἱ δὲ ἐλεύθεροι.

XO. τὸ μὲν σόν, ὃ νεῖνι, γενναίως ἔχει·

τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεοῦ νοσεῖ.

AX. Ἀγαμέμνονος παῖ, μακάριόν μέ τις θεῶν

ἔμελε θήσειν, εἰ τύχοιμ σῶν γάμων.

ζηλῶ δὲ σοῦ μὲν Ἐλλάδ', Ἐλλάδος δὲ σέ·

εἴ γάρ τόδ' εἰπας ἀξίως τε πατρίδος·

τὸ θεομαχεῖν γάρ ἀπολιποῦσ', οἱ σου κρατεῖ,

ἐξελογίσω τὰ γρηστὰ τάναγκατά τε.

μᾶλλον δὲ λέκτρων σῶν πόθος μ' εἰσέρχεται

ἐς τὴν φύσιν θλέψαντα γενναία γάρ εἰ.

ὅρα δέ ἐγὼ γάρ δούλομαί σ' εὐεργετεῖν

λαβεῖν τ' ἐς οἴκους ἀγθομαί τ', ἵστω Θέτις,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἰ μή σε σώσω Δαναΐδαις διὰ μάχης
ἐλθόν· ἀθρησον, διάνατος δεινὸν κακόν.

1415

IΦ. λέγω τάδ' οὐδὲν οὐδέν' εὐλαβούμενη.

ἡ Τυνδαρὶς παῖς διὰ τὸ σῶμα ἀρκεῖ μάχας
ἀνδρῶν τιθεῖσα καὶ φόνους. σὺ δ', διότι
μή θυησκεῖ δι' ἐμὲ μηδὲ ἀποκτείνης τινά.
εἴσα δὲ σῶσαι μὲν Ἑλλάδα, τὴν δυνάμεθα.

1420

AΧ. ὃ λῆμ' ἀριστον, οὐκ ἔχω πρὸς τοῦτο τί^τ εἴπειν,
λέγειν, ἐπεὶ σοι τάδε δοκεῖ· γενναῖα γάρ
φρονεῖς· τί γάρ τὰληθὲς οὐκ εἴποι τις ἄν;
ὅμως δ' ἵσως γε καὶ μεταγνοίης τάδε·

1425

ώς οὖν ἂν εἰδῆς τὰπ' ἐμοῦ, λελέξεται·

ἔλθον τάδ' ὅπλα θήσομαι θωμοῦ πέλας,
ώς οὐκ ἔάσω σ' ἀλλὰ κωλύσων θανεῖν.

γρήσει δὲ καὶ σὺ τοῖς ἐμοῖς λόγοις τάχα,
ὅταν πέλας σῆς φάσγανον δέρης ἵδης.

οὔκουν ἔάσω σ' ἀφροσύνῃ τῇ σῇ θανεῖν·

1430

ἔλθον δὲ σὺν ὅπλοις τοῖσδε πρὸς ναὸν θεᾶς
καραδοκήσω σὴν ἐκεῖ παρουσίαν.

IΦ. μήτερ, τί σιγῇ δακρύοις τέγγεις κόρας;

KΛ. ἔχω τάλαινα πρόφασιν, ὥστε ἀλγεῖν φρένα.

IΦ. παυσαί· μὲν μή κάκιζε· τάδε δ' ἐμοὶ πιθοῦ.

1435

KΛ. λέγ', ως παρ' ἡμῶν γ' οὐδὲν ἀδικήσει, τέκνου.

IΦ. μήτ' οὖν τὸν σὸν πλόκαμον ἐκτέμης τριχός,
μήτ' ἀμφὶ σῶμα μέλανας ἀμπίσχῃ πέπλους.

KΛ. τί δὴ τόδ' εἶπας, τέκνου; ἀπολέσασά σε;

IΦ. οὐ σύ γε· σέσωσμαι, κατ' ἐμὲ δ' εὐκλεής ἔσει.

1440

KΛ. πῶς εἶπας; οὐ πενθεῖν με σὴν ψυχὴν χρεών;

IΦ. γῆκιστ', ἐπεὶ μοι τύμβος οὐ χωσθήσεται..

KΛ. τί δή; τυθεῖσιν οὐ τάφος νομίζεται;

IΦ. έωμὸς θεᾶς μοι μιγμα τῆς Διὸς κόρης.

ΚΛ. ἀλλ', ὃ τέκνον, σοὶ πείσομαι λέγεις γάρ εῦ.

1445

ΙΦ. ως εὐτυχοῦσά γ' Ἐλλάδος τ' εὑρεγέταις.

ΚΛ. τί δὴ κασιγνήταισιν ἀγγέλλω σέθεν;

ΙΦ. μηδ' ἀμφὶ κείναις μέλανας ἐξάψῃς πέπλους.

ΚΛ. εἴπω δὲ παρὰ σοῦ φίλον ἔπος τι παρθένοις;

1450

ΙΦ. γαίρειν γ'. Ὁρέστην τ' ἔκτρεφ' ἄνδρα τόνδε μοι.

ΚΛ. προσέλκυσαι νιν ὑστατὸν θεωμένη.

ΙΦ. ὃ φίλτατ', ἐπεκούρησας δέσον εἶχες φίλοις.

ΚΛ. ἔσθ' ὅ τι κατ' Ἀργος δρῶσά σοι χάριν φέρω;

ΙΦ. πατέρα τὸν ἀμὸν μὴ στύγει πόσιν τε σόν.

1455

ΚΛ. δεινοὺς ἀγῶνας διὰ σὲ δεῖ κεῖνον δραμεῖν.

ΙΦ. ἀκούω μ' ὑπὲρ γῆς Ἐλλάδος διώλεσεν.

ΚΛ. δέλω δ', ἀγεννῶς Ἀτρέως τ' οὐκ ἀξίως.

ΙΦ. τίς μ' εἰσιν ἔξιν πρὸν σπαράσσεσθαι κόινοι;

ΚΛ. ἔγωγε μετὰ σοῦ.

ΙΦ. μὴ σὺ γ' οὐ καλῶς λέγεις.

ΚΛ. πέπλῳν ἐχομένη σῶν.

1460

ΙΦ. ἐμοί, μῆτερ, πιθοῦ.

μέν· δις ἐμοί τὲ σοὶ τε κάλλιον τόδε.

πατρὸς δ' ὀπαδῶν τῶνδέ τίς με πειμέτω

'Αρτέμιδος ἐς λειμῶν', δποι σφαγῆσοια.

ΚΛ. ὃ τέκνον, σῆχει;

ΙΦ. καὶ πάλιν γ' οὐ μὴ μόλω.

ΚΛ. λιποῦσα μητέρα;

ΙΦ. δις ὁρᾶς γ', εὖ καξίως.

1465

ΚΛ. σχές, μὴ με προλίπησ.

ΙΦ. οὐκ ἐῶ στάζειν δάκρου.

ὅμεῖς δ' ἐπευφημήσατ', ὃ νεάνιδες,

παιᾶνα τὴμη συμφορῇ Διὸς κόρην

"Αρτεμιν· ἵτω δὲ Δαναΐδαις εὑφημία.

κανῆ δ' ἐνοισχύσθιω τις, αἰθέσθιω δὲ πύρ

Ψηφιοποιηθῆκε από το Νοτίπούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1470

προχύταις καθαρόσιοισι, καὶ πατήρ ἐμὸς
ἐνδεξιούσθω θωμόν· ως σωτηρίαν
Ἐλληνοις δώσουσ' ἔργοιμαι νικηφόρον.

ἄγετέ με τὰν Ἰλίου 1475

καὶ Φρυγῶν ἐλέπτολιν,
στέψεα περίθολα διδοτε, φέρε-
τε· πλόκαμοις δὲ καταστέψειν·
γερνίθων τε παγάς.

ἐλίσσετε' ἀμφὶ ναὸν ἀμφὶ βωμὸν "Αρτεμιν
ἀνατασσαν, "Αρτεμιν
τὰν μάκαιραν· ως ἐμοὶσιν, εἰ γρεόν,
αἴμασι θύμασι τε 1485
θέσφατ' ἐξαλεῖψο.

ἢ πότνια πότνια μάτερ, ως δάκρυά γέ σοι
δύσοιμεν ἀμέτερα·
παρ' ἕροῖς γάρ οὐ πρέπει. 1490

ἰδού ω, νεάνιδες,
συνεπαείδετε" "Αρτεμιν
Χαλκίδος ἀντίπορον,
ἴνα τε δέρατα μέμονε δάκια 1495
δι' ἐμὸν ὅνοιμα τάσδ' Αὐλίδος
στενοπόροισιν δρμοῖς.
ἰώ, γὰ μάτερ ὁ Ηελασγία,
Μυκηναῖαι τ' ἐμαὶ θεράπναι.

ΧΟ. καλεῖς πόλισμα Περσέως, 1500
Κυκλωπίων πόνον χερῶν;

ΙΦ. ἐθρέψαθ', Ελλάδει με φάος·
θανοῦσα δ' οὐκ ἀναίνομαι.

ΧΟ. κλέος γάρ οὐ σε μὴ λίπῃ.
ΙΦ. ἴδού ω.

1505

λαμπαδούχος ἀμέρα Δι-
ός τε φέγγος, ἔτερον
ἔτερον αἰδνα καὶ μοῖραν οἰκήσομεν.
χαῖρε μοι, φίλον φάος.

ΧΟ. Ιδὸν ιδὼν ἔθεσθε τὰν Ἰλίου 1510

καὶ Φρυγῶν ἐλέπτολιν
στείχουσαν, ἐπὶ κάρα στέψεαι
βαλλομέναν
χερνίζων τε παγάς,
θωμὸν διαίμονος θεᾶς
ρανίσιν αἴματορρύτοις 1515
θυνοῦσαν εὐφυά τε σώματος δέραν
[σφαγεῖσαν.]

εὑδροσοι παγαὶ πατρῷαι
μένουσι χέρνιθές τέ σε
στρατός τ' Ἀχαιῶν θέλων
Ἰλίου πόλιν μολεῖν. 1520

ἄλλὰ τὰν Διὸς κόραν
κλῆσθωμεν "Αρτεμιν, θεῶν ἄγασσαν,
ώς ἐπ' εὐτυχεῖ πότιμῳ.

ἢ πότνια πότνια, θύμασιν θροτησίοις
χαρεῖσα, πέμψον ἐς Φρυγῶν

γαῖαν Ἐλλάνων στρατὸν
καὶ δολόεντα Τροίας ἔδη,

Ἄγαμέμνονά τε λόγχαις
Ἐλλάδι αλεινότατον στέφανον

δὲς ἀμφὶ κάρα θ' ἐὸν
κλέος ἀείμνηστον ἀμφιθεῖναι.

ΑΓΓ. δὴ Τυνδαρεία παῖ Κλυταιμήστρα, δόμῳ
ἔξω πέρασον, ώς κλύης ἐμῶν λόγων.

ΚΛ. φίογγῆς κλύουσα δεῦρο σῆς ἀφικόμηγ,
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ταρθεῦσα τλήμων κάκπεπληγμένη φόβῳ,
μὴ μοί τιν' ἀλληγούντινον γῆγης φέρων
πρὸς τῇ παρούσῃ.

1535

ΑΓΓ. σῆς μὲν οὖν παιδὸς πέρι
θυμαστά σοι καὶ δεινὰ σημῆναι θέλω.

ΚΛ. μὴ μέλλε τούτου, ἀλλὰ φράζος δέσον τάχος.

ΑΓΓ. ἀλλ' ὃ φίλη δέσποινα, πᾶν πεύσει σαφῶς. 1540
λέξω δ' ἀπ' ἀρχῆς, γὰν τι μὴ σφαλεῖσά που
γνώμη ταράξῃ γλωσσαν ἐν λόγοις ἐμήν.

ἐπεὶ γάρ ικόμεσθα τῆς Διὸς κόρης
'Αρτέμιδος ἀλσος λείμακάς τ' ἀνθεσφόρους,
ἴν' ἦν 'Αγαιῶν σύλλογος στρατεύματος, 1545
σὴν παιδὸς ἄγοντες, εὐθὺς 'Αργείων δγλος
ἡθροιτέθ'. ὡς δ' ἐσείδεν 'Αγαμέμνων ἀναξ
ἐπὶ σφαγᾶς στείγουσαν εἰς ἀλσος κόρην,
ἀνεστέναξε, καὶ μπαλιν στρέψας κάρα
δάκρυα προῆκεν δημάτων πέπλον προθείς.

1550

ἡ δὲ σταθεῖσα τῷ τεκόντι πλησίον
ἔλεξε τοιάδε· ὃ πάτερ, πάρειμί σοι,
τούμον δὲ σῶμα τῆς ἐμῆς ὑπὲρ πάτρας

καὶ τῆς ἀπάσης Ἐλλάδος γαίας ὑπερ
θῦσαι διδῷμ' ἔκοῦσα πρὸς βωμὸν θεᾶς
ἄγοντας, εἴπερ ἐστὶ θέσφατον τόδε.

1555

καὶ τούπ' ἔμ' εὐτυχεῖτε· καὶ νικηφόρου
δορὸς τύχοιτε πατρίδα τ' ἐξίκοισθε γῆν.
πρὸς ταῦτα μὴ ψαύσῃ τις 'Αργείων ἐμοῦ·

σιγῇ παρέξω γάρ δέρην εὐκαρδίως.

1560

τοσαῦτ' ἔλεξε· πᾶς δ' ἐθάμβησεν κλύων
εὐψυχίαν τε καρετὴν τῆς παρθένου.
στὰς δ' ἐν μέσῳ Ταλθύβειος, φ τόδ' ἦν μέλον,
εὐφημίαν ἀνείπε καὶ σιγὴν στρατῷ·

- Κάλχας δ' ὁ μάντις ἐς κανοῦν γρυπήλατον 1565
 ἔθηκεν ὅξον χειρὶ φάσγανον σπάσας
 κολεῶν ἔσωθεν, κράτα τ' ἔστεψεν κόρης.
 ὁ παῖς δ' ὁ Ηγλέως ἐν κύκλῳ θωμὸν θεᾶς
 λαβὼν κανοῦν ἔθρεξε γέρνιεάς θ' ὄμοι,
 ἔλεξε δὲ· ὃ παι Ζηγρός, ὃ Θηροκτόνε,
 τὸ λαμπρὸν εἰλίσσουσ' ἐν εὐφρόνῃ φάσι,
 δέξαι τὸ θύμα τόδ', οἱ γέ σοι δωρούμεθα
 στρατός τ' Ἀγαιῶν Ἀγαμέμνων ἄναξ θ' ὄμοι,
 ἀγραντον αἴμα καλλιπαρθένου δέρης,
 καὶ δός γενέσθαι πλοῦν νεῶν ἀπήμονα 1570
 Τροίας τε πέργαμ' ἔξελειν ήμάς δορι.
 ἐς γῆν δ' Ἀτρεΐδαι πᾶς στρατός τ' ἔστη θλέπων.
 ἵερεὺς δὲ φάσγανον λαβὼν ἐπηγένετο,
 λαυρὸν τ' ἐπεσκοπεῖθ', ἵνα πλήξειεν ἄν.
 ἐμοὶ δ' ἐσήει τ' ἀλγος οὐ μικρὸν φρενί,
 κάστην νενευκώς θαῦμα δ' ἦν αἴφνης δρᾶν.
 πληγὴς σαφῶς γάρ πᾶς τις γῆσθετο ατύπον,
 τὴν παρθένον δ' οὐκ εἰδεν οἱ γῆς εἰσέδυ.
 Ήσάχ δ' ἵερεὺς, ἀπαξ δ' ἐπήγησε στρατός,
 ἀελπτὸν εἰσιδόντες ἐκ θεῶν τινος 1585
 φάσι, οὐ γε μηδ' ὀρωμένου πίστις παρῆγ.
 ἔλαφος γάρ ἀσπαίρουσ' ἔκειτ' ἐπὶ γθοὺς
 ἰδεῖν μεγίστη διαπρεπής τε τὴν θέαν,
 γῆς αἴμα θωμὸν ῥαίνεν ἄρδην τῆς θεοῦ.
 οὖν τῷδε Κάλχας, πῶς δοκεῖς; Χαίρων ἔφη· 1590
 ὃ τοῦδ' Ἀγαιῶν κοίρανοι κοινοῦ στρατοῦ,
 δράτε τήγνδε θυσίαν, ἦν ή θεὸς
 προύθηκε θωμίαν, ἔλαφον ὀρειδρόμον.
 ταύτην μάλιστα τῆς κόρης ἀσπάζεται,
 ως μὴ μιάνῃ θωμὸν εὐγενεῖ φύνω.

- ἴλιος τ' ἄποιν⁷ ἐδέξατ⁸, οὐριόν τε πλοῦν
διδωσιν γῆμιν⁹ Πλίον τ' ἐπιθροιάς.
- πρὸς ταῦτα πᾶς τις θάρσος αἰρετοῦται,
γένεται τε πρὸς ναῦν· ως γῆμέρα τῇδε δεῖ
λιπόντας γῆμας Αὐλίδος κοίλους μυγόνες
Αἰγαίον οἰδημα διαπεράν. ἐπεὶ δὲ ἄπαν
κατηγορακώθη θῦμ¹⁰ ἐν Ηφαίστου φλογί,
τὰ πρόσφορ¹¹ γῆξαθ¹², ως τύχοι νόστου στρατός.
πέμπει δὲ¹³ Αγαμέμνων μὲν ὥστε σοι φράσαι τάδε,
λέγειν θ¹⁴ δποίαν ἐκ θεῶν μοιραν κόρη¹⁵
καὶ δόξαν ἔσχεν ἀφιετον καθ¹⁶ Ελλάδα.
ἐγὼ παρὼν δὲ καὶ τὸ πρᾶγμ¹⁷ ὅρδν λέγω·
γη παις σαφῶς σοι πρὸς θεῶνδ¹⁸ ἀπέπτατο.
λύπης δὲ¹⁹ ἀφαίρει καὶ πόσει πάρες γάλον·
ἀπροσδόκητα δὴ²⁰ ἔροτοις τὰ τῶν θεῶν,
σφίζουσί θ²¹ σὺς φιλούσιν γῆμαρ γάρ τόδε
θυνούσαν εἶδε καὶ θλέπουσαν παιδα σύν.
ΧΟ. ως γῆδομαί τοι ταῦτ' ἀκούσας²² ἀγγέλου·
ζῶν δὲ²³ ἐν θεοῖς σὸν μένειν φράζει τέκος.
- ΚΛ. δι παι, γέγονας τοῦ κλέμμα θεῶν;
πῶς σὲ προσείπω; πῶς δὲ²⁴ οὐ φι
παραμυθεῖσθαι τούσδε μάτην μύθους,
ως σοῦ πένθους λυγροῦ παυσαίμεν;
- ΧΟ. καὶ μὴν²⁵ Αγαμέμνων ἀναξ²⁶ στείχει
τούσδε²⁷ αὐτοὺς²⁸ ἔχων σοι φράζειν μύθους.
- ΑΓΑ. γύναι, θυγατρὸς οὕνεκ²⁹ δλεῖξομεθ³⁰ ἄν.
ἔχει γάρ ὅντως³¹ ἐν θεοῖς ὁμιλίαν.
γρὴ δέ σε λαθούσαν τόνδε μόσχον εὔγενη³²
στείχειν πρὸς οἰκους³³ ως στρατὸς πρὸς πλοῦν ὅρῳ.
καὶ γαῖρε³⁴ γρόνια τάμα σοι προσφθέγγιατα
Τροίην³⁵ ἔσται. καὶ γένοιτο σοι καλῶς.

XO. χαιρων, Ἀτρεΐδη, γῆγ [κοῦ
Φρυγίαν, χαιρων δ' ἐπάνηκε,
κάλλιστά μοι σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἐλόν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ (1 — 163)

α') 1 — 27

πρέσβυς καὶ πρεσβύτης = γέρων. Τίς ἐ γέρων. πρὸς ὃν ἀπευθύνεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἀρχιστράτηγος Ἀγαμέμνων ἔξελθόν ἐκ τῆς δασιλικῆς σκηνῆς μὲ ἔκδηλον νευρικότητα καὶ εἰς τὴν δραχύστραν παρερχόμενος, λέγεται εἰς τὸν στίχον 45 - 48. Εἰναὶ δοῦλος. Σημείωσον ὅτι τὰ ὑπηρετικὰ πρόσωπα εἰς τὴν ἀρχαῖαν τραγῳδίαν δὲν διοικῶνται: μὲ τὸ κύριόν των ὄνομα, ἀλλὰ μὲ λέξιν δηλωτικὴν τῆς ὑπηρεσίας των (ἄγγελος, δουκόλος) ἢ τῆς φίλικίας των, ώς ἐνταῦθα. **δόμων τῶνδε πάροιθεν στείχε** = εἰπρεσθεν τῆς σκηνῆς ταύτης ἐδῶ δάδιξε, ἐλθέ· δόμοι εἰναι ἢ βασιλικὴ κλισίη τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐν Αὐλίδι: εἰς τὴν πεδιάδα, ὅπου εἶχε συγκεντρωθῆ ἢ Ἐλληνικὸς στρατὸς ἢ προσωρισμένος διὰ τὴν Τροίαν. Εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ἀγαμέμνονος, τιναχθέντος ἔξω τῆς σκηνῆς μὲ δέλτον (ἐπιστολὴν) εἰς τὴν χεῖρα, ὁ πρεσβύτης ἀπαντᾷ **στείχω** = ἔρχομαι: τί δὲ καινουργεῖς; = ἀλλὰ τί νέα σχέδια θέτεις εἰς ἐνέργειαν; **Ἀγάμεμνον** τὰ παρερχόμενα πρόσωπα ὄνομάζουν ἄλληλα γάριν τῶν θεατῶν, μὴ ὑπάρχοντος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καταλόγου τῶν προσώπων τοῦ δράματος. **σπεύσεις**; = θὰ σπεύσῃς: Λέγεται τοῦτο εἰς τόνον νευρικόν, κατεπείγοντα, διότι εὑρίσκεται ὁ γέρων ἀκόμη, εἰς τὴν σκηνήν. Εἰς τοῦτο ἀπαντᾷ ὁ γέρων **σπεύδω**. Σημείωσον τὰς μέχρι τοῦτο μικρὰς προτάσεις καὶ τὰς ἔρωτήσεις συνεπέιχ τῆς νευρικότητος. Σημείωσον δ' ἔτι ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ὄντος διαλόγου προσώπου εἰς τὸν στίχον, ἥτις ἀντιλαβῇ λέγεται, προέρχεται: ἀπὸ τὴν μεγάλην ζωηρότητα τοῦ διαλόγου. Ο γέρων ἔξελθόν εὑρίσκεται πρὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. μάλα τοι γῆρας τούμὸν ἀυπνον· ἥ σειρά: τούμὸν γῆρας μάλα ἀυπνόν (ἔστι)=τὸ γῆρας μου δὲν παίρνει πολὺν ὄπνον. τοι= ως γνωστόν. καὶ ἐπ' ὁφθαλμοῖς ὁξὺ πάρεστιν = καὶ εἰς τοὺς ὁφθαλμούς μου δξύτης ἀντιλήψεως ὑπάρχει: ὁξύ· ως οὖσ.=δξύτης,

δέξιοι δέρκεια. τίς ποτ' ἀστήρος ὅδε πορθμεύει; ή σειρά: ἀστήρος ὅδε (ὑποκ.) τίς (κατηγ.) ... ποτὲ εἰς ἐρωτημ. πρότασιν = τέλος πάντων, τάχα. ἄρα = λοιπόν, ἀφ' οὗ τόσην δέξιητα βλέμματος ἔχεις. πορθμεύει (ἀμετάδ.). = διέρχεται, σύρει τὴν γραμμήν τῆς τροχιάς του ὃς ή λέμ-δος: ή μεταφορά ἀπὸ τῶν πλοίων. Σείριος: διλαμπρότατος τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, ὁ καθ' "Ομηρον **Κύων τοῦ Ωρίωνος**, ὃς συνοδεύων τὸν κυνηγὸν τῶν Πλειάδων. **έπταπορος Πλειάς**: καλεῖται: **έπταπορος** ή **Πλειάς**, διότι κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἀπετελεῖτο ἐξ ἕπτὰ ἀστέρων καὶ διέγραψεν ἔπτα τροχιάς, **έπταπορος ἄρα** = ἔπτασθματος: αἱ Πλειάδες λέγονται κοινῶς Πούλια. **Ἄστων** (πρόδ. διάττων) = πηδῶν, τινασσόμε-νος, τρέχων, εὑρισκόμενος. **ἔτι μεσσήρης** = **ἔτι μέσος** = ἀκόμη εἰς τὸ γέσον τοῦ οὐρανοῦ, μεσουρανῶν: τὸ μεσσήρης ἐτέθη ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ μέσος: μεσοῦντος τοῦ Αὐγούστου αἱ Πλειάδες μεσουρανῶν κατὰ τὴν πρώιαν. **οὔκουν** = γι' αὐτὸς λοιπὸν (ἐπειδὴ δηλ. ὁ Σείριος εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ) δὲν (ἀκούεται) **οὔτε φθόγγος δρνίθων** (= πιγνῶν) **οὔτε θαλάσσης** ἐννόησον κατὰ ζεῦγικ πρὸς τὸ φθόγγος τὰ ρόχθος, βοή, φλοιοσβος: πτηγὴ καὶ θάλασσα καὶ ἀνεμοί (σιγαὶ ἀνέμων) σιωπούν, ηρεμούν. Τί ζωηρὰ ή ἀντίθεσις τῆς ἄκρας σιγῆς, ποὺ δασιλεύει γῆρο, καὶ τῆς ἀπεράντου ἀνησυχίας τοῦ πολυμερίουν βασιλέως! τόνδε κατ' **Εύριπον** **ἔχουσιν** = κατέχουσι τόνδε τὸν **Εύριπον**: τιηῆσις: Εύριπος κατ' ἔξοχὴν ὁ πορθμὸς ὁ Χαλκιδικὸς περί-φηγιος διὰ τὴν παλίρροιαν. **άισσεις** = στριφογρίζεις νευρικά: ή λέξις δηλωτικὴ τῶν νευρικῶν κινήσεων τοῦ Ἀγριέμινος. τήνδε κατ' **Αὔλιν** = εἰς αὐτὴν ἐδὼ τὴν Αὐλίδα: διὰ τούτου δηλοῦται γενικώτερον τὸ πεδίον, ἐν ᾧ ἔξειλίσεται ή πράξις τῆς τραχιφόριας: ή Αὔλις, ταῦν **Βαθύ**, πολίγνη τῆς Βοιωτίας ἀπέναντι τῆς Ναυκλίδος κόλπους δύο **ἔχου-σα**, τὸν δόρειον (Μικρὸ Βαθύ) καὶ τὸν νότιον (Μεγάλο Βαθύ), χωρι-ζομένους μὲ προσοδὴν διουνάδη, καὶ ἀκίνητοι φυλακαὶ τειχέων = καὶ οἱ φύλακες τῶν διχυρωματικῶν ἔργων τοῦ στρατοπέδου δὲν δείχγουν σημεῖα κινήσεως καὶ ἀνησυχίας: ἀκίνητοι κατηγορούμενον, ἐννοούμενον τοῦ ἥριτας εἰσίν. **ζηλῶ** = ζηλεύω. **ἀνδρῶν** (πάντα) δις ἀκίνδυνον βίον **ἔξεπέρασε** = ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνον, διτις περνᾷ ὅλην τοῦ τὴν ζωὴν **ἔξεπέρασε**, γνωμικὸς ἀρίστος. **ἄγνωστος** = μονο-κατάληκτον ἐπίθετον = ἀγνωστος: εἶναι κατηγορούμενον εἰς τὸ ὑπ. τοῦ ἥριτας δις: εἰς τὸ **ἄγνωστον** ἀγενούσησε τὸ συνδέσεως ἀκολουθεῖ τὸ συνώ-νυμον αὐτοῦ **ἀκλεής** = ἀδοξος, ἀφανῆς: **ἄγνωστος** — **ἀκλεής** πλεονασμένος,

δι' οὐ ἔξαίρεται η ἔννοια. τοὺς δ' ἐν τιμαῖς (ἐνν. ὅντας) = τοὺς ἔχοντας τιμάς, ἀξιώματα, ὑψηλὰς θέσεις ἡσσον ζηλῶ = καθόλου δὲν ξηλεύω· λιτότης· ὁ Ἀγαμέλινων φιλοσοφεῖ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων, ὡς τις Σόλων ἡ Ἡρόδοτος, καὶ ἐπαινεῖ τὸν ἀπράγματα καὶ ἀκίνδυνον ιδιωτικὸν δίον. καὶ μήν γε = καὶ ὅμως ίσα ίσα. τὸ καλὸν ἐνταῦθα βίου· η σειρά: τὸ καλὸν βίου = η δημοφάδα, η γλύκα τῆς ζωῆς ἐνταῦθα (ἔστιν) = ἐδῶ, δηλαδὴ εἰς τὰς τιμάς, εἶναι, ἔγκειται, τοῦτο δέ γ' ἔστιν τὸ καλὸν σφαλερόν· η σειρά: τοῦτο δέ γε τὸ καλόν ἐστι σφαλερὸν = ναὶ (= γε), ἀλλὰ τοῦτο τὸ ὕραξιν, τὸ θέλγητρον, εἶναι ἐπικίνδυνον. σφαλερόν· παρὰ τὸ σφάλλομαι = πίπτω. καὶ τὸ πρότιμον· οὐδέτ. ἐπίθετον τοῦ πρότιμος (= δ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τιμώμενος, οὐ ἐν υψηλῇ θέσει ὥν)· ὡς οὐσιαστικὸν = τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα. γλυκὺ μέν (ἔστι) = εἶναι μὲν γλυκός, λυπεῖ δὲ = γεννοῦν δὲ λύπας, ποτίζουν φαρμάκια προσιστάμενον = ὅταν στέκωνται πληγέσιν, ὅταν εἵρεσκωνται κοντά μας, ὅταν τὰ ἀποκτήσῃ κανείς. τοτὲ μὲν θεῶν οὐκ ὀρθωθέντ' ἀνέτρεψε βίον· ἀσύνδετος διαστάγματις τῶν προηγουμένων. ὀρθῶ = κρατῶ τι ὄρθιόν, υψηλό· τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέντα = η μὴ όρθιωσις τῶν θεῶν, η παράλειψις καθήκοντος πρὸς τοὺς θεοὺς δρειλογίένος ἀνέτρεψε βίον = ἀνατρέπουν, φέρουν ἀνω κάτω τὴν ζωήν. τοτὲ μὲν — τοτὲ δὲ = ἄλλοτε μὲν — ἄλλοτε δέ. ἀνθρώπων γνῶμαι πολλαὶ καὶ δυσάρεστοι· κατὰ παράταξιν ἀντὶ ἀνθρώπων γνῶμαι πολλαί, ἐὰν ὡσι δυσάρεστοι = η κοινὴ γνώμη, ἂν εἶναι δυσμενής (διὰ συκοφαντίαν η διὰ δισμηφωνίαν η διὰ τὴν δημιουργίαν δυσμενοῦς ρεύματος). διέκναταισαν· γνωμικὸς ἀρρ. διακναίω = ξύνω (πρᾶλ. κνησμὸς = φαγούρα), τρίβω, φθείρω, ἀφανίζω· οἱ ἔχοντες ἀνώτερα ἀξιώματα εἶναι ἐκτείνειμένοι εἰς κινδύνους καὶ ἐκ μέρους τῶν θεῶν καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων.

β') 28 — 48

οὐκ ἄγαμαι ταῦτ' ἀνδρὸς ἀριστέως = δὲν παραξενεύομαι διὰ ταῦτα, δὲν μοῦ κάνουν αὐτὰ ἐντύπωσιν, προκειμένου περὶ ἀνδρὸς υψηλὰ ἀξιώματα κατέχοντος· ἀριστεύς = οὐ ἐν τιμαῖς. φυτεύω· κείται μεταφορικῆς = γεννῦ (πρᾶλ. τὰ ἡμέτερα : διαβολόσπορος, διαβόλου σπόρω). ἐπὶ πᾶσιν ἀγαθοῖς = ἐπὶ τῷ ὄρῳ, μὲ τὴν συμφωνίαν νάχης ολα τὰ ἀγαθά. Ἀτρεύς· ὁ πατὴρ τοῦ Ἀγαμέλινος· σημείωσον τὰς μι-

κράς προτάσεις καὶ τὸ ἐν 29 ἀσύνδετον· ἡ διδασκαλία τοῦ πρεσβύτου στηρίζεται εἰς μακρὰν πεῖραν καὶ εἰς πλοῦτον γνώσεων· ἔντεῦθεν καὶ ὁ ἀξιωματικὸς τόνος αὐτῆς δηλούμενος διὰ τῶν μικρῶν προτάσεων καὶ τοῦ ἀσυνδέτου, ὡς ἀνιτέρω ἐλέχθη. Πᾶς ὅμοιάς εἰ διπροσέργητης πρὸς τὸν φύλακα τοῦ Σοφοκλέους ἐν Ἀντιγόνῃ! χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι· ἡ ζωὴ εἶναι ἀνάμεικτος μὲν χαρᾶς καὶ λύπας, τὰ θεῶν οὔτε βουλόμεν· ἔσται = οἱ θεοὶ οὔτε βουλήσονται = ἔτσι θέλουν καὶ θέλουν εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἄπαντα, ἀμπετάσας λαμπτῆρος φάος = ὑψώσας πολὺ τὸ φῶς τοῦ λύχνου· ἀμπετάσας· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τὰ ίστια (ἀναπετάννυμι τὰ ίστια). Παρ’ Οὐμήρῳ ἐν Ὁδυσσείᾳ γίνεται χρῆσις λύχνων πρὸς φωτισμόν. δέλτος (ἡ) = ἐπιστολή, πρόβλ. δελτάριον· ἡ δέλτος ἡτοί ξύλινος πίναξ, οὗ ἡ ἑτέρα ἐπιφάνεια ἐκοιλαίνετο εἰς μικρὸν θάθος· ἡ κοίλη ἐπιφάνεια ἐπεχρίετο λεπτῷ στρώματι κηροῦ καὶ ἐπ’ αὐτοῦ ἐγράφοντι τὴν ἐπιστολὴν διὰ τοῦ λεγοιλένου στύλου ἡ γραφείου· ἀλλοτε τὰ γράμματα ἐχαράσσοντο ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ ξύλου ἡ ἐγράφοντο ἐπ’ αὐτοῦ διὰ μελάνης. πρὸ χερῶν = ἐμπρός σου. συγχέω = σβήνω. λύω = ἀποσφραγίζω. πέδω = εἰς τὸ ἔδαφος, κατὰ γῆς. πεύκης· συνεκδοχή: ἡ ἐκ πεύκης δέλτος. θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέων = καταχέων θαλερὸν δάκρυ· τιμῆσις· ἡ φράσις ἐλέχθη καθ’ Οὐμηρον. θαλερὸν = χονδρὸν δάκρυ· ὁ ἐν, κατὰ ποιητικὴν συνήθειαν ἀντὶ τοῦ πληθ.: ὅρα ὅτι ὁ Ἀγ. κατὰ τὴν τοῦ πρεσβύτου ἀνακοίνωσιν σπασιμώδεις μεταπίπτει ἀπὸ ἐνεργείας εἰς ἐνέργειαν, διότι εὑρίσκεται ἐν ἀριγχανίᾳ, εἶναι παλίμβουλος καὶ ἀναποφάσιστος· καὶ τῶν ἀπόρων οὐδενὸς ἐνδεῖς μὴ οὐ μαίνεσθαι = καὶ καὶ μία ἀπὸ τὶς παραξενιές δὲν σοῦ λείπει, ὥστε νὰ μὴ σὲ εἰπῇ κανεὶς τρελλόν. τὸ ἄπορον = ἡ ἀπορία, τὸ παράξενο, ἡ παραξενιά. μὴ οὐ μαίνεσθαι· διὰ τὴν προηγηθεῖσαν ἀρνησιν (οὐδενὸς ἐνδεῖς) ἐτέθη τὸ μὴ οὐ· οἱ ἐν Ἀθήναις δούλοι εἰχον ἀκολασίαν γλώσσης· ὥστε ἡ ἀκόλαστος γλώσσα τοῦ πρεσβύτου πρὸς τὸν Ἀγαμ. εἶναι πεποιημένη κατὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις δούλους. τί πονεῖς; = τί ὑποφέρεις; τί νέον περὶ σοί, βασιλεῦ; = τί κακὸ σοῦ συμβαίνει; νέον· κεῖται κατ’ εὐφημισμόν· αἱ μικραὶ προτάσεις αὗται καὶ αἱ ἐρωτήσεις αἱ ἀσύνδετοι δηλοῦν ἀγωνίαν καὶ φόδον τοῦ γέροντος δεδικαιολογημένως ἀνησυχοῦντος διὰ τὸν ύψηλὸν κύριόν του ἀπὸ τὴν ἀνεξήγητον νευρικότητα καὶ ταραχὴν αὐτοῦ. κοινῶ = ἀνακοινώω. μῦθος = λόγος = τὸ μυστικὸν τοῦ πόνου. ἀγαθός = τίμιος. φράζω = λέγω. σῇ ἀλόχω = εἰς τὴν σύζυγόν σου, δηλ. τὴν Κλυταιμήστραν. πέμπε = ἔδωκε. ποτὲ = κάποτε,

τότε, ότε ἔφερες τὴν Κλυτ. νύμφην εἰς τὰ ἀνάκτορά σου. φερνή· πᾶν ὅ, τι φέρεις ἡ σύζυγος κατὰ τὸν γάμου εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός της, ἡ ἄλλως λεγομένη προϊξ. συννυμφοκόμος (συν-νυμφοκόμιος)· νυμφοκόμος = ἡ στολίζουσα τὴν νύμφην· συννυμφοκόμος = ὁ διογθῶν τὴν νύμφην εἰς τὸν στολισμόν· ἔδω = ὁ συντροφεύων τὴν νύμφην, ὁ συνοδός. δικαιοιος = πιστός. φερνήν — συννυμφοκόμον τε κατηγορούμενα.

Μέτρον τοῦ τμῆματος (1 - 48) εἴναι τὸ ἀναπαιστικὸν (ἀνάπαιστος —) ἀντὶ τοῦ συνήθους λαμβ. τοιμέτρου, ἵσως διότι οἱ ὑποκριταὶ ἐνιακοῦ διαλεγόμενοι ἐβημάτιζον. Ὁ πρεσβύτης, ἐπειδὴ ἡ πίστις τον καὶ πρὸς τὸν νέον κύριον εἴναι δεδοκιμασμένη, ἀξιοῖ τὰ μάθη τὸν λόγον τῆς ἀνησυχίας τοῦ κυρίου του· οὕτως ὑπὸ τοῦ πρεσβύτου προκαλούμενος ὁ Ἀγαμ. παρέχει τὴν λεγομένην προσέκθεσιν, ἵτοι εἰσαγωγὴν εἰς τὴν τραγῳδίαν μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἐνάρξεως τῆς διδασκαλίας. Τίς ἡ προσέκθεσις θὰ ἴδωμεν εὐθὺς κατωτέρω.

γ') 49—70

Αήδα· σύζυγος τοῦ Τυνδάρεω, θασιλέως ἐν Λακεδαιμονίῳ, ιήτηρ καὶ τῶν Διοσκούρων, Κάστορος καὶ Πολυδεύκους. Θεστιάς· ἡ κόρη τοῦ Θεστίου, βασιλέως τῆς Αἰτωλίας. ξυνάορος (ξύν - ἀείρω = συνείρω, πρβλ. λατ. sero, coniunx) = σύζυγος. οἱ τὰ πρῶτ' ωλβισμένοι νεανίαι 'Ελλάδος = οἱ νέοι τῆς 'Ελλάδος οἱ κατ' ἐξοχὴν εὐτυχισμένοι, πλούσιοι (ὅλοις = ὅλικος πλούσιος). δλβίζομαι = θεωροῦμαι: ὅλιοις, εὐτυχής. ταύτης· ἡ γεν. ἐκ τοῦ μνηστήρες, ὃ εἴναι κατηγορούμενον. δειναὶ δ' ἀπειλαί, ἐννόησον τὸ θῆσαν ἢ τὸ ἐγίγνοντο· καὶ κατ' ἀλλήλων φόνος ξυνίστατο = καὶ φόνος ἐσχεδίαζετο ἀνακιεταῖς τῶν (τῶν μνηστήρων) (ὑπ' ἐκείνων), δστις μὴ λάβοι· ἀναφ. ὑποθ. πρότασις: δστις περιληπτικὸν = δσοι τυχὸν δὲν ἥθελον λάβει ὡς σύζυγον τὴν πορηγη. τὸ δὲ πρᾶγμα ἀπόρως εἶχε Τυνδάρεω πατρὶ = καὶ τὸ ζήτημα ἔφερεν εἰς ἀπορίαν τὸν πατέρα Τυνδάρεων. δοῦναί τε μὴ δοῦναί τε· ἐπεξήγησις τοῦ: πρᾶγμα = εἴτε νὰ δώσῃ δηλ. εἴτε νὰ μὴ δώσῃ· ἡ γράσις γραφικὴ καὶ ἀποστολή. τῆς τύχης ὅπως ἀψαιτ' ἀριστα· πλαγία ἐρωτηγιατικὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἀπόρως εἶχε = ἐν ἀπορίᾳ ήν, ἡπόρει = πᾶς θὰ ἐγγίσῃ τὴν τύχην (τὴν περίστασιν) ἀριστα, πᾶς θὰ τὰ οἰκονομήσῃ, πᾶς θὰ τὰ δολέψῃ ἀριστα. εἰσέρχεται τινα ἡ

τινί τι = εἰσέρχεται εἰς τὸν γοῦν τινος ἢ σκέψις, ἢ ἴδεα. νιν· αὐτ. τῆς τριτορροσώπου προσ. ἀντων. κοινοῦ γένους καὶ ἀριθμοῦ (πρόβλ. τὸ Ὀμηρ. μιν) = τοῦ ἔρχεται ἢ σκέψις. τάδε = ἡ ἔξης σκέψις· ἐπεξηγεῖται διὰ τῶν ἀκολούθων ἀπαρεμφάτων: συνάψαι, συμβαλεῖν, καθεῖναι κάπα-ράσασθαι· τούτων ὑποκ. εἶναι τό: μνηστῆρας. δεξιάς συμβάλλο-μεν = συνάπτομεν τὴν δεξιὰν χεῖρα, κάμνομεν χειραψίαν· κατὰ τοὺς ὅρκους ἐγίνοντο καὶ χειραψίαι. ἔμπυρα (= τὰ ἐν πυρὶ) = τὰ καίνια. σπονδᾶς καθίημι = ἀγήνωντας γυμνοῦ κάτω σπονδᾶι = σπένδω, κάρινω συμψωνίαν· δι' ἔμπυρων σπονδᾶς καθεῖναι = νὰ συνάψουν συμψω-νίαν διὰ μέσου τῶν θυμάτων, ἐπάνω εἰς τὰ θύματα, διὰ θυσίας. κάπα-ράσασθαι = καὶ ἐπαράσασθαι· ἐπαρῷμαι = ὑπέσχομαι μὲ κατάραν (ἐναντίον τοῦ ἔκατοῦ μου), ἐνόρκως. τάδε = τὰ ἔξης, ἐπεξηγούμενα διὰ τῶν κατωτέρων ἀπαρεμφάτων: τῷ συναμυνεῖν κάπιστρατεύσειν καὶ κατασκάψειν, διὰ ὑποκ. εἶναι πάλιν τό: μνηστῆρας. συναμυ-νεῖν = δις πάντες ὄμοιοι (οἱ μνηστῆρες) θὰ δοκιμήσουν τῷ = τούτῳ διού = οὐτινος γένοιτο Τυνδαρίς κάρη (ὑποκ.) γυνὴ (κατηγ.). νιν = αὐτὴν λαβὼν = ἀπαγγὼν οἴχοιτο = γίθελεν ἀπέλθει. τὸν ἔχον-τα = τὸν ἔχοντα (αὐτὴν) σύζυγον. ἀπωθῶ λέχους = διαίως χωρίζω ἀπὸ τὴν σύζυγον. ἐπιστρατεύω = ἐκστρατεύω ἐναντίον. "Ελληνα δόμοίως βάρβαρόν τε (πόλιν) = ἀδιακρίτως εἴτε 'Ελληνικὴν εἴτε διαρ-θραὶκὴν πόλιν. "Ελληνα βάρβαρον· ἐπίθετα· "Ελληνες καὶ δάρδαροι καθ' Ἡρόδοτον ἥρπαζον ἐκ τῆς ἀλλήλων χώρας γυναῖκας. ὅπλων μέ-τα· ἀναστροφὴ τῆς προθέσεως = μὲ ἐνόπλους δυγάριεις· εἰς τὰ ἀνωτέρω λεγθέντα πολλὰ ἀπαρέμφατα περιέχονται καὶ πολλὰ μέτρα προνοίας, τὰ ἐποίη λαμβάνει ὁ Τυνδάρεως καὶ τὰ ἐποίη φανερώνουν τὴν περίσκεψίν του· περίφημοι ἡσαν οἱ Τυνδάρεως δρκοι. ἐπιστώθησαν = ἐδίθησαν δι' ὅρκου (παρ' ἀλλήλων οἱ μνηστῆρες). εὖ δέ πως γέρων ὑπῆλθεν αὐτοὺς Τυνδάρεως πυκνῇ φρενὶ = ἐξηπάτησε δ' αὐτοὺς πολὺ τεχνικὰ δι γέρων Τ. μὲ τὰ τετραπερασμένα μυαλά του· ἢ πρότασις κεῖται παρεν-θετικῶς. εὖ πως λιτότης. δίδωσ' (ι) = δίδει τὴν ἀδειὰν, ἐπιτρέπει εἰς τὴν κόρην ἐλέσθαι = νὰ ἐκλέξῃ· τὸ σύνηθες ἥτο ὁ πατήρ τῆς κόρης νὰ ἐκλέγῃ τὸν γαμιδρόν. ὅπου πνοαι φέροιεν 'Αφροδίτης φίλαι = εἰς διοίον θὰ τὴν ἔφερναν τὰ φυσήματα τὰ ἔρωτικά, τὸ αἰσθημα τῆς καρδίας. ὅπου· γεν. ἀντικ. τοῦ πνοαῖ· πνοαῖ ἢ μεταφορὰ ἐκ τῶν ἀνέμων φερόν-των τὰ πλοῖα· πρόβλ. καὶ τὸ παρ' ἥπιν: ὅπου τὸν πάρη (φέρη) τὸ φύ-σημα. ὥς γε μήποτ' ὥφελε λαβεῖν = ποὺ νὰ μὴν ἔσωγε νὰ τὸν ἔπαιρε.

εὐχὴ ἀνεκπλήρωτος· οἱ μηνηστῆρες οἱ μὴ προτιμηθέντες δὲν εἰχον λόγον νὰ εἶναι δυσηρεστημένοι· κατὰ τοῦ Τυνδάρεω, ἐφ' ὅσον προσωπικῶς η κόρη ἔξέλεξεν.

δ') 71 - 110

ἐκ Φρυγῶν· ἀπὸ τὴν Φρυγίαν, ἀπὸ τὴν Τροίαν· οἱ Τρῶες καλούνται καὶ Φρύγες, διότι ἡ Τροία περιελαμβάνετο εἰς τὴν Μικρὰν Φρυγίαν. ὁ τὰς θεὰς ακρίνας· ὁ Πάρις, ὁ μῆδος τοῦ Πριάμου, θέσκων τὰς θοῦς εἰς τὸ ὅρος τῆς "Ιδης ἐν Τροίᾳ, ἔκρινεν εἰς ἀγῶνας καλλιστείων τὰς τρεῖς θεάς, "Ηραν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἀφροδίτην, ὅτε ἐκάστη τούτων ὑπὲρ ἑαυτῆς διεξεδίκει τὸ γνωστὸν μῆλον τῆς "Εριδος. ὅδε = ἐκεῖνος, ὁ πολυυθύλητος. ὡς ὁ μῆθος ἀνθρώπων ἔχει = καθὼς λέγουν οἱ ἄνθρωποι. **Λακεδαιμόνον'** (α')· αἰτ. ἀπρόθετος τῆς εἰς τόπον κινήσεως εἰς τὸ ἐλθών. **ἀνθηρὸς** = ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τὸ ποικίλον τοῦ ἄνθους. **εἴμα** (ἔννυμιαι) = ἔνδυμα, ὑποκορ. **ἱμάτιεν.** **στολὴ**· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν: ἡ περισσολή· εἵματων στολὴ· περίφρασις· ἀνθηρὸς εἵματων στολὴ = μὲν τὴν στολὴν του τὴν ὅμοιαζουσαν μὲν παικιλόχρωμον ἄνθος. **λαμπρὸς** χρυσῷ = λαμπροκοπῶν ἀπὸ χρυσᾷ κοσμήματα· χρυσῷ συνεκδ. **ἀνθηρὸς στολὴ** — χρυσῷ λαμπρός· χιαστή. **ἀνθηρὸς** μὲν λαμπρός τε ἀντὶ τοῦ λαμπρὸς δέ. **βαρβάρω** χλιδήματι· κατὰ παράθεσιν διορισμὸς εἰς τὸ χρυσῷ. **χλιδημα** = ἡ χλιδή, ἡ πολυτέλεια. Οἱ θάρσαροι ἥγαπων τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἐπιδεικτίασιν. **ἐρῶν** **ἐρῶσαν** = ἐπειδὴ τὴν ἥγαπα καὶ ἀντηγαπάτο ὅπ' αὐτῆς, δι' ἀμοιβαιότητα αἰσθήματος. Σημείωσον τὴν ἀγαπητὴν εἰς τοὺς τραγικοὺς παράθεσιν τῆς αὐτῆς λέξεως· πρόδ. καὶ "Ομηρον: παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ. **ἔξαναρπάσας** = ἀρπάσας εἰς τὸν ἀέρα. πρὸς "Ιδης βούσταθμα = εἰς τὰ δουστάσια, τὰ δουκόλια τῆς "Ιδης. **ἔκδημον λαβών** **Μενέλαιον** = εὔρων, ἐπιτυχῶν τὸν Μενέλαιον ἀπουσιάζοντα ἀπὸ τὴν χώραν (**ἔκδημον κατηγορ.**). ἀπουσίαζεν εἰς Κρήτην πρὸς τὸν φίλον του δασιλέα τῆς Κρήτης Ἰδομενέα. ὁ δὲ = Μενέλαιος. **οἰστράω** καὶ **οἰστρέω**· ἀμετάθ. = τρελλαίνομαι· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τὸν οἰστρὸν (τὴν δοῦδουμιγαν) καὶ τὰ οἰστρόπληκτα ζῆρα. **πόθῳ** = ἀπὸ τὸν πόθον. **οἰστρήσας** = σὰν τρελλὸς τρέχων. **μαρτύρεται** = ἐπικαλεῖται μάρτυρας. **ώς· εἰδ.** = ὅτι. **τοῖσιν ἡδικημένοις** εἰς ἦτο δ ἡδικημένος, ἀλλ' δ πληθ. ἐτέθη ἀντὶ τοῦ ἐν., διότι γενικεύει. **τούντεύθεν** = τὸ ἐντεῦθεν = κατ' ἀκολουθίαν τούτου. **"Εληνες'** ἀναχρονισμός, διότι τότε

έκαλούντο Ἀχαιοί. **ἀξαντες** (ἄσσω) δορὶ = πεταχθέντες μὲ τὰς μαχίμους δυνάμεις· τὸ ρήμα κατάλληλον ώς ἐγδεικτικὸν τοῦ φιλοπολέμου· δραγασμοῦ· δορὶ· συνεκδ. ἀντὶ τῶν μαχίμων δυνάμεων· δὲ ἐν. ἀντὶ τοῦ πληθ· (πρᾶλ. ἀνωτέρῳ δάκρυ). **τεύχη λαβόντες** = ὅπλα λαβόντες· ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τοῦ δορὶ ἔννοιαν. **στενόπορα βάθρα Αὐλίδος** = εἰς τοὺς ἔρμους τοὺς στενοὺς τῆς Αὐλίδος· αἴτ. δηλωτικὴ τῆς εἰς τόπον κινήσεως εἰς τὸ ἥκουσι (πρᾶλ. **λακεδαίμονα ἐλθών**)· τὸ στενόπορα θὰ ἥρμοζε μᾶλλον εἰς τὸν Εὔδοξὸν κόλπον. **ἴπποις τε πολλοῖς ἄρμασίν τ'** (ε). ἐν διὰ δυοῖν = δ' ἄρμάτων ὑπὸ ἵππων συρομένων. Οἱ ἥρωες παρ' Οὐρήφ μάχονται ἀπὸ τῶν ἄρμάτων. **ἥσκημένοι** = ἐφωδιασμένοι· **ἀσκῶ** = φιλοτεχνῶ, ἐφοδιάζω. **εἴλοντο στρατηγεῖν** = ἐξέλεξαν νὰ εἰμιαν ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ. **Μενέλεω χάριν**· ἀλλα λέγει δ Μεν. ἐν 337 κέ. 'Ο Άγ. ἐξελέγη ἀρχιστράτηγος μᾶλλον ώς δισχυρότατος τῶν ἥγειμόνων παρὰ ως ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου· δ Θουκυδίδης δὲ ἐν τῷ α' βιβλίῳ λέγει δτὶ ἡ δύναμις τοῦ Άγ. μᾶλλον ἡ οἱ ὅρκοι τοῦ Τυνδάρεω ἐπέβαλον τὸν πόλεμον. **σύγγονόν γε** (ὄντα) = ἐπειδὴ μάλιστα ἐτύχασε νὰ εἰμιαν ἀδελφός του. **ξυνεστῶτος** (τοῦ) **στρατοῦ** = ἐνῷ ἡτο δ στρατὸς συντεταγμένος. **ἥμεσθ'** (παρατατικὸς τοῦ ἥματος = κάθημαι) = ἐκαθήμεθα ἀδρανοῦντες, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα. **ἀπλοίς χρώμενοι** = εὑρίσκομενοι εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἀποπλεύσωμεν· ποῦ ὠφελέστο ἡ ἀπλοια, ἀν δηλ. εἰς νηγεμίαν ἡ εἰς ἐναντίους ἀνέμους, δὲν καθορίζεται. **Κάλχας** δ Θεστορέδης (διεῖδε τοῦ Θέστορος), δ μάντις δ γνωστὸς ἐκ τοῦ Ουρήφου. **ἀπορίᾳ κέχρημαι** = εὑρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν. **ἀνεῖλεν** (ἥμεν) = ἐχρησιμοδότησεν εἰς ἥματος. **ἢν** **ἔσπειρ** ἐγὼ = τῆς δοπίκης ἐγὼ εἰμιαν πατήρ. **Ἀρτέμιδι τῇ τόδ' οἰκούσῃ πέδον** = εἰς τὴν Ἀρτεμιν, τὴν ἔχουσαν τὴν ἔδραν τῆς ἐδῶ. 'Η Ἀρτεμις εἰς τὴν Αὐλίδα εἶχεν ἱερὸν καὶ πολὺ ἔκει ἐτιμάτο. **θύσαι, ἔσεσθαι, οὐκ εἰναι**· τούτων τῶν ἀπαρειφάτων τῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ ἀνεῖλεν τὸ μὲν θύσαι είγει τελικόν, τὰ δὲ ἀλλα εἰδικά, διότι εἰς αὐτὰ τὸ ἀνεῖλεν ἔχει λεκτικὴν σημασίαν. **ἔσται πλοῦς** = θὰ είναι δυνατὸς δ ἀπόπλους. **κατασκαφαὶ Φρυγῶν** δηλ. τῆς πόλεως τῶν Τρώων. **θύσασι** = ἐὰν θύσωμεν, τίς ἡ μετοχή; **οὐκ εἰναι τάδε** = δτὶ δὲν είναι δυνατὰ αὐτὰ ἐδῶ, δηλ. τὰ ἀνωτέρῳ. **εἰπον** = ἔδωκα ἐντολὴν **Ταλθύβιον** (ὑποκ.) ἀφιέναι πάντα στρατὸν (ἀντικ.). δρθίω κηρύγματι (δοτ. δργαν.). 'Ο Ταλθύβιος είναι κήρυξ τοῦ Άγαιερινος· **ἀφίημι τινα** = ἐῶ τινα **ἀπιέναι** = ἀφήνω τινὰς ἐλεύθερον νὰ ἀπέλθῃ. **δρθιον κήρυγμα** = δεύφωνον διαλάλημα. ως

οὔποτ' ἀν τλάς = διότι ποτὲ δὲν θὰ εἶχα τὸ ψυχικὸν σθένος. **οὖ** = ὅπου, τοπ. ἐπίρρ.: ἐδῶ λαμβάνεται χρονικῶς. **οὖ δὴ** = ἀλλὰ τότε ἀκριβῶς. **πάντα λόγον προσφέρων** = πάντα λίθον κινῶν, μεταχειριζόμενος κάλις μέσον, κάθε δυνατὸν ἐπιχειρηματικά φέρων· ὑπερβολή. **τλῆναι** = τολμῆσαι. **καν** = καὶ ἔν. **πτυχαὶ δέλτου** = τὰ φύλλα τῆς ἐπιστολῆς. **δάμαρ** -**αρτος** = γέ σύξυγος. **ώς γαμουμένην** = μὲ τὴν πρόφασιν δῆθεν ὅτι θὰ ὑπανθρεύθῃ τὸν Ἀγαλλέα. **ἐκγαυρούμενός τε λέγων τε**· τροπικαὶ μετοχαὶ. **ἐκγαυροῦμαι** = μὲ ὑπερηφάνειαν ἐπαινῶ. **ἀξίωμα** = ὑπόληψις, κοινωνικὴ περιωπή. **ούνεκα οὐ θέλοι** εἰδ. πρότασις ἔξαρτωλιένη ἐκ τοῦ λέγων. **εἰ μὴ παρ'** ήμῶν εἴσιν ἐς Φθίαν λέχος = ἀν δὲν πάη εἰς τὴν Φθίαν ή νύμφη (σταλεῖσα) ἐκ μέρους ημῶν, δηλ. ἐμοῦ καὶ τῆς Κλυταιμήστρας = ἀν δὲν στείλωμεν αλπ. **λέχος**· συνεκδοχή. **τήνδε**· ἔδει νὰ κεῖται εἰς οὐδ. γένος: **τόδε.** **πειθώ** (κατηγ.) = εἰχον ὡς πειστικὸν μέσον τὸ ἔξης, ἐπεξήγγούμενον διὰ τοῦ: **Φευδῆ συνάψας** ἀμφὶ παρθένου γάμον = κλείσας συγοικέσιον ψευδές, ἀνύπαρκτον. **ἀμφὶ παρθένου** = διὰ τὴν κόρην μας. **ώς ἔχει τάδε**· ἐκ τοῦ ἵσμεν πλαχ. ἐρωτησις = πῶς ἔχει αὐτὴ ἐδῶ ή ὑπόθεσις· γνῶσται τῆς ὑποθέσεως ησαν ἐκτὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος δὲ Κάλχας, ὡς φροντίζων διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς μαντείας, δὲ Οδυσσεύς, διότι αὐτὸς εἰσηγήθη τὴν ἀπατηλὴν πρόφασιν τοῦ γάμου, καὶ δὲ Μενέλαος, ὡς ἐνδιαφερόμενος ἀμεσώτατα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκστρατείας. **ἔγνων** = ἀπεφάσισα, ἔλαθα ἀπόφασιν. **οὐ καλῶς** = ὅχι δρθήν. αὐθίς πάλιν· συγώνυμα. **μεταγράφω καλῶς** = ξαναγράφω καὶ διορθώνω. **οὐ καλῶς - καλῶς**· λιχυρά ή ἀντίθεσις. **λύοντα — συνδοῦντα** = ἀποσφραγίζοντα, ἀνοίγοντα — σφραγίζοντα, κλείοντα. **εὑφρόνη** = ή νύξ· κατ' **εὑφρόνης σκιὰν** = εἰς τὸ σκότος τῆς γυντός.

Mέτρον τῆς προεκθέσεως εἶναι τὸ ιαμβικὸν τρίμετρον.

ε') 111 - 163

ἀλλ' εἴα· παρακελ. = ἐμπρός. **χώρει πρὸς** "Αργος" = κατὰ τὸ "Αργος. Λέγει **πρὸς** "Αργος καὶ ὅχι εἰς "Αργος, διότι ήτο πιθανόν, πρὶν φύσῃ εἰς τὸ "Αργος, νὰ συναντήσῃ τὴν Κλ. καθ' ὅδὸν ἐρχομένην εἰς τὸ στρατόπεδον κατόπιν τῆς πρώτης ἐπιστολῆς· δὲ "Αγ. κατεπείγει τὸν πρεσβύτην. **τάσδ' ἐπιστολὰς λαβών**· ἐγχειρίζει τὴν ἐπιστολήν.

κέκενθει παρακ. τοῦ κεύθω = κρύπτω, περιέχω. λόγω = προφορικῶς-δόμοι = ἡ οἰκογένεια. σημαίνω = ἀνακοινώνω. σύντονα = σύμφωνα-γλώσση = λόγῳ (113). αὐδῶ = λέγω. πέμπω (99) πρὸς ταῖς πρόσθεν δέλτοις = μετὰ τὴν πρότην ἐπιστολήν. Ὡς Λήδας ἔρνος· τρυφερὰ συζυγική προσφώνησις = βλαστάρι τῆς Λήδας. τὰν σὰν ἵνιν = τὴν θυγατέρα σου. κολπώδης = πολύκολπος. πτέρυξ = προεξοχή. Αὔλιν· ἐπεξηγεῖ τὸ μέρος παρὰ τὸ άλλον. πτέρυγ' ἀκλύσταν = ἀκλυστον (ἀ-κλύσω, κατακλύσω) = ἀκύλιαντον, γαλήνιον. πτέρυγα· μεταφορά· κατάλληλος ἡ εἰκὼν, διότι ἡ νῆσος Εὔβοια προσκολλᾶται ώς πτέρυξ εἰς τὴν ἀντικρὺν ἥπειρον, τὴν Στερεάν Ἐλλάδα. δαιώ θύμεναίους = παρέχω γαμήλιον συμπόσιον μὲ τὰ γαμήλια φειδατα = τελῷ γάμους-εἰς ἄλλας ὁρας = εἰς ἄλλην ἐποχήν. Ἀχιλεύς· διὰ τὸ μέτρον ώς καὶ παρ' Ομήρῳ. ἀπλακών ἀντὶ ἀμπλακών διὰ τὸ μέτρον· ἀμπλακίσκω = ἀποτυγχάνω, στεροῦμαι. λέκτρα = γάμος. μέγα φυσῶ = πολὺ φουσκώνω. ἐπαίρω θυμὸν = ἀνάδω ἀπὸ θυμό· ἐπαρεῖ θυμὸν = θὺ θυμώσῃ. τόδε καὶ δεινὸν = τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ὁ φόδος = ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι ὁ φόδος. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο δέξιος θυμοῖς καὶ πολὺ εὐαίσθητος εἰς ζητήσιατα τιμῆς, ώς βλέπομεν παρ' Ομήρῳ, ὅπου ἐτοιμάζεται καὶ τὸ ξίφος νὰ ἀνασπάσῃ κατὰ τοῦ Ἀγ. σήμαιν' ὃ τι φῆσ = λέγε ὁ, τι ἔχεις νὰ εἴπης. δόνομα παρέχων οὐκ ἔργον = δίδων μόνον τὸ δόνομα του, ὅχι δὲ καὶ τὴν ἐν ἔργοις συμμετοχήν του. ὃ τι πράσσομεν· πλαγία ἐρώτησις ἐκ τοῦ οὐκ οἶδε = τί μαχειρεύομεν. δτι· εἰδίκος σύνδεσμος ἐκ τοῦ οὐκ οἶδε. ἐπιφημίζω = ὑπόσχομαι. ἐκδώσειν λέκτροις = στι θὺ δώσω εἰς γάμον. νυμφεῖος ἀγκῶν = νυμφική ἀγκάλη. ὅσ... Δαναοῖς· ἀναφορ. αἰτιολ. πρότασις. τῷ τῆς θεᾶς (γόνῳ) = τῷ Ἀχιλλεῖ, τῷ μὲρῳ τῆς θέτιδος. φατίζω = ἐπιφημίζω· ἡ μετοχή φατίσας ἐνδοτική. ἀλοχον (κατηγ.) ἥγεις· παρατ. τοῦ ἐπιχειρουμένου = ἐπεχείρεις νὰ φέρης, ἐδοκιμαζεις, ἐσχεδίαζεις νὰ φέρης. σφάγιον· κατηγ. = θύμα. Δαναοῖς· δοτική χαριστική. ἔξισταμαι γνώμας = χάνω τὸ λογικόν μου, ξεινυαλίζομαι. ἀτα = ἀτη = ἡ τύφλωσις τοῦ νοῦ, τὸ ἀμάρτητα καὶ ἡ τιμωρία, ώς ἐνταῦθα. Ἀξιοσημείωτοι οἱ δωρικοὶ τύποι γνώμας ἔξισταν (136), ἀταν (137) πρὸς οὓς παράδαλε καὶ τούς: τὰν ἀκλύσταν (120), τὰν σὰν (119). ἐρέσσω πόδα = κινῶ γοργὰ τούς πόδας· ἐρέσσω κεῖται μεταφορικῶς· πόδα· ὁ ἐν. ἀντὶ τοῦ πληθ. (πρθλ. δορί). ὑπείκω γήρα = ὑποκύπτω εἰς τὸ γήρας, μὲ καταβάλλει τὸ γήρας. νυ (ν)= λοιπόν. μὴ ἀλσώδεις ἵζου κρήνας = μὴ

ἴζου ἔδρας κρηνῶν ἀλσώδεις = μή καθίσῃς εἰς σκιεράς κρήνας. θέλγομαι ύπνῳ = παραδίδομαι εἰς τὰ θέλγητρα, τὴν γλύκα τοῦ ύπνου. εὔφημα θρόει = λέγε αἰσίους λόγους, σιώπα· τί εἶναι αὐτὰ ποι λέγεις; πῶς ἐφαντάσθης πὼς μπορῶ ἐγὼ νὰ κάνω ἔνα τέτοιο λάθος; Θεὸς φυλάξοι. Μὲ μεγάλην ἀγανάκτησιν ὃ γέρων ἀποκρούει τὴν μοιρὴν δκνηρίας καὶ βραχυμίας. Κατὰ τὰς ἵεροτελεστίας ὅφειλον οἱ παρόντες νὰ λέγουν εὐφήμους, εὐοώνους λόγους· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο δυνατὸν νὰ λεχθῇ δυσσίωνος λόγος, ἐτήρουν σιγήν, θύεν εὔφημεῖτε = σιωπᾶτε. πάντη = παντοῦ. πόρος σχιστὸς = σταυροδρόμι. ἀμείβω = περνῶ. λεύσσω = παρατησῶ, βλέπω. φυλάσσω = κοιτάζω προσεκτικά. μή τίς σε λάθη... ναῦς· ἡ σειρά: μή τις ἀπήνη κομίζουσα παῖδα πρὸς ναῦς Δαναῶν λάθη σε παραμειψαμένη τροχαλοῖσιν δχοις· ἀπήνη· τετράτροχος ἄμιαξα συρομένη ἀπὸ ζεῦγος ἵππων ἢ ήμιόνων· παραμείθομαι = προσπερνῶ. μή λάθη παραμειψαμένη = μή προσπέρχῃ καὶ δὲν τὴν ἀντιληφθῆῃς. τροχαλὸς = ταχὺς. δχος = δχημα. πάλιν ἔξόρμα = γύρισέ (την) βιαστικὰ πίσω. σεΐτε χαλινούς = δούλευε σύντονα τοὺς χαλινούς· σημιέωσον τὸ ἀσύνδετον, δὲ οὐ ἀποδίδεται· ἡ διέγερσις τοῦ λέγοντος καὶ αἰσθητοποιεῖται· ἡ γοργότης τῶν ἐπαλλήλων πράξεων. ιείς = κατευθύνων τὴν συνοδείαν. (πομπαὶ) ἐπὶ Κυκλώπων θυμέλας = εἰς τὴν Κυκλωπείαν ἀκρόπολιν τῶν Μυκηνῶν. θυμέλη = θωράξ, ιερόν. θυμέλαι Κυκλώπων = τὰ ιερὰ τὰ περιβαλλόμενα ὑπὸ τῶν Κυκλωπείων τειχῶν, ἡ ἀκρόπολις ἡ περιβαλλομένη ὑπὸ τοιούτων. Τὰ ιερὰ ἑκάστης πόλεως εὑρίσκοντο συνήθως ἐν τῇ ἀκροπόλει. Γνωστὰ ἐκ τῆς ιστορίας τὰ προστορικὰ τειχη τῶν Μυκηνῶν, τῆς Τίρυνθος, ἐκ πελωρίων ἀκατεργάστων λίθων· ἡ κτίσις των ἀπεδίδετο εἰς τοὺς Κύκλωπας, μυθικὸν λαὸν τεκτόνων, ἐκ τῆς Λυκίας κατὰ τοὺς ἀρχαίους προερχομένων, ἔχόντων τὸ σῶμα γιγαντῶν. φράσσας τάδε = μετὰ τὴν προφορικὴν ἀνακοίνωσιν τούτων. πιστὸς = πιστευτός. παιδὶ σέθεν = εἰς τὴν κόρην σου. σφραγῖδα φύλασσε = πρόσεξε μή χαλάσῃς τὴν σφραγῖδα. ίθι = ἐπιπρός· κατεπείγει τὸν πρεσβύτην δ' Ἀγ. λευκαίνει ἥδη τόδε φῶς = ἀπλώνουν τώρα πλέον τὸ λευκὸ φῶς των. ἡώς πῦρ τε τεθρίππων τῶν Αελίου = ἡ αὐγὴ καὶ τὸ πύρον τέθριππον (ἄρμα) τοῦ Ἡλίου. σύλλαβε μόχθων = μετάπιασέ μας καὶ σὺ = δός καὶ σὺ χείρα δογμίειας στὰ δάσσανά μου. δλβιος = εὐτυχῆς (ἀπὸ διληκῆς ἐπόψεως). ἐς τέλος = μέχρι τέλους τοῦ βίου. εὐδαίμων = δ μὴ δοκιμάζων δυστυχίας· εἰς τὸ δλβιος καὶ εὐδαίμων ἐννόησον τὸ παραλειπόμενον ἐστί. Διαρκής εὐδαιμονία

είναι ἀνύπαρκτος εἰς τὸν κόσμον. Ὁ Ἀγαμέμνων παρ' ὅλον τὸ ἐπιφανειακόν του μεγαλεῖον είναι δυστυχῆς κατά γε τὰ κρατοῦντα παρ' ἀνθρώποις. Ὁ γέρων ἀπέρχεται ταχὺς διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου. Ὁ Ἀγαμέμνων συνοδεύει ἀπερχόμενον αὐτὸν μὲ τοὺς τελευταίους τούτους λόγους καὶ εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὴν σκηνήν του.

Οἱ ἔρμηρευθέντες στίχοι 1-163 ἀποτελοῦν τὸν Πρόλογον τῆς τραγῳδίας. Ὁ πρόλογος, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὴν Α' πρᾶξιν σημερινῆς τραγῳδίας, τμῆμα τῆς τραγῳδίας διαλογικόν, ἀπαγγελλόμενον ἐν ὁμῷ, περιέχει τὴν λεγομένην πρότασιν (εἰσαγωγήν), ἵτις εἰσάγει τὸν θεατὴν εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ δράματος, ἐν προκειμένῳ τὴν θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας, δίδουσα τὰς ἀναγκαίας ἔξηγήσεις διὰ τὰ προηγηθέντα τῆς τραγῳδίας γεγονότα, περιέχει τὸ ἐλατήριον τὸ κινοῦν τὴν πρᾶξιν, ἐν προκειμένῳ τὴν μαντείαν τοῦ Κάλχαντος, ἐγείρει δὲ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ἀνακλήσεως τῆς προτέρας πρὸς τὴν Κλυταιμήστραν ἐντολῆς· οἱ θεαταὶ εἴναι περίεογοι νὰ ἰδουν, ἀν θὰ προλάβῃ ἡ δευτέρᾳ ἐπιστολῇ νὰ φθάσῃ ἡ θὰ εἴναι ἀργὰ καὶ τὸ πακόν ἀνεπανόρθωτον. Τὸν παρόντα πρόλογον ἀποτελεῖ μία μόνον διαλογικὴ σκηνή, ὅπου πρόσωπα εἴναι δ' Ἀγαμ. καὶ δ' πρεσβύτης. Ἡ σκηνὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀγαμ. (49-114), σχεδὸν μονολογικὸν (ἔξαιρέσει τῶν τελευταίων στίχων των 107-114), ἐν ἱμβικοῖς τριμέτροις, καὶ ἀπὸ ἀναπαιστικὸν διάλογον, ἐν μέρει μὲν προτασσόμενον (1-48), ἐν μέρει δὲ ἐπιτασσόμενον (115-163). Ταύτον ὅντος ἀστριθόντος εἰς τὴν ἀρχαίαν τραγῳδίαν ἔξεφράσθη ἡ εἰκασία ὅτι ὁ πρόλογος τῆς τραγῳδίας, τὸν δποῖον ἀποθανόν δὲ Εὑριπίδης ἀφῆκε, εἴναι οἱ στίχοι 49-114, κατὰ τὸν τρόπον τῶν Εὑριπιδέων προλόγων πεποιημένος, τὰ δὲ τμήματα 1-48 καὶ 115-163 προσέθηκεν ὁ νίδος τοῦ Εὑριπίδον, ὁ δύμώνυμος, δστις ἐδίδαξε τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθεῖσαν τοιλογίαν, Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Ανδίδι, Ἀλκμέωνα ἐν Κορίνθῳ καὶ Βάκχας, ἵνα ἐκκρούσῃ τὸ μονότονον καὶ ἀναιρόν, τὸ δποῖον ἐνεφάνιζον οἱ πρόλογοι τοῦ πατρός του. Ἡ γλῶσσα εἰς τὰ διαλογικὰ μέρη εἴναι ἡ ἀρχαία Ἀττικὴ μὲ Ιωνικὸς τύπους καρυκευμένη, παρ' Εὑριπίδῃ δὲ πλησιάζει πολὺ πρὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ πεζοῦ λόγου.

Κενωθείσης τῆς ὁρχῆστρας γυναικες ἐκ Χαλκίδος, ἔγγαμοι καὶ νεαραὶ, παρέρχονται ἥδη διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου (ώς ἐγχώριαι καὶ δὴ ἐκ τῶν λιμένων) εἰς πέντε στοίχους ἐπαλλήλους, ἔκαστον ἐκ τοιων γυ-

ταικῶν, ἢ εἰς τρεῖς ζυγούς, ἔκαστον ἐκ πέντε, εἰς τὴν ὁρχήστραν μὲ σεμινότητα ἀνάλογον πρὸς τὸν σεμινὸν ὁρθοῦ τῶν ἀναπαίστων, μὲ στολὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν των θέσιν, μὲ χρυσοῦς εἰς τὴν κεφαλήν των στεφάρους καὶ καπενθύρονται εἰς τὰ πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἀρχιστρατήγου, χωρὶς τὰ λέγοντα τί θέλουν ἐκεῖ, ἃδονν δὲ κατὰ τὴν πάροδον ἄσμα χρωκόν, πάροδον καὶ αὐτὸν καλούμενον, τὸ διποῖν θὰ ἐρμηνεύσωμεν ἐφεξῆς.

ΠΑΡΟΔΟΣ (164-302)

Στροφὴ α' (164-184)

ἔμολον ἀδρ. 6' τοῦ βλώσκω = ἔρχομαι (πρᾶλ. μολὼν λαβέ, αὐτόμολος). ὁ ἐν., διότι ἐκάστη γυνὴ τοῦ Χοροῦ ἤμιλει διὰ τὸν ἔαυτὸν της. ἀμφὶ παρακτίαν φάμαθον Αὐλίδος ἐναλίας = γῆρος ἀπὸ τὴν ἀμπιουδιὰν τῶν ἀκτῶν τῆς παραλίας Αὐλίδος. Σημείωσον τὴν ποικιλίαν τῶν συνωνύμων ἐπιθέτων (παρακτίαν [164], ἐναλίας [165], φάμαθον καὶ Αὐλίδος). χεύματα = τὰ ῥεύματα. στενόπορθμος = ὁ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ. κέλλω ἀμεταθ. = προσορμίζομαι, καταπλέω. κέλσασσα = προσορμίσθεται (διὰ λέμβων). πόλιν = πατρίδα Χαλκίδα, ἀγχιάλων ὑδάτων τὰς κλεινᾶς Ἀρεθούσας τροφόν. τροφὸς = ἡ τροφοδοτοῦσσα. ἀγχίαλος (ἀγχι· ἀλός) = παραθαλάσσιος. Ἀρέθουσα· σὸν μα πηγῶν πολλῶν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ τῆς Χαλκίδος Ἀρέθουσα, περὶ τῆς ἐνταῦθα πρόκειται, ίσως εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν παρὰ τὸν Ἄγιον Στέφανον 20' μακρὰν τῆς Χαλκίδος κατὰ τὴν ὅδον Χαλκίδος - Ἐρετρίκη. ὡς κατιδοίμαν = ἵνα κατίδοιμι = ἵνα μὲ προσοχὴν παρατηρήσω. ἀγανὸς (ἀ [ἐπιτ.] - γαίω, γαῖρος) εὐγενής, ὑπερήφανος. πλάται ναυσιπόροι = νῆσες κωπήλατοι. πλάτῃ· συνεκδοχή· πλάτη κυρίως ἡ κώπη, διὰ τὸ πλατὺ κάτω ἄκρον. οὓς ἐπὶ Τροίαν... στέλλειν· ἡ σειρά: οὓς ἀμέτεροι πόσεις ἐνέπουσι τὸν ξανθὸν Μενέλαον τε Ἀγαμέμνονά τ' εὐπατρίδαν στέλλειν ἐπὶ Τροίαν ἐλάταις χιλιόναυσιν. πόσις· ιος = σύνυγος. ἐν(ν)έπω = λέγω. εὐπατρίδας = δὲξ εὐγενῶν πατέρων, δὲ εὐγενής. στέλλω = ἐτοιμάζω ἄγω. ἐλάταις χιλιόναυσιν = μὲ χιλια πλοῖα ἐλάτης, ἐλάτινα. ἐλάτῃ· συνεκδοχή· οὓς· ἀντικ. τοῦ στέλλειν. Μενέλαον τε Ἀγαμέμνονά τε εὐπατρίδαν· ὑποκ. τοῦ στέλλειν. ἐπὶ τὰν Ἐλέναν = πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Ἐλένης. Μετὰ ταῦτα εὐθὺς ἀριέσως ἐπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ δῶ = ἦν Ἐλένην

(ἔλαθε). δονακοτρόφος = δ τρέφων καλάμια. Εύρωτας = δ γνωστὸς τῆς Σπάρτης ποταμός. δῶρον τᾶς Ἀφροδίτας = ώς δῶρον ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην· ἡ Ἀφροδίτη λέγεται καὶ Κύπρις, διότι ἐλατρεύετο ἐν Κύπρῳ καὶ δὴ ἐν τῇ Πάφῳ. ἐπὶ κρηναίαις δρόσοις = πλησίον δροσερῶν πηγῶν. ἔσχεν ἔριν μορφᾶς = γῆγνοισθη εἰς ἀγῶνα καλλονῆς, εἰς καλλιστεῖα. Τὸ δῶρον, ἡ Ἐλένη, ἰδέθη μετὰ τὰ καλλιστεῖα, ἀφ' οὗ ἔλαθεν ἡ Ἀφροδίτη ώς καλλίστη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ηάριδος τοῦ βουκόλου, τὸ μῆλον τῆς Ἔριδος.

Αντιστρ. α' (185-205)

πολύθυτον δὲ δι' ἄλσος Ἀρτέμιδος ἥλυθον ὀρομένα = διὰ τοῦ πολυθύτου δὲ ἄλσους τῆς Ἀρτέμιδος ἥλυθον πεταχθεῖσα διαστικά· πολύθυτον ἄλσος = ἄλσος ὅπου πολλαὶ θυσίαι προσφέρονται. Ἀσυνεδήτως δὲ Χορὸς ὑπενθυμίζει εἰς τὸν θεατὴν καὶ τὴν θυσίαν τῆς Ἰψιγενείας, ἦν γῆξιστε πρὸ δὲ λίγου ἡ Ἀρτεμις. ὀρομένα· μ. ἀριστος μετοχῆς τοῦ ὅρνυματος = ἐγείρομαι, πετείμαι. φοινίσσουσα παρῆδ' ἐμάν αἰσχύνα νεοθαλεῖ = μὲ τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς εἰς τὴν νεανικὴν παρειάν. φοινίσσω = κοκκινίζω· ἐδῶ μεταβατικῶς κεῖται. παρῆδ = παρητίς = παρειά. νεοθαλῆς· ἐπίθ. = νεανικός· τὸ ἐπίθετον καθ' ὑπαλλαγὴν εἰς τὸ αἰσχύνα ἀντὶ νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ παρῆδα. θέλουσ' ίδεσθαι = θέλουσ' ίδειν. ἀσπίδος ἔρυμα καὶ κλισίας ὀπλοφόρους Δαναῶν = τὰς μιχήμους δυνάμεις καὶ τὰς σκηνὰς τῶν ὀπλιτῶν Δαναῶν. ἔρυμα = προφυλακτήριον, ἀμυντήριον. ἀσπίς· περιληπτικὸν = ὀπλίται ἀσπιδοφόροι. κλισία = ὀπλοφόροι = σκηναὶ φέρουσαι ὀπλίτας. ἀσπίδος ἔρυμα — κλισίας ὀπλοφόρους χιαστί. ἵππων ὄχλος = ἀριάτων πλήθος. δύ' Αἴαντε = τοὺς δύο Αἴαντας, δηλ. τὸν Αἴαντα τὸν υἱὸν τοῦ Οἰλέως, θασιλέως τῶν Λοκρῶν, καὶ τὸν Αἴαντα τὸν υἱὸν τοῦ θασιλέως τῆς Σαλαμίνος Τελαμῶνος, τὸν ἀνδρείστατον τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Ἀγχιλέα, τὸ ἔρκος Ἀχαιῶν, τὸν Σαλαμῖνος στέφανον = τὴν δόξαν τῆς Σαλαμίνος. Πρωτεσίλαος· υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου ἐκ Φυλάκης τῆς Θεσσαλίας, δ πρῶτος πεσὼν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἀπόθασιν αὐτῶν εἰς τὴν Τροίαν. θάκος καὶ θῶκος = ἔδρα. ἐπὶ θάκοις· ἀνάφερε εἰς τὸ συνέδρω· σύνεδρος = δ συγκαθήμενος. ἡδομένους κατηγορ. μετοχὴ = νὰ εὐχαριστοῦνται (οἱ δύο Αἴαντες, δ Πρωτεσίλαος καὶ δ ἐφεξῆς ἀναφερόμενος Παλαμήδης). μορφαὶ πολύπλοκοι = συνδυασμοὶ πολύπλοκοι. πεσσοί· εἰδος παιδιάς ἀναλόγου πρὸς τὸ ζατρίκιον· λέγεται δτι τὴν παιδιὰν

ἐφεῦρεν ὁ Παλαιμήδης κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του. Εἰς τὸν Παλαιμήδην, υἱὸν τοῦ Ναυπλίου, ἀπεῖδοντο καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐφευρέσεις. **Ποσειδᾶν καὶ (Ποτ(ε)ιδᾶν)** δωρικὰ = ὁ Ποσειδῶν. **παῖς Ποσειδᾶνος** = ὁ Ναύπλιος. **Διομήδης** υἱὸς τοῦ Τυδέως, δοσιλεὺς τοῦ "Αργους. **κεχαρημένος** = διατεθάξων. **ἡδοναῖς δίσκου** = μὲ τὸν δίσκον. **παρά** ἐπίρρημα = πλησίον. **Μηριόνης**, θεράπων τοῦ δασιλέως τῆς Κρήτης. **Ιδομενέως**, δέποιος λέγεται **"Αρεος δόζος**, διλαστάρι τοῦ "Αρεως, κατὰ μεταφοράν. **Θαῦμα βροτοῖσι** = προκαλῶν δλων τὸν θυμιασμόν. **τὸν Δαέρτα τόκον** = τὸ παιδὶ τοῦ Δαέρτου, τὸν Ὀδυσσέα. **νησαῖα δρη** = δρεινὴ νῆσος· ἡ ΙΩάκη εἶναι πετρώδης καὶ δρεινή, ἔχουσα τὸ δρος Νήριτον. **Νιρεὺς** ἐκ Σύρης τῆς Δωδεκανήσου, δέ κάλλιστος μετὰ τὸν Αχιλλέα, ἥγων μόνον τρεῖς ναῦς· οἱ Ηραες Διοιμήδης, Μηριόνης, Ὀδυσσεὺς καὶ Νιρεὺς δάλλουσι τὸν δίσκον.

Ἐπωδὸς (206 - 230)

εῖδον... **Αχιλῆα. λαιψηροδρόμος** = ποδῶκης. **Ισάνεμος** = τρέχων ως ἀνειριος· ἐπίθετον διορίζον τὸ λαιψηροδρόμον **'Αχιλῆα. ποδοῖν** δοτ. τῆς ἀναφορᾶς· δρα τὰ ὑιηρικὰ ποδώκης, πόδας ὡκύς, **ποδάρκης** καὶ παράδραλε τὰ διηγρικὰ ἐπίσης ποδήνεμος ὡκέα **'Ιρις**, τῷ ἀμα πνοιῆσι πετέσθην. **ἐκπονῶ** = ἐκπαιδεύω. **Χείρων** δικαιάστατος τῶν Κενταύρων, περιώνυμος παιδαγωγὸς τοῦ Αχιλλέως. **αἰγιαλοῖσι παρά τε κροκάλαις** ἔν διὰ δυοῖν = εἰς τὰ χαλίκια τῆς θαλάσσης. **δρόμον ἔχω σύν δπλοις** = τρέχω ἔνοπλος. **πονῶ ἄμιλλαν ποδοῖν** (δοτ. δργαν.) = ἀμιλλῶμαι πεζός. **τέτρωρον** = τέθριππον δρμα, οὐ ἐπέδαινεν διφρηλάτης Εῦμηλος, ἐ υἱὸς τοῦ Αδηίητου καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, δέ ἔγγονος τοῦ Φέρητος (Φερητιάδης). **ἔλισσων** = ἔλισσόμενος = στριφογυρίζων ἐπάνω κάτω περὶ τὰ τέρματα. **ἔβοᾶτο** = **ἔβόα** = ἐφώναξε δυνατὰ (ἔρεθιζων τοὺς ἵππους). **ἄ** = οὐ (Εὔμήλου). **ἰδόμαν** = εἰδον, ἔξ οὐ ή μετοχὴ θεινομένους. **χρυσοδαίδαλτοι στομίοις πῶλοι** = στολισμένοι μὲ χρυσοῦς χαλινούς ἵπποι. **κέντρον** = δράδος μὲ αἰχμὴν δξεῖν, δι' ής κεντοῦν τοὺς ἵππους. **θείνομαι κέντρῳ** = μαστιγοῦμαι.. μέσοι **ζύγιοι** ἵπποι οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἐν μέσῳ ἔζευγμιένοι ἐκατέρωθεν τοῦ ρυμοῦ (τημωνίου). **βαλιοὺς λευκοστίκτῳ τριχὶ** = παράδαλοὺς ἀπὸ λευκὰ στίγματα τοῦ τριχώματος. **σειροφόροι** λέγονται καὶ **σειραφόροι** καὶ **σειραῖοι** = οἱ δύο ἄκραι

ἴπποι τοῦ τεθρίππου, διὰ σειρῶν (σχοινίων) προσδεδεμένοι εἰς τὸ ἄριτα. Τούτων ὁ μὲν ἀριστερὸς σειραῖς ἔδει γὰρ διαγράψῃ περὶ τὴν νύσσαν ἢ τὸν καμπτῆρα τοῦ ἵπποδρόμου βραχὺ τόξον, ὁ δὲ ἔτερος ἄκρος δεξιὸς νὰ διαγράψῃ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ μέγιστον τόξον, διὸ καὶ ὀνομάζονται ἀντήρεις, ἥτοι ἀντίθετοι, ἀναπτύσσοντες ἑκάτερος ταχύτητα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον πρὸς τὸν ἔτερον. **καμπαῖσι**: τοπ. = κατὰ τὰς στροφὰς (περὶ τὸ τέρμα καὶ τὴν ἀφετηρίαν τοῦ ἵπποδρόμου). **πυρρόθριξ** = κοκκινοτερίχης. **ποικιλοδέρμων** = παρδαλός· τὰ δύο ἐπίθετα κατηγορούμενα. **μονόχαλα σφυρὰ** = ἀστράγαλοι μόνοπλοι· **μονόχαλος** = μονόχηλος, ὁ ἔχων μίαν χηλήν, ἔνα νύχι· **μονόχαλα σφυρὰ** εἶναι κατὰ τὸ μώνυχες ἵπποι. **οἰς** = τούτοις λοιπόν. **παρεπάλλετο** = παρέτρεχε πάλλων τὰ διπλαὶ διηγέρεις Ἀγιλλεύς. **ἀντυξ** θ., τὸ μέτωπον τοῦ δίφρου τοῦ ἀρματος. **σύριγξ** θ., τὸ χωνὶ τοῦ τροχοῦ, ὃπου εἰσέρχεται τὸ ἄκρον τοῦ ἄξονος. Ἡ περιγραφὴ τῆς ἀμίλλης καὶ τῶν ἵππων γραφικωτάτη, ιδίᾳ τά: **ἔβοϊτο** καὶ **παρεπάλλετο**, περιγράφεται δὲ διεξοδικώτερον καὶ ἔξαιρεται διηγέρεις Ἀγιλλεύς, διότι οὗτος θά παλέη σπουδαῖον βόλον εἰς τὴν τραχυφδίαν. Διὰ λεπτομερείας περὶ τῶν ἵπποδρομικῶν ἀγώνων συμβουλεύθητι τὴν Σοφ. Ἡλέκτραν στίχ. 701 κ. ἔξ.

Στροφὴ β' (231 - 241)

ἔρχομαι εἰς ἀριθμὸν ναῶν = μετρῷ τὰ πλοῖα. ἀθέσφατος (ἀ[στερ. Ι] - θέσφατος, θεὸς - φημὶ) = ἀπερίγραπτος. καὶ εἰς θέαν ἀθέσφατον (ἡλθον) = καὶ ἀπέλαυνα ἀπερίγραπτον θέαπια. ὡς = ἵνα. **πλήσαιμι**: ἀρ. τοῦ πίμπλημι = πληρῷ, ἴκανοποιῶ. **ὅψις γυναικεῖος** ὅμματων = γυναικεία φιλοπεριέργεια. **ἀδονὰν** = ἡδονήν κατὰ παράθεσιν διορισμός. **μείλινον** = γλυκεῖν ως μέλι. **ἥν ἔχων** = εἰχε. **πλάτας**: περιληπτικὸν = τῆς πλάτης = τοῦ στόλου. **ὁ Μυρμιδὼν** "Αρης Φθιώτας (-ης)" = αἱ μάχαιροι δυνάμεις τῶν Μυρμιδόνων τῆς Φθιάς. **θουρίαις**: ἀντὶ **θοαῖς** = μὲ ταχύπλοα πλοῖα. Τὸ ἐπίθετον εἶναι κοσμητικὸν ἀνδρῶν, διὸ καὶ αἱ νῆσες ἐδῶ προσωποποιοῦνται. Ὁ Εὔριπίδης ἀναχρονιστικῶς καλεῖ τὰ πλοῖα ταχύπλοα, ὅπως ἡσαν εἰς τοὺς χρόνους του· τὰ πλοῖα ἡσαν μόνον μεταφορικά, ὅχι καὶ πολεμικά. **Νηρῆδες** δὲ θεαὶ χρυσέαις εἰκόσι κατ' ἄκρα ἐστασαν = Νηρήδες δὲ θεαὶ μὲ τὰ χρυσᾶ ἀγάλματά των εἰς τὰ προεξέχοντα ἄκρα τῆς πρύμνης ἡσαν στημέναι. **Νηρήδες**: αἱ πεντήκοντα θυγατέρες τοῦ θαλασσίου θεοῦ Νηρέως· τούτων

μία ήτο και η Θέτις. σημα = ως διακριτικὸν γνώσιμια. πρύμναις τοπικὴ πτώσις.

'Αντιστρ. β' (242 - 252)

'Αργείων δὲ νᾶες ἔστασαν ισήρετμοι = 'Αργείων δὲ νῆες ἔχουσαι κώπας ἵσας ἐστέκοντο. πέλας ταῖσδε = πλησίον τούτων ἐδῶ τῶν πλοίων, δηλ. τοῦ Ἀχιλλέως. ὡν = τούτων. στρατηλάτας (-ης) ἦν δὲ παῖς Μηκιστέως, δν (Μηκιστέα) τρέφει = ἀνέθρεψεν· ὁ Μηκιστεὺς ήτο υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ, ἀδελφὸς τοῦ θαυμάτεως τοῦ Ἀργοῦς Ἀδράστου, πατήρ τοῦ Εύρυαλου, ἑταῖρον τοῦ Διοιηῆδους. Καπανεύς· 'Αργεῖος ήρως, εἰς τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήρας. Σθένελας· υἱὸς τοῦ Καπανέως, θεράπων τοῦ Διοιηῆδους. Ἀτεΐδος (γῆς) = ἐκ τῆς Ἀτικῆς δὲ ὁ Θησέως παῖς = δ Δημιοφδν. Καθ' Ὅμηρον ἐν B 552 τῶν Ἀθηναίων ἦγετο δὲ Μενεσθεὺς ἄγρων 50 ναῦς. Ταῦτας αὐξάνει εἰς 60 δὲ Εὐριπίδης καλλιεύων τοὺς Ἀθηναίους. ἔξῆς = ἔχόμενος, συγχρατητὸς μὲ τὰ πλοῖα τῶν 'Αργείων. ναυλοιχῶ = ἔχω ἀγχυροβολήσης. Θεὰν Παλλάδα ἐν μωνύχοις ἔχων πτερωτοῖσιν ἄρμασιν = ἔχων τὴν Παλλάδα ἐπιθαλίουσαν ἄρματος μιούπλων πτερωτῶν ἵππων. μώνυχος = δὲ ἔχων μίαν ὅπλήν τὸ μωνύχοις πρὸς τὸ ἄρμασι ἀντὶ νῦ φέρεται πρὸς τοὺς ἵππους τοῦ ἀρματος. θετὸς = τοποθετημένος, στηλένος. φάσμα = σῆμα. εὔσημον = εὐδιάκριτον. ναυβάτης = δ τῆς νεώς ἐπιθάτης.

Στροφὴ γ' (253 - 264)

Βοιωτῶν ὄπλισμα = αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τῶν Βοιωτῶν. εἰδόμαν (-ην) = εἶδον. ποντίας νῆας = ναῦς δι' ὑπερόντια ταξίδεια προωρισμένας. σημείοισι = σῆμασι. Κάδμος ἦν (σῆμα). εἰχον σῆμα τὸν Κάδμον, τὸν υἱὸν τοῦ θαυμάτεως τῆς Φοινίκης Ἀγήνορος, τὸν κτίστη τῆς Καδμείας, ἀκροπόλεως τῶν κτισθεισῶν ἔπειτα Θηρῶν. Φοινέσσας οὗτος δράκοντα ἐν Θήραις ἔσπειρε τοὺς δδόντας τοῦ δράκοντος καὶ ἐξ αὐτῶν ἀνεύθησαν ἐκ τῆς γῆς ἀνδρες ἔνοπλοι, ἐξ δὲ ἐπέζησαν πέντε, γενάρχαι τῶν ἀριστοκρατικῶν οἰκιῶν τῶν Θηρῶν. Τούτων τὰ μέλη διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν ἐλέγοντο δρακοντογενεῖς ή σπαρτοί. κόρυμβα· κόρυμβος ἀρσ., εἰς τὸν πληθ. οἱ κόρυμβοι καὶ τὰ κόρυμβα = τὸ προεξέχον καμπύλον ἀκρον τῆς πρύμνης. ἀρχε = ἥρχε ναῖον στρατοῦ = τοῦ στόλου Λήιτος ὁ θαυμάτεως τῶν Θηρῶν γηγενῆς (ἀπὸ τοὺς δρακοντο-

γενετις) ὥν. Οἱ ἐκπεσόντες στίχοι μετὰ τὸν 260 περιέγραφον τὰς δυνάμεις τῶν Φωκέων καὶ τοὺς ἀρχηγούς. ἦν ἄγων = ἥγε. Οἰλέως τόκος = ὁ Αἴας. Ἰσας τοῖσδε, κατὰ δραχυλογίαν ἀντί: Ἰσας ταῖς τῶνδε (τῶν Φωκέων). Θρονιάς πόλις = τὸ Θρόνιον, πρωτεύουσα τῶν Ἐπικνημίδιων Λοκρῶν παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

'Αντιστρ. γ' (265 - 276)

ἐκ Μυκήνας τὰς Κυκλωπίας = ἀπὸ τὰς Μυκήνας τὰς ἔχούσας τὰ Κυκλώπεια τείχη· Μυκήνη (-αι). ἔπειρπε = ἔστελε (178), ἥγεν, ἐκινητοποίει. ναυβάτας = ἐπιβιβίνοντας τῶν νεῶν = ἐπιβάτας. ἥθροι-σμένους = γῆθροισμένους. σύν = συγγένων. ἦν ταγὸς = ἦν στρατηγός. σύν ταγὸς = συστράτηγος μὲν αὐτόν, ὁ Ἀδραστος. τὰς φυγούσας μέλαθρα... ὡς λάβοι· ἡ σειρά: ὡς (= ἵνα) λάβοι· Ἐλλὰς πρᾶξιν (= ἐκδίκησιν) τὰς φυγούσας (τῆς φυγούσης γεν. αἰτίας) μέλα-θρα (= οἰκον) χάριν βαρβάρων γάμων (= γάμων μετὰ δαρβάρων). ὁ πληθ. διὰ τὴν γενίκευσιν. Πολλάκις εἰς τὴν τραγῳδίαν τονίζεται ὅτι ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἐλένης ἦτο ὕδρις δι' ὅλην τὴν Ἐλλάδα. Νέστωρ Γερήνιος· ἐκ τῆς Γερήνιας, πόλεως ἐν Μεσσηνίᾳ, ὅπου ἐγεννήθη καὶ ἀνετράψῃ. κατειδόμαν (-ην) = κατειδόν. πρύμνας (= πρύμνης) σῆμα ταυ-ρόπουν· οὐδ. ἐπίθετον προσδιορίζον τὸ σῆμα. δρᾶν· ἀπαρέμιφ. τοῦ κατά τι εἰς τὸ ταυρόπουν = κατὰ τὴν μορφήν. τὸν πάροικον Ἀλφεΐον = τὸν γείτονα Ἀλφείον. Οὗτος ἀπετέλει τὰ δέρεια δέρια τοῦ κράτους τῆς Ηύλου. Οἱ πόταμοι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων παρίσταντο ταυρόμορφοι καὶ διὰ τοὺς ἐλιγμούς των, οἱ δόποι οἱ ἐκαλοῦντο κέρατα, καὶ διὰ τοὺς μυκηθμούς.

Στροφὴ δ' (277 - 288)

δωδεκάστολοι νᾶες = στόλος δώδεκα νεῶν. Αἰνιάνες· ἀρχαιότατον Ἐλληνικὸν φύλον κατοικοῦν κατὰ τὸν Ὁμηρον τὴν παρὰ τὴν Δωδώνην χώραν, ἐγκατασταθὲν κατόπιν εἰς τὰ νότια τῆς Θεσσαλίας, ὁπόθεν ἐξειδιώχθη ὑπὸ τῶν Λαπιθῶν. τῶν δ' αὖ πέλας δυνάστορες (= κυρίαρχοι) "Ηλιδος (ἥσαν). πᾶς λεώς = δλος ὁ κόσιρος. λευκήρετμος "Αρης = ναυτικοὶ δυνάμεις ἀπὸ λευκὰ πλοῖα. Τάφιος = ἐκ Τάφου. Ἡ Τάφος ἦτο ἡ μεγίστη τῶν Ἐγινάδων νήσων τῶν κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου καὶ μία τῶν Ταφίων νήσων τῶν μεταξὺ

Λευκάδος καὶ Ἀκαρνανίας. Οἱ κάτοικοι της ἀναφέρονται ως ληστρικώτατοι. **λόχευμα** = τέκνον· καταχρηστικώς· κυρίως λέγεται περὶ μητρὸς (λοχεύω). **Ἐχινάδες**· σύμπλεγμα ἀπὸ ἐννέα μικρὰς νησιῶν εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος κοντά εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου ('Ασπροποτάμου). Αἱ νῆσοι λέγονται **ναυβάταις** ἀπρόσφοροι = ἀπροσπέλαστοι εἰς τοὺς ναύτας, κοιν. κακοζύγωτα νησιά.

'Αντιστρ. δ' (289 - 302)

ὁ Σαλαμῖνος ἔντροφος = ὁ γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς ἐν Σαλαμῖνι, τὸ γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Σαλαμῖνος. **ξυνᾶγε** = συνήγε, συνέδεε. **λαϊδός** (laenus) = ἀριστερός. **τῶν** = ὅν· ἀναφέρεται εἰς τὸ δεξιὸν κέρας ὁ πληθ. κεῖται, διότι τὸ κέρας εἶναι περιληπτικόν· ἡ γενικὴ **τῶν** = ὅν ἐκ τοῦ ἀσσον πλησίον (ἄγκι, ἄγκιστα). **ῷρμει** = εἰχεν ἀγκυροδολήσει. **πλάταισιν ἐσχάταισι** = πρὸς τὰ τελευταῖα πλοῖα τοῦ δεξιοῦ. 'Ο Αἴας ἐσχημάτιε σύνδεσμον τοῦ ἀριστεροῦ του κέρατος πρὸς τὰ τελευταῖα τοῦ δεξιοῦ μὲ δώδεκα εὐστροφώτατα πλοῖα. **ώς** = οὖτως. **ἄιον** = ἥκουσα (πρόθλ. 301). **εἰδόμαν (-ην)** = εἶδον. **ῷ**· ἀναφέρεται εἰς τὸν **ναυβάταν λεών** = πρὸς τοῦτον λοιπόν. **εἴ τις προσαρμόσει** = ἐάν τις φέρῃ εἰς ἐπαφήν. **βᾶρις-ιδος** θηλ., Αἴγυπτιακὴ λέξις = βαρβαρικὸν πλοῖον. **νόστον οὐκ ἀποίσεται κλπ.** = δὲν θὰ κερδίσῃ ἐπάνοδον, ητοι δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ γυρίσῃ πίσω. **οἶον** ἐπίρρ. = δὲ τοιοῦτον. **νάιον πόρευμα**· συνεκδοχὴ = στόλος. **ἐνθάδε** = ἐδῶ, μὲ τὰς ναυτικὰς δυνάμεις ποὺ εἶδον ἐδῶ. **τὰ δὲ** = ἀφ ἐτέρου δέ. **κατ' οἰκους κλύνουσα** = κατ' οἰκον πληροφορθεῖσα, μέσα εἰς τὰς κατοικίας μας. **μνήμην σώζομαι** = δικτηθὼν τὴν μνήμην. **σύγκλητος** = ὁ πανταχόθεν προσσκληθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὁ συγκεντρωμένος. 'Η ἔννοια: σύμφωνα μὲ τὴν προσωπικὴν ἀντίληψιν ποὺ εἶχα ἀπὸ τὸν ἐδῶ στόλον καὶ κατὰ τὰς πληροφορίας ποὺ ἔλαβα κατ' οἰκον καὶ τὰς δροὶς συγκρατῶ εἰς τὴν μνήμην περὶ τοῦ συγκεντρωμένου στρατοῦ, δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ σωθῇ στις μὲ τὸν βαρβαρικὸν στόλον συγκρουσθῇ πρὸς τὸν Ἐλληνικόν.

'Η γλῶσσα τῆς Παρόδου εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τοῦ Προλόγου μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐδῶ ενδίσκονται ἐγκατεσπαρμένοι καὶ δωρικοὶ τινες τύποι: ἐμὰν (168), τὰς κλεινᾶς Ἀρεθούσας (170)

κατειδόμαν (171), ἀμέτεροι (176), οἵτινες δίδουν εἰς τὴν γλῶσσαν χρῆμα δωρικῆς διαλέκτου, ἵτις ἦτο πανελληγίως ἀνεγνωρισμένη γλῶσσα τῆς χορικῆς ποιήσεως.

Αἱ πάροδοι, δπως καθόλου τὰ χορικά, εἶναι ἄσματα λορικά. Ἐδῶ ἡ Πάροδος εἶναι ἐπική, τῆς ἐπισκοπήσεως καὶ περιγραφῆς τοῦ στρατοπέδου οὕσης ὅλης ἐπικῆς. Εἶναι ἔηρὰ ἀπομέμησις τῆς Τειχοσκοπίας (*‘Op. Γ 121 - 243*) καὶ τῆς Βοιωτείας ἢ Καταλόγου νεῶν (*‘Op. B 494 κ. ἑ.*), μόνον κόσμον ἔχουσα τὸν κόσμον τῶν κορόμβων καὶ τῶν ἀφλάστων. Εἰς τὸ τέλος μετὰ τὴν ἐπωδὸν (στροφὴν) προστίθεται τοία στροφικά ζεύγη, ἐνῷ τὰ ἄσματα κατακλείονται διὰ τῆς ἐπωδοῦ, εἰς ἥν καὶ τελειώνονται. Συναισθήματα δὲ ἡ Πάροδος αὐτῇ δὲν ἐκφράζει μόνον ἀσθενῆ τινα θαυμασμὸν καὶ αἰδημοσύνην βλέπομεν. Ἡ δὲ ἀγκίστρωσίς της πρὸς τὴν πρᾶξιν εἶναι ἀσθενῆς καὶ χαλαρὰ (ἢ γυναικεία περιέργεια). Ἀφ' οὗ δὲ χορὸς ἔφαλε τὴν Πάροδον, ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν πάροδον παρέρχονται δὲ Μενέλαος καὶ δὲ Πρεσβύτης διαπληκτιζόμενοι. Τί συμβάίνει θὰ ἴδωμεν εὐθὺς ἀμέσως.

ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΙΕΙΣΟΔΙΟΝ (303 - 542)

α') 303 - 334

Μενέλαε εὐθὺς ἔξι ἀρχῆς τὸ ὄνομα χάριν τῶν θεατῶν. **χρεών** (ἥν) = χρῆν. **ἀπελθε** = φύγε ἀπ' ἐδῶ. **λίαν πιστός**· τοῦτο ὑπενθυμίζει τὸν αὐτοχαρακτηρισμόν, ὃν ἔκαμεν δὲ πρεσβύτης (45). τὸ ἀσύνδετον ἐκ τοῦ πάθους. **τούνειδος** = τὸ ὄνειδος. **ἔξονειδίζω** = ἔκστομίζω ὅδριν. **καλόν**· κατηγορούμενον. **καλὸν τὸ ὄνειδος**· εἶναι δξύμωρον εἰρωνικόν. **κλαίοις ἀν** = θὰ χύσῃς δάκρυα. **εἰ πράσσοις, ἀ μὴ πράσσειν σε δεῖ**· δὲ πρεσβύτης ἔχει πιάσει τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀρνεῖται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Μενέλαον. **λύω δέλτον** = παραβιάζω τὴν σφραγίδα, ἀνοίγω τὴν ἐπιστολὴν. **οὐδέ γέ σε φέρειν** (χρῆν) = ναί, ἀλλὰ καὶ σὺ δὲν ἔπειρε... Φαίνεται δτι δὲ Μεν. είχεν ἀναγνώσει τὴν ἐπιστολὴν, ἦν χαρακτηρίζει μὲ τὴν λέξιν **κακά**, διότι ἐματάλωντε τὴν ἐκστρατείαν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς **Ἐλλάδος**. **Ἐλλησιν** ἀναχρονισμός. **ἀμιλλῶ**· δέν ἐν. προστακτ. τοῦ **ἀμιλλῶματ**· ἀλλοις ἀμιλλῶ **ταῦτα** = σ' αὐτὰ τὰ λογοπαίγνια νὰ τὰ παραδείχνης μὲ ἀλλους (δηλ. τὸν **Ἀγαμ.**). **Ὑπαινιγμὸς τοῦ Εὑριπίδου κατ'** ἀναχρονισμὸν εἰς τὴν ἐριστικὴν τῶν σοφιστῶν, ἦς δείγματα ἦσαν αἱ σοφιστικαὶ **διαλέξεις**, ἀντιλογίατ,

·άγων η διμιλλα λόγων. ούκ ἀν μεθείμην· ἐννόησον ἐκ του τήνδε
ἐν τῷ προηγουμένῳ στίχῳ τὸ τῆσδε = δὲν θὰ τὴν ἀφήσω. σκῆπτρον·
τὸ σκῆπτρον ἔχοντος μοποίουν οἱ βασιλεῖς καὶ ὡς βακτηρίαν, μὲ τὴν
ἔποιαν ἐκτύπουν τοὺς ἀκοστιῶντας. τάχα = ταχέως. ἄρα· διὰ τὸ μέτρον
ἀντὶ τοῦ ἄρα = τότε λοιπόν. σὸν καθαιμάξω κάρα = θὰ σου σπάσω
τὸ κεφάλι. τοι = ὡς γνωστόν. δεσποτῶν ὑπερ = ὑπὲρ τῶν δεσποτῶν.
μέθεις· ἐνν. τὴν δέλτον. μακροὺς δοῦλοις ὅν λέγεις λόγους· δ
πρεσβύτης δὲν πολυλογεῖ, ἀλλ' ὁ Μεν., ἐπειδὴ ἀξιοῖ ἀπὸ τὸν δοῦλον
ἀδιαιριαρτύρητον ὑπακοὴν εἰς τὰς διαταγάς του, πάσαν διαιριαρτυρίαν τοῦ
πρεσβύτου θεωρεῖ ὡς ἀνυπόφορον καὶ αὐθάδη πολυλογίαν. ὡς δέσποτ·,
ἀδικούμεσθα· δ 'Αγ. ἀκούσας ἀπὸ τὴν σκηνὴν τὸν θόρυβον παρέρχεται
εἰς τὴν δρκήστραν καὶ δ πρεσβ., μόλις θέλεται τὸν κύριόν του, λέγει
ἀδικούμεσθα, ἐγὼ δηλ. καὶ σύ. οὐδὲν τῇ δίκῃ χρῆσθαι θέλει =
καθόλου δὲν θέλει νὰ ἀκούῃ τὴν φωνὴν τοῦ δικαίου. ἔξαρπάσας — ἐκ
χερῶν ἐμῶν — βίᾳ· ή πλουσία ἔκφρασις τονίζει τὴν διαιροφαγίαν τοῦ
Μεν.. ὅρα καὶ σᾶς (ἐπιστολᾶς) — ἐμῶν (ἐκ χερῶν). Εἴα· ἐπιφώνηται
δηλούν κατάπληξιν ισοδύναμον μὲ τὸ ήμετέρον: μπᾶ. ἐν πύλαισιν =
ἔξι τὴν εἰσόδον. οὐδός, οὐχ ὁ τοῦδε μυθός (ἐστι) κυριώτερος
λέγειν = ἐγὼ εἰμι καὶ ὅχι αὐτὸς δ ἀρμοδιώτερος νὰ ὅμιλω. 'Ο Με-
νέλχος καὶ διότι εἶναι ἐλεύθερος καὶ ὡς βασιλεὺς καὶ ὡς ἀδειλφὸς τοῦ
ἀρχιστρατήγου, δικαιοῦται νὰ διμιλήσῃ πρὸ τοῦ δούλου, πρὸς τὸν διποτὸν
τὸ πρῶτον φαίνεται ὅτι ἀπετάθη δ 'Αγ. (317). οὐδιδάς οὐχ ὁ τοῦδε·
σχῆμα ἐκ παραλλήλου. τῶδε = τῷ πρεσβύτῃ. βίᾳ ἄγεις (αὐτὸν) =
διαιώσ τὸν σύρεις. Φαίγεται ὅτι δ Μεν. ἐξηκολούθει νὰ σύρῃ διαιώσ τὸν
πρεσβύτην. βλέψον εἰς ἡμᾶς· δ 'Αγ. ἔχει ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον
ἀπὸ φυσικὴν αἰσχύνην, διότι ἔχει ἐπ' αὐτοφάρῳ συλληφθῆ παλίμβουλος.
ἴν' ἀρχὰς τῶν λόγων ταύτης λάβω· τὸ ταύτας καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ
ἀρχὰς ἀντὶ τοῦτο, δηλ. τὸ ζήτημα τῆς δέλτου = διὰ νὰ ἀρχίσω τὸν λόγον
ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτό. μῶν = μὴ σὸν = μήπως· τίθεται εἰς ἐρώτησιν,
εἰς ἣν ἀναμένεται ἀπάντησις ἀρνητική. οὐν ἀνακαλύψω βλέφαρον =
δὲν θὰ σανίξω τοὺς δρυθαλμούς. τρέσας· μετχ. ἀσρ. τοῦ τρέω = τρο-
μάξω ἀπὸ φόδον· ὅρα τοὺς τρέσαντας. γεγώς· ἐνδοτ. μετοχὴ = ἀν
καὶ ἐγεννήθη. 'Ατρέως = ἀπὸ τὸν 'Ατρέα. τρέσας 'Ατρέως (ἀτρέ-
·στου) λογοπαίγνιον. τήνδε· προδάλλων δεικνύει αὐτὴν (τὴν ἐπιστο-
λήν), ητις λέγεται κακίστων γραμμάτων ὑπηρέτις = ἔξυπηρετοῦσα,
ὅργανον κακογήθεστάτου περιεχομένου. η γάρ = ἀλήθεια λοιπόν. ἀ μὴ

καιρός (ἔστι) = δσα δὲν εἶναι ώρα, δὲν συμφέρει, δὲν πρέπει. ἀνίημι.
σήμαντρα = χαλαρώνω τὴν σφραγῖδα, λύω, καταστρέψω. γε = ναι.
ἀνοίξας (αὐτὴν) (οἶδα) (τὰ) κακά, ἢ σὺ εἰργάσω λάθρῳ. ὥστε
σ' ἀλγῦναι = ὥστε [νὰ σὲ λυπήσω, νὰ σὲ φαρμακώσω (μὲ αὐτὸ τὸ
 ἄνοιγμα τῆς ἐπιστολῆς). ἡ φράσις ἀνήκει εἰς τὸ ἀνοίξας. ποῦ = πῶς.
κάλαβες = καὶ ἔλαβες· δικαὶ εἰς ἔρωτήσεις προσδίδει τόνον. νιν =
 αὐτὴν τὴν δέλτων. Ὡ θεοί· ἀναφύνησις, εἰς ἣν ἐπιφέρεται ἡ γενικὴ
σῆς ἀναισχύντου φρενός, ἡτις εἶναι γενικὴ τῆς αἰτίας, ὡς ἐὰν ἀντὶ^{τοῦ} ὡς θεοί ἔκειτο τὸ ἐπιφύνημα φεῦ, οἷμοι. σήν παῖδα· πρόλγψις
 ἀντί: εἰ σὴ παῖς ἀπ' "Αργους στράτευμ' ὀφίξεται. τάμ' = τὰ
 ἐμὰ = τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας μου. φυλάσσω = προφυλάσσω. τόδε
οὐκ (ἔστιν) ἀναισχύντου; = αὐτὸ ἐδῶ, αὐτὴ ἐδῶ ἡ πρᾶξις σου δὲν
 εἶναι: γνώρισμα διακριτικὸν τοῦ ἀναισχύντου; Αἱ ἔρωτήσεις καὶ τὸ
 ἀσύνδετον ἀπὸ τὸ πάθος. τὸ βούλεσθαι = ἡ δούλησις. κνίζω = γαργα-
 λίζω, θέξω σὲ πειρασμό. οὐχὶ δεινά; ἐνν. ἔστι τάδε; οἴκω οἴκον
 = διευθύνω οἰκογένειαν. οὐκ ἔάσομαι; = δὲν θὰ ἀφεθῶ ἐλεύθερος;
(οὐ) = οὐκ ἔάσει = δὲν θὰ ἀφεθῆῃ ἐλεύθερος. φρονεῖς γάρ πλάγια =
 διότι πονηρεύεσαι. τὰ μὲν νῦν, τὰ δὲ πάλαι, τὰ δ' αὐτίκα· ἀναφορὰ
 = ὡς πρὸς ἄλλα μὲν τῷρα, ὡς πρὸς ἄλλα δὲ πρὸ πελλοῦ, ὡς πρὸς ἄλλα
 δὲ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν· ἡ ὅλη φράσις: παντοῦ καὶ πάντοτε·
 ἡ τριπλῆ ἐπαναδίπλωσις σκοπεῖ νὰ πολλαπλασιάσῃ καὶ νὰ μεγεθύνῃ τὸ
 ἀμάρτημα τοῦ ἀδελφοῦ. **εὖ κεκόμψευσαι** = τὰ ἔχεις εἰπεῖ κομψά,
 χαριτωμένα. Ἱπανιγμὸς εἰς τὴν ἀνιτέρω λεχθεῖσαν σοφιστικὴν ἐπα-
 ναδίπλωσιν. **σοφὴ γλῶσσα πονηρῶν (ἔστιν) ἐπίφθονον (χρῆμα)**
 = ἡ σπουδασμένη γλῶσσα τῶν πονηρῶν προκαλεῖ τὸν φθόνον τῶν ἄλλων
 ἀνθρώπων· εἰρων.: τὴν σιχαίνεται δι κόσμοις. νοῦς δ μὴ βέβαιος = νοῦς
 ποὺ δὲν ἐμμένει εἰς τὰς σκέψεις του, δ παλίμπονος, αὐτὸς ποὺ γυρίζει
 σὰν ἀνεμόμυλος. **ἄδικόν (ἔστι) κτῆμα** = γεννᾷς ἀδικίας, ζημίας, οὐ-
 σαφές = οὐχὶ δξιόπιστον.

β') 335 - 357

ἔξελέγχω = ἀποκαλύπτω, ξεσκεπάζω. **ὅργης ὕπο** = ἀπὸ θυμόν.
ἀποτρέπομαι τάληθες = ἀποστρέφομαι τὴν ἀλήθειαν. **κατατείνω-**
λίαν = τεντώνω πολὺ τὸ σχοινί, γίνομαι πολὺ ἐπιθετικός· ἡ μεταφορὰ
 ἀπὸ τὰ σχοινία ἡ ἀπὸ τοὺς χαλινούς· οἱ στίχοι 335 καὶ 336 ἀποτελοῦ-

τὸ προσόμιον τοῦ λόγου τοῦ Μενελάου. οἵσθα ως ταπεινὸς ἥσθα = γνωρίζεις πόσον ἔταπεινοῦσο. δύτε ἐσπούδαζες ἀρχειν Δαναΐδαις = δύτε ἐπεδίωκες πάση δυνάμει νὰ ἀποκτήσῃς τὴν ἀρχιστρατηγίαν μεταξὺ τῶν Δαναῶν· γάρ δοτ. Δαναΐδαις εἰς τὸ ἄρχειν κατὰ τὸ 'Ομ. ἀνάσσειν Δαναοῖς. προσθιγγάνω πάσης δεξιᾶς (χειρὸς) = χαιρετίζω ὅλους διὰ χειραψίας. τῷ δοκεῖν μὲν οὐχὶ χρήζων, τῷ δὲ βούλεσθαι θέλων· αἱ μετοχαὶ τροπικαὶ = κατὰ τὰ φαινόμενα μὲν μὴ ἐπιδιώκων, κατὰ δάθος δὲ ὅμως θέλων. χρήζων — βούλεσθαι — θέλων σημείωσον τὴν ποικιλίαν ἐν τῇ ἀναφορᾷ. θύρας τῆς οἰκίας σου, δηλ. ἀκλήστους = ἀνοικτὰς μέρα νύχτα. τῷ θέλοντι (ἴδεν σε) = εἰς τὸν θέλοντα νὰ σὲ ἴδῃ. τῶν δημοτῶν = τῶν πολιτῶν. δίδωμι πρόσρησιν πᾶσι = χαιρετίζω ὅλους. ἔξης = κατὰ σειράν, τὸν ἔνα κατόπιν τοῦ ἄλλου. ώνοῦματο τὸ φιλότιμον ἐκ μέσου = ἀγοράζω τὸ ἀντικείμενον τῆς φιλοδοξίας μου, τὸ ὄπιον ἔχει ἐκτεθῆ εἰς τὸ μέσον (εἰς τὴν ἀγοράν) καὶ γάρ προσιτὸν εἰς ὅλους. τοῖς τρόποις = μὲ αὐτοὺς τοὺς δημοκοπικοὺς τρόπους. κάτα = καὶ είτα. κατέχω ἀρχὰς = παίρων τὸ ἀξέιδια. μεταβάλλω ἀλλούς τρόπους πρόληψις = ἀλλάσσω τοὺς τρόπους καὶ παίρων ἀλλους = ἀλλάζω πολιτικήν. οὐκέτι ἥσθα τοῖς φίλοισι τοῖς πρὶν φίλοις (τοιούτοις) ως πρόσθεν (γενέριενος) δυσπρόσιτος (= ἀπροσπέλαστος) ἔσω τε κλήθρων σπάνιος (= καὶ σπανίως δεγχόμενος ἐντὸς τῆς οἰκίας σου). ὁ ἀγαθὸς = ὁ εὐγενής. πράσσω μεγάλα = ἔχω μεγάλας θλέψεις. μεθίστημι = μεταβάλλω. βέβαιος = σταθερός. καὶ μάλιστα βέβαιον τότε, ἡνίκα = δύτε μάλιστα δυνατός ἔστιν ὡφελεῖν εύτυχῶν (= διότι εὐτυχεῖ, εὑρίσκεται εἰς τὴν ἔξουσίαν). βέβαιον μάλιστα — μάλιστα δυνατός· χαστὸν καὶ ἐπαναδίπλωσις. Τὰς αὐτὰς ἀρχὰς είχε καὶ ὁ Ηειμιστοκλῆς λέγων: Μηδέποτε ἔγω εἰς τοῦτον καθίσαιμι τὸν θρόνον, ἐνῷ πλέον οὐδὲν ἔξουσιν οἱ φίλοι παρ' ἔμοι τῶν ἀλλοτρίων. ἐπῆλθόν σε = σὲ ἔθιξα. ταῦτα πρῶτα = εἰς αὐτὰ πρῶτα. ἵνα = ἔπου. κακὸς = ἀξιοταγγόρητος. αῦθις = ἔπειτα, μετὰ τὸ πρῶτα μέν. χῶ = καὶ ὁ Πανελλήνων στρατὸς = μὲ τὸν ὅλον στρατὸν τῶν Ἑλλήνων. οὐδὲν ἥσθα = ἥσουν ἔνα τίποτα, ἔνα μηδενικό. ἐκπλήσσομαι = τὰ χάνω. τῇ τύχῃ τῇ τῶν θεῶν = ἐκ τυχαίου τινὸς περιστατικοῦ. οὐρίας πομπῆς σπανίζων = διότι ἐστερεῖσο τῆς συνοδείας οὐρίων ἀνέμων. Δαναΐδαι = οἱ γῆγειρόνες τῶν Δαναῶν. διήγγελλον = ἔδιδον διαταγὰς (μὲ διαχειρεῖς) ἀφιέναι ναῦς = νὰ ἀφήσουν τὰς ναῦς ἐλευθέρας νὰ ἀποπλεύσουν. μὴ πονεῖν δὲ μάτην = νὰ

μὴ μιταιοπονοῦν δέ. ὡς ἀνολβον εἶχες ὅμμα σύγχυσίν τε = πόσον ἡτο τὸ πρόσωπόν σου ἀξιοθέρηντον καὶ πῶς τὰ εἰλέες χάσει. εἰ μὴ δορδὸς ἐμπλήσεις τὸ Πριάμου πεδίον = διότι δὲν θὰ καταπλημμυροῦσες τὴν πεδιάδα τοῦ Πρειάμου μὲ τὰς μαχίμους δυνάμεις. ἄρχων· μετοχὴ ἐνδοτική. δορός· περιληπτικὸν καὶ συνεκδοχή. παρακαλῶ· τινα = ξητῷ τὴν συνδρομήν τινος. τί δράσω ; ἀπορηματικὴ ὑποτακτική. τίν' ἀπορῶν εὔρω πόρον ; ή σειρά : τίνα πόρον εὔρω ἀπορῶν ; πόρος = διέξοδος. ἀπορῶν πόρον, δεξύμωρον. ὥστε μὴ στερέντα... ἀπολέσαι καλὸν κλέος = ὥστε μὴ ἀπολέσαι καλὸν κλέος στερέντα (σὲ) ἀρχῆς· στερεῖς = στερηθεῖς.

γ') 358 - 369

ἐν ιεροῖς = ἐν ιεροσκοπίᾳ παρατηρῶν τὰ ιερὰ εἰπε· πρὸς τοῦτο φέρονται τὰ ἀπαρέμφατα θῦσαι καὶ ἔσεσθαι, διὸ τὸ α' εἶναι τελικόν, τὸ δὲ δεύτερον εἰδικόν. ἡσθεῖς φρένας — ἀσμενος — ὑπέστης — ἐκών — οὐ βίᾳ· διὸ τοῦ πλούτου τῆς ἐκφράσεως ἐξαίρεται τὸ αὐθόρμητον τοῦ Ἀγ. ἐκών οὐ βίᾳ· σχῆμα ἐκ παραλήγου ὑφίσταμαι = ὑπισχγοῦμαι. πέμπεις = στέλλεις γράμματα. πρόφασιν· προεξαγγελτικὴ παράθεσις = μὲ τὴν πρόφασιν, δῆθεν, τάχα. ὡς γαμουμένην "Αχιλλεῖ = δτι θὰ ὑπανθρευθῇ τὸν Ἀχιλλέα. ὑποστρέψας = πρύμναν ἀνακρούσας, ἀναθεωρήσας τὴν πρώτην. λέληψαι = εἴληψαι = ἔχεις συλληγόθῃ. μεταβαλὼν ἀλλας γραφάς = γράψας ἀλλα γράμματα. ὡς = δτι δηλ. ὑποστρέψας — μεταβαλών· συγώνυμα πρὸς ἐξαρσιν τῆς παλιμβούλιας. οὗτος αὐτός... σέθεν· ή σειρά: οὗτος αἰθήρ, ὃς ἤκουσε σέθεν τάδε, ἐστὶν δ αὐτὸς = μάρτυς εἰναι δ αἰθήρ, δ ὅποιος, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ, ἤκουσεν ἀπὸ σὲ τάδε = τὰς ὑποσχέσεις σου. τὰ πράγματα = ή πολιτική. μυρίοι δέ τοι... πρὸς τὰ πράγματα = δὲν ἔχουν μετρημὸ δεδιάλως ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν πάθει τὸ ἴδιο (ποὺ καὶ σὺ ἔχεις πάθει) μὲ τὴν πολιτικήν. ἐκπονοῦσι = κοπιάζουν πολὺ (μὲ τὴν πολιτικήν). ἐξεχώρησαν = ἐκχωροῦσι = ἀποσύρονται ἀπὸ τὴν πολιτικήν. κακῶς = κακῶς ἔχοντες = εἰς κακὴν κατάστασιν. ὑπὸ γνώμης πολιτῶν ἀσυνέτου· ἀναγκαστικὸν αἴτιον = δι' ἀδικον κρίσιν τῶν πολιτῶν. ἐνδίκως = δικαίως = ἀπὸ δικαίων κρίσιν. Ὁ Ἀριστείδης ἐξωστρακίσθη δι' ἀδικον κρίσιν, ἀλλὰ ἀνίκανοι πολιτικοὶ καὶ στρατηγοὶ ἐτιμωρήθησαν. ἀδύνατοι γεγώντες = ἐπειδὴ ἔχουν δειχθῆ ἀνίκανοι.

διαφυλάττομαι πόλιν = προστατεύω τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος μου. αὐτοὶ = ἔξιδιας διπαιτίθητος, μὲ τὴν προσωπικήν των ἀξίαν. "Ισως δὲ Εὐριπίδης εἶχεν ὅπ' ὅψει τὸν Ἀλκιδιάδην.

δ') 370 - 387

"Ελλάδος τῆς ταλαιπώρου μάλιστα στένω = κλαίω πολὺ διὰ τὴν τύχην τῆς ταλαιπώρου Ελλάδος. ἢ· ἀναφ. αἰτιολ. = διότι αἴτη. Θέλουσα = ἐνδοτική μετοχή. δρῶ τι κεδνὸν = κάριντι τι σοθαρόν. ἔξανήσει βαρβάρους καταγελῶντας (αὐτῆς) = θά ἀφήσῃ τοὺς δαρδάρους νὰ τὴν περιγελοῦν = θά ἀνεχθῇ τὰ περιπατίγματα τῶν δαρδάρων. οἱ οὐδένες = οἱ οὐτιδανοί. "Ισως δὲ παιγνῆς εἶχεν ὅπ' ὅψει τὰς συγγεόνους προσπειθείας τῶν Δακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, οἱ ἐποίει χάριν διλίγου χρήματος προσεπάθουν νὰ προσεταιρισθοῦν τὸν μέγαν δασιλέα, θστις ὑπεδούθει τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν τῆς Ελλάδος χάριν τοῦ ἰδίου συμφέροντος. διὰ σὲ καὶ τὴν σὴν κόρην = ἔξιδιας σου καὶ ἔξιδιας τῆς κόρης σου η ὁποῖα κατιμίαν ἀξίαν δὲν ἔχει· τὴν σὴν κόρην περιφρονητικῶς εἶναι εἰρημένον. τιθεμαι προστάτην χθονὸς = ἐκλέγω ἀρχοντα τῆς πατρίδος μου. ἀρχων ὅπλων = στρατηγός. ἔκατι γένους = ἔνεκα τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς. ως = διότι. πᾶς ἀνὴρ ἀρχων πόλεως (εἰη ἄν), ἦν τύχη ἔχων σύνεσιν = ἀν μόνον, ἀρκετ μόνον νὰ ἔχῃ σύνεσιν. προστάτης = ἀναγρονισμὸς ἀπὸ τοὺς δημιοκρατικοὺς χρόνους. Προστάται τοῦ δήμου ἐκαλοῦντο δὲ Κλεισθένης, δὲ Θεμιστοκλῆς, δὲ Ἀριστείδης, δὲ Ξενθίππος, δὲ Ἐφιάλτης, δὲ Ηερικλῆς χειραγωγούντες καὶ καθοδηγούντες τὸν δῆμον. νοῦν χρὴ τὸν στρατηλάτην ἔχειν· πρὸς τὴν διδασκαλίαν ταύτην παραθλητέα η σχετικὴ τοῦ Σωκράτους διδασκαλία εἰς τὰ Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα. κασίγνητοι = οἱ ἀδελφοί. λόγοι μάχαι τε· ἐν διὰ δυσιν = λογομαχίαι. βούλομαι· ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ βούλομαι τοῦ στίχου 335, ἀρχὴν τοῦ λόγου τοῦ Μενελάου. κακῶς λέγω = κακὰ λόγια λέγω, κατηγορῶ. εὖ = ἀπὸ καλὴν διάθεσιν, πρὸς καλόν σου· δρα τὸ δέσμωρον κακῶς εὖ. λίαν ἄνω τὰ βλέφαρα ἄγω = ἔχω πολὺ ἐπηριένας τὰς δροῦς πρὸς τάνατον = μέχρι τοῦ σγημέου, ὥστε νὰ φύξω εἰς ἀναίδειαν. σωφρονεστέρως = κάπως μετριοπαθῶς. χρηστὸς = εὐσυνείδητος. φιλῶ· μετ' ἀπαρεμφάτου = συνγῆθιζω. Διὰ τῶν στίχων τούτων προσιμάζει τὸν λόγον του δὲ Ἀγ., διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰν τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ἀδελφοῦ· τούς.

δύο λόγους τῶν ἀδελφῶν ἐριζόντων χωρίζει τὸ δίστιχον τοῦ Χοροῦ, τὸ ἀπόιον διερμηγεῖει τὴν διάθεσιν τοῦ θεατοῦ. **δεινὰ φυσῶ** = τρομερὰ
έρουθουντά. αἰματηρὸν δύμα **ἔχω** = εἶναι κατακόκκινα τὰ μάτια μου.
τοῦ κέχρησαι; = τίνος ἔχεις ἀνάγκην; τί στερεῖσαι; τί σου λέπει;
χρηστὰ λέκτρα = σύζυγος τιμία. ὅν γάρ... **ἥρχες**: ἥρχες
γάρ κακῶς ἔκεινων ἄ (= ὁν) **ἐκτήσω** = ἀδείχθης ἀδέξιος σύζυγος.
διὸ καὶ δὲν ἔμεινε πιστὴ ἡ πρώτη σύζυγος. **δίκην δίδωμι** = τιμωροῦμαι.
σὰ κακὰ = τὰ ἐλατώματά σου. ἡ γεν. τῆς αἵτιας. δοῦ μὴ σφαλεῖς = δοῦ
μὴ πταίσας. τραγ. εἰρωνεία, διότι καὶ ἡ Κλ. ἀδείχθη ἀπιστος, συνάψασ
σχέσεις μὲ τὸν Αἴγισθον. **δάκνω τινὰ** = πειράζω. τὸ φιλότιμον = ἡ
φιλοδοξία. ἀλλ' ἐν ἀγκάλαις... **ἔχειν**; ἡ σειρά: ἀλλὰ χρήζεις ἐν
ἀγκάλαις **ἔχειν** εὐπρεπῆ (εὐμορφηγ) γυναικα παρείς (= ἀφήσας
κατὰ μέρος, παραβλέψας) τὸ λελογισμένον (= τὴν φρόνησιν, τὴν
σύνεσιν) καὶ τὸ καλὸν (= τὰς γῆικὰς ἀρετάς); δοῦναι: κατηγορεῖς
τὴν φιλοδοξίαν μου· διατί δὲν ψέγεις τὴν γυναικομανίαν σου; **ἥδοναι**
κακὰ = ἥδοναι αἰσχρα πονηροῦ φωτὸς = φαίλου ἀνδράς (εἰσιν)
ἡ γενικὴ εἶναι κατηγορούμενον.

ε') 388 - 413

γιγνώσκω οὐκ εῦ = λαμβάνω ἀπόφασιν ὅχι καλήν. μετατίθεμαί
τι = μεταβάλλω. ἡ μεταφορὰ ἵσως ἐκ τῶν πεσσῶν ἡ ἔννοια κατὰ τό:
αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. **σὺ μᾶλλον** = σὺ (μαίνῃ) μᾶλλον =
σὺ τούναντίον (εἰσαι τρελλός). **ὅστις**: αἵτια σημαίνει = διότι σ. **κακὸν λέχος** = κακὴ σύζυγος. θεοῦ σοι τὴν τύχην διδόντος εῦ =
ἐπειδὴ δοῦθε δὰ φέρεις δῆλα εὐνοϊκά: τὴν κατάστασιν, ποὺ ἀδημιούρ-
γησες ἐξ ιδίας σου ὑπαιτιότητος, ἔστρεψαν οἱ θεοὶ ἐπὶ καλῆ, διότι, ἐνῷ
ἡ ἀξίωσίς σου εἶναι μωρά, οἱ θεοὶ σοῦ δίδουν τὰ μέσα νὰ τὴν πραγμα-
τοποιήσῃς, ἐπειδὴ οἱ μωροὶ μνηστήρες νομίζουν δτι εἶναι δεσμευμένοι
ἀπὸ τὸν Τυνδάρειον δρόκον. οἱ κακόφρονες φιλόγαμοι μνηστήρες =
οἱ μωροὶ καὶ διψασμένοι διὰ γάμου μνηστήρες. ἡ δέ γ' ἐλπίς... σθένος.
ἡ σειρά: ἡ δέ γ' ἐλπίς, οἷμαι μέν, θεός (έστι) κακέπραξεν αὐτὸ
(ἡ ἐλπίς) μᾶλλον ἡ σὺ καὶ τὸ σὸν σθένος: ἡ ἐλπίς, τὴν δροῖαν
ἔκαστος τῶν μνηστήρων εἰχεν δτι θὰ προτιμηθῇ αὐτός. οἷμαι μέν.
καῖται παρενθεικῆς = κατὰ τὴν γνώμην μου τούλάχιστον. κατέπραξεν
αὐτὸ = καὶ ἔξεπραξεν αὐτὸ = καὶ ἐπραγματοποίησε τὴν δόσιν τοῦ

δρκου. τὸ σὸν σθένος = ή δύναμίς σου, τὰ ἰδικά σου μέσα. οὓς λαβών στράτευε = τούτους λοιπὸν πᾶρε καὶ ἐμπρός. ἔτοιμοι δ' εἰσὶ μωρίᾳ φρενῶν = εἶναι δὲ πρόθυμοι (νὰ σὲ ἀκολουθήσουν) ἀπὸ γῆλιότητα. Εἶναι μωροὶ καὶ γῆλιοι καὶ νομίζουν ὅτι τοὺς ὑποχρεώνουν οἱ δρκοὶ τοῦ Τυνδάρεω. Οἱ θεοὶ δημοσίες εἶναι συνετοὶ καὶ ἐμποδίζουν τὸν ἀπόπλουν. ἔχει συνιέναι = δύναται, εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ἂν ἡμιποροῦν νὰ ἔχουν ισχὺν οἱ δρκοὶ οἱ κακῶς παγέντες = οἱ κακῶς συνομολογηθέντες καὶ κατηναγκασμένοι = καὶ οἱ διὰ τῆς θίας ἐπιθληθέντες δρκοί. τάμα· μετὰ πολλῆς ἐμφάσεως ἐν ἀρχῇ τοῦ στίχου· σκόπιμος ή χρῆσις τοῦ πληθ. τάμα τέκνα ὡς καὶ κατωτέρω: παῖδας οὓς ἔγεινάμην, ἵνα ἐξαρθῇ τὸ μέγεθος τοῦ ἀδικήματος. τὸ σὸν μὲν εῦ ἔσται παρὰ δίκην = αἱ μὲν ἰδικαὶ σου ὑποθέσεις θὰ τακτοποιηθοῦν παρὰ τὸ δίκαιον. τιμωρίᾳ = διὰ τῆς τιμωρίας κακίστης εύνιδος = κακογιθεστάτης συζύγου. ἐμὲ δὲ συντήξουσι νύκτες ἡμέραι τε δακρύοις = ἐγὼ δὲ συντήξομαι νύκτας... Σημειωτέον ὅτι η ἀργησίς οὐθὲ εἶναι καὶ εἰς τὰς δύο προτάσεις τὰς διὰ τοῦ μὲν — δὲ συνδεομένας· δηλ. δὲν ἔννοια σὺ μέν... νὰ τακτοποιήσῃς, ἐγὼ δὲ νὰ λειώγω στὰ δάκρυα. δακρύοις συντήξουσι νύκτες ἡμέραι τε· ὅτι γίνεται τὴν νύκτα η τὴν ἡμέραν παριστάνεται ὅτι προκαλεῖται ἀπὸ αὐτάς. Πρὸς τὴν ἔννοιαν παράθαλε τὸ Όμηρ. νύκτας τε καὶ ἥματα δάκρυ χέουσα. ἀνομα κού δίκαια δρῶντα παῖδας οὓς ἔγεινάμην = παρανόμιως καὶ ἀδίκως συμπεριφερόμενος στὰ παιδιά, τὰ ἀποτὰ ἐγέννησα. σοι· ἀντικ. τοῦ λέλεκται. ράδια = εὔκολα, εὐνόητα, ἀπλα. σὺ ἐτέθη, ἵνα κάμη ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐγώ. τάμ' = τὰ ἐμά. τίθημι καλῶς = τακτοποιῶ, διευθετῶ οἱ στίχοι: 400 καὶ 401 ἀποτελοῦν τὸν ἐπίλογον τοῦ λόγου τοῦ Ἀγαμέμνονος. οἴδ' αὖ (μύθοι) (εἰσι!) διάφοροι τῶν πάρος λελεγμένων, καλῶς δ' ἔχουσι = αὐτὰ ἐδῶ πάλιν, σα τώρα ἐλέχθησαν, εἶναι διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ προηγουμένως λεχθέντα, δημοσίες εἶναι καλά, διότι ὑποστηρίζουν τό: φείδεσθαι τέκνων = νὰ πονῇ κανένας γιὰ τὰ παιδιά του. Ο Χορὸς παρὰ τὴν οὐδετερότητά του δημολογῶν ὅτι εἶναι ὥραίον νὰ πονῇ τις τὰ τέκνα του, δίδει τὸ δίκαιον εἰς τὸν Ἀ. ἄρα· τὸ ἄρα μὲ παρατατικὸν (κεκτημένην) σημαίνει ὅτι ἀλήθεια τέως λανθάνουσα τώρα γινώσκεται. (κέκτησαι φίλους), εἰ μὴ θέλεις ἀπολλύναι τοὺς φίλους = τοὺς φίλους ποὺ ἔχεις τώρα. ποῦ δὲ δείξεις μοι πατρὸς ἐκ ταύτου γεγώντος; = ποῦ δὲ (ἀλλοι παρὰ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν) θὰ δείξῃς ὅτι ἔγεννήθης ἀπὸ τὸν ἰδιον πατέρα, ὅτι εἰσαι ἀδελφός μου;

συνσωφρονῶ σοι = συμπερίζομαι τὴν φρόνησίν σου. **συννοσῶ σοι =** συμπερίζομαι τὴν νόσον σου (τὰς μωρίας σου). Τὸ νοσεῖν κεῖται μεταφορικῶς. Παράδει πρὸς τὸν στίχον τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀντιγόνῃ 253 οὕτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν. ἐξ κοινὸν τοῖς φίλοισιν ἀλγῶ = ἀπὸ κοινοῦ μὲ τοὺς φίλους ἀλγῶ = συναλγῶ τοῖς φίλοις = συμπερίζομαι τὴν πόνον τῶν φίλων. Τοῦτο εἶναι κατὰ τὴν ἀρχήν: κοινὰ τὰ τῶν φίλων. **εὖ δρῶν παρακάλειμ',** ἀλλὰ μὴ λυπῶν ἐμὲ = νὰ ζητῆς τὴν συνδρομήν μου, διταν πρόκειται γὰ μοῦ κάριγγας καλὸν καὶ ὅχι διταν πρόκειται νὰ μὲ λυπήσῃς. **οὐκ ἄρα δοκεῖ σοι =** δὲν εἰσαι λοιπὸν ἀποφασισμένος τάδε πονεῖν σὺν ‘Ελλάδι; = νὰ ὑποστῆς αὐτὴν ἐδῶ τὴν θυσίαν μὲ τὰς θυσίας ποὺ ὑφίσταται ὅλη ἡ ‘Ελλάς; **‘Ελλὰς σὺν σοὶ νοσεῖ =** ἡ ‘Ελλὰς εἶναι ἀνόητος, ἀνοηταίνει, ἐπως καὶ σὺ κατὰ θεόν τινα = ἀπὸ δργήν θεοῦ τινος. Ήρι: τὰ τέλη τοῦ Ηελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ “Ελληνες ἔκολάκευσον τὸν μέγαν θασιλέα χάριν δλίγου ἀργυρίου μὲ ὅλεθρον τῆς πατρίδος των. “Ισως εἰς τοῦτο κάιμει ὑπανιγμὸν ὁ φιλόπατρις ποιητῆς: τὸ ἐν τῷ στίχῳ 411 δὲ ἔχει τὴν ἑξῆς ἔννοιαν: αὐτὸ τὸ δποῖον λέγεις (στίχ. 410 πονεῖν σὺν ‘Ελλάδι), Μενέλαε, θὰ τὸ ἔκαρινα εὐχαριστως εἰς πᾶσαν ἀλλην περίστασιν ἀλλὰ ἐν προκειμένῳ δὲν τὸ κάιμνο, διότι ἡ ‘Ελλὰς ἀνοηταίνει. σκῆπτρων νῦν αὔχει = καμάρωνε λοιπὸν τὸ σκῆπτρον, τὴν ἀρχιστρατηγίαν σου. σὸν κασίγνητον προδοὺς = μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ ἀδελφοῦ σου. εἴμι ἐπ' ἄλλας μηχανάς τινας = θὰ καταφύγω εἰς ἄλλα τινὰ μέσα φίλους τ' ἐπ ἄλλους (εἴμι) καὶ θὰ ζητήσω ἄλλους φίλους.

ς') 414 - 434

Ο Μενέλαος διακόπτεται ἐν μέσῳ τοῦ στίχου 414 ὡς ἐκ τῆς αἰφνιδίας παρόδου τοῦ ἀγγέλου, διτις ὡς προερχόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς παρέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου. ὡς **Πανελλήνων ἄναξ Ἀγάμεμνον** ἡ μεγαλοπρεπής προσφώνησις σύμφωνος πρὸς τὴν χαριόσυνον εἰδησιν, τὴν δποίαν κομιζει. **δύμαρτεῖ** ῥῆμα ἀπὸ τὸ ἐπίρρημα δύμαρτη (δμοῦ - ἀραίσκω) = συγχρόνως. **δύμαρτεῖ** = συνοδεύει. **Κλυταιμήστρας δέμας**: περίφρ. = Κλυταιμήστρα. Σπουδαιότατον στοιχεῖον τῆς προσωπικότητος ἔθεωρουν οἱ ἀρχαῖοι: “Ελληνες τὸ ἀπτὸν καὶ ὕρατὸν σῶμα. **ῶστ'** ἀν τερφθείης ίδων¹ τραχικὴ εἰρωνεία· ἀντίφατις μεταξὺ τῶν λόγων καὶ τῆς πραγματικότητος. **ῶν**: αἰτιολ. μετοχή. **ἐκδημος** = δ.

ἔξω τῆς χώρας ὅν, ὁ ἀπουσιάζων δωμάτων ἔκδημος· κατάχρησις· κυριοιλ. ἔκδημος χθονός. Παρ' ήμεν: νοικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ. ὡς = ἐπειδὴ μακρὰν (δόδον) ἔτεινον = διέτρεχον διαστικὰ μακρὰν διάδομον. εὔρυτος κρήνη = καλλίρρους κρήνη. ἀναψύχω = δροσίζω. βάσιν· τοὺς πόδας· δὲ οὐ. ἀντὶ τοῦ πληθ. κατὰ ποιητικὴν συνήθειαν. θηλύπους = θηλυς· θηλύπουν βάσιν = τοὺς γυναικείους πόδας των. πῶλοι 220. καθεῖμεν· ἀρ. τοῦ καθίημι = ἐδεκτελθεῖν = καταθίζω, ἀπολύω κάτω. χλόη λειμώνων = χλοεροὶ λειμώνες. ὡς βιορᾶς γευσαίατο (γεύσαιντο) = ἵνα γευθεῖν τροφήν. ἐγὼ δὲ πρόδρομος ἥκω· τὸ πρόδρομος κατηγ. = πρωτοπόρος. σῆς παρασκευῆς χάριν = διὰ νὰ ἐτοιμασθῆς. Ὁ ἄγγελος δικαιολογεῖ τὴν πάροδον αὐτοῦ· σῆς παρασκευῆς δίσημιον. Ὁ ἄγγελος φαντάζεται τὰς παρασκευὰς τῶν γάμων, ὁ δὲ θεατὴς διεισημένος τὰς παρασκευὰς τῆς θυσίας. πέπυσται· τοῦ πυνθάνομαι = πληροφοροῦμαι. ταχεῖα γάρ διηῆσε φήμη· ἡ πρότασις παρενθετική. διηῆσε (διέκσεω) = διηλθεῖ ταχεῖα. πᾶς ὄμιλος = ὅλα τὰ πλήθη τοῦ στρατοῦ. δρόμω = τροχόδην. ἐς θέαν· ἐπειγγεῖται ὑπὸ τοῦ: ὅπως ἴδωσιν (στρατὸς - ιδωσιν· στρατός: περιληπτικόν). οἱ δὲ εὐδαίμονες κλεινοὶ καὶ περίβλεπτοί (εἰσιν) ἐν πᾶσι βροτοῖς. οἱ εὐδαίμονες = οἱ εὐτυχισμένοι. ἐν πᾶσι βροτοῖς = εἰς τὰ διλέμματα ὅλου τοῦ κόσμου· τραχ. εἰρωνείᾳ· τὴν αὐτὴν σκέψιν διεπύωσε καὶ δὲ πρεσβ. 20. ὑμέναιος τις = γάμιος τις. Ἡ τί πράσσεται = ἡ τί γίνεται, τί μαχειρεύται; τῶν δὲ ἡκουσας τάδε· ἐλέχθη ὡς ἐὰν προγρεγέτο τῶν μὲν = ὅποι ἀλλοις δὲ θὰ ἡκουεῖς τὰ ἔξης. προτελίζουσι νεάνιδα Ἀρτέμιδι = πρὸ τοῦ γάμου φέρουν τὴν μηνηστὴρίην πρὸ τοῦ θωμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀφιερώνουν εἰς τὴν Ἀρτεμιν, ὡς ἐγίνετο τοῦτο τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου. προτελίζουσι· εἰναι: δίσημιον· διεισημένος θεατὴς νοεῖ: καθαίρουσι τὸ θῦμα πρὸ τῆς θυσίας· τὸ δῆμα προτελίζω εἶχε δύο σημασίας. τίς νιν ἀξεῖται = ποῖος θὰ τὴν λάθη σύζυγον; δίσημιον τὸ ἀξεῖται· σημαίνει καὶ θὰ δηγγήσῃ εἰς τὸν θωμόν. ἄνασσα Αἰγαίδος = πολιοῦχος.

ζ') 435 - 459

εῖα = ἐμπρός· κατεπείγει. ἔξαρχομαι κανᾶ = κάνω ἀρχὴν ἀπὸ τὰ κάνιστρα, ἐτοιμάζω τὴν γαμήλιον τελετήν. Καὶ τοῦτο δίσημιον· σημαίνει καὶ λαμβάνω προκαταρκτικῶς πρὸ τῆς θυσίας ἐκ κανῶν οὐλᾶς (κρι-

θάλευρα) καὶ ἐπιπάσσω τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος. τὰπὶ τοισίδε = τὰ
ἐπὶ τοισίδε = τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν ἐδῶ. στεφανοῦ-
σθε· πρὸς τὸν Ἀγ. καὶ Μενελ. τὸ κρῆτα = τὴν κεφαλὴν = βάζετε
στεφάνια στὸ κεφάλι· ἀλλὰ καὶ ἐν θυσίᾳ τὸ θῦμα καὶ οἱ παρόντες ἐστε-
φανοῦντο· ἐντεῦθεν τὸ δίσημιον καὶ τοῦ στεφανοῦσθε. ὑμέναιον εὐτρε-
πίζω = φροντίζω διὰ τὴν γαμήλιον διασκέδασιν. λωτὸς = αὐλὸς ἐκ
λωτοῦ, ἐξ οὗ κατεσκεύαζον αὐλούς· λωτοῦ μετωνυμία. βοάσθω = ἐξ
θουτῆς, ἃς τὸ λέγη· βοάσθω προσωποποιία. τόδε φῶς ἥκει μακάριον
τῇ παρθένῳ = ἡ σημειεύνη ἡμέρα ἔχει φέρει τὶς χαρές· τραγική εἰρω-
νεία. φῶς = αἱ γαμήλιοι δῖδεις καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυμοῦ. ἐπήνεστα λέγει
δὲ Ἀγ. πρὸς τὸν ἄρρενον μὲ τὸν ψυχρόν. ἐπήνεστα = ἐπαινῶ· καλά,
καλὰ (σὲ ἀκούσα). ιούσης τῆς τύχης = ὅπως ἡ τύχη πηγαίνει.
ἔσται καλῶς = θὲ ἀποδοῦν καλά. Ὁ ἄγγελος εἰσέρχεται εἰς τὴν
σκηνήν. τί φῶ δύστηνος; ἀρξαμαι πόθεν; αἱ ὑποτ. ἀπορηματικαὶ·
αἱ προτάσεις εἶναι ὅραχεται, ἀσύνδετοι, ἐρωτηματικαὶ· δηλοῦν τὴν ἐσχά-
την ἀπόγνωσιν τοῦ Ἀγαμ. καὶ ἡ ἐπιφύνησις τὸ αὐτό: εἰς οἵ· ἀνάγκης
ζεύγματ' ἐμπεπτώκαμεν = εἰς ποίαν παγίδα τῆς σιδηρᾶς ἀνάγκης
(μοίρας) ἔχομεν ἐμπέσει· ἀνάγκης ζεύγματα· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τὰ
δίκτυα. ὑπῆλθε· τοῦ ὑπέρχομαι = ἔστησε παγίδα. δαίμων = κακός τις
δαίμων. τῶν σοφισμάτων = τῶν μεθόδων νὰ μὴ θυσιάσῃ τὴν κόρην.
ἡ δυσγένεια = ἡ ταπεινὴ διαγωγή. ὡς ἔχει τι χρήσιμον = πόσον
πολὺ χρήσιμος εἶναι. ῥαδίως αὐτοῖς ἔχει = εἶναι εὔκολον εἰς αὐτοὺς
(τοὺς δυσγενεῖς). ἀπαντα = δὲ τὸ θέλουν. ὁ γενναῖος φύσιν = δὲ μὴ
δυσγενής. ἀνολβα ταῦτα (ἔστι) = ταῦτα εἶναι ἀσυμβίβαστα εἰς τὴν
εὐτυχίαν του, τὸ μεγαλεῖόν του. τὸν ὅγκον ἔχομεν τῷ τ' ὅχλῳ
δουλεύομεν· ἀντιθετικὴ τῶν προτάσεων ἡ σχέσις. ὅγκος = τὸ ὕψος
τῆς θέσεως. προστάτης τοῦ βίου· ὁ ὅγκος προβάλλεται ἐμπρὸς εἰς
τὴν ζωὴν μας, τῶν σκέψεών μας κυριαρχεῖ ἡ ὑψηλὴ θέσις: πρὸ παντὸς
εἰς τὴν ζωὴν μας ἀποβλέπομεν εἰς μεγαλεῖα. γάρ = π.χ. δακρύσαι·
ἐπιφανεῖς ηρωες εἰς τὸν "Ομηρον κλαίουν. εἴεν = ἔστω· ἃς δεγθῶμεν
ὅτι ἀνοίγω τὸ στόμα καὶ μιλῶ. ποῖον ὅμμα συμβαλῶ (ὅμματι δά-
μαρτος); = πῶς θὰ τὴν ἀτενίσω; οἱ ἐπίθουλοι καὶ οἱ δόλιοι ἀποφεύγουν
τὸ θλέμμα τοῦ θύματός των, διὰ νὰ μὴ προδόθοιν. συμβάλλειν
ὅμμα· εἰρημένον εἶναι κατὰ τὸ συμβάλλειν λόγους, δεξιάς· τὸ
τάλας (αἰδοῦμαι τάλας), αἱ μικραὶ προτάσεις, αἱ ἐρωτήσεις, τὰ
ἀσύνδετα δηλοῦσι τὴν ἀμηχανίαν. ἐπὶ κακοῖς ἡ μοι πάρα (= πάρε-

στι) = κοντά εἰς τὰς συμφοράς, τὰς ὁποίας ἔχω: δὲν μοῦ ἔφθαναν τὰ
θάσανα ποὺ ἔχω, ηλθε καὶ αὐτὴ ἀκλητος. εἰνότως ἄμ' ἔσπετο = καλὰ
ἔκανε καὶ ἡκολούθησε μαζί. νυμφεύσουσα (αὐτὴν) — δώσουσα
('Αχιλλεῖ). τὰ φίλτατα = ἡ φιλτάτη κόρη. ίνα = ὅπου. ἥμᾶς· πληθ.
τῆς μεγαλειότητος.

η') 460 - 484

τὴν δ' αὖ τάλαιναν παρθένον ὡς ὕκτισα· ὁ ἀρές ἀντὶ τοῦ
ἐνεστ. οἰκτίζω = αἰσθάνομαι συμπάθειαν· τὴν παρθένον εἶναι τὸ ἀντι-
κείμενον. ὡς ὕκτισα· ἀναφώνησις. τί παρθένον; τί κάθομαι καὶ
ἔμιλῷ περὶ παρθένου; ἡ πρότασις παρενθετική. "Αιδης νιν (αὐτὴν)
ὡς ἔοικε τάχα (= ταχέως) νυμφεύσει (= θὰ τὴν νυμφευθῇ).
Καὶ ἡ πρότασις αὕτη εἶναι παρενθετική· ὁ τάχος θὰ εἶναι ἡ γαμήλιος
κλινὴ τῆς καὶ μνηστήρ τῆς θὰ εἶναι ὁ "Ἀδης, ὃς· ὁ Ἀχιλλεύς, ὅπως
λέγεται εἰς πολλὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ εἰς μυρολόγια. νιν· ὑποκ.
τοῦ ἴκετεύσειν. γήμειας· εὐκτικὴ ἔγκλισις δηλοῦσσα κατάραν. χῶστις
(= καὶ ὅστις) ἐστί σοι φίλος = καὶ οἱ φίλοι σου. παρών ἐγγύς·
πλεονασμέν. ἀναβοῶ = φωνάζω δυνατά. εὔσύνετ' (α) ἀσυνέτως·
ρητορ. ἀντίθεσις. εὔσύνετα = εὐκολονόγτα, τὰ ὁποῖα ἀντιλαμβάνεται ἡ
καρδιά μου. ἀσυνέτως = ἀσυνειδήτως, χωρὶς νὰ ἐννοῇ τί λέγει. ἔτι
γάρ· ὁ γάρ αἰτιολογεῖ τὸ ἀσυνέτως. αἰτα... τάδε· ἡ σειρά: ὡς
μ' ἀπώλεσεν ὁ Πριάμος Πάρις γήμας τὸν Ἐλένης γάμον, δις
μ' εἰργασται τάδε· ἐργάζομαι τινά τι = προξενῶ εἰς τινά τι. 'Ο
ἄγγελος νομίζει ὅτι διὰ τῆς εἰδήσεως, τὴν ὁποίαν φέρει, θὰ προξενήσῃ
χαράν καὶ εὐτυχίαν εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ δημιώς προξενεῖ ἀντίθετα·
τοῦτο λέγεται περιπέτεια, ἡπειρ κατ' Ἀριστοτέλη εἶναι ἡ εἰς τὸ
Ἐρωτίον τῶν πραττομένων μεταβολὴ καὶ προκαλεῖ ἡ εὐτυχίαν ἡ δυστυ-
χίαν, ὡς ἐδῶ. καγώ ὡς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων. κατοικτίρω = αἰσθάνομαι
θαθεῖαν (κατὰ - οἰκτίρω) συμπάθειαν. ὡς = ἐφ' ὅσον. ὑπὲρ συμφο-
ρᾶς· τὸ αἴτιον. τυράννων = τῆς δασιλικῆς οἰκογενείας. καταστένω =
χύνω δάκρυα πικρά. 'Ο Μενέλαος λέγει: δόσ μοι δεξιάς τῆς σῆς
θιγεῖν, ζητεῖ δηλ. τὴν δεξιάν τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀγαμέμνονος πρὸς συγ-
διαλλαγὴν καὶ κύρωσιν τοῦ ἐφεξῆς δροκου. σὸν τὸ κράτος = σὸν ἐνίκησες,
διότι ἤλθεν ἡ κόρη, ὅπως ηθελεις, καὶ θὰ γίνη ἡ θυσία. ἀθλιός = δυστυ-
χής. κατόμυνμι Πέλοπα = ὁρκίζομαι εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Πέλοπος.

δις πατήρ τούμοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ τ' ἐκλήθη = δέ ὅποιος πατήρ τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ ἰδικοῦ σου πατρὸς ὑπῆρξεν· δέ πλοῦτος τῆς ἐκφράσεως διὰ μεῖζονα κύρωσιν τῆς εἰλικρινείας. **Πέλοπα - Ατρέα τε.** Πέλοψ, μήδε τοῦ Ταντάλου, βασιλέως τῆς Φρυγίας, ζστις ἀφοῦ ἔγινε πρῶτον βασιλεὺς τῆς Ηισάτιδος ἐν Ἡλίδαι, κατέκτησε κατὰ μικρὸν ὅλην τὴν χερσόνησον, ἥτις ἐκλήθη ἐξ αὐτοῦ Ηελοπόνησος· τούτου μήδε ὑπῆρξεν δέ Ατρεὺς καὶ τούτου τοῦ Ατρέως μήδε ἥσαν οἱ Ατρεῖδαι· Αγαμέμνων καὶ Μενέλαος. τάπο καρδίας = τὰ ἀπὸ καρδίας = δέ, τι ἔχει μέσα ἡ καρδιά μου, δέ, τι ἔχω μέσα μου. σαφῶς = εἰλικρινῶς καὶ μὴ (ἔρειν) μηδὲν ἐπίτηδες = τίποτε ἐπιτηδευμένον, ἐπίπλαστον. ἀλλ' ὅσον φρονῶ = ἀλλὰ τάπο καρδίας. ὅσσε = οἱ ὁφθαλμοί. καύτὸς = καὶ ἐγώ αὐτὸς ἀνταφῆκά σοι (δάκρυ) πάλιν = ἔχυσα καὶ ἐγὼ δάκρυα συμπονῶντάς σε (= σοι). ἔξαρφίσταμαι τινος = ἀποκαρύνομαι ἀπό τι, παραιτῶ, ἀνακαλῶ. οὐκ ἔς σὲ δεινὸς = γωρίς γὰν ἔχω μικρὸν πάθος. οὔπερ = ἐκεῖ ὅπου. εἴ = εἰσαι. ἀνθελέσθαι τούμὸν = γὰν προτιμήσῃς τὸ ἰδικόν μου (συμφέρον) ἀντὶ τοῦ ἰδικοῦ σου. οὐκ ἔνδικον = ἄδικον. τάμα ἥδεώς ἔχειν = ἐμὲ ἥδεσθαι, χαίρειν. ὁρῶ φάος· γραφικὴ περίφρασις τοῦ ζῷ.

θ') 445 - 521

τί βούλομαι γάρ; = διότι τί θὰ κερδίσω, ἀλήθεια τί θὰ κερδίσω; γάμοι = σύζυγος. ίμείρομαι = ἐπιθυμῶ. ἥκιστα ἔχρην (ἀπολέσαι) = οὐδαμῶς ἔπειρε (νὰ γάσω). τὸ κακὸν (τὴν Ἐλένην) ἀντὶ τάγαθοῦ τοῦ (ἀδελφοῦ). νέος = ἐπιπόλαιος. ἥ = ἥν. πρὶν ἐγγύθεν σκοπῶν τὰ πράγματα ἔσειδον = ἔως ὅτου ἔξετάζων τὰ πρόγραμματα ἐκ τοῦ σύνεγγυς εἶδα καλά. οἶον ἥν κτείνειν τέκνα = τί ἔσήμαινε τὸ νὰ φονεύῃ κανεὶς τὰ τέκνα του· ἥν· δὲ παρατ. ἀντὶ τοῦ ἐνεστ. ἔστι, διότι δὲ λέγων ἔχει ὑπ' ὅψει τὸν χρόνον τῆς πρώτης παρατηρήσεως. ἀλλως τε = καὶ ἐξ ἀλλου. ἔλεος ἔσηλθε μ(οι) = ἐλυπήθηκα. ἐννοοῦμαι = λαμβάνω ὑπ' ὅψει. ἥ = διότι αὕτη· αἵτιοι. τοῦ ἔλεος ἔσηλθε μοι. ἔκατι = ἔνεκα. μέτα = μέτεστι· ἀναστροφὴ τῆς προθέσεως καὶ μετατύπωσις ὡς πάρα = πάρεστιν. τι δ' Ἐλένης... μέτα; = καὶ τί σχέσιν ἔχει ἡ ἰδική σου κόρη μὲ τὴν Ἐλένην; ἵτω στρατεία διαλυθεῖσ' ἐξ Αύλιδος; μὲ τόνον ἀξιοῖ τὴν διάλυσιν τῆς στρατείας ὡς αἵτιας τῶν κακῶν καὶ τῆς τραγικῆς θέσεως τοῦ Αγαμέμνονος· ἂς διαλυθῇ καὶ

ὅς πάγκατὸν διαδόλου ή στρατεία = ή στρατιά. τέγγω = βρέχω.
 παρακαλῶ = παρακινῶ, παρασύρω. εἰ μέτεστι μοί τι θεσφάτων
 κόρης σῆς = ἀν̄ ἔχω δικαιώματα ἐν σχέσει μὲ τὰς μικντείας (τὰς ἀφορώ-
 σας τὴν τύχην) τῆς κόρης σου. μή μοι μετέστω = ὅς μὴ δικαιοῦμαι.
 τοὶ νέμω τούμπον μέρος = ἐκχωρῶ σ' ἔσενα τὰ δικαιώματά μου.
 ἀλλ' (ἀ) = ἀλλὰ (θὺ μοῦ εἰπήτε ἐνιστάμενοι) ἐξ μεταβολᾶς ἥλ-
 θον = μετεθέλγηθην, ἀλλαζώ. ἀπὸ δεινῶν λόγων = ὕστερα ἀπὸ τὰ φο-
 βερὰ καὶ τρομερὰ ποὺ ἔλεγα. Ο Μενέλαος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην γὰρ
 δικαιολογήσῃ τὴν μεταβολὴν τῶν διαθέσεων του· ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐνστα-
 σιν λέγει: εἰκὸς πέπονθα = φυσικὸν εἶναι τὸ πάθημά μου· καὶ ἐξη-
 γεῖται σαφέστερον: τὸν ὁμόθεν πεφυκότα (τὸν ἀδελφόν μου) στέρ-
 γων μετέπεσον = ἀλλαζώ γνώμην ἐκ στοργῆς πέδε τὸν ἀδελφόν
 μου· τὸ μεταπίπτω εἶναι παθ. τοῦ μεταβάλλω. ἀνδρός... ταιοίδε.
 ή σειρά: τρόποι τοιοίδε οὐ κακοῦ ἀνδρός (εἰσιν ἴδιοι) = συμπε-
 ριφορὰ τοιαύτη, οἷαν ἐγὼ τώρα δεικνύω, δὲν εἶναι χαρακτηριστικὸν
 ἀνοίγοντος ἀνθρώπου. χρῆσθαι τοῖς βελτίστοις ἀει· ἐπεξήγγησις τοῦ
 τρόποι τοιοίδε· διγλ. νὰ μεταχειρίζωμαι τὰ δέλτιστα ἐκάστοτε· δι φρό-
 νιμος πλανάται μέν, ἀλλὰ μόλις ἀναγνωρίσῃ τὴν πλάνην του εἶναι ἔτοιμος
 νὰ τὴν ἐμπολογήσῃ καὶ νὰ μεταβάλῃ σκέψιν προς παθῶν ἐκάστοτε γὰρ
 ἀκολουθήσῃ τὰς ὑπαρχούσεις τῆς λογικῆς. Σημείωσον τὴν εἰς τὸν χα-
 ρακτήρα τοῦ Μενελάου συντελεσθεῖσαν μεταβολήν· ἐνῷ κατ' ἀρχὰς
 ἐπέλιενε διὰ τὴν θυσίαν χάριν τῆς Ἐλλάδος (370), τώρα εἶναι κατ'
 αὐτῆς συμπιστέσσας ὡς ἀνθρωπος τὸν ἀδελφόν του· τοῦτο λέγεται ἀνω-
 μαλίκη ζήθους· τοιαύτην θὰ ἴδωμεν καὶ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα, τοικύτην
 θλέπομεν καὶ παρὰ Σφροκλεῖτε εἰς τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσιμήνην ἐν τῇ
 ΤΑΝΤΙΓΟΝΗ. γενναῖα = εὐγενῆ. προγόνους οὐ καταισχύνεις σέθεν·
 κατὰ τὸ ὅμηρον Z 209 μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν. αἰνῶ =
 ἐπαινῶ, εὐγε. παρὰ γνώμην ἐμὴν = παρὰ τὴν προσδοκίαν μου· δὲν
 ἀνέλιενε τοιαύτην στάσιν ὕστερα ἀπὸ τοὺς πικροτάτους λόγους τοῦ Με-
 νελάου (320 κέ.). ὑπέθηκας = ἐστήριξες· ἡ μεταφορὰ ἐκ τῶν θειε-
 λίων. δρθῶς = εἰς δρθὰς βάσεις. πλεονεξία δωμάτων = πλεονεξία
 κληρονομική· κάθις ἀδελφὸς θέλει νὰ πάρῃ τὰ περισσότερα ἀπὸ τὴν πα-
 τρικὴν περιουσίαν, ἐντεῦθεν ἡ ταραχὴ εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀδελφῶν.
 ἀπέπτυσα = σικχαίνομαι. τοιάνδε συγγένειαν ἀλλήλοιν πικράν =
 τέτοιαν συγγένειαν ποὺ ποτίζει φαρμάκια τοὺς ἀδελφούς· ήμετες λέγομεν:
 ἀγρύρευτη νάγαια τέτοια συγγένεια. ἀλλ' (ἀλλὰ ή καλή σου διάθεσις δὲν

μᾶς ωφελεῖ). ἥκομεν γάρ εἰς ἀναγκαίας τύχας = διότι ἔχομεν φθάσει εἰς τὴν σιδηρᾶν ἀνάγκην. θυγάτρος αἴματηρδὸν ἐκπρᾶξαι (= ἐπιτελέσαι) φόνον' ἐπεξήγγησις τοῦ ἀναγκαίας τύχας. Ἀπὸ τοῦ στίχου τούτου ἀρχίζει νὰ φανερώνεται ἡ μεταβολὴ τῶν διαθέσεων τοῦ Ἀγαμέμνονος διὰ τὸ ἀναπόδραστον τῆς θυσίας. τήν γε σήν = ἐπὶ τῆς ὁποίας σὺ μόνος ἔχεις δικαιώματα. σύλλογος = τὸ σύνολον. νιν = αὐτὴν, τὴν κόρην σου. ἀποστείλης πάλιν = στείλῃς πίσω. "Αργες = αἱ Μυκῆναι. λάθοιμ" ἀν τοῦτο = εἶναι πιθανὸν νὰ διαφύγω τὴν προσοχὴν τοῦ στρατοῦ κάμινων τοῦτο (ἀποστέλλων ὅπίσω τὴν κόρην). ἐκεῖνο· ἡ ἐπεξήγησίς του εἰς τὸν στίχ. 518. ταρβῶ = τρέμω. Κάλχας: ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ στίχου μετ' ἑμφάσεως. οὐκ = οὐκ ἔρετ. θάνη· τὸ βρῆλια ώς παθητικὸν ληπτέον· τότε τί θὰ σημαίνῃ; εὐμαρὲς = εὐχερές, εὔκολον. τὸ μαντικὸν πᾶν σπέρμα φιλότιμον κακὸν = ὅλη ἡ σπορά τῶν μάντεων εἶναι πληρὴν (κακὸν) φιλόδοξος. οὐδέν γ' ἄχρηστον οὐδὲ χρήσιμον παρόν· (τὸ σπέρμα τῶν μάντεων) παρὸν (ὑποθ. μετοχὴ) οὐδὲν ἄχρηστον οὐδὲ χρήσιμον = ἡ παρουσία των δὲν εἶναι οὕτε ἄχρηστος οὕτε γεγονιός.

ι') 522 - 542

οῦμ' = δ ἐμὲ ἐσέρχεται (57). ὃν σὺ μὴ φράζεις, πῶς ὑπολάβοιμ' ἀν λόγον = πῶς ἡμπορῶ νὰ φαντασθῶ τὸ πρᾶγμα, ἐὰν σὺ δὲν λέγῃς; τὸ Σισύφειον σπέρμα = τοῦ Σισύφου ἡ σπορά, κατὰ συνεχοδοχὴν ἐν περιφρονητικῷ τόνῳ· πειραφορεῖ, ἀλλὰ συνάμια καὶ τοιίζει τί ἐπικίνδυνος εἶναι αὐτὸς δ Σισυφόσπορος ἔνεκα τῶν δόλων, οὓς χρησιμοποιεῖ. οὐκ ἔστι' Οδυσσεύς δ τι σὲ κάμε πημανεῖ = οὐκ ἔστι (τι) δ τι = εἰς οὐδέν. πημαίνω (πῆμα) = θλάπτω. ποικίλος πέφυκε = εἶναι φύσις ἀλλοπρόσαλλος· εἶναι Πρωτεὺς μαρφάς ἀλλάσσων. τοῦ τ' ὅχλου μέτα (ἔστι) = καὶ πάντοτε πηγαίνει μὲ τὸν λαὸν ώς δημιαγωγός. μὲν = μὴν = δέδαια. φιλοτιμίᾳ ἐνέχεται = εἶναι ἔνοχος φιλοτιμίας, ἔχει τὸ ἐλάττωμα τῆς... δεινῷ κακῷ· κακῷ οὐσ., δεινῷ ἐπιθ., παράθεσις τοῦ φιλοτιμίᾳ. δοκεῖς = νομίζεις. στάντ(α) ἐν Ἀργείοις μέσοις = λαθόντα τὸν λόγον ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἀργείων. ἀ K. θέσφατ' ἔξηγήσατο = τὴν μαντείαν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἔξηγῶν τὴν θέλησιν τῶν θεῶν. κάμε = καὶ ἐμέ· πρόληψις. ως ὑπέστην ἔγώ... εἰδ. πρότασις ἐκ τοῦ ἀπαρεμφ. λέξειν. ὑπέστην ἔγώ θύσειν θῦμα

Ἄρτέμιδι καὶ τα ϕεύδομαι; η σύνταξις κανονικώτερον θὰ εἶχεν ὥς
ἔξης: καὶ ἐγὼ νποστάτας θύσειν Ἀρτέμιδι θῦμα ὅμως ϕεύδομαι;
ὑφίσταμαι = ὑπισχγοῦμαι. οἵτις = τούτοις οὖν τοῖς λόγοις. ξυναρπά-
σας ὅπως τὸ ήμετερον συναρπάσας. σὲ καὶ ... κελεύσει· η σειρά:
κελεύσει Ἀργείους, ἀποκτείναντας σὲ καὶ ἐμέ, σφάξαι κόρην.
συναρπάσουσί (με) αὐτοῖς τείχεσιν = θὰ μὲ περιαρπάξουν μὲ αὐτὰ.
τὰ τείχη, κατασκάπτω = δὲν ἀφήγω λίθον ἐπὶ λίθου. ως ἡπόρημαι.
πρὸς θεῶν τὰ νῦν τάδε = εἰς ποίαν στενόχωρον θέσιν (ἀιγανίαν).
μὲ ἔχουν φέρει οἱ θεοὶ μὲ αὐτὰ ἐδῶ τώρα. πρὸς θεῶν· ποιητ. αἴτιον
εἰς τὸ ἡπόρημαι. Ο Ἀγαρι. πανικοβληθεὶς ὑπερβάλλει τοὺς κινδύνους.
ὅτιος περιγράφων τὸν ἔαυτόν του παρουσιάζεται εἰς ἡμῖν ὡς ἀξιο-
θρήγητος. μοι· δοτ. χρ. = παρακαλῶ. φύλαξον = πρόσεξε. ἔν = ἔνα.
πρᾶγμα, ἐπειγγύμενον διὰ τοῦ ὅπως ἀν μὴ Κλυταιμήστρα μάθῃ
τάδε· πλαγία ἐρώτησις. πρὶν (ἀν) προσθῶ "Αἰδη παῖδ' ἐμὴν = πρὶν
παραδόσω εἰς τὸν "Αἰδην τὴν κόρην μου. ως· τελ. πράσσω κακῶς =
δυστυχῶ. ὑμεῖς· ἀποτείνεται πρὸς τὰς γυναικας τοῦ Χοροῦ συνιστῶν
νὰ τηρήσουν σιγήν (φυλάσσετε σιγήν). Ο Χορός, ἐπειδὴ δὲν ἀπο-
μακρύνεται ἀπὸ τὴν δραχήστραν διακούσης τῆς διδασκαλίας τῆς τραγῳ-
δίας, κατ' ἀνάγκην λαμβάνει γνῶσιν τῶν μυστικῶν τῶν δρώντων προσώ-
πων, διὸ καὶ ταῦτα ἀξιοῦν παρ' αὐτοῦ σιγήν.

Ο Μενέλαος παρέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου καὶ δ' Ἀγ. εἰσέρ-
χεται εἰς τὴν σκηνήν.

Αἱ ἀρχαιότεραι τραγῳδίαι ἥρχιζον ἀπὸ τὴν πάροδον, μὴ ἔχουσαι
πρόδογον. Αφ' οὗ δὲ ὁ χορὸς ἥδε τὴν πάροδον, ἐπεισήρχετο ὁ ὑπο-
κριτής, ὃν τότε εἶς, καὶ διελέγετο μὲ τὸν Κορυφαῖον τοῦ Χοροῦ. Ἐκ
τῆς ἐπεισόδουν ταύτης τοῦ ὑποκριτοῦ μετὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Χοροῦ εἰς
τὴν δραχήστραν καὶ τὸ μέρος τοῦ δράματος τὸ διαλογικόν, τὸ ὄποιον
ἀκολουθεῖ τὴν πάροδον, λέγεται ἐπεισόδιον (μέρος). Ἐδῶ τὸ
ἀ' ἐπεισόδιον περιλαμβάνεται εἰς τοὺς στίχους 303 - 542, ἀποτελοῦν-
τὴν β' πρᾶξιν τῆς τραγῳδίας (μετὰ τὴν τοῦ προδόγον πρᾶξιν). Ἐν
τούτῳ τῷ ἐπεισόδῳ περιεπλέχθησαν τὰ πράγματα· η ἐπιστολὴ περιῆλ-
θειν εἰς χειρας τοῦ Μενέλαου καὶ η Ἰφιγ. μετὰ τῆς μητρός της μάλιστα
ἥλθειν ἀποσδοκήτως· φόβον καὶ ἔλεον αἰσθανόμεθα εἰς τὴν ψυχήν μας
διὰ τὸν ἀτυχῆ πατέρα καὶ τὴν κόρην.

Πρωταρχικὴ αἴτια τοῦ κακοῦ εἶναι τοῦ Πάριδος δ' ἀμετρος ἔρως.

Εἰς αὐτὸν δ' Χορὸς ἀποβλέπων ἄδει ἐφεξῆς ἄσμα, τὸ δποῖον θὰ ἔρμηνεσσωμεν καὶ τὸ δποῖον καλεῖται στάσιμον, διότι δὲ χορὸς τὸ γάλλει, ἀφ' οὗ ἔχει καταλάβει ἐν τῇ δρκήστρᾳ θέσιν (στάσιν).

ΠΡΩΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (543 - 605)

Στροφὴ (543 - 557)

μάκαρές (εἰσιν), οἱ μετέσχον θεοῦ μετρίας· ἡ ἀναφ. πρότασις ὑποκ. τοῦ εἰσί. θεοῦ ἀντικ. μετρίας κατηγ. μετέσχον· γνωμ. ἀρρεστος. θεοῦ = τῆς Ἀφροδίτης. μετέσχον τε λέκτρων Ἀφροδίτας μετὰ σωφροσύνας· πρότασις ἐπεξηγοῦσα τὴν πρώτην. σωφροσύνη = ἐγκράτεια. χρῶμαι γαλανείᾳ = τηρῷ γαλάνην, εἴμαι ἀπαθής. μαινομένων οἰστρων· γεν. ἀντικ. εἰς τὸ γαλανείᾳ. μαινόμενοι οἰστροι = παράφορον ἔρωτικὸν πάθος. δθι δὴ = δπου, δτε ἀκριθῶς. δίδυμα τόξα χαρίτων = δύο εἰδη ἔρωτικῶν δελῶν. ἐντείνεται = ἐντείνει κατ' ἀρέσκειαν τὸ μὲν = τὸ ἐν ἐπ' εὐαίωνι πότμῳ = διὰ μοῖραν εὐτυχῆ, διὰ δίον εὐτυχῆ, τὸ δὲ = τὸ δὲ ἀλλο ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς = διὰ σύγχυσιν τῆς ζωῆς. ἀπενέπω = ἀπαγορεύω, δὲν ἐπιτρέπω τὴν εἰσοδον. νιν = αὐτόν, τὸν ἔρωτα τὸν ἐντείνοντα τὸ δεύτερον τόξον. ἀμετέρων θαλάμων = εἰς τοὺς (συζυγικοὺς) θαλάμους μας. χάρις = τὰ θέληγητα τὰ προκαλοῦντα τὸν ἔρωτα. πόθοι = ἔρως. δσιος = ἀγνὸς καὶ ἐν τῷ προσήκοντι μέτρῳ. πολλὰν δ' (Ἀφροδίταν) ἀποθείμαν (-ην) = εἴθε νὰ ἀπορρίψω, νὰ ἀποφύγω. Ἡ ἔννοια τῆς στροφῆς εἶναι: δὲν μέτρῳ ἔρως γίνεται πρόξενος εὐδαίμονίας, δὲ ἀμετρος δμιως καὶ ἀνόσιος φέρει ταραχὴν εἰς τὸν ἀνθρώπινον δίον. δὲ Χορὸς ἐπιδοκιμάζει τὸν πρῶτον διατί αἰδοδοκιμάζει τὸν δεύτερον, θὰ εἴπῃ ἐφεξῆς.

Αντιστροφὴ (558 - 572)

φύσις = ἡ φυσικὴ διάπλασις. διάφοροι· κατηγ. τρόποι = χαρακτῆρες. τὸ δρθῶς ἐσθλὸν = ἡ πρχγματικὴ ἀρετή (ἐστι) σαφὲς αἰεὶ = πάντοτε τὸ ἀντιλαμβάνονται οἱ ἀνθρώποι. τροφαὶ αἱ παιδευόμεναι = ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐκπαιδεύσεως μέγα φέρουσ(ι) = συντελεῖ ἐς τὰν ἀρετὰν = εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς, εἰς τὴν δημιουργίαν ἥθους χρηστοῦ. τὸ αἰδεῖσθαι = δε σεδασμός, τὸ ἥθικὸν συναίσθημά (ἐστι)

σοφία = εἶναι σοφία, γνῶσις τοῦ ἀγαθοῦ. τάν τ' ἔξαλλάσσουσαν-
ἔχει (παρέχει) **χάριν** = (ἡ σοφία, ἡ ἀγαθή, ἣν δίδει ἡ παιδεία) παρέχει τὸ ἔξαιρετικὸν χάρισμα· ποτον; **ἔσορᾶν** τὸ δέον· ἐπεξήγησις
= νὰ θλέπωμεν τὸ καθῆκον. **ὑπὸ γνώμας(-ης)** = κατανοούντες ὅτι εἶναι καθῆκον: συνειδητά. **ἴνθα** = ὅπου, ὅτε, καὶ τότε **δόξα** = ἡ κοινὴ γνώμη φέρει = προσφέρει βιοτῷ = εἰς τὴν ζωήν μας κλέος ἀγήρατον = δόξαν ἀρθτον. 'Ο Εὔριπίδης διδάσκει ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι διδακτή, εἶναι γνῶσις καὶ ὅτι ἡ δυναμίς της εἶναι διττή: α') τὸ αἰδεῖσθαι = ἡ δημιουργία τοῦ ἥθικοῦ συναισθήματος, β') ἡ δημιουργία τῆς δυνάμεως τοῦ διακρίνειν τὸ καθῆκον, τὸ πρακτέον· ὅταν δ' ἐπιτίχῃ τις ταῦτα, τότε ἡ κοινὴ γνώμη δίδει εἰς τὴν ζωήν μας δόξαν αἰωνίαν. Ἔξετασθείσης γενικῶς τῆς ἀξίας τῆς ἀρετῆς ὁ Χορδὸς μεταβαίνει εἰς τὴν ἔξετασιν καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς σκοπιμότητος τῆς ἀρετῆς δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα. (ἐστὶ) **μέγα τι** (λιτ.) ἔχει πολὺ μεγάλην σκοπιμότητα θηρεύειν ἀρετὰν = ἡ ἐπιδίωξις ἀρετῆς, ἥθους χρηστοῦ γυναιξὶ μὲν (γιγνομένην) κατὰ Κύπριν κρυπτὰν = διὰ τὰς γυναικας μὲν συνισταμένης εἰς τὴν συζυγικὴν πίστιν ἐντὸς σκοτεινοῦ συζυγικοῦ θαλάμου, ἐν ἀνδράσι δ' αὖ ἐνών ὁ μυριοπληθῆς κόσμος αὔξει πόλιν μείζω (προλ. κατηγ.). **κόσμος** = τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως, ἡ ἥθικὴ εὐκοσμία, ἐνών ὁ μυριοπληθῆς = ἐλαν ὑπάρχη εἰς τὴν μεγάλην πλειονοψηφίαν τῶν ἀνθρώπων, αὔξει μείζω πόλιν = προάγει τὸ μεγαλεῖν τῆς πόλεως. 'Η ἔννοια: 'Ἡ ἀρετὴ διὰ τὰς γυναικας εἶναι ἡ συζυγικὴ πίστις διὰ τοὺς ἄνδρας ἡ ἥθικὴ εὐκοσμία, τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως.

*Επωδός (573 - 589)

ἴμολες = ἥλθες. **ἥτε** = ἐκεῖθεν ὅπου. **σύ γε** = ναὶ σύ. **ἔτράφης** βουκόλος (κατηγ.) παρὰ μόσχοις **'Ιδαιαίς ἀργενναῖς** συρίζων βάρβαρα, πνέων καλάμοις μιμήματα Φρυγίων αὐλῶν **'Ολύμπου**. **ἀργεννὸς** = λευκός. **'Ιδαιος** = δ τῆς **"Ιδης**, ὅφους τῆς Τροίας N.A. τοῦ **'Ιλιου**. **συρίζω** βάρβαρα = παίζω μὲ τὴν σύριγγα διρθαρικὰ κοιμάτια. πνέω καλάμοις = παίζω μὲ τὰ σουραίλια μιμήματα Φρυγίων αὐλῶν **'Ολύμπου** = ὅπως ἔπαιζεν δ **"Ολυμπος** μὲ τοὺς Φρυγίους αὐλούς. Βάρθαρα ἐσύριζεν δ Πάρις: διότι ἥτο Τρώς: κατὰ τὸν Εὔριπίδην οἱ Τρώες παρίστανται ως διάρθαροι, κατὰ τὴν ἀρχήν: πᾶς μὴ **"Ελλην** βάρθαρος. **"Ολυμπος** ἀρχαῖος περίφημος αὐλητὴς καὶ

μουσικός, μαθητής τοῦ Φευγὸς αὐλητοῦ Μαρσύου, ὅστις ἐξεδάρη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὰ ḥσματα τοῦ Ὀλύμπου τὰ τονισμένα εἰς αὐλὸν ἔπαιξεν δὲ Πάρις μὲ τὴν σύριγγα. εὔθηλοι βόες = ὥραίους μαστοὺς ἔχοντες δόξες. τρέφονται (ἐκεῖ) ὅθι = ὅπου κρίσις θεᾶν ἔμενέ σε ἢ σε πέμπει Ἑλλάδα (αἰτ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως). πάροιθεν ἐλεφαντοδέτων δόμων = ἔμπροσθεν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Μενελάου, τῶν ἐλεφαντοκοσμήτων, τῶν πολυτελῶν. 'Ο Εὑριπίδης ἔχει ὑπὸ δύοις του δημητρικὴν περιγραφὴν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Μενελάου. (ἔμενέ σε) ὃς ἔδωκάς τ' ἔρωτα ἐν ἀντωποῖς βλεφάροισιν τὰς 'Ελένας = ἐνεπνευσας ἔρωτα μέσα εἰς τοὺς δφθαλλιοὺς τῆς 'Ελένης ποὺ σὲ ἐκοιταζαν κατάματα (= ἀντωποῖς). ἔρωτι δ' (ἀντὶ τοῦ τε) αὐτὸς ἐπτοάθης = συνεκινήθης δὲ καὶ σὺ ἀπὸ τὸν ἔρωτα. ὅθεν = κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἔρις (θεατῶν) ἄγει 'Ελλάδα (= Ἐλληνικὴν) ἔριν (= πόλεμον) ἐς πέργαμα Τροίας σὺν δορὶ ναυσί τε. Μετὰ τὴν προηγηθεῖσαν παιδαγωγικὴν θεωρίαν προεστλήθη ἐφαρμογὴ αὐτῆς ληφθέντος ὡς παραδείγματος τοῦ Πάριδος, ὅστις μὴ εὐμορίσας τῆς δρθῆς ἀγωγῆς, προτιμήσας δ' ἀμετρον καὶ ἀνόσιον ἔρωτα, ἐγένετο αἰτία τοῦ δλέθρου τῆς πατρίδος του καὶ πρόξενος συνάμα συμφορῶν εἰς τοὺς Ἀχαιούς. Σημείωσον ἐν τῇ ἐπωδῷ (οὗτῳ καλεῖται τὸ ἐρμηνευθέν τμῆμα 573-589) τὴν εἰδυλλιακὴν σκηνὴν 574 κ.ε., ἣν ἐμβάλλει δὲ τραγικός, ως καὶ πολλαχοῦ ἀλλαχοῦ εἰς τὰ δράματα τοιαύτας ἐμβάλλει σκηνάς, φυσιολάτρης ὁν. Παρέρχονται διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου εἰς τὴν δργήστραν ἡ Κλ. καὶ ἡ Ἰφ. ἐποχούμεναι καὶ ἄλλος Χορὸς ἐξ ἀνδρῶν Ἀργείων πλησιάζει μὲ εὐλόγειαν πρὸς τὰς ἡγεμονίδας. 'Η πρώτη λέξις, τὴν δποιαν λέγει, είναι (590) ίώ ίώ, ἐπιφ. σχετλιασμοῦ, ἀχ ἀχ, καὶ χαρᾶς· αἱ ἡγεμονίδες ἐκλαμβάνουν τὸ ίώ ίώ ως ἐπιφώνητις χαρᾶς, δὲ θεατὴς ως ἐπιφώνημα σχετλιασμοῦ.

Χορὸς ἀνδρῶν Ἀργείων (597-590)

εύδαιμονίαι μεγάλων (ὑποκ.) (εἰσὶ) μεγάλαι = τῶν τραγῶν ἡ εύτυχία είναι μεγάλη. Σημείωσον τὴν ἐπαναδίπλωσιν. Καὶ ἀμέσως ἐπακολουθεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνω γενικῆς παρατηρήσεως ἐν τῇ προκειμένῃ εἰδικῇ περιπτώσει. ἴδετε = κοιτάξατε τὴν τοῦ βασιλέως ἄνασσαν ἐμὴν 'Ιφιγένειαν· βασιλέως ἄνασσα = ἡ βασιλόπαις. Κλυταιμήστραν τε τὴν Τυνδάρεω (κόρην)· αἱ αἰτ. κατὰ πρόληψιν

ἀντὶ δυοικιστικῆς. ως ἐκ μεγάλων ἐβλαστήκασιν = πόσον μεγάλων οἰκογενειῶν διλαστοὶ εἰναι.. ἐπί τε (ως) εὑμήκεις τύχας ἡκουσι = καὶ εἰς πόσον ὑψηλὰ σκαλοπάτια τῆς μοίρας ἔχουν ἀναβῆ. εὑμήκεις τύχας δίσημον καὶ τοῦτο φαίνεται ὅτι δημιλεῖ διὰ τὸν ζηλευτὸν γάμιμον, ἀλλ' ὁ θεατὴς ὑπονοεῖ τὴν τραγικὴν μοίραν τῆς κόρης. Τοῦ δισήμου τὴν ἐκδοχὴν εύνοει ἡ λέξις τύχη, ητοι εἴναι μέση λέξις. Θεοί γ' οἱ κρείσσους... θνατῶν· ἢ σειρά: οἱ κρείσσους οἵ τ' ὀλβοφόροι (εἰσὶ) θεοὶ (κατηγ.) τοῖς οὐκ εύδαιμοσι θνατῶν (δοτ. τῆς κρίσεως). οἱ κρείσσους = οἱ λιγυροί, οἱ ἔχοντες τὰς ὑψηλὰς θέσεις. ὀλβοφόροι = οἱ ὅληιοι, οἱ πλούσιοι. οἱ οὐκ εύδαιμονες· κατὰ λιτότητα = οἱ δυστυχεῖς.

Χορὸς γυναικῶν (598 - 606).

στῶμεν = ἀς σταθῶμεν. ἔκγονα θρέμματα Χαλκίδος = γεννύματα καὶ θρέμματα τῆς Χαλκίδος. δεξώμεθα δχων ἀπὸ τὴν βασίλειαν ἐπὶ γαῖαν = ἀς ὑποδεχθῶμεν τὴν δασίλισσαν (κατερχομένην) ἀπὸ τὸ ἄριμα κάτω εἰς τὴν γῆν. μὴ σφαλερῶς = κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ώστε νὰ μὴ σφαλῇ, νὰ μὴ γλιτστρήσῃ. ἀγανῶς δὲ (δεξώμεθα) χεροῖν μαλακῇ γνώμῃ. ἀγανὸς = μαλακός μαλακὴ γνώμη = τριφερὰ αἰσθήματα. μὴ ταρβήσῃ = ἵνα μὴ φοδηθῇ, τρομάξῃ. μηδὲ θόρυβον μηδ' ἔκπληξιν παρέχωμεν = μηδὲ ἐνοχλήσωμεν καὶ ταράξωμεν. Μεγάλη τοῦ Χοροῦ ἡ εὐλάβεια. ξεῖναι ταῖς Ἀργείαις ξείναις = ξέναι τῷ μετεῖ τὰς Ἀργείας ξένας· σημειώσον τὴν ἀναδίπλωσιν ξεῖναι - ξείναις. Ο Εύριπίδης πολὺ ἀγαπᾷ τὰς ἀναδίπλωσεις.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (607 - 750)

α') 607 - 641

ὅρνις = οἰωνός. ὅρνιθα αἰσιον ποιούμεθα = θεωροῦμεν ως αἰσιον οἰωνόν· ὁ πληθ., διότι ἡ Κλυτ. ὀμιλεῖ ἐξ ὀνόματος ὅλης τῆς οἰκογενείας. τόνδ'· καθ' ἔλξιν ἀντὶ τοῦ τόδε = τὸ ἔξης, ἐπεξηγούμενον διὰ τῶν: τὸ σόν τε χρηστὸν καὶ λόγων εὐφημίαν = τὴν φιλόφρονα προϋπάντησίν σου καὶ τοὺς εὐοιώνους λόγους σου. ἔχω ἔλπίδα τινὰ (λιτότης) = εἰμιαι πολὺ αἰσιόδοξος. ως πάρειμι ἐπ' ἐσθλοῖσι γάμοις = ὅτι ὁ γάμιος, δι' ὃν ἔχω ἔλθει, εἴναι αἰσιος. νυμφαγωγὸς = ὁ

συγοδεύων τὴν νύμφην· νυμφαιγωγὸς λέγεται ἡ μήτηρ τῆς νύμφης ἡ συγοδεύουσα τὴν αὔρην τῆς ἀγαμένην ὑπὸ τοῦ γαμιθροῦ καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν ἀπὸ τῆς οἰκίας τῆς μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ γαμιθροῦ. πορεύω· ἔξω = ἔξαγω· πορεύετε· ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς δούλους ποὺ τὴν συγώδευον. φερνὴ = ἡ προΐξ. πέμπω = φέρω. εὐλαβοῦμαι = πιάνω καλά, προσέχω. μέλαθρον = ἡ σκηνὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἡ ἐκφόρωσις τῆς φερνῆς πόσην Ἰλαρότητα θὰ προεκάλεσεν εἰς τὸ θέατρον! Ἄλλα συγχρόνως θλέπομεν τοὺς θεατὰς νὰ κινοῦν τὴν κεφαλὴν διὰ τὸν ἐπικείμενον μαῦρον γάμπον. Ἡ Κλυταιμήστρα δι' ὅλα φροντίζει. λεῖπε πωλικοὺς ὄχους = κατέθα ἀπὸ τὸ ὅχημα, τὸ συρόμενον ἀπὸ πώλους, ἵππους. τίθημι κῶλον = πατῶ. κῶλον = πούς. ἀβρὸς = λεπτός, χαριτωμένος. νεάνιδες· ἀπευθύνεται πρὸς τὰς γυναικας τοῦ Χοροῦ, αἱ δησὶαι θὰ εἶχον συρρεύσει περὶ τὴν ἀμαξαν. ἐνδίδωμι χερὸς στηρίγματα = δέω τὴν κείρα ώς στήριγμα. ως ἂν ἐκλίπω· τελ. πρότασις. θᾶκος (195) ἀπήνη (147). αἱ δὲ = ἄλλαι δέ. ὅμμα πωλικὸν = οἱ δρόμαλοι τῶν ἵππων. φοβερόν· ἐπὶ παθ. ἐννοίας: δειλὸν = τρομάζουν εὔκολα. ἀπαράμυθον = μὴ ἐπιδεκτικὸν παρατιθίκες (καταπρατήσεως)· οἱ ἵπποι, εὑρισκόμενοι εἰς περιθάλλον ἀσύνθετες, ὑπῆρχε φόδος νὰ ἀφηγηάσουν. λάζυμαται καὶ λάζομαι = λαριθάνω. Ὁρέστην· χάριν τῶν θεατῶν. δαμείς ὄχω πωλικῶ; = ζαλισθεὶς ἀπὸ τὰς κινήσεις τῆς ἀμάξης; ἔγειρ' (ε) = ἐγείρου. ἐφ' ὑμέναιον ἀδελφῆς = διὰ τὸν γάμον τῆς ἀδελφῆς σου. εὐτυχῶς = τύχη ἀγαθῆ = καλορίζικος νάναι. αῆδος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς λήψει = θὰ κάλυψε γαμιθρὸν καλὸν ἀνθρωπὸν (θὰ συμπεθεριάσῃς μὲ καλὸν ἀνθρωπὸν). ἐσθλὸς αὐτὸς ὄν = ὅπως καὶ σὺ εἶσαι εὐγενῆς. τὸ γένος = ὁ γόνος, ὁ οἵδε. καθίστω· προστ. ἀντὶ καθίστασο = τοποθετήσου. δεῦρο· παρακελ. πρὸ τοῦ καθίστω. ἔξῆς ποδός μου = δίπλα ἀπὸ τὰ πόδια μου. πρὸς μητέρα = εἰς τὸ πλευρὸν τῆς μητρός. θέσ με μακαρίαν ξέναις ταῖσδε = κάμε με εὐτυχισμένην στὰ μάτια τῶν ξένων αὐτῶν ἐδῶ. προσείπωμεν τοῦ προσαγορεύω = χαιρετίζω. ὡς σέβας ἐμοὶ μέγιστον = τρισέβαστέ μου· ἡ προσφώνησις πανηγυρική. οὐκ ἀπιστοῦσαι (λιτ.) = πρόθυμα συμμορφούμεναι. ἐφετιὴ = παραχρελία. ὑποτρέχω τινὰ = προλαριθάνω τινά. ὀργισθῆς δὲ μή· παρένθεσις. προσβάλλω στέρονα πρὸς στέρονα = ἐναγκαλίζομαι. ὑποδραμοῦσα = σπείσασα. περιβάλλω στέρονα = ἐναγκαλίζομαι. διὰ χρόνου = ὕστερα ἀπὸ τόσον καρόν. ποιθῶ ὅμμα σὸν = εἴγχ καρὸν νὰ

σὲ ίδω. χρὴ (περιβαλεῖν). φιλοπάτωρ εἰ = ἀγαπᾶς τὸν πατέρα πολὺ ἀπότομος ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὰ κακοῦργα σχέδια τοῦ πατρός. μάλιστα παίδων = περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιά. ὅσους ἔγώ (ἔ) τεκον τῶδε = μὲ τὸν πατέρα σου ἔδω. ἀσμένη = μὲ χαράν. καὶ πατήρ (ἐσεῖδέ σε). τόδ' ἵσον ὑπὲρ ἀμφοῖν λέγεις = αὐτὸς ποὺ λέγεις ἵσχυει ἔξι ἵσου καὶ διὰ τοὺς δύο. "Ορα ὅτι αἱ λέξεις ἀποσπῶνται μὲ δυσκολίαν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ πατρός.

β') 642-671

εὗ ἐποίησας ἀγαγῶν = καλὰ ἔκαμες καὶ μὲ ἔφερες. οὐκ οἶδος φῶ τοῦτο καὶ μὴ φῶ· δῆπας φῶ (δῶπας) μὴ φῶ· πλάγιαι ἔρωτ. προτ. ἐκ τοῦ οὐκ οἴδα = ἂν πρέπει νὰ εἰπῶ ναὶ η̄ σχι: δις πρὸς τοῦτο. ἔα (317) = περίεργον. ἔκηλος = ἥσυχος. ως οὐ βλέπεις ἔκηλον· ἐπιφύλησις = μὲ τὸ ἀνήσυχον βλέμμα βλέπεις. ἀσμενός μ' ίδων = ἐνῷ, καθὼς εἰπεις (641), μὲ εἰδεῖς μὲ χαράν. πόλλῳ ἀνδρὶ βασιλεῖ καὶ στρατηλάτῃ μέλει = δ βασιλεὺς καὶ στρατηλάτης ἔχει πολλὰς φροντίδας· πρόβλ. "Ομηρον: οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουληφόρον ἀνδρα, φ λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσα μέμηλε. γίγνομαι παρά τινι = συγκεντρώνω τὴν προσοχήν μου εἰς τινα. μὴ ἐπὶ φροντίδας τρέπου = μὴ σὲ ἀπορροφοῦν αἱ φροντίδες. εἰμὶ παρὰ σοί· ὅντως μόνον ἡ θυσία τῆς κόρης τὸν ἀπηγχόλει. μεθίημι ὁ φρὸν = παύω νὰ εἰμι: σκυθρωπός. ἔκτείνω ὅμμα φίλον = γίνομαι εὐθυμιος. ίδού γέγηθα ως γέγηθα ὁρῶν σε = ίδού χαίρω, δῆπας χαίρω τὴν στιγμὴν ποὺ σὲ κοιτάζω. γέγηθα ως γέγηθα· ἡ εὐφημιστικὴ αὕτη ἔκφρασις είναι συνήθης εἰς τὴν τραγῳδίαν, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἔκφρασις κακοῦ, τὸ ὅποιον ἀποιωπῶνται πρόβλ. Μήδειαν: ἐσμὲν οἰόν ἐσμεν. κἀπειτα = καὶ ἔπειτα· ἐν ἐρωτήσει σημαίνει κατάπληξιν. λείβω = χύνω. ἡ πιοῦσ' ἀπευσία = ἡ ἐπιοῦσα ἀπουσία ἡμῖν μακρὰ (ἔσται) = δ χωρισμός μας, ποὺ θὰ ἀκολουθήσῃ κατόπιν, θὰ είναι μακρός. ἡμῖν δοτ. ηθική. Σημείωσον τὴν παρήγησιν καὶ τὸ δίσημον· ἡ Ιφιγένεια φαντάζεται τὸν μακρὸν ἐκ τοῦ γάλου χωρισμόν· δ Ἀγαμέμνων τὸν ἐκ τῆς θυσίας. νύν = λοιπὸν θὰ εἰπωμεν ἀσύνετα (ἀνοησίες) εἰ σέ γ' εὐφρανῶ = ἂν πρόκειται νὰ σὲ εὐχαριστήσω. παπαῖ! τὸ σιγᾶν οὐ σθένω, λέγει καθ' ἔαυτὸν ἔχων ἀπεστραμμένον τὸ πρόσωπον· διὰ τοῦ σὲ δ' ἥνεσσα (σὲ ἐπαινῶ, σὲ θαυμάζω διὰ τὴν ἥγνοιάν σου)

στρέφεται πάλιν πρὸς τὴν κόρην. παπαῖ ἐπιφώνημα σχετλιασμοῦ: στρέφεται πάλιν πρὸς τὴν κόρην. παπαῖ ἐπιφώνημα σχετλιασμοῦ: φρίκη, φρικτόν. ἐπὶ τέκνοις σέθεν = κοντὰ στὰ παιδιά σου. θέλω γιατὶ δὲν ἔχω στὸ χέρι μου τὸ θέλειν αὐτό. λόγχαι = τὰ ὅπλα, ὁ πόλεμος, τὰ Μενέλεω κακὰ = τὸ κακὸν ποὺ ἐδημιούργησεν ὁ Μενέλαος μὲ τὸ πάθημά του. ἄλλους ὀλεῖ πρόσθ' ἀμὲ διολέσαντ' ἔχει = ἀ ἀμὲ διολέσαντα ἔχει ὀλεῖ ἄλλους πρόσθε· διολέσαντ' ἔχει περίφρασις παρακειμένου· ὡς πρὸς τὴν φράσιν καὶ τὴν ἔννοιαν πρᾶλ. Σοφ. Ἀντιγ. ἥδε θανοῦσ' ὀλεῖ τινα. ὡς πολὺν χρόνον ἀπῆσθα (ἥσσο ἀπὸν) ἐν Αὐλίδος μυχοῖς· ἐπιφώνησις. Κατὰ τὴν Ἱγι. ὁ πατὴρ χαρακτηρίζει ὡς ὅλεθρόν του τὴν μακρὰν ἐν Αὐλίδι παραμονήν, ποὺ εἶναι δι' αὐτὴν ἀνεξήγητος. Ισχει με = μὲ κρατεῖ κάτι. μὴ στέλλειν στρατὸν = νὰ μὴ δίδω διαταγὴν πρὸς ἀπόπλουν. οἰκιζομαι = ἔχω κατοικίαν. οὖ = ἔκει ὅπου. μακρὰν (διδὸν) ἀπαίρεις = κάνεις μακρινὸν ταξίδι. εἰς ταῦτὸν σύ γ' ἥκεις σῷ πατρὶ = σὺ καὶ ὁ πατέρας σου εὐρίσκεσθε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν. δίσημος ὁ στίχος: καὶ οἱ δύο ἔχοιτεν νὰ κάριωμεν μακρινὸν ταξίδι. ἀν φύγω μακράν, θὰ φύγῃς καὶ σὺ μακρὰν (εἰς τὸν "Αδηγ"). καλὸν = εὐπρεπές. ἔπεστι καὶ σοι πλοῦς = ἔχεις καὶ σὺ νὰ ταξιδεύσῃς. ἵνα μνήσει πατρὸς = διποὺ θὰ ἔχης ξωντανὴν τὴν ἀνάμνησιν τοῦ πατρός· μνήσει· μέλλ. τοῦ μικρήσκομα. μόνη μονωθεῖσα· πλεονασμός. οὖ πού μ' ἐς ἄλλα δώματα οἰκιζεις, πάτερ; = δὲν πιστεύω νὰ μὲ ἀποκαθιστᾶς εἰς ἄλλην οἰκογένειαν;

γ') 672 - 693

θῦσαι με — θυσίαν τινά· τὸ θῦσαι ἐν ἀρχῇ τοῦ στίχου μετὰ θάρους. θυσίαν τινὰ λιτότης· τὸ ἀδρίστον, ἵνα μὴ ἐννοήσῃ ἡ Ἱγι. ξύνιοις = μαζὶ μὲ τὴν θυσίαν τὸ εύσεβες = ἡ πιστὴ ἐκπλήρωσις τῶν θρησκευτικῶν τύπων. εἰσει σύ· ἔχε υπομονήν, θὰ τὰ μάθης θλα, θὰ τὰ ίδης (εἰσει μέλλ. τοῦ οἴδα). χέρνιβες = τὸ ἥγιασμένον ὕδωρ· ἔδω ὁ θωμός. ἐστήξεις πέλας· δίσημον, δηλ. ὡς θῦμα = ὡς θεατής. ζηλῶ σε τοῦ μηδὲν φρονεῖν = σὲ ζηλεύω διὰ τὴν τελείαν ἀγνοιάν μᾶλλον ἢ 'μὲ = παρὰ τὸν ἔχωτόν μου ποὺ τὰ ξέρω θλα. διφθῆναι σου. μᾶλλον ἢ 'μὲ = παρὰ τὸν ἔχωτόν μου ποὺ τὰ ξέρω θλα. ψεύθηναι κόραις = διὰ νὰ σὲ ίδουν τὰ κορίτσια. μέλλουσα δαρὸν (= δηρὸν) χρόνον = μακρὰν χρόνον ἀποικήσειν πατρός· ἀποικῶ = κατοικῶ Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μακράν. ὡς ἄχθος ἐγένετο = τί δάρος ἔγινε. ταχεῖα νοτὶς διώκει μ' ὁμμάτων φαύσαντά σου· νοτὶς ὁμμάτων = δάκρυα τῶν ὅφθαλμῶν διώκει με = μὲν δάκρυαν ἐιρπάσ, μόλις σὲ ἐθώπευσα. σὲ παρατοῦμαι τάδε = σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃς διὰ τὴν στάσιν μου αὐτὴν ἐδῶ· τὸ τάδε ἐπεξηγεῖται διὰ τῆς αἰτιολ. κατ' ἔννοιαν προτάσσεως. εἰ κατωκτίσθην ἄγαν = διότι ἡσθάνθην δακεῖαν συμπάθειαν. Λήδας γένεθλον· ἡ τρυφερότης πρὸς κολακείαν καὶ ἔξαπάτησιν. ἀποστολαί = ἡ ἀποκατάστασις κόρης μακάρια = εἶναι εὐτυχές γεγονός. δάκνουσι = λυποῦσι. πολλὰ μοχθήσας· διὰ τὴν ἀνατροφήν· σκοπίων ἐτέθησαν αἱ λέξεις ἐν τέλει, διὰ νὰ ἐνηγγήσουν τὸ ἄλγος τοῦ πατρός. πείσεσθαι· μέλλ. τοῦ πάσχω. ὥστε μὴ σε νουθετεῖν· τὸ μὴ πλεονάζει. νουθετῶ = κάμινω ὑποδέξεις· εἰς τὸ πείσεσθαι ἡ χρον. πρότασις : ὅταν κλπ. τάδε = διὰ τῶν σὺ πάσχεις. διόμος = ἡ συνήθεια. τῷ χρόνῳ· ἡ δοτική ἐκ τῆς σὺν τοῦ συνισχνανεῖ· διόμος σὺν τῷ χρόνῳ = ἡ συνήθεια ὅπως καὶ διόχρονος ισχγανεῖ: θὰ μαράνῃ, θὰ ἀφανίσῃ αὐτά, τοὺς θρήγους.

δ') 695 - 724

τούνομα... κατήνεσσας· ἡ σειρά : οἶδα τούνομα (ἐκείνου) ὅτῳ παῖδα κατήνεσσας· καταινῶ = δίδω τὴν συγκατάθεσίν μου, μηνηστεύω. Γνωρίζει τὸ σνομα τοῦ γαιρίθους ἡ Κλυτ., ἀλλὰ ξητεῖ ἀκριθεστέρας πληροφορίας. χώποθεν = καὶ διόδειν (ἐστίν). Ἀσωπός· πτατάμιος θεός, υἱὸς τοῦ Ωκεανοῦ. ταύτην τίς θνητῶν ἡ θεῶν ἔζευξεν ; (ἐλαθεν ὡς σύζυγον). πρόμον = πρῶτον, θασιλέα. Οἰνώνη· οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι ἡ Αἴγινα. τοῦ Αἰακοῦ δὲ τίς παῖς κατέσχε δώματα ; ἔγινε κύριος τοῦ οἴκου, ποῖον ἀφῆκε κληρονόμον ὁ Αἰακός ; θεοῦ (= Νηρέως) διδόντος = ἔκόντος ἡ βίᾳ θεῶν ; = ἡ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν θεῶν ; Ζεὺς ἡγγύησε = ἐμήνιστευσε καὶ δίδωσ' ὁ κύριος· ἐξριόδιος, δηλ. διπατήρ. Ἰνα συναφθῇ γάμος, ὠφειλε νὰ προσγηγθῇ τῶν γάμων ἡ ἔγγυη ἡ ἐγγύησις, συμβόλαιον μεταξὺ τοῦ μηνηστήρος καὶ τοῦ πατέρος τῆς κόρης ἡ τοῦ νομίμου ἀντιπροσώπου του, τοῦ κυρίου. Διατί ὁ Ζεὺς ἔδωκε τὴν Θέτιν εἰς τὸν Ηπηλέα ίδὲ Όμήρ. Α 516. ποῦ γαμεῖ νιν = ποῦ ἐτέλεσε τοὺς γάμους μὲ αὐτὴν ; ἡ κατ' οἶδμα (περιληπτικὸν) πόντιον ; = ἡ εἰς τὰ κύριατα τοῦ πόντου ; ἵνα = ἐκεῖ ὅπου σεμνὰ βάθρα = οἰεὶς θειέλια. Πήλιον· δασῶδες ὅρος κατὰ τὰ ἀνα-

τολικὰ τῆς Θεσσαλίας, Ν. τῆς Ὀσσης. ὥκισμαι = ἔχω κατοικίαν, εἰμιαὶ ἐγκατεστημένος. **Κενταύρειον γένος** = τὸ γένος τῶν Κενταύρων. Περὶ Κενταύρων ἴδε Ὁμήρ. Α 263 - 268. δαίνυμι γάμους = τελῷ τὸ γαμήλιον συμπόσιον. **Χείρων (209)**. φεῦ = θαυμάσια. χὼ διδούς τὸν παῖδα = καὶ δ διδοὺς τὸν παῖδα, δ Ηγλεύς. τοιόσδε ἀνὴρ ἔσται πόσις τῆς παιδός. οὐ μεμπτὸς (λιτότης) = ἐξαίρετος. Ἀπιδανός· παραπόταμος τοῦ Θεσσαλικοῦ Ηγειοῦ. ἀπάγω = συνοδεύω ἀπὸ τῆς πατρικῆς στέγης. δροι = τὰ δρια, ή γώρα. δ κεκτημένος = δ κύριος. εύτυχοίτην = εἴθε νὰ εύτυχοῦν, τὴν εὐχήν μου, καλὴ τύχη νὰ ἔχουν, δ Ἀχιλ. δηλ. καὶ ή Ἰφιγένεια. γαμεῖ· μέλλων = θὰ τελέσῃ τοὺς γάμους του. κύκλος σελήνης· ή πανσέληνος. εύτυχης = φέρων τὴν εύτυχίαν. προτέλεια (ἱερὰ) παιδὸς = ή προκαταρκτική διὰ τὸν γάμον θυσία. μέλλω = τὸ ἔχω ὑπ' ὄψι. (ἐ) πὶ ταύτη καὶ καθέσταμεν τύχη = αὐτὸ ἀκριδῶς τὸ ζῆτημα μὲ ἀπασχολεῖ τώρα. τύχη· δίσημον δ Ἀγαμ. θὰ σφάξῃ, ἀλλὰ θὰ σφάξῃ τὴν κόρην. (δαίσω) θύσας γε θύματα ἀμὲ χρὴ θύσαι θεοῖς· τὸ ἀμὲ = ἀ ἐμέ· δίσημον. Ἡ Κλ. ἀπερροφημένη ἀπὸ τὸν γάμον δὲν δίδει προσοχὴν εἰς τὰς ὑπόπτους ἐκφράσεις τοῦ ἀνδρός της. ήμεῖς = ἔγω καὶ σύ. θοίνη = εὐωχία· τίθημι θοίνην = παραθέτω συμπόσιον. καλῶς ἀναγκαίως τε = καὶ καλὰ καὶ ἀσχημα κατ' ἀνάγκην, ἀφ' οὐ διαφορετικὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη: στὴν ἀκρίβεια τοῦ νεροῦ καλὸ 'ν καὶ τὸ χαλάζι. συνενέγκοι δ' ὅμως = ἐν τούτοις ἀς τὰ φέρη καὶ δ θεδὸς δεξιά.

ε ') 725 - 750

οἰσθ' οὖν δ δρᾶσον = οἰσθα οὖν δ βούλομαι δρᾶσαι σε ; τί χρῆμα ; = τί πρᾶγμα; πείσεσθαι σέθεν· τὸ πείθομαι πρὸς γενικὴν κατὰ τὸ ἀκούειν. δ νυμφίος· δ λόγος διακοπεῖς ὑπὸ τῆς Κλυτ. συνεχίζεται εἰς τὸν στίχον 730. χωρὶς μητρὸς τί (ἐκείνων) δράσετε, ἀμὲ δρᾶν χρεών ; τηνικαῦτα = τότε. τυγχάνω (ῶν) = εὑρίσκομαι. τημελῶ = φροντίζω, περιποιοῦμαι· πρᾶλ. ἀτημέλητος. λιποῦσα παῖδα· ἐννόησον τὸ χωρήσομαι. ἀνέχω φλόγα = κρατῶ ὑψηλὰ τὴν γαμήλιον λαμπάδα. οὐχ δ νόμος οὗτος· τὸ οὗτος καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ νόμος ἀντὶ τοῦτο · οὐ τοῦτο ἔστιν δ νόμος = δὲν εἶναι ή τάξις αὐτή. φαῦλος = ἀσήμικντος. ἔξομιλοῦμαι = γυρίζω ἔχω τοῦ οἴκου μέσα στὸν κόσμον. οὐ καλὸν — καλόν· διαξιφισμοὶ· δ ἐρεθισμοὶς τῆς

Κλυτ. ἐπιτείνεται. Ἀμφότεροι παραφύδουν ἑκάτερος τὴν σύνταξιν τοῦ ἄλλου 735, 736, 737. δχυροῖσι παρθενῶσι φρουροῦνται καλῶς· οἱ πληθ., τὸ ἐπιθ. δχυροῖσι, τὸ φρουροῦνται ἔξαίρουν τὴν ἀσφάλειαν τῶν παρθένων καὶ καθιστοῦν περιττὴν τὴν παρουσίαν τῆς Κλ. πιθοῦ· τελεσίγραφον. ἀνασσα Ἀργεία θεὰ = Ἡρα. παρθένος νυμφίος = ἡ μελλόνυμφος. μάτην ἥξ(α) = ἀδίκως ἐδιάσθην. ἀποστεῖλαι = ἔξ δομ- μάτων = νὰ τὴν ἀποικαρύνω, διὰ νὰ μὴ τὴν δλέπω. σοφίζομαι = διαρκῶς μηχανεύομαι. πορίζω τέχνας = ἐφευρίσκω τεχνάσματα. παν- ταχῇ νικώμενος = πανταχοῦ ἀποτυγχάνων. ἔξιστορῶ = ἔξετάξω. θυηπόλοις = διάντις. τὸ τῆς θεοῦ φίλον = τὴν θέλησιν τῆς θεᾶς. ἔμοι οὐκ εύτυχές = κακὸν τῆς κεφαλῆς μου. μόχθον 'Ελλάδος· παράθεσις = δάσσανα χάριν τῆς Ἐλλάδος. ὁ σοφός = δ ἔξυπνος. τρέ- φω = ἔχω. χρηστός (χρησθαι) = πειθαρχικός. ἀγαθή γυνή = πε- ριφρισμένη ἀρετὴ τῆς γυναικὸς ἐν Ἀθήναις ἐθεωρεῖτο δ περιορισμένης ἐντὸς τοῦ οἴκου. ἦ = εἰ δὲ μή.

Τὸ ἐρμηνευθὲν τμῆμα τὸ διαλογικὸν ἀπὸ 607 - 750, τὸ δποιον ἀκο- λουθεῖ μετὰ τὸ Α' στάσιμον, καλεῖται Β' ἐπεισόδιον, ἀποτελοῦν τὴν Γ' πρᾶξιν τῆς τραγῳδίας.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (751 - 800)

Στροφὴ (751 - 761)

ἥξει δὴ κ.έ. Ἡ σειρά: ἥξει δὴ ἄγυρις στρατιᾶς 'Ελλάνων ἀνά τε ναυσὶν καὶ σὺν ὅπλοις Σιμόεντα καὶ δίνας ἀργυροειδεῖς ἐς Ἱλιον τὸ Τροίας Φοιβήιον δάπεδον. δὴ = ἐντὸς δλίγου. ἄγυρις στρατιᾶς 'Ελλάνων = δ συγκεντρωθεὶς στρατὸς τῶν Ἐλλήνων. ἀνά ναυσὶν = ἐπιβαίνων πλοίων. δπλα = αἱ πεζικαὶ τῶν ὄπλιτῶν δυνάμεις· ἡ φράσις = στόλος καὶ στρατός. Σιμόεντα καὶ δίνας ἀργυροειδεῖς· ἐν διὰ δυοῖν = Σιμόεντα δινήεντα ἀργυροειδῆ = Σιμόεντα ἀργυ- ροδίνην· αἰτ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. Ἱλιον· ἐπεξήγησις τοῦ Σι- μόεντα, ἀκριβέστερος δὲ διορισμὸς τὸ Ἱλιον τοῦ Τροίας. Τροίας Φοιβήιον (= ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Φοίδου Ἀπόλλωνος διατελοῦν) δάπεδον = ἔδαφος, χώρα. Σιμόεις· μικρὸς ποταμὸς τῆς Τροίας, πη- γάζων ἐκ τῆς Ἱδης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Σκάμιανδρον. Φοιβήιον δ

Φοιτήσις ἡτο πολιούχος τοῦ Ἰλίου ἔχων ναὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κτίσας μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος τὰ τείχη τῆς πόλεως. ἵνα τοπ. ἀκούω = ἀκήκοα. ῥίπτω = τινάσσω γῦρο. χλωρόκομος = ὁ ἔχων χλωρὸν κόμην, φύλλωμα = ὁ καταπράσινος. δάφνας (-ης) μαντόσυνοι ἀνάγκαι = μαντικαὶ ἀσυγχράτητοι ἐμπνεύσεις τοῦ θεοῦ. πνέω = ἐμπνέω, ἐμβάλλω. **Κασσάνδρα** ὡραιωτάτη κόρη τοῦ Πριάμου λαθοῦσα ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα τὸ δῆρον τῆς μαντικῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὸν ἔρωτα αὐτοῦ, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ, ὁ θεὸς τὴν κατηράσθη νὰ μαντεύῃ μὲν τὰ ἀληθῆ, ἀλλὰ νὰ μὴ πιστεύηται. Ὁ Χορὸς τὴν φαντάζεται ἐδῶ εἰς μαντικὴν ἔκστασιν.

*Αντιστροφὴ (762 - 772)

πέργαμα = ἡ ἀκρόπολις. "Αρης μετων. = αἱ πολεμικαὶ δυνάμεις. πόντιος = ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν θάλασσαν. εὔπρωροι πλάται = εὔπρωρα πλοῖα· εὐπρώροισι πλάταις εἰρεσίᾳ· ἐπιμερισμός: εἰρεσίᾳ εὐπρώρων πλατῶν· εἰρεσίᾳ (ἐρέτης) = κωπηλασίᾳ. Σιμούντιοι ὁχετοὶ = τὰ ῥεύματα τοῦ Σιμόνετος. τὰν Διοσκούρων (καστρήτην). ἐκ Πριάμου = ἐκ (γῆς) Πριάμου. δορίπονος = δ. πονῶν ἐν δορὶ, ἐν μάχῃ = ὁ πολεμικός.

*Επωδὸς (773 - 780)

πόλις = ἀκρόπολις. λάινος (λᾶας = λίθος) = λίθινος. κυκλώσας· ὑποκ. "Αρης (764) δόρει φονίω = δόρατι φονικῷ. λαιμοτόμος = ὁ ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀποκοπείς. σπῶ = ἀποσπῶ. πόλισμα = ἀκρόπολις· μετὰ τὸ πόλιν εἶναι περιπτόν. κατ' ἀκρας = ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. τίθημι = ποιῶ. κόρας: τῆς Τροίας. πολύκλαυτος· εἰς ἐνεργ. σημασίαν = ὁ χύνων ἀφθονα δάκρυα· δμοίως πολύκλαυτος (Ἐλένα). ἐσσεῖται· δωρικὸς μέλλων τοῦ εἰμὶ = ἔσται.. προλείπω = προδοτικῶς, ἀπίστως ἀφήνω. Ὁ Χορὸς μὲν ἀδράς γραμμάτες ἀναπαριστᾷ κατὰ φαντασίαν τὴν μέλλουσαν τύχην τῆς πόλεως. Σημείωσον τὸ γραφικώτατον λαιμοτόμους. κυκλώσας - σπάσας - πέρσας: τὰ τρία στάδια τῆς πτώσεως τῆς πόλεως. ἐλπὶς = φόδος. οἴαν· εἰς τὸ ἐλπὶς ἄδε. πολύχρυσοι Λυδαί. Ἡ Λυδία ἡτο πολύχρυσος διὰ τὸν

χρυσορρόαν Πακτωλὸν καὶ οἱ Λυδοὶ ἡσαν διαβόητοι ὡς τρυφηλοὶ καὶ γῆδυπαθεῖς. Ἰστημι ἐλπίδα· κατὰ τὸ Ἰστημι μάχην, βοήν, ιαχήν. μυθεύω = λέγω. παρ' ἴστοῖς = ὅταν θὰ κάθηγται, θὰ ἐργάζωνται στοὺς ἀργαλειούς. τάδε = τὰ ἔξης (ἀναφερόμενα εὐθύς). ἀπολωτίζω = ἀποσπῶ ἄνθος τοῦ λωτοῦ· ἀπολωτιεῖ· εἰς τοῦτο τὸ πατρίδος οὐλομένας = ποῖος θὰ μὲ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου σὰν ἄνθος ἀπὸ τὸν βλαστόν. τανύσας ρῦμα = τεντώσας, σύρας σύρσιμον. ρῦμα· σύστοιχον ἀντικ. τοῦ τανύσας· εὐπλοιάμου κόμας τανύσας ρῦμα = σύρων με ἀπὸ τὰ μαλλιά τεντωμένην κάτω. δακρυόν = κατὰ τρόπον προκαλοῦντα δάκρυα. "Ολη ἡ εἰκὼν πολὺ γραφικὴ καὶ ἐποπτικὴ. Σημιείωσον τὸ γραφικώτατον ἀπολωτιεῖ. διὰ σέ· αὐτοτελῆς ὡς ἀναφώνησις· ὅλα αὐτὰ γίνονται· ἐξ αἰτίας σου. τὰν (οὗσαν) γόνον κύκνου δολιχαύχενος· δολιχαύχην = ὁ ἔχων δολιχὸν (μακρὸν) λαιμόν· ἡ Λήδα ἐκ τοῦ Διὸς μεταμορφωθεντος εἰς κύκνον ἐγέννησε δύο φίλα· ἐκ τοῦ ἑνὸς μὲν ἐξεκολάφθη ἡ Ἔλένη, ἐκ τοῦ ἑτέρου δὲ ὁ Κάστωρ καὶ ἡ Πολυδεύκης, οἱ Διόσκουροι. οἱ ἐν αἰθέρι δισσοὶ Διόσκουροι· νοεῖται ὁ ἀστερισμὸς τῶν Διδύμων. εἰ δὴ φάτις ἔτυμός (ἐστι) = ἐὰν αἴτη γή φύμη, δὲ μῆθος, εἶναι ἀληθής. ὡς ἔτεκεν...· εἰδ. πρότασις ἐκ τοῦ φάτις. ὅρνιθι = μὲ τὸν κύκνον πταμένω = ὅταν ἐπέταξεν εἰς τὸν κόλπους τῆς. δέμας Διός (= ὁ Ζεύς) ἥλλαχθη = μετεμορφώθη (εἰς ὅρνιν). εἴτε· μετὰ τὸ εἰ 793 ἀντὶ εἴτε — εἴτε. μῆθοι = τὰ παραμύθια. Πιερίδες· αἱ Μοῦσαι ὡς καταγόμεναι ἐκ Πιερίας, γύρως τῆς Μακεδονίας· ἐδῶ τὸ Πιερίσιν ἐπίθ. = ποιητικαῖς· ἐν δέλτοις Πιερίσιν = εἰς τοὺς παπύρους τῶν ποιητῶν = εἰς τὴν ποίησιν = διὰ τῆς ποιήσεως. ἥνεγκαν τάδε = διέδωκαν αὐτά. ἀλλως = μάτην. παρὰ καιρὸν = (πράγματα) ποὺ δὲν ἔχουν θέσιν στὴ λογική. "Ο Εὐριπίδης κατὰ τὴν συνήθειάν του κάλινε δρθιστικήν κριτικὴν τῶν μύθων ἐλέγχων τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀτόπους. Ἀμφιδάλλει ἂν ἡ Ἔλένη, μία τοιαύτη γυνὴ μυρίων συμφορῶν πρόξενος, ἢτο δυνατὸν νὰ εἶναι κόρη τοῦ Διός.

Τὸ χορικὸν ὡς πρὸς τὴν σειράν του καλεῖται *B'* στάσιμον. Τὸ συναίσθημα τοῦ Χοροῦ αἰσιοδοξίᾳ καὶ ἐπειτα φρίκῃ διὰ τὰς φρικτὰς συνεπείας τοῦ πολέμου.

ΤΡΙΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (801 - 1035)

α') 801 - 830

δ στρατηλάτης τῶν Ἀχαιῶν ποῦ ἐνθάδε; διὰ τοῦ ἐνθάδε
 ὅγλοῦται ὅτι ὁ Ἄγ. εὐρίσκεται ἐδῶ εἰς τὴν Αὐλίδα, διὰ δὲ τοῦ ποῦ
 ξῆτεῖται νὰ ἀρισθῇ εἰς ποῖον ὥρισμένως μέρος ἐδῶ εὑρίσκεται. τίς
 προσπόλων = τίς ἀπὸ τοὺς θεράποντας τίς φράσειεν ἄν. ἐρώτησις
 εὐχὴν ἐκφράζουσα = ποῖος θὰ είχε τὴν καλωσύνην νὰ ἀναγγείλῃ. ζη-
 τοῦντα· κατηγ. μετοχὴ ἐκ τοῦ φράσειεν ἄν. Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως
 παῖδα ὑποκ. νὶν = Ἀγαμέμνονα ἀντικ. ἐν πύλαις = ἔξω εἰς τὴν
 εἰσοδὸν τῆς σκηνῆς του. γάρ· αἰτιολογεῖ νοούμενην πρότασιν: εἰναι
 ἀνάγκη νὰ τὸν ἴδω. οὐ γάρ μένομεν ὑποκ. νόγσον τὸ πάντες ἡμεῖς
 οἱ στρατεύοντες. ἔξ ἴσου = ὑπὸ τὰς ἴδιας συνθήκας. Εὔριπου πέλας =
 πληγίον τοῦ Εὔριπου. ἀζυγες γάμων = ἀγαμοι· γραφικώτερον τοῦ
 ἀγαμοι. Θ(α)άσσω = κάθηηαι· πρᾶλ. ὁ Θάκος (195). Θάσσουσ' ἐπ'
 ἀκταῖς· γραφικὴ εἰκὼν τῆς ἀπραγμούσηνης. εὗνις - ιδος = σύζυγος.
 καὶ παῖδας· ἐνν. ἐκλιπόντες. δεινὸς ἔρως = ὑπερβολικὸς ἐνθουσια-
 σμός· ἐκ τούτου τὸ στρατείας. Ἐλλάδα· ἀντι· Ἐλλάδι εἰς τὸ ἐμπέ-
 πτωκεν. τούμδον δίκαιον = τὰς ἴδιας μου δικαιαῖς ἀπόψεις. ὁ χρή-
 ζων = ὅποιος θέλει. αὐτὸς = μόνος του. ὑπὲρ αὐτοῦ φράσει = τὰς
 ἴδιας του, τὰς προσωπικὰς ἀντιλήψεις του θὰ ἀναπτύξῃ. γάρ = λοιπόν.
 πὶ = ἐπὶ λεπταῖς ταῖσδε γ' Εὔριπου πνοαῖς = ἐδῶ ὅπου μόλις
 φυσοῦν αἱ ἀδύνατοι αὐταὶ πνοαὶ (αἵραι) τοῦ Εὔριπου. ἴσχω = ἔξω =
 συγκρατῶ. πρόσκειμαι = πιέζω, ἐνοχλῶ. πόσον χρόνον ἔτι ἐκμε-
 τρῆσαι χρὴ = πόσον ἀκόμη πρέπει νὰ ἀφήσωμεν νὰ περάσῃ. πρὸς
 στόλον Ἰλίου = μέχρις ὅτου ἀποπλεύσωμεν διὰ τὸ "Ιλιον. δρᾶ· προστ.
 τοῦ δρῦ = κάμινω. μένων = περιμένων. μελλήματα = δραδύτητες,
 ἀναβολαῖ. ἔξεβην = ἔξηλθον. ὡς πότνιος αἰδώς = ὡς σεβασμία, ἵερα
 αἰδημοσύνη. τήνδε τίνα λεύσσω ποτὲ γυναῖκα = τίς ἐστιν ἡδε ἡ
 γυνή, ἣν λεύσσω· τήνδε ἀντικ., τίνα κατηγ. ποτέ· ἐν ἐρωτήσει
 σημαίνει τάχα. οὐ θαῦμα = δὲν εἰναι παράδοξον. πάρος = πρότερον.
 αἰνῶ = ἐπανῶ. σέβω = τιμῶ. τὸ σωφρονεῖν = ἡ σωφροσύνη, ἡ
 αἰδώς. σύλλογος = τὸ συγκεντρωμένον στρατόπεδον. μούστιν = μοὶ
 ἐστίν. Θαυμαστὴ ἡ εἰς τοὺς δύο στίχους δραχυλογία τῆς Κλυταιμήστρας.

τὰ καίρια = τὰ ἀπαραίτητα. **αἰσχρὸν δέ μοι γυναιξὶ συμβάλλειν λόγους = ἄλλ'** ἐντρέπομαι νὰ ἀριθῷ μὲ γυναικας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον διακόπτει τὸν πρὸς τὴν Κλυτ. διάλογον καὶ ἀπέρχεται.

β') 831 - 864

δεξιὰν ἔμῃ χερὶ σύναψον, ἀρχὴν μακαρίων υυμφευμάτων = ἂς ἔνωσθεν τὰς δεξιὰς ὡς ἀρραβῶνα εὔτυχισμένου γάμου. **Ο Ἄχ.** ἀγνοῶν τὴν συμπαιγνίαν Ἀγ. καὶ Ὁδυσσέως δὲν ἔννοεῖ τὴν Κλ. καὶ φαντάζεται ὅτι ἐκείνη ζητεῖ τὴν χειρά του ἐρασθεῖσα αὐτοῦ. **Η παρανόησις χαριεστάτη.** Ταράσσεται τὴν ταραχήν του φανερώνουν αἱ ἀρωτήσεις, αἱ θραχεῖαι προτάσεις καὶ τὸ ἀσύνδετον : τί φήσι; ἔγώ σοι (συνάψω) **δεξιάν,** δῶν μή μοι θέμις (ἐστι) (Φαύειν). τὸ **Φαύειν** νοεῖται ἐκ τοῦ προσγρουμένου Φαύοιμεν. Θέμις μάλιστα· **ἡ Κλυταιμήστρα ἐπαναλαμβάνει τὸ θέμις εἰς ἐπίρρωσιν τοῦ λόγου αὐτῆς.** Θέμις μάλιστα = καὶ πολὺ μάλιστα ἐπιτετραμμένον τῆμεῖς θὰ ἐλέγχειν : θέμις ; καὶ **παραθέμις μάλιστα.** γαμεῖς· μέλλων. τὴν ἔμήν μετ' ἐμφάσεως ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προτάσεως. **Ἡ σκηνὴ σκορπίζει πολλὴν θλαρότητα.** **ἀφασία μ' ἔχει = δὲν** ξέρω τί νὰ εἰπω. εἰ μή τι **παρανοοῦσα καινουργεῖς λόγον = ἐκτὸς** ἐὰν ἀπὸ κάποιαν παράκρουσιν λέγεις λόγια ἀκατανόητα· **καινουργῶ λόγον =** χρησιμοποιῶ λέξεις μὲ σημασίαν διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν συνήθη. **ἔμπεφυκε =** εἶναι ἔμφυτον, φυσικόν. **τόδε·** ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ αἰδεῖσθαι. **δρῶσι·** μετοχῇ εἰς τὸ πᾶσι ἀναφερομένη. καὶ γάμου μεμνημένοις = καὶ ὅταν θέμια τῆς ὀμιλίας των εἶναι δ γάμος. **Ἡ Κλ. ζητεῖ νὰ ἐξηγήσῃ** φυσιολογικῶς τὴν ταραχὴν τοῦ Ἀχιλέως. **ἔμνηστευσα =** ἔμνηστεύθην. **ἥλθε μοι λόγος γάμων =** μοῦ ἔγινε πρότασις συνοικεῖσθαι. **τὰπὸ σοῦ =** τὰ ἀπὸ σου (λεγόμενα) = τὰ λόγια σου. **εἰκαζε =** κάνε εἰκασίας πρὸς λύσιν τοῦ μυστηρίου. **κοινόν ἐστιν εἰκαζειν τάδε =** καὶ οἱ δύο ἐνδιαφερόμεθα νὰ λύσωμεν αὐτὸς ἐδῶ τὸ μυστήριον. **ἄμφω . . . τοῖς λόγοις ἵσως =** καὶ οἱ δύο ἔξι ίσους λέγομεν τὴν ἀλήθειαν. **μνηστεύω γάμους οὐκ ὄντας =** ἀρραβωνίζω μὲ γαμιθρὸν ἀνύπαρκτον. **ώς εἴξασιν =** ὡς ἐσίκασιν (οἱ γάμοι) = ὡς φαίνεται. **αἰδοῦμαι τάδε =** ἐντρέπομαι διὰ τὸ πόθημά μου αὐτὸς ἐδῶ. **ἐκερτόμησε =** γήθελησε νὰ πειράξῃ. **κερτομῶ παρὰ τὸ κέρτομος =** δ ἔχων κείρον στόμα, δηγκτικός, δ πειρακτικός. **ἀμελίᾳ δός =** μὴ τὰ λαμβάνῃς θύ. **φαύλως =** κούφως. **χαῖρε·** ἀποχαι-

ρετίζει τὸν Ἀχ. ἔτοιμαςόριενη γὰρ ἀπέλθῃ. οὐκ ὁρθοῖς δύμασιν εἰσορῶ
= ἀτενίζω μὲν χαρηγλωμένους ὀφθαλμούς (ἀπὸ ἐντροπήν)· ἡμεῖς λέ-
γομεν: δὲν ἔχω μοῦτρα νὰ σὲ ιδῶ. καὶ σοὶ τόδ' ἐστὶν ἔξ ἐμοῦ = καὶ
σὺ χαῖρε. ματεύω καὶ μαστεύω = ζητῶ. γένεθλον = ἔγγονος.
πύλας παροίξας = ἡμιανοίξας τὰς πύλας. ὡς τεταρβηκώς = πόσον
τρομαγγιένος. ταρβῶ = τρομάζω. Ἐφορεῖτο, διότι ἐπρόκειτο νὰ προ-
δῶσῃ μυστικὰ τοῦ κυρίου του· φοριμένον τὸν ἔδειχνεν ὁ χαρηγλὸς τόνος
τῆς φωνῆς καὶ αἱ προφυλάξεις ποὺ ἐλάμβανε. οὐχ ἀβρύνομαι τῷδε
= δὲν καραρώνω δι': αὐτὸν ἐδῶ τὸν τίτλον (τοῦ δούλου δηλ.). τοῦτο
λέγει μὲν θρυμματίαν. τίνος; δοῦλος. ἐμὸς μὲν οὐχὶ = τούλαχιστον
ἰδικός μου ὅχι. χωρὶς τάμα κ' Ἀγαμέμνονος = τὰ πράγματα τὰ δικά
μου καὶ τοῦ Ἀγαμ. εἶναι χωριστά. τῆσδε· ἐνν. δοῦλος· ἀπόκρισις
εἰς τὸ τίνος (δοῦλος). ὃν μ' ἐπέσχες = διὰ τὰ ὄποια μὲν ἐσταμάτη-
σες· τὸ ἐπέχω ἐδῶ μεταδατικόν. ἐφίσταμαι = ἵσταμαι πλησίον.
λέγοις ἄν· μετριωτέρα ἔκφρασις τῆς προστακτικῆς = δύνασαι νὰ λέγης·
ἐννόησον τὸ νῶν, δοτ. προσ. ἀντων. α' προσ. δυϊκοῦ = εἰς ἥμαξ. ὡς.
μόνοις (οὗσι) = μὲ τὴν ιδέαν, ἔχων ὅπ ὅψει δι: εἴμεθα μόνοι: ἡμεῖς
οἱ δύο. ἥμη = ἡ ἐμή.

γ') 865 - 895

ἀνοίσει· μέλλων τοῦ ἀναφέρω = ἀναφέρομαι.. ἐσ μέλλοντα χρό-
νον = εἰς τὸ μέλλον. ἔχει = παρέχει = παρουσιάζει, προκαλεῖ. ὄχνος
= δισταγιός, ἀνησυχία. δεξιάς ἔκατι = ἔνεκα τῆς δεξιᾶς, δσσον ἀφορᾷ.
τὴν δεξιάν, ἐὰν θέλης ὡς ἔγγυήσιν τῆς ἀσφαλείας σου τὴν δεξιάν μου,
νά, (καὶ προτείνει τὴν δεξιάν χειρά)· γῆδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ : πρὸ τῆς
δεξιᾶς. λάτρις - ιος = δοῦλος, διηγέτης. χώτι = καὶ διτι. ἐν ταῖς σαῖσι
φερναῖς = μέσα στὰ προικιά σου. κάμδος = καὶ ἑιδὸς = καὶ δικός μου,
πιστός. ἔκακαλύπτω = ἔσκεπάζω. στέγεις = σκεπάζεις, κρατεῖς μυ-
στικούς. αὐτόχειρ = διὰ τῆς ιδίας (του) χειρός. μέλλει = σκέπτεται,
σχεδιάζει, μελετᾷ· δι στίχος περιέχει σειρὰν ὅλην ἐγκλημάτων : 1) παῖδα
σὴν μέλλει κτενεῖν, 2) δ φύσας πατήρ, 3) αὐτόχειρ. πῶς ;
ἡ ἐρώτησις δηλοῖ ἔκπληξιν. ἀπέπτυσ(α) μῦθον· μόλις ἤκουσά δι, τι
εἴπεις, πρὸιν ἔκφράσω τὸ αἰσθητικό μου, διελύσσομαι. οὐκ εὖ φρονεῖς =
δὲν εἰσαι σὲ καλά σου. φασγάνω = ξίφει (μέλλει κτενεῖν) φονεύων.
δέρη = δ λαϊμός· λευκήν δέρην· τὸ ἐπίθ. ἔξαίρει τὴν τρυφερότητα

καὶ τὴν σκληρότητα τοῦ ἐγκλήματος. ἀρτίφρων = ὁ ἔχων ἀρτίας τὰς φρένας (πρόβλ. ἀρτιμελῆς) = ἔχει σώμα τὰς φρένας. πλήν ἐσ σὲ καὶ σὴν παῖδα = εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πλήν εἰς δ, τι ἀφορᾷ σὲ καὶ τὴν κόρην σου. τοῦτ' (ο) = ως πρὸς τοῦτο τὸ σημεῖον. ἐκ τίνος λόγου (μέλλει πτενεῖν) = διὰ ποτὸν λόγον. οὐπάγων = ὁ ἐπάγων = ὁ παρακυῶν, ὁ ὠθῶν. ἀλάστωρ = κακὸς δαιμων. θέσφατ' (ἐπάγει αὐτὸν) = τῶν θεῶν ή θέλησις. ὡς γέ φησι Κάλχας· δστις πιθανὸν καὶ νὰ φεύδεται, διότι ή θεότης ἀδύνατον εἶναι νὰ διατυπώνῃ μίαν τοιαύτην σκληρὰν καὶ ἀπάνθρωπον ἀξίωσιν. Σημείωσον τὸν ὀρθολογισμὸν τοῦ Εὔριπίδου. ἵνα πορεύηται στρατός: ἀπόκριτις εἰς τὸ ἐκ τίνος λόγου. ποῖ; γιὰ ποῦ; Ἡ Κλ. γνωρίζει γὰρ ποὺ πρόκειται νὰ ἔσεινήσῃ ὁ στρατός, ἀλλ ἐίναι ἀλλόφρων. δώματα = ἡ καθέδρα, ἡ αὐλή, δώματα Δαρδάνου = ἡ Τροία, τὸ Ἰλιον. Δάρδανος, νίδες τοῦ Διὸς καὶ πατήρ τοῦ Ἰλίου, τοῦ οἰκιστοῦ τοῦ Ἰλίου, γενάρχης τῶν Δαρδάνων, συγγενῶν τῶν Τρώων. εἰς Ἰφιγένειαν = διὰ τὴν κακὴν τύχην τῆς Ἰφιγενείας. "Ελένης νόστος ἦν πεπρωμένος = ἡτο πεπρωμένον νὰ γίνη η ἐκστρατεία διὰ τὴν Ἐλένην. πάντα ἔχεις = ὅλα τὰ γνωρίζεις. Ἀρτέμιδι... Τοῦτο εἶναι τὸ κεφάλαιον τῆς ὅλης σκηνῆς, ἀλλ ὁ πρεσβύτης ἀνέβαλλε τὴν ἀνακοίνωσιν, ἵνα διεγείρῃ τὴν περιέργειαν. πρόφρασις = ἀφοριή. ἐπ' δλέθρῳ = διὰ τὸν θάνατόν σου. καὶ μήτηρ σέθεν = καὶ η μήτηρ σου. Ἡ μήτηρ ἔγεται εἰς ὅλεθρον διὰ τὸν θάνατον τῆς θυγατρός. ἔτλη = ἔτόλιμησε. οἴχομαι· εὐφημιστιδεῖς = εἴμαι χαμένη. δακρύων νάματα = τὰς βρόδες τῶν δακρύων. οὐκέτι στέγω = δὲν ἔμπορω πλέον νὰ συγκρατήσω. πόθεν φῆς εἰδέναι πεπυσμένος; ή σειρά: φῆς εἰδέναι πεπυσμένος (αἰτιολ. μετοχή) πόθεν; δέλτον πρὸς τὰ πρὶν γεγραμμένα = ἐπιστολὴν ἀντίθετον πρὸς τὴν πρώτην ἐπιστολὴν. οὐκ ἔων η ἔξυγκελεύων παῖδ' ἄγειν θανουμένην = θέλων νὰ μὲ ἔμποδίσῃς η θέλων νὰ μὲ παρακινήσῃς μαζί μου νὰ φέρω τὴν κόρην μου, γιὰ νὰ σφαγῇ. οὐκ ἔων η μετοχὴ μετηνέκθη ἀπὸ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς εἰς τὸν κομιστήν. μὴ μὲν οὖν ἄγειν τὸ μὲν οὖν ἔνισχύει τὴν ἀρνησιν = ὅχι, ὅχι γιὰ νὰ φέρῃς. φρονῶν εῦ ἔτυχε = ἔτυχε νὰ εἶναι στὰ καλά του. φέρων· ἐνδοτ. μετοχή. γε· ἔξαίρει τὴν ἀντίθεσιν τοῦ φέρων πρὸς τὸ δίδως λαβεῖν. ἀφείλεθ' ήμᾶς = ἀπέσπασεν ήμᾶς.

δ') 896 - 925

έκλυον παρατατικός· ἀφ' ἡς στιγμῆς ἔρχισαν αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ γέροντος. τὸ ἐμὸν = ὅ, τι ἀφορᾷ εἰς ἐμέ, τὴν προσωπικήν μου προσθολήν. οὐ φαύλως = οὐ κούφως = διαρέως. δολόω - ω = ἔξαπατῶ, παγιδεύω. σοῖς γάμοις = μὲ τοὺς γάμους σου· ἡ Κλ. παρατηρήσασα ὅτι δ' Ἀχ. διαρέως φέρει τὴν προσθολήν ἔρεθίζει τοῦτον. οὐχ ἀπλῶς οὕτω φέρω = δὲν τὸ παίρων ἐλαφρὰ ἔτσι ἀγεν συνεπεῖῶν, ἐπαιδεσθήσομαι· μέλλ. παθ. τοῦ ἐπαιδοῦμαι = ἐντρέπομαι. πρασπεσεῖν τὸ σὸν γόνυ = νὰ πέσω στὰ γόνατά σου. θητός· χάριν τοῦ μέτρου ἀντί: θητή· γεγῶτα· κατὰ σύνεσιν εἰς τὸ σὸν γόνυ = σέ. τι γάρ ἐγώ σεμνύνομαι; = διότι πρὸς τὸ νὰ ὑπερηφανεύωμαι; ἡ ὑπερηφάνειά της θὰ ἥτο ἀνωφελής δι' αὐτήν. σπουδάζω = σοδαρῶς ἐνδιαφέρομαι. ἀμύνω (τινὶ) = δογθῶ. τῇ τ' ἐμῇ δυσπραξίᾳ τῇ τε λεχθείσῃ δάμαρτι σῆ = καὶ ἐμένα δυστυχοῦσαν καὶ ἐκείνην, ἡ ἐποία μόνον τὸν τίτλον τῆς ἰδικῆς σου συζύγου ἔλαθε. μάτην = ψευδῶς· ἀλλ' ὅμως (λεχθείσῃ). καταστέφω = θέτω τὸν νυμφικὸν στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν. νιν = αὐτὴν ὡς γαμουμένην (μέλλων) σοί. νῦν δέ· εἰσάγεται ἡ πραγματικότης ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μὴ πραγματοποιηθέν. ἔξεται ὄνειδος = θὰ ἔλθῃ ὄνειδος. δστις· αἴτιον σημαίνει.. εἰ μὴ = εἰ καὶ μὴ. γοῦν· = τούλαχιστον. πρὸς γενειάδος· : . πρὸς μητέρος· ἡ δρογὴ τῶν ἐπικλήσεων δεικνύει τὴν θέριμην τῆς ἴκεσίας. Τὸ λαμβάνεσθαι τῶν γονάτων (γουνοῦμαι καὶ γουνάζομαι) τοῦ γενέος καὶ τῆς δεξιᾶς ἥτο σημεῖον ἴκεσίας. ἀμυναθεῖν· ποιητ. ἀρίστος τοῦ ἀμύνειν = νὰ ἵκανοποιήσῃς. πέλει μοι = ὑπάρχει εἰς ἐμέ. τὰ Ἀγαμέμνονος = ἡ στάσις, ἡ διαγνωγὴ τοῦ Ἀγαμ. πάντολμα = θρασύτατα, ἀναιδέστατα. γυνή· ἀσθενὲς πλάσια. στράτευμα = στρατόπεδον. ἀναρχον = ἀπειθάρχητον. θρασύν ἐπὶ τοῖς κακοῖς = ἀναιδὲς εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ ἄλλου. χρήσιμον = πειθαρχικόν. θέλωσι = κατὰ σύνεσιν, διότι τὸ στράτευμα εἶναι περιληπτικόν. "Ισως δὲ Εδοιπίδης εἶχεν ὑπ' ὅψιν του τὴν σύγχρονον κατάστασιν τοῦ ναυτικοῦ τῶν Ἀθηναίων. ὑπερτείνω τινὸς χεῖρα = κρατῶ τὸ χέρι μου ἀπὸ πάνω ἀπὸ ἔνα, προστατεύω· πρόβλ. "Ομηρον Ω 374. σεσώσμεθα· δὲ παραχ. ἀντὶ μέλλ., διότι ἡ Κλυταιμήστρα, πραγματικῶς πεπεισμένη διὰ τὴν σωτηρίαν, φαντάζεται αὐτὴν ἥδη τετελεσμένην. δεινὸν τὸ τίκτειν = τὸ τίκτειν (ἐστι) δεινὸν = ἡ μητρό-

της εἶναι κάτι υπερφύσεις, μυστηριώδεις, καὶ φέρει φίλτρον μέγα πᾶσι.
τε κοινὸν = καὶ γεννᾷ εἰς ὅλας ἀνεξιρέτως ἵσχυρὸν φίλτρον. ὡσθ'
ὑπερκάμνειν τέκνων = ὥστε νὰ ὑποφέρουν ὑπερβολικὰ χάριν τῶν
τέκνων των. Ο Εὔφοιτίδης ἐν Φοινίσσας λέγει παραπλήσια: δεινὸν
γυναιξίν αἱ δι' ὧδηνων γοναῖ· καὶ φιλότεκνόν πως πᾶν γυναι-
κεῖον γένος. θυμὸς = ἡ ψυχή. αἴρεται πρόσω = κλίνεται εἰς ἀγω-
τέρας σφαίρας. ὑψηλόφρων· προλ. κατηγ. = ὥστε νὰ δικιμάζῃ ὑψηλὰ
αἰσθήματα· οἱ πλεοναστοὶ ἔξαρουσι τὴν μεγαλοφροσύνην του. ἀσχαλᾶν
καὶ ἀσχάλλειν = νὰ λυπήται, στενοχωρῆται. τὰ κακὰ = ἡ δυστυχία.
τὰ ἔξωγκωμένα = ἡ μεγάλη εὐτυχία. μετρίως = ἐν μέτρῳ. Τοῦτο
ἀποδοτέον εἰς ἀμφότερα τὰ ἀπαρέμφατα: ἀσχαλᾶν - χαίρειν. Παρ'
Ομήρῳ δ Ἀγιλλεὺς χαρακτηρίζεται ὡς ἐμπαθῆς καὶ εὐέξαπτος. οἱ
τοιούτοι βροτῶν = ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι τοιούτοι, σίος
εἶται ἁγώ. λελογισμένοι εἰσὶν δρθῶς = ἔχουν λάθει δρθῆν σκέψιν.
διαζῷ τὸν βίον = περγῷ ὅλην μου τὴν ζωήν. γνώμης μέτα = μετὰ.
γνώμης = μὲ σύνεσιν. ἔστιν ἵνα = ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὰς
δοπίας· τὸ ἵνα τοπικόν. ἔστι χώπου = ἔστι καὶ ὅπου = ἐνιχοῦ,
ἐνίστε. λίαν φρονῶ = εἰμι καὶ ὑπερβολικὰ σοφός. γνώμην ἔχει χρή-
σιμον = εἶναι χρήσιμον (πρᾶγμα) η φρόνησις, η δρθῆ κρίσις.

ε') 926 - 958

ἐν Χείρωνος = ἐν δόμοις Χείρωνος· Χείρων ὁ εὔτεβέστατος τῶν
Κενταύρων. ἡγοῦμαι καλῶς = ἀσκῶ καλῶς τὰ ἡγεμονικά μου δι-
καιώματα. παρέχων ἐλευθέραν φύσιν = παρουσιάζων ἐλευθερίαν
(ἀνεξαρτησίαν) γνώμης. "Ἄρη κοσμήσω δορὶ = τὸν θεὸν τοῦ πολέμου
Ἄρην θὰ τιμήσω διὰ τῶν ὅπλων. πρὸς τῶν φιλτάτων· ποιητ. αἴτιον
εἰς τὸ παθοῦσα. τὰ φιλτάτα = οἱ συγγενεῖς (ἔδω δ σύζυγος). οἴκτον
περιβαλῶν τοσοῦτον = ἀφ' οὗ σὲ περιέθαλα μὲ τόσην συμπάθειαν.
ὅ δὴ κατ' ἀνδρα τίγνεται νεανίαν = ὅσην ἡμιορεῖ νὰ παράσχῃ
εἰς νέος. καταστέλλω (τινὰ) = καταπραῦνω, καθηγουχάζω. ἐμὴ φα-
τισθεῖσα = ἐμοὶ εἰς γάλιον δοθεῖσα. τούμὸν δέμας = ἐμέ, ἐμαυτόν.
ἐμπλέκω πλοκᾶς = τολόγω εἰς μηχανορραφίας. εἰ καὶ μὴ = εἰ καὶ
μὴ ἥρατο σίδηρον = ἀνέσυρε τὸ ξίφος. τούνομα τούμὸν φρονεύσει-
προσωποποίια. δι' ἐμὲ διά τε τοὺς ἐμοὺς γάμους· ἐν διὰ δυσῖν.
δεινὰ κούκια ἀνεκτά· σχῆμα ἐκ παραλλήλου. τλᾶσσα = ὑπεμένασσα.

ἡ τιμασμένη ἀνάξια = ὑποστάσα προσδολήν, ἡς δὲν ἦτο ἀξία. Θαυμαστὰ ώς = ἀντί: θαυμαστῶς ώς ἐπιτείνει τὸ ἀνάξια = εἰς ἥχθιὸν καταπληκτικόν. κάκιστος = προστυχώτατος. τὸ μηδὲν = τὸ μηδενικὸν (ἀνήρ) ἐν ἀνδράσι. ώς οὐχὶ Πηλέως, ἀλλ' ἀλάστορος γεγώς = σὰν νὰ μὴ γῆμουν υἱὸς τοῦ Πηλέως, ἀλλ' υἱὸς κακοῦ δαίμονος.

Καὶ δὲ Εὐριπίδης, ὡς δὲ "Ομηρος, ἔξαιρει τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ἀχιλλέως. Ὁ Αχιλλέας εἶναι προτίτατες προτίτατος Μενέλαος, διότι αὐτὸς εἴναι δὲ ηθικὸς αὐτονομὸς τῆς ἀπάτης.

μὰ τὸν δι' ὑγρῶν κυμάτων τεθραμμένον = μὰ τὸν μεγαλώσαντα μέσα στὰ ὑγρὰ κύματα. φυτουργὸν = πατέρα· δ' Ἀχ. ώς νέος εἶναι εὐεπίφορος εἰς τοὺς ὄρκους. οὐδὲ εἰς ἄκραν χεῖρα = οὐδὲ λικὲ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του. ὥστε προσβαλεῖν (χεῖρα) πέπλοις = ὥστε νὰ ἐγγίσῃ τοὺς πέπλους. Σίπουλος ἔσται πόλις = ἡ Σίπουλος θὰ ἔχῃ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως. Σίπουλος, πόλις τῆς Φρυγίας, ἡς ἔδασιλευεν δέ Τάνταλος, δὲ γενάρχης τῶν Πελοπιδῶν. δρισμα βαρβάρων = περιφέρεια θαρροῦ. δθεν πεφύκασι γένος = δθεν ἔλκουν τὴν καταγωγήν των. κεκλήσεται = θὰ ἀκούεται. ἐνάρχομαι λέγεται καὶ κατάρχομαι καὶ ἐξάρχομαι = κάλινω ἀρχὴν (τελετῆς). προχύται = οὐλοχύται = κρίθαι ἀδρῶς ἀληλεσμέναι = κρίθαλευρα. χέρνιψ (ἡ) = τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, δι' οὗ ἔνιπτον τὰς χεῖρας. τίς δὲ μάντις ἔστ' ἀνήρ· μάντις ὑποκ., τίς ἀνήρ κατηγορούμενον = τί εἴδους ἂνθρωπος εἶναι δέ μάντις. δς = ἀφ' οὗ οὔτος. τυχῶν = στὴν τύχην ἀνάφεται εἰς τὸ δλιγ' ἀληθῆ λέγει. μὴ τύχη = δὲν ἐπιτύχη. διοίχεται = χάνεται, γίνεται ἄφαντος.

ς') 959 - 991

ἔκατι· στίχ. 373. θηρῶσι λέκτρον τούμδον = ἐπιδιώκουν τὸν γάλιον μου· ἡ πρότασις κείται παρενθετικῶς. ὕβριν ὕβρισεν ἡμᾶς = μᾶς προσέβαλε. τούμδον ὄνομα = τὴν ἄδειαν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ὄνομά μου. ἐμοῦ πάρα = παρ' ἐμοῦ. θήραμα· παράθεσις = ώς δόλωμα. ἐμοὶ μάλιστ' ἐπείσθη = ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου ὄνομα κυριώτατα ἐπείσθη, παρεπείσθη. ἐκδοῦναι θυγατέρα ἐμοὶ πόσει (κατηγ.) = νὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ ώς εἰς σύζυγον τὴν θυγατέρα της: τὸ ὄνομά μου ώς συζύγου τῆς κόρης της τὴν ἐπλάνεψε. ἔδωκα τὰν = ἔδωκά τοι ἀν = θὰ

ἔδιδα τὴν ἀδειαν δέδαια. **"ΕΛΛΗΝΟΙ"** δοτ. χαριστ. νόστος πρὸς **"ΙΛΙΟΝ** κάμνει ἐν τῷδε = ἡ εἰς **"Ιλιον** ἐκστρατεία προσκρούει εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον. Βεβαίως θὰ ἐδυσκολευόμενην νὰ δώσω τὴν ἀδειαν, ἀλλὰ θὰ τὴν ἔδιδα προκειμένου περὶ τῆς σωτηρίας ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὁ **"Αχιλλεὺς** ἔχει πανελλήνια αἰσθήματα. **'Η Κλυταιμήστρα...** λέγει ταῦτα καθ' ἔαυτὸν ὁ **"Αχιλλεύς**. τὸ κοινὸν ὃν μέτ' ἐστρατευόμην = τὸ κοινὸν συμφέρον (τούτων), μεθ' ὧν ἐξεστράτευον. οὐδέν εἴμι παρά γε τοῖς στρατηλάταις = δὲν ἔχω καμμίαν σημασίαν εἰς τὴν συνείδησιν τῶν στρατηλατῶν τούλαχιστον. ἐν **εὔμαρῃ** (**ἐστιν**) = εἶναι εὔκολον (δι' αὐτούς) εὔμαρής = εὔκολος, εὐχερής. δρᾶν καὶ μὴ δρᾶν καλῶς = νὰ μὲν μεταχειρίζωνται καὶ καλὰ καὶ ἀσχημα. εἴσεται· μέλλ. τοῦ οἶδα. **σίδηρος** κατὰ συνεχοδχὴν = τὸ ξίφος. **χρανῶ**· μέλλ. τοῦ χραίνω = μολύνω· κηλίσιν αἴματος φρόνου. πρὶν ἐλθεῖν (με). **ἔξαιροῦμαι** = ἀποσπῶ. θεὸς πέφρηνά σοι = ἔχω εὑρεθῆ διὰ σὲ ὡς θεός, ὅπως καὶ σὺ μὲν ἔχεις φαντασθῆ. μέγιστος = ισχυρότατος. οὐκ ὃν ἐνδοτ. ἡ μετοχή. θεὸς πέφρηνά σοι - οὐκ ὃν - ὅμως γενήσομαι· πολὺ παιδικά. Ο Εὐριπίδης ζητεῖ νὰ παρουσιάσῃ τὸν **"Αχιλλέα** εἰς τὰς σκέψεις του ὡς ἀωρό παιδί. **σεμνὴ** = σεβαστή. φεῦ = εὔγε. πῶς ἀν σ' ἐπαινέσαιμι = πῶς θὰ ἥτο δυνατὸν νὰ σὲ ἐπαινέσω. λίαν λόγοις = μὲν ὑπερβολικὰ λόγια. μῆδε = καὶ μή. ἀπόλλυμι τὴν χάριν = χάνω τὴν δύναμιν νὰ εὐχαριστήσω. **ἐνδεῶς τοῦδε** (τοῦ ἐπαινεῖν) = μὲν ἐλλιπῆ, ἀνεπαρκῆ πρὸς τοῦτο λόγια, μὲν ἐπαίνους περιωρισμένους = πῶς θὰ ἥτο δυνατὸν νὰ σὲ ἐπαινέσω, χωρὶς νὰ φανῶ ὅτι σὲ κολακεύω μὲν ὑπερβολικὰ λόγια μήτε ὅτι εἴμαι ἀχάριστος μὲν περιωρισμένας εὐχαριστίας. **ἀγαθοί** = οἱ ἀγαθοί. **αἰνῶ ἄγαν** = εἴμαι ὑπερβολικὸς εἰς τοὺς ἐπαίνους. παραφέρω = προθάλλω (εἰς τὸ μέσον) ὡς ἐπιχείρημα, φέρω. **οἰκτρός** = δοικτόν προκαλῶν. **ἰδιᾳ νοσοῦσα** = πάσχουσα προσωπικῶς· ἡ μετοχή εἶναι αἰτιολογική. **ἄνοσος κακῶν ἐμῶν** = ἀπηλλαγμένος τῶν συμφορῶν μου = ξένος πρὸς τὰς συμφοράς μου. **ἀλλ' οὖν** = ἀλλ' θιμῶς. **ἔχει τι σχῆμα ἀνήρ** δο **χρηστός** = κάπινει καλὴν ἐντύπωσιν ἀσφαλῶς δοχερής, δο εὐγενῆς ἀνήρ. καὶ ἀπωθεῖν **ἥ** = καὶ ἀν εἶναι μακρὸν τῶν συμφορῶν = καὶ ἀν εἶναι ξένος πρὸς τὰς ἀλλοτρίας συμφοράς. **ἥ· αἰτίαν σημιτίνει** = διότι ἔγω. **οἰηθεῖσα**· ἐνδ. μετχ. κενήν κατέσχον **ἐλπίδα** = εἰδα τὰς ἐλπίδας μου ματαιουμένας. **τάχα** = ίσως. **ὅρνις γένοιτ'** ἀν = οἰωνὸς ἥθελε γίνει κακός. **ἐμὴ παῖς θανοῦσα** = ἡ κόρη μου, ἐὰν σφαγῇ. **σοῖς μέλλουσι γάμοις** =

διὰ τὸν μέλλοντα γάμου σου. εὗ μὲν ἀρχὰς εἶπας, εὕ δὲ καὶ τέλη =
καὶ καλὰ ἄργισες καὶ καλὰ τελείωσες.

ζ') 992-1035

νιν = αὐτὴν τὴν θυγατέρα μου· ὑποκ. τοῦ περιπτύξαι. ἀπαρθέ-
νευτα = ἀπρεπῆ εἰς παρθένον. ἔχουσα δι' αἰδοῦς ὅμμ' ἐλεύθερον =
ἔχουσα τὴν αἰδημοσύνην εἰς τὸ βλέμμα ὡς ἐλεύθερα, ὡς ἀριόζει εἰς
αὐτὴν ἔχουσαν ἐλευθεροπρεπῆ ἀνατροφήν. **ταύτα τεύξομαι** = θὰ ἐπι-
τύχω τὰ ἴδια, δηλ. τὸν οἰκτόνον σου. **οὐ παρούσης** = χωρὶς νὰ εἴναι
παροῦσα = καὶ μὲ τὴν ἀπουσίαν της. **σεμνὰ σεμνύνεται** = ἡ σειρότης
είναι σειρότης, δὲν χάνει ποτὲ τὴν ἀξίαν της. **ὅμως δὲ = ἀλλ'** ὅμιως.
χρέων αἰδεῖσθαι = πρέπει νὰ χρησιμοποιῇ τις τὴν αἰδημοσύνην. **ὅσον**
γε δυνατὸν = ἐφ' ὅσον είναι δυνατόν, δηλ. ἡ αἰδημοσύνη καὶ αὐτὴ
πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ ὅμια της. **ἔξαγω εἰς ὅψιν** = παρουσιάζω ἔξω, ἐνώ-
πιον. **ἔρχομαι εἰς ὄνειδος** = πίπτω εἰς τὴν κακογλωσσιὰν τῶν ἀνθρώ-
πων. **ἀμαθὲς = ποὺ ἀγνοεῖ τὰ πράγματα.** ἀργὸς τῶν οἰκοθεν = ἀπηλ-
λαγμένος ἀπὸ τὰς οἰκιακὰς ἀπασχολήσεις. **λέσχη = φλυαρία.** **πονηράς**
λέσχας = τὰ πονηρὰ σχόλια: κακόστομοι λέσχαι = ἡ κακογλωσσιά.
φιλῶ = ἀγαπῶ. **ἥξετε εἰς ἵσον =** θὰ φθάσετε εἰς τὸ αὐτὸν ἀποτέλεσμα.
ἴκετεύοντες (τροπ. μετοχὴ) **εἴτ' ἀνικετεύτως =** εἴτε μὲ ίκεσίας
εἴτε χωρὶς ίκεσίας. **ἔκαπαλλάξαι = ἐπεξ.** τοῦ ἀγώνων μέγιστος = σοδα-
ρώτατος ἀγών. **ώς αἰτιολ.** ἀσθενὲς καὶ χαλαρὸν δυνάμενον νὰ παρα-
λειφθῇ. **ἳν ἀκούσασ' ἵσθι =** ἔν ἀκούσε καὶ μάθε. μὴ ψευδῶς μ' ἐρεῖν·
ἐπεξηγγησις τοῦ ἔν. **λέγων - ἔγκερτομῶν** μετοχαὶ ὑποθ. **ἔγκερτο-**
μῶν = κερτομῶν = περιπατῶν. **μάτην =** μὲ λόγια τοῦ ἀέρος.
ὄναιο = εὔκτ. ἀσφ. ὠνήμην τοῦ δινίαμαι = ωφελοῦμαι. **ὄναιο =** εἴθε
νὰ χαρῆς διπλαῖς. **ἴνα... καλῶς =** γιὰ νὰ πάρῃ καλὸ δρόμο ή
ὑπόθεσις. **τί τοῦτο** ἔλεξας = τοῦτο, δὲ ἔλεξας, τί ἔστι; = τί θέλεις
νὰ εἰπῆς μὲ αὐτὸν ποὺ εἰπεις; **πείθωμεν =** δινεστώς δηλοῖ τὸ ἐπιχειρού-
μενον. **κακός τίς ἔστι =** τὸ τίς κατὰ λιτότητα ἐπιτείνει τὸ κακός =
είναι πολὺ δειλός. **οἱ λόγοι καταπαλαίουσιν =** ή μεταφορὰ ἐκ τῆς
πάλης. **ψυχρὰ ἔλπις =** ἡ ἐλπίς μου αὐτὴ είναι παγωμένη δέσμωρον,
διότι ἡ ἐλπίς θεριμάνει τὴν καρδίαν. **ἀντιβαίνω =** φέρω ἀντιρρήσεις.
εἰ τὸ χρῆζον ἐπίθετε = ἔὰν ηθέλετε (τὸν) πείσει (σὺ καὶ ἡ κόρη

σου) εἰς ὅ,τι τοῦ ἔζητούσατε. οὐ τούμὸν χρεῶν (ἦν) χωρεῖν = δὲν θὰ ἥτο ἀνάγκη νὰ παρέμβω ἐγώ. τοῦτο = ἡ συγκατάθεσίς του. ἔχει τὴν σωτηρίαν = παρέχει τὴν σωτηρίαν. ἀμείνων = καλύτερος, εὐγενέστερος (παρὰ ἐὰν παρενέθαινον). εἰ τὰ πράγματα πράσσοιμι = ἐὰν γῆθελα τακτοποιεῖ τὰς ὑποθέσεις. λελογισμένως μᾶλλον ἢ σθένει = μὲ περίσκεψιν μᾶλλον παρὰ μὲ τὴν δύναμιν, μὲ τὴν πυγμήν. καλῶς κρανθέντων· κραίνω καὶ κραιάνω = ἐκτελῶ· ἡ μετοχὴ ἔδει νὰ είναι εἰς δύναμιν. συμφωνοῦσα πρὸς τὸ ὑποκ. τῆς προτάσεως τάδε, ἀλλ᾽ ἐτέθη κατὰ γενικὴν ἀπόλυτον ἐμφάσεως χάριν = ἐὰν τὰ πράγματα αὗτὰ ἐσθὸτα λάβουν τέλος καλόν. τάδε γένοιτ' ἀν πρὸς ἡδονὴν φίλοις σοί τε = τὸ καλὸν τέλος τούτου ἐσθὸτος γῆθελε χαροποιήσεις τοὺς φίλους (Ἀγαμ.) καὶ σέ. κἄν = καὶ ἂν διξ κεῖται τὸ (ἄν). καὶ χωρὶς ἔμοι = καὶ ἀνευ τῆς ἰδικῆς μου παρειθάσεως. δραστέον· ἐνν. τὸ ἔστι μοι = πρέπει νὰ πράξω. ποῦ ἐλθοῦσαν = ποῦ ἀφ' οὖ ἔλθω. ἡμεῖς σε φύλακες οὐ χρεῶν φυλάξομεν = (δὲν εἴναι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ ἀναζητήσῃς) ἡμεῖς θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ὑπόθεσίν σου, ὅπως πρέπει. Ο Ἀχιλ. δὲν ἔριζε τόπον συναντήσεως, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇς γε Κλ. νὰ περιφέρεται διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου. μή τις = ἵνα μή τις. Δαναῶν· ἡ γεν. καὶ εἰς τὸ τις καὶ εἰς τὸ ὄχλου. στείχουσαν· κατηγ. μετοχὴ εἰς τὸ ἴδη σε. ἐπτομένην· τροπ. μετοχὴ εἰς τὸ στείχουσαν. μηδὲ αἰσχυνε· κατὰ παράταξιν ἀντὶ τοῦ: μηδ' αἰσχύνης = καὶ οὕτω προσδάλης πατρῶον δόμον = τὴν ὑπόληψιν τῆς πατρικῆς οἰκογενείας. κακῶς ἀκούω = κατηγοροῦμαι, φέγομαι. μέγας (ἦν) = εἰχε μεγάλην ὑπόληψιν. ἄρχε = προηγοῦ, ὑποδείκνυε τὸ τί πρέπει νὰ γίνη. ὥν· αἰτιολ. μετοχὴ. κυρήσεις ἐσθλῶν = θὰ ἀνταπειφθῇς. εἴ εἰσι θεοί = ἐὰν ὑπάρχουν θεοί. εἰ δὲ μή εἰσι, τί δεῖ πονεῖν; τίς γε ἀνάγκη ματαίως νὰ κοπιάσῃ τις.

"Ο Εὐριπίδης κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Πρωταγόρου ἀμφιβάλλει διὰ τὴν ὑπαρξιν τῶν θεῶν.

"Ο Ἀχιλλεὺς ἀπέορχεται διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου, ἢ δὲ Κλυταιμήστρα ἐπανέρχεται εἰς τὴν βασιλικὴν σκηνήν.

Τὸ τηῆμα τὸ ἐρμηνεύθεν, τὸ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν στίχων 801 - 1035, τὸ διαλογικόν, τὸ ἐπακολούθον εἰς τὸ B' στάσιμον, δύνομάζεται Γ' ἐπεισόδιον, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν Δ' πρᾶξιν τῆς σημερινῆς τραγῳδίας, ὑποδιαιρεῖται δὲ εἰς τρεῖς σκηνάς. Ἐν τούτῳ τῷ

τμήματι ἡ ἐνεργός ἐπέμβασις τοῦ Ἀχιλλέως παρουσιάζει ἀνακοπτομένην προσωρινῶς τὴν πρᾶξιν (τὴν θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας). Τὰ συνασθήματα τῶν θεατῶν εἶναι ἔλαράτης ἀπὸ τὴν ἀ' σκηνήν, οἰκτος πρὸς τὴν ὑποφέρουσαν Κλυταῖμ. καὶ ἐπλὺς ἀπὸ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Ἀχιλλέως.

Οἱ Χορὸι ἐν τῇ ἐπισκοπήσει τοῦ προηγηθέντος ἐπεισοδίου καθηλόντει τὸ βλέμμα τον εἰς τὸν Ἀχιλλέα, ὃν τόσαι σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ ἀρεταὶ κοσμοῦν, γόνον τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος, ὃν τὸν πανηγυρικὸν γάμον γέτιμησαν οἱ θεοί, αἱ Μοῦσαι καὶ οἱ Κέρτανοι. Τοὺς γάμους τούτους ποιητικῶτατα περιγράφει ἐν τῷ χορικῷ, τὸ δποῖον ἄδει καὶ τὸ δποῖον θὰ ἐρμηνεύσωμεν.

ΤΡΙΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1036 - 1097)

Στροφὴ (1036 - 1057)

ὅμεναιος = γαμήλιον ἄσμα. διὰ λωτοῦ Λίβυος = ὑπὸ τοὺς ἥχους αὐλοῦ Λιδυκοῦ. Λωτὸς εἰδος φυτοῦ, ἐξ οὗ κατεσκεύαζον σύριγγας. Λίβυος· τὸ συγκεκριμένον ἀντὶ τοῦ γενικοῦ ἄλλως ὁ Λίδυς λωτὸς ἔθεωρεῖτο ὡς ὁ ἀριστος, διὰ νὰ κατασκευάζωνται σύριγγες. μετά τε φιλοχόρου κιθάρας = μὲ τὴν εἰδικὴν διὰ τὸν χορὸν κιθάραν. ὑπό τε συρίγγων καλαμοεσσᾶν = καὶ μὲ τὴν συνοδείαν συρίγγων ἀπὸ καλάμια. ἔστοσεν ιαχάν = ἔστησεν, ἔξεβαλε δούρην, ἀντήχησε. προσωποποιία. τίς ἄρ' ὅμεναιος ἔστησεν ιαχάν = σὰν τί τάχα νὰ ἦτο τὸ γαμήλιον ἄσμα, τὸ δποῖον ἀντήχησε κτλ. Πιερίδες = αἱ Μοῦσαι. παρὰ δαιτὶ = ἐπάνω εἰς τὸ γαμήλιον συμπόσιον. δαις θ. = συμπόσιον, πρᾶ. δαιτυμών. ἵχνος = πούς. μελωδοῖς ἀχήμασι = μελωδικοῖς ἥχημασιν, ἄσμασι. κλέω καὶ κλεῖζω = ἐγκωμιάζω, ὑμνῶ. Αἰακίδαν (-ην) = τὸν υἱὸν τοῦ Αἰακοῦ, τὸν Πηλέα. καθ' ὕλαν Πηλιάδα = κάτω εἰς τὸ δάσος τοῦ Πηλίου. τοῦτο εἴναι ἐπεξήγγυος τοῦ ἀνωτέρω: ἀν' ὅρος Κενταύρων. Δαρδανίδας = διδές ἢ ἀπόγονος τοῦ Δαρδάνου, δι Γανυμήδης, διτις ἡτο Τρώς ἔφηθος. Τοῦτον δὲ Ζεὺς ἤρπασεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἵνα θέλῃ τοὺς θεοὺς ἐκεῖ μὲ τὸ κάλλος του καὶ σινοχοῇ εἰς τὴν τράπεζαν. φίλον τρύφημα (τρυφῶ) = τὸ ἐντρύφημα τὸ ἀγαπητόν. ἀφύσσω = ἀντλῶ. λοιβὰ = σπονδή, νέκταρ. ἐν γυάλοις χρυσέοισι κρατήρων = μέσα ἀπὸ τὴν κοιλίαν κρατήρων χρυσῶν. τὸ χρυσέοισι καθ' ὑπαλλαγὴν πρὸς τὸ γυάλοις ἀντὶ νὰ εἴγαι τὸ κρατήρων.

λευκοφαής = δ φέγγων ἀπὸ τὴν λευκότητα. εἰλισσόμεναι = ἐλισσόμεναι· εἰλισσόμεναι κύκλια = στριφογυρίζουσαι κυκλικῶς. ἔχορευσαν γάμους = ἔωρτασαν τοὺς γάμους μὲν χορούς.

Αντιστροφὴ (1058-1709)

Θίασος = ὅμιλος. **Ιπποβάτας** = ἵπποπόδαρος· καὶ ὁ ὑπαλλαγὴν εἰς τὸ θίασος ἀντὶ εἰς τὸ Κενταύρων, οἵτινες κατὰ τὸ κάτω ἥμισυ ἦσαν ἵπποι· δῆθεν καὶ τὸ **ἱπποβάτας**. **ἔμολεν** = ἥλθεν· ἀνὰ **ἔμολεν** = ἥλθεν ἐπάνω ἐπὶ κρατῆρα **Βάκχου** = εἰς τὰ βαρέλια τὰ γειτάτα πρασί. Οἱ Κένταυροι πολὺ γηγάπων τὸν οἶνον. **ἐλάταις** σὺν **στεφανώδει** τε **χλόᾳ** = μὲν κλάδους ἐλάτης καὶ μὲν στεφάνια ἀπὸ πρασινάδα. ἀνέκλαγον· ἀδρ. β' τοῦ **ἀνακλάζω** καὶ ἀδρ. α' **ἀνέκλαξα** = ἐφύναξα δυνατὰ (ἀνὰ) μέγα = μεγαλοφύνως· τὸ **ἀνακλάζω** κυριολεκτεῖται ἐπὶ ζῷων· ἐνταῦθα ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ζῳόδη ἐμφάνισιν τῶν Κενταύρων. ὡς **Νηρὴ** κόρα, παῖδα . . . **ἔξονόμαζεν**. ἡ σειρά: ὡς **Νηρὴ** κόρα, Χείρων μάντις ὁ φοιβάδα μοῦσαν εἰδὼς **ἔξονόμαζε** γεννάσειν (= τέξεσθαι) σε (ὑποκ.) παῖδα (ἀντικ.), μέγα φῶς (παράθεσις εἰς τὸ παιδί) **Θεσσαλίᾳ** (δοτ. χαριστ.). **φοιβάς** μοῦσα = ἡ μαντικὴ τέχνη. **ἔξονομάζω** = βρήτως λέγω, ἀποκαλύπτω. **φῶς** μεταφορικῶς σημαίνει σύμβολον τῶν ἐπιτίθων, σωτηρίαν, χαράν, δόξαν, αἰγλην. δες **ἥξει** . . . ἀ νιν ἔτικτε· ἡ σειρά: δες **ἥξει** κλεινὰν χθόνα **Πριάμοιο** σὺν λογχήρεσι ἀσπισταῖς Μυρμιδόνων ἐκπυρώσων (νιν) γᾶθεν περὶ σώματι κεκορυθμένος **ἔνδυτ'** ὅπλων χρυσέων **Ἡφαιστοπόνων** ἔχων δωρήματα ἐκ θεᾶς ματρὸς Θέτιδος, ἀ ἔτικτέ νιν. **ἀσπιστὴς** = ἀσπιδοφόρος, ὅπλιτης. **λογχήρης** (λόγχη, ἀραβίσκω) = λογχοφόρος, δορατομάχος. **ἐκπυρώω - ω** = πυρπολῶ, **ἔξαφανίζω**. **γᾶθεν** = ἐκ θεμελίων. **ἔνδυτὰ** **ὅπλα** = φορετὰ ὅπλα. **ἥφαιστοπόνος** = **ἥφαιστότευκτος** = ἔργον τοῦ **Ἥφαιστου**. **δωρήματα** = δῶρα . . . ἐννοεῖ δο **Χορὸς** τὰ ὅπλα τοῦ **Ἀχιλλέως**, τὰ δποῖα δο **"Ἥφαιστος** κατεικεύασε κατὰ παράκλησιν τῆς Θέτιδος ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, κασσιτέρου καὶ χαλκοῦ· ὅρα παρ' Ομήρῳ Σ 468 κ. ἐ. μακρὰν περιγραφὴν τῆς κατασκευῆς καὶ διακοσμήσεως αὐτῶν. **δαιμονες** = οἱ θεοί. **τίθημι** = καθιστῶ. **μακάριον**· κατηγ. τοῦ **γάμου** γάμον θο **ὑμεναίους** χάριν ποικιλίας. **εὔπατρις** = ἡ ἔχουσα εὐγενεῖς πατέρας, γονεῖς. **μακάριον**· ἡ λέξις σκοπίμως ἐτέθη ὅπε τοῦ Εὐριπίδου ἐγ τέλει τῆς ἀντιστροφῆς, ἵνα **ἔξαρθν**

ἡ ἀντίθεσις τῆς μακαριότητος τῶν γάμων τούτων πρὸς τοὺς οἰκτροὺς δῆθεν γάμους τῆς Ἰφιγενείας ἐν τῇ ἐπωδῷ.

Ἐπωδὸς (1080-1097)

σὲ δέ ἀντιθέτως, τούγαντίον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Θέτιν·
 ἡ ἀντίθεσις ἵσχυρά· ἡ σύνταξις: **στέψουσι καλλικόμαν πλόκαμόν σε** (σου)· **καλλικόμας (-ης) πλόκαμος**=πλόκαμος τῆς ώραίς κόμιης. **ώστε μόσχον** (θ.)=ώστεν δάιμαλιν· εἰς τὸ **στέψουσι σε** ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ αἰμάσσοντες λαιμόν **σε** (σου) **ώστε μόσχον** (ώστε λαιμὸν μόσχου). **πετραῖα ἀντρα**=θραχώδη,
 ἀπόκρημνα ἀντρα. **δρεία**=δρεσίδιος. **ἀκήρατος**=ἀγνή, ἀμόλυντος
 (ἐκ ταύρου). **βρότειος**=ἀνθρώπινος. **βαλιὰ**=παρδαλή. **αἵμασσω**=
 κυλίω εἰς τὸ αἷμα, σφάζω. **οὐ σύριγγι τραφεῖσάν** (σε)=ἄν καὶ
 δὲν ἔμεγάλωσες εἰς τὴν μουσικὴν τῶν σουραλιῶν. **οὐδ' ἐν ῥοιβδήσεσι**=οὐδὲ εἰς τὰ συρίγματα. **παρὰ δὲ ματέρι**=ἀλλὰ πληγίον τῆς
 μητρός σου· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ **οὐ σύριγγι τραφεῖσαν**. **γάμον**·
 παράθ. εἰς τὸ σέ: νύμφην, σύζυγον. **νυμφόκομος**· παθητικῆς σημα-
 σίας=νυμφοστολισμένη. **Ιναχίδαι**· οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰνάχου, πρώτου
 θασιλέως τοῦ Ἀργούς. **Ιναχίδαι**· συλλήθηδην καὶ οἱ Ἀργεῖοι λέγονται.
γάμον νυμφόκομον **Ιναχίδαις**=στολισμένη ὡς νύμφη διὰ γάμου
 μὲν ἔνα ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰνάχου, μὲν ἔνα ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς
 Ἀργείους. **ποῦ τὸ τᾶς αἰδοῦς ἔτι, ποῦ (τὸ) τᾶς ἀρετᾶς πρόσωπον**
σθένει τι;; **σθένει τι**=ἔχει δύναμιν τινα. **ὅπότε**=καθ' ἦν στιγμήν.
ἀσεπτον=ἡ ἀσέθεια. **ἔχει δύναμιν**=ἰσχύει. **ἀ δ' ἀρετὰ ἀμελεῖται**
θνατοῖς κατόπισθεν=ἡ δὲ ἀρετὴ περιφρονεῖται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων
 στρεφόντων πρὸς αὐτὴν τὰ νῦτα. **καὶ (ὅπότε)** μὴ κοινὸς ἀγών
βροτοῖς (ἔστι)=οἱ ἀνθρώποι δὲν καταβάλλουν ἀπὸ κοινοῦ προσπάθει-
 αν (διὰ ἐπέλθη ἡθικὴ ἔξυγίασις). **μὴ τις θεῶν φθόνος ἔλθη**=μή-
 πως ἐπέλθῃ τῶν θεῶν δργὴ=πρὸς ἀποτροπὴν τῆς θείας δργῆς. **ποῦ τὸ**
 ἀσύνδετον ἐκ τοῦ πάθους. **τὸ τᾶς αἰδοῦς πρόσωπον**· προσωποποία.

Ἡ σύνδεσις πρὸς τὰ προηγούμενα εἶναι ἡ ἔξῆς: **ἡ θυσία τῆς Ἰφ.**
 εἶναι δεῖγμα τῆς ἡθικῆς ἐκτροπῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς θρησκευτικῆς
 διαστροφῆς· οὐδαμοῦ πλέον φαίνεται ἀγνότης ἡθῶν καὶ εὐσεβείας· πα-
 ταχοῦ κρατεῖ καὶ βασιλεύει ἡθικὴ ἀναρχία.

Ο ποιητής πρὸ τῆς τερατώδους θυσίας τῆς Ἰφιγένειας αἰρεται εἰς ἀνωτέρας ἡθικὰς σφαίρας καὶ δριμύτατα καντηριάζει τὴν ἡθικὴν ἔξιθλίωσιν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (1098 - 1275)

α') 1098 - 1126

προσκοποῦμαι = παρατηρῶ, ὅπως ἀνακαλύψω τι. Ἡ Κλ., μαθούσσα ἀπὸ τὸν πρεσβύτην ὃτι πρόκειται δ' Ἀ.γ. νὰ φονεύσῃ τὴν θυγατέρα της, ταράσσεται καὶ ταραχθεῖσα ἔξερχεται ἀπὸ τοὺς οἴκους, ἵνα μάθῃ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της τὰ διατρέχοντα. **πάσιν** = τὸν σύζυγον. **χρόνιον** **ἀπόντα** = ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ἀπὸ πολλήν ὥραν ἀπέυσιάζοντα. **κάκλελοιπότα στέγας** = σχῆμα πρωθύστερον. ἐν **δακρύοισι** (ἐστὶ) = δακρύει. **πολλὰς** **ιεῖσα μεταβολὰς** **δύναμάτων** = δύναμις ἀλλαγῆς πολλοὺς καὶ διαφέρους τρόπους, μεταβάλλουσα πολλάκις τὸν τόνον τῶν δύναμιών, τῶν θρήνων. **ἀκούσασα** = ἐπειδὴ ἤκουσε. **μνήμην** δ' ἀρ' **εἶχον πλησίον βεβηκότος** Ἀγαμέμνονος **τοῦδε** = ἀλλὶ ίδοι ὃτι ἔρχεται ἐδῶ πλησίον δ' Ἀγαμέμνων, τὸν ὄποιον εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου. **εύρεθήσεται** = θὰ ἀποκαλυφθῇ. **Λήδας γένεθλον** = Λήδας κόρη. ἐν **καλῷ** = εἰς κατάληγον στιγμήν. **παρθένου χωρὶς** = χωριστὰ ἀπὸ τὴν κόρην, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς κόρης. **γαμούμεναι** = αἱ μελλόντιμφοι. τί δ' ἔστιν, οὖσι **καιρὸς ἀντιλάχυται**; = ἀλλὰ τί εἶναι ἐκεῖνο, τοῦ ὄποιου ή εὐκαιρία σὲ ἔχει πιασμένον καὶ σὲ κρατεῖ κολλημένον; τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὄποιον σοῦ κινεῖ τὴν προσοχὴν καὶ τοῦ ὄποιου δὲν θέλεις νὰ χάσῃς τὴν εὐκαιρίαν; Ἡ ἀνώμαλος ἐν προκειμένῳ σύνταξις ἐνδεικτικὴ τῆς διεγέρσεως τῆς Κλυταιμήστρας. Ο Ἀ.γ. ἀνεξάντλητος εἰς φευδολογίας μεταχειρίζεται ἐπιτετηδευμένην ἀδρόφρονα γλώσσαν θέλων νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστούνην τῆς συζύγου του. **ἐκπεμπε παῖδα δωμάτων πατρὸς μέτα** = φώναξε τὴν κόρην ἔξω καὶ ἀφῆσε τὴν νὰ πηγαίνῃ μὲ τὸν πατέρα της (εἰς τὸν δωμάτιον ἐννοεῖ δ' Ἀγαμ.). **ώς** = διότι. **πάρεισι** = εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν μας. αἱ **χέρινθες ηύτρεπισμέναι** = τὰς ἡγιασμένους ὑδωρ ἡτοιμασμένουν. **βάλλειν χεροῖν πῦρ καθάρσιον** = διὰ νὰ ῥαντίζωμεν μὲ τὰς χειράς μας πῦρ καθαρτικόν, πρὸς ἀγνισμόν, καθαρισμόν. **θεᾶς δοτ. χαρ. μέλανος αἵματος φυσήματα** = παράθεσις εἰς τὸ ἀς **πεσεῖν χρεῶν** (αἱ ἐποίαι μέσχοι πρέπει νὰ πέσουν χάριν

τῆς θεᾶς) φυσῶσαι μαῦρον αἴμα ἀπὸ τὸν λαιμόν των, καθ' ὃν χρόνον θὰ σφάξωνται· ὅρα τὸν πληθ. ἀριθμὸν χέρνιβες — προχύται — μόσχοι· τί πλουσία καὶ μεγαλοπρεπής θυσία! Οὕτω θὰ εὐχαριστηῇ ἡ μήτηρ. τοῖς ὀνόμασι = μὲ τὰς λέξεις. οὐκ οἶδ' ὅπως τὰ ἔργα σου χρή μ' ὀνομάσασαν εὗ λέγειν = δὲν ξέρω πῶς πρέπει· νὰ ὁνομάσω τὰ ἔργα σου, διὰ νὰ τὰ χαρακτηρίσω ἐπιτυχῶς· ὅπως χρή· πλαχ. ἐρώτησις ἐκ τοῦ οἰδα. Τὰ ἔργα τοῦ Ἀγ. ἡσαν πράξεις διπλοπροσωπίας καὶ πατρὸς ἀστόργου καὶ ἀπάτορος. πατρὸς ἢ μέλλει (ἐνν. ποιήσειν). ἢ μέλλει = τὰ δουλεύματα· εἰς τοῦτο δ' ἀποδοτέον τὸ πατρός. χύπο = καὶ ὑπό. ὑπὸ τοῖς πέπλοις = ὑποκάτω ἀπὸ τοὺς πέπλους, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν πέπλων· πέπλος ἔνδυμα γυναικῶν πλατύ καὶ μακρόν, τὸ ὅποιον περιεβάλλετο περὶ τὸ σῶμα καὶ ἐπορποῦτο ἐπὶ τῶν ὅμινων καὶ ἔξωννυτο, ἔγχρωμον. Ιδοὺ πάρεστιν ἥδε πειθαρχοῦσά σοι· ἡ Ἱφ. παρέρχεται φέρουσα πέπλον καὶ τὸν Ὄρ. Ἡ παρουσία τοῦ μικροῦ, ἵνα συγκλονισθῇ μάλλον δ' πατήρ πρὸ τῆς ἀνοσίας πράξεως. τὰ ἄλλα = ὡς πρὸς τὰ ἄλλα = ὡς πρὸς τὴν ἄλλην ἔποψιν τοῦ ζητημάτως. πρὸ τῆσδε = πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς. τί κλαίεις; διατί κλαίεις; λέγει δ' Ἀγαμέμνων πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν, ἥτις θὰ παρήλθε μὲνέον προσωπεῖον ἐμφαίνον δάκρυα, ἢ κεκαλυμμένη ὑπὸ τοῦ πέπλου ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν κλαυσούσης. οὐδ' ἔθ' ἥδεως ὀρᾶς = καὶ δὲν ἔχεις πλέον χαροπὸν τὸ θλέμμα. ἐρείσασα = καρφώσασα. πρόσθ' (= πρόσθε οἱμιατος) ἔχεις πέπλους. τίν' ἀν λάβοιμι τῶν ἐμῶν ἀρχὴν κακῶν; τίνα· ἀντικ. καθ' ἔξιν πρὸς τὸν κατηγορούμενον ἀρχὴν ἀντὶ νὰ είναι: τί = ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσω· νὰ ἔξιτορῷ τὰς συμφοράς μου; πάρα = πάρεστι = εἰναι: δυνατόν. ἀπαστι· ἀντικ. τοῦ ἀπαρεμφ. χρήσασθαι. πρώτοισι· κατηγ. κάν = καὶ ἐν· καὶ ἀν είναι εἴτε μεταξὺ τῶν τελευταίων εἴτε μεταξὺ τῶν μέσων, διουδήποτε καὶ ἀν είναι. Μὲ ἀλλούς λόγους ἡ Κλ. λέγει: αἱ συμφοραὶ μου δὲν ἔχουν οὔτε ἀρχὴν οὔτε μέσον οὔτε τέλος. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ προσόμιον. Τῆς Κλ. δ' λόγος διακόπτεται ὑπὸ τοῦ Ἀγ. προσποιουμένου διτὶ δὲν ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν τῆς συζύγου του, συνεχίζεται δὲ σταν δ' Ἀγ. ἀναγκάζεται νὰ σιωπήσῃ ἐλεγχόμενος.

β') 1127 - 1156

ώς· ἐπιφύνημι. εἰς ἐν ἥκετε = εἰσθε σύμφωνοι. σύγχυσιν ἔχοντες καὶ ταραγμὸν δημάτων = παρουσιάζοντες κάποιαν σύγχυ-

σιν καὶ ταραχὴν εἰς τὸ θλέμμα. Ὡς σύγχυσις ἔξεδηλοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τοὺς λόγους, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν στάσιν τῶν γυναικῶν (καὶ τῶν τοῦ Χοροῦ περιλαμβανομένων). **εἰφ'** = **εἰπέ·** εἰς τοῦτο ἀνάφερε τὸ γενναῖος (= εἰλικρινῶς). **ἄν** = **ἀ** ἄν. οὐδὲν κελευσμοῦ δεῖ μ'. μ' = μὲ ἀντὶ μοι = καθόλου δὲν ἔχω ἀνάγκην διαταχῆς. τὴν παῖδα τὴν σὴν τὴν τ' ἐμήν· μετ' ἐμφάσεως εἰρημένα: τὸ σπλάγχνον μας. **ἔα** = **ἐπιφ.** σχετλιασμοῦ, οὕτῳ δ' Ἀγ. ἐκπλήσσεται, διότι ή Κλ. κάμνει ὑπονοίας ἀδικαιολογήτους, ἀλλ' ἔκαμε τὴν ἀναφώνησιν **ἔα**, διότι ἐνόησεν ὅτι τὰ σχέδιά του δὲν ήσαν ἰδικόν του ἀποκλειστικῶς μυστικόν. **τλήμων** = τολμηρά, τραχικά. **ὑπονοεῖς** = δάζεις στὸ νοῦ σου, ὑποψιά-ζεσαι. **ἀ μή σε χρή·** ἐνγοσῆται τὸ ὑπονοεῖν. **ἔχ'** ήσυχος = μένε ήσυχος, ήσυχαζε. κάκιενό μοι τὸ πρῶτον ἀπόκριναι πάλιν = καὶ φρόντισε νὰ δώσῃς ἀλλην ἀπάντησιν εἰς ἐκείνην τὴν πρώτην μου ἐρώτησιν (στίχ. 1131). **εἰκότα** ήν ἐρωτᾶς, **εἰκότ'** ἀν ακλοίς = ἀν ἐρωτᾶς λογικά, δρθά, λογικά θὰ ἀκούσῃς. **'Ο** Ἀγ. ἀποδίδει τὴν αἰτίαν τῆς ἀστόχου ἀπαντήσεως του εἰς τὴν ἀτυχῆ ἐρώτησιν τῆς συζύγου του. **οὐκ ἀλλ'** ἐρωτῶ, καὶ σὺ μὴ λέγ' ἀλλα μοι = δὲν διατυπώνω ἀλλην ἐρώτησιν καὶ σὺ νὰ ἀπαντήσῃς εἰς αὐτὴν μόνον μὴ λέγων ἀλλ' ἀντ' ἀλλων. **πότνια** = θεία. δαιμῶν τ' ἐμδες = καὶ δ κακός μου δαιμῶν. **δυσδαίμονες** = δύσμοιροι: τίς σ' ἥδικησε; δ' Ἀγ. ὑποκρίνεται ἄγνοιαν τῆς ἀδικίας, ήτις γίνεται εἰς τὴν Κλυταιμήστραν, δι' αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ: ποῖος σὲ ἔχει ἀδικήσει; **τοῦτ'** ἐμοῦ πεύθει πάρα; **τοῦτο** ζητεῖς νὰ πληροφορηθῆς ἀπὸ ἐμένα; **πεύθομαι** = πυνθάνομαι. δο νοῦς δόδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει = τὸ νόημα τῶν λόγων σου (ὅτι δὲν δικαιοῦμαι νὰ ἔχω παρέπονον, διότι κανεὶς δὲν μὲ ἀδικεῖ) δὲν ἔχει κανέν νόημα. Λογοπα-γνιον. **τὰ κρυπτά** μου = τὰ μυστικά μου. δι λέξις κρυπτὸν λαμβάνεται ὡς οὐσιαστ., ἔξ οῦ καὶ ή γεν. μου. αὐτὸ τὸ σιγῆν (σε) καὶ τὸ στε-νάζειν (σε) πολλὰ ἐστὶν δμολογοῦντός σου = αὐτὴ ή σιωπὴ καὶ δ πολὺς στεναγμὸς εἰναι διοισγία τῆς ἐνοχῆς σου. μὴ κάμης λέγων = λέγε χωρὶς νὰ κουρασθῆς. εἰρων: μὴ ὑποδηλῷης εἰς τὸν κόπον νὰ διμιλῆς, μὴ κάνης τὰ λόγια σου. τὸ γάρ ἀναίσχυντον τί δεῖ λέγοντα προσλαβεῖν τῇ συμφορᾷ; ταῦτα λέγει κατ' ίδίαν διοισγῶν δι: ἔως τώρα ἐψεύδετο. προσλαμβάνω τῇ συμφορᾷ = ἀποκτῶ κοντὰ εἰς τὴν συμφοράν. τὸ ἀναίσχυντον = τὴν ἀναίσχυντίαν, τὸν τίτλον τοῦ ἀναι-σχύντου. **ἀνακαλύψω** λόγους = θὰ μιλήσω δρθά κοφτά, χωρὶς περι-στροφάς. παραδὸν αἰνιγμα = ὑπανιγμὸς εἰρωνικός. προσούδισας

πέδω = πρὸς οὐδας (ἔδαφος) **ἔρριψας· πέδω·** πλεονασμ. = κατὰ γῆς.
Τάνταλος ἡ τοῦ οὐδὲς τοῦ Θυέστου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀτρέως. Ὁ Ἀγαμέμνων
 ἐνταῦθα παρίσταται ὡς τις ὥμὸς καὶ θηριώδης φονεύων καὶ τὸ νήπιον,
 ἵνα διὰ τούτου ἀποφύγῃ τὴν μέλλουσαν ἐκδίκησιν αὐτοῦ. Ὁ Στασίος,
 ποιητὴς τῶν Κυπρίων ἐπῶν, λέγει: **Νήπιος δς πατέρα κτείνας**
υἱοὺς καταλείπει. Ὁ Ομ. παρουσιάζει τὸν Ἀγαμέμνονα ὡς ἀγαθὸν
 βασιλέα καὶ κρατερὸν αἰγαλητήν. Τὸν πρῶτον μετὰ τοῦ Ταντάλου γάριον
 τῆς Κλυτ. ἄγνωστον εἶναι ἀν δ Εὔριπίδης ἐπενόησεν ἀπὸ ἀνάγκην
 ποιητικὴν ἢ ἀν εὑρεν ἥδην πάρχοντα. **τὼ Διὸς παῖδε ἐμώ τε συγγόνω·**
 εἶναι οἱ δύο υἱοί τοῦ Διὸς καὶ ἀδελφοὶ τῆς Ἑλ. Διόσκουροι, Κάστωρ
 καὶ Πολυδεύκης. **μαρμαίροντε ἵπποισιν = ἀπαστράπτοντες** μὲ τὰ κα-
 τάλευκα ἀλογά των. Οἱ Διόσκουροι παρίστανται συνήθως ἔφιπποι ἢ
 ἴστάμενοι παρὰ τοὺς ἵππους των. Ὁ Ηίνδαρος τοὺς δύομάζει **λευκοπώ-**
λους καὶ εύπιπους. Ομηρικός τις ὅμινος λέγει αὐτοὺς ταχέων ἐπι-
 βήτορας ἵππων. **ἔρρυσατό σε = σὲ ἔσωσε,** σὲ γλύτωσε (προδλ. τὸ
 ῥῦσαι ἥμᾶς). τάμα ἔσχες αὖ λέχη = μὲ ἔλαθες ἐκ νέου σύζυγον.

γ') 1157 - 1190

οὗ = τότε. καταλλαχθεῖσα = διαλλαγεῖσα. συμμαρτυρήσεις =
 θὰ μαρτυρήσῃς καὶ σύ. **ἥ = ἥν = ἥμην γυνὴ ἀμειπτος.** εἰς τοῦτο τὸ
 ἀμειπτος ἀναφέρεται τὸ περὶ σὲ σωφρονῶ εἰς Ἀφροδίτην = εἴριαι
 πιστὴ σύζυγος. **αὐξῶ μέλαθρον = αὐξάνω** τὴν περιουσίαν τῆς οἰκο-
 γενείας. **θύραζε = ἔξω.** θήρευμα = ἀπόκτημα. φλαύραν = φαύλην =
 εὐτελή. ἐπὶ τρισὶ παρθένοισι = κατόπιν τῶν τριῶν παρθένων κατὰ
 τὸν "Ομηρον ἥσαν αὗται ἡ Χρυσόθειμις, Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα· οἱ
 κατόπιν μνημονεύουσιν Ἰφιγένειαν, Ἡλέκτραν καὶ Χρυσόθειμιν. τλη-
 μόνως = σκληρόκαρδα. **ἄν· γεν.** διαιρ. εἰς τὸ μιᾶς. **τὰ σὰ = τὰς**
 ἰδικάς σου δικαιολογίας, τὴν ἰδικήν σου ἀπολογίαν. **ἴνα λόβῃ Μενέ-**
λεως Ἐλένην· εἶναι ἀπόκρισις εἰς τό: **τίνος ἔκατι νιν** (αὐτὴν τὴν
 μίαν) **κτενεῖς.** **καλόν γέ τοι = ναι,** εἶναι ὑρατὸν ἀλήθεια: εἰρωνεία:
 ἀλλοι νὰ ἐγκληματοῦν καὶ ἀλλοι νὰ τιμωροῦνται ἀθῷοι. **ἀποτεῖσαι**
τέκνα μισθὸν κακῆς γυναικὸς = νὰ πληρώσουν τὰ τέκνα ἀντίποινα
 διὰ τὴν αἰσχρὰν διαγωγὴν ἀνηθίκου γυναικός. **τάχθιστα = τὰ ἔχθι-**
στα = τὰ μισητάτα (Ἐλέν.) τοῖσι φιλτάτοις (δοτ. δργαν. Ἰφιγ.)

ώνυμοι μεθαῖ = ἐνεστῶς τοῦ ἐπιχειρουμένου = ζητοῦμεν νὰ ἀγοράσωμεν. γίγνομαι διὰ μακρᾶς ἀπουσίας = ἀπουσάζω ἐπὶ ιτακρόν. θρόνους = τὰς ἔδρας. παρθενῶνες = τὰ δωμάτια, ὅπου ἔμεναν αἱ παρθένοι. ἐπὶ δακρύοις = δακρύουσα. ὡς τέκνον - δ φυτεύσας πατήρ· Ισχυρὰ ἀντίθεσις, ητοις ἔξαιρει τὸ μέγεθος τοῦ ἐγκλήματος. αὐτὸς κτανῶν οὐκ ἄλλος· σχῆμα ἐκ παραλλήλου. οὐδ' ἄλλη χερὶ = οὐδὲ ἔνη χειρὶ. τοιόνδε μῖσος = μῖσος ἀσθεστον. ἐνδεῖ βραχείας προφάσεως = χρειαζόμεθα μικρὰν ἀφορμήν. χαῖ = καὶ αἱ. δεξόμεθα δέξιν, ην σε δέξασθαι χρεών = θὰ σου κάριωμεν ὑποδοχήν, η δποία σου χρειάζεται· συρκαστιάς. κακή· εἰς ην σημασίαν καὶ ήμετες ὑπαινιγμὸς εἰς τὸν ἐν Μυκήναις φόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του. μήτ' αὐτὸς γένη (κακὸς περὶ ἐμὲ). εἶεν = ἔστω· εἶναι κατὰ τοὺς ἀρχαίους συγκατάθεσις μὲν τῶν εἰρημένων, συναφῆς δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα. θύσεις σὺ δὴ παῖδα = θὲς ὑποθέσωμεν ὅτι θὰ θυσιάσῃς τὴν κόρην σου. ἔνθα = τότε, κατὰ τὴν θυσίαν. τί σοι κατεύξει τάγαθὸν = τί καλὰς εὐχάρις θὰ κάμης διὰ τὸν ἔχωντόν σου. σοι, ἀντὶ τοῦ σαυτῷ. νόστος πονηρὸς = περιπετειώδης ἐπάνοδος. οἰκοθέν γ' αἰσχρῶς ίών = ἀφ' οὐ ἀναχωρεῖς ἀπὸ τὴν πατρίδα ἐπαισχύνως· ἐπάνοδος, τῆς δποίας αἱ περιπέτειαι καὶ τὰ δάσανα νὰ εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὸ αἰσχος τοῦ ἐκ πατρίδος ἀπόσπλου· εἰρωνεία. η τάρ'(α) = η τοι ἀρα = τότε λοιπὸν ἀσφαλῶς, δίχως ἄλλο. εὔφρονα ησομεν = εὔφρονα ἔπη ησομεν = θὰ ἔκστομίσωμεν εὐνοῦκὰς εὐχάρις. αὐθέντης καὶ αὐτοέντης = ὁ αὐτουργὸς τοῦ φόνου. προσβλέπω τινὰ = ἀτενίζω τινά.

δ') 1191-1216

προσπίπτω τινὶ = πέφτω εἰς τὰς ἀγκάλας τινὸς = ἐναγκαλίζομαι τινα. ἕρχομαι τι διὰ λόγων = διαλογίζομαι τι. η σκῆπτρά σοι μόνον διαφέρειν καὶ στρατηλατεῖν σε δεῖ; = η ἐνδιαφέρεσαι μόνον νὰ κινήσεις δεῖξαι καὶ ἀριστερὰ τὸ σκῆπτρον καὶ νὰ ἔχῃς τὴν ἀρχιστρατηγίαν; Ἀνάλογα ἔλεγε καὶ ὁ Μενέλαος πρὸς τὸν ἀδελφὸν (στίχ. 357). Τὸ σκῆπτρα διαφέρειν εἶναι γραφικώτατον. Κάθε εὐγενεικὸν αἰσθημα ἔφυγαδεύθη ἀπὸ τὴν καρδίαν σου, λέγει πρὸς τὸν Ἀγ. ή Κλ., ἔνεκα τῆς φιλαρχίας καὶ μόνην ἀποστολὴν νομίζεις ὅτι ἔχεις νὰ κινήσεις τὸ σκῆπτρον ἐπιδεικτικῶς καὶ νὰ διατηρήσῃς τὴν ἀρχιστρατηγίαν· διὸ καὶ ἀποφάσίζεις νὰ θυσιάσῃς τὴν κόρην σου. δν = ἀλλὰ τοῦτον, ἀντὶ δ, καθ' ἔλξιν

πρὸς τὸ δίκαιον λόγον = ἀλλὰ τοῦτο, τὸ δποῖον θὰ ήτο μία δικαία πρότασις, ἔπειπε γὰρ εἶπεις. κλῆρον τίθεμαι = δάλλω κλήρον. ὅτου = τίνος. ἦν τόδε ἐν ἵσῳ = ἦν τόδε ἵσον. ἀλλὰ μὴ παρασχεῖν σε (ὑποκ.) παῖδα σὴν (ἀντικ.) σφάγιον (κατηγ.) ἔξαιρετον = κατ' ἐκλογήν. Δαναΐδαις· δοτ. χαριστ. πρὸ μητρὸς = διὰ τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρός. οὐπερ τὸ πρᾶγμ' ἦν = τὸν δποῖον ἐνδιέφερε τὸ ζήτημα. ὑπότροπος = ὑποστρέψασα, ἐπιστρέψασα. κομίζουσα = περιποιουμένη. ἀμειψαί· τοῦ ἀμείδομαι = ἀπαντῶ. τούτων· γεν. διαιρ. εἰς τὸ τι (εἰ τι). συνσώζω = ἐνεργῶ ἀπὸ κοινοῦ πρὸς σωτηρίαν. λόγος = γλῶσσα, τὸ χάρισμα τῆς φωνῆς. Ὁρφεύς· υἱὸς τῆς Μούσης Καλλιόπης, μυθικὸς ἥρως, ἦτο περίφημος ποιητὴς καὶ μουσικὸς διὰ τῆς λύρας καὶ τῆς μουσικῆς συγκινῶν καὶ μαλάσσων τὰ ἄγρια θηρία, κινῶν δένδρα καὶ λίθους καὶ ἀναστέλλων τὸν ῥοῦν τῶν ποταμῶν. Ἐμάλαξε καὶ αὐτὸν τὸν Πλούτωνα. ἐπάδω = ἄδω. δμαρτῶ τινι = ἀκολουθῶ τινα. κηλεῖν τε· συνάπτεται πρὸς τὸ πείθειν (πείθειν - κηλεῖν τε). κηλῶ = θέλγω, γοητεύω. ἐνταῦθ' ἀν ἥλθον = θὰ ἐχρησιμοποίουν αὐτὸν τὸ μέσον. παρέχω = χρησιμοποιῶ. τάπ' ἐμοῦ σοφὰ = αὐτὰ ποὺ μόνον γνωσίζω, δηλ. τὰ δάκρυα, ὡς λέγει εὐθὺς ἀμέσως.

ε') 1217 - 1245

ἰκετηρία = κλάδος ἐλαίας μὲλευκὰ ἔρια περιτυλιγμένος, σύμβολον τῶν ἰκετῶν. τὸ σῶμα τούμὸν ἔξαπτω σέθεν ἰκετηρίαν (= ἰκετήριον κλάδον). γόνασιν = διὰ τὴν ζωὴν σου· ἡ ὅλη πρότασις παρενθετικὴ ὡς τὸ ἰκετεύω. ἀωρος = νέος. τὰ ὑπὸ γῆς = δ "Ἄδης. δοῦσσα σῶμ' ἔμδον = καθίσσασα. χάριτες = θωπεῖαι. ἐν δόμοισιν ἀνδρός = σεκύγου. θάλλω = ἀκμάζω. εἴμαι εὐτυχής. ούμδος = δ ἐμὸς λόγος = δ λόγος ἐμοῦ, ἐξ οὗ τὸ ἔξαρτωμένης = κρεμασμένης. ἀντιλάζυμαι = ἀντιλαμβάνομαι, πιάνομαι ἀπὸ κάτι. ὑποδοχαὶ = δεξιώσεις. δόμων· γεν. ὑποκειμ. εἰς τὸ ὑποδοχαῖς. πόνων τιθηνούς ἀποδιδοῦσά σοι τροφὰς = ἀνταποδίδουσα εἰς σὲ τοὺς πολλοὺς κόπους διὰ τὴν ἀνατροφὴν μου· τιθηνὸς (θάω, θηλάζω· τιθήνη = τροφὸς) = δ τρέφων. μή, (ἀποκτείνης) πρός σε Πέλοπος καὶ πρὸς Ἀτρέως πατρὸς = ἰκετεύω σε δι' ὄνομα κλπ. ὡδίνω = ἔχω ὡδῖνας (πόνους τοῦ τοκετοῦ). ὡδίς - ἴνος (θηλ.). ἐδῶ = λύπη, ἀλγος. τί μοι μέτεστι = τί σχέσιν ἔχω. Ἀλέξανδρος = Πάρις. πόθεν = πῶς ἔγινε καὶ ἥλθε (δ Πάρις).

δόμματα = θλέμμα. ἵνα ἀλλὰ τοῦτο = ἵνα (εἰ μή τι ἄλλο) τοῦτο = ἵνα τοῦτο τούλάχιστον. σέθειν μνημεῖον = σοῦ φέρη ἀνάμνησιν. μηκός σὺ (εἰ) ἐπίκουρας φίλοις = ὥστε νὰ δοηθήσῃς τοὺς φίλους. ἴκετεύω πατρὸς κατὰ τὸ δέοματι τινος. αἴσθημά τοι τῶν κακῶν ἔγγίγνεται καν ηγίοις γε = καὶ τὰ γήπια ναὶ ἀσφαλῶς συναισθάνονται τὰ κακά. λίσσομαι = ἴκετεύω.

ς') 1246 - 1275

αἴδεσαι με = σεβάσου με, σεβάσου τὴν δυστυχίαν μου. κατοίκτιρον βίον = λυπήσου τὴν ζωὴν μου. ἄντομαι = ἴκετεύω. νεοσσὸς = τὸ νεογόνον τῶν πτηγῶν, τὸ μικρὸ πουλάκι. ηὔξημένη = ἀνεπιυγμένη. πάντα λόγον = ὅτι εἶχα νὰ εἴπω. συντεμοῦσα ἔν = συντομεύσασα εἰς ἔν συμμετον. νικήσω = θὰ νικήσω, θὰ πείσω. τὰ νέρθε = τὰ κάτω, τὰ ἐν "Ἄδου. οὐδέν (ἐστι!) = δὲν ἀξίζουν τίποτε. κακῶς ζῆν κρείσσον ἢ καλῶς θανεῖν = προτιμότερον νὰ ζῇ πανεὶς κακῶς παρὰ νὰ ἀποθάνῃ καλῶς. Ἀντιθέτως ὁ Αἴας ἐν τῷ φερωνύμῳ δράματι τοῦ Σοφοκλέους λέγει : ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθυγκέναι τὸν εὐγενῆ χρῆ. Εἰς ἀλλαχ τραγῳδίας ὁ Εύριπιδης κατὰ τὰς περιστάσεις ἔχει διαφορετικὴν ἀντίληψιν διὰ τὴν ζωὴν λέγων : τοῦ ζῆν δὲ λυπρῶς κρείσσόν ἔστι κατθανεῖν· τὸ γάρ θανεῖν κακῶν μέγιστον φάρμακον νομίζεται. Τὸ δρμέμψυτον τῆς ζωῆς ἐξεγείρεται καὶ αἱ πρὸς τὸν πατέρα τῆς ἴκεσίαι συντρέθουν τὴν καρδίαν μας. Είναι ὥραία ἡ ζωὴ. λέγει, ὁ "Ἄδης εἰναι φοβερός, μὲ τροιλάζει. Χιλιάκις προτιμούρα εἰναι ἡ ζωὴ δυστυχίσμένη ἢ ἔνδοξος θάνατος. Τόσον γλυκεῖα εἰναι ἡ ζωὴ. "Ο Ἄγιλλεὺς παρ' Οὐρήφ λέγει δὲ θὰ ἐπροτίμα νὰ θητεύῃ παρ' ἄλλῳ παρὰ νὰ ἀνάστῃ ὅλων τῶν νεκρῶν. ὃ τλῆμον = ὁ ἀθλία. ἀγών μέγας ἥκει = φοβερὸς διαπληκτισμὸς ἔχει γίνει, προκληθῆ. Ο Χορὸς μετὰ πάντοτε μακρὸν κάπως λόγον λέγει δίστιχον, δι' οὐ ἐκφράζει τὴν γνώμην του. συνετός είμι τὰ οἰκτρὰ = ἐννοῶ τὰ προκαλοῦντα οἰκτον, συμπάθειαν. μαινοίμην ἀν (ἐνν. εἰ μὴ φιλοίην). δεινῶς ἔχει μοι = ἡ θέσις μου εἰναι πολὺ δύσκολος. ταῦτα = τοῦτο, δηλ. τὴν θυσίαν. δεινῶς - δεινῶς : διὰ τῆς ἐπαναδιπλώσεως ἔξαιρει τὸ δύσκολον τῆς θέσεώς του· πρᾶθλ. ὡς πρὸς τὴν ἐννοιαν τὸ γῆιέτερον: μπρὸς γκρεμὸς καὶ πίσω θράχος. ὅσον (ἐστι!) στράτευμα ναύφρακτον = ναυτικὸν στρατόπεδον. ὅσοι τ' (εἰσὶ) ἀνακτεῖς χαλκέων ὅπλων = ὀπλῖται

(ὑποκ.). νόστος = ἀπόπλους. πύργος = τὰ πυργωτὰ τείχη. ἔξαιρω = κυριεύω. βάθρον Τροίας = ἡ καθέδρα, ἡ πρωτεύουσα τῆς Τροίας. Ἀφροδίτη τις· τὸ τις κατὰ λιτότητα ἐπιτείνει· Ἀφροδίτη· κατὰ συνεκδοχὴν = ἐπιθυμία. ἀρπαγὴ λέκτρων Ἐλληνικῶν = ἀρπαγὴ Ἐλληνίδων συζύγων. οἱ = οὗτοι λοιπόν. λύω θέσφατα· κατὰ τὸ λύειν νόμιους = δὲν ἐκτελῷ τὴν θέλησιν. τὸ Βουλόμενον = ἡ δούλησις. η· δοτ. χαριστ. δεῖ = εἰναι ἀνάγκη. τούτου = ταῦτης τῆς ἀνάγκης, εἰς ταύτην τὴν ἀνάγκην. ἥσσονες καθέσταμεν = ἔχομεν ὑποκύψει. συλλῶμαι λέκτρα = ἀπογυμνώνομαι ἀπὸ τὴν σύζυγον, μοῦ ἀρπάξουν τὴν σύζυγον.

Λέγων πάντα ταῦτα δ' Ἀγ. παροντιάζεται πλέον ὡς μέγας πατριώτης, ἐμπεποιημένος ἀπὸ τὴν πανελλήριον ἰδέαν. Οὐδὲν, ἀφ' οὗ ἀπελογήθη εἰς τὰς ἐπιθέσεις Κλ., Ἰφ., Χοροῦ, καταλείπει τὴν δοχήστραν, ἐν ᾧ τὸ θέατρον ἀντηχεῖ ἀπὸ τὸν ἀπελπινὸν θρῆνον Κλυτ. καὶ Ἰφιγενείας.

Τὸ τμῆμα 1098 - 1275 τὸ διαλογικὸν ἀποτελεῖ τὸ Δ' ἐπεισόδιον καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν Ε' πρᾶξιν σημερινῆς τραγωδίας. Τελειώνει μὲ τὴν ρήτηρ δίλωσιν τοῦ Ἀγ. δτὶ διφείλει νὰ θυσιάσῃ τὴν κόρην. Τὸν θεατῶν τὴν ψυχὴν συνέχει ἔλεος καὶ φόβος; ἀπὸ τὴν θυσίαν τὴν ἐπικειμένην. Ἀλλ' ἂς ἀκούσωμεν τοὺς θρῆνος καὶ τὰς ἀρὰς τῆς Ἰφιγενείας ἐν τῇ ἐφεξῆς μονῳδίᾳ.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1276 - 1335)

ΜΟΝΩΔΙΑ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ (1276 - 1311)

οἱ (ἐπιφ. σχετλ.) ἐγώ = οἴμοι = διμέ. μέλεος - α - ον = διστυχής. θανάτου· γεν. αἰτίας. σε· ἀνάφερε εἰς τὸ παραδούς. ταύτον μέλος τύχης πέπτωκεν εἰς ἄμφω = τὸ ἴδιον μέλος τῆς τύχης ἔχει πέσει, λάχει καὶ εἰς τὰς δύο· τὸ ἴδιο μυρολόγι λέμε: οἱ ἕγω οἱ ἕγω. νάπος νιφόβολον = φάραγξ χιονόδλητος. δθι = δπου. ἔβαλε = ἐπέταξε, ἐξέθηκε. βρέφος· ἀντ. ματρὸς ἀποπρὸ νοσφίσας = ἀποχωρίσας μακρὸν ἀπὸ τὴν μητέρα. ἐπὶ μόρω θανατόεντι = ἐπὶ μοῖρᾳ θανασίμῳ = μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀποθάνῃ. Πάριν· ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω: δρέφος ἀπαλόν. Φρυγῶν πόλις = τὸ Ἰλιον. ὥφειλε (Ηρίαμος). οἰκίζω = ἐγκαθιστῶ τινα. τὸν τραφέντα ἀμφὶ βουσὶ = τὸν

τραφέντα μέσα στὰ θύδια. βουκόλον· κατηγ. θάλλων = θαλερός.
χλωρὸς = τρυφερός. ριδόεντα ἄνθη = ἄνθη ρόδων.

"Η μάντις Κασσάρδρα, ἡ κόρη τοῦ Πριάμου, κατά τινας μύθους, εἶχε προφητεύσει, ὅταν ἐγεννᾶτο δ' Πάρις, ὅτι οὗτος θὰ γίνη δὲ καταστροφεὺς τῆς πατρίδος του καὶ δι' αὐτὸν ἐπέμενε νὰ φορευθῇ τὸ βρέφος, ἵνα ἀποτορπῇ τῆς πατρίδος δὲ δλεθρος. Κατ' ἄλλους μύθους ἡ Ἐκάβη, ἔχοντα ἐν τῇ κοιλίᾳ τὸν Πάριν, εἶδε καθ' ὅπνους ὅτι ἐγέννησε δαυλόν, οἱ δὲ ἐξηγήσαντον τὸν δνείδων, προβιλέποντες ὅτι τὸ παιδίον, ποὺ θὰ γεννηθῇ, θὰ γίνῃ δὲ καταστροφεὺς τῆς πατρίδος, ἥξωσαν τὸν φόνον αὐτοῦ. Καὶ δὲ Πρίαμος ἀπὸ τὸ φορεύση τὸ ἔξεθηκεν εἰς χαράδραν τῆς Ἱδης, ὅπου ποιμένες, ενδόντες αὐτόν, τὸ ἀνέθυσαν. "Υστερον δὲ Πρίαμος ἀναγνωρίσας τὸ ἐδέχθη πάλιν εἰς τὴν οἰκογένειάν του παρὰ τὰς ἀποτροπὰς τῆς Κασσάρδρας. Ὁ Πρίαμος, φανταζόμενος αὐτὸν ὡς βουκόλον καὶ ὅχι διὸ βασιλόπαιδα, ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τὰ λιβάδια τῆς Ἱδης, ἵνα βόσκῃ τοὺς βοῦς, καὶ παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν πρὸς κατοικίαν θέσιν κοντά εἰς τὰς γρωστὰς κορήνας.

Νακίνθινα ἄνθη· οὐάκινθος, δρακίον εὐώδεις ἄνθος.

"Η λεπτομερῆς περιγραφὴ τοῦ θελκτικοῦ καὶ εἰδυλλιακοῦ τοπίου γίνεται, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν διάθεσιν τῆς βαρέως πενθούσης Ἰφιγένειας, κατὰ τὸν τύπον τῶν μονφιδῶν τοῦ Εὐφριπίδου καὶ ἐκ τῆς κλίσεως τοῦ τραγικοῦ φυσιολάτρου νὰ περιγράψῃ εἰδυλλιακὰ τοπία.

Ἐνθα = ἔκει. Ἐρμῆς = δὲ Ἐρμῆς. Ὁ Ζεὺς ὁρίσας διαιτητὴν τὸν Ηέριν ἔστειλε τὸν Ἐρμῆν γὰρ συνοδεύσῃ εἰς τὴν Ἱδην τὰς ἐριζούσας τρεῖς θεάς. τρυφῶ ἐπὶ πόθῳ = καμαρώνω διὰ τὰ ἐρωτικὰ φίλτρα. εὐναῖσι βασιλίσιν Διός ἄνακτος = ὡς βασιλικὴ σύνευνος τοῦ Διός· τὸ βασιλίσιν εἶναι ἐπίθετον. ἐπὶ κρίσιν ἔριν τε, θάνατον· ἐκφράζουν τὸ τελ. αἴτιον. κρίσιν . . . ἔριν καλλονᾶς· πρωθύστερον. στυγνὸς = φρικτός, ἀπαίσιος. ἔμοι· δοτ. ἀντικ. ἡ ηθικὴ = διὰ τὸν θάνατον δὲ τὸ ιδικόν μου. Ἐφεξῆς ἡ σειρά: φέροντα Δαναΐδαισι πρὸς Ἄιλιον πομπάν, ἃς (ἡς) πομπῆς προθύματα ἔλαχεν Ἀρτεμις κόραν.

β') 1312 - 1335

δυσελένα = δυσελένη = ἡ παλιο - Ἐλένη, ἡ βρωμο - Ἐλένη. **πικράν** **ἴδοῦσα** = ἀφ' οὐ μὲν ἐφαρμάκωσε. πρὸς τὸ **δυσελέναν** πρᾶθ. **δύσπαρις**, αἰνόπαρις. **φρονεύομαι** - **διόλλυμαι** ἐπαναδίπλωσις ἔχουσα ποικιλίαν, διότι τὴν ἀφόρητον αὐτὴν ἔννοιαν δὲν τὴν χωράει δηνοῦς τῆς. **ἀνοσίου πατρός** διότι φονεὺει τὸ ἴδιον τέκνον. πρύμναι **ναῶν** περίφρ. = **νῆες**. **χαλκευμβολάδες** = ἔχουσαι χαλκῷ ἔμιθολα· ἀναχρονισμός. **ἐλάτα** (ἡ) = ναῦς, στόλος (ἐκ ξύλου ἐλάτης). συνεκδοχή. **πομπαῖος** = δ πέμπων, δ συνοδεύων εἰς τούτο ἀνάφερε τὸ εἰς **Τροίαν**. **ἐλάταν πομπαίαν** εἶναι παράθεσις εἰς τὸ πρύμνας **ναῶν** = στόλον ποὺ θὰ συνάδειε τοὺς "Ἐλληνας εἰς τὴν Τροίαν" ἡ σειρά: ὅδε **Αὐλὶς** μή μοι ὥφελε δέξασθαι εἰς τούσδ' ὅρμους πρύμνας **ναῶν** χαλκευμβολάδων, **ἐλάταν πομπαίαν** εἰς **Τροίαν**. Τῶν ἐφεξῆς ἡ σειρά ἔχει ὧδε: μηδ' (ὥφελε) Ζεὺς πνεῦσαι ἀνταίαν πομπὰν **Εὐρίπω**. **πομπὴ** = δ συνοδεύων ἀνειρος, ἡ αὔρα. **ἀνταῖος** = ἐναντίος. **Εὐρίπω** δοτ. τοῦ τόπου. **μειλίσσων αὔραν** = γλυκεῖαν αὔραν στέλλων. **ἄλλαν** = διάφορον. **λαίφεσι θνατῶν** = εἰς τὰ ἴστια τῶν θνητῶν. **χαίρειν** θὰ νοήσωμεν πρὸ αὐτοῦ τὸ **τοῖσι μὲν κατ' ἀναλογίαν** πρὸς τὸ κατωτέρῳ **τοῖσι δέ τοῖσι μὲν χαίρειν** = ὥστε ἄλλα μὲν πλοῖα νὰ χαίρουν. **τοῖσι δὲ λύπαν** = εἰς ἄλλα δὲ λύπην. **τοῖσι δὲ ἀνάγκαν** = ἀνωτέραν διαν. **τοῖσι δέ ἔξορμᾶν** = εἰς ἄλλα δὲ νὰ ἀποπλέουν. **στέλλειν** (τὰ ἴστια) = νὰ μαζεύουν τὰ πανιά. **μέλλειν** = νὰ ἀναβάλλουν τὸν ἀπόπλουν. Ἡ ἔννοια: ἔξαποστέλλει δ Ζεὺς ἐκάστοτε εἰς τὰ πλοῖα διάφορον αὔραν μὲν διάφορα ἀποτελέσματα· οὕτως εἰς ἄλλα μὲν ἡ αὔρα εἶναι γλυκεῖα, δι' ἄλλα δὲ φαρμακεή, ὥστε νὰ ὑποκύπτουν εἰς τὴν ἀνωτέραν διαν (**ἀνάγκαν**), ἄλλα νὰ ἀποπλέουν, ἄλλα νὰ διπλώνουν τὰ πανιά, ἄλλα νὰ ἀναβάλλουν τὸ ἀπόπλουν. ὅρα τὴν παρήχησιν: **πομπαίαν** - **ἀνταίαν** καὶ τὴν ἐπαναδίπλωσιν: **τοῖσι μέν**, **τοῖσι δὲ κλπ.** γένος **ἀμερίων** = γένος τῶν ἐφημέρων, οἱ ἐφήμεροι ἀνθρώποι. **πολύμοχθος** = πολυβασανισμένος. **τὸ χρεών** = ἡ μοῖρα. **δύσποτμος** = δυστυχής. **τὸ τι κατὰ λιτότητα ἐπιτείνει τὸ δύσποτμον**. ίώ τιθεῖσα· **ἐπιφώνησις**. **τιθεῖσα** = προκαλοῦσσα. **πάθεα** = συμφοραί. **ἄχεα** = λυπαί, φαρμάκια. Ἡ πρωταρχικὴ αἰτία διών τῶν εἰς τοὺς "Ἐλληνας προσγενομένων κακῶν εἶγαι ἡ Ἐλένη.

Τὸ τμῆμα 1283 - 1335 ἐπέχει θέσιν Δ' στασίμον, εἶναι λυρικόν, μονῳδία τῆς Ἰφιγερείας συνοδευομένης ὑπὸ τοῦ αὐλητοῦ, καλεῖται δὲ ἡ μονῳδία θρῆνος ἀπὸ σκηνῆς. Εἰς τὴν μονσικήν ἀπηχεῖ τῆς παρθένου δ θρῆνος. Τὸ μέλος τῶν τοιούτων λυρικῶν ἀσμάτων ἐψυχαγώγει τὸν θεατάς. Εἰς τὴν μονῳδίαν ταύτην πρὸς τοὺς ἄλλους σημειωτέα ἡ ἐπαναδίπλωσις, ἵτις πράγματι μαίνεται: ἵω-ἰ ώ,
Ἴδαῖος-Ἴδαῖος, ἐλέγετο-ἐλέγετο, ὁ μᾶτερ-ὁ μᾶτερ,
πικρὰν-πικράν, ἀνοσίοισιν-ἀνοσίον, ἦ πολύμοχθον-
ἦ πολύμοχθον, ἵω-ἰ ώ, μεγάλα-μεγάλα. Ἡ Ἰφιγένεια ἔχει
χάσει κάθε ἐλπίδα. Ἄλλὰ τί γίνεται δ 'Αχιλλεὺς μὲ τὰς ὑποσχέσεις
του; Τοῦτο θὰ ἴδωμεν ἐφεξῆς.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (1336 - 1474)

α') 1336 - 1368

ὅχλος ἀνδρῶν = πλήθη στρατοῦ. τόν γε τῆς θεᾶς παῖδα (εἰσο-
ρῶ). φ· δοτ. χαριστ. διαχαλῶ = ἀναίγω. μοι = πρὸς χάριν μου,
παρακαλῶ. δμῶες = δημόρεται. ως τί δή; = διατί τάχα; τὸ δυστυ-
χές τῶν γάμων = ἡ ἀποτυχία τῶν γάμων, ὁ ματαιωθεὶς γάμος. Αἱ
ἀντιλαβαὶ χαρακτηρίζουν τὴν ἐπίτασιν τῆς διεγέρσεως. Οἱ διάλογος γί-
νεται γοργότερος καὶ ζωηρότερος. οὐκ ἐν ἀβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ
νῦν πεπτωκότα = μὲ τὸ νῦν κατάντημά σου δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ
δείχνῃς λεπτότητα καὶ ἀδρότητα τρόπων. πεπτωκότα = ἡ μεταφορὰ
ἀπὸ τοὺς κύρους. μίμνω = μένω. οὐ σεμνότητος ἔργον = δὲν ἔχει
τὴν θέσιν της ἡ αἰδημοσύνη. ἦν δύνωμεθα = ἂν ωφεληθῶμεν.
δύνιναμαι = ωφελοῦμαι. Ἔρχεται δ 'Αχιλλεύς, ἀπὸ τὰς πρώτας
λέξεις τοῦ δποίου (τάλαινα) προαισθανόμεθα κάτι τὸ σοδαρόν. οὐ
ψευδῇ θροεῖς· δ χαρακτηρισμός σου εἶναι δρόμος, διότι πραγματικὰ
εἴμι τάλαινα. δείν' ἐν Ἀργείοις βοᾶται = φοβερὰ θοὴ ἀκούεται
μέσα εἰς τοὺς Ἀργείους. τὴν βοὴν σήμανινέ μοι = δίδε ἐξηγήσεις ως
πρὸς τὴν βοήν. πονηρὸν εἶπας οἰωνὸν λόγων = αὐτὸ τὸ δποίον
εἶπες εἶναι κακὸν σημεῖον διὰ τὴν εἰδηγήν ποὺ φέρνεις (βοᾶται)· ἐκ
τοῦ δεινὰ ἀμφὶ σῆς παιδὸς διαισθάνεται δτι ἡ βοὴ εἶναι κακὸν προ-
μήνυμια. ως χρεών σφάξαι νιν· φαίνεται δτι δ στρατὸς ἔλασθεν ἐν τῷ
μεταξὺ γνῶσιν τοῦ χρησμοῦ καὶ τῆς δυστροπίας τοῦ Ἀγ. ἐς θόρυβον
ἔγω τοι καύτος ἥλυσθον = καὶ ἐγὼ δ ἴδιος ἔξετέθην εἰς θορυβώδεις

ἀποδοκιμασίας. λευσθῆναι πέτροις = νὰ λιθοδολγηθῷ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἥλυθον ἐς θόρυβον. Ὁ ὅχλος ἀποδοκιμάζων ἡξίου τὸν λιθοδολισμὸν του. μῶν = μὴ οὖν. σώζων = ἐνεστὼς τῆς προσπαθείας. ἔχθρός· ὁ στρατὸς ἢ τὸ δυσμενής, διότι εἰχε τὴν αὐτὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὸν αὐτὸν φιλοπόλεμον δργασμόν. δι' ἄρ' δλώλαμεν· τιμῆσις = διολόλαμεν ἄρα. γάμων ἥσσονα ἀπεκάλουν = μὲ ἀπεκάλουν ὅργανον τῆς μνηστῆς· τοῦτο ἢ τὸ ὕδρις. εὔνις = σύζυγος. ἐπέμψατο = μετεπέμψατο. κ' Αργόθεν = καὶ Ἀργόθεν. νικῶμαί τινος = ἐλέχθη κατὰ τό: ἡ ττῶμαί τινος. κειραγμὸς = κραυγαῖ. τὸ πολὺ = τὸ πλήθος, ὁ ὅχλος. κακὸν δεινόν (= ἐστι) = εἰναι φοβερὸν κακόν. Δυσμενῶς ἐκφράζεται ὁ Εὔριπ. διὰ τὴν δχλοκρατίαν. ἀρήγω = δογθῶ (ἀρωγή). μαχεῖ· δ' ἐνικ. μέλλ. τοῦ μάχομαι. δναιο τῶν φρενῶν = νὰ χαρῆσ τὰ εὐγενικά σου αἰσθήματα. δνησόμεθα = θὰ χαροῦμε. θὰ χαροῦμε διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἰφιγ. δ Σισύφου γόνος = ἡ σπορὰ τοῦ Σισύφου, δηλ. ὁ Ὁδυσσεύς. Ἡ μυθολογία θέλουσα νὰ συνδέσῃ τοὺς δύο πανούργους ἥρωας ἔδωκε πατέρα εἰς τὸν Ὁδυσσέα τὸν Σίσυφον. Ἄδια πράσσων... ταχθεὶς ὑπο = ἐνεργῶν ἐξ ἀτομικῆς του πρωτοδουλίας ἢ κατ' ἐντολὴν τοῦ στρατοῦ. αἱρεθεὶς ἐκῶν = ἐκλεγεὶς τῇ ὑποδείξει του. πονηράν γ' αἱρεσιν (= αἱρεθεὶς) = ναὶ κάποια πονηρὰ ὑστεροδουλία ἐκρύπτετο εἰς τὴν ἐκλογήν. μιαιφονεῖν· δηλ. νὰ διαπράξῃ μιαρὸν φόνον. ἔχω = ἐμποδίζω. ἄγω = ἀπάγω. δηλαδὴ = προφανῶς. ξανθῆς ἐθείρας (ἀρπάσας)· ἔθειρα καὶ ἔθειραι = τρίχεις, κόμη ἀντέχομαί τινος = κρατιέμαι ἀπὸ κάποιον. ὥς = διότι. τοῦδ' εἴνεκα = δσον ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτοῦ (ἐὰν δηλ. τὴν πιάσω σφιχτά). ἀλλὰ μὴν ἐς τοῦτο γ' ἥξει = ἀλλ. ὅμιως τὸ πρᾶγμα θὰ καταλήξῃ εἰς τοῦτο, δηλ. εἰς τὴν σφαγήν. Ὁ Ἀχιλλεὺς θλέπει τὴν θυσίαν, ἥν δ στρατὸς στασιάσας ἀξιοῖ, ἀναπόφευκτον παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασίν του.

β') 1369 - 1401

εἰσακούσατε· σὺ καὶ ὁ Ἀχιλλεύς. μάτην θυμοῦμαι = ἀνει λόγου, ἀδίκως ὀργίζομαι. καρτερῶ τὰ ἀδύνατα = ἐπιμένω εἰς τὰ ἀδύνατα. προθυμίας· γεν. τῆς αἰτίας εἰς τὸ αἰνέσαι (= ἐπαινέσαι) = διὰ τὴν καλήν του διάθεσιν. διαβάλλομαί τινι = γίνομαι μισητὸς εἰς τινα. πλέον πράττω = κατορθώνω. οἴα εἰσῆλθέν μ' ἐννοούμενην = ποῖαι σκέψεις μοῦ ἥλθαν, δταν ἐθασάνιζα τὸ πρᾶγμα. κατθανεῖν μοι δέδοκται·

ὅ στρατὸς ἔχει ἀποφασίσει τὴν θανάτωσίν μου. μοι· δοτ. ἀντιχαρ. παρίημι τὸ δυσγενές ἐκποδῶν = παραμερίζω, δηγάζω ἀπ' τῇ μέσῃ κάθε ταπεινὸν αἰσθημα. ως· εἰδικός. η μεγίστη = η ἴσχυροτάτη. καν ἔμοι = καὶ ἐν ἐμοί. πορθμὸς ναῶν = η διαπεράσις τῶν πλοίων. τὰς μελλούσας γυναικας = τὰς γυναικας τοῦ μέλλοντος. τείσαντες = τιμωρήσαντες. δὲ Ἐλένης ὅλεθρος· περίφρασις = η χαριένη Ἐλένη. δύσομαι = θὰ σώσω. κλέος μου μακάριον γενήσεται = ἀθάνατος θὰ εἰναι η δόξα μου, ὡς ἐλευθερωτρίας τῆς Ἐλλάδος. καὶ γὰρ οὐδέ τοί τι λίαν ἔμοι φιλοψυχεῖν χρεών = ἀλλὰ ἔχω πρὸς τούτους καὶ ἄλλον λόγον νὰ μὴ ἀγαπῶ τὴν ζωήν μου. πᾶσι "Ἐλλησι" δοτ. χαριστ. ἔτεκές με κοινὸν (ἐηλ. ἀγαθόν). κατηγορ. ἐρέτμ' ἔχοντες = ἐρετμὰ ἔχοντες = κωπηλάται. ἐρετμὸν (ἐρέσσω) = κωπη. η ἐμὴ Ψυχὴ = η ζωή μου. μι' οὖσα = ἐγὼ δὲ μὲ μίαν ζωήν, ποὺ ἔχω· ἀλλὰ μυρίοι-η δ' ἐμὴ Ψυχὴ μι' οὖσα· ἐ συλλογισμὸς ἀπὸ τοῦ μείζονος. καπ' ἐκεῖνο = καὶ ἐπ' ἐκεῖνο = καὶ εἰς ἐν ἄλλο, τὸ ἔξις. διὰ μάχης μολεῖν = διὰ μάχης ἐλθεῖν = μαχέσασθαι. κρείσσων (ἐστί)· σύντ. προσωπικὴ ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου: κρείσσον (ἐστιν) ἔνα ἀνδρα όραν φάος (= ζῆν) η μυρίας γυναικας. Πρὸς τὴν ἔννοιαν πρόθ. τὰ ἐν Ιφιγ. ἐν Τ.: ἀνήρ μὲν ἐκ δόμων θανῶν ποθεινός, τὰ δὲ γυναικὸς ἀσθενῆ. ἐμποδῶν γενήσομαι = θὰ ἐμποδίσω. ἀμήχανον = ἀδύνατον. ταῦτα = η θυσία μου. μνημεῖα· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τὸ μνημεῖον τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου. διὰ μακροῦ = ἐπὶ μακρὸν χρόνον. οὗτοι· καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ παῖδες ἀντὶ ταῦτα· καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸ ταῦτα 1398 = αὐτὸν θὰ εἰναι τὰ παιδιά μου. τὸ μὲν = τὸ διαρθρικόν. Οἱ "Ἐλληνες ἔχοντες συνειδήσιν τοῦ ὑπερτέρου πολιτισμοῦ των κατεφρόνους ὡς διαράρους πάντας τοὺς μη "Ἐλληνας καὶ εἰχον τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀρχωσιν ἐκείνων ταυτίζοντες βαρδάρους καὶ δούλους.

"Η Ιφιγένεια ἀπροσδοκήτως μετεστράψῃ· ἐλευθέρᾳ ἀπὸ φόρον καὶ ὑψηλόφρων, ὑπερήφανος ἐν τῇ φιλοπατοίᾳ τῆς, λαμβάνει τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασιν νὰ ἀποθάνῃ ὑπακούοντα εἰς τὴν ἑθνικὴν φωτὴν ποὺ τὴν καλεῖ νὰ προαπίσῃ τῆς πατρίδος τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀσφάλειαν. "Η πανελλήνιος ιδέα ἐπεκράτησεν εἰς τὴν ψυχήν της.

γ') 1402 - 1432

τὸ σὸν = ἡ ἴδική σου στάσις. γενναίως ἔχει = εἶναι εὐγενική. τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεᾶς = ἡ θέλησις δημιουργίας τῆς τύχης καὶ τῆς θεᾶς. νοσεῖ = δὲν εἶναι δικαῖα, δρόπη. Ο Χορὸς θαυμάζει τὴν γενναίως ψυχήν τῆς κόρης, αἰτιάται δὲ τὴν τύχην καὶ τὴν θεάν. νοσεῖ· μεταφορικῶς κεῖται. Ο Εὐριπίδης κακίζει τοιούτους θεούς ζητοῦντας ἀνθρωποθυσίας· ἡ θεὰ ζητεῖσα τὴν θυσίαν εἶναι γηικῶς ἐπιλήψιμος· ἡ κόρη ἔχει εὐγένειαν ἀνεπίληπτον. τιθημι μακάριον = καθιστῶ εὐτυχῆ. σοῦ μέν, Ἐλλάδος δέ· γεν. τῆς αἰτίας. ἀπολείπω = ἀφήνω κατὰ μέρος. τὸ θεομαχεῖν = ἡ θεομαχία, ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῆς θεᾶς. ὁ σου κρατεῖ = τῆς ὄποιας πλήρης εἶναι ἡ ψυχή σου. ἔξελογίσω τὰ χρηστὰ τάναγκαιά τε = ἐσκέψθης, ὅπως σοῦ ὑπηγόρευεν ἡ λογική καὶ ἡ ἀνάγκη. μᾶλλον ἐσάρχεται με πόθος σῶν λέκτρων = ὁ πόθος νὰ σὲ ἀποκτήσω σύζυγον γίνεται δυνατήτερος, αὐξάνει, ἐπιτείνεται. φύσις = χαρακτήρ. ὅρα δὲ = κοίταξε δὲ (αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ εἴπω). ἄχθομαι = φέρω θαρέως. ἵστω Θέτις = μάρτυς μου ἡ Θέτις. ἀθρέω - ω = προσέχω. κακόν· οὐσιαστ., δεινόν· ἐπίθ. Ο Ἀχιλλεὺς θίγει τὴν ἀνθρωπίνην χορδήν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ζωήν, ητις εἶναι ἔμφυτος εἰς πάντα ἀνθρώπον. οὐδὲν οὐδέν· εὐλαβουμένη = χωρὶς καθόλου νὰ συστέλλωμαι πρὸ οὐδενός. ἡ Τυνδαρὶς παῖς = ἡ κόρη του Τυνδάρεω = ἡ Ἐλένη. ἀρκεῖ τιθεῖσα· ἡ σύνταξις προσωπικὴ ἀντὶ ἀπροσώπου: ἀρκεῖ τιθέναι = ἀρκεῖ στι· ἡ Ἑλ. προκαλεῖ. διὰ τὸ σῶμα = διὰ τὸ κάλλος τοῦ σώματος. μάχας - φόνους· ἐν διὰ δυοῖν = φονικὰς μάχας. ἡν δυνώμεθα· ὁ πληθ. διότι καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς θὰ συμβάλῃ εἰς τοῦτο συντελῶν εἰς τὴν θυσίαν τῆς Ἱριγενείας. λῆμα παρὰ τὸ λόγω = θέλω (αἱ δὲ λῆσις) = θέλησις, ψυχή, καρδία. ἄριστος = εὐγενέστατος. οὐκ ἔχω πρὸς τοῦτο λέγειν = δὲν δύναμαι νὰ ἀντιλέγω εἰς τοῦτο. γενναῖα φρονεῖς = ἔχεις εὐγενή αἰσθήματα. τί γάρ ταλγθὲς οὐκ εἴποι τις ἄν; = διότι διατί νὰ μὴ δημολογῇ τις τὴν ἀλήθειαν; Οφείλω νὰ δημολογήσω, δύσον καὶ ἄν ἀντίκειται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν μου. μεταγνοίης ἀν τάδε = δύνασαι νὰ ἀλλάξῃς αὐτὰς τὰς σκέψεις. ως ἀν οὖν εἰδῆς τάπ' ἐμοῦ = γιὰ νὰ ἐννοήσῃς λοιπὸν τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων μου. τάδ' ὅπλα = τούσδε τοὺς ἐνόπλους (τοὺς συνοδεύοντας αὐτόν, οὓς δεικνύει). ως οὐκ ἔάσων = μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ σὲ ἀφήσω. χρῶμαι τοῖς λόγοις τινὸς = συμμιρφώνομαι πρὸς

τὰς ὑποδειξεῖς τινός. ἀφροσύνη = ἀπὸ ἄγνοιαν (τῆς φρίκης τοῦ θανάτου). 'Ο Ἀχιλλεὺς θαυμάζων τὸ θήσιος τῆς ήρωιδος δηλώνει ὅτι θὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς θυσίας.

δ') 1433 - 1474

πρόφασις = ἀφορμή. παῦσαι με μὴ κάκιζε = παῦσαι κακίζουσά με = μὴ κάκιζέ με = ιψή μὲ ἀποθαρρύνης. Ἡ ΚΛ. ὑπολαβοῦσα τὸ κακίζειν ως ὅθριζειν, διειδίζειν, λέγει οὐδὲν ἀδικήσει = δὲν θὰ ἀδικηθῆσι καθόλου, δὲν θὰ πάθῃς κακόν. τριχός γεν. τῆς ὄλης. ἀμπέχομαι = ἀόρ. ἡμεσχόμην ἀμπίσχην ὑποτ. ἀορ., β' πρόσωπον = ἐνδύομαι, φορῶ (ὅρα ἀμπέχονον). τί τόδ' εἶπας; τί ἔστι τόδε, δὲ εἰπας; ἀπολέσασά σε· δὲ λόγος, διακοπεῖς ὑπὸ τῆς Ιφιγ. 1441, συνεχίζεται ἐν 1442, ἀφ' οὐ δὲ σύνταξις μετεθλήθη: ἀντὶ ἀπολέσασά σε πενθήσω. οὐ σύ γε (ἀπώλεσας). κατ' ἔμε = ἐξ αἰτίας μου. ἥκιστα (δεῖν πενθεῖν) = ἐλάχιστα, οὐδαιμῶς. χώνυνται τύμβος = ἐγείρεται τάφος. νομίζεται = συνηθίζεται, συνήθως ἐγείρεται. βωμὸς θεᾶς τῆς Διὸς κόρης (ἔσται) μοι μνῆμά γε = ναὶ (λέγω εὖ) ώς εύτυχοῦσα Ἐλλάδος τ' εὐεργέτις = διότι καὶ δὲ τύχη μου εἴναι λαμπρὰ καὶ γίνομαι καὶ εὐεργέτις τῆς Ἐλλάδος. Πρόγιμπται θὰ εὐεργετήσῃ τὴν Ἐλλάδα, διότι καὶ τὸν ἀπόπλουν θὰ διευκολύνῃ καὶ θὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς ὅθρεις τῶν διαρράχων διὰ τῆς αἰσιας ἐκδάσεως τοῦ πολέμου. σέθεν = σοῦ = περὶ σοῦ δὲ κασιγνήταισί (σου) = εἰς τὰς ἀδελφάς σου. ἔξαπτω = περιθάλλω. χαίρειν γε = ναί, μάλιστα, χαιρετίσματα. ἀνδρα· κατηγ. προληπτικὸν = ὅστε νὰ γίνη ἀνήρ. προσέλκομαι = περιπτύσσομαι. δύσον εἰχεες = δύσον ἥδυνασσο. ἔστι (τι) δὲ τι δρῶσα κατ' Ἀργος φέρω σοι χάριν = σὲ εὐχαριστῶ. πατέρα τὸν ἀμὸν μὴ στύγει πόσιν τε σόν· δὲ κόρη ἀμιησίκακος ἐν τῇ εὐγενείᾳ τῆς σημείωσον τὴν παρήγησιν τοῦ τ. δεινούς ἀγῶνας διὰ σὲ δεῖ κεῖνον δραμεῖν. ὑπαινίσσεται τὸν φόνον τοῦ Ἀγ., εἰς δὲν θὰ προβῇ. Ἐλλάδος· ἐπίθετον. δόλω δὲ = ἀλλὰ δοιλῶς. ἀγεννῶς = πρόστυχα. εἰσιν ἀξων = θὰ ἔλθῃ νὰ μὲ δέηγήσῃ. πρὶν σπαράσσεσθαι κόμης = πρὶν μὲ πιάσουν καὶ μὲ σύρουν ἀπὸ τὰ μαλλιά. μὴ σύ γ' (ἴθι). πέμπω = συνοδεύω. οὐ μὴ μόλω πάλιν = δριστικῶς δὲν θὰ γυρίσω· τὸ οὐ μὴ μὲ ἀόρ. ὑποτ. ἦ μὲ μελλ. δριστικῆς σημαίνει ἔντονον ἔργησιν. (λείπω σε) εὖ καλέζως. σχέες = σταμάτα. μὴ με προλίπης = ιψή μὲ ἀφήσγε. ἐπευφημάσατε παιᾶνα = ὑμνήσατε μὲ παιᾶνα.

παιάν· φίσμα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος συνήθως. Ἐνταῦθα πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ἵνα ἀποτραπῇ τὸ κακὸν (ἡ ἐν Εὐρίπῳ νηγεμίᾳ). τὴμῇ συμφορᾶ = τῇ ἐμῇ συμφορᾶ· δοτ. τῆς αἰτίας. εὐφημία = ἡ ἱερὰ σιγή. ἔτω = ἂς διαχυθῇ. ἐναρχέσθω τις κανᾶ = ἂς κάτιη ἀρχὴν τῆς ἱερᾶς τελετῆς ἀπὸ τὰ κάνιστρα. αἰθέσθω πῦρ = ἂς ἀναρριπίζεται τὸ πῦρ. προχύταις καθαρσίοισι (1112) δῷγ. ἐνδεξιούσθω βωμὸν = ἂς περιέρχεται δλόγυρα τὸν δωμὸν τρέχων δεξιά. Ὁ θύων περιήρχετο τὸν δωμὸν ῥαντίζων αὐτὸν μὲ σύλοχύτας καὶ μὲ ἀγιασμόν, τρέχων δὲ πρὸς τὰ δεξιά. Ἡ Ἰφιγένεια ἀφῆκε τὰς τελευταίας παραγγελίας εἰς τὴν μητέρα καὶ παραγγέλλει νὰ ἑτοιμάσουν τὰ τῆς θυσίας.

ΚΟΜΜΟΣ (1475 - 1509)

έλέπτολις Ἰλίου καὶ Φρυγῶν = ἡ κυριεύουσα τὴν πόλιν τοῦ Φρυγικοῦ Ἰλίου. στέφρεα περίβολα = στέφανοι περιβάλλοντες (τὴν κεφαλήν). πλόκαμος ὄδε (πάρεστιν) = ἴδον οἱ πλόκαμοί μου ἔτοιμοι διὰ τὴν στέψιν (μου). ἡ πρότασις κεῖται διὰ μέσου. χερνίβων τε παγάς (φέρετε) = ἀγιασμὸν ἀπὸ ὅδωρ πηγῆς. ἐλίσσω "Αρτεμιν = τιμῷ διὰ κυκλίων κορῶν περὶ τὸν δωμὸν τὴν" Αρτεμιν. μάκαιρα· θηλ. τοῦ μάκαρ. εἱ χρεών· σίνει διαισθάνεται τὴν λύσιν, ἢν παρασκευάζει ἡ θεά. Ἔπιστεύετο ὅτι οἱ μελλοθάνατοι είχον μαντικὴν δύναμιν. Σημείωσον τὸ πρωθύστερον ἐν τῷ δίδοτε - φέρετε, τὴν ἐπαναδίπλωσιν καὶ τὸ ἀσύνδετον ἐν τοῖς: ἀμφὶ ναὸν - ἀμφὶ βωμόν, ἐνδεικτικὰ τοῦ σφαδροῦ πόθου καὶ τῆς φλογερᾶς ἐπιθυμίας. Θέσφατ' ἔξαλείψω = θὰ ἔξιφλήσω τὸν χρησμὸν σθήνουσα διὰ τοῦ αἴματός μου τὴν δψειλήν. αἴμασι θύμασι τε· ἐν διὰ δυστῆν = αἵματηράθυσία. δίδωμι δάκρυα = προσφέρω δάκρυα. οὐ πρέπει (δακρύειν). ίώ ίώ = ἐμπρὸς ἐμπρός. συνεπαείδετε = συνεπάδετε = ψάλετε δμοῦ. Χαλκίδος ἀντίπορον = τὴν τιμωρένην πέραν τοῦ πόρου τῆς Χαλκίδος (ἐν Αὐλίδι). ἵνα = ὅπου. δόρατα· συνεκδ. τὰ ξύλινα καράδια (πρδλ. δούρειος ἵππος — ἔρρει τὰ κᾶλα). δάια = δήια = τὰ πολεμικά ἀναχρονισμός. μέμονε (μένω) = παραμένουν εἰς ἀδράνειαν. δι' ἐμὸν δόνομα = διὰ νὰ τιμηθῇ τὸ δόνομά μου. γᾶ Πελασγία = γῆ Πελασγική, τὸ "Αργος. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τοῦ "Αργους ἐλέγετο ὅτι ἤσαν Πελασγοὶ καὶ αἱ λέξεις "Αργος καὶ Λάρισα εἶναι Πελασγικαὶ. μᾶτερ = μῆτερ = πατέρις. Μυκηναῖαι τ' ἐμαὶ θεράπναι = καὶ σεῖς, Μυκῆναι, ιδική μου κατοικία καλεῖς = ἐπικαλεῖσαι.

πόλισμα = πόλις. **πόλισμα Περσέως** αἱ Μυκηναι, αἴτινες φύκισθησαν κατὰ τοὺς μύθους ὑπὸ τοῦ Περσέως, ὅστις ἦγειρε τὰ τείχη αὐτῶν διὰ τῶν Κυκλώπων, οἱ ἀποῖοι ἐτείχισαν καὶ τὴν Τίρυνθα. **πόνος** = ἔργον. **ἔθρε-** **ψατέ με** = μὲ ἐμεγχαλώσατε **φάρος** = χαρά, σωτηρία· τὸ **φάρος** τὸ λέγει μὲ ὑπερηφάνειαν. **φάρος Ἑλλάδι** = πρὸς εὐτυχίαν τῆς Ἑλλάδος. **οὐκ** **ἀναίνομαι θανοῦσα** · ή μετοχὴ κατηγορηματικὴ = δὲν μου κακοφαί- νεται δ θάνατος. **οὐ μὴ λίπη σε** (1465). **λαμπαδοῦχος** = ή ἔχουσα τὴν λαμπάδα τοῦ ήλιου, ἥλιόφωτος. **ἔτερον αἰῶνα καὶ μοῖραν οἰκή-** **σομεν** = ἄλλην ζωὴν καὶ μοῖραν θὲ περάσωμεν.

Tὸ τμῆμα 1475 - 1509 εἶναι λνρικὸν καὶ ἀδεται ὑπὸ τῆς Ἰφιγ. καὶ τοῦ Χοροῦ καὶ καλεῖται *Κομμός*, διότι ἐν θρήνοις ἐκόπτοντο τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στῆθος, ἃσμα ἀδόμενον ἀμοιβάλος ὑπὸ τοῦ Χοροῦ καὶ τῶν ὑποκριτῶν πρὸ τοῦ θανάτου ἢ κατὰ τὸν θάνατον ἢ μετὰ τὸν θάνα- τον προσώπου.

Tὸ τμῆμα 1336 - 1474 εἶναι τὸ *Ε'* ἐπεισόδιον ἀπιστοιχοῦν πρὸς τὴν *Σ'* πρᾶξιν σημερινῆς τραγῳδίας. Ἐν τούτῳ ἡ πρᾶξις ἀκολύτως βαίνει πρὸς τὴν λόσιν. *Η* Ἰφ. λαμβάνει, πάσης προσπαθείας ματαίας ἀποβάσης, τὴν κοίτημον ἀπόφασιν νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν τῆς ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Θαυμάζομεν αὐτὴν καὶ ἐλεοῦμεν διὰ τὸν πρόωφον θάνατόν της.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1510 - 1531)

Ἡ σειρά: Ἄδεσθε τὰν Ἰλίου καὶ Φρυγῶν ἐλέπτολιν στεί- **χουσαν** (κατηγ. μετ.) βωμὸν διαιμονος θεᾶς βαλλομέναν (χρον. μετ.) στέφρεα ἐπὶ νάρα παγάς τε χερνίβων θανοῦσαν ῥανίσιν αίματορρύτοις σφαγεῖσαν δέραν (= δέργη) εὐφυῖα σώματος. **διαιμων** = αἵματηρές, αἵματοβαφής. ῥανίσιν αίματορρύτοις = μέσα εἰς ῥαντίσιατα αἵματων. **σφαγεῖσαν** ὑποκ. Ἰφιγ. δέραν φανερώνει τὸ μέρος μετά τὸ ὅλον. **εὐφυῆς** = εὖ περφυκῶς = ὥραῖος. Τῶν ἐφεξῆς ἡ σειρά: **εὔδροσοι πατρῷαι παγαὶ χέρνιβές τε μένουσί σε. παγαὶ χέρνιβές τε.** ἐν διὰ δυοῖν. Ἡ ἐξήγησις: σὲ ἀναιμένει δ πατήρ σου μὲ ἀγιασμὸν ἀπὸ δροσερὰ γερὰ πηγῆς. **κλήζω** = κλεῖζω = ἀγνιγῷ. ὡς

ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ = μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅλα θὰ ἔχουν εὐτυχῆ
ἔκθασιν. βροτήσιος = βρότειος = ἀνθρώπινος. χαρεῖσα θύμασι βρο-
τησίοις = ἡ ὁποία εὑρες εὐχαρίστησιν εἰς τὰς ἀνθρωποθυσίας. ἔδη =
ἔδραι. δολόεντα = δολερά. Τὸ δολόεντα καθ' ὑπαλλαγὴν εἰς τὸ ἔδη
ἀντὶ εἰς τὸ Τροίας = Τρώων. ἔδη δολόεντα Τροίας = εἰς τὴν πρω-
τεύουσαν τῆς δολίας Τροίας. Ἡ σειρὰ τῶν ἐφεξῆς: δὸς Ἀγαμέμνονα
ἀμφιθεῖναι κλεινότατον στέφανον Ἐλλάσι λόγχαις κλέος τε
ἀείμνηστον ἀμφὶ ἐὸν κάρα (θεῖναι). ἀμφιτίθημι = περιθάλλω.
Ἐλλάσι = ἐπίθ. Ἐλλάσι λόγχαις = Ἐλληνικαῖς λόγχαις = λόγ-
χαις τῶν Ἐλλήνων. ἐὸν κάρα = ἔαυτοῦ κεφαλήν.

Τὸ χορικὸν εἶναι ἵσως μονῳδία τῆς Κορυφαίας συνοδευομένης ὅποι
τοῦ αὐλητοῦ καὶ ἐπέχει θέσιν Ε' στασίμον. Σημείωσον ὅτι αἱ ἔννοιαι
τοῦ ἀντιστοιχοῦ πρὸς τὸ ἄσμα τῆς Ἰφιγενείας, τὸ ὅποιον αὖτη ἔψαλε
προηγούμενως, δταν ἀπεχαιρέτιζε τὴν ζωὴν (στίχ. 1475 - 1499): πρβλ.
1510 - 1520 = 1475 - 1487 καὶ 1521 - 1531 = 1491 - 1497. Ὁ Χορὸς
μὲ τὴν φαντασίαν προτρέχων μεταφέρεται εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς θυσίας,
τὴν ὅποιαν φαντάζεται τελεσθεῖσαν, ἐν στίχ. δὲ 1518 παρακολουθεῖ τὴν
πραγματικότητα εὐδόμενος εἰς τὴν "Ἄρτεμιν νὰ δώσῃ εἰς τὸν στρατὸν
εὔπλοιαν καὶ κλέος ἀείμνηστον εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα.

ΕΞΟΔΟΣ (1532-1629)

α') (1532-1567)

φθοιγγὴ = φωνή. ταρβέω = φθεοῦμαι. κάκπεπληγμένη = καὶ
ἐκπεπληγμένη = τρομαγμένη. δεινὰ = παράδοξα, καταπληκτικά: διὰ
τοῦ μὲν οὗν ἐπανορθώνει ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἡ Κλυτ. εἰπε πρὸς τὸν ἄγγε-
λον: μή τιν' ἄλλην ἔνυμφοράν ἥκης φέρων = ὅχι συμφοράν, ἀντιθέ-
τως. μέλλω = δραδύνω. πᾶν πεύσει σαφῶς = ὅλα τὰ μάθης λεπτο-
μερῶς. Ἡ σαφήνεια εἶναι ἀρετὴ τῶν ἀγγειλικῶν ἡγεμονῶν. σφάλλεται γνώ-
μη = σφάλλει ἡ μνήμη. ταράσσω γλῶσσαν = μιπερδεύω τὴν ἔκθεσιν.
λεῖμαξ (θ.) = λειμών. ἀλσος λείμακάς τε = ἐν διὰ δυσιν. σύλλογος
στρατεύματος = ὁ ὠρισμένος διὰ συγκέντρωσιν τοῦ στρατεύματος τό-
πος: ὁ σύλλογος εἶναι ἡ ὄμηρ. ἀγορή. κάμπαλιν = καὶ ἔμπαλιν =
πρὸς τὰ δπίσω. προῆκε (προῆημι) = ἔχυσε δάκρυα. διμμάτων προ-

θεῖς πέπλον = ἀφ' οὐ ἔθεσε πρὸ τῶν δύθαλμῶν πέπλον. Οὕτως εἶχεν εἰκονίσει τὸν Ἀγ. διωγράφος Τιμάνθης. Ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος αὐτοῦ εἶναι ή ἐν Πομπηΐᾳ εὑρεῖσα τοιχογραφία. **πάρειμίσοι** = εἰμιαὶ εἰς τὴν διάθεσίν σου. **θῦσαι** (ὑμᾶς) ἀγοντας πρὸς βωμόν, εἴπερ τόδε ἐστὶ θέσφατον. τόδε· τὸ θῦσαι. **θέσφατον** = γραμμένον ἀπὸ τὴν θεάν. **τούπ'** ἔμε = τὸ ἐπ' ἐπιέ = ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ. **τύχοιτε** νικηφόρου δορὸς = εἴθε νὰ διεξαγάγῃτε νικηφόρου πόλεμον. **πατρίδα** γῆν = πατρικὴν γῆν = πατρίδα. **πρὸς ταῦτα** = ἀπέναντι τούτων, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀποφάσεώς μου ταύτης, θεεν. **μή τις** = μηδεὶς Ἀργείων (ψυμση ἐμοῦ). **σιγῇ** = ἀδιαμερτυρήτως, ἄνευ ἐκδηλώσεων ἀγωνίας ἢ ἀλγους. **εὐκαρδίως** = μὲν γενναίαν καρδίαν. **ἀρετὴ** = εὐγένεια. **ῷ τόδ'** ἦν μέλον (= ἐμελες) = ὅστις εἶχεν αὐτὴν τὴν φροντίδα, αὐτὸς τὸ καθηκον. ἀνεῖπε· ἀδρ. τοῦ ἀναγορεύω = κηρύττω· ἀνεῖπε εὐφημίαν καὶ σιγήν· ἐν διὰ δυοῖν = ἐκήρυξε νὰ τηρήσῃ δ στρατὸς ιεράν σιγήν. **χρυσήλατον κανοῦν** = κάνιστρον ἐκ χρυσοῦ σφυρηλάτου. **χειρὶ σπάσας** = ἀναστέρας διὰ τῆς χειρός. **κολεῶν** ἔσωθεν = ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ξιφοθήκης. **κολεὸς** (ἀρσ.) = ἡ θήκη τοῦ ξιφους.

β') 1568 - 1601

λαβὼν κανοῦν χέρνιβάς τε = ἀφ' οὐ ἔλαθε κάνιστρον μὲ κριθά- λευρα καὶ ἀγιασιδὸν συγχρόνως. **ἔθρεξε** ἀδρ. τοῦ τρέχω. **θηροκτόνε·** ἢ Ἀρτεμις ὡς θεὰ τῆς φύσεως εἶναι καὶ κυνηγὸς τῶν ἀγρίων θηρίων. **τὸ λαμπρὸν εἰλίσσουσ'** ἐν εὐφρόνῃ φάσις = περιφέρουσα τὸ λαμπρὸν φῶς (τῆς σελήνης) κατὰ τὴν νύκτα. Γραφικὴ εἰκὼν τῆς τροχιᾶς τῆς σελήνης. Ἡ Ἀρτεμις ὡς ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι καὶ προσωποποιία τῆς σελήνης. **ἄχραντον αἷμα καλλιπαρθένου δέρης** = ἀμόλυντον αἷμα λαμπρὸν ὥραίκες παρθένου. **ἀπήμων πλοῦς νεῶν** = ἀπόπλους τῶν πλοίων ἀδλαθῆς, ἄνευ ζημιῶν (ἀ - πῆμα, πάσχω). **ἔσγῆν·** ἀνάφρεσε εἰς τὸ βλέπων· καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ιερεὺς αἱρεῖ τὴν κοπίδα, πάντες νεύουσιν εἰς τὴν γῆν. **ιερεύς·** διάφορος τοῦ Κάλχαντος. **ἐπηγύ-ξατο** = ἀνέπειρψεν εὐχήν. **ἐπεσκοπεῖτο** = παρετήρει μὲ προσοχήν. **ἴνα πλήξειεν ἄν** = εἰς ποιὸν μέρος θὰ ἡτο δυνατὸν νὰ κτυπήσῃ. **ἔμοι·... φρενί·** ἐπιμερισμός. **ἔσήει ἀλγος ἔμοι φρενί** = ἡ σθάνετο πόνον ἢ καρδία μου. **καστην** νενευκώς = καὶ ἔστην (ἔστάθη) κλίνας τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν. **θαῦμα δ'** ἦν αἰφνης δρᾶν = ἀλλὰ

ἔξαφνα ἐπρόδαλεν εἰς τοὺς διφθαλμούς μας θαῦμα. Ὁ Εὐριπίδης κατὰ τὴν συνήθειάν του λέει τὸν πλοκήν του διὰ τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ. πληγῆς κτύπον = τὸν κρότον τοῦ κτυπήματος. πᾶς τις ἥσθετο σαφῶς = πάντες ἤκουσαν εὔκριψις: δικτύπος τῆς κοπίδος ἤκουσθη εὔκριψις διὰ τὴν κρατοῦσαν δαθεῖαν σιγήν. τὴν παρθένον οὐκ εἶδεν οἴγῆς εἰσέδυ· πρόληψις = οὐκ εἶδεν οἴγῆς εἰσέδυ ή παρθένος: οἴγῆς = εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς κατεγωνιάσθη ή παρθένος: εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν ἔφάνη, εἰς τὴν γῆν δὲν ἔφάνη, ἀρα θὰ κατεγωνιάσθη. ἐπήχησε στρατός: δικτύπος = στρατὸς ἐπανέλαβε τὴν θοῖην (βοϊδ' ιερεύς). εἰσιδόντες = ἀνάφερε εἰς τὸ στρατός: δικτύπος περιληπτικόν. φάσμα = φαινόμενον, θαῦμα. ἀελπτον = ἀπροσδόκητον, ἀφάνταστον. οὖν γε μηδ' ὁρωμένου πίστις παρῆν = τὸ ὄποιον μάλιστα καὶ ἀν ἔθλεπε κανεὶς, ητο ἀδύνατον νὰ τὸ πιστεύσῃ. Ιδεῖν μεγίστη = μεγίστη εἰς τὴν θέαν. διαπρεπής τε τὴν θέαν = ὑπέροχος εἰς τὴν θεωρίαν. ἀρδην = καθ' ὅλοκληρίαν. καὶ τῷδε = καὶ ἐν τῷδε = ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς αὐτῆς καταπλήξεως. πῶς δοκεῖς; = τί φαντάζεσαι; ή πρότασις κείται παρενθετικῶς: εἰναι εἰργμένον ἐκ τῆς δημοτικῆς γλώσσης. κοίρανος = στρατηγός. θυσία = τὸ θῦμα· τὸ ἀρχηγημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου. προύθηκε βωμίαν = ἔρριψεν ἐπιπρὸς ἐπὶ τοῦ θωμοῦ. δρειδρόμος = δρεσιθεός. ταύτην μάλιστα τῆς κόρης ἀσπάζεται· σημείωσον τὴν σύμπτυξιν τῶν δύο συντάξεων: ταύτην ἀσπάζεται μάλιστα καὶ ταύτην ἀσπάζεται μᾶλλον τῆς κόρης = ταύτην προτιμᾷ κατ' ἔξοχήν, περισσότερον ἀπὸ τὴν κόρην. εὐγενεῖ φόνω = φόνη εὐγενοῦς θύματος. Ἰλίου ἐπιδρομὰς = ἐκστρατείαν ἐναντίου τοῦ Ἰλίου. πρὸς ταῦτα = κατ' ἀκολουθίαν τούτων. αἱρω θάρσος = παίρων θάρρος, ἀναθαρρώ. οἰδμα Αἰγαῖον = τὰ κύματα τοῦ Αἰγαίου.

γ') 1602-1629

"Ηφαιστος = τὸ πῦρ. τὰ πρόσφορα ηὕξατο = ἀνέπειμψε τὴν κατάλληλον εὐχήν. ὕστε φράσαι· ἐν σημασίᾳ τελικῇ. μοῖραν = καλὴν μοῖραν. ἀφθιτος (ἀ-φθίνω) = αἰώνιος. παρῶν = ὁρῶν· αἰτιολ. μετοχαὶ χρόνου παρατ. Τοντέει τὴν αὐτοφίαν του πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀξιοπιστίας του. ἀπέπτατο = ἀνελκήθη. σαφῶς = διοφάνερα. ἀφαίρει λύπης (γεν. διαιρ.) = κάμινε ἀδαρίαν εἰς τὴν λύπην. καὶ πόσει πάρες χόλον = καὶ παράτησε τὴν ἐναντίου τοῦ συζύγου σου δργήν. πάρες

δέρ. τοῦ παρίημι = ἔῶ παριέναι = ἀφήγω νὰ περάσῃ = παρατῶ, παρατῶ. ἀπροσδόκητα τὰ θεῶν βροτοῖς = οἱ θεοὶ δίδουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅ,τι δὲν περιμένουν. σὸν τέκος φράζει (εἰδοποιεῖ) μένειν ζῶν ἐν θεοῖσι. τοῦ (= τίνος) θεῶν γέγονας κλέμμα; = ποῖος θεὸς σὲ ἔχει κλέψει; πῶς σὲ προσείπω; = πῶς νὰ σὲ ὀνομάσω; ζῶσαν ἢ νεκράν; πῶς δ' οὐ φῶ; = πῶς δὲ νὰ μὴ εἴπω, νὰ μὴ πιστεύσω: τούσδε μύθους μάτην παραμυθεῖσθαι = δι: οὗτοι ἔδω οἱ λόγοι εἶναι ψευδεῖς πλασθέντες πρὸς παρηγορίαν μου. μάτην = ψευδῶς. ὡς· τελικὸς σύνδ. πένθους λυγροῦ = ἀπὸ τὸ φαριακερὸν πένθος. σοῦ· γεν. ἀντικ. εἰς τὸ πένθος. καὶ μὴν = καὶ ιδού, ἀλλ' ιδού. Διὰ τῆς φράσεως ταύτης προαγγέλλεται ἡ πάροδος προσώπου. θυγατρὸς οὔνεκα = ὅσον (ἔξαρταται) ἀπὸ τὴν θυγατέρα μιᾶς. ὄντως = πραγματικῶς. ἔχει διμιλίαν ἐν θεοῖς = ξῆ ἐν ἀναστροφῇ μὲ τοὺς θεούς. Ὁ Ἄγ. θεοῖσι τὰ τοῦ ἀγγέλου. μόσχος· ὁ Ὁρέστης. πρὸς πλοῦν ὁρᾶ = ἔχει τὴν προσοχὴν του εἰς τὸν πλοῦν. χρόνια τάμα σοι προσφέγματα Τροίηθεν ἔσται = μετὰ πάροδον μικροῦ χρόνου θὰ σὲ χαιρετίσω κατὰ τὴν ἐκ τῆς Τροίας ἐπάνοδόν μου. γένοιτο σοι καλῶς = ὅγιαινε. χαίρων = μὲ τὸ καλό, ὅγιές. ίκοῦ = ἐλθέ. ἐπάνηκε = ἐπάνελθε. σκῦλα = τὰ ὅπλα φονευθέντος πολεμίου.

Αέρων ταῦτα δι Χορὸς ἔξέρχεται ἐκ τῆς δρχήστρας· εἶναι οἱ ἔξόδοι λόγοι του. Πρὸ τοῦ στίχουν 1627 εἶχον ἀποχωρήσει ὁ Ἄγαμ., ή Κλντ., ως καὶ ὁ Ἀγγελος.

Τὸ τελευταῖον μέρος τῆς τραγῳδίας (1532 - 1629), καταληγον εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Χοροῦ, καλεῖται Ἐξοδος. Εἶναι η τελευταία πρᾶξις τῆς τραγῳδίας, η δύοιά περιέχει τὴν καταστροφήν, ἐν ᾧ η πρᾶξις τελείως περαινέται διὰ τῆς λόσεως τῆς δραματικῆς πλοκῆς.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1959

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

УДАРНУ ЗОЧУАЙЕН АВИЭЦІЯ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος ἐξ Ηίσαν μολὼν
θοσῖσιν ἵπποις Οἰνομάου γαμεῖ κόρην,
ἐξ ἡς Ἀτρεὺς ἔδλαστεν· Ἀτρέως δὲ παῖς
Μενέλαος Ἀγαμένων τε· τοῦ δ' ἔφυν ἐγώ,
τῆς Τυνδαρείας θυγατρὸς Ἰφιγένεια παῖς,
ἥν ἀμφὶ δίναις, ἂς θάμ' Εὔριπος πυκναῖς
αὔραις ἐλίσσων κυανέαν ἀλα στρέφει,
ἔσφαξεν Ἐλένης εἴνεχ', ως δοκεῖ, πατήρ
Ἀρτέμιδης καλεῖναις ἐν πυγαῖσιν Αὐλίδος.
ἐνταῦθα γὰρ δὴ γιλίων ναῦν στόλον
Ἐλληνικὸν συνήγαγ⁷ Ἀγαμέμνων ἄναξ,
τὸν καλλίνικον στέφανον Ἰλίου θέλων
λαθεῖν Ἀγαιοῖς τούς θ' ὑδρισθέντας γάμους
Ἐλένης μετελθεῖν, Μενέλεῳ χάριν φέρων.
δεινῆς δ' ἀπλοίας πνευμάτων τε τυγχάνων,
ἐξ ἔμπυρο⁸ ἥλθε, καὶ λέγει Κάλχας τάδε·
“Ω τῆσδ⁹ ἀνάσσων Ἐλλάδος στρατηγίας,
Ἀγάμεμνον, οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσῃ χθονός,
πρὶν ἀν κόρην σὴν Ἰφιγένειαν Ἀρτεμις
λάθη σφαγεῖσαν· δι τι γὰρ ἐνιαυτὸς τέκοι
καλλιστον, τῷξω φωσφόρῳ θύσειν θεῷ.
παῖδ¹⁰ οὖν ἐν οἴκοις σὴ Κλυταιμήστρα δάμαρ
τίκτει — τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ¹¹ ἀναφέρων —

ἷγ χρή σε θύσαι . καί μ' Ὁδυσσέως τέχναις
μητρὸς παρεῖλοντ' ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως.

25

ἐλθοῦσα δ' Αὖλίδ' ἡ τάλαιν' ὑπὲρ πυρᾶς
μεταρσία ληφθεῖσ' ἔκαινόμην ξίφει·

ἀλλ' ἐξέκλεψεν ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου

"Αρτεμις Ἀχαιοῖς, δια δὲ λαμπρὸν αἰθέρα
πέμψασά μ' ἐς τήνδ' ὥκισεν Ταύρων γθόνα,

30

οὐ γῆς ἀνάσσει θαρράροισι θάρραρος

Θόας, ὃς δικῶν πόδα τιθεὶς ἵσσον πτεροῖς
ἐς τοῦνοιμ' ἡλθε τόδε ποδωκείας γάριν.

ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱέρεαν τίθησί με,

35

σθεν νόμοισι, τοῖσιν ἥδεται θεά,

χρώμεσθ' ἕορτῆς, τοῦνοιμ' ἡς καλὸν μόνον,
τὰ δ' ἄλλα σιγῶ, τὴν θεὸν φοβουμένη.

θύειν γάρ δοντος τοῦ νόμου καὶ πρὶν πόλει,
δις ἂν κατέληθη τήνδε γῆν Ἐλλην ἀνήρ,

40

κατάρχομαι μέν, σφάγια δ' ἄλλοισιν μέλει
ἄρρητ' ἔσωθεν τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.

ἢ καινὰ δ' ἥκει νῦν φέρουσα φάσματα,
λέξω πρὸς αἰθέρ', εἴ τι δὴ τόδ' ἔστ' ἄκος·

45

ἔδοξ' ἐν ὅπνῳ τῆσδ' ἀπαλλαγθεῖσα γῆς
οἰκεῖν ἐν "Αργει, παρθενῶσι δ' ἐν μέσοις

εῦδειν, γθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλω,

φεύγειν δὲ κάξω στᾶσα θριγκὸν εἰσιδεῖν
δόμων πίτνοντα, πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος

θεβλημένον πρὸς οῦδας ἐξ ἀκρων σταθμῶν.
μόνος λελεῖφθαι στῦλος εἰς ἔδοξέ μοι

50

δόμων πατρῷων, ἐκ δ' ἐπικράνων κόμας

ξανθὰς καθεῖναι, φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν,
κάγω τέχνην τήνδ' ἦν ἔχω ξενοκτόνον

τιμῆσ' ὑδραίνειν αὐτὸν ὡς θαυμούμενον,

κλαίουσα. τοῦναρ δ' ὥδε συμβάλλω τόδε·
τέθηνηκ' Ὁρέστης, οὐ κατηρξάμην ἐγώ·
στῦλοι γάρ οἴκων παιδές εἰσιν ἀρσενες·
θυγῆσκουσι δ' οὓς ἂν χέρνιθες θάλωσ' ἔμαί·
οὐδὲ αὖ συνάψαι τοῦναρ ἐς φίλους ἔχω·

Στροφίῳ γάρ οὐκ ἦν παις, δτ' ὀλλύμην ἐγώ.
νῦν οὖν ἀδελφῷ θούλοιμαι δοῦναι χοάς
παροῦσ' ἀπόντι — ταῦτα γάρ δυναίμεθ' ἂν —
σὺν προσπόλοισιν, ἃς ἔδωκ' ἡμῖν ἄναξ
Ἐλληνίδας γυναικας. ἀλλ' ἐξ αἰτίας
οὕπω τίνος πάρεισιν; εἴμι ἔσω δόμινον
ἐν οἷσι ναίω τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.

55

60

65

ΟΡΕΣΤΗΣ

ὅρα, φυλάσσου μή τις ἐν στίθι φροτῶν.

ΠΥΛΑΔΗΣ

✓ δρῶ, σκοποῦμαι δ' ὅμικα πανταχὴ στρέψων.

OP. Πυλάδη, δοκεῖ σοι μέλαθρα ταῦτ' εἶναι θεᾶς,
ἔνθ' Ἀργόθεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν;

70

ΠΥ. ἔμοιγ', Ὁρέστα· σοι δὲ συνδοκεῖν χρεών.

OP. καὶ βωμός, "Ελλην οὐ καταστάζει φόνος;

ΠΥ. ἐξ αἱμάτων γοῦν ξάνθ' ἔχει θριγκώματα.

OP. θριγκοῖς δ' ὑπ' αὐτοῖς σκύλ' ὁρᾶς ἡρτημένα;

ΠΥ. τῶν κατθανόντων γ' ἀκροθίνια ξένων.

75

ἀλλ' ἐγκυκλοῦντ' ὁφθαλμὸν εὖ σκοπεῖν χρεών.

OP. δο Φοιτε, ποῖ μ' αὖ τήνδ' ἐς ἀρκυν ἥγαγες

χρήσας, ἐπειδὴ πατρὸς αἰμ' ἐτεισάμην

μητέρα κατακτάς; διαδοχαῖς δ' Ἐρινύων

γῆλαυνόμεσθια φυγάδες, ἔξεδροι χθονός,
δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπληγσα κακιπίμους.
ἐλθὸν δέ σ' ἡρώτησα πῶς τροχηλάτου
μανίας ἀν ἔλθοιμ^μ ἐς τέλος πόνων τ'^τ ἐμῶν,
οὓς ἔξεμόχθουν περιπόλων καθ' Ἑλλάδα.
σὺ δ' εἰπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ'^τ ὅρους χθονός,
ἐνθ' Ἀρτεμίσιοι σύγγονος θωμοὺς ἔχει,
λαθεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς, ὃ φασιν ἐνθάδε
ἐς τούσδε ναοὺς οὐρανοῦ πεσεῖν ἀπο·
λαθόντα δ' ἦ τέχναισιν ἢ τύχῃ τινί,
κίνδυνον ἐκπλήσσαντ', Αθηναίων χθονὶ⁹⁰
δοῦναι· τὸ δ' ἐνθένδ' οὐδὲν ἐρρήθη πέρα·
καὶ ταῦτα δράσαντ' ἀμπνοὰς ἔξειν πόνων. ✓

γῆκω δὲ πεισθεὶς σοὶς λόγοισιν ἐνθάδε
ἄγνωστον ἐς γῆν, ἀξενον· σὲ δ' ἵστορῳ,
Πυλάδη, — σὺ γάρ μοι τοῦδε συλλήπτωρ πόνου —
τι δρῶμεν; ἀμφίβληστρα γάρ τοίχων δράς
νψηλά· πότερα δῷμάτων προσαμβάσεις
ἐκθησόμεσθια; πῶς ἀν σὺν λάθοιμεν ἀν;
ἢ γαληκότευκτα κληθῆρα λύσαντες μοχλοῖς —
διν οὐδὲν ἵσμεν; ἢν δ' ἀνοίγοντες πύλας
ληφθῶμεν ἐσβάσεις τε μηχανώμενοι,
θαυμούμεθ'. ἀλλὰ πρὶν θανεῖν, νεὼς ἔπι
φεύγωμεν, ἢ περ δεῦρο^τ ἐναυστολήσαμεν.

ΠΥ. φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτὸν οὐδ' εἰώθαμεν,
τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐ κακιστέον·
ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε κρύψωμεν δέμας
κατ' ἄντρ', ἀ πόντος νοτίδι διακλύζει μέλας,
νεὼς ἀπωθεν, μή τις εἰσιδῶν σκάφος
βασιλεῦσιν εἴπῃ κάτα ληφθῶμεν θίᾳ·
ὅταν δὲ νυκτὸς ὅμικα λυγαίας μόλῃ,
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τολμητέον τοι ξεστὸν ἐκ ναοῦ λαθεῖν
ἄγαλμα πάσας προσφέροντε μηχανάς.
ὅρα δέ γ' εἴσω τριγλύφων ὅποι κενὸν
δέμας καθεῖναι τοὺς πόνους γάρ ἀγαθοὶ^{τολμῶσι}, δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ.

115

OP. οὗτοι μακρὸν μὲν ἥλθομεν κώπη πόρου,
ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἀροῦμεν πάλιν.
ἀλλ' εὖ γάρ εἰπας, πειστέον χωρεῖν χρεὸν
ὅποι χθονὸς κρύψαντε λήσοιμεν δέμας.
οὐ γάρ τὸ τοῦδε γ' αἴτιον γενήσεται
πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον· τολμητέον·
μόχθος γάρ οὐδεὶς τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει.

120

ΧΟΡΟΣ

^{τότε}
εὐφαμεῖτ', ω
πόντου διστάς συγχωρούσας
πέτρας ἀξείνου ναίοντες.

125

ω παὶ τᾶς Λατοῦς,
Δίκτυνν' οὐρεία,
πρὸς σὰν αὐλάν, εὐστύλων
ναῶν χρυσήρεις θριγκούς,
πόδα παρθένιον ὅσιον ὁσίας
κληδούχου δούλα πέμπω,
Ἐλλάδος εὐέπου πύργους
καὶ τείχη χόρτων τ' εὐδένδρων
ἐξαλλάξασ' Εὐρώπαν,
πατρόφων οἰκων ἔδρας.

130

ἔμοιον· τί νέον; τίνα φροντίδ' ἔχεις;
τί με πρὸς ναοὺς ἀγαγεῖς ἀγαγεῖς,
ω παὶ τοῦ τᾶς Τροίας πύργους

135

έλθόντος κλεινῷ σὺν κόπᾳ

140

χλιδοναύτῃ μυριστευγεῖ,

τέκος Ἀτρειδῶν τῶν κλεινῶν;

ΙΦ. ίὼ δημωαί,

δυσθρηγήτοις ως θρήνοις

145

ἔγκειμαι, τᾶς οὐκ εὔμούσου

μολπᾶς [θοὸν] ἀλύροις ἐλέγοις,

αἰαῖ, κηδείοις οἰκτοῖς.

οἰσί μοι συμβαίνουσ' ἄται,

σύγγονον ἀμὸν κατακλαιομένῳ

150

ζωῆς, οἴαν οἴαν ἴδομιαν

ὄψιν δνείρων

νυκτές, τᾶς ἐξῆλθος ὅρφνα.

ὅλόμιαν ὅλόμιαν.

οὐκ εἰσ' οἶκοι πατρῷοι.

οἴμοι μοι φροῦδος γέννα.

φεῦ φεῦ τῶν "Αργεὶ μόχθων.

155

ίὸ δαίμων,

μόνον ὃς με καστίγνητον συλᾶς

Αἰδα πέμψας, φ. τάσδε χοὰς

160

μέλλω κρατῆρά τε τὸν φθιμένων

ὑδραίνειν γαίας ἐν νώτοις

πηγάς τ' οὐρείων ἐκ μόσχων

Βάκχου τ' οἰνηρᾶς λοιθᾶς

ξουθῶν τε πόνημα μελισσᾶν,

165

ἢ νεκροῖς θελκτήρια κείται.

ἀλλ' ἔνδος μοι πάγχρυσον

τεῦχος καὶ λοιθῶν "Αἰδα.

δι κατὰ γαίας Ἀγαμεμνόνιον

170

θάλος, ώς φθιμένῳ τάδε σοι πέμπω·

δέξαι δ' οὐ γάρ πρὸς τύμβον σοι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ξανθὸν γχαίταν, οὐ δάκρυ' οἶσω.

τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάσθην
πατρίδος καὶ ἐμᾶς, ἔνθα δοκήμασι
κεῖται σφαγθεῖσ' ἢ τλάμων.

175

ΧΟ. Ἀντιψάλμους φθάσεις ὑμνων τ'

Ἄσιητάν σοι θάρβαρον ἀχάν
δεσποίνα γ' ἐξαυδάσω,
τὰν ἐν θρήνοισιν μοῦσαν
νέκυσι μελομέναν, τὰν ἐν μολπαῖς
"Αἰδας ὑμνεῖ δίχα παιάνων.

180

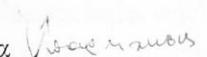
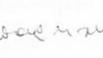
οἴμοι, τῶν Ἀτρειδῶν οἰκων
ἔρρει φῶς σκήπτρων, οἴμοι,
πατρών οἰκων ἀκτίς,
καὶ τῶν εὐόλεων "Αργει
βασιλέων ἀρχά.

185

μόχθος δ' ἐκ μόχθων ἄσσει,
δινευούσαις ἵπποισιν ἐπεὶ

πταναῖς ἀλλάξας ἐξ ἔδρας

ἴερὸν μετέβαλεν ὅμιλον γῆς

ἄλιος. ἄλλαις δ' ἄλλα προσέθα

190

χρυσέας ἀρνὸς μελάθροις ὁδύνα,

φόνος ἐπὶ φόνῳ ἀχεά τ' ἀχεσιν.

ἔνθεν τῶν πρόσθεν δημιθέντων

Τανταλιδῶν ἐκθαίνει ποινά γ'

εἰς οἰκους· σπεύδει δ' ἀσπούδαστ'

195

ἐπὶ σοὶ δαίμων.

ΙΦ. ἐξ ἀρχῆς μοι δυσδαιμων

δαιμων τὰς ματρὸς ζώνας

καὶ νυκτὸς κείνας· ἐξ ἀρχῆς

205

λόγιαι στερρὰν παιδείαν

Μοῖραι ξυντείνουσιν θεά!

- ἄν πρωτόγονον θάλος ἐν θαλάμοις
 Λήδας ἢ τλάμων κούρα
 σφάγιον πατρόφιλον λώβι
 καὶ θῦμον οὐκ εὐγάθητον
 ἔτεκεν, ἔτρεφεν εὐκταίαν·
 ἵππείοις δὲ ἐν δίφροισι
 ψαμάθιων Αὐλίδος ἐπέβασαν
 νύμφαν, οἵμοι, δύσονυμφόν
 τῷ τᾶς Νηρέως κούρας, αἴαι.
 νῦν δὲ ἀξείνου πόντους ξείνα
 δισχόρτους οἴκους ναίω
 ἄγαμος ἀτεκνος ἀπολιες ἀφιλος,
 ἀμναστηθεῖσ' ἐξ Ἑλλάνων,
 οὐ τὰν "Αργει μέλπουσ" "Ηραν
 οὐδὲ" ιστοῖς ἐν καλλιφθόγγοις
 κερκίδι Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ
 καὶ Τιτάνων ποικίλλουσ' ἀλλ'
 αἱμόρραντον δισφόριμγγα
 ξείνων αἱμάσσουσ' ἄταν [βωμούς],
 οἰκτράν τ' αἰαζόντων αὐδὰν
 οἰκτρόν τ' ἐκβαλλόντων δάκρυον.
 καὶ νῦν κείνων μέν μοι λάθα,
 τὸν δὲ "Αργει διμαθέντα κλαίω
 σύγγονον, δην ἔλιπον ἐπιμαστίδιον
 ἔτι βρέφος, ἔτι νέον, ἔτι θάλος
 ἐν χερσὶν ματρὸς πρὸς στέρνοις τ'
 "Αργει σκηπτοῦχον Ὁρέσταν.
- 41
- 210
215
220
208
225
230
235

- XO. καὶ μὴν ὅδε ἀκτᾶς ἐκλιπὼν θαλασσίους
 βουφορθὸς γῆκει σημανῶν τί σοι νέον.
- δικαίων

ΒΟΓΚΟΛΟΣ

- Ἄγαμέμνονός τε καὶ Κλυταιμήστρας τέκνου, ἀκούει καινῶν ἐξ ἐμοῦ κηρυγμάτων.
- ΙΦ. τί δ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου ; 240
- ΒΟΓ. ἥκουσιν ἐς γῆν, κιναέαν Συμπληγάδα
πλάτη φυγόντες, δίπτυχοι νεανίαι,
θεῷ φίλον πρόσφαγμα καὶ θυτήριον
- Ἄρτεμιδι. χέρνιθας δὲ καὶ κατάργματα
οὐκ ἀν φθάνοις ἀν εὐτρεπῆ ποιουμένη. . 245
- ΙΦ. ποδαποί ; τίνος γῆς σχῆμα ἔχουσιν οἱ ἔνοι ;
- ΒΟΓ. Ἔλληνες· ἐν τοῦτοι διὰ κοὺ περαιτέρω.
- ΙΦ. οὐδ' ὄνομα ἀκούσας οἰσθα τῶν ξένων φράσαι ;
- ΒΟΓ. Ηὐλάδης ἐκλήγεθε ἀτερος πρὸς θατέρου.
- ΙΦ. τοῦ ξυζύγου δὲ τοῦ ξένου τί τοῦνομοῦ γῆν ; 250
- ΒΟΓ. οὐδεὶς τόδ' οἶδεν οὐ γάρ εἰσηκούσαμεν.
- ΙΦ. ποῦ δ' εἴδετε' αὐτοὺς καντυχόντες εἴλετε ;
- ΒΟΓ. ἀκραις ἐπὶ ρήγμασιν ἀξένου πόρου.
- ΙΦ. καὶ τίς θαλάσσης θουκόλοις κινωνία ;
- ΒΟΓ. θοῦς ἥλθομεν νίψοντες ἐναλίᾳ δρόσῳ. 255
- ΙΦ. ἐκεῖσε δὴ πάνελθε, ποῦ νιν εἴλετε
τρόπῳ τε ποίῳ τοῦτο γάρ μαθεῖν θέλω.
χρόνοις γάρ ἥκουσαν οὐδέ πω θωμὸς θεᾶς
Ἐλληνικαῖσιν ἐξεφοινύχθη ἔσαις.
- ΒΟΓ. ἐπει τὸν ἐσρέοντα διὰ Συμπληγάδων 260
θοῦς ὑλοφορθοῦς πόντον εἰσεβάλλομεν,
ἡν τις διαρρὼξ κινάτων πολλῷ σάλῳ
κοιλωπὸς ἀγιός, πορφυρευτικαὶ στέγαι.
ἐνταῦθα δισσοὺς εἶδε τις νεανίας
θουφορθὸς ἥμιδν, καὶ πεχώρησεν πάλιν

ἄκροισι δακτύλοισι πορθμεύων ἔγνος.

ἔλεξε δ' « Οὐχ ὁρᾶτε ; δαιμονές τινες

θάσσουσιν οἴδε ». — Θεοσεβής δ' ἡμῶν τις ὃν

ἀνέσχε χεῖρε καὶ προσγύζατ' εἰσιδών·

« Ὡ ποντίας παῖ Λευκοθέας, νεῶν φύλαξ,

270

δέσποτα Παλαιμόν, Ἰλεως ἡμῶν γενοῦ,

εἰτ' οὖν ἐπ' ἀκταῖς θάσσετον Διοσκόρῳ,

η̄ Νηρέως ἀγάλμαθ', ὃς τὸν εὐγενῆ

ἔτικτε πεντήκοντα Νηρήδων χορόν ».

ἄλλος δέ τις μάταιος, ἀνομίκη θρασύς,

275

ἐγέλασεν εὐχαῖς, ναυτίλους δ' ἐφιαρμένους

θάσσειν φάραγγ' ἔφασκε τοῦ νόμου φόβῳ,

κλύνοντας δις θύσιμεν ἐνθάδε ξένους·

ἔδοξε δ' ἡμῶν εὗ λέγειν τοῖς πλείσι,

θηράν τε τῇ θεῷ σφάγια τάπιχρία.

280

καν τῷδε πέτραν ἄτερος λιπὼν ξένοιν

ἔστη κάρα τε διετίναξ' ἄνω κάτω

κάπεστέναξεν διλένας τρέμων ἄκρας,

μανίας δλαίνων, καὶ βοῷ κυναγὸς ὥς.

« Ηὐλάδη, δέδορκας τήνδε ; τήνδε δ' οὐχ ὁρᾶς

285

Αἰδού δράκαιναν, ὃς με βούλεται κτανεῖν

δειναῖς ἔχιδναις εἰς ἔμ' ἐστομωμένη ;

ἡ δ' ἐκ χιτώνων πῦρ πνέουσα καὶ φόνον

πτεροῖς ἐρέσσει, μητέρ' ἀγκάλαις ἐμὴν

ἔχουσα, πέτρινον ὅχθον, ὃς ἐπεμβάλῃ.

290

οἶμοι, κτενεῖ με· ποὶ φύγω ; » παρῆν δ' ὁρᾶν

οὐ ταῦτα μορφῆς σχήματ', ἀλλ' ἡλλάσσετο

φθογγάς τε μόσχων καὶ κυνῶν ὑλάγριατα,

χάρα φασ' Ἐρινῦς ξέναι μυκήματα.

ἡμεῖς δὲ συσταλέντες, ὃς θανούμενοι,

σιγῇ καθήμεθ'. δ δὲ χερὶ σπάσας ξίφος,

295

μόσχους δρούσας ἐς μέσας λέων δπως,
παίει σιδήρῳ λαγόνας ἐς πλευράς θ' εἰς,
δοκῶν Ἐρινῦς θεὰς ἀμύνεσθαι τάδε,
ώσθ' αἰματηρὸν πέλαγος ἔξανθεῖν ἀλός. 300
 καν τῷδε πᾶς τις, ως δρᾷ βουφόρθια
πίπτοντα καὶ πορθιούμεν', ἔξωπλιζετο,
κόχλους τε φυσῶν συλλέγων τ' ἐγγωρίους·
πρὸς εὐτραφεῖς γάρ καὶ νεανίας ἔνους
φαύλους μάχεσθαι βουκόλους ἥγονμεθα. 305
 πολλοὶ δ' ἐπληρώθημεν ἐν μακρῷ χρόνῳ.
πίπτει δὲ μανίας πίτυλον δ ἔνος μεθείς,
στάζων ἀφρῷ γένειον· ως δ' ἐσείδομεν
προύργου πεσόντα, πᾶς ἀνὴρ ἔσχεν πόνον
βάλλων ἀράσσων· ἀτερος δὲ τοῖν ἔνους
ἀφρὸν τ' ἀπέψη σώματός τ' ἐτημέλει
πέπλων τε προυκάλλυπτεν εὐπήγους ὑφάς,
καραδοκῶν μὲν τάπιόντα τραύματα,
φίλουν δὲ θεραπείαισιν ἄνδρ' εὑεργετῶν. 310
 ἔμφρων δ' ἀνάξας δ ἔνος πεσήμιατος
ἔγνω κλύδωνα πολεμίων προσκείμενον
καὶ τὴν παροῦσαν συμφορὰν αὐτοῖν πέλας,
φύμαξέ θ' ἡμεῖς δ' οὐκ ἀνίεμεν πέτροις
βάλλοντες, ἀλλος ἀλλοθεν προσκείμενοι.
οὐ δὴ τὸ δεινὸν παρακέλευσμ' ἥκούσαμεν· 315
 « Πυλάδη, θανούμεθ', ἀλλ' ὅπως θανούμεθα
κάλλισθ'; ἔπου μοι, φάσγανον σπάσας χερί ».
 ως δ' εἴδομεν δίπαλτα πολεμίων ἔιψη,
φυγῇ λεπαίας ἔξεπίμπλαμεν νάπας.
 ἀλλ', εἰ φύγοι τις, ἀτεροι προσκείμενοι
ἔβαλλον αὐτούς· εἰ δὲ τούσδ' ὡσαίατο,
αὐθις τὸ νῦν ὑπεῖκον ἥρασσεν πέτροις. 320
 325

ἀλλ' ἦν ἀπιστον· μυρίων γὰρ ἐκ χερῶν
οὐδεὶς τὰ τῆς θεοῦ θύματ' εὐτύχει θαλάν.
μόλις δέ νιν τόλμη μὲν οὐ χειρούμεθα,
κύκλῳ δὲ περιθαλάντες ἐξεκλέψαμεν
πέτροισι χειρῶν φάσγαν⁷, ἐς δὲ γῆν γόνυ
καμάτῳ καθεῖσαν· πρὸς δ' ἄνακτα τῆσδε γῆς
κοιμίζομέν νιν· ὁ δ' ἐσιδὸν ὅσον τάχος
ἐς χέρνιθάς τε καὶ σφαγεῖ⁸ ἔπειμπέ σοι.

330

εὔχου δὲ τοιάδ', ς νεᾶνι, σοι ξένων
σφάγια παρεῖναι· κανὸν ἀναλίσκῃς ξένους
τοιούσδε, τὸν σὸν Ἐλλὰς ἀποτείσει φόνον
δίκας τίνουσα τῆς ἐν Αἰδίῳ σφαγῆς. ✓✓

335

XO. Θαυμάστ' ἐλεξάς τὸν μανένθ⁹, ὅστις ποτὲ
Ἐλληνος ἐν γῆς πόντον ἥλθειν ἀξενον. ✓
ΙΦ. εἴεν· σὺ μὲν κόμιζε τοὺς ξένους μολών,
τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς ὅσια φροντιούμεθα...

340

ὦ καρδία τάλαινα, πρὶν μὲν ἐς ξένους
γαληγὸς ἱσθα καὶ φιλοικτίριμων ἀεί,
ἐς θοῦμόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,
Ἐλληνας ἀνδρας ἡνίκ' ἐς χέρας λάβοις.
νῦν δ' ἐξ δνείρων οἰσιν ἡγριώμεθα,
δοκοῦσ¹⁰ Ὁρέστηη μηκέθ' ἥλιον βλέπειν,
δύσηνον με λήψεσθ¹¹, οἵτινές ποθ' ἥκετε.
καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθέες, γῆσθόμην, φίλαι·

345

οἱ δυστυχεῖς γὰρ τοῖσι δυστυχεστέροις
αὐτοὶ κακῶς πράξαντες οὐ φρονοῦσιν εῦ. ✓
ἀλλ' οὕτε πνεῦμα Διόθεν ἥλθε πώποτε,
οὐ πορθμίς, ἥτις διὰ πέτρας Συμπληγάδας
Ἐλένηη ἀπήγαγ¹² ἐνθάδ', ἢ μ' ἀπώλεσεν,
Μενέλεων θ¹³, ἵν¹⁴ αὐτοὺς ἀντειμωρησάμην,
τὴν ἐνθάδ' Αὔλιν ἀντιθεῖσα τῆς ἐκεῖ,

350

- οὐ μ' ὥστε μόσχον Δαναϊδαι χειρούμενοι
ἔσφαξον, οἱενὸς δ' ἦν δι γεννήσας πατήρ. 360
- οἵμοι — κακῶν γάρ τῶν τότε οὐκ ἀμνημονῶ —
δσας γενείσου χεῖρας ἔξηγκόντισα
γονάτων τε τοῦ τεκόντος, ἔξαρτωμένη,
λέγουσα τοιάδ': « Ὡ πάτερ, νυμφεύομαι
νυμφεύματ' αἰσχρὰ πρὸς σέθεν μῆτηρ δ' ἐμὲ
σέθεν κατακτείνοντος Ἀργεῖαί τε νῦν
νῦμνούσιν ὑμεναίσιν, αὐλεῖται δὲ πᾶν ασθνή
μέλαθρον· ἡμεῖς δ' ὀλλάχμεσθα πρὸς σέθεν.
Αἰδης Ἀχιλλεὺς ἦν ἄρ', οὐχ δι Πηλέως,
οὗ μοι προσείσας πόσιν, ἐν ἀρμάτων ὅχοις 370
ἐς αἰματηρὸν γάμου ἐπόρθιμευσας δόλῳ
ἐγὼ δὲ λεπτῶν ὅμικα διὰ καλυμμάτων
ἔχουσ', ἀδελφόν τ' οὐκ ἀνειλόμην χεροῖν
— δεινὸν δὲ λαλεῖν — οὐ καστιγνήτῃ στόμα
συνγρψ' μπ' αἰδοῦς, ὃς ιοῦσ' ἐς Πηλέως,
μέλαθρα πολλὰ δ' ἀπεθέμην ἀσπάσματα
ἐς αὐθις, ὃς ἕξουσ' ἐς Ἀργος αὖ πάλιν.
Ὥ τλῆμον, εἰ τέθυηκας, ἐξ οἴων καλῶν
ἔρρεις, Ὁρέστα, καὶ πατρὸς ζηλωμάτων... . 375
- τὰ τῆς θεοῦ δὲ μέμφομαι σοφίσματα,
ἥτις θροτῶν μὲν ἦν τις ἀψηταί φόνου,
ἢ καὶ λοχείας ἢ νεκροῦ θίγῃ χεροῖν,
θωμῶν ἀπείργει, μυσαρὸν δις ἡγουμένη,
αὐτὴ δὲ θυσίαις ἥδεται θροτοκτόνοις.
οὐκ ἔσθ' σπως ἔτεκεν ἀν ἡ Διὸς δάμαρ 380
- Αητῷ τοσαύτην ἀμαθίαν. ἐγὼ μὲν οὖν
τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἔστιάματα
ἀπιστα κρίνω, παιδὸς ἡσθῆναι θορῷ,
τοὺς δ' ἐνθάδ', αὐτοὺς ὅντας ἀνθωποκτόνους,

ές τὴν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ·

390

οὐδένα γάρ οἴμαι δαιμόνων εἶναι κακόν.

ΧΟ. στρ. α' Κύανεαι κυάνεαι σύνοδοι θαλάσσας,

ἴν' οἰστρος δ ποτώμενος Ἀργόθεν

395

ἄξενον ἐπ' οἰδίμα διεπόρευσε (τὰν θοῦν)

Ἄσιγτιδα γαῖαν

Εὔρώπας διαμείψας.

τίνες ποτ' ἄρα τὸν εὔνοδον δονακόχλοα

400

λιπόντες Εὔρώταν

ἢ ρεύματα σεμνὰ Δίρκας

ἔθασαν ἔθασαν ἄμεικτον αἷαν, ἔνθα κούρα

δίᾳ τέγγει

θωμοὺς καὶ περικίονας

405

ναοὺς αἷμα βρότειον;

ἀντιστρ. α' ἢ ροθίοις εἰλατίνας δικρότοισι κώπας

ἔπλευσαν ἐπὶ πόντια κύματα,

410

νάιον ὅχημα, λινοπόροις τ' αὔραις,

φιλόπλοουτον ἄμιλλαν

αὔξοντες μελάθροισιν;

φίλα γάρ ἐλπίς γ', ἐπὶ τε πήμασιν θροτῶν

415

ἄπληστος ἀνθρώποις,

ὅλησιν έραρος οἱ φέρονται

πλάνητες ἐπ' οἰδίμα πόλεις τε θαρβάρους περῶντες,

κοινῇ δόξῃ:

γυνώμα δ' οἵς μὲν ἄκαιρος ὅλ-

420

θου, τοῖς δ' ἐς μέσον γῆκει.

στροφή β' πῶς πέτρας τὰς συνδρομάδας,

πῶς Φινεῖδᾶν ἀύπνους

ἀκτὰς ἐπέρασαν

παρ' ἄλιον αἰγιαλὸν ἐπ' Ἀμφιτρίτας

425

ροθίψ δραμόντες,

ὅπου πεντήκοντα κοράν

Νηρήδων ποσὶ χοροὶ

μέλπουσιν ἐγκύκλιοι ;

ἢ πληγιστίοισι πνοαῖς,

συριζόντων κατὰ πρύμναν

εὐναίων πηδαλίων,

αὔραις σὺν νοτίαις

ἢ πνεύμασι Ζεφύρου,

τὰν πολυόρνιθον ἐπ' αἶλαν,

λευκὰν ἀκτάν, Ἀγιλῆρος

δρόμους καλλισταδίους,

ἄξεινον κατὰ πόντον ;

ἀντιστο. β' εἴθ' εὐχαῖσιν δεσποσύνοις

Λήδας Ἐλένα φίλα παῖς

ἐλθοῦσα τύχοι τὰν

Τρῳάδα λιποῦσα πόλιν, ἵν ἀμφὶ γαίτη

δρόσον αἵματηράν

ἔλιγθεῖσα λαιμοτέμφῳ

δεσποινας γειρὶ θάνοι

ποινὰς δοῦσ' ἀντιπάλους.

Ἄδισταν δ' ἀν ἀγγελίαν

δεξαίμεσθ', Ἐλλάδος ἐκ γᾶς

πλωτήρων εἰ τις ἔθα,

δουλείας ἐμέθεν

δειλαίας παυσίπονος·

κάν γάρ ὁνείροισι συνείγυ

δόμοις πόλει τε πατρῷα,

τερπνῶν ὕπνων ἀπόλαυ-

σιν, κοινὰν γάριν ὅλθου.

430

435

440

445

450

455

ἀλλ' οἵδε χέρας δεσμοῖς δίδυμοι
συνερεισθέντες χωροῦσι, νέον
πρόσφαγμα θεᾶς· σιγάτε, φίλαι.
τὰ γὰρ Ἑλλήνων ἀκροθίνια δὴ
ναοῖσι πέλας τάδε θαίνει·
οὐδὲ ἀγγελίας ψευδεῖς ἔλαχεν
βουφορθὸς ἀνήρ.

ῷ πότνι,^τ εἰ σοι τάδ' ἀρεσκόντως
πόλις ἥδε τελεῖ, δέξαι θυσίας,
ἄς δ παρ' ἡμῖν νόμος οὐχ ὁσίας
Ἐλλησι διδοὺς ἀναψαίνει.

460

ΙΦ. εἶεν.

τὰ τῆς θεοῦ μὲν πρῶτον ὡς καλῶς ἔχῃ
φροντιστέον μοι. μέθετε τῶν ξένων χέρας,
ὡς ὅντες Ἱεροὶ μηκέτ' ὡσι δέσμοι.
ναοῦ δ' ἔσω στείχοντες εὐτρεπίζετε
ἄ χρή πὶ τοῖς παροῦσι καὶ νομίζεται.
φεῦ.

τίς ἄρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ' ὑμᾶς ποτε
πατήρ τ'; ἀδελφή τ', εἰ γεγῶσα τυγχάνει...
οἵων στερεῖσα διπτύχων νεανιῶν
ἀνάδελφος ἔσται. τὰς τύχας τίς οἴδε' ὅτῳ
τοιαίδε' ἔσονται; πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν
ἐξ ἀφανὲς ἔρπει, κούδεν οἴδεις κακόν.
ἡ γὰρ τύχη παρήγαγ' ἐξ τὸ δυσμαθές.

470

πόθεν ποθ' ἥκετ', ὃ ταλαιπωροι ξένοι;
ώς διὰ μακροῦ μὲν τήνδ' ἐπλεύσατε χθόνα,
μακρὸν δ' ἀπ' οἰκων χρόνον ἔσεσθ' ἀεὶ κάτω.

475

ΟΡ τί ταῦτ' ὁδύρη, κάπι τοῖς μέλλουσι νῆφη
κακοῖσι λυπεῖς, ἥτις εἰ ποτ', ὃ γύναι;
οὕτοι νομίζω σοφόν, δεὶς ἂν μέλλων ατενεῖν

480

- οῖκτῳ τὸ δεῖμα τοῦλέθρου νικᾶν θέλῃ,
οὐχ ὅστις "Αἰδην ἐγγὺς ὅντ' οἰκτίζεται,
σωτηρίας ἀνελπις· ως δύ' ἐξ ἑνὸς
κακῷ συνάπτει, μωρίαν τ' ὀφλισκάνει
θυγῆσκει θ' ὁμοίως· τὴν τύχην δ' ἐᾶν χρεών.
ἡμᾶς δὲ μὴ θρήνει σύ· τὰς γὰρ ἐνθάδε
θύσίας ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν.
- 485
- IΦ. πότερος ἀρ' ὑπῶν ἐνθάδ' ὄνομασμένος
Πυλάδης κέκληται; τόδε μαθεῖν πρῶτον θέλω.
OP. δόδ', εἴ τι δή σοι τοῦτ' ἐν γέδονῃ μαθεῖν.
IΦ. ποίας πολίτης πατρίδος "Ελληνος γεγώς;
OP. τί δ' ἂν μαθοῦσα τόδε πλέον λάβοις, γύναι;
IΦ. πότερον ἀδελφῷ μητρός ἐστον ἐκ μιᾶς;
OP. φιλότητί γ' ἐσμὲν δ' οὐ κασιγνήτω, γύναι.
IΦ. σοὶ δ' ὅνομα ποῖον ἔθεθι ὁ γεννήσας πατήρ;
OP. τὸ μὲν δίκαιον Δυστυχῆς καλούμεθ' ἄν.
IΦ. οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ· τοῦτο μὲν δός τῇ τύχῃ.
OP. ἀνώνυμοι θανόντες οὐ γελάμεθ' ἄν.
IΦ. τί δὲ φθονεῖς τοῦτ'; γὰρ φρονεῖς οὕτω μέγα;
OP. τὸ σῶμα θύσεις τούμόν, οὐχὶ τοῦνομα.
IΦ. οὐδ' ἂν πόλιν φράσειας γῆτις ἐστί σοι;
OP. ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος, ως θανουμένῳ.
IΦ. γάριν δὲ δοῦναι τίγδε κωλύειν τί σε;
OP. τὸ κλεινὸν "Αργος πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι.
IΦ. πρὸς θεῶν, ἀληθῶς, δέξέν', εἰ κεῖθεν γεγώς;
OP. ἐκ τῶν Μυκηνῶν γ', αἴ ποτ' ἥσαν ὀλβεῖαι.
IΦ. φυγάς δ' ἀπῆρας πατρίδος, γὴ ποίᾳ τύχῃ;
OP. φεύγω τρόπον γε δή τιν' οὐχ ἑκών ἑκών.
IΦ. ἀρ' ἂν τί μοι φράσειας ὅν ἐγὼ θέλω;
OP. ως ἐν παρέργῳ τῆς ἐμῆς δυσπραξίας.
IΦ. καὶ μὴν ποθεινός γ' ἥλθες ἐξ "Αργους μολών.
- 490
- 495
- 500
- 505
- 510
- 515

- ΟΡ. οὐκουν ἐμαυτῷ γάρ εἰ δὲ σοί, σὺ τοῦτο ἔρα.
 ΙΦ. Τροίαν ἵσως οἶσθ', ής ἀπανταχοῦ λόγος.
 ΟΡ. ως μῆποτ' ὄφελόν γε μηδὲ ἴδον ὅναρ.
 ΙΦ. φασίν νιν οὐκέτ' οὖσαν οἰχεσθαι δορί. *τοντού*
 ΟΡ. ἔστιν γάρ οὕτως οὐδὲ ἀκραντὸς ἡκούσατε. 520
 ΙΦ. Ἐλένη δ' ἀφίκται δῶμα Μενέλεω πάλιν;
 ΟΡ. ἥκει, κακῶς γάρ ἐλθοῦσα τῶν ἐμῶν τινι.
 ΙΦ. καί ποι ἔστι; κάμοι γάρ τι προυφείλει κακόν.
 ΟΡ. Σπάρτη ἔνυοικεῖ τῷ πάρος ἔνυευνέτῃ.
 ΙΦ. ὃ μῆσος εἰς "Ελληνας, οὐκ ἐμοὶ μόνῳ. 525
 ΟΡ. ἀπέλαυσα καλγάδο δή τι τῶν κείνης γάμων.
 ΙΦ. νόστος δ' Ἀχαιῶν ἐγένετο, ως κηρύσσεται;
 ΟΡ. ως πάνθ' ἀπαξ με συλλαθοῦσ' ἀνιστορεῖς.
 ΙΦ. πρὶν γάρ θανεῖν σε, τοῦδε ἐπαυρέσθαι θέλω.
 ΟΡ. ἐλεγχός, ἐπειδὴ τοῦδε ἐρῆξε λέξω δὲ ἐγώ. 530
 ΙΦ. Κάλχας τις ἥλθε μάντις ἐκ Τροίας πάλιν;
 ΟΡ. δλωλεν, ως ἦν Μυκηναίοις λόγος.
 ΙΦ. ὃ πότνιος, ως εὖ. τί γάρ Λαέρτου γόνος;
 ΟΡ. οὕπω νενόστηκος οἶκον, ἔστι δέ, ως λόγος.
 ΙΦ. δλοιτο, νόστου μῆποτες πάτραν τυχών. 535
 ΟΡ. μηδὲν κατεύχου πάντα τάκείνου νοσεῖ.
 ΙΦ. Θέτιδος δ' ὁ τῆς Νηρῆδος ἔστι παις ἔτι;
 ΟΡ. οὐκ ἔστιν ἀλλως λέκτρος ἔγγημος ἐν Αὐλίδι. ✓
 ΙΦ. δόλια γάρ, δις ἵσασιν οἱ πεπονθότες.
 ΟΡ. τίς εἴ ποθ'; ως εὖ πυνθάνη τάφος Ἐλλάδος. 540
 ΙΦ. ἐκείθεν εἰμι παις ἔτη οὖσ' ἀπωλόμην.
 ΟΡ. δρθῶς ποθεῖς ἀρέτης εἰδέναι τάκει, γύναι.
 ΙΦ. τί δέ ὁ στρατηγός, ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν;
 ΟΡ. τίς; οὐ γάρ δην γάρ ἐγήθα τῶν εὐδαιμόνων.
 ΙΦ. Ἀτρέως ἐλέγετο δή τις Ἀγαμέμνων ἄναξ. 545
 ΟΡ. οὐκ οἶδε· ἀπελθε τοῦ λόγου τούτου, γύναι.

- IΦ. μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' εἰψ', ἵν' εὑφρανθῶ, ξένε.
- OP. τέθυηχ' ὁ τλήμων, πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα.
- IΦ. τέθυηκε; ποιάς συμφορᾶς; τάλαιν' ἐγώ.
- OP. τί δ' ἐστέναξας τοῦτο; μῶν προσῆκέ σοι;
- IΦ. τὸν ὅλθον αὐτοῦ τὸν πάροιθ' ἀναστένω. 550
- OP. θεινῶς γάρ ἐκ γυναικὸς οἴχεται σφαγείς.
- IΦ. ὁ πανδάκρυτος η κτανοῦσα... χῶ θανόν.
- OP. παῦσαί νυν ἥδη μηδ' ἐρωτήσῃς πέρα.
- IΦ. τοσόνδε γ', εἰ τοῦ ταλαιπώρου δάμαρ. 555
- OP. οὐκ ἔστι παῖς νιν δὲν ἔτεχ', οὗτος ὄλεσεν.
- IΦ. ὁ συνταραχθεὶς οἶκος. ὡς τί δὴ θέλων;
- OP. πατρὸς θανόντος τήγηδε τιμωρούμενος.
- IΦ. φεῦ.
- ώς εἰ κακὸν δίκαιον εἰσεπράξατο.
- OP. ἀλλ' οὐ τὰ πρὸς θεῶν εὐτυχεῖ δίκαιος δῶν. 560
- IΦ. λείπει δ' ἐν οἴκοις ἀλλον Ἀγαμέμινων γόνον;
- OP. λέλοιπεν Ἡλέκτραν γε παρθένον μίαν.
- IΦ. τί δέ; σφαγείσης θυγατρὸς ἔστι τις λόγος;
- OP. οὐδείς γε, πλὴν θανοῦσαν οὐχ ὅραν φάσεις.
- IΦ. τάλαιν' ἐκείνη χῶ κτανόν αὐτὴν πατήρ. 565
- OP. κακῆς γυναικὸς γάριν ἄχαριν ἀπώλετο.
- IΦ. δ τοῦ θανόντος δ' ἔστι παῖς Ἀργει πατρός;
- OP. ἔστι, ἄθλιός γε, κούδαμοις καὶ πανταχοῦ.
- IΦ. ϕευδεῖς ὄνειροι, χαίρετ· οὐδὲν ἡτ' ἄρα.
- OP. οὐδ' οἱ σοφοί γε δαιμονες κεκλημένοι 570
- πτηγῶν δνείρων εἰσὶν ἀψευδέστεροι.
- πολὺς ταραγμὸς ἔν τε τοῖς θείοις ἔνι
- καν τοῖς θροτείοις ἔν δὲ λυπεῖται μόνον,
- ὅς οὐκ ἄφρων δῶ μάντεων πεισθεὶς λόγοις
- ὅλωλεν — ὡς ὅλωλε τοῖσιν εἰδόσιν. 575
- XO. φεῦ φεῦ· τί δ' ἡμεῖς οἱ τ' ἐμοὶ γεννήτορες;

ἄρ' εἰσὶν; ἄρ' οὐκ εἰσὶ; τίς φράσειεν ἄν;
 ΙΦ. ✓ ἀκούσατ· ἐς γὰρ δὴ τιν' ἥκομεν λόγον,
 οὐμὲν τ' ὅνησιν, ὃ ξένοι, σπεύδουσ' ἄμα
 κάμοι· τὸ δ' εὗ μάλιστά γ' οὕτω γέγνεται,
 εἰ πᾶσι ταῦτὸν πρᾶγμ' ἀρεσκόντως ἔχει.

θέλοις ἄν, εἰ σώσαιμι σ', ἀγγεῖλαι τί μοι
 πρὸς "Αργος ἐλθὼν τοῖς ἑμοῖς ἐκεῖ φίλοις,
 δέλτον τ' ἐνεγκεῖν, γὰν τις οἰκτίρας ἐμὲ
 ἔγγραψεν αἰχμάλωτος, οὐχὶ τὴν ἐμὴν
 φονέα νομίζων χείρα, τοῦ νόμου δ' ὅποι
 θυγήσκειν τὰ τῆς θεοῦ, τάδε δίκαιον γενένης;
 οὐδένα γὰρ εἰχον δστις ἀγγεῖλαι μολὼν
 ἐς "Αργος αἴθις τάς τ' ἑμάς ἐπιστολὰς
 πέμψειε σωθεῖς τῶν ἐμῶν φίλων τινί.

σὺ δ' — εἰ γάρ, ως ἔοικας, οὔτε δυσγενῆς
 καὶ τάς Μυκήνας οἰσθα χοῦς καὶ γὰρ θέλω —
 σώθητι, καὶ σὺ μισθὼν οὐκ αἰσχρὸν λαβέων,
 κούφων ἔκατι γραμμάτων σωτηρίαν.

οὗτος δ', ἐπείπερ πόλις ἀναγκάζει τάδε,
 θεῷ γενέσθι όμικρα χωρισθεὶς σέθιεν.

OP. καλῶς ἔλεξας τάλλα πλὴν ἐν, δὲ ξένη·
 τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδε ἑμοὶ θάρος μέγα.
 δὲ ναυστολῶν γάρ εἰμ' ἐγὼ τάς συμφοράς,
 οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων γάριν.
 οὐκονιν δίκαιον ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ τοῦδε ἐμὲ
 γάριν τίθεσθαι καῦτὸν ἐκδῦναι κακῶν.
 ἀλλ' ὡς γενέσθι· τῷδε μὲν δέλτον δίδου·
 πέμψει γὰρ "Αργος, ὅστε σοι καλῶς ἔχειν·
 ἥμας δ' δὲ χρῆσθαι κτεινέτω. τὰ τῶν φίλων
 αἰσχιστὸν δστις καταβαλὼν ἐς ξυμφορὰς
 αὐτὸς σέσωσται. τυγχάνει δὲ δός δὲν φίλος,

580

585

590

595

600

605

- ἢν οὐδὲν ἡσσον ἢ μὲ φῶς δρᾶν θέλω.
- IΦ. δὸ λῆμ' ἄριστον, ὃς ἀπ' εὐγενοῦς τινος
ἥξης πέφυκας τοῖς φίλοις τ' ὀρθῶς φίλος· 610
τοιοῦτος εἴη τῶν ἐμῶν ὅμοσπόρων
ὅσπερ λέλειπται. καὶ γὰρ οὐδ' ἐγώ, ξένοι,
ἀνάδειφός εἰμι, πλὴν ὅσ' οὐχ ὁρῶσά νιν.
ἐπει τὸ δὲ θούλη ταῦτα, τόνδε πέμψομεν
δέλτον φέροντα, σὺ δὲ θανῆ· πολλὴ δέ τις
προθυμία σε τοῦδ' ἔχουσα τυγχάνει. ✓ 223.
- J OP. θύσει δὲ τίς με καὶ τὰ δεινὰ τλήσεται;
IΦ. ἐγώ· θεᾶς γὰρ τῆσδε προτροπὴν ἔχω.
- OP. ἀζηλά γ', ὃ νεᾶνι, κούκ εὐδαίμονα.
- IΦ. ἀλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ', ἦν φιλακτέον. 620
- OP. αὐτὴν ξέφει θύουσα θηλυς ἀρσενας;
- IΦ. οὐκ, ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερνίψομαι.
- OP. δὸ δὲ σφαγεὺς τίς; εἰ τάδ' ίστορεῖν με χρή.
- IΦ. ἔσω δόμων τῶνδ' εἰσὶν οἵς μέλει τάδε.
- OP. τάφος δὲ ποῖος δέξεται μ', δταν θάνω; 625
- IΦ. πυρὶ ίερὸν ἔνδον χάσμα τ' εὐρωπὸν πέτρας.
- OP. φεῦ.
- πῶς ἂν μ' ἀδελφῆς χεὶρ περιστελλειεν ἀν;
- IΦ. μάταιον εὐχήν, δὸ τάλας, δστις ποτ' εῖ,
ηὔξω· μακρὸν γὰρ θαρβάρου ναίει χθονός.
οὐ μήν, ἐπειδὴ τυγχάνεις Ἀργεῖος ὅν, 630
ἀλλ' ὅν γε δυνατὸν οὐδ' ἐγὼ λείψω χάριν.
πολύν τε γάρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ
ξανθῷ τ' ἐλαίῳ σῶμα σὸν κατασθέσω
καὶ τῆς ὀρείας ἀνθεμόρρυτον γάνος
ξουθῆς μελίσσης ἐς πυρὰν θαλῶ σέθεν.
- Ἄλλος εἴμι δέλτον τ' ἐκ θεᾶς ἀνακτόρων
οἶσω· τὸ μέντοι δυσμενές μὴ μοὶ λάθης. 635

φυλάσσετ' αὐτούς, πρόσπολοι, δεσμῶν ἀτερ...

ἴσως ἀελπία τῶν ἐμῶν φίλων τινὶ
πέμψω πρὸς "Αργος, ὃν μάλιστ' ἐγὼ φιλῶ,
καὶ δέλτος αὐτῷ ζῶντας οὖς δοκεῖ θανεῖν
λέγουσα πιστὰς ἥδουντες ἀπαγγελεῖν.

640

XO. κατολισθύρομαι σὲ τῶν χερνίθων
ξανίσι μελόμενον αἱματαῖς.

645

OP. οἰκτος γάρ οὐ ταῦτ', ἀλλὰ χαίρετ', ω ξέναι.

XO. σὲ δὲ τύχας μάκαρος, ω
νεανία, σεθόμεθ', ἐς
πάτραν ὅτι ποτ' ἐπεμβάσῃ.

ΠΓ. ἀξηγλά τοι φίλοισι, θυγησκόντων φίλων.

650

XO. ω σχέτλιοι πομπαί.
φεῦ φεῦ, διόλλυσαι.

αἰαῖ αἰαῖ. πότερος ὁ μᾶλλον;
ἔτι γάρ ἀμφίλογα δίδυμα μέμονε φρήν,
σὲ πάρος ἦ σὲ ἀναστενάξω γόοις.

655

OP. Ηυλάδη, πέπονθας ταῦτὸ πρὸς θεῶν ἐμοί;

ΠΓ. οὐκ οἶδ': ἐρωτᾷς οὐ λέγειν ἔχοντά με.

660

OP. τίς ἐστὶν ἡ νεᾶνις; ως Ἐλληνικῶς
ἀνήρεθ' ἥμᾶς τούς τ' ἐν Ἰλίῳ πόνους
νόστον τ' Ἀχαιῶν τόν τ' ἐν οἰωνοῖς σοφὸν
Κάλχαντ' Ἀχιλλέως τ' ὄνομα, καὶ τὸν ἄθλιον
Ἀγαμέμνον' ως φυτερ' ἀνηρώτα τέ με
γυναικα παιδάς τ'. ἐστιν ἡ ξένη γένος

665

ἐκεῖθεν Ἀργεία τις· οὐ γάρ ἀν ποτε
δέλτον τ' ἐπεμπε καὶ τάδ' ἐξεμάνθανεν,
ώς κοινὰ πράσσουσ', "Αργος εἰ πράσσει καλῶς.

ΠΓ. ἐφθηγε με μικρόν· ταῦτὰ δὲ φθάσας λέγεις,
πλὴν ἐν τὰ γάρ τῶν έκσιλέων παθήματα
ἴσασι πάντες, ων ἐπιστροφή τις ἦ.

670

ἀτάρ διηλθον γάτερον λόγον τινά.

ΟΡ. τίν'; ἐς τὸ κοινὸν δοὺς ἄμεινον ἀν μάθοις.

Π.Γ. αἰσχρὸν θανόντος σοῦ θλέπειν ἡμᾶς φάος·
κοινῇ τ' ἔπλευσα, δεῖ με καὶ κοινῇ θανεῖν.
καὶ δειλίαν γάρ καὶ κάκην κεκτήσομαι

675

"Αργει τε Φωκέων τ' ἐν πολυπτύχῳ χθονί,
δόξῳ δὲ τοῖς πολλοῖσι — πολλοὶ γάρ κακοὶ —
προδοὺς σεσῶθιαι σ' αὐτὸς εἰς οἰκους μόνος,
ἢ καὶ φονεύσας ἐπὶ νοσοῦσι δώμασι
ράψαι μάρον σοι σῆς τυραννίδος γάριν,
ἔγκληρον ὃς δὴ σὴν κασιγνήτην γαμῷν.
ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι καὶ δι' αἰχύνης ἔχω,
κούκ ἔσθ' ὅπως οὐ χρὴ συνεκπνεῦσαι μέ σοι
καὶ σὺν σφαγῆσαι καὶ πυρωθῆσαι δέμας,
φίλον γεγάδα καὶ φοβούμενον ψόγον.

680

ΟΡ. εὔφημα φώνει· τὰμὰ δεῖ φέρειν κακά,
ἀπλάξ δὲ λύπας ἔξον, οὐκ οἶσθε διπλάξ.
ὅ γάρ σὺ λυπρὸν κάπονείδιστον λέγεις,
ταῦτ' ἔστιν ἡμῖν, εἴ σε συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ
κτενῶ· τὸ μὲν γάρ εἰς ἔμ' οὐ κακῶς ἔχει,
πράσσονθ' ἢ πράσσω πρὸς θεῶν, λῦσαι θίσον.
σὺ δ' ὀλειός τ' εἶ, καθαρά τ', οὐ νοσοῦντ', ἔχεις
μέλαθρ', ἐγὼ δὲ δυσσεθῆ καὶ δυστυχῆ.
σωθεῖς δέ, παῖδας ἐξ ἐμῆς ὅμοσπόρου
κτηγσάμενος, ἦν ἔδωκά σοι δάμαρτ' ἔχειν —
ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἄν, οὐδ' ἀπαις δόμος
πατρῷος οὐδὲς ἐξαλειφθείη ποτ' ἄν.
ἄλλ' ἔρπε καὶ ζῆ καὶ δόμους οἰκει πατρός.

685

ὅταν δ' ἐς Ἑλλάδ' ἵππιόν τ' "Αργος μόλης,
πρὸς δεξιὰς σε τῆσδ' ἐπισκήπτω τάδε·
τύμβον τε χώσον κάπιθες μνημεῖά μοι,

690

καὶ δάκρυ' ἀδελφὴ καὶ κόμας δότω τάφῳ.
 ἄγγελλε δ' ὁς ὅλωλ' ὑπ' Ἀργείας τινὸς
 γυναικός, ἀμφὶ θωμὸν ἀγνισθεὶς φόνῳ. 705
 καὶ μὴ προδῆτος μου τὴν κασιγνήτην ποτέ,
 ἔρημα κήδη καὶ δόμους δρῶν πατρός.
 καὶ χαῖρ' ἐμῶν γὰρ φίλατόν σ' γῆρον φίλων,
 δι συγκυναγέ καὶ συνεκτραφεὶς ἐμοί,
 δι πόλλον ἐνεγκὼν τῶν ἐμῶν ἄχθη κακῶν.

OP. Ήμᾶς δ' ὁ Φοίθος μάντις διν ἐψεύσατο·
 τέχνην δὲ θέμενος ὃς προσώταθ' Ἑλλάδος
 ἀπίλασ', αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων.
 φι πάντ' ἐγὼ δοὺς τάμα καὶ πεισθεὶς λόγοις,
 μητέρα κατακτάς αὐτὸς ἀνταπόλλυμψαι. 715

III. ἔσται τάφος σοι, καὶ κασιγνήτης λέχος
 οὐκ ἀν προδοίην, δι τάλας, ἐπει σ' ἐγὼ
 θανόντα μᾶλλον γῇ θλέπονθ' ἔξω φίλον.
 ἀτάρ τὸ τοῦ θεοῦ σ' οὐ διέφθιρέν γέ πω
 μάντευμα· καίτοι γ' ἐγγὺς ἔστηκας φόνου.
 ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν γὴ λίαν δισπραξία
 λίαν διδοῦσα μεταβολάς, ὅταν τύχῃ.

OP. Σίγα τὰ Φοίθου δ' οὐδὲν ὥφελεῖ μ' ἔπη·
 γυνὴ γὰρ γῆδε δωμάτων ἔξω περῆ.

IΦ. ἀπέλθεθ' ὑμεῖς καὶ παρευτρεπίζετε
 τάνδον μολόντες τοῖς ἐψεστῶσι σφαγῇ.
 δέλτου μὲν αἴδε πολύθυροι διαπυχαί,
 ξένοι, πάρεισιν ἀ δ' ἐπὶ τοῖσδε θούλομψαι,
 ἀκούσατ· οὐδεὶς αὐτὸς ἐν πόνοις τ' ἀνήρ
 ὅταν τε πρὸς τὸ θάρσος ἐκ φόβου πέσῃ. 725
 ἐγὼ δὲ ταρέω μὴ ἀπονοστήσας χθονὸς
 θηται παρ' οὐδὲν τὰς ἐμάς ἐπιστολάς
 δι τήνδε μέλλων δέλτον εἰς Ἀργος φέρειν.

- ΟΡ. τί δῆτα βούλη; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;
 ΙΦ. δρον δότω μοι τάσδε πορθμεύσειν γραφὰς 735
 πρὸς "Αργος, οἰσι θούλομαι πέμψαι φίλων,
 ΟΡ. /ἢ κάντιδώσεις τῷδε τοὺς αὐτοὺς λόγους;
 ΙΦ. τί χρῆμα δράσειν ἢ τί μὴ δράσειν; λέγε.
 ΟΡ. ἐκ γῆς ἀφῆσειν μὴ θανόντα θαρβάρου.
 ΙΦ. δίκαιον εἴπας· πῶς γάρ ἀγγείλειν ἂν:
 ΟΡ. ἢ καὶ τύραννος ταῦτα συγχωρήσεται;
 ΙΦ. ναι.
 πείσω σφε, καῦτὴ γαδὸς εἰσθήσω σκάφος.
 ΟΡ. ὅμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' δρον δστις εὐσεβής.
 ΙΦ. δῶσω, λέγειν χρή, τήγδε τοῖσι σοὶς φίλοις.
 ΗΓ. τοῖς σοὶς φίλοισι γράμματ' ἀποδώσω τάδε. 745
 ΙΦ. κἀγὼ σὲ σώσω κυανέας ἔξω πέτρας.
 ΗΓ. τίν' οὖν ἐπόμνυς τοιεῖδ' δρκιον θεῶν;
 ΙΦ. "Αρτεμιν, ἐν ἥσπερ δώμασιν τιμᾶς ἔχω.
 ΗΓ. ἐγὼ δ' ἀνακτά γ' οὐρανοῦ, σειρὺν Δία.
 ΙΦ. εἰ δ' ἐκλιπῶν τὸν δρον ἀδικοίης ἐμέ;
 ΗΓ. ἄνοστος εἶην· τί δὲ σύ, μὴ σώσασά με;
 ΙΦ. μήποτε κατ' "Αργος ζῶσ' ὕγνος θείην ποδός.
 ΗΓ. ἀκουε δή γυν ὃν παρήλθομεν λόγον.
 ΙΦ. ἀλλ' οὕτις ἔστ' ἀκαιρος, ἦν καλῶς ἔχῃ. ✓
 ΗΓ. ἔξαίρετόν μοι δὲς τόδ'. ἦν τι ναῦς πάθη 755
 γῆ δέλτος ἐν κλύσωνι χρημάτων μέτα
 ἀφανῆς γένηται, σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον,
 τὸν δρον εἰναι τόνδε μηκέτ' ἔμπεδον.
 ΙΦ. ἀλλ' οἰσθ' ὁ δράσω; πολλὰ γάρ πολλῶν κυρεῖ.
 τάνόντα κἀγγεγραμμέν' ἐν δέλτου πτυχαῖς
 λόγῳ φράσω σοι πάντ' ἀπαγγεῖλαι φίλοις.
 ἐν ἀσφαλεῖ γάρ· ἦν μὲν ἐκσώσης γραφήν,
 αὐτὴ φράσει σιγῶσα τάγγεγραμμένα·

- ἢν δ' ἐν θαλάσσῃ γράμματ' ἀφανισθῇ τάδε,
τὸ σῶμα σώσας τὸν λόγους σώσεις ἐμοί. 765
- III. καλῶς ἔλεξας τῶν τε σῶν ἐμοῦ θ' ὅπερ.
σήμαινε δ' φίλη τάσδ' ἐπιστολὰς φέρειν
πρὸς Ἀργος δι τε γρὴ κλύοντά σου λέγειν.
- IΦ. ἄγγελλ' Ὁρέστη, παιδὶ τῷ Ἀγαμέμνονος·
«Ἡ νὲ Αὐλίδι σφαγεῖς ἐπιστέλλει τάδε 770
ζῆσσ' Ἰφιγένεια, τοῖς ἐκεῖ δ' οὐζῆσσ' ἔτι . . .»
- OP. ποῦ δ' ἔστ' ἐκείνη; κατθανοῦσσ' ἥκει πάλιν;
IΦ. γῆδ' ἢν ὁρᾶς σύ μὴ λόγοις ἐκπληγσέ με.
«Κόμισαι μ' ἐς Ἀργος, δι σύναιμε, πρὶν θανεῖν,
ἐκ θαρράρου γῆς καὶ μετάστησον θεᾶς 775
σφαγίων, ἐφ' οἷς ξενοφόνους τιμᾶς ἔχω . . .»
- OP. Πυλάδη, τί λέξω; ποῦ ποτ' ὅνθι τηρήμεθα;
- IΦ. «ἡ σοὶς ἀραία δώμασιν γενήσομαι,
Ὁρέσθ», ίν' αὐθις ὄνομα δις κλύων μάθης.
- OP. δι θεοί.
- IΦ. τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς; 780
- III. OP. οὐδέν· πέραινε δ': ἔξεθην γάρ ἀλλοσε.
τάχ' οὐκ ἐρωτῶν σ' εἰς ἀπιστ' ἀφίξομαι.
- IΦ. λέγ' οὖνεκ' ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου θεὰ
Ἀρτεμις ἔσωσέ μ', ἢν ἔθυσ' ἐμὸς πατήρ,
δοκῶν ἐς γῆμας δεῦν φάσγανον θαλεῖν, 785
ἐς τήγνδε δ' φύκιος αἴαν. αἰδ' ἐπιστολαί,
τάδ' ἔστι τὰν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.
- III. δι ῥαδίοις ὅρκοισι περιβαλοῦσά με,
καλλιστα δ' ὅμοσασ', οὐ πολὺν σχήσω γρόνον,
τὸν δ' ὅρκον δὲν κατώμοσ' ἐμπεδώσομεν. 790
ἰδού, φέρω σοι δέλτον ἀποδίδωμί τε,
Ὁρέστα, τῆσδε σῆς κασιγνήτης πάρα.
- OP. δέχομαι παρεῖς δὲ γραμμάτων διαπυγάξ,

- τὴν ἥδονὴν πρῶτ' οὐ λόγοις αἰρήσοιαι·
 ῳ φιλτάτη μοι σύγγον', ἐκπεπληγμένος
 ὅμως σ' ἀπίστῳ περιθαλὸν ἔραχίονι
 ἐξ τέρψιν εἴμι, πυθόμενος θαυμάστ' ἔμοι. ✓✓
- XO. ξέν', οὐ δικαίως τῆς θεοῦ τὴν πρόσπολον
 γράινεις ἀθίκτοις περιθαλὸν πέπλοις γέρα.
- OP. ῳ συγκασιγνήτῃ τε κάκι ταῦτον πατρὸς 800
 'Αγαμέμνονος γεγόνσα, μή μ' ἀποστρέψου,
 ἔχουσ' ἀδελφόν, οὐ δοκοῦσ' ἔξειν ποτέ.
- IΦ. ἔγω σ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν; οὐ παύσῃ λέγων;
 τὸ δ' "Αργος αὐτοῦ μεστὸν ή τε Ναυπλία.
- OP. οὐκ ἔστ' ἔκει σός, ὃ τάλαινα, σύγγονος. 805
- IΦ. ἀλλ' ἡ Λάκαινα Τυνδαρίς σ' ἔγείνατο;
- OP. Πέλοπός γε παιδὶ παιδός, οὐκ ἀπέψυκτος ἔγρ.
- IΦ. τί φήσ; ἔχεις τι τῶνδέ μοι τεκμήριον;
- OP. ἔγω πατρόφων ἐκ δόμων τι πυνθάνου.
 οὐκοῦν λέγειν μὲν χρὴ σέ, μανθάνειν δ' ἔμε.
- OP. λέγοιμ' ἀν ἀκοῇ πρῶτον Ἡλέκτρας τάδε.
 'Ατρέως Θυέστου τ' οἰσθα γενομένην ἔριν;
- IΦ. ἥκουσ' ἀ γρυποῖς ἀρνὸς ἦν νείκη πέρι.
 ταῦτ' οὖν ὑφήνασ' οἰσθ' ἐν εὑπήγοις ὑφαῖς;
- IΦ. ῳ φιλτατ', ἔγγὺς τῶν ἐμῶν κάμπτεις φρενῶν.
- OP. εἰκὼ τ' ἐν ἴστοις ἥλιοι μετάστασιν;
- IΦ. ὑφηγνα καὶ τόδ' εἰδος εὐμίτοις πλοκαῖς.
- OP. καὶ λούτρ' ἐς Αἴδιν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;
- IΦ. οἰδ'; οὐ γάρ οἱ γάιοις ἐσθλὸς ὅν μ' ἀφείλετο.
- OP. τί γάρ; κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν;
 μνημεῖα γ' ἀντὶ σώματος τούμοις τάφῳ. //
- IΦ. ἢ δ' εἰδον αὐτός, τάδε φράσω τεκμήρια:
 Πέλοπος παλαιὰν ἐν δόμοις λόγγην πατρός,
 ἥν χερσὶ πάλλων παρθένον Πισάτιδα

- ἐκτήσαθ', Ἰπποδάμειαν, Οἰνόμαον κτανών,
ἐν παρθενῶσι τοῖσι σοὶς κεκρυμμένην. ✓✓ 825
 ΙΦ. ὁ φίλατ², οὐδὲν ἄλλο, φίλατος γάρ εἴ³,
ἔχω σ², Ὁρέστα, τηλύγετον χθονὸς ἀπὸ πατρίδος
Ἀργόθεν, ὁ φίλος.
OP. κάγω σε τὴν θανοῦσαν, ως δοξάζεται.
κατὰ δὲ δάκρυ, κατὰ δὲ γόος ἄμια χαρᾶ
τὸ σὸν νοτίζει θλέφαρον, ωσαύτως δ' ἐμόν.
 ΙΦ. τόδ' ἔτι θρέψος
ἔλιπον ἀγκάλαισι νεαρὸν τροφοῦ 835
νεαρὸν ἐν δόμοις.
ὦ κρεῖσσον ἡ λόγοισιν εὐτυχοῦσά μου
ψυχά, τί φῦ; Θαυμάτων
πέρα καὶ λόγου πρόσω τάδ' ἐπέθα.
 OP. τὸ λοιπὸν εὐτυχοῦμεν ἀλλήλων μέτα.
 ΙΦ. ἀτοπὸν ἀδονὰν ἔλαθον, ὁ φίλαι·
δέδοικα δ' ἐκ ζερῶν με μὴ πρὸς αἰθέρα
ἀμπτάμενος φύγῃ· 845
ἰδού Κυκλωπὸς ἐστία· ίδο πατρίς,
Μυκήνα φίλα,
χάριν ἔχω ζόας, χάριν ἔχω τροφᾶς,
ὅτι μοι συνομαίμονα τόνδε δόμοις
ἐξεθρέψω φάος.
 OP. γένει μὲν εὐτυχοῦμεν, ἐς δὲ συμφοράς,
ὁ σύγγον³, γῆμῶν δυστυχῆς ἔψυ θίος. 850
 ΙΦ. ἐγῷδ' ἀ μέλεος, οἶδ', δτε φάσγανον
δέρα θῆκέ μοι μελεόφρων πατήρ.
 OP. οἴμοι. δοκῶ γάρ οὐ παρών σ' ὅραν ἐκεῖ.
 ΙΦ. ἀνυμέναιος, ὁ σύγγον³, Ἀχιλλέως
ἐς κλισίαν λέκτρων
δοιλίαν δτ' ἀγόμαν·

	παρὰ δὲ θωμὸν γῆν δάκρυα καὶ γόοι.	860
	φεῦ φεῦ χεροίθων τῶν ἔκει.	
ΟΡ.	ῷμωξα κάγῳ τόλμαν γῆν ἔτλη πατήρ.	
ΙΦ.	ἀπάτορα πατέρα, πότμον ἀποτμον ἔλαχον.	
	ἄλλα δ' ἔξ ἄλλων κυρεῖ	865
	δαιμονος τύχα τινός.	867
ΟΡ.	εἰ σόν γ' ἀδελφόν, ὃ τάλαιν', ἀπώλεσας . . .	866
ΙΦ.	ὦ μελέα δεινᾶς τόλμας. δείν' ἔτλαν	
	δείν' ἔτλαν, ὅμοι σύγγονε. παρὰ δ' ὀλίγον	870
	ἀπέφυγες ὅλεθρον ἀνόσιον ἔξ ἐμάν	
	δαῆγθεὶς γερῶν.	
	Ἄ δ' ἐπ' αὐτοῖσι τίς τελευτά;	
	τίς τύχα μοι συγκυρήσει;	
	τίνα σοι πόρον εὑρισκένα	875
	πάλιν ἀπὸ πόλεως, ἀπὸ φόνου πέμψω	
	πατρίδ' ἐς Ἀργείαν,	
	πρὶν ἐπὶ ξέφος αἴματι σῷ πελάσαι;	880
	τόδε τόδε σόν, ὃ μελέα ψυχά,	
	χρέος ἀνευρίσκειν.	
	πότερον κατὰ γέρσον, οὐχὶ ναῖ . . .;	
	ἄλλα ποδῶν ῥιπᾶ	885
	θανάτῳ πελάσεις ἄρα βάρθαρα φῦλα	
	καὶ δι' ὁδοὺς ἀνόδους στείχων· διὰ κυανέας μῆν	
	στενοπόρου πέτρας μακρὰ κέλευθα να-	890
	τοισιν δρασμοῖς.	
	τάλαινα, τάλαινα.	
	τίς ἄρ' οὖν, τάλαν, ἢ θεὸς ἢ θροτὸς ἢ	895
	τί τῶν ἀδοκήτων	
	πόρον ἀπορον ἔξανύσας, δυοῖν	
	δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρεΐδαιν φανεῖ	
	κακῶν ἔκλυσιν;	

- XO. ἐν τοῖσι θαυμαστοῖσι καὶ μύθῳ πέρα
τάδ' εἰδον αὐτὴν κοὺ κλύουσ' ἀπαγγελῶ. 900
- ΙΠ. τὸ μὲν φίλους ἐλθόντας εἰς ὅψιν φίλων,
'Ορέστα, χειρῶν περιθολὰς εἰκὸς λαβεῖν.
λήξαντα δ' οἰκτῷν καπ' ἐκεῖν' ἐλθεῖν χρεών,
ὅπως τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας 905
λαβόντες ἐκ γῆς θησόμεσθα θαρράρου.
σοφῶν γάρ ἀνδρῶν ταῦτα, μὴ ἔκθάντας τύχης,
καιρὸν λαβόντας, γδονάς ἀλλας λαβεῖν.
- ΟΡ. καλῶς ἔλεξας· τῇ τύχῃ δ' οἵμαι μέλειν
τοῦδε ἔννυν ἡμῖν· ^{γάρ} δέ τις πρόθυμος ἦ,
σθένειν τὸ θεῖον μᾶλλον εἰκότως ἔχει. 910
- ΙΦ. μηδέν μ' ἐπίσχῃ γάρ οὐδ' ἀποστήσει λόγου
πρῶτον πυθέσθαι τίνα ποτ' Ἡλέκτρα πότμου
εἰληγειειότου· φίλα γάρ ἔστε πάντ' ἐμοί.
- ΟΡ. τῷδε ἔννοικει θέον ἔχουσ' εὐδαιμονα. 915
- ΙΦ. οὐτος δὲ ποδαπὸς καὶ τίνος πέψυκε παῖς;
- ΟΡ. Στρόφιος δὲ Φωκεὺς τοῦδε κλήσεται πατήρ.
- ΙΦ. δὲ ἔστι γάρ Ατρέως θυγατέρος, διμογενῆς ἐμόρος;
- ΟΡ. ἀνεψιός γε, μόνος ἐμοὶ σαφῆς φίλος. / 920
- ΙΦ. οὐκ ἦν τόθος οὗτος, ὅτε πατήρ ἔκτεινέ με.
- ΟΡ. οὐκ ἦν χρόνον γάρ Στρόφιος ἦν ἀπαις τινά.
- ΙΦ. χαῖρ', δέ πόσις μοι τῆς ἐμῆς διμοσπόρου.
- ΟΡ. κακός γε σωτήρ, οὐχὶ συγγενῆς μόνου.
- ΙΦ. τὰ δεινὰ δέ ἔργα πῶς ἔτλης μητρὸς πέρι; 925
- ΟΡ. σιγῷμεν αὐτά· πατέρι τιμωρῶν ἐμῷ.
- ΙΦ. ή δέ αἰτία τίς ἀνθ' ὅτου κτείνει πόσιν;
- ΟΡ. ἔα τὰ μητρός οὐδὲ σοὶ κλύειν καλόν.
- ΙΦ. σιγῷ· τὸ δέ Ἄργος πρὸς σὲ νῦν ἀποθλέπει;
- ΟΡ. Μενέλαιος ἄρχει· φυγάδες ἐσμὲν ἐκ πάτρας.
- ΙΦ. οὖ που νοσοῦντας θεῖος ὑθρίσεν δόμους; 930

- ΟΡ. οὐκ, ἀλλ' Ἐρινύων δεῖμά μ' ἐκθάλλει χθονός.
 ΙΦ. ταῦτ' ἀρ' ἐπ' ἀκταῖς κακυθάδ' ἡγγέλης μανείς;
 ΟΡ. δύνημεν οὐ νῦ πρῶτον δυτες ἀθλιοι.
 ΙΦ. ἔγνωκα· μητρός σ' εἶνεκ' ἥλαστρουν θεαί.
 ΟΡ. δισθ' αἰματηρὰ στόμι' ἐπειθαλεῖν ἐμοί. 935
 ΙΦ. τί γάρ ποτ' ἐς γῆν τήνδ' ἐπόρθιμενσας πόδα;
 ΟΡ. Φοίβου κελευσθεὶς θεσφάτοις ἀφικόμην.
 ΙΦ. τί χρῆμα δράσειν; ῥητὸν η̄ σιγώμενον; ✓ μετρι για τοις διηγ.
 ΟΡ. λέγοιμ' ἀν· ἀρχαὶ δ' αἰδεις μοι πολλῶν πόνων.
 ἐπεὶ τὰ μητρὸς ταῦθ' ἂ σιγδημεν κακὰ
 ἐς χεῖρας ἥλθε, μεταδρομαῖς Ἐρινύων
 ἥλαινόμεσθα φυγάδες, ἔστε μοι πόδα
 ἐς τὰς Ἀθήνας δῆτ' ἐπειψε Λοξίας,
 δίκηην παρασχεῖν ταῖς ἀνωνύμοις θεαῖς.
 ἔστιν γάρ δσία ϕῆφος, ην "Αρει ποτὲ 945
 Ζεὺς εἴσατ' ἔκ του δὴ χερῶν μιάσματος.
 ἐλθόν δ' ἐκεῖσε... πρῶτα μέν μ' οὐδεὶς ξένων
 ἐκδύν ἐδέξαθ', ως θεοῖς στυγούμενον.
 οἵ δ' ἔσχον αἰδὲ, ξένια μονοτράπεζά μοι
 παρέσχον, οὕκων δυτες ἐν ταῦτῃ στέγει, 950
 σιγῇ δ' ἐτεκτήναντ' ἀπόφθεγκτόν μ', δπως
 δαιτὸς γενοίμην πώματός τ' αὐτῶν δέγκτη
 ἐς δ' ἄγγος ἴδιον ἵσσον ἀπασι δάκγησον,
 μέτρημα πληρώσαντες εἰγον ἥδονήν.
 κάγδος ἔειλέγξαι μὲν ξένους οὐκ ἥξουν, 955
 ἥλγουν δὲ σιγῇ καδόκουν οὐκ εἰδέναι,
 μέργα στενάζων, οὖνεκ' η̄ μητρὸς φονεύε.
 κλύω δ' Ἀθηναῖσι τάμια δυστυχῆ
 τελετὴν γενέσθαι, κάτι τὸν νόμον μένειν, 960
 χοιρες ἄγγος Παλλάδος τιμᾶν λεών. ✓ ΝΟΚ!
 δις δ' εἰς "Αρειον ὅχθον ἥκον, ἐς δίκην
- Nax*

ἔστην, ἐγὼ μὲν θάτερον λαβὼν θάθρον,
τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἦπερ ἦν Ἐρινύων.

εἰπὼν δ' ἀκούσας θ' αἴματος μητρὸς πέρι
Φοῖβός μ' ἔσωσε μαρτυρῶν, ἵσας δέ μοι
ψήφους διηρίθμησε Παλλὰς ὀλένη.

νικῶν δ' ἀπῆρα φόνια πειρατήρια.

δοσαι μὲν οὖν ἔζοντο πεισθεῖσαι δίκη,
ψῆφον παρ' αὐτὴν οἱρὸν ωρίσαντ' ἔχειν.

δοσαι δ' Ἐρινύων οὐκ ἐπείσθησαν νόμῳ,
δρόμοις ἀνιδρύτοισιν γλάστρουν μ' ἀεί,
ἔως ἐς ἀγνὸν ἥλθον αὖ Φοῖβου πέδον,
καὶ πρόσθεν ἀδύτων ἐκταθείς, νῆστις θοράξ,
ἐπώμοσ' αὐτοῦ οἴον ἀπορρήξειν θανόν,
εἰ μή με σώσοι Φοῖβος, δος μ' ἀπώλεσεν.

ἐντεῦθεν αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσοῦ λακῶν
Φοῖβός μ' ἔπειμψε δεῦρο, διοπετὲς λαθεῖν
ἄγαλμ' Αθηνῶν τ' ἐγκαθιδρῦσαι χθονί.

ἄλλ' ἦν περ ἡμῖν ὅρισεν σωτηρίαν,
σύμπραξον. ἦν γάρ θεᾶς κατάσχωμεν θρέτας,
μανιῶν τε λήξω καὶ σὲ πολυκώπῳ σκάφει
στείλας Μυκήναις ἐγκαταστήσω πάλιν.

ἄλλ' ὁ φιληθεῖσ', ὁ κασίγνητον κάρα,
σῶσον πατρῷον οἶκον, ἔκσωσον δ' ἐμέ·
ώς τάμ' ὅλωλε πάντα καὶ τὰ Πελοπιδῶν,
οὐράνιον εἰ μὴ ληψόμεσθα θεᾶς θρέτας.

δεινή τις δργή δαιμόνων ἐπέζεσε
τὸ Ταυτάλειον σπέρμα διὰ πόνων τ' ἄγει.

τὸ μὲν πρόθυμον, πρίν σε δεῦρ' ἐλθεῖν, ἔχω
"Ἄργει γενέσθαι καὶ σέ, σύγγον", εἰσιδεῖν.
θέλω δ' ἀπερ σύ, σέ τε μεταστῆσαι πόνων
νοσοῦντά τ' οἶκον, οὐχὶ τῷ κτανόντι με

965

970

975

980

985

990

ΧΟ.

ΙΦ.

- θυμουμένη, πατρῶον δρθῶσαι· θέλω·
 σφαγῆς τε γάρ σῆς χεῖρ' ἀπαλλάξαιμεν ἀν
 σώσαιμί τ' οἴκους· τὴν θεὸν δ' ὅπως λάθω
 δέδοικα καὶ τύραννον, ἥντικ' ἀν κενάς
 κρηπίδας εὑρῃ λαῖνας ἀγάλματος.
 πῶς δ' οὐ θαυμαῖ; τίς δ' ἔνεστί μοι λόγος;
 ἀλλ' εἰ μὲν ἐν τι ταῦθ' ὅμοιον γενήσεται,
 ἀγαλμά τ' οἰσεις κάμ' ἐπ' εὐπρύμνου νεὸς 995
 ἀξεῖεις, τὸ κινδύνευμα γίγνεται καλόν·
 τούτου δὲ γωρισθεῖσ' . . . ἐγὼ μὲν ἔλλυμαι,
 σὺ δ' ἂν τὸ σαυτοῦ θέμενος εὗ νόστου τύχοις.
 οὐ μήν τι φεύγω γ', οὐδέ σ' εἰ θανεῖν γρεῶν
 σώσασαν· οὐ γάρ ἀλλ' ἀνήρ μὲν ἐκ δόμων
 θανόν ποθεινός, τὰ δὲ γυναικός ἀσθενῆ.
 OP. οὐκ ἂν γενούμην σοῦ τε καὶ μητρὸς φονεύς·
 ἀλιεῖς τὸ κείνης αἷμα· κοινόφρων δὲ σοὶ
 καὶ ζῆν θέλοιμ' ἀν καὶ θανόν λαχεῖν ζεον.
 ἀξω δέ σ', ἥνπερ καύτὸς ἐνταυθοῖ περδό,
 πρὸς οἴκουν, ἢ σοῦ κατθανόν μέτα. 1010
 γνώμης δ' ἀκουσον· εἰ πρόσαντες ἦν τόδε
 Ἀρτέμιδι, πῶς ἂν Λοξίας ἐθέσπισε
 κομίσαι μ' ἀγαλμα θεᾶς πόλισμι· ἐς Παλλάδος

 καὶ σὸν πρόσωπον εἰσιδεῖν; ἄπαντα γάρ
 συνθεῖς τάδ' εἰς ἐν νόστον ἐλπίζω λαβεῖν. 1015
 IΦ. πῶς οὖν γένοιτο· ἀν ὕστε μήθ' ἥμας θανεῖν,
 λαβεῖν θ' ἡ βουλόμεσθα; τῷδε γάρ νοσεῖ
 νόστος πρὸς οἴκους· ἡ δὲ θούλησις πάρα.
 OP. ἀρ' ἀν τύραννον διολέσαι δυναίμεθ' ἀν;
 IΦ. δεινὸν τόδ' εἶπας, ξενοφονεῖν ἐπίγλυθας.
 OP. ἀλλ', εἰ σὲ σώσει κάλιέ, κινδυνευτέον.

- ΙΦ. οὐκ ἂν δυναίμην· τὸ δὲ πρόθυμον γῆγεσα.
 ΟΡ. τί δ', εἴ με ναῷ τῷδε κρύψειας λάθιρα;
 ΙΦ. ώς δὴ σκότον λαθόντες ἐκσωθεῖμεν ἄν;
 ΟΡ. κλεπτῶν γάρ ή νῦν, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς.
 ΙΦ. εἰσ' ἔνδον οἱροὶ φύλακες, οὖς οὐ λήσομεν.
 ΟΡ. οἵμοι διεφθάρμεσθα· πᾶς σωθεῖμεν ἄν;
 ΙΦ. ἔχειν δοκῶ μοι κακιὸν ἐξεύρημά τι.
 ΟΡ. ποιόν τι; δόξης μετάδος, ώς καγώ μάθω.
 ΙΦ. ταῖς σαις ἀνίαις χρήσομαι σοφίσματι.
 ΟΡ. δειναὶ γάρ αἱ γυναικες εὑρίσκειν τέχνας.
 ΙΦ. φονέα σε φήσω μητρὸς ἐξ "Αργους μολεῖν.
 ΟΡ. χρῆσαι κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς, εἰ κερδανεῖς.
 ΙΦ. ώς οὐ θέμις γε λέξομεν θύειν θεῷ.
 ΟΡ. τίν' αἰτίαν ἔχουσ'; οὐ ποπτεύω τι γάρ.
 ΙΦ. οὐ καθαρὸν ὅντα· τὸ δ' ὅσιον δώσω φόβῳ.
 ΟΡ. τί δῆτα μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἀλίσκεται;
 ΙΦ. πόντου σε πηγαῖς ἀγνίσαι θουλήσομαι.
 ΟΡ. ἔτ' ἐν δόμοισι θρέτας, ἐφ' ϕ πεπλεύκαμεν.
 ΙΦ. κάκεῖνο γίψατ, σοῦ θιγόντος ὥς, ἐρῶ.
 ΟΡ. ποῖ δῆτα; πόντου νοτερὸν εἰπας ἔκθιλον;
 ΙΦ. οὐ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις ὅρμεῖ σέθεν.
 ΟΡ. οὐ δ' ἦ τις ἄλλος ἐν χεροῖν οἶσει θρέτας;
 ΙΦ. ἐγώ θιγεῖν γάρ δσιόν ἐστ' ἐμοὶ μόνῃ.
 ΟΡ. Πυλάδης δ' ὅδ' ήμιν ποὺ τετάξεται πόνου;
 ΙΦ. ταῦτὸν χεροῖν σοὶ λέξεται μίασμ' ἔχειν.
 ΟΡ. λάθιρα δ' ἄνακτος ἦ εἰδότος δράσεις τάδε;
 ΙΦ. πείσασα μύθοις· οὐ γάρ ἂν λάθοιμί γε.
 ΟΡ. καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος εὐήργης πάρα.
 ΙΦ. σοὶ δὴ μέλειν χρὴ τἄλλ' ὅπως ἔξει καλῶς.
 ΟΡ. ἑνὸς μόνου δεῖ, τάσδε συγκρύψαι τάδε.
 ἀλλ' ἀντίαζε καὶ λόγους πειστηρίους

- εὗρισκεν· ἔχει τοι δύναμιν εἰς οῖκτον γυνή·
τὰ δ' ἄλλ' ἵσως — ἀπαντα συμβαίη καλῶς. 1055
- ΙΦ. ὁ φίλαται γυναικες, εἰς δύμας θλέπω,
καὶ τάμ' ἐν δύμην ἔστιν ἢ καλῶς ἔχειν
ἢ μηδὲν εἶναι καὶ στεργθῆναι πάτρας
φίλου τ' ἀδελφοῦ φιλτάτης τε συγγόνου.
καὶ πρῶτα μέν μοι τοῦ λόγου τάδ' ἀρχέτω· 1060
γυναικές ἐσμεν, φιλόφρον ἀλλήλαις γένος
σφέτεν τε κοινὰ πράγματ' ἀσφαλέσταται.
σιγήσαθ' ἡμῖν καὶ συνεκπονήσατε
φυγάς. καλόν τοι γλωσσ' ὅτῳ πιστὴ παρῇ.
ὅρατε δ' ὃς τρεῖς μία τύχη τοὺς φιλτάτους, 1065
ἢ γῆς πατρώας νόστος ἢ θανεῖν, ἔχει.
σωθεῖσα δ', ὃς ἂν καὶ σὺ κοινωνῆς τύχης,
σώσω σ' ἐξ Ἑλλάδος. ἀλλὰ πρός σε δεξιᾶς
σὲ καὶ σὲ ἐκνοῦμαι, σὲ δὲ φίλης παρηίδος,
γονάτων τε καὶ τῶν ἐν δόμοισι φιλτάτων 1070
μητρὸς πατρός τε καὶ τέκνων ὅτῳ κυρεῖ.
τί φατέ; τίς δύμων φησιν ἢ τίς οὐ θέλειν —
φθέγξασθε — ταῦτα; μὴ γάρ αἰνουσῶν λόγους
δλωλα καλγὸν καὶ κατίγνητος τάλας.
- ΧΟ. θάρσει, φίλη δέσποινα, καὶ σφέτον μόνον· 1075
ὃς ἔκ γ' ἐμοῦ σοι πάντα σιγηθήσεται —
ἵστω μέγας Ζεὺς — ὃν ἐπισκήπτεις πέρι.
ΙΦ. δναισθε μύθων καὶ γένοισθ' εὐδαιμονες.
- σὸν ἔργον γέδη καὶ σὸν ἐσθαίνειν δόμους·
ὃς αὐτίχ' γέξει τῆσδε κοίρανος χθονός, 1080
θυσίαν ἐλέγγχων, εἰ κατείργασται, ξένων.
ὦ πότνι', γῆπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πτυχὰς
δεινῆς ἕσωσας ἐκ πατροκτόνου χερός,
σῶσόν με καὶ νῦν τούσδε τοῖς τὸ Λοξίου

οὐκέτι θροτοῖσι διὰ σὲ ἐτήτυμον στόμα.
ἀλλ’ εὐλιμενῆς ἔκβηθι θάρβάρου χθονὸς
ἔς τὰς Ἀθύνας· καὶ γὰρ ἐνθάδ’ οὐ πρέπει
ναίειν, παρόν σοι πόλιν ἔχειν εὐδαίμονα.

1085

XO.στρ. α' ὅρνις, ἢ παρὰ πετρίνας
πόντου δειράδας, ἀλκυών,
ἔλεγον οἵτον ἀείδεις,
εὐξύνετον ἔνυετοῖς θοάν,
ὅτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπαῖς,
ἐγώ σοι παραβάλλομαι
θρήνους, ἀπτερος ὅρνις,
ποθοῦσ' Ἐλλάνων ἀγόρους,
ποθοῦσ' Ἄρτεμιν λοχίαν,
ἢ παρὰ Κύνθιον σχθον οἰκεῖ,
φοίνικά θ' ἀδροκόλμαν
δάφναν τ' εὐεργέα καὶ
γλαυκᾶς θαλλὸν οερὸν ἐλαίας,
Λατοῦς ὡδῖνα φίλαν,
λίμναν θ' εἰδίσσουσαν ὕδωρ
κύκλιον, ἐνθα κύκνος μελῳ-
δὸς Μούσας θεραπεύει.

1095

ἀντιστρ. α' δι πολλαὶ δακρύων λιθάδες,
αἱ παρηίδας εἰς ἐμάς
ἔπεσον, ἀνίκα πύργων
ὸλομένων ἐν ναυσὶν ἔθαν
πολεμίων ἐρετμοῖσι καὶ λόγχαις.
ζαχρύσου δὲ δι' ἐμπολᾶς
νόστον θάρβαρον ἥλθον,
ἐνθα τὰς ἐλαφοκτόνου
θεᾶς ἀμφίπολον κόραν
παιδ' Ἀγαμεμνονίαν λατρεύω

1100

1105

1110

1115

θεωμούς τ' οὐ μηλοθύτας,
 ζηλοῦσ' ἀταν δὶς παν-
 τὸς δυσδαιμονίου· ἐν γὰρ ἀνάγκαις
 οὐ κάμνεις σύντροφος ὅν.
 μεταβάλλειν δυσδαιμονία·

1120

τὸ δὲ μετ' εὐτυχίαν κακοῦ-
 σθαι θνατοῖς θαρεῖς αἰών.

στροφὴ β' καὶ σὲ μέν, πότνι;, Ἀργεία
 πεντηκόντορος οἰκον ἄξει.

1125

συρίζων θ' δικροδέτας
 κάλαμιος οὐρείου Πανδὸς
 κώπαις ἐπιθωῦξει,
 δι Φοῖδος θ' δι μάντις ἔχων
 κέλαδον ἐπτατόνου λύρας
 ἀειδῶν ἄξει λιπαρὰν

1130

εὗ σ' Ἀθηγναίων ἐπὶ γᾶν.

ἐμὲ δ' αὖτοῦ λιποῦσα
 θήσῃ ροθίοισι πλάταις·
 ἀέρι δ' ἵστια πάρ πρότονον κατὰ
 πρῷραν ὑπὲρ στόλον ἐκπετάσουσι πό-
 δεις ναὸς ὀκυπόμπου.

1135

ἀντιστρ. β' λαμπρὸν ἴπποδρομον θαίην,

ἐνθ' εὐάλιον ἔρχεται πῦρ·

οἰκείων δ' ὑπὲρ θαλάμων

1140

πτέρυγας ἐν νώτοις ἀμοῖς

λήξαιμι θοάζουσα·

χοροῖς δ' ἐσταίην, δθι καὶ

παρθένος εὐδοκίμων γάμιων,

παρὰ πόδ' εἰλίσσουσα φίλας

1145

ματρὸς ἥλκων θιάσους,

χαρίτων εἰς ἀμύλλας

χαίτας θ' ἀθροπλούτοιο
εἰς ἔριν δρυνυμένα, πολυποίκιλα
φάρεα καὶ πλοκάμους περιβαλλομέ-
να γένυν ἐσκίαζον.

1150

Θ Ο Α Σ

ποῦς ὅσθι ἦ πυλωρὸς τῶνδε δωμάτων γυνὴ¹
Ἐλληνίς ; ηδη τῶν ξένων κατήρξατο ;

ἀδύτοις ἐν ὄγυστοις σῷμα λάμπονται πυρί ;

1155

XO. ηδ' ἐστίν, ἦ σοι πάντ', ἄναξ, ἐρεῖ σαφῶς.

ΘΟ. ἔα.

τί τόδε μεταίρεις ἐξ ἀκινήτων θάθρων,
Ἄγαμέμνονος παῖ, θεᾶς ἄγαλμ' ἐν ὀλέναις ;

IΦ. ἄναξ, ἔχ' αὐτοῦ πόδα σὸν ἐν παραστάσιν.

ΘΟ. τί δ' ἐστιν, Ἰφιγένεια, καὶ νὸν ἐν δόμοις ;

1160

IΦ. ἀπέπτυσ· δοίᾳ γάρ δίδωμ' ἔπος τόδε.

ΘΟ. τί φροιμάζῃ νεοχρόνον ; ἐξαύδα σαφῶς.

IΦ. οὐ καθαρά μοῦ τὰ θύματα· ηγρεύσασθ', ἄναξ.

ΘΟ. τί τούκδιδάξαν τοῦτο σ' ; η δόξαν λέγεις ;

IΦ. θρέτας τὸ τῆς θεοῦ πάλιν ἔδρας ἀπεστράψη.

ΘΟ. αὐτόματον, ἦ νὺν σεισμὸς ἐστρεψε χθονός ;

IΦ. αὐτόματον· ὅψιν δ' ὀμμάτων ξυνήριμοσεν.

ΘΟ. η δ' αἰτία τίς ; η τὸ τῶν ξένων μύσος ;

IΦ. ηδ', οὐδὲν ἄλλο· δεινὰ γάρ δεδράκατον.

ΘΟ. ἄλλ' ἦ τιν' ἔκανον θαρβάρων ἀκτῆς ἔπι ;

1165

IΦ. οἰκεῖον ηλθον τὸν φόνον κεκτημένοι.

ΘΟ. τίν; εἰς ἔρον γάρ τοῦ μαθεῖν πεπτώκαμεν.

IΦ. μητέρα κατειργάσαντο κοινωνῷ ξίφει.

ΘΟ. "Απολλον, οὐδ' ἐν θαρβάροις ἔτλη τις ἄν.

IΦ. πάσης διωγμοῖς ἡλάθησαν Ἐλλάδος.

1175

- ΘΟ. ἦ τῶνδ' ἔκαπι δῆτ' ἄγαλμ' ἔξω φέρεις ;
 ΙΦ. σεμνόν γ' ὑπ' αἰθέρ', ως μεταστήσω φόνου.
 ΘΟ. μάσμα δ' ἔγνως τοῖν ξένοιν ποίῳ τρέπω ;
 ΙΦ. ἥλεγχον, ως θεᾶς θρέτας ἀπεστράφη πάλιν.
 ΘΟ. σοφήν σ' ἔθρεψεν Ἑλλάς, ως γῆσθοι καλῶς. 1180
 ΙΦ. καὶ μὴν καθεῖσαν δέλεαρ ήδύ μοι φρενῶν.
 ΘΟ. τῶν Ἀργόθεν τι φύλτρον ἀγγέλλοντέ σοι ;
 ΙΦ. τὸν μόνον Ὁρέστην ἐμὸν ἀδελφὸν εὐτυχεῖν.
 ΘΟ. ως δή σφε σώσαις γῆδοναις ἀγγελμάτων.
 ΙΦ. καὶ πατέρα γε ζῆν καὶ καλῶς πράσσειν ἐμόν. 1185
 ΘΟ. σὺ δ' ἐς τὸ τῆς θεοῦ γ' ἔξενευσας εἰκότως.
 ΙΦ. πᾶσάν γε μισοῦσ' Ἑλλάδ', η μ' ἀπώλεσεν.
 ΘΟ. τί δῆτα δρῶμεν, φράζε, τοῖν ξένοιν πέρι ;
 ΙΦ. τὸν νόμον ἀνάγκη τὸν προκείμενον σέθειν.
 ΘΟ. οὕκουν ἐν ἕργῳ γέρνιθες ξέφοις τε σόν ; 1190
 ΙΦ. ἀγνοῖς καθαρμοῖς πρωτά νιν νίψαι θέλω.
 ΘΟ. πηγαῖσιν ὑδάτων η θαλασσίᾳ δρόσῳ ;
 ΙΦ. θάλασσα κλύζει πάντα τὰνθρώπων κακά.
 ΘΟ. δισιώτερον γοῦν τῇ θεῷ πέσσαιεν ἀν.
 ΙΦ. καὶ τὰμά γ' οὗτοι μᾶλλον ἀν καλῶς ἔχοι. 1195
 ΘΟ. οὕκουν πρὸς αὐτὸν ναὸν ἐκπίπτει κλύδων ;
 ΙΦ. ἐρημίας δεῖ : καὶ γὰρ ἄλλα δράσσομεν.
 ΘΟ. ἄγ' ἔνθα χρῆσεις οὐ φιλῶ τἄρρηθ' δράν.
 ΙΦ. ἀγνιστέον μοι καὶ τὸ τῆς θεοῦ θρέτας.
 ΘΟ. εἴπερ γε κηλίς ἔβαλε νιν μητροκτόνος. 1200
 ΙΦ. οὐ γάρ ποτ' ἀν νιν γράμην έάθρων ἄπο.
 ΘΟ. δίκαιος γῆσθεια καὶ προμηθία.
 ως εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις. 1214
 ΙΦ. οἶσθά νυν ἂ μοι γενέσθω ;
 ΘΟ. σὸν τὸ σημαίνειν τόδε.
 ΙΦ. δεσμὸς τοῖς ξένοισι πρόσθες.

- ΘΟ. ποῖ δέ σ' ἐκφύγοιεν ἂν ;
- ΙΦ. πιστὸν Ἐλλὰς οἰδεν οὐδέν.
- ΘΟ. ἵτ' ἐπὶ δεσμά, πρόσπολοι. 1205
- ΙΦ. κάκκοιμζόντων δὲ δεῦρο τοὺς ξένους...
ΘΟ. ἔσται τάδε.
- ΙΦ. κράτα κρύψαντες πέπλοισιν.
- ΘΟ. ηλίου πρόσθεν φλογός.
- ΙΦ. σῶν τέ μοι σύμπεμπ' ὀπαδῶν.
- ΘΟ. οἵδ' ὅμαρτήσουσί σοι.
- ΙΦ. καὶ πόλει πέμψον τιν' ὅστις σημανεῖ.
- ΘΟ. ποίας τύχας ;
- ΙΦ. ἐν δόμοις μίμνειν ἀπαντας.
- ΘΟ. μὴ συναντῆεν φόνῳ; 1210
- ΙΦ. μυσαρὰ γὰρ τὰ τοιάδ' ἔστι.
- ΘΟ. στείχε καὶ σύμμανε σύ.
- ΙΦ. μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν.
- ΘΟ. εὗ γε κηδεύεις πόλιν.
- ΙΦ. καὶ φίλων γ' οὓς δεῖ μάλιστα.
- ΘΟ. τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.
- ΙΦ. σὺ δὲ μένων αὐτοῦ πρὸ ναῶν τῇ θεῷ...
ΘΟ. τί χρῆμα δρῶ; 1215
- ΙΦ. ἀγνισσον πυρσῷ μέλαθρον.
- ΘΟ. καθαρὸν ως μόλης πάλιν.
- ΙΦ. ἥγίκ' ἂν δ' ἔξι περῶσιν οἱ ξένοι...
- ΘΟ. τί χρή με δρᾶν;
- ΙΦ. πέπλον διμιάτων προθέσθαι.
- ΘΟ. μὴ παλαμαῖσιν λάθι;
- ΙΦ. ἦν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν...
- ΘΟ. τοῦδ' ὅρος τίς ἔστι μοι;
- ΙΦ. θαυμάσῃς μηδέν.
- ΘΟ. τὰ τῆς θεοῦ πρᾶσσ' — ἐπεὶ σχολὴ — καλῶς. 1220
- Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΦ. εἰ γὰρ ως θέλω καθαριδὸς δῆς πέσσοι.

ΘΟ. συνεύχομαι.

ΙΦ. τούσδ' ἄρ' ἐκθαίνοντας ἥδη δωμάτων ὅρῳ ἔένους
καὶ θεᾶς κόσμους νεογνούς τ' ἄρνας, ως φόνφ φόνον
μυσαρὸν ἐκνίψω, σέλας τε λαμπάδων τά τ' ἄλλ' δσα
προνιθέμην ἐγὼ ἔένοισι καὶ θεῷ καθάρσια. 1225
ἐκποδῶν δ' αὐδῷ πολιέταις τοῦδ' ἔχειν μιάσματος·
εἴ τις ἦ ναδών πυλωρὸς χεῖρας ἀγνεύει θεοῖς
ἢ γάμιον στείχει συνάψιν ἦ τόκοις θαρύνεται,
φεύγετ', ἐξίστασθε, μή τῷ προσπέσῃ μύσος τόδε.

Φ Διὸς Λητοῦς τ' ἄνασσα παρθέν', γὰν νίψι φόνον 1230
τῶνδε καὶ θύσωμεν οὐ γρή, καθαρὸν οἰκήσεις δόμον,
εὐτυχεῖς δ' ἡμεῖς ἐσόμεθα. τāλλα δ' οὐ λέγουσ', δημος
τοῖς τὰ πλείον' εἰδόσιν θεοῖς σοί τε σημαίνω, θέά.

ΧΟ.στρ. εὕπαις ὁ Λατοῦς γόνος,

τόν ποτε Δηλιάς ἐν καρποφόροις γυάλοις 1235

ἔτικτε, χρυσοκόμαν

ἐν κιθάρᾳ σοφόν, ἀ τ' ἐπὶ τόξῳ

εὐστοχίᾳ γάνυται· φέρε δ' αὐτίκα

νιν ἀπὸ δειράδος εἰναλίας, 1240

λογχεῖα κλεινὰ λιποῦσα μά-

τηρ, τὰν ἀστάκτων ὑδάτων

βακχεύουσαν Διονύ-

σῳ Παρνάσιον κορυφάν·

ὅθι ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δράκων, 1245

σκιερὴ κατάγαλκος εὐφύλλω δάφνα,

γᾶς πελώριον τέρας, ἄμφεπε μαντεῖ-

ον Χθόνιον.

ἔτι μιν ἔτι θρέψος, ἔτι φίλας

ἐπὶ ματέρος ἀγκάλαισι θρώσκων 1250

ἐκανεῖς, Φοῖθε, μαντείων δ' ἐπέθας ζαθέων,

τρίποδί τ' ἐν χρυσέῳ θάσσεις, ἐν ἀψευδεῖ θρόνῳ
μαντείας βροτοῖς θεσφάτων νέμων 1255
ἀδύτων ὑπο, Κασταλίας ῥεέθρων
γείτων, μέσον γᾶς ἔχων μελαθρον.
ἀντιστρ. Θέμιν δ' ἐπεὶ Γᾶς ἵδην
παιδὸν πεντάσσατο Πυθῶνος ἀπὸ ζαθέων
χρηστηρίων, νύχια 1260
Χθῶν ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων,
οἱ πολέσιν μερόπων τά τε πρῶτα τά τ'
ἐπειθ', δσσα τ' ἔμελλε τυχεῖν, 1265
ὑπνου κατὰ δνοφερᾶς γᾶς εὐ-
νᾶς ἔφραζον. Γαῖα δὲ τὰν
μαντείον ἀφείλετο τι-
μᾶν Φοῖδον, φθόνῳ θυγατρός.
ταχύπους δ' ἐς "Ολυμπον δρμαθεῖς ἄναξ 1270
χέρα παιδνὸν ἔλιξεν ἐκ Διὸς θρόνων
Πυθίων δόμιων χθονίας ἀφελεῖν μῆ-
νιν θεᾶς [νυχίους τ' ἐνοπάς].
γέλασε δ', ὅτι τέκος ἀφαρ ἔβα 1275
πολύχρυσα θέλων λατρεύματα σχεῖν·
ἐπὶ δ' ἔσεισεν κόμιν, παῦσαι νυχίους ἐνοπάς,
ἀπὸ δ' ἀλαθισύναν νυκτωπὸν ἔξειλεν βροτῶν,
καὶ τιμᾶς πάλιν θῆκε Λοξίᾳ, 1280
πολυάνορι δ' ἐν ξενόεντι θρόνῳ
θάρση βροτοῖς θεσφάτων ἀοιδαῖς.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ὅ ναοφύλακες βώμοι τ' ἐπιστάται,
Θόας ἄναξ γῆς τῆσδε ποὺ κυρεῖ βεβώς; 1285
καλεῖτ' ἀναπτύξαντες εὐγόριφους πύλας
ἔξω μελάθρων τῶνδε κοίρανον χθονός.

- ΧΟ. τί δ' ἔστιν, εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν;
- ΑΓΓ. θεᾶδαι φροῦροι δίπτυχοι νεανίαι
 Ἀγαμεμνονεῖας παιδὸς ἐκ θευλευμάτων
 φυγόντες ἐκ γῆς τῆσδε καὶ σεμνὸν βρέτας
 λαθόντες ἐν κόλποισιν Ἐλλάδος νεώς.
- 1290
- ΧΟ. ἀπιστον εἶπας μῦθον· ὃν δ' ἴδειν θέλεις
 ἀνακτα χώρας, φροῦρος ἐκ ναοῦ συθείς.
- ΑΓΓ. ποι; δεὶ γὰρ αὐτὸν εἰδέναι τὰ δρώμενα.
- 1295
- ΧΟ. οὐκ ἵσμεν· ἀλλὰ στεῖχε καὶ δίωκε νιν
 δπου κυρήσας τούσδε ἀπαγγελεῖς λόγους.
- ΑΓΓ. δρᾶτ', ἀπιστον ὡς γυναικεῖον γένος·
 μέτεστι χύμην τῶν πεπραγμένων μέρος.
- 1300
- ΧΟ. μαίνῃ τί δ' ἡμῖν τῶν ξένων δρασμοῦ μέτα;
 οὐκ εἰ κρατούντων πρὸς πύλας δσον τάχος;
- ΑΓΓ. οὖ, πρίν γ' ἀν εἴπῃ τοῦπος ἑρμηνεὺς δδε,
 εἰτ' ἔνδον εἰτ' οὐκ' ἔνδον ἀρχηγὸς χθονός.
 δῆ, χαλάτε κλῆθρα, τοῖς ἔνδον λέγω,
 καὶ δεσπότη σημήναθ' οῦνεκ' ἐν πύλαις
 πάρειμι, καὶνδυν φόρτον ἀγγέλλων κακῶν.
- 1305
- ΘΟ. τίς ἀμφὶ δῶμα θεᾶς τόδ' ἵστησιν θοήν,
 πύλας ἀράξας καὶ ψόφον πέμψας ἔσω;
- ΑΓΓ. φεῦ.
- πῶς ἔλεγον αἰδε, καὶ μ' ἀπήλαυνον δόμων,
 ως ἐκτὸς εἴης· σὺ δὲ κατ' οἰκον ἥσθι' ἄρα.
- 1310
- ΘΟ. τί προσδοκῶσαι κέρδος ἢ θηρώμεναι;
- ΑΓΓ. αὐθίς τὰ τῶνδε σημανῶ· τὰ δ' ἐν ποσὶ
 παρόντ' ἀκουσον. ἢ νεᾶνις ἢ νθάδε
 θωμοῖς παρίστατ', Ιφιγένει', ἔξω χθονὸς
 σὺν τοῖς ξένοισιν οὔχεται, σεμνὸν θεᾶς
 ἀγαλμ' ἔχουσα· δόλια δ' ἦν καθάρματα.
- 1315
- ΘΟ. πῶς φῆς; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;

ΑΓΓ. σφίζουσ' Ὁρέστηγ· τοῦτο γάρ σὺ θαυμάσῃ.

ΘΟ. τὸν ποῖον; ἀρ δὲ Τυνδαρὶς τίκτει κόρη;

ΑΓΓ. δὴν τοῖσδε θωμοῖς θεὰ καθιωτιώσατο.

1320

ΘΟ. δὴ θαῦμα — πῶς σε μεῖζον δυνομάσας τύχω;

ΑΓΓ. μὴ ὑπαῦθα τρέψῃς σὴν φρέν', ἀλλ' ἀκουέ μου·
σαφῶς δ' ἀθρήσας καὶ κλύων ἐκφρόντισον
διωγμὸς ὅστις τοὺς ξένους θηράσεται.

ΘΟ. λέγ· εὖ γάρ εἰπας· οὐ γάρ ἀγχίπλουν πόρου
φεύγουσιν, ὥστε διαφυγεῖν τούμπὸν δόρυ.

1325

ΑΓΓ. ἐπεὶ πρὸς ἀκτὰς ἡλθομεν θαλασσίας,
οὐ ναῦς Ὁρέστου κρύψιος ἦν ὠριμομένη,
ἡμᾶς μέν, οὓς σὺ δεσμὰ συμπέμπεις ξένων
ἔχοντας, ἔξενευσ' ἀποστῆναι πρόσω
Ἄγαμέμινονος παῖς, ώς ἀπόρρηγτον φλόγα
θύουσα καὶ καθαριὸν δὲ μετώχετο,
αὐτὴ δ' ὅπισθε δέσμῳ ἔχουσα τοῖν ξένοιν
ἔστειχε χερσὶ· καὶ τάδ' ἦν ὅποπτα μέν,
γῆρεσκε μέντοι σοῖσι προσπόλοις, ἄναξ.

1330

χρόνῳ δ', ἵν' ἡμῖν δρᾶν τι δὴ δοκοὶ πλέον,
ἀνωλόλυξε καὶ κατῆδε βάρβαρα

μέλη μαγεύουσ', ώς φόνον νίζουσα δή.

ἐπεὶ δὲ δαρὸν ἡμενοι ψήμενοι χρόνον,

ἐστῆλθεν ἡμᾶς μὴ λυθέντες οἱ ξένοι

κτάνοιεν αὐτὴν δραπέται τ' οἰχοίσατο.

1340

φόβῳ δ' ἡ μὴ χρῆν εἰσορᾶν καθήμεθα

σιγῇ· τέλος δὲ πᾶσιν ἦν αὐτὸς λόγος

στείχειν ἵν' ἥσαν, καίπερ οὐκ ἐωμένοις.

κάνταῦθ' δρῶμεν Ἐλλάδος νεώς σκάφος

1345

ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον,

ναύτας τε πεντήκοντ' ἐπὶ σκαλιμῶν πλάτας

ἔχοντας, ἐκ δεσμῶν δὲ τοὺς νεανίας

ΛΥΓΡΑΣΙΑ

ἐλευθέρους πρύμνηθεν ἔστωτας νεώς.

κοντοῖς δὲ πρῷραν εἶχον, οἱ δὲ ἐπωτίδων
ἄγκυραν ἔξανηπτον, οἱ δὲ κλίμακας
σπεύδοντες ἦγον διὰ χερῶν πρυμνησίας,
πόντῳ δὲ δόντες τοῖν ξένοιν καθίεσαν.

ἡμεῖς δὲ ἀφειδήσαντες, δις ἐσείδοιμεν
δόλια τεχνήματ', εἰχόμεσθα τῆς ξένης
πρυμνησίων τε, καὶ δι' εὐθυντηρίας
οἵακας ἔξηρούμεν εὑπρύμνου νεώς.

λόγοι δὲ ἐχώρουν· «Τίνι λόγῳ πορθμεύετε
κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανα καὶ θυηπόλους;
τίνος τίς δὲ σὺ τήγδ' ἀπειμπολᾶς χθονός;».

ὅ δὲ εἰπ· «Ορέστης, τῆσδε διμαιμος, δις μάθης,
Ἄγαμέμινονος παῖς, τήγδε ἐμὴν κομίζομαι
λαθὸν ἀδελφήν, ἣν ἀπώλεσ' ἐκ δόμων».

ἄλλ' οὐδὲν ἡσσον εἰχόμεσθα τῆς ξένης
καὶ πρός σ' ἐπεσθιαὶ διεβιαζόμεσθά νιν.

δοθεν τὰ δεινὰ πλήγματ' ἣν γενειάδων·
κεῖνοι τε γάρ σιδηρον οὐκ εἶχον χεροῖν
ἡμεῖς τε· πυγμαί τ' ἡσαν ἐγκροτούμεναι,
καὶ κωλ' ἀπ' ἀμφοῖν τοῖν νεανίαιν ἄμια

ἐς πλευρὰ καὶ πρὸς ἥπαρ ἥκοντίζετο,
ώς τῷ ξυνάπτειν καὶ συναποκαμεῖν μέλη.

δεινοῖς δὲ σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι
ἐφεύγομεν πρὸς αρημόν, οἱ μὲν ἐν κάρᾳ
κάθαιμ' ἔχοντες τραύμαθ', οἱ δὲ ἐν διμασιν·
ὅχθοις δὲ ἐπισταθέντες εὐλαβεστέρως
ἐμαρνάμεσθα καὶ πέτρους ἐβάλλομεν.

ἄλλ' εἰργον ἡμᾶς τοξόται πρύμνης ἐπι
σταθέντες ιοῖς, ὥστ' ἀναστεῖλαι πρόσω.

κάν τῷδε — δεινὸς γάρ κλύδων ὥκειλε ναῦν

πρὸς γῆν, φόθιος δ' ἦν παρθένῳ τέγξαι πόδα —

1380

λαθῶν Ὁρέστης ὅμιον εἰς ἀριστερόν,

θάξ ἐς θάλασσαν καπὶ κλίμακος θορών,

ἴθηκ' ἀδελφὴν ἐντὸς εὐσήμου νεώς,

τό τ' οὐρανοῦ πέσημα, τῆς Διὸς κόρης

ἄγαλμα. ναὸς δ' ἐκ μέσης ἐψθέγξατο

1385

θοή τις: « Ὡ γῆς Ἑλλάδος ναῦται, νεώς

λάθεσθε κώπαις ρόθιά τ' ἐκλευκαίνετε·

ἔχομεν γάρ δύνπερ εἶνεκ' ἀξενον πόρον

Συμπληγάδων ἔσωθεν εἰσεπλεύσαμεν ».

οἱ δὲ στεναγμὸν ἡδὺν ἐκθρυγώμενοι

1390

ἐπαισαν ἄλμην. ναὸς δ', ἔως μὲν ἐντὸς ἦν

λιμένος, ἐγώρει στόμα, διαπερῶσα δὲ

λάθρῳ κλύδωνι συμπεσοῦσ' ἡπείγετο·

δεινὸς γάρ ἐλθὼν ἀνεμος ἐξαίφνης νεώς

ῶθει παλίμπρυμν' ἵστι· οἱ δ' ἐκαρτέρουν

1395

πρὸς κῦμα λακτίζοντες· ἐς δὲ γῆν πάλιν

κλύδων παλίρρους ἥγε ναῦν. σταθεῖσα δὲ

Ἀγαμέμνονος παῖς γῆξατ· « Ὡ Λητοῦς κόρη,

σῶσόν με τὴν σὴν οἰρέαν πρὸς Ἑλλάδα

ἐκ θαρβάρου γῆς καὶ κλοπαῖς σύγγνωθ' ἐμαῖς.

1400

φιλεῖν δὲ καὶ σὺ σὸν κασίγνητον, θεά·

φιλεῖν δὲ καμὲ τοὺς διμαίμονας δόκει ».

ναῦται δ' ἐπευφήμησαν εὐχαῖσιν κόρης

1405

παιᾶνα, γυμνὰς ἐκ πέπλων ἐπωμίδας

κώπη προσαρμόσαντες ἐκ κελεύσματος.

μᾶλλον δὲ μᾶλλον πρὸς πέτρας ἔμει σκάφος·

γὰρ μὲν τις ἐς θάλασσαν ὠρμήθη ποσὶν,

ἄλλος δὲ πλεκτὰς ἐξανήπτεν ἀγκύλας.

καγὸς μὲν εὐθὺς πρὸς σὲ δεῦρο ἀπεστάλην,

σοὶ τὰς ἐκεῖθεν σημανῶν, ἀναξ, τύχας.

1410

ἀλλ' ἔρπε, δεσμὰ καὶ ἔρόχους λαβὼν χεροῖν·
εἰ μὴ γάρ οἶδμα νήνεμον γενήσεται,
οὐκ ἔστιν ἐλπίς τοῖς ξένοις σωτηρίᾳς·
πόντου δ' ἀνάκτωρ Ἰλιόν τ' ἐπισκοπεῖ
σεμνὸς Ποσειδῶν, Ηελοπίδαις ἐναντίος,
καὶ νῦν παρέξει τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον
σοὶ καὶ πολίταις, ὃς ἔσται, ἐν χεροῖν
λαβεῖν, ἀδελφήν θ', ἢ φόνοιν τῶν Αὐλίδει
ἀμνημόνευτος θεὰν προδοῦσ' ἀλίσκεται.

XO. ὁ τλῆμον Ἰφιγένεια, συγγόνου μέτα 1420
θανῇ πάλιν μολοῦσα δεσποτῶν χέρας.

ΘΟ. ὁ πάντες ἀστοὶ τῆσδε θαρράρου γένοντος,
οὐκ εἴα πώλοις ἐμβαλόντες γῆνίας
παράκτιοι δραμεῖσθε κάκιοι λάδες νεώς
Ἐλληνίδος δέξεσθε, σὺν δὲ τῇ θεῷ 1425
σπεύδοντες ἄνδρας δυσσεθεῖς θηράσετε,
οἱ δ' ὀκυπομποὺς ἔλξετ' ἐς πόντον πλάτας,
ἥς ἐκ θαλάσσης ἔκ τε γῆς ἵππεύμασι
λαθόντες αὐτοὺς ἢ κατὰ στύφλου πέτρας
ὕψωμεν, ἢ σκόλοψι πήξωμεν δέιρας;

ὑμᾶς δὲ τὰς τῶνδ' ἵστορας θουλευμάτων,
γυναικες, αὐθις γῆνίκ' ἀν σχολὴν λάβω,
ποινασόμεθα· νῦν δὲ τὴν προκειμένην
σπουδὴν ἔχοντες οὐ μενοῦμεν γῆσυγοι.

A Θ Η Ν Α

ποὶ ποὶ διωγμὸν τόνδε πορθμεύεις, ἀναξ 1435
Θόας; ἄκουσον τῆσδε Ἀθηναίας λόγους.
παῦσαι διώκων ἡεῦμά τ' ἔξορμῶν στρατοῦ·
πεπρωμένος γάρ θεσφάτοισι Λοξίου
δεῦρ' ἥλθ' Ὁρέστης, τόν τ' Ἔρινύων χόλον

- φεύγων ἀδελφῆς τ' Ἀργος ἐσπέμψων δέμας 1440
 ἄγαλμά θ' ἵερὸν εἰς ἐμὴν ἀξων χθόνα,
 τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἀναψυχάς. 1441^b
 πρὸς μὲν σὲ δδ' ἡμῖν μῦθος· ὅν δ' ἀποκτενεῖν
 δοκεῖς Ὁρέστην ποντίφ λαζέδων σάλω,
 ἥδη Ποσειδῶν χάριν ἐμὴν ἀκύμονα
 πόντου τίθησι νῦτα πορθμεύειν πλάτη. 1445
- μαθῶν δ', Ὁρέστα, τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς —
 κλέεις γάρ αὐδὴν καίπερ οὐ παρὸν θεᾶς —
 γάρ ει λαθὼν ἄγαλμα σύγγονόν τε σήν.
 δταν δ' Ἀθήνας τὰς θεοδημήτους μόλις,
 γάρδος τις ἔστιν Ἀτθίδος πρὸς ἐσχάτοις 1450
 ὅροισι, γείτων δειράδος Καρυστίας,
 ἵερός, Ἀλάς νιν οὐδὲδος δύομιάζει λεών.
 ἐνταῦθα τεύξας ναὸν ἰδρυσαι θρέτας,
 ἐπώνυμον γῆς Ταυρικῆς πόνων τε σῶν,
 οὓς ἔξεμόγθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα 1455
 οἰστροις Ἐρινύων. Ἀρτεμιν δέ νιν θροτοὶ^c
 τὸ λοιπὸν ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν.
 νόμον τε θές τόνδ'. δταν ἕορτάζῃ λεών,
 τῆς-σῆς σφαγῆς ἀποιν' ἐπισχέτω ξίφος
 δέρῃ πρὸς ἀνδρὸς αἰμά τ' ἔξανιέτω, 1460
 δσίας ἔκατι θεά θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ.
 σὲ δ' ἀμφὶ σεμινάς, Ἰφιγένεια, κλίμακας
 Βραυρωνίας δεῖ τῇδε κληρούχεῖν θεῷ.
 οὐ καὶ τεθάψῃ καταθανοῦσα, καὶ πέπλων
 ἄγαλμά σοι θήσουσιν εὐπήγνους ὑφάς, 1465
 ἀς ἀν γυναικες ἐν τόκοις ψυχορραγεῖς
 λίπωσ' ἐν οἰκοις· τάσδε δ' ἐκπέμπειν χθονὸς
 Ἐλληνίδας γυναικας ἔξεφίεμαι
 γυνώμης δικαίας εἶνεκ',

..... ἐκσώσασα δὲ
καὶ πρὸν σ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἵσας
κρίνασ', Ὁρέστα καὶ νόμιμην ἔσται τόδε,
κικηὴν ἴσχυρεις ὅστις ἀν ψήφους λάθη.

1470

ἀλλ' ἐκκομίζου σὴν κασιγνήτην χθονός,
Ἄγαιμέμνονος παῖ — καὶ σὺ μὴ θυμοῦ, Θόας.

ΘΟ. ἄνασσ' Ἀθάνα, τοῖς τῶν θεῶν λόγοις
 ὅστις κλύων ἀπιστος, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
 ἐγὼ δ' Ὁρέστη τ', εἰ φέρων θρέτας θεᾶς
 βέβηκ', ἀδελφῇ τ' οὐχὶ θυμοῦματι· τί γὰρ
 πρὸς τοὺς σιλένοντας θεοὺς ἀμιλλάσθαι καλόν;
 ἵτωσαν ἐς σῆν σὸν θεᾶς ἀγάλματι
 γαῖαν, καθιδρύσαιντό τ' εὐτυχῶς θρέτας.
 πέμψω δὲ καὶ τάσδ' Ἑλλάδ' εἰς εὐδαιμονα
 γυναικας, ὥσπερ σὸν κέλευσμ' ἐφίεται.
 παύσω δὲ λόγγην ἦν ἐπαίρομαι ξένοις
 γεργ τ' ἐρετμά, σοὶ τάδ' ὡς δοκεῖ, θεά.
1485

1480

ΑΘ. αἰνῶ· τὸ γὰρ χρεῶν σοῦ τε καὶ θεῶν κρατεῖ
ἵτ' ὁ πνοαί, ναυσιθλοῦσθε τὸν Ἀγαμέμνονος
παιδὸν εἰς Ἀθήνας· συμπορεύσομαι δὲ ἐγώ,
σάλιονδε τὸν εἰπῆσθαι τὴν ἐμῆς σεμνὸν θρέτας.

1487

XO. ίτ', ἐπ' εὐτυχίᾳ τῆς σφέσιοι μένης
μοίρας εὑδαιμονες ὄντες.
ἀλλ' ὃ σειρήνη παρά τ' ἀθανάτοις
καὶ παρὰ θυητοῖς, Ήλλάς Ἀθάνα,
δράσομεν οὕτως ώστι σὺ κελεύεις.
μάλα γάρ τερπνήν κανέλπιστον
φήμην ἀκοαῖσι δέδειγμα.
Ὥμεγα σειρήνη Νίκη, τὸν ἐπὶ τὸν
βίοτον κατέχοις
καὶ μὴ λήγοις στεψανοῦσα.

1490

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ *

ἢ ὅωρ., ἀττ. ἥ.

ἀβροκόμας δωρ., ἀττ. ἀβροκόμης, ὁ ἔχων λεπτὰ φύλλα.

ἀβρόπλουστος ἀδρῶς πλούσιος, ἀπαλὸς καὶ πλούσιος· χαρίτων εἰς ἀμήλλας χαίτας θ' ἀβροπλούστιο εἰς ἔριν δορυμένα 1147 ἐγειρομένη (ὅτε ἡ γειρόμην), διὰ νὰ λάθω μέρος εἰς ἀμιλλαν χαρίτων (καλλιστεῖα) καὶ εἰς ἀγῶνα κόριης ἀπαλῆς καὶ πλούσιας εἰς κοσμήμιατα.

ἄγαρες δωρ., ἀττ. ἥγαρες, ἐν 138 ἔστειλες καὶ μὲ ἐκάλεσες.

ἀγαθοὶ 114 οἱ ἀγαθοί, οἱ ἀνδρεῖαι.

Ἀγαμεμνόνειος (καὶ -ιος) ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ (τὸ ἐπίθ. ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ Ἀγαμεμνονίδης) ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος· Ἀγαμεμνόνος θάλος 170 ὀλατσάρι, τέκνον τοῦ Ἀγ., Ἀγαμεμνονία παῖς 1299 Ἀγαμεμνονίς. Πρόδ. Τατάλειος, Τυρδαρεία.

ἄγγος τῷ, ἄγκετον.

ἀγκύλη δρόχος, θηλειά. 1408 θλ. ἐξανάπτω.

ἀγμὸς (ἄγρυμι θραύω) ἥηγηιχ, σπήλαιον.

ἀγνεύω εἰμιαι ἀγνός· ἀγνεύω χεῖρας θεοῖς 1227 θέλω νὰ ἔχω καθαρὰς τὰς χεῖρας διὰ τοὺς θεούς, διὰ νὰ δύναμιαι γὰ πηγρετῶ τοὺς θεούς.

* Αἱ ἔρμηνευτικαὶ σημειώσεις εἰναι διατεταγμέναι κατ' ἀλφαριθμητικὴν σειράν, ὑπὸ μορφὴν λεξιλογίου. Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τοὺς στίχους. Ἐν τῷ λεξιλογίῳ περιλαμβάνονται αἱ λέξεις αἱ συνήθως ἀγνωστοὶ εἰς τοὺς μαθητάς, δι' οὓς προορίζεται τὸ ἀνά κεῖρας βιβλίον, ὃς καὶ αἱ λέξεις, αἱ ἄλλως γνωσταὶ, τῶν δοπιῶν ἡ σημασία ἐν τῷ παρόντι δράματι δὲν εἶναι ἡ συνήθης. Ἐπίσης περιλαμβάνονται τὰ κύρια ὀνόματα ἐκτὸς τῶν πολὺ γνωστῶν. Τῶν λέξεων δίδεται κατὰ κανόνα πρῶτον ἡ κυρία σημασία καὶ ἔπειτα καὶ ἄλλαι, δοάκις δὲ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐν δρισμένῳ χωρίῳ σημασίας λέξεώς τινος, γίνεται παραπομπὴ εἰς τὸν οἰκεῖον στίχον. Μετά τὴν ἔρμηνείαν τῆς λέξεως δίδεται ἡ ἔρμηνεία τοῦ χωρίου, εἰς τὸ δοπίον περιλαμβάνεται ἡ ἔρμηνευομένη λέξις, ἀν εἶναι καὶ τὸ χωρίον δυσνόητον. Ἀν πᾶσαι αἱ λέξεις χωρίου τινὸς εἶναι γνωσταὶ, ἀλλὰ τὸ χωρίον δυσεριμήγεντον, πρέπει νὰ ζητῆται ἐν τῷ λεξιλογίῳ μία τῶν λέξεων, ἡ κρινομένη ὡς ἡ μᾶλλον χαρακτηριστική.

ἀγνίζω ἐξαγνίζω, καθαρίζω· ἀγνίζομαι φόρφ 705 ράντιζομαι: δι· ἡγιασμένου ὑδατος, διὰ νὰ θυσιασθῶ.

ἀγνιστέον δεῖ ἀγνίσαι, καθῆραι.

ἄγορος δι, πανήγυρις, ἔορτή.

ἀγρεύομαι (ἄγρα θύραια) ἀγρεύω, συλλαμβάνω.

ἀγχίπλους δι ταχέως διαπλεόμενος: ἀγχίπλουν πόρον φεύγοντιν 1325 φεύγοντες ἔχουν νὰ κάμιουν κοντινὸ ταξῖδι.

ἀδόκητος ἀπροσδόκητος, ἀνέλπιστος.

ἀδυτον τὸ ἐσώτατον τοῦ ιεροῦ· ἀδύτων ὅπο 1257 ἀπὸ τὸ δάκος τοῦ ιεροῦ.

ἀελπτος ἀνέλπιστος.

ἀζηλος μὴ ἀξιούλευτος, φρικτός, ἀποτρόπαιος: ἀζηλά γε κούκ εὐδαίμονα 619 πράγματα φρικτὰ ἀλήθεια καὶ θλιβερά.

Ἀθηναία Ἀθηνᾶ· τῆσδε Ἀθηναίας 1436 ἐιροῦ τῆς Ἀθηνᾶς.

ἀθικτος (πέπλος) 799 οὗ θέμις θιγεῖν.

ἀθρέω - ω δλέπω μὲ προσοχήν, παρατηρῶ.

αἰα γῆ, χώρα· 435 6λ. πολυόρνιθος.

αἰάζω φωνάζω αἰαῖ αἰαῖ· οἰκτρὰν αἰαζόντων αὐδὰν 277 ἐνῷ ἐκβάλλοντα φρικτὰς κραυγάς.

αἰαῖ ἄχ (ἐπιφώνημα).

αἰδῶς ἐντροπή, σεθασμός, συγγνώμη· αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων 713· δι· Ἀπόλλων ἥσχύνετο, διότι εἶχε συμβουλεύει τὸν Ὁρέστην νὰ φονεύσῃ τὴν μητέρα του· οἱ δὲ ἔσχον αἰδῶ 949 ὅσοι δὲ ἥσθάνθησαν εὐσπλαγχνίαν (καὶ ἥθελον νὰ δεῖξουν ἐπιείκειαν)· αἰδεσις (καὶ τὸ δι. αἰδοῦμαι) ὅρος τοῦ ἀττικοῦ δικαίου· ἐλέγετο οὕτως ἡ συγγνώμη ἡ παρεχομένη, κυρίως δταν ἐπρόκειτο περὶ ἀκούσιου φόνου, εἰς τὸν φονέα ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος.

αίματκτος (αίμασσω) αίματηρός, φονικός. 645 6λ. δανίς.

αίμασσω ματώνω· αίμόρραγτον δυσφόρμιγγα· ξείνων αίμασσους· ἄταν 225 ἐκτελούσα τὴν αίμορραγτισμένην, θλιβερὰν θυσίαν τῶν ξένων· τὸ ἄταν κυρίως σύστοιχον ἀντικείμ. κατὰ τὸ αίμασσω αἴμα, φόρον (ῶστε περισσότερον κατὰ λέξιν: τὴν αίματηρὰν προξενοῦσα συμφοράν)· τὸ βωμούς 226 δύναται νὰ θεωρηθῇ ώς ἐπεξήγγησις (δρέχουσα οὕτω μὲ τὸ αἴμα τοὺς βωμούς), φαίνεται ὅμως μᾶλλον ὅτι προσετέθη ὑπὸ ἀντιγραφέως τινός. Ἡ Ἰφ. δεδικίως δὲν ἔσφαξεν, ἀλλὰ ἐκτελούσα τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας προώριζεν εἰς τὸν θάνατον.

αινέω - ὥ 1023, 1073 ἐπιδοκιμάζω, συνκινῶ, δέχομαι· 1486 ἐπικινῶ· ἐν 1023 τὸ ἥρεσα ἀντὶ ἐνεστώτος· πρθλ. ἀπέπτυσα 1161.

αἰρέομαι - οῦμαι (ἡδοηὴ) 794 ἀπολαύω.

αἱρω σηκώνω· αἱρω νόστον 117 ἀνάγομαι· πρὸς νόστον, ξεκινῶ, διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα· δι νοῦς τῶν στ. 116 - 117: ἀφοῦ ἐκάτιαμεν τόσον ταξίδι, δὲν πρέπει, τῷρα ποὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέρμα, νὰ ἐπιστρέψωμεν ἀπρακτοῖ.

αἰσχύνη: δι' αἰσχύνης ἔχω 683 αἰσχύνομαι.

αἰών δίος.

ἄκαιρος ὁ γινόμενος εἰς ἀκατάλληλον στιγμήν· οὕτις (λόγος) ἔσται ἄκαιρος, ἢν καλῶς ἔχῃ 754· δι νοῦς: τὸ δέθρον, καὶ ἂν λεχθῇ ἀργά, δὲν χάνει τὴν ἐπικαιρότητά του.

ἀκοή: ἀκοῇ Ἡλέκτραις 811 ποὺ τὰ ἔχω ἀκουστὰ ἀπὸ τὴν Ἡλ.

ἄκος τό, θεραπευτικὸν μέσον, φάρμακον.

ἄκραντος (κραίνω, ἐκτελῶ) ἀνεκτέλεστος· ἔστιν γάρ οὕτως οὐδὲ ἀκρατ' ἥκούσατε δ20 πράγματι ἔτοις εἶναι, καὶ αὐτά, ποὺ ἥκούσατε, ἔγιναν (δὲν εἶναι φευδῆ).

ἄκροθίνια (ἄκρος, θὶς = σωρὸς) τά, τὸ ἀνώτατον μέρος σωροῦ τινος, τὸ ἐκλεκτὸν μέρος, αἱ ἀπαρχαὶ τῶν καρπῶν· ἐν 75 ἀκροθίνια τῶν καθαρόντων ξένων εἶναι αἱ ἀποκοπεῖσαι κεφαλαὶ τῶν θυσιασθέντων ξένων, μὲ τὰς ἀποίας οἱ θάρβαροι εἶχον στολίσει τὸ ἐπιστύλιον τοῦ ναοῦ· τὰ Ἑλλήνων ἀκροθίνια 459 τὰ ἐκλεκτότερα ἔξι Ἑλλάδος θύματα.

ἀκύμων ἀκύμαντος, γαληγιαῖος.

ἀλαθισύνα δωρ., ἀττ. ἀληθισύνη, ἀλήθεια· ἀλαθισύνα νυκτωπὸς 1279 ἀλήθεια νυκτερινῶν ὅψεων, τὸ κῦρος τῆς δινειρομαντείας.

Ἀλαί (αἱ Ἀραφηνίδες) τοποθεσία εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς, πρὸς νότον τοῦ Μαραθώνυος· τὸ ὄνομα τοῦ δήμου ἦτο Ἀραφὴν (ἔξι οὖ τὸ σημερινὸν Ραφήνα).

ἀλαινω περιπλανῶμαι· μανίαις ἀλαινω 284 παραφρονῶ.

ἀλιος θαλάσσιος· ἀλιος αἴγιαλὸς 425 ἀκτὴ τῆς θαλάσσης (πλεονασμός).
ἄλις ἀρκετά.

ἀλίσκομαι κυριεύομαι· τί μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἀλίσκεται; 1038 κατὰ τὶς προχωρεῖ τὸ ξήτημα τῆς ἀλώσεως τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς;

ἀλκυών εἶδος θαλασσίου πτηγοῦ, θαλασσοπόλι. Κατὰ τὸν μῆ-

θον ἡ Ἀλκυόν (ἢ Ἀλκυόνη), σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Τραχίνος Κήρυκος, ἐνῷ ἀνέμενε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ συζύγου της ἐκ Κλάρου τῆς Μ. Ἀσίας, ὅπου εἶχε πλεύσει, ἵνα συμβουλευθῇ τὸ ἐκεῖ μαντεῖον, εἰδεν αἴφνης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τὸ σῶμά του ἐκβρασθὲν μετὰ γαυάγιον· οἱ θεοὶ ἐλεήσαντες τὴν θρηγοῦσαν Ἀλκ. μετεμόρφωσαν καὶ αὐτὴν καὶ τὸν σύζυγόν της εἰς τὰ δμώνυμα πτηγὰ (ἀλκυόνα καὶ κήρυκα).

ἀλλάσσομαι ἐκλαμβάνω τι ὡς ἄλλο, συγχέω· παρῆν δ' ὁρᾶν οὐ ταῦτα μορφῆς σχήματ', ἀλλ' ἥλλάσσετο φθογγάς τε μόσχων καὶ κυνῶν ὄλαγματα, χἄ φασ' Ἐρινῦς ἵέναι μυκήματα 291 δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἰδωμεν τοιαύτας μορφάς (οἵτες ἐν τῇ μανίᾳ του ἐφαντάζετο δέξιος), ἀλλὰ συνέχεε τοὺς μυκηθμούς τῶν μόσχων καὶ τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων μὲ τὰς κραυγάς, τὰς ὅποιας λέγουν ὅτι ἐκβάλλουν αἱ Ἐρ.

ἄλλως 538 ματαίως.

ἄλμη θαλάσσιον ὕδωρ, « ζεμιη ».

ἄλυρος δ' ἄνευ λύρας· 146 θλ. ἔλεγος.

ἀμαθία 386 ἀνόητον πλάσμα (ἀφηρημένον ἀντὶ συγκεκριμένου).

ἀμεικτος διη ἔχων ἐπιμειξίαν μετ' ἄλλων.

ἀμιλλά μαι - ὠμαι ἀνταγωνίζομαι, παραθγαίνω.

ἀμνηστέω - ω λησμονῶ.

ἀμνημόνευτος ει μὴ μνημονευθείς· ἐν 1419 ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν: φόνων τῶν Αὐλίδι ἀμνημόνευτος, θεάν προδοῦσ' ἀλίσκεται 1418 λησμονήσασα τὸν ἐν Αὐλίδι φόνον (ὅτι ἐξήγησεν γὰ τὴν φονεύσουν) ἀποκαλύπτεται προδότις τῆς θεᾶς.

ἀμὸς ἐμὸς καὶ ἡμέτερος.

ἀμπνοή ἀναπνοή, ἀνακούφισις, « ξανάσασμα ».

ἀμπτάμενος ἀγαπτάμενος, μιχ. ἀσρ. τοῦ ἀγαπέτομαι.

ἀμύνομαι: δοκῶν Ἐρινῦς θεάς ἀμύνεσθαι τάδε 299 νομίζων ὅτι μὲ αὐτὰ ἀπέκρουε τὰς Ἐρινῦς· τὸ τάδε σύστοιχ. ἀντικ.

ἀμφέπω φυλάττω, φρουρῶ.

ἀμφίβληστρον πᾶν τὸ δαλλόμενον πέριξ· ἀμφίβληστρα τοίχων 96 οἱ περιβάλλοντες τὸ οἰκοδόμημα τοῖχοι, δι περίβολος.

ἀμφίλογος ἀμφισβητούμενος, ἀδέδαιος, ταλαντεύμενος· 655 θλ. μέμονα.

Ἀμφιτρίτα δωρ., ἀττ. -η, θαλασσία θεά, σύζυγος τοῦ Ποσειδῶνος.

ἀναιγκάζω: ἀναιγκάζει τάδε (σύστοιχ. ἀντικ.) 595 τὰ ἐπιθάλλει αὐτὰ (τὸ γενέσθαι θῦμα).

ἀναδέχομαι λαμβάνω ἐπάνω μου· λαμβάνω ἥπο χαριγλότερα· 818 δλ. λοντρά.

ἀναιτέομαι - οῦμαι 373 σηκώνω.

ἀνάκτορον οἶκος τοῦ ἄνακτος (θεοῦ η δασιλέως)· ἀνάκτορα θεᾶς 41,636 ναές.

ἀνάκτωρ δ ἄνασσων, ἄναξ.

ἀναμετρέομαι - οῦμαι: ἀναμετροῦμαι δάκρυν ἐς θοῦμόφυλον 346 πληρώνω τὸν φόρον τῶν δακρύων εἰς τοὺς δημοεθνεῖς μου.

ἀναπτύσσω ξεδιπλώνω· 1286 ἀνοίγω.

ἀνάσσω δασιλεύω· οὗ γῆς ἀνάσσει 31 ὅπου εἶναι δασιλεύς τῆς χώρας· τὸ γῆς ἐκ τοῦ ἀνάσσει, ὅχι ἐκ τοῦ οὗ.

ἀνάσσω ἀναπτυγδῶ.

ἀναστέλλω 1378 ἀπωθῶ.

ἀναστένω ἀναστενάζω.

ἀναφαίνω παρουσιάζω, διακηρύσσω, χαρακτηρίζω· ἀς ὁ παρ' ἡμῖν νόμος οὐδὲ δύσιας "Ἐλλησι διδοὺς ἀναφαίνει 465 σύντ.: ἀναφαίνει οὐδὲ δύσιας οὐ διδοὺς (μή ἐπιτρέπων) αὐτὰς τοῖς Ἐλλησι.

ἀναψυχὴ δρόσισμα, ἀνακούφισις.

ἀνεψιδός ἐξάδελφος.

ἀνθεμόρρυτος (ρέω) ὁ ἔξι ἀνθέων πηγάζων· ἀνθεμόρρυτον γάρος 634 δλ. γάρος.

ἀνία λύπη, στενοχώρια, ἀνησυχία· ἐν 1031 εὑρημ. ἀντὶ μαρία· σύντ.: χρήσομαι ταῖς σαῖς ἀνταῖς (ἀντικ.) σοφίσμασι (κατηγορ.).

ἀνίδρυτος δ ἄνευ μονίμου κατοικίας· ἀνίδρυτοι δρόμοι 971 ἀκατάπλυστον τρέξιμον.

ἀνίημι γαλαρώνω, παύω

ἀνίκα δωρ., ἀττ. γηρίκα, ὅτε.

ἀνιστορέω - ω ἐρωτῶ· 528 σύντ.: ως (ἐπιφών.) ἀνιστορεῖς με συλλαβοῦσα πάντα ἄπαξ.

ἄνοδος (ἐπιθ.) δ ἄνευ ὀδῶν, ἀδιάδατος· ὀδὸς ἄνοδος 889 δρόμος ποὺ δὲν εἶναι δρόμος, κακὸς δρόμος.

ἀνοιλολύζω διγάζω δυνατήν φωνήν.

ἀνομία 275 ἀσέθεια.

ἄνοστος δ ἄνευ ἐπιστροφῆς.

ἀνταπόλλυμαι 715 λαμβάνω ώς ἀνταμοιδήγη τὴν ἀπώλειαν· εἰ-
ρωνεία.

ἀντιάζω παρακαλῶ.

ἀντίπαλος 446 ἵστορος, ἵσος, ἀνάλογος· δλ. ποιητή.

ἀντιτιμωρέομαι -οῦμαι τιμωρῶ διὰ τὸ κακὸν ποὺ μισθούμαν,
ἐκδικοῦμαι· ὥρ αὐτοὺς ἀντιτιμωρησάμην 357 διὰ νὰ τοὺς ἔξεδικούμην·
ἱστορ. χρόνος ὁριστικῆς ἐν τῇ τελικῇ προτάσει: σκοπὸς μὴ δυνάμενος
νὰ πραγματοποιηθῇ.

ἀντίψαλμος εἶναι ἡ φῶτη, τὴν ἀποίαν ψάλλει ὁ Χορὸς 179 κ. ἐ.
ἀπαντῶν εἰς τὴν φῶτην τῆς Ἱφιγενείας. Τὰ δύο ἄσματα ἀντιστοιχοῦν
κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ ὅχι μετρικῶς.

ἀνυμέναιος ἀγενὸς διμεραίον, χωρὶς τραχούδι τοῦ γάμου.

ἀνώνυμοι 944 αἱ Ἐρινύες, διότι φοβεῖται κανεὶς νὰ προφέψῃ τὸ
ὄνομά των.

ἀξιόω - ω κρίνω ἀξιόν, ἔχω τὴν ἀξιώσιν.

ἀπαγγέλλω φέρω ἀγγελίαν· πιστὰς ἡδονὰς ἀπαγγελεῖ 642 6εθαίαν
εὐχαρίστησιν διὰ τοῦ ἀγγέλματος θὰ προξενήσῃ· οὐ κλύνοντο ἀπαγγελῶ
901 θὰ ἔχω νὰ τὰ λέγω ώς πράγματα ποὺ δὲν τὰ ἔκουσα παρ'
ἄλλων.

ἀπαίρω σηκώνω· σηκώνομαι καὶ φεύγω.

ἀπαλλάσσομαι γλυτώνω, ἐν 44 ἀπέρχομαι.

ἀπάτωρ δ ἀγενὸς πατέρος· ἀπάτωρ πατήρ 864 πατέρας ποὺ δὲν εἶναι
πατέρας· πρόλ. ἄνοδος.

ἀπείργω ἀπομακρύνω, ἐκδιώκω.

ἀπεμπολάω - ω (ἐμπολὴ) ἀπάγω πρὸς πώλησιν.

ἀπενάσθην παθ. ἀδρ. τοῦ ἀποναίω, ἀπέρχομαι, πηγαίνω νὰ κατοι-
κήσω μακράν.

ἀπενάσσατο μέσ. ἀδρ. τοῦ ἀποναίω μὲ ἐνεργητ. σημασίαν (1260).
δλ. ἀποναίω.

ἀπέρχομαι πηγαίνω μακράν· ἀπέρχομαι τοῦ λόγου τούτου 546
ἀφήνω αὐτὸ τὸ θέμα.

ἀπιστος 328, 388, 782, 1293 ἀπίστευτος· 1298 ἀναξιόπιστος· 1476
ἀπειθῆς (τὸ κλύνων ἐνδοτ.)· 796 ποὺ δὲν πιστεύει εἰς τὴν εὐτυχίαν του·
τάχ' οὐκ ἐρωτῶ σ' εἰς ἀπιστ' ἀφίξομαι 782 γρήγορα θὰ φθάσω εἰς
ἀπίστευτα πράγματα (καὶ) χωρὶς νὰ σ' ἐρωτῶ· ἀπιστον ὡς γέρος 1298
τί ἀπιστον ποὺ εἶναι τὸ γένος.

ἀπληστος 415 βλ. πῆμα.

ἀπλοια ἀδυνατία πρὸς πλοῦν· δεινῆς ἀπλοίας πνευμάτων τε τυγχάρων 15· νοητέον δεινῶν καὶ εἰς τὸ πνευμάτων (ἀνέμιων).

ἀποβλέπω προσατενίζω· πρὸς σὲ ἀποβλέπει 928 εἶναι· ὅπὸ τὴν ἔξουσίαν σου.

ἀποινα τά, ἀποζημίωσις· ἔξιλέωσις· τῆς σῆς σφαγῆς ἄποινα 1459 ώς ἀντιστάθμισμα τῆς (μὴ γενομένης) θυσίας σου. Εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ τυπική πρᾶξις τοῦ Ιερέως 1459-1460 ἦτο λείψανον ἀνθρωποθυσίῶν παλαιοτέρων ἐποχῶν.

ἀπόλαυσις 454 δλ. κοινός.

ἀποναίω ἀπέρχομαι· δίδω ἢ πέμπω δπίσω· ἀποικορύνω, ἐκτοπίζω· ἐν 1259 σύντ: ἐπεὶ (Φοῖθος) ἵλων (ἐλθὼν) ἀπεράσσωτο (ἔξετόπισε) Θέμιν, παῖδα Γᾶς, ἀπὸ ζαθέων γοητηγών Ηθῶνος.

ἀπονοστέω - ω ἀναγωρῶ, ἀποικορύνομαι (ἵνα ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου).

ἀποπτύω: πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικρεματιένου κακοῦ ἔπιυσον ἢ ἔλεγον ἀπλῶς τὴν λέξιν ἀπέπινσα (τὸν ἀρ. ἀντὶ τοῦ ἐνεστ., πρὸς. γῆνεσα 1023).

ἀπορος ὁ γωρὶς πόρος, πέρασμα· πόρος ἀπορος 897 δλ. πόρος.

ἀπορρήγνυμι ἀποκόπτω· ἀπορρήγνυμι βίον 974 κόπτω τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου, ἀποθνήσκω.

ἀπόρρητος μυστικός· ὡς ἀπόρρητον φλόγα θόνουσα καὶ καθαριόν ὅν μετώχετο 1331 ὅπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ προσέφερε μυστικὰ τὴν καθαριήριον θυσίαν καὶ θὰ ἔκχει τὸν καθαριόν, διὰ τὸν ὅποιον ἐπήγανεν ἐκεῖ.

ἀποστέλλομαι 1409 ἔσκιγμω.

ἀποστρέφομαι (μετ' αἰτιατικῆς) 801 ἀποστρέψω τὸ πρόσωπον (ἀπότινος).

ἀποτίθεμαι 376 ἀφήνω δι' ἄλλην φοράν, ἀναβάλλω, ἐπιφυλάσσω.

ἀποτίνω (μέλλ. ἀποτείσω 338) πληρώνω.

ἀποτμος δυστυχής πότμος ἀποτμος 864 μοῖρα ποὺ δὲν εἶναι μοῖρα, μαίρη μοῖρα.

ἀπόφθεγκτος ἀφθεγκτος, ἀφωνος, σιωπηλός· σιγῇ ἐτεκτίγνατο ἀπόφθεγκτόν με 951 διὰ τῆς σιγῆς (μὲν τὸ γὰρ σιωποῦν ἔκεινοι) μὲν γράγκασν καὶ ἐμὲ νὺν μένω σιωπηλός.

ἀποφήω - ω σποργήζω.

ἀπτομαι ἐγγίζω· **ἀπτομαι** φόνον 381 ἔρχομαι εἰς ἐπαφὴν μὲν φόνον (δημιλῶ μὲν φονέα, ἐγγίζω αἴμα κτλ.).

ἄρα 351, 369, 569, 1310 δπως θλέπω τώρα (θλ. *Tζαρτζάρον*, Συντακτικὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλλην. γλώσσης, ἔκδ. Ὁργανισμοῦ Ἐκδόσεως Σχολικῶν Βιβλίων, σελ. 128, § 137).

ἀραῖος κατηραμένος· δέ ἐπιφέρων κατάραν, θλάδην· 778 ὁ κακὸς δαιμῶν τῆς κατάρας· σήλιερον δέ λαδὸς λέγει: θὰ γίνω κατάρα (στὸ σπίτι σου).

ἀράσσω κτυπῶ δυνατὰ ἐκ τοῦ πλησίον· ἐν 310 ἀντιτίθεται πρὸς τὸ βάλλω κτυπῶ μακρότεν.

"Αργος (παρὰ τραγικοῖς) αἱ Μυκῆναι.

"Αρειος: *"Αρειοι Πάγοι* 1470 **"Αρειος Πάγος**· ἐκεῖ ἐδικάσθη ὁ Ὁρέστης ώς μητροκτόνος· θλ. 961 κ. ἐ. Πρὸ τοῦ ἐκσώσασα 1469 ἐξεπεσον λέξεις τινές.

ἀρεσκόντως κατὰ τρόπον ἀρέσκοντα· εἴ σοι τάδ' ἀρεσκόντως πόλις ἥδε τελεῖ 463 ἀν αὐταὶ αἱ προσφοραὶ, τὰς ὅποιας σοῦ κάνει αὐτῇ ἡ πόλις (τῶν Ταύρων), σοῦ εἰναι εὐχάριστοι· ἀρεσκόντως ἔχει 581 ἀρέσκει.

ἀρέσκω: ἥρεσε σοῖσι προσπόλοις 1335 οἱ ὑπηρέται σου συγκατένευσαν, συνειπορφώθησαν.

ἀρκυς-υος ἡ, δικτυον, παγίς.

ἀρνός τοῦ, τῆς, γεν. ἄνευ δνοιαστ.· ὡς ὀνομαστ. χρησιμεύει ἡ λ. ἀμνός· τὸν μῆθον τῆς χρυσῆς ἀρνός (196, 813) θλ. ἐν λ. δινεύω.

ἀρρητος ἀπόρρητος, ἀνέκφραστος, φρικτός.

ἀρχω κάνω τὴν ἀρχήν· πρῶτά μοι τοῦ λόγου τάδ' ἀρχέτω 1060 ἥδε ἔστω ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου μοι.

'Ασιήτης *'Ασιάτης* καὶ ἀσιατικός. 180 ὁ ἥχος (ἀχά, ἥχη) τῶν ἀσιατικῶν ὕμνων ἦτο βάροβαρος, ξενικός, ἔξωτικός· τὰ ἀσιατικὰ μοιρολόγια ἦσαν παθητικὰ καὶ συνωδεύοντο ὑπὸ κτυπημάτων εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στῆθος.

'Ασιήτις γαῖα 396 **'Ασία.**

ἀσθενής: τὰ γυναικὸς ἀσθενῆ 1006 ἡ ζωὴ τῆς γυναικὸς εἰναι κάτι τὸ δευτερεύον, ἡ ἔλλειψις τῆς γυναικὸς δὲν εἰναι πολὺ αἰσθητή.

ἀσπούδαστος δὲν δὲν ἀξίζει νὰ σπεύδῃ τις· σπεύδει δὲν ἀσπούδαστος· ἐπὶ σοὶ δαίμων 201 ὁ δαίμων (τῆς ἐκδικήσεως, ἡ Νέμεσις) σπεύδει: ἐπὶ σοὶ σπουδάξ, δὲς οὐ χρῆν αὐτὸν σπεύδειν.

ἀσσω πηδῶ, πηγάζω· διὰ τὸ ὅλον χωρίον 191 κ. ἑ. 61, διπεύω.

ἄστακτος κρούνηδὸν ῥέων· τὰν ἀστάκτων ὕδατων βακχεύονσαν Διονύσῳ Παρνάσιον κοινῷ 1242 εἰς τὴν πλουσίαν εἰς ὕδατα κορυφὴν τοῦ Παργασοῦ, ὅπου γίνονται βακχικαὶ τελεταὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου. Ἡ διασγιμοτάτη πηγὴ τοῦ Παργ. ἦτο ἡ Κασταλία.

ἄτα δωρ., ἀττ. ἄτη, ἡ ἰδέ.

ἄταρ ἀλλά, δέ, ὅμως, ἐν τούτοις.

ἄτερ ἔνευ

ἄτερος ὁ ἔτερος.

ἄτη συμφορά· οἷαί μοι συμβαίνοντ' ἄται 148 διέτι τόσον μεγάλαι συμφοραὶ μὲ εὑρίσκουν· ἄτα διὰ παντὸς δινδαίμων 1117 συμφορὰ ἀδάλειπτος, βίος διαρκῆς διστυγής· διὰ τὸν ὅλον χωρίον 61, δυσδαιμονία.

Ἄτθις Ἀττική.

ἄτοπος παράδοξος.

Ἄτρειδᾶν δωρ., ἀττ. - δῶν.

Ἄτρευς υἱὸς τοῦ Ηέλοπος, πατήρ τοῦ Ἀγαμέλινονος καὶ τοῦ Μενέλαού.

αὐδάκω - ω φωνή, λέγω, αηρύττω, παραγγέλλω.

αῦθις πάλιν. 1312, 1432 ἀργότερον· ἐς αῦθις 377 δι' ἀργότερον, δι' ἀλληγορούμενον.

αὐλέομαι - οῦμαι ἀντηγχῷ ἀπὸ τοὺς ἦχους τῶν αὐλῶν.

Αὐλίς πολίχην τῆς Βοιωτίας παρὰ τὸν Εὔροπον, νῦν Βαθύ· τὴν ἐνθάδ' Αἴδην ἀντιθεῖσα τῆς ἐπει 358· τὸ Αἴδην μετωνυμικῶς ἀντὶ σφαγῆν, φόρον· θεῖσα τὴν ἐνθάδε σφαγὴν ἀντὶ (ώς ἀντιστάθμιμια καὶ ἐκδίκησιν) τῆς ἐν Αὐλίδι.

αὔξω αὐξάνω· φιλόπλοντον ἀμιλλατ αὔξοντες μελάθροισιν 411 προσπαθοῦντες ἐν ἀμιλλῇ νὰ αὐξήσουν τὰ πλούτη διὰ τὰ σπίτια των.

αύτόματος ὁ πράττων τι οἰκειοθελῶς· αὐτοκίνητος, ἀφ' ἔχοντος γίνεμος.

ἀφαιρέομαι - οῦμαι ἀφαιρεῖ· οὐδὲ γάμος ἐσθιλὸς ὥν μ' ἀφείλετο 819 διέτι ὁ γάμος δὲν ἦτο εὐτυχής, ὥστε νὰ μὲ κάμη νὰ λησμονήσω τὸ λουτρόν· ἢ ἐντροπὴ δὲν μὲ ἀφίγει νὰ τὸ λησμονήσω· πρᾶ. 361.

ἀφανής· τὰ τῶν θεῶν ἐς ἀφανὲς ἔρπει, κονδὲν οἰδ' οὐδεὶς κακὸν 479 τὰ θεῖα (ἡ θέλησις τῶν θεῶν) ἀκολουθοῦν δρόμους μυστηριώδεις καὶ

κανένα δυστύχημα δὲν γνωρίζει κανεὶς (ἐκ τῶν προτέρων).

ἄφαρ εὐθύς.

ἀφειδέω - ὦ δὲν φειδομαι· 1354 ἀφήνω κατὰ μέρος κάθε ἐπιφύλαξιν.

ἀφίστημι ἀπομακρύνω· οὐδὲν ἀποστήσει λόγου πυθέσθαι 912 καὶ δὲν θὰ μηδὲ ἀπομικρύνῃ ἀπὸ τὸ θέμικ μηδὲ τὸ νὴ ἐρωτήσω.

ἀφορμίζομαι (δρμος) κάνω τὸ πλοῖον νὰ ἐκπλεύσῃ· οὐδὲν μὴ ἀφορμήσῃ 18· τὸ οὐδὲν μηδὲ μεθ' ὑποτακτ. ἀδρ. ἐντονώτερον τοῦ οὐδὲν μηδὲ μετέλοντος.

ἄχα δωρ., ἀπτ. ἡχή, ηχος.

ἄχαρις ὁ ἄνευ χάριτος· χάρις ἄχαρις 566 χάρις ποὺ δὲν είναι χάρις· κακῆς γυναικός χάριν ἄχαριν ἀπόλετο ἐχάρη χάριν μηδὲ κακῆς γυναικός (τῆς Ἐλένης), ή δποία δὲν ἔχεις τοιαύτην θυσίαν.

βάθρον 962· εἰς τὸν "Αρειον Πάγον ὑπῆρχον δύο θάθρα, λίθοι ἀκατέργαστοι, ὁ λίθος τῆς ὕβροεως, ἐπὶ τοῦ δποίου ἵστατο ὁ κατηγορούμενος, καὶ ὁ λίθος τῆς ἀναιδείας, ἐπὶ τοῦ δποίου ἵστατο ὁ κατηγορος (ώς μὴ παρέχων αἰδεσιν)·" 68. αἰδώς.

βακχεύω ἑορτάζω ἑορτήν τοῦ Βάκχου· 1243 6λ. ἀστακτος.

βάκχιος οἶνος· πληρῶ ἵσον μέτρημα βακχίου 953 ἐγχέω ἵσον ποσὸν οἶνου.

βλέπω 1056 ἀποθλέπω, στηρίζω τὰς ἐλπίδας μου.

βλέφαρον ὀφθαλμός.

βορὰ (βιβρώσκω) φαγητόν.

βούλευμα σχέδιον· ἐκ βούλευμάτων 1290 κατὰ τὰ σχέδια.

βουφόρβια τά, ἀγέλη βοῶν.

βουφορβός βουκόλος· καὶ μὴν ὅδε βουφορβός ἔκει 236 ἀλλὰ νά, ἔρχεται ὁ βουκόλος.

βραυρώνιος ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Βραυρῶνα, χωρίον κείμενον εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς, νοτιώτερον τῶν Ἀλῶν (νῦν Βραώνα). κλίμακες Βραυρώναι 1462 τὰ (κλιμακοειδῶς διατεταγμένα) ὑψώματα τῆς Βραυρώνος· σεμνάς καλεῖ αὐτὰς ὁ Εὔριπος, διότι ὑπῆρχεν ἐκεῖ ναδὲς τῆς (Βραυρώνιας) Ἀρτέμιδος.

βρέτας τό, ξύλινον δρισίωμα θεοῦ, ξέανον.

βρότειος ἀνθρώπινος.

βροτοκτόνος ἀνθρωποκτόνος· θυσία βροτοκτόνος 384 ἀνθρωπούσια.

βώμιος ὁ ἀνήκων εἰς τὸν δωμάτιον βώμιοι ἐπιστάται 1284 ἐπιμεληταὶ τοῦ δωμάτου (τῶν θυσιῶν) πρᾶλ. 624 καὶ 726.

γαληνὸς 345 ἐπιεικῆς, μαλακός, φιλάνθρωπος.

γαμέω - ω 2 νυηφεύομαι, λαμβάνω γυναῖκα· 682 ἔχω σύζυγον (γυναῖκα).

γάνος τό, λάμψις, χαρά, ἀπόλαυσις· ἀνθεμόρροφτον γάνος μελίσσης 634 τὸ ἡδονικὸν δυρρὸν τὸ ἐκ τῶν ἀνθέων ἐξαγόρεινον, τὸ μέλι.

γάνυματι λαμπρύομαι, ἀγάλλομαι, καμαράνω· 1239 ὅλ. εὗπαις.

γάρ 520 πράγματι· τί γάρ; 533 τί ἔγινεν ἀλήθεια; οὕτων αἰτιολογῇ τὰ ἐπόμενα (π. χ. 118), μεταφράζεται διὰ τοῦ ἐπειδή.

γέ (συγήθως) τούλαχιστον, οὐχὶ σπανίως δύναται νὰ μεταφρασθῇ διὰ τοῦ ναι· ἀνεψιός γε 919 ναι, ἐξάδελφος· λέλοιπεν Ἡλέκτραν γε παρθένορον μίαν 562 ναι, ἔχει ἀφήσει μίαν κόρην, τὴν Ἡλέκτραν· διοίως· 75, 510, 866, 1177 κ. ἀλλ.

γεγώνει μιχ. παρακειμ. τοῦ γύγρομαι (= γεγονώς) : γεγῶσα τυγχάνει 473 διάρχειν· εἰ γεγώς 509 εἰσαι, κατάγεσαι.

γενειάδες αἱ, σιαγόνες, γνάθοι, παρειά· πλήγματα γενειάδων 1366 κτυπήματα κατὰ τῶν σιαγόνων.

γενέσθω: οἰσθα ἂ μοι γενέσθω; 1203 = οἰσθα ἂ μοι γενέσθωι δεῖ (ἢ ἂ μοι γενέσθαι δούλωμα); πρᾶλ. ὄμοιαν σύνταξιν ἐν Ἔκάρῃ 225: οἶσθ' ὁ δρᾶσον; = οἰσθ' ὁ δεῖ σε δρᾶσαι;

γέννα 154 γενέα.

γένυς - υος ἥ, σιαγών, παρειά· πολυποίκιλα φάρεα καὶ πλοκάμους περιβαλλομένα γέννν 1149 ἐσκίαζον 1149 ἐσκίαζον τὰς παρειάς μου καλύπτουσα αὐτὰς μὲ πολυκεντήτους καλύπτεας καὶ μὲ τοὺς πλοκάμους μου.

γλαυκὸς γαλαξοπράσινος.

γλῶσσα: καλόν τοι γλῶσσ' ὅτῳ πιστὴ παρῇ 1064 εἶναι ώραῖον νὰ εἶναι κανεὶς ἐχέμυθος.

γνώμη (δικαία) 1469 εὐσεβὴ αἰσθήματα· 419 ὅλ. ὅλβος.

γοῦν τούλαχιστον· 1194 ἔτοι λοιπόν.

γύαλον τό, κοίλωμα, φάραγξ, χαράδρα· ὅτι τὰ γύαλα τῆς Δίκλου ἦσαν καρποφόρα (1235) δὲν εἶναι ἀκριβές· διὰ τὸ ὅλον γωρίον 1234 κ. ἐ. 61. εὗπαις,

δαιτζω σχιζω, τεμαχιζω.

δαις δαιτός ή, φαγητόν, « τραπέζι », συμπόσιον.

δάμαρ -αρτος ή, ή σύζυγος.

Δαναΐδαι Δαναοί.

δαρδος μακρός, μακροχρόνιος.

δεῖμα τό, φόδος: δεῖμα τοῦ λέθου 485 φόδος τῆς καταστροφῆς· δλ. οἰκτίζομαι.

δεινῶς 552 ἀλιώς.

δειράς ή, ἕρχις δροσειρᾶς, δρος, δράχος, σκόπελος· δειρὰς εἴναι λα 1240 δράχος παραθαλάσσιος· δειράς Καρνοτία 1451 ἀκρωτήριον τῆς Καρύστου, εἰς τὸ νότιον ἄκρον τῆς Εὔδοιας.

δέλτος ή, ἐπιστολή· αἱ ἐπιστολαὶ ἑγράφοντο δι' δξέος μεταλλίνου δργάνου ἐπὶ μικρῶν ἔνδινων πινακίδων, αἵτινες ἐκοιλαίνοντο εἰς μικρὸν δάθος ἀφιεμένου πλαισίου ἐλαφρῶς ἐξέχοντος· ή ἐπιφάνεια τῶν ἐπεχρίτετο μὲ λεπτὸν στρῶμα κηροῦ· μετὰ τὴν γραφὴν αἱ πινακίδες ἐτίθεντο ή μία ἐπὶ τῆς ἄλλης (ἐκ τούτου τὸ ἐν δέλτον πτυχαῖς 760), ἐδένοντο καὶ ἐσφραγίζοντο.

δέμας τό, σῦμα· ἀδελφῆς δέμας 1440 τὴν ἀδελφήν (του).

δέρα δωρ., ἀττ. δέρη, λαμένς.

δεσμὸς πληθ. δεσμά· προστίθημι δεσμὰ 1204 ἐπιθάλλω δεσμά, δένω· ἵτ' ἐπὶ δεσμὰ 1205 πηγαίνετε νὰ (τοὺς) δέσετε.

δεσπόσυνοι 439 εἶναι αἱ εὐχαὶ τῆς Ἰφιγενείας, δεσποινῆς τῶν ἀποτελουσῶν τὸν Χορὸν γυναικῶν· ή Ἰφ. εἰχεν εὐχγθῆ (354 κ. ἔ.) νὰ πέσῃ εἰς χειράς της ή Ἐλένη.

Δηλιάς γυνὴ ἐκ Δήλου· 1234 ἐν Δήλῳ εὑρισκομένη.

διὰ μετ' αἰτιατικῆς (ποιητ., παρὰ πεζοῖς πάντοτε μετὰ γενικῆς): διὰ λαμπρὸν αἰθέρα 29 διὰ μέσου τοῦ λαμπροῦ αἰθέρος· διὰ πέτρας Συμπληγάδας 355· (διὰ) φῦλα καὶ δι' ὄδοὺς 889.

διαβιάζομαι ἀναγκάζω.

διοδοχή: διαδοχαῖς Ἐρινώων 79 μεταδρομικῖς Ἐρινύων διαδεχομένων ἀλλήλας, καταδιωκόμενοι ἀπὸ τὰς διαδεχομένας ἀλλήλας Ἐρινῦς.

διακλύζω θρέχω, πλύνω.

διαμείβω λαμβάνω ὡς ἀντάλλαγμα· Ἀσίτιδα γαῖαν Εὐρώπας διαμείψας 397 τὴν Ἀσίαν ἀντὶ τῆς Εὐρώπης λαθὼν ὡς ἀντάλλαγμα, δηλ. ἀφήσας τὴν Εὐρώπην καὶ μεταβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν.

διαπτυχή ή δίπλα· δέλτον πολύθυροι διαπτυχαὶ 727 ἐπιστολὴ ἐκ πολλῶν πινακίδων ἀποτελουμένη· γραμμάτων διαπτυχαὶ 793 διπλωμένη ἐπιστολὴ· δλ. δέλτος.

διαριθμέω - ὡ λογαριάζω ἔνα ἔνα, ακόντιο διαλογήν (ψήφων). Κατὰ τὴν δίκην τοῦ Ὁρέστου ή Ἀθηνᾶ, ἢτις προίδρευε, διηρίθμησε ψήφους ἵσις 966, δηλ. παρετήρησε κατὰ τὴν ἀριθμησιν ἴσοψηφίαν, τότε δὲ προσέθεσε καὶ τὴν ἰδικήν της ψῆφον καὶ οὕτως ὁ Ὁρέστης ἡθοφόρη. Ὁ μύθος εἶναι αἰτιολογικός, δηλ. ἐρμηνευτικὸς του ἑθίου, καθ' ὃ ἐν ἴσοψηφίᾳ δικαίησε την παραγόρούμενος ἀπηλλάσσετο: ὑπετίθετο δικαίωμα καὶ τὴν ψῆφον τῆς Ἀθηνᾶς· πρόβλ. 1470.

διαρρώξ - ωγος (δίγγυνμι) διεσχισμένος.

δίδυμοι 456 δύο.

διέρχομαι 672 δλ. λόγος.

δίκαιοις 1202 δικαιολογημένος.

δίκη 968 δικαστικὴ ἀπόφασις· δίκην παρέχω 944 δικάζομαι, λογοδοτῶ.

Δίκτυννα ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος· κυρίως ἡτο θεὰ Κορητική, ἣν ὁ Εὐριπίδης ταυτίζει πρὸς τὴν κυνηγὸν Ἀρτεμιν παρετυμολογῶν τὸ σονοιρά τῆς ἐκ τῆς λ. δίκτυον.

δινεύω περιστρέψω κυκλικῶς, στροβιλίζω, στριφογυρίζω· μόχθος δὲ ἐκ μόχθων ἄσσει, δινενούσαις ἵπποισιν ἐπεὶ πταναῖς ἀλλάξας ἐξ ἔδρας ἱερὸν μετέβαλεν ὅμηρον ἀνδρᾶς ἀλιος 192 ἡ μία συμφορὰ διαδέχεται τὴν ἀλληγὸν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ δὲ ἥλιος ἀλλάξας τροχὶάν μὲ τὸ στριφογύρισμα τοῦ πτερωτοῦ ἀρματός του ἔρριψεν ἀλλοῦ τὸ ἀκτυνοδόλον ἀλέμημα του. Τοῦτο ἔγινε διὰ σειρὰν ἐγκλημάτων, τὰ διοῖτα διοιητῆς ὡς γνωστὰ εἰς τοὺς θεατὰς ὑπανίσσεται ἀπλῶς διὰ τῶν λέξων χρυσέας ἀρρόδος ὀδόντα 196: Εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ Ἀτρέως, ὅταν νυιφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ Εὑρυσθέως Ἀερόπηγη ἔγινε θασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, ἐνεφανίσθη ἀρνίον χρυσόμαλλον, σύμβολον καὶ ἐγγύήσις τῆς ἔξουσίας. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀτρέως Θυέστης κατώρθωσε μὲ τὴν θοήθειαν τῆς ἀπίστου Ἀερόπηγης νὰ γίνῃ κύριος τοῦ ἀρνίου. Μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἐξερράγη ἀγρία ἔρις, ἢτις ἀπέληξεν ὑπὲρ τοῦ Ἀτρέως· ὁ Θυέστης ἔξωρισθη, ἀλλὰ φεύγων παρέλαθε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν μικρὸν υἱὸν τοῦ Ἀτρέως Ηλείσθένην, τὸν διοῖτον ἀναθρέψεψας ὡς ἰδιον τέκνον ἀπέστειλεν ἀργότερον εἰς Μυκήνας, ἵνα φονεύσῃ τὸν πατέρα του. Ὁ Ἀτρεὺς τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἐφόνευσε χωρίς νὰ γνωρίζῃ δι-

εἶναι: υἱός του, ὅταν δὲ τὸ ἔμιαθεν, ὥμισεν ἐκδίκησιν· προσποιήθεις ὅτι ἐπεθύμει νὰ συνδιαλλαχῇ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ἀνεκάλεσεν ἐκ τῆς ἔξορίας καὶ σφᾶξες καὶ διαιμελίσας τὰ τέκνα τοῦ Θυέστου, παρέθεσε τὰς σάρκας των εἰς δεῖπνον, τὸ ὑπότον προσέφερεν εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τοῦτο πατέρα των. Κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν τοῦ μύθου ὁ Θυέστης καταλαβὼν τὴν ἔξουσίαν εἰπεν εἰς τὸν ἀδελφόν του ὅτι: Θὰ τὴν παρέδιεν εἰς αὐτόν, ἐὰν δὲ γλιώς μετέδαλλε πορείαν· τὸ θαῦμα ἔγινε κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διός, ὅστις ηύνει τὸν Ἀτρέα.

δίνη κυκλικὴ περιστροφή, στρέθιλος, στριφογύρισμα· ἦν ἀμφὶ δίναις, ἀς θάμ' Εὔρυτος πυκναῖς αἴροις ἐλίσσων κνανέαν ἀλλα στρέψει, ἔσφαξεν Ἐλένης εὗνεζ', ὃς δοκεῖ, πατὴρ ὁ συντ.: ἦν πατὴρ ἔσφαξεν, ὃς δοκεῖ (ὅπως πιστεύεται), Ἐλένης εὗνεκα ἀμφὶ δίναις (πλησίον τῶν περιστρεφομένων ῥευμάτων), ἀς Εὔρυτος ἐλίσσων θαμὰ πυκναῖς αἴροις (διὰ συγχρόνης ἀνέμων) στρέψει (ταράσσει, φέρει παλιρροίας εἰς τὴν) κνανέαν ἀλλα. Ἔπι τῆς ἐποχῆς τοῦ Εὐριπίδου δὲν ἦτο γνωστή ἡ αἰτία τῶν παλιρροϊῶν.

διόλλυσαι καταστρέψεσαι, λέγει ὁ Χορδές εἰς τὸν Ὁρέστηγ 652.

διοπετῆς ὁ ἐκ τοῦ Διός (ἐξ οὐρανοῦ) πεσών.

δῖος ὁ τοῦ Διός: δία κονύρα 404 ἡ Ἀρτεμις.

Διόσκυροι = Διόσκουροι, ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυυδεύκης, δίδυμοι: υἱοὶ τοῦ Διός καὶ τῆς Λήδας, προστάται τῶν ναυτιλολογίων.

δίπαλτος ὁ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν παλλόμενος· δίπαλτα πολεμίων ξίφη 323 δύο πολεμίων ξίφη παλλόμενα.

δίπτυχος διπλωμένος, διπλοῦς· ἐν 242, 474, 1289 σημαίνει ἀπλῶς δύο.

Δίρκα δωρ., ἀττ. Δίρκη, πηγὴ καὶ βύας ἐν Θήραις.

δισσοί 264 δύο.

δίχα χωριστά.

διωγμὸς καταδίωξις· πορθμεύω διωγμὸν 1435 ἐπιχειρῶ καταδίωξιν.

διώκω 1296 ἀναζητῶ.

δμαθεὶς δωρ., ἀττ. δμηθεὶς (μτχ. παθ. ἀσρ. τοῦ δάμνημι, δαμάζω), φογευθείς, ἀποθανών· 199 δλ. ποινά.

δμωὴ δούλη.

δνοφερὸς ζοφερός, σκοτεινός· οἱ (ζονειροι) πολέσιν μερόπων τά τε πρῶτα τά τ' ἔπειθ' ὅσα τ' ἔμελλε τυχεῖν ὅπνου κατὰ δνοφερὰς γᾶς εὐνὰς

ἔφραξον 1264 τὰ ὁποῖα (ὅνειρα) εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους ἀπεκάλυπτον τὰ παρελθόντα καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα κατὰ τὸν σκοτεινὸν ὑπογείων.

δοκέω - ω 8, 678 καὶ ἀλλ. φαίνομαι, θεωροῦμαι, νομίζομαι, πιστεύομαι· 390, 641, 785, 855 καὶ ἀλλ. νομίζω· 349, 1443 φαντάζομαι· 1402 θεωρῶ δρόθόν, δέχομαι, ἐπιτρέπω· δοκεῖ (ἀπρόσ.) φαίνεται καλόν· δοκῶ ἐν ὅπτνῳ 44 ὅνειρεύμαι. Ἐκ τοῦ ἔδοξα (44) νοητέον ἐν 46 καὶ ἐν 48 ἔδοξε (μοῦ ἐφάνη)· ἐν 279 ἔδοξε ἐφάνη (ὁ δοσκός)· ἐξ αὐτοῦ νοεῖται ἐν 280 ἔδοξε ἐφάνη καλόν· καλόκοντν οὐκ εἰδέναι 956 « καὶ ἔκανα πῶς δὲν καταλάθαινα »· ἵν' ἡμῖν δρᾶν τι δὴ δοκοῦ πλέον 1336 προφανῶς (δὴ) διὰ νὰ νομίσωμεν ἡμεῖς δτι ἔκανε κάτι σοβαρόν.

δόκημα γνώμη· δοκήμασι 176 (ώς ἐν 8 ὡς δοκεῖ) ὥπως πιστεύεται.

δόμος : δόμοι 1040, 1079 ναός· δόμοι ἀναπτόρων (περιφρ.) 65 ἀνάκτορα (τῆς Θεᾶς), ναός· σύντ.: εἴμι εἰσω τὸνδε δόμων ἀναπτόρων θεᾶς, ἐν οἷσιν ταῖς· ἡ Ιφιγένεια ὡς ἔρεια κατοικεῖ ἐν τῷ ναῷ.

δονακόχλοος δ ἔχων χλοεροὺς δόνακας, πρασίνους καλάζιους· ἡ αἰτιατ. δονακόχλοα, 399, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ λευκόχροα, κνανόχροα, ἀπαλόχροα.

δόξα 1030 γνώμη· μεταδίδωμι δόξης ἀνακοινώνω τὴν γνώμην μου· 1164 εἰκασία· 418 ἀλ. κουνός.

δοξάζομαι 831 νομίζομαι.

δορὶ (δοτ. τοῦ δόρου) 519 διὰ πολέμου.

δράκαινα θηλ. τοῦ δράκων· "Αἰδον δράκαια 286 Ἐρινύς.

δράκων ὄφις· ἐν 1245 νοεῖται ὁ Πύθων, ὅστις ἐφύλαττε τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, ὅτε τοῦτο ἀνήκειν εἰς τὴν μητέρα του τὴν Γῆν (ἡ Γαῖαν ἡ Χθόνια) καὶ ἔπειτα εἰς τὴν θυγατέρα της τὴν Θέμιν· ὁ Ἀπόλλων φονεύσας τὸν Πύθωνα ἔγινε κύριος τοῦ μαντείου.

δρασμὸς (διδράσκω) φυγῆ· τάιοι δρασμοὶ 891 φυγὴ διὰ πλοίου· 1300 ἀλ. μέτα.

δρόσος : θαλασσία δρόσος 1192 θαλάσσιον ὕδωρ.

δυσγενής δ ἐκ ταπεινῆς σίκογενείας καταγόμενος.

δυσδαιμονία κακοδαιμονία, δυστυχία· μεταβάλλειν δυσδαιμονία 1120 ἦ (εξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν) μεταβολὴ (τὸ μετ' εὐτυχίαν κακοδοθαί 1121) εἰναι ἡ (πραγματικὴ) συμφορά· διὰ τοῦτο ὁ Χορὸς ζηλοῖ τὸν διαρκῶς δυστυχῆ δίον, διότι σύντροφος ὁν ἀράγκαις (ἐὰν ἀνατραφῆς μέσα εἰς τὰ δάσανα) οὐ κάμνεις (ἀντέχεις).

δυσδαίμων κακοδαίμιων, δυστυχής· δυσδαίμων δαίμων 203 μαύρη μοῖρα· ἡ μοῖρα τῆς Ἰφιγενείας ἦτο κακή ἐξ ἀρχᾶς τᾶς ματρός ζώνας καὶ τυπτὸς κείνας, δηλ. ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεώς της ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός της.

δυσθρήνητος λίαν θρηνώδης· ὡς ἔγκειμαι δυσθρητήτοις θρήνοις 144 διότι εἴμαι δουτηγμένη εἰς μεγάλους θρήνους.

δυσμαθής δυσνόητος· ἡ τύχη παιδίγματ' ἐξ τὸ δυσμαθὲς 478 φέρει (τὰ ἐπικείμενα κακὰ) εἰς σημείον ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ καταλάβῃς.

δυσμενής: τὸ δυσμενὲς μὴ 'μοὶ λάβης 637 μὴ θυμώσης ἐναντίον μου, μὴν τὰ βάλης μαζὶ μου (δι' ὅτι πρόκειται γὰ πάθης, διότι δὲν πταιώ ἐγώ, ἀλλ' ὁ νόλιος). Ὁ Ὀρέστης δηλ., λέγει ἡ Ἰφιγένεια, πρέπει νὰ σκεφθῇ ὅτι καὶ δ αἰχμάλωτος δ γράψας τὴν ἐπιστολὴν 584 κ. ἑ.

δύσονους δυσμενής· δύσονον με λήψεσθε 350 δυσμενή θὰ μὲ εὔρετε.

δύσνυμφος δ δυστυχής εἰς τὸν γάλιον του· νύμφαν δύσνυμφον 216 νύφη, μαύρη νύφη.

δυπραξία δυστυχία· ἡ λίαν δυσπραξία ἔστι διδοῦσα λίαν μεταβολάς, ὅταν τύχη 721 ἡ ἄκρα δυστυχία φέρει ἐνίστε μεγάλας μεταβολάς, ὅταν τὸ φέρη ἡ περίστασις 514 θλ. πάρεργον.

δυσσεβής 694 θεοκατάρατος.

δυστυχής: οἱ δυστυχεῖς τοῖσι δυστυχεστέροις αὐτοὶ κακῶς πράξαντες οὐ φρονοῦσιν εῦ 352 οἱ ἄνθρωποι, ὅταν δυστυχήσουν οἱ ἴδιοι, δὲν αἰσθάνονται συμπάθειαν πρὸς τοὺς δυστυχεστέρους τῶν· τὸ κακῶς πράξαντες μετὰ τὸ δυστυχεῖς πλεονασμός· ἵσως ὅμιλος τὸ γωρίον νὰ εἶναι ἐφθαρμένον. (Κατ' ἄλλους: οἱ διαρκῶς δυστυχεῖς, ὅταν τοὺς πλήξῃ μία νέα συμφορά, δὲν αἰσθάνονται κτλ.)· τὰ δυστυχῆ 958 ἡ δυστυχία.

Δυστυχής εἰναι τὸ σονομα, τὸ δποῖον λέγει (500) Ὡ Ὀρέστης ὅτι θὰ τοῦ ἐταίριαζε.

δυσφόρμιγξ δ μὴ σύμφωνος μὲ τὴν φόρμιγγα, ἄλυρος, θρηνητικός, ἀξιοθρήνητος, θλιβερός· 225 κ. ἑ. θλ. αίμασσω.

δύσχορτος ξηρός, ἀγονος.

δώματα 1153 ναός.

Ἐα ἐπιφών. Θαυμαστοῦ ἡ δυσκρεεσκείας ἡ ἐκπλήξεως.

Ἐβα δωρ., ἀττ. ἔβη.

ἔγεινατο ἐγέννησε· ἀδρ. τοῦ γείνομαι.

ἔγκειμαι κεῖμαι ἐντός· 145 εἰμαι δουτηγμένος.

ἔγκληρος ὁ ἔχων κλῆρον, κληρονόμος, μοναχοκληρονόμος. "Ἐγκληροι καὶ συνήθως ἐπίκληροι ἐκαλοῦντο ἐν Ἀθήναις αἱ κληρονομοῦσαι δλόκληρον τὴν πατρικὴν περιουσίαν δι: ἔλλειψιν ἀρρένων ἀπογόνων· νῦν ἄρρενον δὲ περὶ αὐτῶν ῥήται προστατευτικαὶ διατάξεις ἐν τῷ ἀττικῷ δικαίῳ.

ἔγκροτέω - ω κτυπῶ· πνυμαὶ ἦσαν ἐγκροτούμεναι 1368 ἔπειταν γροθιές.

ἔγκυκλιος κυκλικός· 429 διλ. μέλπω.

ἔγκυκλος - ω στρέψω ἐν κύκλῳ.

εἰ : εἰ γὰρ πέσοι 1221 εἴθε νὰ ἐπιτύχῃ.

εἰα, ἐπίρρημα παρακελευσματικόν, ἐμπρὸς λοιπόν.

εἰεν ἡς εἰναι, καλά· δηλοῖ δητὶ δ λέγων θέλει νὰ τερματίσῃ μίαν συζήτησιν, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς ἀλλοῦ ζήτημα (π. χ. 342, 467).

εἰκότως εὐλόγως, φυσικά· εἰκότως ἔχει 911 εἰκός ἔστι.

εἰκὼ αἰτιατ. τοῦ εἰκών. Ὁ Εὐριπίδης ποιῶν 223 τὴν Ιφιγένειαν λυπουμένην, διέτι δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν πατρίδα της, ὅστε νὰ δύναται νὰ διφαίνῃ καὶ νὰ παριστάνῃ εἰς τὸ ὑφασμά της τὰς εἰκόνας τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν Τιτάνων (τὴν Τιτανομαχίαν), ἔχει κατὰ νοῦν τὰς εὐγενεῖς Ἀθηναῖς παρθένους τῆς ἐποχῆς του, αἱ ὅποιαι ὑφαίνον τὸν κροκωτὸν πέπλου τῆς θεᾶς τῶν πανηγυρικῶν κομιζόμενον κατὰ τὰ Ηαναθήναια εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

εἰλάτινος ἐπικὸς τύπος ἀντὶ ἐλάτινος, κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου εἰλάτης· 407 διλ. δόδιος.

εἰλίσσω = ἐλίσσω, δι ιδέα.

εἰπών ἐν 964 δνομαστική ἀπόλυτος ὡς καὶ τὸ ἀκούσας· εἰπὼν ἀκούσας τε ἀφοῦ ἀπελογήθην καὶ ἀφοῦ ἤκουσα τὴν κατηγορίαν.

εἴργω ἐμποδίζω, ἀναχαιτίζω.

εἴσατο 946 ἵδρυσεν· ἀδρ. τοῦ ίζω δάκτυλο τινὰ νὰ καθίσῃ.

εἰσεράω - ω: φύβω εἰσορᾶν 1342 ἐκ φύσου μήπως ἵδωτιεν· σύντ.: φύβω εἰσορᾶν ἢ μὴ κροῆν (εἰσορᾶν).

εἰσπράττομαι εἰσπράττω διὰ τὸν ἑαυτόν μου, λαμβάνω· ὡς εἰδοκὸν δίκαιον (= κακὴν δίκην) εἰσεπράξατο 559 πόσον καλὰ ἔκαμε

ποὺ ἐπέδαλεν αὐτὴν τὴν φρικτὴν μὲν (καὶ δι' αὐτὸν τὸν τιμωρήσαντα), ἀλλὰ δικαίαν τιμωρίαν.

ἐκ 552 ὑπό· ἐκ δόμων 1005 ἐν τῇ ἔνηῃ.

ἔκατι ἔνεκα.

ἐκβαίνω 98 δαίγων φθάνω εἰς τὸ τέρμα (θλ. προσάμβασις). ἐν 200 ὡς τὸ ἡμέτερον « δγαίνω » εἰς ἐκφράσεις ὡς « δγῆκε τ' ὅνειρο », « δγῆκε ἢ προφητεία ». ἐκβαίνει ποινὰ ἢ ἐκδίκησις πραγματοποιεῖται, ἐκτελεῖται, ἢ φωνὴ τοῦ αἴματος εὑρίσκει ἱκανοποίησιν (θλ. ποινά). ἐξέβητρ ἄλλοσε 781 ἀλλοῦ πηγε δ νοῦς μου· μὴ ὑβάντας τύχης, καιρὸν λαβόντας, ἥδοντας ἄλλας λαβεῖν 907 ἀφοῦ εὑρον μίαν εὐκαιρίαν, νὰ μὴ ἐπιδιώκουν ἄλλας μικρὰς ἥδονάς, παραστρατίζοντες ἀπὸ τὸν δρόμον ποὺ τοὺς ἀνοιξεν ἢ τύχη.

ἐκβολή: ἐκβολαὶ νεώς 1424 τὸ ἐκδιληθέν, τὸ ἐξοκεῖλαν πλοῖον.

ἐκβολος δ, 1042 μέρος Ἑρᾶς κατακλυσθὲν ὅπδ τῆς θαλάσσης.

ἐκβρυχάμαται - ὄμαται δγάζω δρυχηθιόν· στεναγμὸν ἥδον ἐκβρυχώμενοι 1390 ἐκβάλλοντες διαθύν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως.

ἐκδύομαται 602 δγαίνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἔφεύγω, ἔγλιτστρῶ.

ἔκει: τοῖς ἔκει 771 ὅπως πιστεύουν οἱ ἐν Ἐλλάδι.

ἐκκλέπτω αλέπτω καὶ ἀπάγω κρυφίως· ἀποσπῶ· ἐξεκλέψαμεν πέτραισι χειρῶν φάσγανα 331: τὸ χειρῶν ἐκ τοῦ ἐξεκλέψαμεν· αἱ χειρεῖς τοῦ Ὁρέστου καὶ τοῦ Πυλάδου διαλλόμεναι διὰ τῶν λιθῶν παρέλυσαν ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ἀφῆκαν τὰ ἔιφη νὰ πέσουν κατὰ γῆς.

ἐκκομίζομαι κομίζω· μαζί μου ἔξω.

ἐκλείπω (δρον) 750 παραβαίνω.

ἐκλυσίς ἀπολύτρωσις.

ἐκμανθάνω 667 ζητῶ λεπτομερεῖς πληροφορίας.

ἐκμοχθέω - ὦ κατασκευάζω μετὰ μόχθου, ἀγωνίζομαι, δρίσταιμαι, ὑποφέρω μαρτυρικῶς.

ἐκνεύω ἐν 1186 στρέφω τὴν κεφαλήν, στρέφομαι, κλίνω· ἐς τὸ τῆς θεοῦ γ' ἐξείενσας πρὸς τὸ μέρος τῆς θεᾶς ἀναμφιδόλως ἐστράφης (χωρὶς νὰ παρασυρθῆς ἀπὸ τὰ δελεαστικὰ λόγια τῶν ἔνων). ἐν 1330 κάνω νεῦμα: ἐξένευσ' ἀποστῆναι πρόσω ἔκαμε νεῦμα (διέταξε) νὰ σταθῆται μακράν.

ἐκνίπτω ἀποπλύνω.

ἐκπετάννυμι ἀπλώνω πρὸς τὰ ἔξω, ἀνοίγω, φουσκώνω· ἐν 1135 σύντ.: πόδες νεδός δικυπόμπουν ἐκπετάσουσιν ἴστια μέρι πάρ πρότονον

κατὰ πρᾶξαν ὑπὲρ στόλον τὰ «ποδάρια» (βλ. πόδες) τοῦ ταχέος πλοίου προτοῦντα τεντωμένα πρὸς τὰ κάτω τὰ ἴστια θὰ τὰ ἀφήσουν νὰ φουσκώσουν μὲ τὸν ἀρέα κοντὰ εἰς τοὺς προτόνους (διλ. λ.) πρὸς τὸ μέρος τῆς πρώρας, ἐπάνω ἀπὸ τὴν προεξοχὴν αὐτῆς (διλ. στόλος).

ἔκπεψικα 807 ἔχω γεννηθῆ.

ἔκπιμπλημι γεμίζω ἐντελῶς· ἐν 81 διανύω ἔξι δλοκλήρου· ἔκπιμπλημι κίνδυνον 90 ὑφίσταμαι μέχρι τέλους κίνδυνον, ἔκτελω μέχρι τέλους ἐπικίνδυνον ἐπιχείρησιν.

ἔκπλησσω ἐκκρούω, ἐκδιώκω, ἀποσπῶ· ἔκπλήσσω τοῦ παρόντος λόγουν 240 ἀποσπῶ ἀπὸ τὰ νῦν λεγόμενα, διακόπτω τὰ νῦν λεγόμενα· ἐν 773 κάνω ἔνα νὰ τὰ χάσῃ.

ἔκποδῶν (ἐκ ποδῶν, ἀντίθ. ἐμποδῶν) μακράν· ἔκποδὼν ἔχω 1226 μένω μακράν.

ἔκσωζω σφίζω ἐκ τῶν κινδύνων· ὡς δὴ σκότον λαβόντες ἔκσωθεῖμεν ἄν; 1025 διὰ νὰ ἡγιαπόρεσσωμεν νὰ φύγωμεν καὶ νὰ σωθῶμεν ἐπωφελούμενοι τὸ σκότος;

ἔκτρέψομαι τρέψω, ἀνατρέψω, αὐξάνω· 848 σύντ.: ἔξεθρέψω μοι τόνδε συνομαίμονα φάσις δόμοις (ὡς σωτηρίαν τοῦ οἴκου).

ἔκφοινίσσω κοκκινίζω (ἐνεργητ.), καταματώνω.

ἔκφροντιζω ἐπινοῦ, ἔξευρίσκω· ἔκφροντισον διωγμὸν ὅστις τοὺς ξένους θηράσεται 1323 σκέψου μὲ ποίαν καταδίωξιν θὰ κατορθωθῇ γη σύλληψις τῶν ξένων· τὸ διωγμὸν κατὰ πρόληψιν, τὸ ὅστις θηράσεται ἀναφορ. συμπερασμ.

ἔκών: οὐδὲ ἔκών ἔκών 512· ἐ Ὁρέστης δὲν ἔξωρίσθη ἐκ τῆς πατρίδος του, ἀνεχώρησε λοιπὸν ἔκών, ἀλλὰ καὶ οὐδὲ ἔκών, διότι τὸν ἥναγκασεν ἡ θαρρόνουσα αὐτὸν μητρικὴ ἀρά· ὥστε δὲ χαρακτηρισμὸς φυγὰς 511 ἀριμόζει εἰς αὐτὸν κατὰ ιδιάζοντα τρόπον καὶ αὐτὸς ἔγνοετε λέγων φεύγω τρόπον γε δὴ τινα.

ἔλασκον ἀρ. τοῦ λάσπω λέγω.

ἔλαστρέω - ὁ ἔλασπω λέγω.

ἔλεγος δ, θρηνολογία, θρηνητικὸν ἀστικόν ἀλυροὶ ἔλεγοι τὰς οὐκ εὐμούσουν μολπᾶς 146 θρῆνοι τοῦ ἀμούσου τραγουδῖον, τοὺς ὅποίους δὲν συνοδεύει ἡ λύρα (ἀλλ᾽ ἐ αὐλός)· τὸ βοὰν ἔξοδελίζεται· ἔλεγος οἵτος 1091 ἀξιοθρήγητος, θλιβερὰ μοῖρα.

ἔλέγχω ἔρωτῷ.

έλισσω (καὶ εἰλίσσω) περιστρέψω· ἐν 444 κάνω κυκλικὴν κίνησιν, ὥστε νὰ σχηματισθῇ στέφανος· ἀμφὶ χαῖτα δρόσον αἱματηρὰν ἐλιχθεῖσα λαιμοτόμῳ δεσποινας· χειρὶ 442 ἔφου πέριξ τῆς κόμης της δεκτῇ τὸν στέφανον τοῦ φονικοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ἀπὸ τὴν λαιμοτόμου χειρα τῆς κυρίας μου· ἡ δρόσος (ἐνταῦθα χέριμβες) εἰναι αἱματηρά, διότι προορίζει εἰς τὴν σφαγήν, διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον λέγεται καὶ ἡ χειρ τῆς Ἱερείας λαιμοτόμος, ἂν καὶ ἄλλοι ἔσφαξον τὰ θύματα (πρθλ. 40 καὶ 622). Ἡ ἐν Δῆλῳ λίμνῃ, ἦτις εἴλισσε τὸ ὕδωρ αὐτῆς κυκλικῶς (κύκλιον κατηγορ.) 1103, ἐκαλεῖτο τροχοειδῆς· κατὰ τὸν ἐλεγειακὸν ποιητὴν Θέογνιν (5) ἡ Λητὼ ἔτεκε τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τροχοειδεί λίμνῃ ἐφαγαμένη φοίνικος χερσὸν παρὰ πόδαν εἴλισσονσα φίλας ματρὸς ἡλίκων θιάσους 1145 σύρουσα εἰς κύκλιον χερὸν τοὺς ὅμιλους τῶν συνομηλίκων μου ἐνώπιον τῆς μητρός μου· χέρα παιδὸν ἔλιξεν ἐκ Διὸς θρόνων Πυθίων δόμων χθονίας ἀφελεῖν μῆτριν θεᾶς 1271 μὲ τὴν παιδικήν του χειρα περιέβαλε τὸν θρόνον τοῦ Διὸς (ίκετεύων) νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ Ἱερὸν τῶν Δειλφῶν τὴν δργὴν τῆς χθονίας θεᾶς. Βλ. καὶ δίνη διὰ τοὺς στ. 6 κ. ἑ.

Ἐλλάς· ἀρχικῶς ἦτο ἐπίθετον (Ἐλλὰς γῆ), παραλειπομένου δὲ τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ διποτὸν συνώδευεν, ἔγινεν οὐσιαστικὸν (ώς καὶ τὸ Ἰλιάς, κυρ. ποίησις)· ἐν τούτοις διετηρήθη καὶ ὡς ἐπίθετον καὶ δὴ ἐν τῷ ἡμετέρῳ δράματι: Ἐλλάδος στρατηγίας 17 ἑλληνικῆς ἐκτρατείας· Ἐλλάδος γᾶς 448· Ἐλλάδος νεώς σκάφος 1345 σκάφος ἑλληνικῆς νεώς, ἑλληνικὴν ναῦν. Ἐπίσης καὶ τὸ Ἐλλῆν χρησιμοποιεῖται ἐπίθετικῶς, ἐνίστε μάλιστα μετὰ θηλυκοῦ οὐσιαστικοῦ: Ἐλλῆν φόρος 72 ἑλληνικὸν αἰματα· Ἐλλῆνος γῆς 341 ἑλληνικῆς (ἑλληνίδος) γῆς· πατρόδος Ἐλλῆνος 495. ἐμέθεν ἔπιοῦ.

ἔμπεδος ἔγκυρος, δεσμευτικός.

ἔμπεδώ - ω (δρον) ἐκπληρῶ.

ἔμπολὰ δωρ., ἀττ. ἔμπολή, ἔμποριον, ἀγοραπωλησία· ζαχρόσον διῆ ἔμπολᾶς νόστον βάροβαρον ἥλθον 1111 ἀντὶ πολλοῦ χρυσοῦ (πωληθεῖσα καὶ ἀγοραποθεῖσα) ἥλθον εἰς δάρδαρον χώραν.

ἔμπυρα τά, αἱ διὰ τοῦ πυρὸς θυσίαι· ἔμπυροσκοπία, πυροικνυτεία.

ἔνάλιος θαλάσσιος· ἐναλία δρόσος; 255 θαλάσσιον ὕδωρ.

ἔνδος δός εἰς χειρας (λέγει ἡ Ἰφιγένεια εἰς τὴν θεραπαινίδα τῆς 167).

ἔνθενδε ἀπ' ἐδῶ· τὸ δ' ἐνθένδε 91 (ἐπιρρηματικῶς) ἔπειτ' ἀπὸ αὐτό.

ἔνι 572, ἔνεστι, ὑπάρχει.

ἔνοπλη φωνή· ἐπὶ δὲ ἔσεισεν κόμαν, παῦσαι ρυζίους ἐνοπλὰς 4276 ἐπισείσας (ἀγατινάξας) τὴν κόλιγη του διέταξε γὰρ παύσουν τὰς νυκτερινὰς φωνὰς (τὴν δινειρομακτεῖαν): πρὸς τὸ ἐπέσεισεν κόμαν πρόβλ. Ἰλιάδ. Α 528 κναρέψιν ἐπ' ὄφροσι τεῦσε Κρονίων ἀμβρόσιαι δὲ ἅρα χαῖται ἐπερρόσσαντο ἄγακτος κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοι.

ἔνταυθοι 1010 ἐκεῖ· ἐπεξῆγησις αὐτῷ τὸ πρόδος οἶκον 1011.

ἔξαίρετος ἐξηγημένος· ἐξαίρετον δός μοι τόδε 755 κάμε μου τὴν ἔξηγης ἐξαίρεσιν.

ἔξακοντιζω ἥπιτω ἀκόντιον· ὅσας χεῖρας ἐξηκόρτισα γενείον γοράτων τε τοῦ τεκόντος 362 ποσάκις ἔτεινα τὰς γειράς μου πρὸς τὸ γένειον καὶ τὰ γόνατα τοῦ πατρός μου.

ἔξαλλάσσω ἀλλάσσω ἐντελῶς· 135 ἀφήγω ἔνα τόπον καὶ πηγαίνω εἰς ἄλλον.

ἔξανάπτω κρειμῷ ἔκ τινος, ἀναρτῶ· ἀλλος δὲ (ἐνν. τῶν δαρβάρων) πλεκτὰς ἐξανῆπτεν ἀγκύλας 1408 προσεπάθει νὰ περάσῃ εἰς τὸ πλοῖον (εἰς τὸν ἴστον ἦ ἀλληγρ προεξοχήν του) θράχον (συστοθηλεία). Καὶ εἰς τὸν προηγούμενον στίχον (χῶ μέν τις) περὶ βαρβάρων πρόκειται.

ἔξανθέω - ᾁ βγάζω ἄνθη· ἀναφάίνομαι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, «ἀναδίνω». 300 σύντ.: ὥστε πέλαγος ἀλὸς ἐξανθεῖν αἴματηρ (κατηγρ.) ὥστε ἦ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἐκοκκίνησεν ἀπὸ αἷμα.

ἔξανίημι ἐκπέιπω, ἔξάγω, κάνω νὰ χυθῇ ἐπισκέτω καὶ ἐξανιέτω 1459 - 1460 ἐνν. ὁ ἵερεύς.

ἔξανύτω ἐκτελῷ, ἐκπληρῷ, φέρω εἰς πέρας.

ἔξάρχω ἀρχίζω, κάνω τὴν ἀρχήν· 743 ὑπαγορεύω.

ἔξαυδάω - ᾁ ἐκφωνῶ, λέγω, ἔδω.

ἔξεδρος δὲ ἐκτὸς τῆς ἔδρας· ἔξεδροι χθονὸς 80 μακρὰν τῆς χώρας.

ἔξελέγχω 995 κάνω παρατήρησιν, ζητῶ τὸν λόγον.

ἔξένευστας ἐν 1186 ἀλός τοῦ ἐκτενῶ (ὁ ίδε). (Κατ' ἄλλους τοῦ ἐκτένου κολυμβῶν ἔξέρχομαι εἰς τὴν ἔγράν, διαφέγγω).

ἔξεύρημα ἐπινόημα, σχέδιον, στρατήγημα.

ἔξεφρεμαι παραγγέλω, ἐντέλλομαι.

ἔξισταμαι ἀπομιαρύνομαι.

ἔξὸν μιχ. τοῦ ἔξεστι· ἔξὸν (ἐνν. φέρειν) 688 ἐνῷ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποφέρω.

έξοριμάω -ῶ : ἔξορμός ὁ εῦημα 1437 ἐξαπολύω κῦμα.

έπαιρω ἐγείρω, ὑψώνω· παύσω λόγγην ἢν ἐπαιρόμαι 1484 θὰ καταθέσω τὰ δπλα, τὰ δποῖα ὑψώνω.

έπαυρίσκομαι, ἀδρ. ἐπηρηφόμην, ἀπολαύω.

έπειγομαι 1393 στενοχωροῦμαι, πιέζομαι, κακοπαθῶ.

έπεμβάσῃ δωρ., ἀττ. ἐπεμβήσῃ, μέλλ. τοῦ ἐπεμβαίνω· ἐς πάτραν ποτ' ἐπεμβάσῃ 648 θὰ πατήσῃς μιὰ φορὰ τὸ χῶμα τῆς πατρίδος σου.

έπευφημέω -ῶ ἄδω ἐπὶ τινι· ἐπευφήμησαν εὐχαῖστιν παιᾶτα 1403 συνώδευσαν τὰς εὐχὰς μὲν παιᾶνα (ὑπνον, δέησιν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα).

έπεύχομαι 508 καυχῶμαι· τὸ κλειτὸν "Ἄργος πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι καυχῶμαι ὅτι ἔχω π. τὸ κλ. "Α.

ἔπη 723 χρησμός.

ἔπηλυ (ἐπὶ ἥλυθον) ἐ ἀλλοιον ἐλθών, ξένος. Ἐν 1021 τὸ ἐπήλυδας ὑποκ. τοῦ ξενοφορεῖν.

έπιβαίνω 840 παρουσιάζομαι ἔξαίφνης· 1252 γίνομαι κύριος· ἐν 215 τὸ ἐπέβασαν μεταβατικόν: ἐπεδίβασαν, ἔφεραν, ώδηγγησαν.

έπιζέω πίπτω ἐπάνω καὶ ζεματίζω· ἐπέζεσε τὸ Ταντάλειον σπέρμα 987 ἐπεσεν ἐπάνω εἰς τὴν γενεάν τοῦ Ταντάλου καὶ τὴν ἔκαυσε.

έπιθωάσσω δίδω παραγγέλματα μεγαλοφύνως· κόπιας ἐπιθωάσσει (=τοῖς κωπηλάταις ἔγκελεύσει) 1127 θὰ δίδῃ τὸν ρυθμὸν εἰς τοὺς κωπηλάτας· τὸ ἔργον τοῦτο ἔξετέλει δ τρηγραύλης.

έπίκρανον κιονόκρανον, ἡ κορυφὴ τοῦ στύλου.

έπιμαστίδιος δ ἐπὶ τῷ μαστῷ, δ θηλάζων.

έπισκήπτω ἀφήνω παραγγελίαν, ἐντολήν· πάντα..., ὅν ἐπισκήπτεις πέρι 1077 δλα, περὶ τῶν δποίων παραγγέλλεις.

έπισκοπέω -ῶ 1414 προστατεύω, ἐπιβλέπω.

έπιστέλλω παραγγέλλω.

έπιστολὴ ἐντολή, παραγγελία· ἐπιστολή, γράμμα.

έπιστροφὴ 671 ἐπικοινωνία· πάντες, ὅν ἐπιστροφή τις ἢν 671 πάντες, δσοι εἰχον κάποιαν ἐπικοινωνίαν πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους· πρόλ. Ὁδ. α 177: καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἢν ἀνθρώπων.

έπίσχῃ δποτακτ. ἀδρ. τοῦ ἐπέχω ἐμποδίζω· μηδέν μ ἐπίσχη γε 912 τίποτε νὰ μὴ μὲ ἐμποδίσῃ.

ἐπίσχω ἐκτεταμένος τύπος τοῦ ἐπέχω ἀκουητιπῶ· ἐπισχέτω καὶ ἔξα-
μέτω 1459 - 1460 ἐνν. διερεύς.

ἐπόμνυμι ὅρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομά τινος.

ἐπτάτονος ἐπτάχορδος· ἔχων κέλαδον ἐπτατόνου λόρας 1128 παῖςων
τὴν ἐπτάχορδον λύραν.

ἐπωμὶς 1) τὸ ὑπερέχον ἄκρον τοῦ ὁρχίονος, ἐνθι συνδέεται μὲ τὸ
ծετοῦν τῆς ακειδός· 2) τὸ παρὰ τὸν διμον μέρος τοῦ χιτῶνος· ἐν 1404
ἡ χεὶρ ὅλόκληρος ἀπὸ τοῦ διμονοῦ: γυμνὰς ἐκ πέπλων ἐπωμίδας πώπῃ
προσαρμόσαντες ἐπιθέσαντες εἰς τὰς κώπας χεῖρας γυμνωθείσας ἀπὸ
τοὺς πέπλους μέχρι τῶν διμων.

ἐπώνυμος ὁ φέρων τὸ ὄνομα, ὁ δινομασθεὶς ἀπὸ κάποιον ἢ κάτι. Τὸ
εἰς Ἀλάς ὑπὸ τοῦ Ὁρέστου κομισθὲν ἔσανον τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμι-
δος ἡτο κατὰ τὸν Εύριπίδην 1454 ἐπώνυμον τῆς χώρας τῶν Ταύρων
καὶ τῶν περιπολήσεων τοῦ Ὁρέστου· θλ. Ταυροπόλος.

ἐπωτίδες αἱ, προεῖσχαι· ἐκατέρωθεν τῆς πρῷας, ἐπὶ τῶν ὅποιων
ἐστερέων τὰς ἀγκύρας.

ἐράω - ᾗ ποθῶ, ἐπιθυμιῶ· σὺ τοῦτ' ἔρα 516 σὺ ἔχε αὐτὸν τὸν ἔρωτα,
κράτει αὐτὴν τὴν χαρὰν διὰ τὸν ἔαυτόν σου.

ἔργον: ἐν ἔργῳ 1190 ἐν ἐνεργείᾳ.

ἔρειψιμος κατερρυμένος εἰς ἔρειπια· πᾶν ἔρειψιμον στέγος βεβλη-
μένον πρὸς οῦδας ἐξ ἀκρων σταθμῶν 48 ὅτι ὅλόκληρος ἢ στέγη κα-
τέπεσε («σωριάστηκε») εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τὰς καρυφὰς τῶν στύ-
λων. Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὸν πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὅτι καὶ οἱ στῦλοι
(πλὴν ἑνὸς) ἔπεσον, ἀλλ᾽ δι ποιητῆς θεωρεῖ περιττὸν νὰ προσθέσῃ
καὶ τὴν λεπτομέρειαν ταύτην, ἐφ' ὅσον λέγει ὅτι μόνον εἰς στῦλος
ὅπελείψθη.

ἔρεσσω κωπηλατῶ· πτεροῖς ἔρεσσω 289 κινῶ τὰς πτέρυγας ὡς δ
κωπηλάτης τὰς κώπας, «φτερολάμινω».

ἔρετμὸν κώπη· ἔρετμοῖσι καὶ λόγχαις 1110 δοτ. δργαν.: αἱ νεάνι-
δες αἱ ἀποτελοῦσαι τὸν χορὸν ὑγμαλωτίσθησαν μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς
πατρίδος των (πάργων ὀλομένων) καὶ ῥιψθεῖσαι εἰς τὰ πλοῖα μετε-
φέρθησαν (ώς φορτίον καὶ ὅχι ὡς ἐπιβάτιδες, διὰ τούτο ἐν ναυσὶν καὶ
ὅχι ἐπὶ ναυσὶν) διὰ τῶν κωπῶν καὶ τῶν λογχῶν τῶν ἐχθρῶν.

Ἐρινύες θεότητες τοῦ Ἄδου, ἀδυσώπητοι τιμωροὶ τοῦ ἐγκλήματος
ἐπὶ τῆς γῆς. Συνήθως ἀναφέρονται τρεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἡμέτερον δρᾶ-
μα ἐκτὸς τῶν τριῶν, αἴτινες κατεδίωκον τὸν Ὁρέστην 285 κ. ἐ..

ῆσαν καὶ ἄλλαι, αἵτινες συμπιορφωθεῖσαι πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔπαινον τὴν καταδίωξιν 968. Διὰ τὸ δλον χωρίον 291 κ. ἐθ. ἀλλάσσομαι.

έρμηνεὺς ἐξηγητής, διεριγηνεύς. Ἐν 1302 δὲ Ἀγγελος λέγων ἑρμηνεὺς ὅδε (αὐτὸς ὁ ἀγγελιαφόρος) ἐννοεῖ τὸ ῥόπιζον («χτυπητήρι») τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, τὸ ὅποιον κτυπᾷ ἐκείνην τὴν στιγμήν.

ἔρος δ, ἔρως.

ἔρπω θαδίζω, πηγαίνω

ἔρρω ἐγάθηγν, ἐσθησα· 187 σύντ.: ἔρρει τὸ φῶς τῶν σκίπτρων τῶν οἴκων τῶν Ἀτρειδῶν.

ἔσβήσω 742 μέλλ., τοῦ ἐσβαίνω (μεταβατ.). σύντ.: ἐσβήσω (τὸν Ηὐλάδην) σκάφος νεώς εἰς τὴν ναῦν (περίφρ.). πρόθ. ἐπέβασαν 215.

ἔσερχομαι: ἐσῆλθεν ἡμᾶς 1340 ἐφοβήθημεν, «μᾶς μπήκε ή θέα».

ἔσταίγων εὐκτ. προκι. τοῦ ἵσταμαι χοροῖς ἐσταήτηρ 1143 «νὰ στεκθῶν στοὺς χορούς», νὰ ἐλάμβανα μέρος εἰς τοὺς χορούς. (Εὔχή).

ἔστε ἔως ὅτου.

ἔστιαμα φίλευμα, παράθεσις γεύματος· 387 θλ. Τάρταλος.

ἔτήτυμος ἀληθής, φιλαλήθης, ἀξιόπιστος.

ἔτλαν δωρ., ἀττ. ἔτλην, ἀρ. ῥήματος μὴ ἀπαντῶντος ἐν τῷ ἐνεστῶτι· μέλλ. τλήσομαι, παρακείμ. τέτληκα· τόλμαν ἢν ἔτλη πατήῃ 862 «γι' αὐτὸ ποὺ έράσταξε ή καρδιὰ τοῦ πατέρα μας νὰ κάψῃ». ἔτλαν 869 ἀπετόλμησα, «βάσταξε ή καρδιά μου». Ἐμπίσις 924.

εὗ καλά· ὡς εὖ 533, 540 τί δρατα, πόσον καλά· τὸ εὖ 580 τὸ καλόν, ἡ ὄνησις· φρονῶ εὖ 353 εἴμαι εὐγοῖκὰ διατεθειμένος, συμπαθῶ θλ. δυστυχής.

εὐάλιος δωρ., ἀττ. εὐήλιος· εὐάλιον πῦρ 1139 τὸ δρατον πῦρ τοῦ ἥλιου.

εὐγάθητος (γηθέω χάρις) χαριόσυνος· οὐκ εὐγάθητος 212 θλιθερός.

εὔγομφος (γόμφος ἥλος) καλῶς συνηρμοσμένος.

εύδαιμονέω -ῶ εἴμαι εὐδαιμων· 543 σύντ.: τί δὲ (πράσσει) δ στρατηγός, ὃν λέγουσ' εὐδαιμορεῖν;

εύδαιμων δὲ ἔχων τὸ δαιμόνα εὖ διακείμενον, εὐτυχής· 544 σύντ.: (δ στρατηγός), ὃν γ' ἐγὼ οἶδα, οὐκ ἔστι τῶν εὐδαιμόνων.

εύδοκιμος ἔντιμος, ἔνδοξος· παρθένος εὐδοκίμων γάμων 1144 παρθένος προωρισμένη διὰ καλὸν γαμιθρόν, «ἀρχοντογυρεμένη».

εὐερυής (ἔρος τό, δλαστὸς) καλλίθλαστος.

εὐθυντηρία τὸ μέρος τῆς πρύτανης, ὅπου εἶναι προσηγορισμένον τὸ πηγδάλιον.

εὐήρης καλοταιριασμένος· 1050 θλ. πίτνηος.

εὐκταῖος καθωσιωμένος, «ταιμένος».

εὐλαβεστέρως 1375 μὲ περισσοτέρας προφυλάξεις.

εῦμιτος ὁ ἔχων ώραίς κλωστάς· εὕμιτοι πλοκαὶ 817 τὸ συνταίριασμα τῶν ώραίων νηγιάτων.

εὐναῖος (εὐναὶ αἱ, λίθοι χρησιμεύοντες ὡς ἀγκυραὶ καὶ εἴτα ἐν γένει ἡ ἀγκυρα) ὁ σχετικὸς μὲ τὴν ἀγκυροδολίαν· ὁ δίδων εἰς τὸ πλοῖον τὴν κατεύθυνσίν του.

εὐνὴ κλίνη, κατάκλισις· ὥπνου δροφεραὶ γᾶς εὐναὶ 1266 κατάκλισις πρὸς ὥπνον εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια· τὸ δροφερός εἰς τὸ εὐναὶ καθ' ὑπαλλαγὴν ἀντὶ εἰς τὸ γᾶς. Βλ. καὶ δροφερός.

εὐξύνετος εὐνόητος· 1092 θλ. ξυνετοί.

εὔολβος ζάπλουτος.

εὔπαις ὁ ἔχων καλὰ παιδιά· εὔπαις γόρος 1234 τοκετός, καθ' ὃν ἔρχονται εἰς τὸν κόσμον καλὰ τέκνα, (καὶ εἴτα) τὰ καλὰ τέκνα· ὥστε: εὔπαις ὁ Λατοῦς γόρος, τόν ποτε Δημιὰς ἐν καρποφόροις γυάλοις ἔτικτε, χρυσοκόμων ἐν κυθάρᾳ σοφόρ, ἢ τ' ἐπὶ τόξων ενδυτοχῇ γάρνυται λαμπρὰ εἰναι τῆς Λητοῦς τὰ παιδιά, τὰ ὄποια κάποτε ἐν Δήλῳ εὑρισκομένη ἐγέννα μέσα εἰς τὰς καρποφόρους κοιλάδας της, δηλ. (δ. Ἀπόλλων) ὁ χρυσομάλλης, ὁ σοφὸς κιθαριδός, καὶ (ἡ "Ἄρτεμις), ἡ ἐποία καμαρώνει διὰ τὴν ἵκανότητά της εἰς τὴν τοξολίαν. Τὸ χρυσοκόμων καὶ σοφὸν αἰτιατ. ἀντὶ δημοκαστ. καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ ἀναφορικὸν τὸν (= ὅν).

εὔπηνος (πήνη μασούρι, μίτος τοῦ μασουριοῦ, ὑφάδει) καλώς ὑφασμένος· εὔπηροι ὑφαὶ 814 καλοῦφασμένον ὑφασμα· εὔπηροι ὑφαὶ πέπλων 312 καλοῦφασμένος πέπλος· πέπλων ἀγαλμά σοι θήσουσιν εὐπήρων ὑφάς 1464 θὰ σοῦ ἀφιερώνουν ὡς εὐπρόσδεκτον δῶρον τοὺς καλοῦφασμένους πέπλους των· ἡ "Ἄρτεμις ἐτιμάτο καὶ ὡς θεὰ τοῦ τοκετοῦ (Εἰλείθυια), μετ' αὐτῆς δὲ καὶ ἡ Ἰφιγένεια· πρόθ. 1097 καὶ 1228.

εὐρωπὸς εὐρὺς (πρόθ. κοιλωπός 236, στερωπός)· χάσμα εὐρωπὸν πέτρας 626 πλατὺ δραχῶδες βάραθρον. Πρόθ. 1155.

εὐσεβής 743 σεβαστός, ἀπαράδιτος.

εύσημος (ναῦς) 1383 ἡ ἔχουσα ώραῖον σῆμα, ξυλόγλυπτον παράστασιν· τοιαῦτα σήματα, κοσμήματα συγχρόνως καὶ διακριτικά, εἰχον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν τῶν πλευσάντων κατὰ τὰς Τροίας, ὡς περιγράφει ὁ Εὐριπίδης ἐν τῇ *Ιφιγενεἴᾳ* τῇ ἐν Αθλίδι 231 κ. ἑ.

εύτραφής κολοθερευμένος, εὔσωμος, ἀκμαῖος.

εύτρεπής τακτοποιημένος, συγυρισμένος, ἔτοιμος· οὐκ ἀν φθάροις εὐτρεπῆ ποιονυμένη 245 εὐτρέπισον τάχιστα.

εύτρεπίζω τακτοποιῶ.

εύτυχέω - ὦ 329 ἐπιτυγχάνω.

εύτυχία 1490 θλ. μοῖρα.

εύυδρος ὁ ἔχων ἀφθονον ἢ ώραῖον ὅδωρ.

εύφαρμέω - ὦ δωρ., ἀττ. -φημ-, τηρῶ θρησκευτικὴν σιγήν.

εύφημος ὁ λέγων εὐσίωνα, ὁ ἀποφεύγων δυσοιώνους λέξεις, ὁ τηρῶν θρησκευτικὴν σιγὴν (διέτι, ἐὰν ἐμιλῇ, δύναται νὰ ἐκστοιμίσῃ καὶ ἄκων λέξιν δυσοίωνον). εὐφῆμα φώνει 678 « μὴν κακοὶ εἰλετῆς », παλομελέτα, σιώπα.

εύχομαι 21 τάξις.

ἐφεστώς ὁ ἐπὶ τινι ἐστώς, ἐπιστάτης, ἐπιμελητής.

ἐφίεμαι 1483 ὥριζω.

ἔχω κρατῶ· μία τύχη ἔχει 1065 μία τύχη ἀναμένει· ἔχε πόδα 1159 σταμάτα.

ζάθεος πανίερος.

ζάχρυσος πολύχρυσος· 1111 θλ. ἐμπολά.

ζηλωμάτα μεγάλη, ἀξιοζήλευτος εὐτυχία· ἐξ οἶων καλῶν καὶ πατρὸς ζηλωμάτων 379· τὸ πατρὸς καὶ εἰς τὸ καλῶν καὶ εἰς τὸ ζηλωμάτων.

ζόα ζωή· τὸ χάρων ἔχω ζόας, χάρων ἔχω τροφᾶς 847 (εὐγνωμονῶ διὰ τὴν ζωήν του καὶ τὴν ἀνατροφήν του) ἐπεξηγεῖται διὰ τῶν ἀμέσως ἐπομένων δύο στίχων.

ζώνα 204 ἡ παρθενικὴ ζώνη· θλ. δυσδαιμον.

ἢ 407, 1168 μήπως.

ἡγγέλης ἡγγέλθης· τοῦτ' ἀρ' ἡγγέλης μανεῖς; 932 αὐτὴ εἶναι· ἀρά γε ἡ μανία, ποὺ ἔφεραν τὴν εἰδῆσιν ὅτι σὲ κατέλαθε;

ἡδονή: εἴ τι δή σοι τοῦτο⁷ ἐν ἡδονῇ μαθεῖν 494 εἰ ἡδό τί σοι μαθεῖν τοῦτο· εἰχον ἡδονὴν 954 ἐτέρεποντο (πίνοντες)· ἡδοναὶ ἀγγελμάτων 1184 ἡ ἐκ τῶν εἰδήσεων εὐχαρίστησις 908 ἐκβαίνω.

Ἡλέντρα θυγατήρος τοῦ Ἀγαμέμνονος, σύζυγος τοῦ Πυλάδου 915.
Ἐν 562 λέγεται παρθένος: ὁ γάμος της ἔγινε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός της.

ῆμαι κάθημαι· ἦμενοι 1339 ἐκαθήλιεθα.

ἡτις 381 ἀναφορ. αἵτιολ.

Θαλλὸς θλαστός.

Θάλος τός, θλαστάρι· καὶ μεταφρ. (θλ. Ἀγαμεμνόνειος).

Θαμά συγνά.

Θάρσος 730 θλ. πίπτω.

Θάσσω κάθημαι· δαίμονές τινες θάσσουσιν οὖδε 268 νά, κάποιοι θεοὶ κάθηγοται ἐκεῖ· εἰτ' οὖν ἐπ' ἀκταῖς θάσσετον Διοσκόρῳ, ἢ Νηρέως ἀγάλματα 272 ἀν πάλιν σεῖς, ποὺ κάθησθε εἰς τὴν ἀκτήν, εἰσθε οἱ Διόσκουροι ἢ πατάρια (δηλ. ἔγγονοι) τοῦ Νηρέως, ἐνν. ἔλεω ἦμιν γένεσθον.

Θαῦμα: ὃ θαῦμα—πῶς σε μεῖζον ὄνομάσας τύχω; ὃ θαῦμα... ποίαν ἐντονωτέραν λέξιν νὰ μεταχειρισθῶ, διὰ νὰ χαρακτηρίσω δρθῶς τὸ πρᾶγμα;

Θαυμαστός: ἐν τοῖσι θαυμαστοῖσι καὶ μόθων πέρα 900 μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν καὶ ἀνεκφράστων.

Θελκτήριον εὐχάριστον, καταπραϋντικόν· κεῖται θελκτήρια 166 προσφέρονται κατ' ἔθιμον ὡς θελκτήρια.

Θέλω: τίς διμῶν φησιν ἢ τίς οὐδ θέλειν· ταῦτα; 1072 ποία ἀπὸ σᾶς δηλοῖ ὅτι τὰ δέχεται ἢ ποία ὅτι δὲν τὰ δέχεται αὐτά;

Θέμις δίκαιον, δρθόν, ἐπιτετραμμένον· 1035 καὶ 1037 σύντ.: λέξομεν ὡς οὐδ θέμις γε θύειν θεῷ οὐδ καθαρὸν δύτα (ἀνθρωπὸν μιαρόν).

Θέμις θεὰ τῆς δικαιοσύνης, τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως.

Θεόδμητος (δέμω) θεόκτιστος. Αἱ Ἀθηναὶ θεόδμητοι 1449, διότι ἐπιστεύετο ὅτι ἐκτίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς.

Θεραπεία 314 περιποίησις, ὑπηρεσία.

Θεραπεύω: Μούσας θεραπεύει 1105 διατελεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Μουσῶν.

Θέσφατον (θεὸς φημὶ) χρησμός· οὐ τὸ τοῦδέ γ' αἴτιον γενήσεται

πεσεῖν ἄχρηστον θεσφάτων 121 δὲν θὰ γίνω θέθαια ἐγώ δ αἰτιος νὰ πέσῃ ἄχρηστος (νὰ ματαιωθῇ, νὰ μὴ ἐκπληρωθῇ) δ χρησμός τὸ τὸ τοῦδε ἰσδύναμετ πρὸς τὸ ἔμόρ, δπως τὸ δόδε πρὸς τὸ ἐγώ· ματεῖαι θεσφάτων 1255 χρησμοί· θεσφάτων δοιδαὶ 1283 ἔμμετροι χρησμοί· δλ. πολυάρωρ.

Θηράω - ὁ 1426 συλλαμβάνω· θηράομαι - δμαι 1311 ἐπιδιώκω.

Θοάζω ταχέως κινῶ· 1141: δ Χορὸς θὰ ἐπεθύμει νὰ εἴχε πτερά, διὰ νὰ διασχίσῃ τὸ οὐράνιον διάστημα καὶ νὰ σταματήσῃ, δταν θὰ ἔψυχεν ἐπάνω ἀπὸ τὴν οἰκίαν του.

Θόας δικιλεὺς τῶν Ταύρων. Ὁ Εὑρ. 33 παράγει τὸ ὄνομά του ἐκ τοῦ θοὸς (θέω) ταχύς.

Θοὸς (θέω τρέχω) ταχύς· θοαῖσιν ἵπποις 2 διὰ τοῦ ταχέος ἀρματος.

Θορῶν μτχ. ἀσρ. τοῦ θρόψων.

Θούμρόφυλον 346 τὸ ὅμρόφυλον· δλ. ἀγαμετρέομαι.

Θριγκὸς δ, ἡ στεφάνη, ἡ ἀνωτάτη σειρὰ λίθων ἐν τῷ τοίχῳ, ἥτις ἔξειχε τῶν λοιπῶν.

Θρίγκωμα θριγκός, γεῖσον.

Θρώσκω πηδῶ, σκιρτῶ.

Θυέστηγ οὐδες τοῦ Πέλοπος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀτρέως. Τὰ περὶ τῆς ἔρδος τῶν δύο ἀδελφῶν δλ. ἐν. λ. δινεύω.

Θυηπόλοις δ ἀσχολούμενος εἰς τὰς θυσίας, ἱερεύς.

Θυμόμαι - οῦμαι δργίζομαι, θυμώνω.

Θυτήριον θῦμια.

ἱέρεα (ἀττικὸς τύπος) ἱέρεια.

ἱερεὺς 360 σφαγιαστῆς.

ἱημι ῥίπτω· ἐν 298 θυθίζω (τὸ ξίφος).

ἱκνέομαι - οῦμαι 1069 ἴκετεύω.

ἱνα 394, 1344 ὅπου.

ἱὸς δ, θέλος.

ἱππεύμα πορεία ἐφ' ἵππου ἡ ἀρματος, Ἐν 1428 ἐκ τοῦ ἵππεύμασιν ἐκ γῆς νοητέον κατὰ ζεῦγμα διώγμασιν εἰς τὸ ἐκ θαλάσσης.

ἱππόδρομος 1138 τὸ οὐράνιον διάστημα, ἀπὸ τὸ δποτον περνᾷ τὸ ἀρμα του γλίσου.

ἱσήρης ἴσος.

ἴστημι: ἴστημι βοὴν 1307 « μπήγω φωνές ».

ἴστορέω -ῶ ἐξωτῶ.

ἴστὸς 222, 816 ἀργαλειός.

ἴστω 1077 μάρτυς ἔστω (προσταχτ. τοῦ οἰδα).

ἴστωρ γνώστης.

ἴχνος: τιθῆμι ἵχρος ποδὸς 752 πατῶ τὸ πόδι μου.

κάδόκουν 956 καὶ ἐδόκουν· δλ. δοκέω.

κάθαιμος καταμιατωμένος.

κάθαρμα κάθαρσις, καθαριός.

καθάρσιος καθαρτικός, ἀγνιστικός, ἀπολυτικικός. Ἐν 1225 τὸ καθάρσια κατηγορούμ.

καθιδρύομαι ἐγκαθιδρύω· καθιδρύσαντο εὐτυχῶς 1481 εὑχομαι νὰ στήσουν μὲ τὸ καλό.

καθίημι ῥίπτω κάτω, καταβιβάζω· καθίημι κόμας 52 έγάζω μαλλιά· καθίημι δέμας 114 καταβιβάζω τὸ σῶμά μου, καταβάίνω· καθίημι γόρυν 333 γονατίζω· καὶ μὴν καθεῖσαν δέλεαρ ἥδυ μοι φρεσῶν 1181 καὶ σῆμας ἔρεψαν γλυκὺν δόλωμα, διὰ νὰ μου δειλεάσουν τὴν ψυχήν· τὸ φρενῶν γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ δέλεαρ πόντῳ δὲ δόντες τοῦν ξένοιν καθίεσαν 1353 κατεδίθαζον (τὴν κλίμακα) εἰς τὴν θάλασσαν χάριν τῶν ξένων (διὰ νὰ ἀνέλθουν δι' αὐτῆς οἱ ξ.).

καθοσιόματο-οῦμαι ὅρίζω νὰ μοῦ θυσιάσουν.

καινὸς νέος, πρόσφατος, παράδοξος (42), πρωτότυπος (1029), σοδαρός, σπουδαῖος (239, 1160). Διὰ τὴν τελευταίαν σημασίαν πρᾶλ. νέον (σοδαρὸν) 237.

καίνω φονεύω· 1170 σύντ.: ἔκανόν τινα βαρβάρων.

καιρὸς εὐκαιρία. Διὰ τὸ δόλον χωρίον 907 βλ. ἐκβαίνω.

κάκη κακία, φαυλότης, ἀνανδρία· κάκην κεκτήσομαι 676 θὰ ἀποκήσω τὴν φήμιην ἀνάνδρου.

κακιστέον δεῖ κακίζειν· κακίζω 1) διειδίζω, κατηγορῶ· 2) ποιῶ τινα δειλόν· τὸν χρησμὸν οὐ κακιστέον 105 δὲν πρέπει νὰ προδώσωμεν ἐκ δειλίας τὸν χρησμόν.

κακομιζόντων 1106 καὶ ἐκκομιζόντων· προσταχτ.

κακόμαται - οῦμαι κακοπαθῶ, δυστυχῶ.

καλέομαται - οῦμαι 493 βλ. ὀνομάζω.

καλλίνικος δ λαμπρῶς νικήσας· τὸν καλλίνικον στέφανον Ἰλίου 12 τὸν στέφανον τῆς λαμπρᾶς νίκης τοῦ Ἰλίου (γεν. ἀντικειμ.).

καλλιστάδιος δ ἔχων ὥρατον στάδιον· 437 βλ. πολυόρθιος.

καλλιστεῖον βραχεῖον κάλλους· τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ' ἀναφέρων 23 θεωρῶν ὡς τὸ ὥραιότατον γέννημα (τοῦ ἔτους ἐκείνου) ἐμέ.

καλλίφθογγος δ ὥρατα ἥχῶν.

καλύμματα 372 νυμφικοὶ πέπλοι.

κάμνω ἀποκάμνω. Διὰ τὸ ὅλον χωρίον 1119 θλ. δυσδαιμονία.

κάμπιμος δ ἔχων καμπάς, πολύστροφος.

κάμπτω (ἐν τῇ ἀρματηλασίᾳ) στρέψω τοὺς ἵππους περὶ τὸν καμπτῆρα· ἔγγυς τῶν ἐμῶν κάμπτεις φρενῶν 815 μεταφορ. ἐκ τῶν ἀρματοδρομιῶν ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ θιγγάνεις τῶν ἐμῶν φρενῶν ἔρχεσαι κοντὰ εἰς ἐκεῖνο ποὺ ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου.

κάντυχόντες 252 καὶ ἐντυχόντες καὶ συναντήσαντες.

κάπι καὶ ἐπί.

καπίθες καὶ ἐπίθες.

καραδοκῶ ἀναμένω μὲ προσοχὴν (κυρ. προθάλλων τὴν κεφαλήν), προσέχω νὰ ἀποκρούσω.

κασίγνητος ἀδελφός· κασιγνήτη ἀδελφή· κασιγνήτω 498 πραγματικοὶ ἀδελφοί, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀδελφώ φιλότητι· κασίγνητον κάρα 983 ἀγαπητὴ ἀδελφή.

Κασταλία πηγὴ τῶν Μουσῶν ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ.

καταβάλλω ῥίπτω κάτω· 606 σύντ.: αἰσχιστόν ἐστιν δστις (=εἴ τις) σέσωσται αὐτὸς καταβαλὼν τὰ τῶν φιλων ἐς ξυμφοράς.

κατάδω ἄδω τι ὡς ἐπιφδὴν (ξόρκι). κατῆδε βάρβαρα μέλη μαγεύοντα 1337 ἐτραγουδοῦσεν ἀκατανόητα μαγικὰ τραγούδια (ἐπιφδάς, ξόρκια).

κατάργματα προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας.

κατάρχομαι κάνω τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας, π.χ. ῥαντίζω τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος μὲ ἡγιασμένον ὕδωρ· πρὸς. χεριπίπτομαι, χέρωνψ.

κατασβέννυμι: ἐλαίω σῶμα σὸν κατασβέσω 633· μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ νεκροῦ ἔρριπτον εἰς τὴν χόδοιλην ἐλαιον καὶ μέλι· ὥστε κυρίως: θὰ περιχύσω μὲ ἐλαιον τὸ λείψανόν σου, τὴν τέφραν σου.

καταστάζω στάζω κάτω· οὖς καταστάζει φόνος 72 ἀπὸ τὸν ὄποιον (θωμὸν) στάζει κάτω τὸ αἷμα.

κατάχαλκος κεκαλυμμένος μὲ χαλκόν· σκιερῷ κατάχαλκος εὐφύλλῳ δάφνης 1246 προφυλαχμένος (κυρ. θωρακισμένος) ἀπὸ τὴν φουντωτὴν δάφνην, ποὺ τὸν ἐσκίαζε. (Κατ' ἄλλους: σκεπασμένος μὲ φολίδας χαλκᾶς καὶ διαμένων κάτω ἀπὸ τὴν δάφνην).

κατεργάζομαι 1173 φονεύω, «ξεκάνω».

κατεύχομαι καταρῶμαι.

κατέχω 1498 προστατεύω, κατευθύνω· 6λ. Νίκη.

κατήρηγς ἐφωδιασμένος· καλοταιριασμένος. Πέθλ. εὐήρηγς· 1346 6λ. πίτυλος.

κατολοφύρομαι ὅδύρομαι, θρηγῷ διά τινα.

κάτω 481 εἰς τὸν "Ἄδην.

κέλαδος δ, θόρυβος, έχος.

κέλευθος ἡ, πλῆθ τὰ κέλευθα, ὁδός.

κέλευσμα παράγγελμα· ἐκ κελεύσματος 1405 κατόπιν παραγγέλματος.

κέρδος: ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος (ἐνν. ἐμοὶ) ὡς θαυματέρῳ 506 (οὐκ ἀν φράσαιμι ἡτις πόλις ἐστί μοι) διότι αὐτὸν ποὺ μοῦ ζητεῖς δὲν μὲ ὥφελεῖ, ἀφοῦ θά μποθάνω.

κερκίς σαΐτα τοῦ ἀργαλειοῦ.

κήδειος πένθιμος· κήδειος οἴκτος πένθιμον μοιρολόι (δόγγος)· τὸ κηδεῖος οἴκτοις 147 ὡς καὶ τὸ ἀλόροις ἐλέγοις 146 παράθεσις εἰς τὸ θρήνοις 144

κηδεύω φροντίζω. Ἐν 1213 ἐννοεῖται: καὶ (κηδεύω) φίλων οὓς δεῖ μάλιστα (κηδεύειν)· τραγ. εἰρωνεία.

κῆδος τό, συγγένεια ἔξ ἐπιγαμίας· κήδη πεθερικά· κήδη καὶ δόμους 707 τὸν οἰκον μὲ τὸν δποῖον ἔχεις συμπεθεράσει· ἐν διὰ δυσῖν.

κηροδέτας δωρ., ἀττ. κηροδέτης, κηροδέτος, διὰ κηροῦ συγκεκολλημένος· κηροδέτας κάλαμος 1125 σύριγξ ἀποτελουμένη ἀπὸ καλαμίσκους ἀνίσους παραλλήλως τοποθετημένους καὶ κολλημένους ἀναμεταξύ των μὲ κηρόν. Τὴν σύριγγα ἐπενόησεν δ Πάν.

κηρύσσεται 527 διαδίδεται.

κινδύνευμα ἐπικινδυνος ἐπιχείρησις, τόλμημα· τὸ κινδύνευμα γέγνεται καλὸν 1001 ή ἐπικινδυνος ἐπιχείρησις λαμβάνει αἰσίαν ἔκβασιν, ἐπιτυγχάνει. Κατὰ τὴν Ιφ. ἐπιτυχῆς θά εἰναι ή ἐπιχείρησις, ἐὰν κατορθωθοῦν δύο πράγματα συγχρόνως (εἰ ταῦτα γενήσεασι ἐν τι δόμοι), δηλ.

καὶ τοῦ ἀγάλματος ἡ μεταφορὰ εἰς τὸ πλοῖον καὶ τῆς ἴδιας ἡ ἐπιβίβασις· πρὸ τοῦ οἰστείου 1000 νοητέον τὸ εἶ.

κληθδούχεω - ω εἴμαι κλειδοῦχος, πυλωφός (πρθλ. 1152), ἵερεύς·

κληθδούχος ἡ, κλειδοῦχος, φύλαξ, ἕρεια· 130 σύντ.: πέμπω πόδα (φέρω τὸν πόδα, ἔρχομαι) παρθένιον δσιον δούλα κληθδούχον δσίας (τῆς Ἰφ.).

κληζόμαι καλοῦμαι, δνομάζομαι, λέγομαι, ἀναφέρομαι, εἴμαι (917)·

κληθρον μάνταλος, ἀμπάρα· ἡ χαλκότευκτα κληθρα λύσαντες μοχλοῖς... ὅντος οὐδὲν ἵσμεν 99 ἡ (θα εἰσέλθωμεν), ἀφοῦ παραβιάσωμεν διὰ μισχῶν τοὺς χαλκοῦς « μαντάλους »... πράγματα ἀπὸ τὰ ὄποια δὲν ἔχομεν ἰδέαν· χαλῶ κληθρα 1304 ἀνοίγω τὴν θύραν.

κλισία τόπος πρὸς κατάκλισιν· κλισία λέκτρων 856 εὐνή, νυμφικὴ κλίνη.

κλύδων δ, κυμα, τρικυμία, θαλασσοταραχή· οὔκονν πρὸς αὐτὸν ναὸν ἐκπίπτει κλύδων; 1196 δὲν φθάγουν λοιπὸν τὰ κύματα μέχρις αὐτοῦ τοῦ ναοῦ;

κλύζω περιβρέχω, ἔειπλένω.

κλύω ἀκούω· κλύνοντά σου 768 ἐκ μέρους σου.

κοιλωπός βαθούλος.

κοινός: κοινῆ δόξα 718 μὲν ἐν ὄντειρον κοινὸν δι’ ὅλους· ἔλοι ὁνειρεύονται νὰ πλουτήσουν, ἀλλά, ώς καθορίζεται ἀμέσως ἔπειτα 419-420, ἡ φιλόπλοιος αὕτη διάθεσις ἔχει διαδαχθῆσεις· κοινὰ χάρις ὅλβον 455 κοινὴ (εἰς κάθε ἀνθρώπον προσιτὴ) εὐτυχία· ἐν 452-455 δ Χορὸς εὑγέται νὰ εὑρίσκεται, ἐν δνείρῳ τούλαχιστον, εἰς τὴν πατρίδα του (νὰ δνειρεύεται ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν π.) καὶ οὕτω νὰ εὐχαριστήται καθ’ ὑπνους, πρᾶγμα τὸ ὄποιον εἰναι εὐτυχία προσιτὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον· τὸ τερπτῶν ὑπνων ἀπόλαυσιν καὶ τὸ κοινὰν χάριν ὅλβον ἐλεύθεραι παραθέσεις εἰς τὰ προηγούμενα· ἐς τὸ κοινὸν δίδωμι 673 ἀνακοινώνω.

κοινόφρων δ κοινὰ φρονῶν. Ἐν 1008 κοινόφρων σοὶ ἀντὶ τοῦ συνήθους κοινῆ σύνη σοὶ· εἰς τὸ κοινόφρων ζῆν ἀντιστοιχεῖ τὸ λαζεῖν ἵσμον θανὼν (= κοινῆ θανεῖν).

κοινωνὸς 1173 κοινός.

κοίρανος ἄρχων, κυβερνήτης, δασιλεύς.

κόμη: ἀποκοπτομένη προσεψέρετο εἰς τοὺς νεκροὺς ὑπὸ τῶν οἰκείων (174, 703) ἡ ὅλη ἡ θέστρυχοί τινες. Ἡ Ἰφιγένεια θυσιαζομένη ἐν

Αὐλίδης ἥθελησεν, ἀφοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ταφῇ εἰς τὴν πατρικὴν γῆν, νὰ τεθῇ εἰς τὸ ἐν αὐτῇ κενοτάφιόν της ἢ κόμιη της τούλαχιστον 820· ἡ σύνταξις 820: (οἰσθα) δοῦσα σὰς κόμιας φέρειν σῆη μητρὶ; Ἡ Κλυταιμήστρα λοιπὸν δὲν εἶχε συνοδεύσει τὴν Ιφιγένειαν εἰς τὴν Αὐλίδα· τὸ ἀντίθετον λέγεται εἰς τὴν Ιφ. Αδλ.

κομίζομαι λαμβάνω διὰ τῶν ἔαυτόν μου· φέρω.

κοντὸς κοντάρι. Ἐν 1350 τῷ ναυτῷ τινες εἶχον, δηλ. συνεκράτουν, τὴν πρῷραν διὰ τῶν κοντάριών, διὰ νὰ μὴ «διπλαρώσῃ» τὸ πλοῖον, ἀφοῦ εἶχον σηκωσει τὴν ἄγκυραν.

κορᾶν δωρ. γεν. πληθ.

κόσμος 632 κοσμήματα, προσφοραὶ εἰς νεκρόν, κτερίσματα. θεᾶς κόσμοι 1223 στολίδια τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς.

κούρα κάρη· διὰ κούρα 404 ἡ Ἀρτειμις.

κοῦφος ἐλαφρός.

κόχλος μέγα κογχύλιον· ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς σάλπιγξ.

κράτα τό, (αἰτιατ. καὶ σπανιώτατα ὡς δνομαστ.) κεφαλή· κράτα κρύψαντες 1207 τὰς κεφαλὰς (τῶν ξένων) καλύψαντες.

κρατήρ ἀγγεῖον, ἐντὸς τοῦ δποίου κεράννυνται (ἀναμειγνύονται) ὅγρά· ἐν 160 κράτια· 159 κ. ἐ. σύντ.: ὁ (κασιγνήτῳ) μέλλω ὑδραίνειν ἐν νώτοις γαίας τάσδε χοὰς κρατῆρά τε τὸν φθιμένων (τὸ εἰς τὸν νεκροὺς προσφερόμενον κράτια), (δηλ.) πηγάς τ' οὐρείων ἐκ μόσχων (γάλα) Βάκχου τ' οὐρηρὰς λοιβᾶς (οῖνον) ξουθᾶν τε πόνημα μελισσῶν (μέλι).

κρείσσον ἐν 836 ἀντὶ τοῦ μᾶλλον: κρεῖσσον ἢ λόγοισιν περισσότερον ἢ ὅσον δύναται τις νὰ εἴπῃ.

κρηπὶς δάσις, δάθρον.

κτησάμενος 696· μετὰ τὸ δάμαρτ' ἔχειν δὲ Ὁρέστης διακόπτει δλίγον τὸν λόγον του καὶ ἔπειτα συνεχίζει ἀγακολούθως: γέροιτ' ἄν... ἐξαλειφθείη ἄν.

κυάνεος μιαυρογάλαξος, σκοτεινός· ἐπίθ. τῆς θαλάσσης (κυρίως τῆς τεταραγμένης).

Κυκλωπῖς ἔστια 845 αἱ Μυκῆναι· ὡς περιθαλλόμεναι ὑπὸ κυκλωπίων (ὑπὸ τῶν Κυκλώπων κτισθέντων) τειχῶν.

Κύνθιος δ ἀνήκων εἰς τὸν Κύνθον, ὅρος τῆς Δήλου· παρὰ Κύνθον ὅχθον 1098· ἡ παρὰ ἐννοεῖται καὶ εἰς τὰς ἐπομένας αἰτιατικάς: φοίνικα, δάφναν, θαλλόρ, λίμναν.

κυρέω - ω τυγχάνω· 1297 συναντῶ· πολλὰ πολλῶν κυρεῖ 759 πολλαὶ προθλέψεις πολλὰ ἐπιτυγχάνουσιν· ἄλλα ἐξ ἄλλων κυρεῖ 865 ἡ μία συμφορὰ διαδέχεται τὴν ἄλλην.

κῶλον μέλος τοῦ σώματος, κυρίως τὸ σκέλος· κῶλα ἡκοντίζετο 1369 «ἐπεφταν κλωτσιές».

κώπα δωρ., ἀττ. κώπη· ἐν 140 στόλος.

λάβρος δριμητικός, σφοδρός.

λαγών ἡ, λαγγόνι (τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς κοίλωμα τοῦ σώματος).

λάθια δωρ., ἀττ. λίθη.

λάινος (λᾶις δ, λίθος) λίθινος.

λακτίζω κλωτσῶ· πρὸς κῆμα λακτίζοντες 1396 πρὸς τὰ κύματα παλαίσοντες· πρόδηλ. πρὸς κέντρα λακτίζειν παροιμί. περὶ ματαίας ἀντιστάσεως.

λαμβάνομαι πιάνομαι ἀπὸ κάπου· γεώς λάβεσθε κώποις 1386 κυρίως: «πιαστήτε ἀπὸ τὸ καρδί μὲ τὰ κουπιά», δηλ. γίνετε κύριοι τοῦ πλοίου, κατευθύνετε τὸ πλοῖον διὰ τῶν κωπῶν.

λάμπω: λάμπομαι πνῷ 1155 καίσημαι.

λανθάνω διαφεύγω τὴν προσοχήν· ἐν 118 κ. ἐ. σύντ.: χρεῶν (νῷ) χωρεῖν δποι (τῆς Τανρικῆς) χθονὸς κρύψαντε δέμας λήσομεν.

λάσκω λέγω· αὐδὴν λακὼν 976 φωνὴν ἐκβαλών.

λάτρευμα λατρεία· πολύχρονα λατρεύματα 1275 λατρεία, ἡ δποια κάνει νὰ συρρεύῃ πολὺς χρυσός. Τὰ περιλάλητα πλούτη τῶν Δειλφῶν ἀπέκειντο εἰς τοὺς θησαυρούς.

λατρεύω 1115 ὑπηρετῶ.

λατώ δωρ., ἀττ. Λητώ, ἡ μήτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἄρτεμιδος.

λείπω: ὅν γε δυνατὸν οὐδ' ἔγῳ λείψω χάριν καὶ ἔγῳ δὲν θὰ παραλείψω νὰ κόμιω πρὸς εὐχαρίστησίν σου κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα τούλάχιστον, ποὺ εἶναι δυνατόν.

λέκτρον κλίνη, κλίνη νυμφική, γάμος· ἔγημε λέκτρα 538 ἔγημε γάμου (σύστοιχ. ἀντικείμ.)· δόλια (ἐνν. λέκτρα ἔγημε) 539 ὁ γάμος, ποὺ ἔκαμε, ἡτο δόλιος.

λέξεται 1047 παθητ.

λεπαίος πετρώδης, ἀπόκρημνος.

λευκοθέα θαλασσία θεά.

λέχος τό, κλίνη, συζυγική κλίνη, γάμος.

Λήδα ἡ σύζυγος τοῦ Τυνδάρεω.

λῆμα φρόνημα.

λιβάς ἡ, σταγών, ρύαξ.

λινόδετος δεδεμένος διὰ λινῶν σχοινίων· χαλινοὶ λινόδετοι 1043 λινά σχοινία, πρυμνήσια.

λινοπόρος δ κάμινων τὸ πλοῖον νὰ προχωρῇ διὰ τῶν λινῶν ἵστιων, ἐπίθ. τῆς αὔρας 410.

λιπαρὸς στιλπνός, λαμπρός.

λόγος 578, 672 σκέψις, λογισμός· διηλθον χάτερον λόγον τινὰ 672 ἔκαμα καὶ μίαν ἀλλην σκέψιν· 998 δικαιολογία· λόγοι 737 ὅρκοι· λόγῳ 761 προφορικῶς.

λόγχη: 823 σύντ.: παλαιὰν λόγχην Πέλοπος ἐν δόμοις πατρός.

λοιβά δωρ., ἀττ. λοιβή, σπονδή· λοιβά "Αιδα 169 νεκρικὴ προσφορά, χοαί.

λοξίας ἐπωνύμιον τοῦ Ἀπόλλωνος.

λουτρά δωρά διὰ τὸ γαμήλιον λουτρὸν καὶ τὸ ὄγγειον τὸ περιέχον αὐτὸν (ἡ λουτροφόρος). Οἱ μελλόντιμφοι ἐλούνοντο τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου μὲ δῶρῳ ὡρισμένης, ιερᾶς θεωρουμένης πηγῆς (ἐν Ἀθήναις τῆς Καλλιρρόης ἡ Ἔννεακρούνου)· εἰς τὴν Ιφιγένειαν ἀναχωροῦσαν εἰς Αὐλίδα ἔδωκεν ἡ Κλυταιμήστρα δῶρο τῆς πατρίδος της, διὰ νὰ λουσθῇ μὲ αὐτό· ἡ Ἰφ. ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἥδη εὑρισκομένη ἀνεδέξατο τὴν λουτροφόρον.

λοχεία τοκετός· θιγγάνω λοχείας 382 ἐγγίζω λεχὼ ἡ δ, τι σχετίζεται μὲ αὐτήν.

λοχεία τά, ὁ τόπος ὅπου ἔγινεν ὁ τοκετός.

λόχιος (λέχος, λεχώ, λέκτρον, ἐπιλόχιος) ὁ ἀνήκων εἰς τὸν τοκετόν· λόχιαι στερράν παιδείαν Μοῖραι ἔνιττείνουσιν θεαὶ 206 αἱ Μοῖραι τοῦ τοκετοῦ τραχὺν τὸν ἐκ παιδὸς δίον πιεστικῶς καθιστῶσι, « μὲ προσώρισαν νὰ μεγαλώσω μέσα στὰ βάσανα »· λοχία 1097 εἶναι ἡ Ἀρτεμις ὡς διηγθοῦσα τὰς τικτούσας, θεὰ τῶν τοκετῶν.

λυγαῖος σκοτεινός· ὅμμα λυγαίας ρυκτὸς 110 ὁ δρυθαλμὸς τῆς σκοτεινῆς νυκτός, ἡ νῦξ ἡ ὅποια διὰ τοῦ σκότους της ἐπιβλέπει καὶ προστατεύει.

λυπρὸς ἐλεεινός, ἀθλιός, λυπηρός, ἐνοχλητικός.

λύθια δωρ., ἀττ. λύθη, σκληρά, ἀστοργος συμπεριφορά, ἀτίμω-

σις, ὅδης, κακοποίησις, ἀλαζονεία. Ἐν 211 ἡ Κλυταιμήστρα ἐγένητος τὴν Ἰφιγένειαν, διὰ νὰ γίνη σφάγιον εἰς τὴν ἀλαζονείαν τοῦ πατρός.

μανθάνω 810 ἀκούω.

μαντεῖος μαντικός. Ἐν 1267 κ. ἔ. ἡ Γαῖα ὁργισθεῖσα, διότι ἐξετοπίσθη ἐκ Δελφῶν ἡ θυγάτηρ τῆς Θέμις (φθόνῳ θυγατρός), ὥδησεν ὀνειρομαντεῖον καὶ οὕτω (δὲ 1267) ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν Φοῖβον τὸ μαντικὸν ἀξιώμα.

μάρναμαι μάχομαι.

μάταιος 275 ἀνόητος.

μεθίημι ἀφήνω ἐλεύθερον, λύω.

μεθίστημι μετακινῶ, ἀπομακρύνω, ἀπαλλάσσω· μετάστησόν (με) θεᾶς σφαγίων, ἐφ' οἷσι ξενοφόρους τιμᾶς ἔχω 755 ἀπάλλαξόν με ἀπὸ τὰ σφάγια τῆς θεᾶς, ποὺ ἔχω τὸ ἀξιωματικὸν νὰ θυσιάζω ξένους· μεθίστημι φόρου 1177 ἀπομακρύνω ἀπὸ τὸ μίασμα τοῦ φόρου.

μέλαθρον στέγη, δροφή, κατοικία· μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον 1258 ἔχων ως ἀνάκτορόν σου τὸ μέσον τῆς γῆς. Ἐπιστεύετο διὰ εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἤτο δ ὁ δρμαφαλός (τὸ κέντρον) τῆς γῆς, λευκὸς δὲ λίθος ἔχων σχῆμα κολούρου κώνου εἶδείνυνε τὴν θέσιν.

μέλειτον ὑπάρχει φροντίς· τῇ τύχῃ οἷμαι μέλειτον τοῦδε ἔννυν ἡμῖν 909 νομίζω διὰ ἡ τύχη φροντίζει περὶ τούτου ὑποδογθούντων ἡμῶν.

μελεόφρων δλέθρια φρονῶν.

μέλομαι εἰμαι ἀντικείμενον φροντίδος, ἀγάπης· τὰν ἐν θρηγοῖσι μοῦσαν νέκυσι μελομέναν 183 τὸ θρηγητικὸν φίσια τὸ προσφιλέστερον εἰς τοὺς νεκρούς· τοιοῦτον φίσια τονίζει (νῦμετι ἐν μολποῖς) δὲ "Ἄδης δλέχα παιάνων, οἱ δόποιοι ἡσαν ὕμνοι πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα κυρίων καὶ εἰχον τόνον χαριμόσυνον· μελόμενος 645 προωρισμένος, καθωσιώμενος

μέλπω τραγουδῶ, ὕμνω· μέλπω ποσσὶ 429 τραγουδῶν χορεύω· πεντήκοντα κορᾶν Νηρόγδων χοροὶ μέλπουσιν ποσσὶ ἐγκύκλιοι τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Νηρέως οἱ χορευτικοὶ δημιλοι· τραγουδῶν καὶ χορεύουν ἐν κύκλῳ.

μέμονα, πρκμ. μὲ σημασίαν ἐνεστ., ποθῶ· ἀμφίλογα δίδυμα μέμονε φορὴν 655 δὲ νοῦς μου ταλαντεύεται μεταξὺ δύο ἀποφάσεων· ταῦτα λέγει δὲ Χορὸς μὴ γνωρίζων πότερος (εἰναι) δὲ μᾶλλον (δυστυχής) 654.

μὲν ἐν 386 τούλάχιστον (ὑπονοεῖται : δὲν γνωρίζω πῶς σκέπτονται οἱ ἄλλοι).

μέροπες ἀνθρώποι: 1264 κ. ἔ. 6λ. δυοφερός.

μεστός : τὸ Ἀργος αὐτοῦ μεστὸν 804, ὁ Ὁρέστης γεμίζει τὸ Ἀργος μὲ τὴν παρουσίαν καὶ μὲ τὴν φήμιην του.

μέτα 1300 μέτεστι τί ἡμῖν δρασμοῦ μέτα; τί σχέσιν ἔχομεν ἡμεῖς μὲ τὴν ἀπόδρασιν;

μεταδίωμι δίδω μερίδιον· μεταδίωμι γνώμης 1030 ἀνακοινώνω τὴν γνώμιην μου.

μεταδρομή καταδίωξις.

μεταίρω μετακινώ.

μετάρσιος μετέωρος· μεταρσία ὑπὲρ συρᾶς 27 σηκωτά, « στὸν ἀέρα », ἐπάνω ἀπὸ τὸν θαμών.

μετάστασις ἀλλαγὴ πορείας. Ἐν 816 τὸ μετάστασιν ἐπεξήγγησις τοῦ εἰκότερον τὰ τοῦ μύθου ἐν λ. διτεύῳ.

μετέρχομαι καταδίωκω, τιμωρῶ, ἐκδικοῦμαι· τοὺς ὑβρισθέντας γάμους Ἐλένης μετελθεῖν 13 νὰ λάρη ἐκδίκησιν διὰ τὴν προσθοὴν τὴν γενομένην εἰς τὸν σύζυγον τῆς Ἐλένης.

μέτεστι ὑπάρχει μερίδιον· μέτεσι χρῦμῖν μέρος 1299 μετέχετε (ἐνέχεσθε) καὶ σεῖς.

μετοίχομαι πηγαίνω πρὸς ἀναζήτησιν· 1332 βλ. ἀπόρρητος.

μηλοθύτης ὁ θύων πρόσδετα· ὁ ἐφ' οὗ προσφέρουν θυσίας προθάτων

μὴν δέδαια, « ἀλγήθεια », διμως· οὐ μήρ... ἀλλὰ 630 ἐν τούτοις· καὶ μήρ 1050 τότε κατ.

μητροκτόνος δι φονεύσας τὴν μητέρα του· κηλὶς μητροκτόνος 1200 μίασμα ἀπὸ τὴν μητροκτονίαν.

μηχανάομαι - ὄμαι εὑρίσκω μηχανήν, τρόπον· ἐσβάσεις μηχανώμενοι 101 μηχανεύμενοι νὰ παραδιάσωμεν τὴν εἰσοδον.

μηχανή μηχανή, μέσον, τρόπος· πάσας προσφέροντε μηχανὰς 112 θέτοντες εἰς ἐνέργειαν δλα τὰ μέσα.

μίασμα: μίασμα χεροῦ 1047 μίασμα ἐκ φόνου προερχόμενον.

μιν αὐτόν, αὐτήν, αὐτό.

μισθὸς ἀμοιβή· μισθὸν οὐκ αἰσχρὸν 593 ἀμοιβὴν ὅχι εὐκαταφρόνητον· τὸ μισθὸν ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ σωτηρίαν 594.

μῖσος 525 μισητή· τὸ ἀφγρο. οὐσιαστικὸν ἀντὶ τοῦ ἐπιθέτου· πρβλ. τὰ ἡμέτερα: πομπῆ, λέρα, σίχαμα.

μοῖρα μερίδιον· ἵτ' ἐπ' εὐτυχίᾳ τῆς σφρομένης μοίρας ενδαιμονες ὅντες 1490 πηγαίνετε εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ θεοῦ, εὐτυχεῖς διότι ἀνήκετε εἰς τὴν μερίδα τῶν σφρομένων.

μονοτράπεζος ὁ ἐν χωριστῇ τραπέζῃ· ξένια μονοτράπεζα 949 φιλοξενία, καθ' ἥν καὶ ὁ φιλοξενούμενος καὶ οἱ φιλοξενοῦντες τρώγουν εἰς ἴδιαιτέραν ἔκαστος τράπεζαν.

μόρος θάνατος.

μόχθος 155, 191 συμφορά.

μυριοτευχής ὁ φέρων μυρία τεύχη ἐπλα καὶ συνεκδοχ. μυρίους ἐνόπλους. Διὰ τὸ ὄλον χωρίον 141 δλ. χιλιονάυτας.

μυσταρὸς μιαρός, μεμιασμένος· μυσταρά ἐστι 1211 μεταδίδουν τὸ μίασμα.

μύσος τό, μίασμα.

μῶν μήπως.

ναῖ θωρ., ἀπτ. τη̄.

νάιος ὁ τῆς νεώς, «καραβίσιος»· νάιοι δρασμοὶ 891 φυγὴ διὰ πλοίου· νάιον ὅχημα πλοίον, ἐν δὲ 410 (μετωνυμικῶς) ναῦται, ποντοπόροι (πρδλ. τὸ θέατρον = οἱ θεαταί)· ἔπλευσαν, νάιον ὅχημα ἔπλευσαν, αὐτοὶ οἱ θαλασσοπόροι.

νάπη κοιλάς, χαράδρα.

Ναυπλία τὸ σημερινὸν Ναύπλιον.

ναυσθλόσιμαι - οῦμαι λαμβάνω μετ' ἐμπυτοῦ διὰ θαλάσσης.

ναυστολέω - ω πλέω, ταξιδεύω, μεταφέρω διὰ θαλάσσης· ὁ ναυστόλον εἰμὶ ἐγὼ τὰς συμφορὰς 599 ἐγὼ ἔχω ἀριματώσει τὸ καράβι τῶν συμφορῶν.

ναυτίλος ναυτικός· ναυτίλος ἐφθαρμένος 276 ναυαγός.

νεανίας 304 γενναῖος.

νεῖκος τό, ἔρις, φιλονικία· 813 σύντ.: ἥκουσα νείκη, ἢ ην περὶ χρυσῆς ἀρνοῦ· τὰ τοῦ μύθου δλ. ἐν λ. δινεύω.

νεός νεώς.

νεοχμός νέος (μόνον ἐπὶ πραγμάτων).

Νηρεὺς θαλάσσιος θεός· κούρα αὐτοῦ (217) ἡ Θέτις.

νίζω νίπτω· νίζω φόρον 1338 ἀποπλύνω τὸ ἐκ τοῦ φόρου μίασμα.

Νίκη: ἐν 1497 κ. ἡ οἰκία της Χορδής παρακαλεῖ τὴν θεὰν Νίκην νὰ ἀνα-
δεικνύῃ αὐτὸν νικητὴν εἰς τοὺς δραματικοὺς ἀγῶνας.

νιν αὐτόν, αὐτήν, αὐτό, αὐτούς, αὐτάς, αὐτά· *nin* 1240 αὐτούς, τὸν
Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμίν.

νίπτω ἀποπλύνω, ἀπολυμάζω.

νομίζεται 471 συνθῆται· νόμισμα 1471 ἔθιμον.

νόμος 35 ἔθιμον· σύντ.: χρόμεσθα νόμουσιν ἑορτῆς, ἵσ τοῦ νομα καλόν, τὰ δ' ἄλλα. . . . ή Ἰφιγένεια σιωπᾷ, διότι φοβεῖται νὰ προ-
φέρῃ τὴν λέξιν αἰσχρά· 970 δικαστικὴ ἀπόφασις.

νοσέω -ῶ 536, 680, 693 εὑρίσκομαι εἰς κακὴν κατάστασιν· 1018
δυσκολεύομαι, παρουσιάζω ἀσθενὲς σημεῖον, « σκοντάφτω ».

νοστέω -ῶ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα.

νόστος ἐπιστροφὴ εἰς τὴν πατρίδα· ἐν 1112 γῆι χώρα (θλ. ἐμπολά).

νοτερὸς ὑγρός.

νοτίζω βρέχω· ἐν 832 - 833 τιμῆσις: κατὰ . . . νοτίζει

νοτίς ὑγρασία, υδωρ, κῦμα.

νυμφεύματα γάμιος.

νύν (ἐγκλιτ.) λειπόν.

νύχιος νυκτερινός· 1262 θλ. Χθών.

νῷων 482 εἰς ἥμιξις τοὺς δύο· ἐκ τοῦ μέλλοντος.

νῶτον ῥάχις, πλάτη· *nῶτα* χθονὸς η ἐπιφάνεια τῆς γῆς· *nῶτα* πόντου
η ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης.

ξείνα ξένη, φιλοξενουμένη· ἀξείνουν πόντου 218 διαμένουσα
ὡς ξένη εἰς τὰς χώρας τοῦ ἀξένου πόντου (τοῦ κατ' εὐφημισμὸν Εὐ-
ξείνου).

ξεινόεις πλήρης ξένων· 1282 θλ. πολινάνωρ.

ξενοφονέω -ῶ 1021 φονεύω τὸν φιλοξενοῦντά με.

ξενοφόνος δ φονεύων ξένους· ξενοφόροι τιμαὶ 776 λειτούργημα, τι-
μητικὴ ὑποχρέωσις τοῦ θυσιάζειν ξένους.

ξεστὸς ἐξεσμιένος, λειος.

ξουθός ξανθός, ξανθότιανδρος· ξουθᾶν μελισσᾶν (γεν. πληθ.).

ξύζυγος 250 σύντροφος.

ξυνάπτω 1371 συμπλέκομαι· ὡς τῷ ξυνάπτειν καὶ συναποκαμεῖν
μέλη ὅστε τὰ μέλη (ἥμιδν) συναποκαμεῖν σὺν τῷ ξυνάπτειν (εὐθὺς μετὰ
τὴν συμπλοκήν).

ξυναρμόζω συνάπτω, συνταχιάζω· ὅφειν δημιάτων **ξυνήρμοσεν** 1167 ἔκλεισε τὰ μάτια του.

ξυνετοί ἐν 1092 είναι οἱ ἐννοοῦντες τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν καὶ γνῶσται τῶν μύθων· δι’ αὐτοὺς ἡ θοὴ τῆς ἀλκυόνος είναι εὐξύνετος, γνωρίζουν δηλ. διὰ τῶν ἀτμάτων της (μολπαῖς) θρηγεῖ τὸν σύζυγόν της· δλ. ἀλκυών.

ξυνευνέτης σύζυγος.

ξυνοικέω - ω 915 εἰμαι σύζυγος.

ξυντείνω ἐντείνω, τεντώνω, στενοχωρῶ, πιέζω, 207 δλ. λόχιος.

ὅδε, ἥδε, τόδε: οὗδε χωροῦσι 456 νά, ἔρχονται· τάδε βαίνει 460 νά, διαδίζουν· τῆσδ' Ἀθηναῖς 1436 ἐμοῦ τῆς Ἀθηνᾶς.

ὅδύρομαι θρηγῶ· τί ταῦτ' ὁδόρη; 482 διατί κάνεις αὐτοὺς τοὺς ὁδυρμούς;

ὅθεν 35 συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου.

ὅθι ὅπου.

οἴαξ δ, δοιάκι (ἡ λαθὴ τοῦ πηδαλίου)· ἐνίστε καὶ αὐτὸς τὸ πηδάλιον.

οίδμα κῦμα.

οἰκεῖος: οἰκεῖοι θάλαμοι 1140 οἱ θάλαιμοι τοῦ σπιτιοῦ μας· οἰκεῖον ἥλθον τὸν φόρον κεκτημένοι 1171 ἥλθον φέροντες τὸ ἐκ φόρου μίασμα ἀπὸ τὴν πατρίδα των (κατ’ ἄλλους: ἔχοντες ἐπάνω των μίασμα ἐκ φόρου συγγενικοῦ).

οἰκίζω δάξω τινὰ νὰ κατοικήσῃ, ἐγκαθιστῶ.

οἰκτίζομαι εὐσπλαγχνίζομαι, θρηγῶ, πενθῶ· οὕτοι νομίζω σοφόρ, διὰ ἀν μέλλων απενεῖν οἰκτίῳ τὸ δεῖμα τούλέθον τικᾶν θέλη, οὐχ ὅστις "Ἄδην ἐγγὺς ὅντ' οἰκτίζεται σωτηρίας ἀνελπις 484 πιστεύω διὰ εἰναι λογικὸν πρᾶγμα, ἐὰν κανείς, ὅταν πρόκειται νὰ θυνατώσῃ, θέλη νὰ ἔξουδετερώνη μὲν ἐκδηλώσεις εὐσπλαγχνίας τὸν φόρον τῆς καταστροφῆς, (ἐπίσης πιστεύω διὰ) δὲν (εἰναι λογικόν), ἐὰν κανεὶς θρηγῷ διὰ τὸν ἐγγίζοντα θάνατόν του, ἐνῷ δὲν ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας· τὸ σοφὸν εἰναι οὐδέτερον, τὸ δὲ ὅστις εἰσάγει πρότασιν ἀναφορικὴν διποθετικὴν (= εἰ τις) προβλ. διὰ τὴν σύνταξιν 606 αἰσχιστον ὅστις...

οἰκτίρω εὐσπλαγχνίζομαι, αἰσθάνομαι συμπάθειαν.

οἰκτος εὐσπλαγχνία, συμπάθεια· ἔχει τοι δύναμιν εἰς οἰκτον γυνή

1054 ἡ γυνὴ ἔχει θέσσια τὴν δύναμιν νὰ κινῇ τὸν σῖκτον· 646 πράγματα ἀξια σῖκτου· οἶκτοι « τρυφερότητες ».

οἰμώζω φωνάζω οἴμοι οἴμοι.

οἰνηρὸς ὁ ἀνήρων εἰς τὸν οἶνον· *Bάκχον οἰνηροὶ λοιβαὶ* 164 οἶνος· θλ. κρατήρ.

Οἰνόμασος διατιλεὺς τῆς ἐν "Ηλίδη Πίσης" θλ. *Πέλοη*.

οἰνωπὸς ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου, διθέως ἐρυθρός.

οἰστρος διοιδόλιμγα· μεταφρ. πάν τὸ ἐρεθίζον μέγρι μανίας· 394 θλ. σύνοδος.

οἴτος ὁ, μοῖρα, συμφορά· ἔλεγος οἴτος 1091 ἀξιοθρήγητος, θλιβερὰ μοῖρα.

οἴχεται 552 ἀπώλετο.

δικέλλω δίπτω εἰς τὴν ξηράν.

ஓλβιος εὐτυχής, μακάριος, πλούσιος, εὐλογημένος.

ஓλβιος πλούσιος, εὐτυχία· φέρομαι βάρος ὥλβου 416 κυνηγῷ τὰ μεγάλα πλούσηγ γνώμα ὥλβου 419 φιλόπλουτος διάθεσις· αὕτη εἰς ἄλλους μὲν εἰναι ἀμετρος (ἄκαρος), εἰς ἄλλους δὲ μετρία (ῆκει ἐς μέσον)· χάρις ὥλβου 455 εὐτυχία· θλ. ποιρός.

ஓλλυμι: ὥλωλεν ὡς ὥλωλε τοῖσιν εἰδόσιν 575 ἐγάθη ὅπως ἐγάθη κατὰ τὴν κρίσιν τῶν γνωριζόντων τὰ πράγματα.

διλόμαν διλόμην.

διμαιμος συγγενῆς ἐξ αἱματος, συγήθως (ἐν *Iφ. T.* πάντοτε) ἀδελφός.

διμαίμων = διμαιμος.

διμαρτέω - ὦ ἀκολουθώ, συνοδεύω.

διμογενῆς συγγενῆς.

διμάσπορος ὁ, ἡ, ἀδελφός, ἀδελφή.

δναισθε εὐκτ. μέσ. ἀσρ. τοῦ δρίνημι ὁ φελω· δραισθε μύθων 1078 « νὰ ἔχετε καλὸ γιὰ τὰ λόγια σας ».

δναρ καθ' ὑπνους· 518 θλ. ὕφελον.

δνειρον καὶ δνειρος 452 θλ. ποιρός.

δνησις (δρίνημι) ὁ φέλεια· δνησιν σπεύδονσα 579 ζητοῦσα νὰ ὁφελήσω· τὸ σπεύδονσα παρὸ τὸ ἥκομεν, ὅπερ ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ.

δνομάζω: πότερος ὑμῶν ἐνθάδ' ὠρομασμέρος *Πηλάδης* κέκληται; 492 ποῖος ἀπὸ σᾶς τοὺς δύο καλεῖται: Πηλάδης προσφωνήθεις μὲ αὐτὸ τὸ δνοιια ἐδῶ (εἰς τὴν γάρων τῶν Ταύρων); Ἡ Ιφιγέν. εἶχεν

ἀκούσει τὸ ὄνομα τοῦ Π. ἀπὸ τὸν δισκὸν (249, 285, 321). 1321
δλ. θαῦμα.

ὅρειος ὁρεινός, ὁρεσίθιος, θουνίστιος.

ὅρθως: ὁρθῶς φίλος 610 πραγματικός, εἰλικρινῆς φίλος.

ὅρκιος ὁ ἀνήκων εἰς ὅρκον· δε εἰς ὅρκιζεται τις.

ὅρμιζομαι ἀγκυροθεῖσθαι.

ὅρνις - ιθος ὁ (σπανίως θηλ.) πτηνόν.

ὅρνυματι κινοῦμαι, σηκώνοματι 1149 δλ. ἀρρόπλουτος·

ὅρος 85, 1451 ὅριον, σύνορον 1219 χρονικὸν ὅριον, προθεσμία.

ὅρούω ὅρμω.

ὅρφων ὅρφ., ἀττ.-η, ἡ, σκότος· οἶλον ἰδόμαν ὅψιν ὀνείρων νυκτός, τὰς ἐξηλθό^τ ὅρφων 150 ἀφοῦ τέτοια ὥνειρα εἰδῆς τὴν νύκτα, τῆς ὁποίας ἔψυχε τὸ σκότος (δηλ. τὴν περασμιένην γ.). τὸ νυκτὸς χρον.

ὅς 574 διότι αὐτὸς (δ Ὁρέστης).

ὅσια ἡ, θεῖος νόμος, ιεροτελεστία, θρησκευτικὸς τύπος· ὁσίᾳ δίδωμ^τ ἔπος τόδε 1161 ἐκ θρησκευτικοῦ καθήκοντος προσφέρω τὴν λέξιν ταύτην (τὸ ἀπέπτυνσα)· ὁσίας ἔκαπι 1461 πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου.

ὅσιος σύμφωνος μὲ τὴν θρησκείαν, θεάρεστος, ιερός, ἡγιασμένος· τὰ ἐιθάδε ὁσια 343 τὰ ἐδῶ ιερὰ καθήκοντα· τὸ ὁσιον δώσω φόρῳ 1037 τὸ ἀγνὸν θὰ προσφέρω ἐκ φόδου· ἡ Ἰφ. θὲ ισχυρισθῇ, λέγει, ὅτι θὰ θυσιάσῃ μόνον ὅτι εἶναι ἀγνόν, καθαρόν, ἡγιασμένον ἐκ φόδου μῆπως δυσαρεστήσῃ τὴν θεάν, ἐὰν προσφέρῃ τι ἀνόσιον, μειωασμένον· (ἄλλοι ἄλλως ἐριμηγεύουσι)· ὁσιον 1045 ἐπιτετραμμένον· ὁσιώτερον 1194 κατὰ τρόπον συμφωνότερον πρὸς τοὺς κανόνας τῆς λατρείας.

ὅστις: ὁστις ποτὲ ἦλθεν 340 ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν εἴναι· αὐτὸς ποὺ ἦλθεν· ἥτις εἴ ποτε 483 ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἴσαι.

ὅτου 926 = ἥστινος, ὅτῳ 1071 = ἥτινι.

οὖ: οὐδεὶς μήν... ἄλλα 630 ἐν τούτοις· οὐδὲ γάρ ἄλλα 1005 (κυρίως: οὐ γάρ ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἄλλα...) = καὶ γάρ, « γιατὶ ἀλήθεια ». οὖ 359, 1231, 1464 ἐπου· οὐδὲ δὴ 320 ἐκείνην τὴν στιγμήν.

οῦδας τό, ἔδαφος, γῆ.

οὐδείς: οὐδέτερος ἄλλο 827 κανένεν ἄλλο ὄνομα δὲν ἔχω γὰρ σοῦ δώσω.

οὔκουν λοιπὸν δέν...

οὔνεκα δτι, διότι.

οὐράνιος 986 οὐρανοπετής, διοπετής πρθλ. 88.

οὔρειος (= ὄρειος) ὀρεινός, ὀρεισθίος, θουνίσιος: οὐρεῖα μόσχος 163 ἀγελάς περιπλανωμένη ἐλευθέρα εἰς τὰ ὄρη.

ὅφλιτικάνω ὅφελω ἐπισύρω κατ' ἐμαυτοῦ μωρίαν τὸ ὅφλιτικάνω θηγήσκει θ' δύοιώς 488 καὶ μωρός κρίνεται καὶ τὸν θάνατον δὲν γλυτώνει.

ὅχημα 410 θλ. νάιος.

ὅχθος δ, ψφωμα, βράχος (961 «πάρος»). Ἐν 290 δ Ὁρέστης παθαίνει παραίσθησιν: ἡ μῆτηρ του, τὴν ἐποίαν ἡ Ερινύς κρατεῖ εἰς τὴν ἀγκάλην της, μεταβάλλεται αἴφνης εἰς βράχον (ὅχθον) ἀπειλοῦντα γὰ τὸν συντρίψῃ.

ὅχος δ, ἔχημα: ὀρμάτων ὅχοι 370 ἄρμα (περίφρασις).

παιάν ὑμνος πρὸς θεὸν (κυρίως τὸν Ἀπόλλωνα).

παιδεία 206 παιδική ἥλικας θλ. λόγιος.

παιδινὸς παιδικός: διὰ τὸν ὅλον χωρὸν 1271 θλ. ἐλίσσω.

Παλαίμων θαλάσσιος θεός.

παλαμυναῖον τό, μίασμα προερχόμενον ἀπὸ τὸν φονέα, τὸν παλαμαῖον.

παλίμπρυμνος ὁ ἀπισθοχωρῶν μὲ τὴν πρύμνην: νεώς ὄθει παλίμπρυμνος ἵστια 1394 ὄθει: τὰ ἵστια τοῦ πλοίου ὅπίσω πρὸς τὴν πρύμνην (καὶ οὕτω τὸ πλοῖον ὄθεῖτο πρὸς τὴν ἔηράν χωρὶς νὰ στραφῇ).

πάλιν ὀπίσω.

παλίρρους δ ῥέων πρὸς τὰ ὀπίσω (ἐν στ. 1397 πρὸς τὴν ἔηράν).

Πάν ποιμενικὸς θεός: ἐλατρεύετο κυρίως ἐν Ἀρκαδίᾳ.

παραβάλλομαι: ἐγώ σοι παραβάλλομαι θρήνους 1094 παραβάλλω μὲν ἐσένα ὡς πρὸς τοὺς θρήνους.

παραιρέομαι - οῦμαι 25 ἀποσπῶ.

παράκτιος δ παρὰ τὴν ἀκτήν: οὐ δραμεῖσθε παράκτιοι; 1424 διάμετε πρὸς τὴν ἀκτήν.

παραστάδες αἱ, τὰ ἐκατέρωθεν τῆς θύρας ἔύλα ἢ λίθοι ἢ τετράγωνοι στῦλοι καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν διάστημα: ἔχ' αὐτοῦ πόδα σὸν ἐν παραστάσιν 1159 σταμάτα εἰς τὸν πρόναον.

πάρεργον ἔργον δευτερεῦον, παρὰ τὸ κύριον: ὡς ἐν παρέργῳ τῆς ἐμῆς δυσπραξίας 514 (θὰ τὸ κύριον αὐτὸν) ὡς κάτι τὸ δευτερεῦον μέσα εἰς τὴν δυστυχίαν μου: ἐνοῦς: μέσα εἰς τὴν τόσην δυστυχίαν μου δὲν

είναι σπουδαία ἐνόχλησις, δὲν ἐπαυξάνει τὴν δυστυχίαν μου, τὸ δὲι: θὰ σου δώσω μερικάς πληροφορίας· ὅστε δέχομαι.

παρέρχομαι 753 παραλείπω.

παρευτρεπίζω ἔτοιμάζω ὡς δογμός, δογμῷ εἰς τὴν ἔτοιμασίαν· παρευτρεπίζετε τάνδον τοῖς ἐφεστῶσι σφαγῇ 725 δογμεῖτε τοὺς ἐπιμελητὰς τῆς θυσίας εἰς τὰς ἐν τῷ οἴρῳ προετοιμασίας.

παρηής - ίδος ἢ παρειά.

παρθενῶνες διαμέρισμα τῶν παρθένων ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

παρίημι 793 ἀφήνω κατὰ μέρος.

παρίσταμαι: παρίσταμαι βωμοῖς 1314 εἴκαι: ἐπιμελητὴς τῶν δωμάν, τῶν θυσιῶν πρᾶτος. ἐφεστῶς 726.

πάροιθε πρότερον.

παρόν: ἐπὶ τοῖς παροῦσι 471 διὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν· παρὸν (ἀπρόσ.) 1088 ἐνῷ εἰναῖς δυνατόν.

πάρος πρότερον.

πάσχω δέχομαι ἐντύπωσίν τινα (καλήν ἢ κακήν, μέση λέξις)· πέποιθας ταῦτο ἐμοί; 657 ἔχεις περιέλθει εἰς τὴν ιδίαν μὲν ἐμὲ ψυχικὴν κατάστασιν;

πατήρ: πατρὸς 699 δηλ. τοῦ Ἀγαμέμνονος.

πάτρα πατρίς.

πατρίς 838 ἐπίθετον· χθονὸς πατρόδος πρᾶτος πατρὶς αὖτα.

πατροκτόνος δ φονεύσας τὸν πατέρα του, ἀλλὰ πατροκτόνος χειρὶ 1083 φονικὴ πατρικὴ κείρ.

παυσίπονος δ παύων τοὺς πόνους· παυσίπονος δονλείας ἐμέθεν δειλαίας 450 δ ἐποῖος νὰ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ δάσανα τῆς δουλείας ἐμὲ τὴν δυστυχῆ.

πέδον ἔδαφος, πεδίον· 972 τέμενος.

πειρατήρια τά, δοκιμασία, δίκη· τυκῶν ἀπῆρα φόνια πειρατήρια 967 ἔψυχα, ἀφοῦ ἐκέρδισα τὴν περὶ φόνου δίκην.

πειστήριος πειστικός.

πελάζω πλησιάζω. Ἐν 880 τμῆμασι: ἐπὶ . . πελάσαι· εἰς ὅψιν πελάζω 1212 πλησιάζω, διὰ νὰ ιδω.

Πέλοψ υἱὸς τοῦ δασιλέως τῆς Φρυγίας Ταντάλου, σύζυγος τῆς Ἰπποδαμείας, θυγατρὸς τοῦ δασιλέως τῆς Ηίσης Οἰνομάου. Ὁ Οἰνομάος ἐκάλει εἰς ἀγῶνα ἀρματοδρομίας τοὺς μνηστῆρας τῆς κόρης του μὲ τὴν διπόσχεσιν διει: θὰ διδεῖν αὐτὴν εἰς τὸν νικητήν· τοὺς ήττωμένους διμως

ἐφόνευεν. 'Ο Πέλοψ μέλλων καὶ αὐτὸς νὰ διαγωνισθῇ ὡς μνηστήρ τῆς 'Ιπποδαμείας παρέσυρεν εἰς ἀπιστίαν τὸν ἥγιον τοῦ Οἰνομάου Μυρτίλον, ὅστις ἀφύρεσε τοὺς ἥγους ἀπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ ἀρματος τοῦ κυρίου του· οὕτω ἂμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος τὸ ἄρμα διεπάσθη καὶ ὁ Οἰνόμαος ἀνετράπη. 'Ο Πέλοψ τὸν ἐφόνευε τότε διὰ τῆς λόγγης του, ὅπως καὶ ὁ Οἰνόμαος ἐφόνευε τοὺς ἥττημένους μνηστήρας, καὶ ἐνυποφεύθη τὴν 'Ιπποδάμειαν. Ταῦτα συντέμως, ὡς γνωστὰ εἰς τοὺς συγχρόνους του θεατάς, ὑπαινίσσεται ὁ ποιητὴς διὰ τῶν λέξεων θοαῖσιν ἵπαιοις 2· *Πέλοπος παιδὶ παιδὸς* 807 ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ Πέλοπος.

πέμπτω στέλλω, ὀδηγῶ, συνοδεύω.

πεπρωμένος 1438 προσωρισμένος.

πέρα περατέρω· μύθων πέρα 900 βλ. θαυμαστὸς καὶ πρόσω.

περιβάλλω 796 ἀγκαλιάζω· 799 ὀἄλλω πέριξ· 788 (ὅρκοισι) δένω.

περιβολὴ τὸ περιβάλλειν· χειρῶν περιβολαὶ 903 ἐναγκαλισμοί.

περικίων ὁ ὑπὸ κιόνων περιβάλλόμενος, περίστυλος.

περιπολέω - ω περιφέρομαι, περιπλανῶμαι.

περιστέλλω περιποιοῦμαι, κηδεύω· πᾶς ἀν με περιστείλειεν ἀν· ἦγ, νὰ ἥτο δυνατὸν νὰ μὲ ἐκήδειε. (Τὸ ἀν πολλάκις δίξ, ἐνίστε καὶ τρίς).

πέσημα πτῶσις· πρᾶγμα πεσόν· οὐρανοῦ πέσημα 1384 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόν· πρᾶθ. 87 καὶ 977.

πέτρα θράχος.

πέτρος λίθος.

πηγή: πόντου πηγαὶ 1039 θαλάσσιον ὕδωρ· πηγαὶ ὑδάτων 1192 γλυκὸ τρεχούμενο νερὸ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ θαλάσσιον. Τὸ ἔρον ὕδωρ καὶ τὸ θαλάσσιον ἐπιστεύετο ὅτι εἶχον δύναμιν ἐξαγνιστικήν· πρᾶθ. 'Ιλιάδ. Α 314 οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἄλλα λύματ' ἔβαλλον εἰς τοὺς Ηέρσας τοῦ Αἰσχύλου (204) ή μήτηρ τοῦ Ξέρξου "Ατοσσα λέγει: χεροῖν καλλιρρόου ἔφανσα πηγῆς (διὰ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν κακοῦ δινέρσου).

πῆμα πάθημια, δυστύχημα· φίλα γάρ ἐλπίς γ' ἐπί τε πήμασι βροτῶν ἀπληστος ἀνθρώποις· 414 διότι ή ἐλπὶς εἰναι ἀγαπητὴ (θερμαίνει τὴν καρδίαν μας, μιᾶς κολακεύει) καὶ πρὸς δυστυχίαν τῶν θυητῶν εἰναι: ἀπληστος εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

πίπτω 730 μεταπίπτω, μεταπηδῶ· σύντ.: οὐδεὶς ἀνήρ ἔστιν δὲ αὐτὸς ἐν πόνοις τε ὅταν τε πέσῃ ἐκ φόβου πρὸς τὸ θάρσος· εἰ γὰρ πέσοι 1221 εἴθε νὰ ἐπιτύχῃ

Πῖσα πηγὴ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῆς Ἡλιδος, ἐξ οὗ ὁνομάσθη καὶ αὕτη ἡ Ὀλυμπία.

Πισάτις 824 ἡ ἐκ Ηίσης.

πίτνω πίπτω.

πίτυλος δ, κυρίως: πλατάγγημα τῶν ἑυθυμικῶν κινουμένων κωπῶν· ἔπειτα: κώπη καὶ (σπανίως) πλοῖον· ἐν 307 (μεταφορ.) κρίσις, δρμή, παραδαρμός· νεώς πίτνηλος εὐήρητης πάρα (= πάρεστι) 1050 τὰ καλοταιριασμένα κουπιά τοῦ παραδιοῦ εἶναι ἔτοιμα· ταρσῷ κατήρει πίτνηλον ἐπτερωμένον (παράλιεσις εἰς τὸ σκάφος 1345) 1346 «πλεούμενο ξεσηκωμένο καὶ μὲν ἔτοιμα σὰ φτεροῦγες τὰ καλοταιριασμένα κουπιά του».

πλάτη κυρίως τὸ πλατὺ μέρος τῆς κώπης· ἔπειτα: κώπη (π. χ. 1347) καὶ αὐτὸ τὸ πλοῖον (π. χ. 1427).

πλέον περισσότερον· πλέον λαμβάνω 496 ὀφελοῦμαι, κερδίζω· σύντ.: τί πλέον λάβοις ἂν μαθοῦσα (ὑποθετ.) τόδε;

πλήν: πλὴν ὅστις οὐχ ὀρῶσά νιν 613 ἐκτὸς μόνον ποὺ δὲν τὸν θλέπω.

πλησίστιος δ πληρῶν (φουσκώνων) τὰ ίστια.

πλωτήρ ταξιδιώτης.

πνεῦμα φύσημα, ἀνεμος· τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη; 1317 τί ἀνεμος ἐφύσηξε καὶ ἐπῆρε τέτοιον ἀέρα τὸ κεφάλι της;

πόδες τοῦ πλοίου εἶναι τὰ σχοινία τὰ δεμένα εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ίστιού καὶ κρατοῦντα αὐτὸ τεντωμένον· νῦν «ποδάρια».

ποδώκεια ταχυποδία.

ποθεινός ποθητός· ποθεινός (ἐστι) 1006 «ἀποζητέται».

ποικίλλω κεντῶ, «ξιμπλιάζω», ἐνυφαίνω· εἰκὼ ποικίλλοντα 224 εἰκόνα ποικίλην (πολύχρωμιον) ἐνυφαίνουσα· θλ. καὶ εἰκώ.

ποικιλόνωτος ποικιλόχρωμος κατὰ τὰ νῶτα.

ποινά δωρ., ἀττ. ποινή (δὲ ίδε κατωτέρω ἐν λ.).

ποινάσματι ὥμαι τιμωρῶ.

ποινὴ ἔξαγορά, τιμωρία, ἐκδίκησις, φωνὴ τοῦ αἴματος· ἔνθεν τῶν πρόσθεν δμαθέντων Τανταλιδῶν ἐκβαίνει ποινά γ' εἰς οἴκους 199 ἔκτοτε (ἀπὸ αὐτὴν τὴν πηγήν, ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰτίαν) ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος τῶν πρότερον φονευθέντων Τανταλιδῶν εινόσκει ἐκδίκησιν (ἴκανοποι-

ησιν) πλήρεις τους οίκους (τὴν ἑκάστοτε ἐπερχομένην γενεὰν τῶν Τανταλιδῶν, νῦν δὲ τὸν Ὁρέστην). ἀντιπάλους ποινὰς δίδωμι 446 πληρώνω σωστά, μὲ ἀνάλογον τιμωρίαν, τὸ κακὸν ποὺ ἔκαμια.

πολέσιν 1264 πολλοῖς.

πόλισμα πόλις.

πολυάνωρ πολυάνθρωπος, πολυσύγχαστος· πολυάνωρι ἐν ξερόερτι θρόνῳ (ἐνν. θῆκε) θάρση βροτοῖς θεσφάτων ἀοιδαῖς 1281 ἐντὸς τοῦ ἴεροῦ, διο ποιεῖσθαι πάμπολλοι εἶναι, ἐνέθαλεν εἰς τοὺς θυητοὺς πίστιν εἰς τοὺς (ἐμμέτρους) χρησιμούς.

πολύθυρος 727 ητο ή ἐπιτολὴ ή ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν πινακίδων, αἵτινες ἐκαλοῦντο θύραι ή θυρίδες η πτυχαῖ.

πολυόρνιθος δ ἔχων πολλοὺς δρυνθας (πτηνά)· πολυόρνιθος αἴα, λευκὰ ἀπὸ 435 εἰναι ή Λευκὴ (σύμμερον Φιδονήσι), ἐρημόνησος ἐν τῷ Εὔξείνῳ πόντῳ, ἀπέναντι τῷ ἔκβολῷ τοῦ Ἰστρου (Δουνάβεως). Ἔκληθη Λευκὴ διὰ τὸ χρωμα τῶν θράχων της γῆ, κατ' ἄλλους, διὰ τὰ λευκὰ πτηνά, τὰ δποῖα ἐν μεγάλῳ ἀρθρῷ διέμενον ἐπ' αὐτῆς. Ἐλέγετο ἐπίσης Νῆσος η Δρόμος τοῦ Ἀχιλλέως (δ Εὔριπ. ποιητικῶς): Ἀχιλῆος δρόμους καλλισταδίους τὸ ὡραῖον στάδιον, διο ποιεῖσθαι δ Ἀχ. μετὰ τὸν θάνατόν του. Βέδχιον εἰναι ὅτι δ Ἀχιλλεὺς ἐλατρεύετο εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς νήσου περιοχήν, διο εὔρεθη καὶ δωμάδες πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἰδρυμένος. Τὸ τὰν πολυόρνιθον ἐπ' αἰαν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐπέρασαν, τὸ δποῖον ἐνοεῖται καὶ ἐνταῦθα ἐκ τοῦ στίχου 424. Ο Χορδὲς διερωτᾶται: πῶς ἔφθασαν οἱ ἔνειοι ἐκ τοῦ Βοσπόρου εἰς τὴν χώραν τῶν Ταύρων; παρέπλευσαν τὴν Θράκην (παρὸ ἀλιον αἰγιαλὸν 425) η ἔπλευσαν ἀνατολικώτερον (ἄξεινον κατὰ πόντον 438) μὲ εύνοικὸν ἀνειπον (πλησιστίοισι προαῖς 430), νότιον η δυτικὸν (αἴραις σὺν νοτίαις η πνεύμασι Ζεφύρου 433 - 434), καὶ ἀφήσαντες ἀριστερά των τὴν Λευκὴν ηλθον εἰς τὴν Κρητικὰν;

πολύπτυχος 677 πολυχάραδρος.

πομπή: σχέτλαι πομπαὶ 651 μιαῦρο ταξίδι (ἐνν. τοῦ Ηυλάδου).

πόνημα ἔργον.

πόνος 114 ἀθλος, κινδύνευμα· πόνοι 661 ἀγῶνες, 988 βάσανα· διὰ πόνων ἄγει δόηγετ διὰ μέσου δοκιμασιῶν 729 κίνδυνοι· διλ. πίπτω.

πορθέομαι - οῦμαι 302 καταστρέφομαι, ἀφανίζομαι.

πορθμεύω διαβιβάζω, μεταφέρω (κυρ. διὰ στενοῦ θαλασσίου πό-

ρου ἥ ποταπιοῦ), διαπορθμεύω· πορθμεύω ἵχνος 266, πόδα 936 φέρω τὸ δημια, διδίζω, ἔρχομαι· τίνι λόγῳ πορθμεύετε; 1358 μὲ πολαν δικαιολογίαν, μὲ ποιον δικαίωμα, μεταφέρετε; πορθμεύω διωγμὸν 1435 ἐπιχειρῶ καταδίωξιν· πορθμεύειν πλάτη 1445 ὅστε νὰ διασχίζῃ (τὰ νῦντα τῆς θαλάσσης) διὰ τοῦ πλοίου.

πορθμὶς ἀκάτιον, πέραμα, σκάφος.

πόρος πέρασμα· πόρος ἄποδος 897 πέρασμα, τὸ ὅποιον ἐψάίνετο ἀδύνατον· ἀνέλπιστος σωτηρία· 875 διέξιδος, τρόπος φυγῆς, σωτηρία· 253 θάλασσα.

πορφυρευτικὸς ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς πορφυρεῖς ἥ πορφυρευτάς, τοὺς ἀλιεῖς τῆς πορφύρας (κογχολίου, ἐξ οὐ ἐλαμβάνετο χρωστικὴ σύστα). πορφυρευτικαὶ στέγαι 263 τόπος διαμονῆς πορφυραλιέων.

πόσις δ, ὁ σύζυγος.

ποτάοματ - ὠματ πετῶ.

ποτὲ (ἐν ἐρωτήσει, π.χ. 472, 479) τάχα, ἀρά γε, τέλος πάντων.
πότνια σεβαστή· 463 καὶ 533 ἥ Ἀρτεμις· 1123 ἥ Ἰφιγένεια.

πράσσω εὑρίσκομαι εἰς μίαν κατάστασιν (καλὴν ἥ κακήν, μέση λέξις). πράσσονθ' ἀ πράσσω 692 ἀφοῦ ἔχω τὴν τύχην ποὺ ἔχω· καλῶς πράσσω 1185 εῦ πράσσω εὐτυχῶ· πράσσω κακῶς 353 δυστυχῶ (θλ. δυστυχής). πράσσω κοιτά (ἐνν. "Ἄργει") 668 συμπερίζομαι τὴν τύχην (τοῦ Ἀργον).

πρέσβειρα πρεσβυτέρα.

προδίδωμι 706 ἐμφαταλείπω.

προθυμία: πολλῇ δέ τις προθυμία σε τοῦδε ἔχονσα τιγκάρει 615 σὲ κατέχει μεγάλη ἐπιθυμία αὐτοῦ (τοῦ θαρεῖν).

πρόθυμον τό, 989 προθυμία, ζωηρὰ ἐπιθυμία· τὸ πρόθυμον ἔχω "Ἄργει γενέσθαι ἔχω τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν νὰ ἔλθω εἰς τὸ Ἀργος· 1023 τόλμη, θάρρος.

προκαλύπτω 312 θέτω ὡς προκάλυμμα· δι Ηυλάδης μὴ ἔχων ἀσπίδα ἔθεσεν ὡς προκάλυμμα τοῦ Ὁρέστου τὰς εὐπήρους ὑφάσις πέπλων τὸ καλούσφαστιένον ἱμάτιόν του.

πρόκειματι: τὴν προκειμένην σπουδὴν ἔχοντες 1433 ἐπειγόμενοι διὰ τὸ προκείμενον ζήτημα.

προμηθία πρόνοια.

πρός: πρὸς δὲ 548 πρὸς τούτοις δέ· πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα μὲ τὸ νὰ ἀποθάνῃ ἐκεῖνος κατέστρεψε καὶ κάποιον ἄλλον (δηλ. ἐμέ).

προσάμβασις προσανάθασις: δωμάτων προσαμβάσεις ἐκβησόμεθα 97 θὰ ἀναθῶμεν καὶ θὰ φθάσωμεν ἔως εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ ναοῦ· ή ἐκ τοῦ ἐκβησόμεθα σημαίνει τὸ τέρμα.

προσάντης ἀνωφερής, δύσκολος, δυσάρεστος.

προσβαίνω 195 προστίθειται: προσέβα δωρ., ἀττ. προσέβη.

προσείω 370 σείω τι (εὐχάριστον) ἐνώπιόν τινος ὡς δόλωμα (διὰ νὰ τὸν κάψω νὰ ἔλθῃ πληγίσον μου), προσάλλω, μεταχειρίζοιται ὡς πρόσγηπτα.

προσήκω 550 συγγενεύω.

πρόσπολος ὁ, ἡ, θεράπων, θεράπαινα.

προστίθημι: προστίθημι δεσμὰ 1204 ἐπιθάλλω δεσμά, δένω.

προστροπή τροπὴ πρός τινα, προσφυγή, δέγησις: θεᾶς τῆσδε προστροπὴν ἔχω 618 τὸ χρέος μου εἶναι νὰ ἔξευπενίζω αὐτὴν ἐδῶ τὴν θεάν.

πρόσφαγμα σφάγιον, θῦμια: πρόσφαγμα θεᾶς 458 θύμιατα προωρισμένα διὰ τὴν θεάν.

πρόσω πόρρω, μακράν, πάρα πέρα, πρὸς τὰ ἐμπρός: λόγου πρόσω 839 περισσότερον ἢ σον δύναται τις νὰ παραστήσῃ διὰ λόγων. Πρόλ. κρεῖσσον ἢ λόγοισιν 836, μύθων πέρα 900.

προτίθεμαι 1218 θέτω ἐνώπιόν μου: 1225 ὅριζω ἐκ τῶν προτέρων, ἔχω τὴν πρόθεσιν, σκοπεύω.

πρότονοι οἱ, τὰ σχοινία τὰ ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ἴστοῦ πρὸς τὴν πρῷσαν καὶ τὴν πρύμνην προτεινόμενα καὶ χρησιμεύοντα πρὸς στερέωσιν αὐτοῦ, «στάντζοι», «στράλια»: 1134 δλ. ἐκπετάννυμι.

προύργου 309 προσφόρως (διὰ τοὺς δοσκούς).

προυφείλω δφείλω ἀπὸ πρὶν: κάμοι τι προνφείλει κακὸν 523 καὶ μαζὶ μου ἔχει κάποιον ἀνεξόφλητον παλαιὸν λογαριασμόν· ἡ Ἰφιγένεια λέγει κάμοι, διότι καὶ ὁ Ὀρέστης εἶχεν εἴπει: δτι ἡ Ἐλένη ἐπέστρεψε διὰ τὸ κακὸν ἐνὸς τῶν ιδικῶν του, ἐννοῶν τὸν πατέρα του.

πρύμνηθεν ἀπὸ τὴν πρύμνην. Ἐν 1348 ὁ Ὀρέστης καὶ ὁ Πυλάδης ἐλεύθεροι, ἐνῷ πρότερον ἦσαν δεμένοι: (ἐκ δεσμῶν), ἵσταντο ἐπὶ τῆς ἀκτῆς πρὸς τὸ μέρος τῆς πρύμνης τοῦ πλάσιου.

πρυμνήσιος δ ἀνήκων εἰς τὴν πρύμνην, «πρυμνίδς»: κλίμακας ἦγον διὰ κειρῶν πρυμνησίας 1351 κρατοῦντες εἰς τὰς κειράς των κλίμακων ἔφερον αὐτὴν πρὸς τὴν πρύμνην· τὸ πρυμνησίας προληπτικὸν ἐπιρρηματικὸν κατηγορούμενον· τὰ πρυμνήσια τὰ παλαιμάκια ἢ σχοινία, διὰ

τῶν ἐποίων δένουν τὸ ἀγκυροθολῆσαν πλοῖον ἀπὸ τὴν πρύμνην εἰς τὴν ξηράν, « πρυμάτες » : ἐν 1356 εἶχον μὲν λύσει τὰ πρυμήσια, ἀλλὰ δὲν εἶχον ἀνασύρει ἀκόμη αὐτὰ εἰς τὸ πλοῖον.

πρωτόγονος 209 πρωτότοκος.

πτανὸς δωρ., ἀττ. πτηνός, πτερωτός.

πτυχὴ δίπλα: πτυχὴ δέλτον 760 πινακίς ἐπιστολῆς (θλ. δέλτος). πτυχὴ 9 καὶ 1082 ἀνωμαλίαι τοῦ ἑδάφους, κοιλάδες.

Πυθών-ῶνος ἡ, ἡ θέσις ὅπου οἱ Δελφοὶ καὶ αὐτοὶ οἱ Δελφοί.

πυλωρὸς θυρωρός· ἡ πυλωρὸς (τοῦ ναοῦ) ἱέρεια· πρθλ. κληδονῆχος.

πυρόσιμαι-οῦμαι ῥίπτομαι εἰς τὴν πυράν, κατομαι.

πυρσὸς ἀνημιένη δάξ, λάζιψι· ἐν 1216 φλόγες θείου, δι’ οὓς ἀπελύμαινον.

πῶμα ποτόν.

ῥανὶς σταλαγματιά· αίμακταὶ ῥανίδες χεορίβων 645 φονικὸν (εἰς θυνάτωσιν προορίζον) ῥάντισμα μὲν ἡγιασμένον ὕδωρ.

ῥάπτω 681 σχεδιάζω, ἔξυφαίνω, μηχανορραφῶ.

ῥηγμὸν ἦ -ις -ῖνος ἡ, ἀκτή.

ῥιπτὴ (ῥίπτω) ῥίξιμον, δριμή· ποδῶν ῥιπτὴ 885 πεζοπορία.

ῥόθιος δρυθῶν, πλαταγῶν· τὸ δόριον κτύπημα τοῦ κύματος μὲ τὴν κώπην καὶ δὲξ αὐτοῦ κρότος· δίκροτα δόρια εἰλατίνας κώπας 407 εἶναι τὰ καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευράς τοῦ πλοίου κροτοῦντα κτυπήματα τῆς ἐλασίνης κώπης (αἱ δοτ. δοθίοις καὶ αὖραις δργανικαί)· 426 (καὶ ἀλλ.) κύμα· σύντ.: ἐπὶ δοθίῳ Ἀμφιτρίτας.

σάλος ταραχώδης κίνησις· θαλασσοταραχή· 46 σεισμός.

σαφῆς 919 εἰλικρινῆς.

σέβω σέθομαι, τιμῶ· σέβω τὸν προκείμενον νόμον 1189 τηρῶ τὸ κρατοῦν ἔθιμον· σέβομαι 648 μακαρίζω· τὸ τέχνας μάκαρος 647 γεν. τῆς αἰτίας.

σέθεν σοῦ· πρὸς σέθεν 365 καὶ 368 ποιητ. αἴτιον.

σέλας φῶς· σέλας λαμπάδων 1224 ἀνημιέναι λαμπάδες· νοητέον (κατὰ ζεῦγμα ἐκ τοῦ ἐκβαίνοντας 1222) ἐκφερόμενον.

σεμνὸς σεβαστός, ἵερός.

σεύομαι τίθεμαι εἰς ταχεῖαν κίνησιν, δρμῶ.

σημαίνω κάνω σῆμα, φανερώνω, ἀγγέλλω, ἐκθέτω, ἀγαρέρω· ὑπο-

δηλωτος φράσεως (1233· 1203 σύντ.: τὸ σημαίνειν τόδε ἔστι σὸν ἰδιόν σου ἔργον εἶναι γὰρ δηλώσῃς (νὰ ὑποδεῖξῃς) τοῦτο ἐν 1209 ἐκ τοῦ σημαντεῖ (οὐχὶ ἐκ τοῦ πέμψον) τὸ πόλει τὰς ἐκεῖθεν σημαντῶν τύχας 1410 ἵνα ἀναγγείλω ἐκεῖθεν τὰ ἐκεῖ συμβάντα.

σήμαντρον σφραγίς· σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι 1372 « σημαδειέμεις », τραυματισμένοι.

σιγώμενον ἀπόρρητον.

σκηπτοῦχος δι κρατῶν τὸ σκῆπτρον. Ἡ Ἰφιγένεια, ὅταν μετέθαινεν εἰς τὴν Αὐλίδα, ἀφήκε τὸν Ὁρέστην σκηπτοῦχον Ἀργει 235, διατιλόπουλο πρωρισμιένον νὰ κρατήσῃ τὸ σκῆπτρον τοῦ Ἀργους.

σκῆψις δικαιολογία· 122 σύντ.: οὐδεὶς μόχθος φέρει τοῖς νέοις σκῆψιν (τοῦ μὴ μοχθεῖν, δηλ. τῆς ἀποφυγῆς τοῦ μόχθου).

σκόλοψ δ., πάτσαλος· σκόλοψι πάγγυνοι 1430 ἀνατκολοπίζω.

σκοπέω - ω (καὶ σκοπέμαι - οῦμαι) ἔξετάζω, ἔρευνω, ακτινοπεύω.

σκότος δ., τὸ σκότος· 1025 δλ. ἐκσφόζω.

σκῦλα λάρφυρα.

σόφισμα τέχνασικ, ἐπινόημα· σοφίσματα 380 « ἔνπνάδες »· 1031 δλ. ἀνία.

σπάω - ω ἀγασπῶ, σύρω.

σπουδὴ δια· 1433 δλ. πρόκειμαι.

σταθμὸς 49 στόλος, κίων.

στέγος τό, στέγη· οἴκων ὅπτες ἐν ταῦτῷ στέγει 950 ἀν καὶ ἡγαν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.

στείχω διδίζω, πηγαίνω· στείχε καὶ σήμαινε σὸν 1211 λέγει ὁ Θάξ εἰς ἔνα τῶν ἀκολούθων του.

στέλλω στήνω, διευθετῶ, εὐθεπίζω, ἀποστέλλω, συνοδεύω, μεταφέρω· ἐστείλαμεν ταῦν ποντίαν (κατηγορ.) 70 κατηγορίαμεν τὸ πλοῖον διὰ μέσου τῆς θαλάσσης.

στενάζω: ἐστέναξας τοῦτο 550 σύστουχ. ἀντικ.

στενόπορος δὲ ἔχων στενὸν πέρασμα· τοιούτον ἦτο τὸ μεταξὺ τῶν Συριπληγάδων πετρῶν 888.

στέρομαι καὶ στερίσκομαι καὶ στεροῦμαι· στερεῖσα 474 μιχ. πκθ. ἀρρ. 6'. ἐν 1058· διπολ. τὸ στερηθῆναι τὸ με εὔκλως; ἐννοούμενον ἐκ τοῦ τάμ' 1057· τὸ δὲ τάμ' ἐν ὅμιν ἐστιν ἡ τάχη μεν ἐξαρτᾶται: ἀπὸ σὰς.

στερρός 206 τραχύς, σκληρός· δλ. λόχιος.

στεφανόω - ω 1499 δλ. Νίκη.

στίβος δ, (στείβω πατῶ) ὅδός· 67 σύντ.: ὅρα μή τις βροτῶν ἔστιν ἐν στίβῳ.

στόλος 1135 τὸ ἔξέχον μέρος τῆς πρόφραξ, ἔμβολον· 68. ἐκπετάννυμι.

στόμιον στόμα, ἄνοιγμα, χαλινὸς (κυρίως: τὸ σιδηροῦν τεμάχιον τὸ τιθέμενον εἰς τὸ στόμα τοῦ ζόφου). ὥσθ' αἴματηρὶ στόμιον ἐπεμβαλεῖν ἐμοὶ 935 (ναί, τόσον) ὥστε μοῦ ἔβαλον χαλινόν, ποὺ μ' ἔκανε νὰ ματώνω.

στομόω -ῶ φυιώνω, φράττω· δειναῖς ἐχίδραις εἰς ἔμ' ἐστομωμένη 287 κατευθύνουσα ἐναντίον μου τὰς φρερὰς ἐχίδνας, μὲ τὰς ὄποιας εἶναι ώπλισμένη (περιπεφραγμένη).

Στρόφιος θασιλεὺς τῆς Φωκίδος, γαμιθός ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ Ἀγαρι. **στυγέω -ῶ** μισθ.

στύφλος σκληρός, τραχύς.

σύγγονος δ, ή, ἀδελφός, ἀδελφή.

συγκυναγός σύντροφος εἰς τὸ κυνήγιον.

συγκυρέω -ῶ συμπίπτω, συμβαίνω.

συγχωρέω -ῶ μέλλ. -σομαι (741), έκινω πρὸς τὸ ἵδιον μέρος, συναντῶμαι, συγκρούομαι· ἐν 741 συμφωνῶ, παραδέχομαι· δισσαὶ (= δύο) συγχωροῦσαι πέτραι ἀξείνον πόντον 124 εἶναι αἱ Συμπληγάδες, αἱ ὄποιαι κατὰ τὸν μῦθον ἔμειναν ἀκίνητοι ἀφ' ἣς διῃλθε διὰ μέσου αὐτῶν ἡ Ἀργώ· ὁ Εὔριπόδης μὲ ποιητικὴν ἐλευθερίαν τὰς φαντάζεται (ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ) εἰς τὸν Κιμμέριον Βόσπορον, ἐνῷ συνήθως τὰς ἑτοποθέτουν εἰς τὸν Θρακικὸν Βόσπορον.

συθείς μιχ. παθ. ἀσφ. τοῦ σενόμαι τίθειαι εἰς ταχεῖαν κίνησιν, ὀρμῶ.

συλάω -ῶ κλέπτω, στερῶ· συντάσσεται μὲ δύο αἰτιατικάς.

συλλήπτωρ θογθός, συνεργός.

συμβαίνω: ἀπαντα συμβαίη καλῶς 1055 « εἴθε ὅλα νὰ πάνε καλά ». Ο Ὁ. ηρχισεν ἐκφράζων τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐπιχειρησίς των θάξιτύχη (τὰ δ' ἀλλα ἵσως . . .), ἀλλὰ διακόψας ἐαυτὸν ἐκφράζει τὸ αὐτὸν εὐχήν.

συμβάλλω 55 ἐξηγῶ, κρίνω.

συμμοιχθέω -ῶ συμμερίζομαι τοὺς μόχθους, τοὺς ἀγῶνας.

συμπλέω εἰμάι συνταξιδιώτης, ἀπλοῦς ἐπιδάτης.

συμφορά γεγονός, περίστασις· ποίᾳ συμφορᾷ; 549 ὑπό τίνας περιστάσεις; ἀπὸ τί; συμφορᾷ 850 περιπέτειαι.

σύναιμος δῆμαρος (δὲ ίδε).

συναντάω - ω : μή συναντῷν φόρῳ; 1210 διὰ γὰρ μὴ συναντοῦν τοὺς φονεῖς; εὐκτική, διότι τὸ νόημα εἶναι κυρίως: ὁ ἄγγελος πρέπει γὰρ δηλώσῃ εἰς τοὺς πολίτας ὅτι διετάχθη (παρφ. χρόνος) η ἐντὸς τῶν οἰκιών παραμονή, διὸν γὰρ μὴ κτλ.

συναποκάμνω ἀποκάμνω ἔριοῦ, συγχρόνως: 1371 δλ. ξυνάπτω.

συνάπτω ἐνώνω ἐν 375 ή Πφ. οὐ συνῆψε στόμα κασιγνήτη (κυρ. στόματι κασιγνήτης) δὲν τὴν ἐφίλησεν ἐν 59 ἐφαριέζω, σχετίζω, ἀποδίδω.

συνδοκέω - ω φαίνομαι διότιώς εὔλογος: συνδοκεῖ (ἀπρόσ.) ὑπάρχει γὰρ αὐτὴ γνώμη· σοὶ συνδοκεῖν χρεὼν 71 πρέπει γὰρ συμφωνήσῃς μαζί μου.

συνδρομάς η συντρέχουσα, συγχωροῦσα 124, συιπλητομένη· πέτραι συνδρομάδες 421 αἱ Συιπληγάδες.

συνεκπονέω - ω συμπράττω, δογμῷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν.

συνεκτραφεὶς τῷ Ὀρέστη εἶναι ὁ Ηὐλάδης (709), διότι δὲ ὁ Ὀρ. ἀνετράφη ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Στροφίου, ἀποσταλεὶς εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ἡλέκτρας μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρός των.

συνερείδω συσφίγγω· οἵδε χωροῦσι δίδυμοι συνερεισθέντες χέρας δεσμοῖς 456 γάρ, ἔρχονται οἱ δύο, ἔχοντες τὰς χεῖρας σφικτὰ συνδεειμένας (ἐνν. δύτισ ἀπὸ τὴν ῥάξιν) μὲν δεσμά. Διεσώθησαν σαρκοφάγοι, ἐπὶ τῶν δύοιών εἰκονίζεται ἡ σκηνὴ αὕτη: Σκύθης μὲν ἀσιατικὴν περιθολὴν ὅδηγετ τὸν Ὀρέστην καὶ τὸν Ηὐλάδην εἰς τὴν Ἰφιγένειαν, ἡ δύοια ἴσταμένη πλησίον τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀρτέμιδος τοὺς παρατηρεῖ ἔχουσα συμπεπλεγμένας τὰς χεῖρας· ὥπισθεν τοῦ ἀγάλματος ἀνθρωπίνη κεφαλὴ ἐμπεπηγμένη εἰς κλάδον πεύκης.

σύνοδος συναπάντημα: κανάρει σύνοδοι θαλάσσης 392 εἶναι ὁ Βόσπορος, ὅπου γίνεται ἡ σύνοδος τῶν διδάτων τοῦ Εὐξείνου καὶ τῆς Προποντίδος. Κατὰ τὸν μύθον ὠνομάσθη Βόσπορος, διότι ἐπέρασεν ἐκεῖθεν ἡ δοῦς (θοὸς πόρος), δηλ. ἡ κόρη τοῦ δασιλέως τοῦ "Ἄργους" Ἰνάχου Ίώ, ἡτις μεταμορφωθεῖσα ὑπὸ τῆς ζηλοστύπου Ἡρας εἰς ἀγελάδα καὶ ὑπὸ οἰστρού (θλ. λέξιν) ἐλαυνομένη περιεπλανᾶτο, μέχρις ὅτου εὗρε τὴν ἡσυχίαν τῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον.

συνομαίμων = δῆμαρος (δὲ ίδε).

συντίθημι θέτω μαζί· συντίθημι εἰς ἐν 1016 συγδιάζω.

σύντροφος ὁ δημοῦ τραφεῖς. Διὰ τὸ θλον χωρίου 1119 δλ. δυσδαιμονία.

σφαγεῖον ἀγγείον εἰς ὃ ἔρρεε τὸ αἷμα τῶν σφαγῆσιένων ζῷων· ἐξ χέρνιβάς τε καὶ σφαγεῖα 335 διὰ νὰ ῥαντισθοῦν μὲν γῆγασμένον ὕδωρ καὶ νὰ σφαγοῦν.

σφέ, αἰτ. τοῦ σφεῖς, αὐτούς, αὐτὰς (παρὰ τοῖς τραχικοῖς καὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ).

σχέτλιος δυστυχής, ἀθλιός· σχέτλιοι πομπαὶ 651 « μαῦρο ταξίδι; » (ἐνν. τοῦ Πυλάδου).

σχῆμα 246 περιβολή.

τάμα ἐν 1195 ἔχει δύο σημασίας: α') τὰ ιερατικά μου καθίκοντα (οὕτως ἀντιλαμβάνεται αὐτὸς ὁ Θόας), β') τὸ σχέδιον τῆς φυγῆς μου. **τάνοντα** τὰ ἐνόρντα.

Ταντάλειος ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Τάνταλον καὶ (τὸ ἐπίθ. ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ Τανταλίδης) ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου· πρθλ. Ἀγαμεμνόνειος, Τυνδαρεία.

Τάνταλος θασιλεὺς τῆς Φρυγίας, πατὴρ τοῦ Ηέλοπος. Κατὰ τὸν μύθον καλέσας εἰς γεῦμα τοὺς θεοὺς παρέθεσεν εἰς αὐτοὺς φαγητὸν παρασκευασθὲν ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ υἱοῦ του, τὸν ὅποῖον εἶχε σφάξει. Ἄλλ' οἱ θεοὶ (πλὴν τῆς Δύμητρος) τὸ ἀντελήφθησαν καὶ τὸν μὲν Ηέλοπα ἐπανέφεραν εἰς τὴν ζωήν, τὸν δὲ Τ. κατεκρήμνισαν εἰς τὸν Τάρπαρον· τὰ Ταρτάλον θεοῖστιν ἐστιάματα 387 τὸ ὑπὸ τοῦ Τ. εἰς τὸν θεοὺς παρατεθὲν γεῦμα· τὸ ἐστιάματα ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ ἡσθῆται πορῷ παιδός (388), ὑποκείμενον δὲ τοῦ ἡσθῆται ἐννοεῖται τὸ θεούς.

τάπιχώρια 280 τὰ ἐπιχώρια, τὰ θυσιαζόμενα κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου.

ταραγμός σύγχυσις.

ταρβέω - ω φοβούμενοι.

ταρσός τὸ πλατύ μέρος τῆς κάπης καὶ αὐτὴ ἡ κάπη⁴ 1346 θλ. πίτυλος.

τάσσομαι: ποῦ πόνου τετάξεται ἡμῖν; 1064 εἰς ποῖον σημεῖον τοῦ ἀγῶνος θὰ τὸν τοποθετήσωμεν; τί ἔργον θὰ τοῦ ἀναθέσωμεν;

Ταυρικὴ (χθὼν) ἡ χώρα τῶν Ταυρών.

Ταῦροι λαὸς σκυθικὸς κατοικῶν τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον, τὴν σημερινὴν Κριμαίαν.

Ταυροπόλος ἐπωνύμιον τῆς Ἀρτέμιδος. Πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς ἐτελοῦντο εἰς τὰς Ἀραφηνίδας Ἀλὰς τῆς Ἀττικῆς τὰ Ταυροπόλια. Ο

Εὐρ. νομίζει (1454) ότι τὸ Ταυροπόλος παράγεται ἐκ τῶν λέξεων Ταυρικὴ καὶ (περὶ) πολῶ· ἡ ἐτυμολογία αὕτη δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν νὰ εἶναι δρθή, ἀλλὰ καὶ σῆμερον δὲν εἶναι ἀσφαλῶς γνωστὸν πόθεν παρήχθη ἡ λέξις· (ἀρχικῶς ἐσήμαινεν τοσούς : ἡ δόχουμένη ἐπὶ διχήματος συρομένου ὑπὸ ταύρων ἢ ἡ θηρεύουσα ταύρους ἢ ἡ προκαλοῦσα ταυρομαχίας).

τάφ' 540 τὰ ἀπό.

τέγγω δρέχω.

τεκνόμομαι - οῦμαι τίκτω· δλ. Χθών.

τέκνος τό, τέκνον.

τεκταίνομαι 951 μηχανεύομαι, τεχνηέντως καθιστῶ.

τελευτὰ δωρ., ἀττ. τελευτῆ, τέλος· ἀ δ' ἐπ' αὐτοῖσι τελευτὰ τίς (ἐνν. ἔσται); 873 ἔπειτα δὲ ἀπ' αὐτὰ ποῖον θὰ εἶναι τὸ τέλος;

τέρψις: ἐς τέρψιν εἶμι 797 θὰ ἀπολαύσω τῆς τέρψεως.

τεῦχος τό, ἀγγεῖον.

τέχνη 53 ἔργον, ἀξίωμα· τιμᾶς τίγρδε τέχνην ἔτεροτόνον ἀσκῷ αὐτὸ τὸ ἔργον μου, τὸ δποῖον συνίσταται εἰς τὸ νὰ θυσιάζω τοὺς ξένους (κυρ. νὰ ἐκτελῷ τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας): τέχναι 24 δόλοι, τεχνάσματα· Ὁδυσσέως τέχναι, διότι τοῦ Ὀδ. ἐπινόησις ἥτο νὰ καλέσουν τὴν Ἱφ. εἰς τὴν Αἴλιδα ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ τὴν ἐνύμφευον μὲ τὸν Ἀχιλλέα, ἐνῷ ἐπρόκειτο νὰ τὴν θυσιάσσουν· τέχνην θέμερος 712 δόλῳ χρησάπιενος.

τέχνημα 1355 τέχναστια.

τηλόσσε μακράν.

τηλύγετος δ εὑρισκόμενος πολὺ μακρὰν τῆς πατρίδος του.

τημελέω - ω φροντίζω· (παρ' ἡμῖν σύνηθες τὸ ἀτημέλητος).

τίθημι: τίθημι ἵχρος ποδὸς 752 πατῶ τὸ πόδι μου· τίθεμαι παρ' οὐδὲν 732 παρκιελῶ· εδ τίθεμαι τὸ ἐμιωτοῦ 1003 τακτοποιῶ τὴν ὑπόθεσίν μου· σύντ.: σὸν τύχοις ἀν νόστου θέμερος τὸ σαντοῦ εδ.

τιμή: τιμᾶς ἔχω 748 ἔχω τὸ ἀξίωμα (τῆς ἱερείας).

τιμωρέω - ω (μετὰ δοτ.) διηθῶ, ἵκανοποιῶ· τιμωρέομαι - οῦμαι (μετ' αἰτιατ.) τιμωρῶ, ἐκδικοῦμαι.

τίνω πληρώνω· δίκας τίνω 339 τιμωροῦμαι· τίνομαι (ἀρ. ἐτεισάμην 78) λαμβάνω ἐκδίκησιν.

τλάμων δωρ., ἀττ. τλήμων, τάλας, δυστυχής.

τλήσομαι μέλλ. ῥήματος μὴ ἀπαντῶντος ἐν τῷ ἐνεστῶτι, ἀρ. ἔτλην,

παρακείμ. τέτληκα τὰ δεινὰ τλήσεται 617 θὲ κάριη αὐτὸς τὸ φοβερὸν τόλμημα.

τόκος τοκετός τόκοις βαρύνεται 1228 εἰναι ἔγκυος.

τριγλυφος ἐπίθι δέχων τρεῖς γλυφάς· ώς οὐσιαστ. ή τριγλυφος καὶ τὸ τριγλυφον μάρμαρον ἔχον γλυφὰς παραλλήλους καὶ τιθέμενον διπέρ τὸ ἐπιστύλιον τῶν δωρικοῦ ρυθμοῦ ναῶν· μεταξὺ τῶν τριγλυφῶν, αἴτινες κατὰ τοὺς παλαιοτάτους χρόνους ήσαν τὰ ἄκρα τῶν δοκῶν, ἔμενον κενά, δπαί ἀργότερον ἐκαλύφθησαν διὰ πλακῶν, αἴτινες ἐκλήθησαν μετόπαι.

τροχήλατος ὁ ἐπὶ τροχῶν ἐλαυνόμενος· μανία τροχήλατος 82 ἀναγκάζουσα τὸν ὑπ' αὐτῆς κατεχόμενον νὰ τρέχῃ ταχέως.

τυγχάνω 1321 ἐπιτυγχάνω· θλ. θαῦμα.

Τυνδαρεία ή ἀνήκουσα εἰς τὸν Τυνδάρεων καὶ (τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ πατρώνυμικοῦ Τυνδαρίς) ή κόρη τοῦ Τυνδάρεω· ἐν 5 ή Κλυταιμήστρα· πρθλ. Ἀγαμεμνόνειος, Ταντάλειος.

τύχη: τὰς τύχας τίς οἶδ' ὅτῳ τοιαίδ' ἔσονται; 475 τίς οἶδεν ὅτινι αἱ τύχαι ἔσονται τοιαίδαι; τὸ τὰς τύχας κατὰ πρόληψιν· δός τῇ τύχῃ 501 ἀπόδωσέ το εἰς τὴν τύχην· μία τύχη ἔχει 1065 μία τύχη ἀναμένει· ποίας τύχας; 1209 τί πράγματα;

ὑβρίζω κάνω κατάχρησιν τῆς δυνάμεως μου, παρεκτρέποιαι· οὐ σον τοσοῦντας ὕβρισεν δόμους; 930 δὲν πιστεύω νὰ παρεξετράπη εἰς αὐθιαρεσίας ἐναντίον τοῦ εἰς κακὴν κατάστασιν εὑρισκομένου σίκου.

ὑδραινώ θρέχω, χύνω, ῥαντίζω. Διὰ τὸ δλον χωρίον 159 κ. ἐ. βλ. κρατήρ.

ύλοφορβός ὁ εἰς τὰ δάση δέσκων.

ύμέναιος τραχιόδι τοῦ γάμου.

ύπείκω ὑποχωρῶ, φεύγω· τὸ νῦν ὑπείκον 327 τὸ τηγανία (τῶν δοσκῶν), τὸ δποῖον εἰχε πρότερον ἀποσυρθῆ.

ύποπτεύω 1036 μαντεύω.

φάος φῶς· βλέπω φάος 674, δρῶ φάος 564 ζῷ· πρθλ. 608.

φάραγξ χάσια, ῥήγμα.

φᾶρος τό, ὑφασματικαλύπτρα· 1150 θλ. γέρνος.

φάσγωνον ξέφος· βάλλω φ. 785 καταφέρω, ἐμπίγγω.

φάσματα 42 ὄνειρα. Οἱ ἀρχαῖοι ἐπιστευον ὅτι ἡ ἔκθεσις (ἀφήγη-

σις) τῶν ὀνείρων τῶν εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸν καθαρὸν ἀέρα ἵτο ἀποτροπὴ (ἄκος) τοῦ ἔξ αὐτῶν ἐνδεχομένου κινδύνου. Ὁ Εὔρ. χρησιμοποιεῖ τὸ ἔθιμον τοῦτο, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἔξοδον τῆς Ιφ. ἐκ τοῦ ναοῦ.

φαῦλον τό, φαῦλότης, κακούργα ἔνστικτα· ἐς τὴν θεάν τὸ φαῦλον ἀναφέρω 390 εἰς τὴν θεάν προσάπτω κακούργα ἔνστικτα.

φαῦλος 305 ἀνίκανος.

φέρομαι προσπαθῶ νὰ ἀποκτήσω· φέρομαι βάρος ὅλβου 416 κυνήγω τὰ μεγάλα πλούτη.

φεύγω 512 εἰμαι φυγάς (θλ. ἑκάν)· 1004 ἀποφεύγω, παραιτοῦμαι ἐκ φόδου· σύντ.: οὐ μὴν φεύγω γέ τι (οὐδόλως παραιτοῦμαι τοῦ τολμήματος), οὐδὲν εἰ χρεών με θανεῖν σώσασάν σε.

φθάνω προφθάνω, προλαμβάνω· ἔφθης με μικρὸν 669 «ἀπὸ λίγῳ μὲν ἐπρόλαβες», «αὐτὸν θὰ ἔλεγα κι ἐγὼ τώρα». φθάσας λέγεις 669 προλαβών λέγεις.

φθονέω - ὦ ἀποκρύπτω ἐκ φθόνου· τί φθονεῖς τοῦτο; 503 τί σὲ περάζει τὸ νὰ πῆς;

φιλοικτίρμων φυχοπονετικός.

φιλόπλουτος 411 θλ. αὖτο.

φιλότης φιλία· (ἔσμεν ἀδελφῷ) φιλότητί γε εἴμεθα ἀδελφοὶ κατὰ τὴν φιλίαν, ἀδελφικοὶ φίλοι.

φιλόφρων φίλα φρονῶν, φιλικῶς διακείμενος.

φίλτρον μέσον διεγείρον τὴν ἀγάπην, θέλγητρον· φίλτρον τι 1182 κάτι εὐχάριστον.

Φινεῖδης ἀπόγονος τοῦ Φινέως, δασιλέως τοῦ Σαλμυδησσοῦ τῆς Θράκης· αἱ ἀκταὶ τῶν Φινεϊδῶν 442 ἔχετείνοντο παρὰ τὸν Εὔξεινον ἀπὸ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου μέχρι τῆς Θυνιάδος ἄκρας (σήμερον Νιάδα) καὶ ἦσαν ἄνπτοι, ποτὲ δὲν ἤσύχασαν ἀπὸ τὴν τρικυμίαν.

φόβος 1037 θλ. ὅσιος.

φόνος 1230 μίασμα ἐκ φόνου.

φράζω 1267 ἀποκαλύπτω· θλ. δυοφερός.

φροιμιάζομαι προσιμάζομαι, λέγω τὸ προσιμόν· τί φροιμιάζῃ τεοχμόν; 1162 τί δυσάρεστα νέα προμηνύει τὸ προσιμόν σου;

φρονέω - ὦ : φρονῶ εδ 353 εἰμαι εὐγοῖκά διατεθειμένος, συμπαθῶ. θλ. δυστυχής· φρονῶ μέγα 503 μεγαλοφρονῶ, εἰμαι ἀλαζών.

φροντιστέον δεῖ φροντίζειν· 467 σύντ.: φροντιστέον μοι πρῶτον ὡς τὰ τῆς θεοῦ ἔχη καλῶς ὅπως τὰ τῆς λατρείας τῆς θ. ἐκτελῶνται καλῶς.

φροῦδος (πρό δόδον) ὁ ἀπελθών καὶ ἀφαντος γενόμενος· βεβᾶσι φρούδοι 1289 · « ἔφυγαν καὶ πάνε» · φροῦδος συθεὶς 1294 ἔφυγε βιαστικά.

φῶς: ὁρῶ φῶς 608 ζῷ· πρόθλ. 564 καὶ 674.

φωσφόρος, δηλ. φῶς (πυρσὸν) κρατοῦσα, θεὰ εἶναι ἡ Ἀρτεμίς ως προσωποποίησις τῆς σελήνης.

χαλάω - ω χαλαρώνω· χαλᾶ αλῆθος 1304 ἀνοίγω τὴν θύραν.

χάρις: φέρω χάριν 14 χαρίζομαι, προξενῶ εὐχαρίστησιν· τίθεμαι χάριν 602 καταθέτω εὐεργεσίαν, διὰ νὰ δύναμαι νὰ εἰσπράξω εὐγνωμοσύνην· χάριν ἐμὴν 1444 πρός χάριν μου· 631 θλ. λείπω.

χείρ: ἐς χεῖρας ἥλθε 941 ἔλαθε τὴν λύσιν του διὰ τῶν χειρῶν μου, « δόθηκε νὰ τὸ λύσω ἐγώ ».

χειρόομαι - οῦμαι κάνω ὑποχείριον, κυριεύω.

χερνίπτομαι ῥαντίζω μὲ ἡγιασμένον ὅδωρ.

χέρνιψ ἡ, ὅδωρ διὰ νίψιμον τῶν χειρῶν· συχνὸν ἐν τῷ πληθ. χέρνιψες ἡγιασμένον ὅδωρ, ἀγνισμὸς δι' ἡγιασμένου ὅδατος· 643 θλ. ὁρίζ.

χθόνιος ὁ ἀνήκων εἰς τὴν χθόνα, τὴν γῆν· μαρτεῖον Χθόνιον 1247 μαντεῖον τῆς Χθονός, τῆς Γαίας.

χθών - χθονὸς ἡ, γῆ.

Χθών ἡ γῆ ὡς θεά, ἡ Γῆ, ἡ Γαῖα· τόχια Χθών ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων (ἀρσ.) 1263 ἡ Χθών ἐγέννησε τὰς νυκτερινὰς δύτασίας τῶν ὄνειρων, δηλ. συνέστησε τὴν ὀνειρομαντείαν, ἵδρυσεν ὀνειρομαντεῖον. Ἡ Χθών ἐπράξει τοῦτο, ἵνα ἀνταγωνισθῇ τὸ μαντεῖον του· Ἀπόλλωνος. Οἱ προσερχόμενοι εἰς τὰ ὀνειρομαντεῖα κατεκλίνοντο εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια καὶ ἀπὸ τὰς μυστηριώδεις φωνάς, τὰς δποίας ἥχουν, συνηγγονούσια συμπεράσματα περὶ του μέλλοντος, ἡ ἐμφανιζόμενος εἰς αὐτούς, ἐνῷ ἐκοιμῶντο, διθέδης ἔδιδε τὸν χρησμὸν.

χιλιοναύτας δωρ., ἀττ. χιλιοναύτης, ὁ συγκείμενος ἐκ χιλίων νεῶν (λέγεται καὶ χιλιόνας)· κλεινὰ κώπα χιλιοναύτας μυριοτευχῆς 141 ἐνδιόξος στόλος χιλίων νεῶν καὶ φέρων μυρίους ἐνόπλους.

χοαὶ προσφορὰ ὑγρῶν (συνήθως μέλιτος, οἶνου, ὅδατος) πρός νεκρούς. Ἐν 61 ἡ Ἰφιγένεια εὑρισκομένη ἐν Ταύροις (παροῦσα) προσφέρει χοάς πρὸ τιμὴν του ἀδελφοῦ μιακρὰν κειμένου (ἀπόντι).

χοήρης ὁ χρησιμεύων εἰς τὴν ἕορτὴν τῶν Χοῶν χοῆρες ἄγγος Παλλάδος τιμᾶν λεὼν 960 ὅτι δηλ. ὁ λαὸς τῆς Παλλάδος τελεῖ « τὴν ἕορτὴν του χοήρους ἄγγους », δηλ. τὴν ἕορτήν, καθ' ἥν ἔκαστος Ἀθη-

ναῖος ἔχει ἐγώπιόν του ἀγγεῖον περιέχον ἕνα χοῦν ἀκράτου οἴνου καὶ πίνει ἐξ αὐτοῦ. Ἡ ἑορτὴ αὕτη, σί Χόρες, ήτο γί δευτέρα ἡμέρα τῶν Ἀγθεστηρίων, Διονυσιακῆς ἑορτῆς, ητις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν μῆνα Ἀνθεστηρίωνα (κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοιξεως) καὶ διήρκει ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας· κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἡμέραν ὁ λαὸς συνθροίζεται εἰς χῶρον ἵερὸν τοῦ Διονύσου καὶ, ἀφοῦ ἔπρωγον, ἐγίνετο ἄγρῳν οἰνοποίεις· ὁ πρῶτος κενώνας τὸ χοῆρες ἄγγος (χοῦς = 3,28 λίτραι, 1 δκ. καὶ 64 δράμια) ἐλάμβανεν ὡς δραδεῖον ἀσκὸν οἴνου. Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν Ἀνθεστηρίων, τὴν Πιθοιγίαν, ἥγονιγον πίθους νέου οἴνου, κατὰ δὲ τὴν τρίτην, τοὺς Χέτρους, προσέφερον εἰς τὸν Διόνυσον καὶ τὸν Χθόνιον Ἔριμῆν σπόρους καὶ ἀνθη ἀπὸ ἀγγεῖα, τὰ διοῖα ἐλέγοντο χύτροι. Οἱ περὶ τῆς φιλοξενίας τοῦ Ὁρέστου μῆνος εἶναι αἰτιολογικάς, ἐπενοήθη δηλ. πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ ἑθίμου.

χόρτος τόπος περιφραγμένος, περίδολος, κῆπος (λατ. *hortus*). Εὑρώπα χόρτων ενδέρδων 134 ἡ ἔχουσα κήπους μὲ δραῖα δένδρα· ἡ γεν. ἀντὶ ἐπιθέτου.

χραίνω μολύνω.

χρεών τό, ἡ ἀνάγκη, τὸ μοιραῖον. Πρὸς τὸν στίχον 1486 (τὸ χρεὼν σοῦ τε καὶ θεῶν κρατεῖ) πρόβλ. τὸ τοῦ Σιμωνίδου: ἀνάγκᾳ δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται.

χρήζω ἔχω χρείαν, ἐπιθυμῶ, ἐπιειγτῶ.

χρήματα 756 ἀποσκευαί, φορτίον.

χρήσας 78 χρησιμοδήσας, μὲ τὸν χρησμὸν ποὺ μοῦ ἔδωσες, μιτκ. ἀρ. τοῦ χράω.

χρηστήριον (θλ. προηγουμένην λέξιν) μαντεῖον.

χρονίζω χρονοτριβῶ, ἀργοπορῶ.

χρόνος: χρόνῳ 1336 ἔπειτα ἀπὸ πολλὴν ὥραν.

χρυσήρης χρυσοστόλιστος.

χύμιν καὶ ύμιν (χρᾶσις) 1299 θλ. μέτεστι.

χωρέω - ᾗ προχωρῶ, ἔχωρει στόμα 1392 προυχώρει πρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ λαμπένος.

χωρίζω: τούτου χωρισθεῖσ(α) 1002 ἐὰν χωρισθῶ ἀπὸ αὐτὸν (τὸ ἀγραλμα), δηλ. ἐὰν μόνον τοῦ ἀγραλματος ἡ μεταφορὰ εἰς τὸ πλοίον καταρθεῖται.

χῶσον 702 προστακτ. ἀρ. τοῦ χώρῳ χέω εἰς τὸ αὐτὸν μέρος, συσσωρεύω, σχηματίζω υψωμα (τύμπον) διὰ συσσωρεύσεως χώματος.

Ψεύδομαι 711 ἀπατῶ.

Φῆφιος 945 καὶ 969 δικαστήριον (μετων.)· δοσία ψῆφος 945 ἵερὸν δικαστήριον. Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἑδρόθη κατὰ τὴν παράδοσιν "Ἄρει, διὰ τὸν Ἀρ., διὰ γὰ δικασθῇ δ Ἀρ., ὅταν ἐφόνευσε τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος Ἀλιφρόθιον· τοῦτο εἶναι τὸ κερῶν μίασμα 946 φονικὸν μίασμα. Ἡ δρθὴ ἐτυμολογία τῆς λ. Ἀρειος εἶναι ἐκ τοῦ Ἀραι (Εὐμενίδες), ὃν ὑπῆρχεν ἵερὸν (ἄντρον) ὑπὸ τὸν θράκον.

Φόγιος 686 κακογλωσσιά.

Φόφιος θόρυβος, κτύπος, ἥχος.

Φυχορραγής ψυχορραγῶν, ψυχομαχῶν.

ῳδίς-ῖνος ἡ, συνήθως εἰς τὸν πληθ. ὠδῆνες πόνοι τοῦ τοκετοῦ. Ἐν 1102 φίλη ὠδὶς τῆς Λητοῦς, δηλ. γλυκεῖαι ἀναμνήσεις τῆς ὥρας τοῦ τοκετοῦ τῆς, εἶναι τὸ περιθάλλον, ἐντὸς τοῦ ἑποίου ἔγινεν ὁ τοκετός: δὲ Κύνθος, διφοῖνεξ, γη δάφνη, δὲ θαλλὸς τῆς ἐλαίας· κατὰ ταῦτα τὸ ὠδῆνα εἶναι παράθεσις εἰς τὰς προηγουμένας αἰτιατικάς.

ῳὴ ἐσύ, ἐστε.

ῳκύπομπος καὶ **ῳκυπομπός** (1137, 1427) ταχύς.

ῳλένη πῆγχυς τῆς χειρός· 966 χείρ· ὠλέναι ἄκραι 283 τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν.

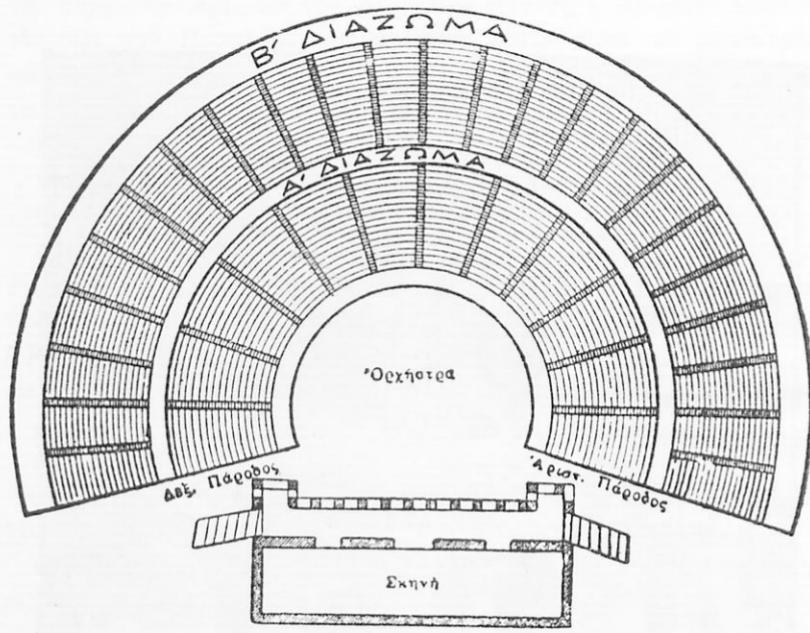
ῳς 1179 χρον. σύνδ. (μόλις)· 144, 480 αἰτιολ. (διότι)· 609 ἐπιφ. ὠς εῦ 533, 540 τί ὥραια, πόσον καλά· ὡς ἥσθον καλῶς 1180 ἀφοῦ τόσον ὥραια τὸ ἀντελήφθης· ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις 1214 πόσον δίκαιον ἔχουν ὅλοι οἱ πολῖται ποὺ σὲ θαυμάζουν.

ῳσαίατο 326 = ὠσαντο (εὔκτ. μέσ. ἀρ., γ' πληθ., τοῦ ὠθῶ).

ῳφελον ἀρ. δέ τοῦ ὀφείλω ἐν χρήσει ἐπὶ εὐχῆς μὴ ἐκπληγουμένης· ὡς μήποτε ὠφελόν γε (ἐνν. εἰδέναι) 518 μακάρος· νὰ μὴ τὴν ἐγγνωμένη ποτέ· τὸ ἰδὸν (μηδὲ ἰδὸν ὅντα) ἐκ τοῦ ἐγγνωμένου εἰδέναι.

Ο Ορέστης και ο Ηυλάδης εις τὴν χώραν τῶν Ταύρων
(Τοιχογραφία Πομπήας)

Ἄρχαῖον Θέατρον

ΕΥΡΗΗΔΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΩΝ

Α. Εισαγωγή	Σελ.	7
Β. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔ		
1. Κείμενον	»	35
2. Ἐρμηγευτικαὶ σημειώσεις	»	91
Γ. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ		
1. Κείμενον	»	175
2. Ἐρμηγευτικαὶ σημειώσεις	»	225

² Επιμελητὴς ἐκδόσεως N. E. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (ἀτ. Α.Σ. ΟΕΣΒ 1519/23 - 5 - 59)

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουσι τὸ κάτωθι βιβλιόσημον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτοῦ.

³Αντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψύτυπον.
*Ο διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιῶν αὐτὸν διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἔργου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15.21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Θ' Θ', 1959 (IX)—ΑΝΤΙΤΥΠΑ 10.000—ΣΥΜΒΑΣΙΣ 957/27-5-59

Ἐκτύπωσις — Βιβλιοδεσία Τυπογραφείου “ΠΑΤΡΙΣ”, Ε.Π.Ε.

0020556636

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής